

בעזהש"ת

סֵפֶר

אֶזְרָה הָאֶזְרָה

הַמִּכְבֵּת

כְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל מוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

מֵרַבְּנֵי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב זִיע"א

עִם לְקוּטֵי הַתְּפִלָּה

תְּמוּזָה – מִנְחָם אָב

אֶזְרָה
הָאֶזְרָה

רַבֵּינוּ נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב

זִיע"א

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גליון 225 – תמוז-אב תשפ"ג

חֹדֶשׁ תַּמּוּז | שְׁבַע עֶשְׂרֵת בְּתַמּוּז | בֵּין הַמְּצָרִים
חֲצוֹת הַלַּיְלָה | ה' אָב הָאֲרִיז"ל | תְּשַׁע בָּאָב
מְגֵלַת אֵיכָה | שַׁבַּת נַחֲמוּ וְשַׁבַּע דְּנַחֲמָתָא
שַׁבַּת נַחֲמוּ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל | חֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵת בָּאָב

תּוֹכֵן הָעֲנִינִים

הַמִּפְתָּח לְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן

- [א] חֹדֶשׁ תַּמוּז ג
[ב] שִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמוּז ה
[ג] בֵּין הַמִּצְרִים ח
[ד] חֲצוֹת הַלַּיְלָה ל
[ה] עֲנִינֵי הָאָרֶזׁל – לְיוֹם ה' בָּאָב ... מו
[ו] תְּשַׁעָּה בָּאָב עה
[ז] מִגֵּלַת אֵיכָה צט
[ח] שַׁבַּת נַחְמוּ וְשִׁבְעָה דְנַחֲמָתָא ... קטז
[ט] שַׁבַּת נַחְמוּ אֶצֶל רַבְּנֵי ז'ל קיט
[י] חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּאָב קכג

לִקוּטֵי-תַפְלוֹת

- [א] חֹדֶשׁ תַּמוּז קכח
[ב] בֵּין הַמִּצְרִים קלא
[ג] חֲצוֹת הַלַּיְלָה קפח
[ד] תְּשַׁעָּה בָּאָב רב

לְרַפּוּאָת

מִלְכָּה בַת בִּרְכָה אֶסְתֵּר

לְרַפּוּאָה שְׁלִימָה בִּקְרוֹב

אור האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה

דַּעֲתִיקָא סְתִימָאָה

דְּעֵרְתִידָא

לְאַתְגְּלִיא

לְעֵרְתִיד-לְבָא

יז"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האורות

רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

חֲדָשׁ תַּמּוּז

נִשְׁבְּרוּ הַלּוּחֹת "שָׂאֲרָפָן וְרַחֲבָן וְאִ"ו" (על-פי תורה ח"א ר"ז ה"ל).

וְצָרִיכִין לְזַכֵּר כְּלִיזָה הַיֵּטֵב - כְּמוֹ שָׂאֲנוּ מִזְהָרִין מִזֵּאת הַתּוֹרָה [הנ"ל] בְּעֶצְמוֹ, שֶׁהוּא רְאִישֵׁי-תְבוּת 'תמוז' שֶׁהוּא "זָכְרוּ" וְכוּ'. כִּי כָּל דְּבָרֵינוּ אֵלֶּה, הֵם 'תּוֹרַת מֹשֶׁה' מִמֶּשׁ, כִּי הֵם 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה'.

[וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (פּוֹכְבֵי-אוֹר, אֲנִשְׁיִמוּהֶר"ן ח"ג ה): הַלְמוּד שֶׁל 'דִּינֵי-הַתּוֹרָה', נִתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹ-הַשָּׁלוֹם. וְהַלְמוּד שֶׁל 'קִיּוּם-הַתּוֹרָה', נִתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי אֲדָמוֹר זצ"ל].

וְעַתָּה צָרִיכִין לְחַזֵּר עוֹד הַפְּעַם וְעוֹד הַפְּעַם וְכוּ' וְכוּ': זָכְרוּ! זָכְרוּ! הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב: אֵת כָּל הַטּוֹבוֹת וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ, מִיְמוֹת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹ-הַשָּׁלוֹם, מִיּוֹם מִתְּנִי-תּוֹרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירוּ אוֹתָנוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל הַרְבֵּה עַל-יְזָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קה, ה): "זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה", "זָכְרוּ אֵת יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בְּחוֹרֵב" וְכוּ' (דְּבָרִים ד, י), וְאֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר עַל-יְדֵי כָּל הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּם בְּנֵי עַלְיָה שֶׁבְּכָל דּוֹר.

וּבִפְרָט אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ בְּדוֹר הַזֶּה, שָׂאֲנוּ בְּעִנְיֹתֵנוּ וְעַבְדוֹתֵנוּ, וְתַכְלִית תַּכְלִית שֶׁפְּלוֹתָנוּ אֲשֶׁר יִרְדָּנוּ פְּלָאִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּים, הַפְּלִיא הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ חֲסִדוֹ וְיִשׁוּעָתוֹ עִמָּנוּ - לְהַשְׁמִיעֵנוּ כְּזֵאת, לְהַזְכִּירָנוּ בְּכָל-פַּעַם, אֵת ה' אֱלֹקֵינוּ, וְאֵת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה.

א.

(לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן ח"א ר"ז)

"זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה" (מְלָאכֵי ג, כב), רְאִישֵׁי-תְבוּת 'תמוז' חֶסֶר וְאִ"ו'.

כִּי אִזּוֹ בְּתַמּוּז - צָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ הַזְּכָרוֹן לְתַמּוּז הַשְּׂכָחָה, כִּי אִזּוֹ נִתְהַוָּה הַשְּׂכָחָה.

כִּי עַל-יְדֵי "הַלּוּחֹת שֶׁנִּשְׁבְּרוּ בְּחֲדָשׁ תַּמּוּז" (תַּעֲנִית פ"ד מ"ו), נִתְהַוָּה הַשְּׂכָחָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַרוּ רַז"ל (עֲרוּבִין נד): "אֲלֹמְלֵא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחֹת הָרִאשׁוֹנוֹת, לֹא נִשְׁתַּבְּחָה תּוֹרַת מִיִּשְׂרָאֵל".

וְעַל-כֵּן חֶסֶר וְאִ"ו מ'תמוז' - כִּי מֵאַחֵר שֶׁנִּשְׁבְּרוּ הַלּוּחֹת, נִסְתַּלַּק הַיּוֹם וְאִ"ו, כִּי הַלּוּחֹת הֵם בְּחִינַת וְאִ"ו, כְּמוֹ שֶׁאָמַרוּ (בְּבֵאֵתָרָא יד): "הַלּוּחֹת אֲרָפָן שֶׁשָּׂה וְרַחֲבָן שֶׁשָּׂה".

גַּם "זִמְן מִתֵּן תּוֹרַתֵנוּ" רְאִישֵׁי-תְבוּת 'תמוז', כִּי "בְּתַמּוּז נִתְּנוּ הַלּוּחֹת" (יוֹמָא ד:).

וְגַם כָּאֵן חֶסֶר וְאִ"ו - מִחֲמַת שָׂאֲנוּ נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוּחֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת וְאִ"ו כִּי פִנ"ל.

ב.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, א חֲקַת רֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז תר"א) וְהַיּוֹם רֵאשִׁי-חֲדָשׁ תַּמּוּז, רֵאשִׁי חֲדָשׁ שְׁרָשׁ הַתְּשׁוּבָה (עַל-פִּי ח"א תּוֹרָה י). 'תמוז' רְאִישֵׁי-תְבוּת: "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה". "זִמְן מִתֵּן תּוֹרַתֵנוּ". וְהוּא וְחֶסֶר - כִּי

עד שגם אנחנו פלנו אלה פה היום חיים -
נוכל להזכיר עצמנו בכל-פעם, בגדלת
הבורא היחיד הקדמון יתברך שמו, המשגיח
בכל עת עלינו, הצופה בכל עת להטיב
אחריתנו.

כאשר אנו רואין בכל-פעם בעצם
שפלוננו, שנדמה בכל-פעם:
שפמעט פמעט אפס תקוה חסוֹשֶׁלוֹם,
בבחינת (איכה ג, יח-כא): "ואמר אבד נצחתי
ותוחלתי מה וכו', זאת אשיב אל לבי על פן
אוהיל, חסדי ה' בי לא תמנו בי לא כלו
רחמיו".

וכמו שאנו אומרים שלשה פעמים בכל
יום: "ועל נסיד שבכל יום עמנו
וכו', הטוב בי לא כלו רחמיה וכו'".

ותאמין באמונה שלמה בני חביבי המדת
לבבי: שגם עליך נאמרו כל
הדברים האלה וכו'.

רק חזק ואמץ מאד מאד, לשמח נפשך
בכל מה שתוכל, ולהפך כל היגון
ואנחה, וכל מיני מרה-שחורה ועצבות
ודאגות, להפך הכל לשמחה - בי אהי-על-
פי-כן אני יודע: ש'תמוז' ראי-תבות
"ז'כרו תורת מ'שה".

וכפי מעט מעט השעור שבלבי מזה -
צריכין-לומר גם על דבור הקדוש
הזה: "אלמלא לא אתינא לעלמא, אלמלא
למשמע דא, די"!

כי הוא נוגע לתקון חטא-העגל, לתקן
'פגם שבירת-לוהות', שהמשיכו
'שכחה' בעולם - שמשם כל הצרות בגוף
ונפש וממון שסובלין בגלות הפור הארץ
הזה. ועקר הוא צרות הנפש, בפרט כמו
שיודע כל אחד בנפשו נגעי לבבו ומכאוביו.

אבל "לא דבר ריק הוא" (על-פי דברים לב,
מז): אשר הפליא חסדו עמנו, להאיר
עינינו בחדושי תורתו-הקדושה.

שבבכלם הראה לנו, ורמז לנו היטב היטב:
שעדין לא עזב חסדו מעמנו,
ועדין השם-יתברך עמי ועמך בפרטיות, ועם
כלנו.

כי גלה לנו "תורת חסד" שלא נשמע
מעולם. שכל דבור יכול להחיות גם
אותך וגם כל הגרועים ביותר וכו'.

שבועה עשר בתמוז

"בשבועה עשר בתמוז נשתברו הלוחות,
ובטל התמיד" (תענית פ"ד מ"ו)
- ענין 'שבירת הלוחות' ו'שברי לחות' -

כי עקר ה'זכרון' תולה ב'עין' וכו', כי
ה'שכחה' בא על-ידי 'רע-עין', על-ידי
'מיתת הלב' וכו', כי 'רע-עין' ו'מיתת הלב'
הם בחינה אחת וכו'.

ו'מיתת הלב' היא בחינת 'שברי לחות'.
'לב', הוא בחינת 'לוחות', בבחינת
(משלי ג, א): "כתבם על לוח לבך". ו'שכחה'
היא על-ידי 'שברי לחות', כמאמר חז"ל
(ערובין נד.): "אלמלא לא נשתברו לחות
הראשונות, לא היתה שכחה בעולם".

נמצא: שעקר ה'שכחה', היא על-ידי 'רע-
עין', בחינת 'מיתת הלב', בחינת
'שברי לחות', שמשם עקר ה'שכחה'.

ג.

(ח"א ס, ז-ח)

ב'שעוסק לעזר בני-אדם, צריך לשמור
עצמו מ'תלמידים שאינם
הגונים', כדי שלא יהא נדבק בו מהרע
שלהם, שלא יזיק לו, כמו שאמרו רז"ל
(חולין קלג): "כל המלמד לתלמיד שאינו-
הגון" וכו'.

וכן אסרו חז"ל (שבת קח): "לכתב על עזר
בהמה טמאה, שנאמר (שמות יג, ט):
'למען תהיה תורת ה' בפיה', מן המתר
לפיה".

וב'שלומד עם אחר' - הוא בחינת
'בתיבה', כי ה'לשון' הוא
בחינת (תהלים מה, ב): "לשוני עט סופר
מהיר", ש'שחקק ונכתב על לב' התלמיד,

א.

(ח"א לד, ז)

כ'שה'לב', הינו בחינת 'זא"ו', בחינת
'לוחות', משקע ב'אהבות-
רעות', הינו 'חרפות ובזיונות', הנקרא
'ערלת לב' (דברים י, טז) - אזי הוא בבחינת
'שברי לחות'.

ו'חרפה' הוא בחינת 'ערלה' וכו', והוא
בחינת 'אהבה נפולה ושבירה'
וכו', הבאים מ'שבירת כלי-ההסד' וכו'.

וכ'שה'לב' משקע ב'חרפה', ב'ערלת
לב', בחינת 'שברי לחות',
הינו: "חרפה שברה לבי" (תהלים סט, כא),
ומקשר ה'לב' הינו ה'זא"ו', לה'יו"ד' - הינו:
לה'נקדה', בחינת 'צדיק', ששם ה'אור
האהבה הקדושה' שורה וכו' - אזי נתבטל
ה'אהבות רעות', ה'חרפות', ה'ערלת לב'.

כי ה'צדיק' יאיר לה'זא"ו, לה'לב' -
ונתבטל ה'חרפה', הינו "ערלת לב" וכו'
- כי שם שורה 'אהבה הקדושה'.

ב.

(ח"א נד, ד)

כדי לשמור ה'זכרון', צריך לשמור עצמו
שלא יפל לבחינת 'רע-עין', לבחינת
'מיתת הלב'.

כמו שכתוב (משלי ג, א): "פִתְּבֵם עַל לִוְחַ לְבַבְךָ".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׁלֹא יִהְיוּ דְבָרָיו נִכְתָּבִין עַל בְּחִינַת 'עוֹר בְּהֶמָּה טְמֵאָה', הֵינּוּ: 'תְּלַמִּיד שְׂאִינוֹ-הֶגְנוֹן'.

אֲךְ אִי-אֶפְשֶׁר לְהִיזֵת נִשְׁמֵר בְּעֵצְמוֹ שְׁלֹא יִשְׁמְעוּ 'תְּלַמִּידִים שְׂאִינֵם-הֶגְנוּנִים' מִמֶּנּוּ. וְלָזֶה צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לְמוֹדוֹ, "לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד וּלְשֹׁמֵר וּלְעֹשֵׂוֹת" (סוֹטָה לז.) - דְּהֵינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי לְמוֹדוֹ עִם תְּלַמִּידוֹ, יִהְיֶה "כְּאֵלוֹ עֹשֵׂאוֹ לְחֶבְרוֹ, וּכְאֵלוֹ עֹשֵׂאוֹ לְדַבְרֵי-תוֹרָה", כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (סִנְהֶדְרִין צט:).

וְאִזִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ: שְׁלֹא יִהְיוּ דְבָרָיו נִכְתָּבִין בְּכַח הַזְּכָרוֹן שֶׁל הַתְּלַמִּיד שְׂאִינוֹ-הֶגְנוֹן, רַק יִהְיוּ נִשְׁכָּחִין מִמֶּנּוּ.

וְזֶהוּ: "וְאֵלֶּה לְחֻרְפוֹת" וְכוּ' (דְּנִיאל יב, ב) - הֵינּוּ: בְּחִינַת: "חֻרְפָּה שְׁבָרָה לְבִי" (תְּהִלִּים סט, כא), בְּחִינַת 'שְׂכָחָה', 'שְׁבִירַת הַלֵּב', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת הַלּוֹחֹת', כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "לִוְחַ לְבַבְךָ" (משלי ג, א).

וְעַל-יְדֵי 'שְׁבִירַת הַלּוֹחֹת' בָּא 'שְׂכָחָה', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (עֲרוּבִין נד.): "אֶלְמָלֵא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ לִוְחֹת הַרְאֻשׁוֹנוֹת, לֹא הִיָּתָה שְׂכָחָה".

הֵינּוּ: שְׂאוֹתָן שְׂאִינָן רְאוּיִין לְקַבֵּל, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עוֹר בְּהֶמָּה טְמֵאָה', נִשְׁכָּח מֵהֶם כְּנ"ל.

ד

(ח"א ריז)

'זִכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה" (מְלָאכִי ג, כב), רְאִשֵׁי-תְבוּבוֹת 'תַּמ"ז חֶסֶר וְא"ו'.

כִּי אִזּוֹ בְּתַמוּז צָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ הַזְּכָרוֹן, לְתַקֵּן הַשְׂכָּחָה, כִּי אִזּוֹ נִתְהַוְּהָה הַשְׂכָּחָה.

כִּי עַל-יְדֵי "הַלּוֹחֹת שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ בְּחֻדְשׁ תַּמוּז" (תַּעֲנִית פ"ד מ"ו), נִתְהַוְּהָה הַשְׂכָּחָה - כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (עֲרוּבִין נד.): "אֶלְמָלֵא לֹא נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוֹחֹת הַרְאֻשׁוֹנוֹת, לֹא נִשְׁתַּכַּחַה תּוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל".

וְעַל-כֵּן חֶסֶר וְא"ו' מְתַמְז' - כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ הַלּוֹחֹת, נִסְתַּלַּק הַזְּכָרוֹן, כִּי הַלּוֹחֹת הֵם בְּחִינַת וְא"ו', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ (בְּבֵא-בִתְרָא יד.): "הַלּוֹחֹת אֲרַכָּן שֶׁשָּׂה וְרַחֲבֵן שֶׁשָּׂה".

גַּם "זִמְן מוֹתָן תּוֹרַתְנוּ", רְאִשֵׁי-תְבוּבוֹת 'תַּמ"ז' - כִּי "בְּתַמוּז נִתְּנָה הַלּוֹחֹת" (יוֹמָא ד:). וְגַם כָּאֵן חֶסֶר וְא"ו', מְחַמַּת שְׂאִי נִשְׁתַּבְּרוּ הַלּוֹחֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת וְא"ו', כְּנ"ל.

ה

(שִׁיחוֹת-הַר"ן פו)

מֵה שְׂפּוֹסְקִין [אֵת הַחֶתֶן בְּאֶמְצַע] הַדְּרָשָׁה - זֶה בְּחִינַת 'שְׁבִירַת לִוְחֹת'.

ו

(תַּיִי-מוֹהַר"ן קצז)

עֵקֶר הָעֲבוּדָה שִׁישׁ בְּכָל דְּבַר - מֵה שְׂמַנִּיחִין לְאָדָם עַל הַבְּחִירָה שֶׁלוֹ, הֵינּוּ: שֶׁנִּשְׁאָר הַדְּבַר עַל דַּעְתּוֹ, וְאִין מְצוּיִן אוֹתוֹ עַל אוֹתוֹ הַדְּבַר שׁוֹם מְצוּה, רַק שֶׁנִּשְׁאָר הַדְּבַר עַל דַּעְתּוֹ כְּפִי מֵה שִׁיבְחָר לוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת פז): "מֹשֶׁה הוֹסִיף יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ" - שֶׁזֹּאת הַבְּחִינָה נִמְצְאָת בְּכָל עֲבוּדָה, שֶׁבְּכָל עֲבוּדָה יֵשׁ דְּבַר שְׂמַנִּיחִין לְאָדָם בְּלִי מְצוּה וְאִזְהָרָה, רַק תְּלוּי בְּדַעְתּוֹ וּבְחִירָתוֹ כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבֵּנוֹ וְכוּ'.

זֶה: "נוֹהֲגִין לֵאמֹר בִּיצָה בַּסַּעֲדָה הַמַּפְסֶקֶת בַּתְּשׁוּעָה בָּאֵב" (שְׁלֹחַן-עָרוֹף אֲוֵרַח-חַיִּים תִּקְנֶה, ה) - כִּי "הַבִּיצָה נִגְמַרְתָּ בְּעֲשָׂרִים-וְאֶחָד יוֹם", כְּמֵאמֶר חֲזוֹ"ל (בְּכוּרוֹת ה. וְעֵין שָׁם בְּתוֹסְפוֹת): "תִּרְנַנְגְּלָת מוֹלְדָת לְעֲשָׂרִים-וְאֶחָד יוֹם וְכוּ', וּכְנִגְדּוֹ בְּאֵילָן לוֹז".

וְזָהוּ הָעֵצִים לוֹז' שֵׁישׁ בְּעֶרְףֵ אָדָם', שֵׁישָׁאֵר אַחַר כְּלִיזָן הַגּוֹף, ו"מִמֶּנּוּ יִתְחַדֵּשׁ בְּנֵי הַגּוֹף בְּשַׁעַת תְּחִילַת-הַמַּתִּים" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה כח, ג). וְזָהוּ עֶקֶר נְחֻמוֹתֵינוּ - בַּחֲנִינָת "נְחֻמוֹ נְחֻמוֹ" כְּנ"ל.

כִּי עַל הַגּוֹף' נֶאֱמַר (רוֹת ג, יג): "שְׁכַבִּי עַד הַבֶּקֶר" - שֶׁהוּא 'עַת הַתְּחִיָּה'. וְהֵנָּה בְּבִקְרָה וְהֵנָּה הִיא לֵאמֹר (בְּרֵאשִׁית כט, כה) - הֵינֵנוּ: 'עֵצִים לוֹז' הַנ"ל, שֶׁעַל-יְדֵהּ נִתְבַּנְּהָ הַגּוֹף'.

וּבְשִׁבִיל שֶׁכָּל פּוֹנְתוֹ שֶׁל 'עֵקֶב' הִיא בְּשִׁבִיל 'רַחֵל' - נֶאֱמַר בְּבִנֵי רַחֵל, דְּהֵינּוּ 'יוֹסֵף': "וּלְקַדְקַד גִּזִּיר אֶחָיו" (בְּרֵאשִׁית מט, כו), וּבְ'בְנֵימִין' כְּתִיב: "וּבֵין כְּתַפְּיוֹ שִׁכּוֹ" (דְּבָרִים לג, יב).

רְמָז: שֶׁעַל-יְדֵי בַּחֲנִינָת 'לֵאמֹר' שֶׁהִיא רֵאשׁוֹנָה, יָכוֹל לָבוֹא לְבַחֲנִינָת 'רַחֵל'.

"קְדָקֵד" ו"כְּתַפְּיוֹ" - זֶה בַּחֲנִינָת 'לוֹז' הַנ"ל.

'עַרְף' גִּימַטְרִיא ש"ג, רֵאשִׁית-תְּבוּת: ש'בַּת ג'חֻמוֹ - רְמָז לְהַנ"ל.

וְעֶקֶר הִיגִיעָה וְהַכְּבֻדוֹת וְהִיסוּרֵינִי שָׁלוֹ (שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל), הִיא בְּבַחֲנִינָת "הוֹסִיף מֹשֶׁה יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ" כְּנ"ל, כִּי אֵינּוּ יוֹדֵעַ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.

גַּם זֶה "שֶׁשָּׁבַר אֶת הַלוֹחֹת", הִיא גַּם-כֵּן בְּבַחֲנִינָה הַנ"ל - כִּי "זֶה עָשָׂה גַּם-כֵּן מִדַּעְתּוֹ" (שַׁבָּת שָׁם), וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה וְכוּ'.

- עֲנִין 'בֵּין-הַמְצָרִים' -

ז.

(ח"ב פה)

'אֲגוּזִים' הַנִּקְרָאִים 'לוּזִים', רוֹמְזִים לְבַחֲנִינָת 'לֵאמֹר', שֶׁהִיא בְּעֶרְףֵ, שֶׁהִיא 'נִקְבָּא רֵאשׁוֹנָה' (סֵפֶר הַלְקוּטִים לְהָאֲרִיז"ל, פֶּרֶשֶׁת וַיְחִי).

וְאַחֲרֵיכֵן נִכְנָסִין לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת: "עֵקֶב קָרָא בֵּית-אֵל" (פְּסָחִים פח.). וְזָהוּ שֶׁפֶרֶשׁ רַש"י (שׁוֹפְטִים א, כד): "שֶׁדָּרַךְ לוֹז נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל".

וְזָהוּ (יִשְׁעִיָּה מ, א): "נְחֻמוֹ נְחֻמוֹ". שְׁתֵּי פְעָמִים 'נְחֻמוֹ' גִּימַטְרִיא 'קְדָקֵד', שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'עֶרְף' - שֶׁעַל-יְדֵהּ נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל'.

וְזָהוּ שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת שֶׁהֵם עֲשָׂרִים-וְאֶחָד יוֹם שֶׁ'בֵּין-הַמְצָרִים', וּכְנִגְדּוֹ בְּאֵילָן לוֹז' (ירוּשְׁלָמִי תַעֲנִית פ"ד ה"ה). בְּשִׁבִיל-

בין המצרים

גלות וגאולה, בגנין וחרבן בית המקדש, בגנין
ירושלים, משיח צדקנו, קץ הגאולה, וכו'

א.

(לקוטי מוהר"ן, 'שיר נעים' בתחלת הספר)

חריקת שן האמות על אמה יחידה,
תבונה אין בנו. מרירת הצרות
איך להשקות הם דנו. נסבל עולם עד יבוא
עני. בן יחפש בגנזי אביו. נזר עטרת נעטר
בבן חביב. שיר חדש אז נשיר. מלפנו כל
אחד ואחד מראה באצבע בשר.

ב.

(ח"א א)

עכשו בעזונותינו הרבים, חן והשיבות
האמתי של ישראל נפל, ועקר
החשיבות והחן הוא אצלם. אבל על ידי
ה'תורה', נתעלה חן והחשיבות של
ישראל.

ג.

(ח"א א, ב)

"מ'נוקבא דפרדשקא' משך רוחא דחיי
למשיחא" [מ'נקב החטם' העליון,
נמשך רוח חיים למשיח] (זהר תרומה קעז. ב'ספרא-
דצניעותא פ"ב).

כי עקר פלייזינו של משיח, הוא
ה'תפלה', שהוא בחינת 'חטם', כמו
שכתוב (ישעיהו מ, ט): "ותהלתי אהטם לך" –
ומשם עקר חיותו, וכל מלחמתו שיעשה וכל
הפגישות שיכבש, הכל משם, כמו שכתוב
(שם יא, ג): "והריחו ביראת ה'" וכו', זה בחינת
'חטם'.

וזה עקר פלייזינו, כמו שכתוב (בראשית מ, כב):
"בחרבי ובקשתי", ופרש רש"י:
"תפלה ובקשה". וכמו שכתוב (תהלים מז, ז'
ט): "כי לא בקשתי אבטח וכו' באלקים
הללנו". בחינת "ותהלתי אהטם לך".

ד.

(ח"א א, ב, ו; ח"א ט, ד; ח"א קיח)

כל 'צדיק שבדור', הוא בחינת משה
משיח, כמו שמצינו: שהצדיקים
קורין זה לזה: 'משה', כמו: "משה שפיר
קאמרת" (שבת קא: ס"ה לט. ביצה לח:). ו'משה'
זה בחינת משיח, כמו שכתוב (בראשית מט, י):
"עד כי יבא שילה", "דא משה משיח" (זהר
בראשית כה: כז).

ה.

(ח"א א, ב, בסוף)

בגלותנו, כפיכול הקדוש ברוך הוא
בהסתרת פנים, כמו שכתוב
(תהלים ל, ח): "הסתרת פניך" – שהוא בחינת
'רחמים'. ופנה ערף, שהוא בחינת 'דין'.

וכל תפלותינו ובקשתנו על-זה שפנה
'ערף' אלינו, שיחזר את פניו, כמו
שכתוב (שם כה, טז; פו, טז): "פנה אלי", וכמו
שכתוב (במדבר ו, כח): "יאר ה' פניו".

וכשאנו רואים ארץ הגלות, ובכל יום
אנחנו צועקים אליו ואינם
נושעים, ויש מעמנו בני ישראל, שטועים

חס־ושלום בלבם: "שכל התפלות הם לריק".

אבל באמת: כל התפלות, הצדיקים שבכל דור ודור, מעלים אותם ומקימים אותם, כמו שכתוב (שמות מ, יח): "ויקם משה את המשפן".

ומעלין כל שיפא ושיפא לדוכתיה, ובנין קומתה של השכינה מעט מעט, עד שישתלם שעור קומתה, אז יבוא "משיח, דא משה" (זהר בראשית כה:), וישלים אותה ויקים אותה בשלמות.

וכל מה שמרבין בתפלה, נבנה השכינה ביותר ומכינה את עצמה לזיווג. וכשישתלם קומה של כל השכינה על ידי רב התפלות, יכמרו רחמיו, ויתהפך מדת הדין למדת הרחמים. ואי לא חסדו, טבעינן חס־ושלום בגלות.

ו.

(ח"א ג)

מרגלא בפומא דאנשי עכשו לומר: "שהחזנים הם שוטים ואינם בני דעה" - כי עכשו 'מלכות דקדשה' בגלות, ועל כן ה'נגינה' שנמשכת מאתר דנביאים" (על פי זהר ויקרא נג: עין בפנים), מבחינת 'מחין ודעת דמלכות דקדשה', ועכשו ש'מלכות' בגלות, ה'נגינה' נפגמת.

ועל כן ה'חזנים' הם בלא דעת, כי אין להם פח עכשו להמשיך ה'נגינה' מ'שרשה שבקדשה', שהוא בחינת 'מחין ודעת של מלכות דקדשה'.

אבל לעתיד שיתעלה 'מלכות דקדשה', ויהיה "ה' למלך על כל הארץ" (זכריה יד, ט) - אזי תתעלה ותשלם ה'נגינה', בבחינת

דעת דמלכות דקדשה, שמשם נמשכת ה'נגינה'.

וזהו (תהלים מז, ח): "כי מלך כל הארץ אלקים זמרו משביל". כי אזי בשיהיה "ה' למלך על כל הארץ", ויתעלה 'מלכות דקדשה', אזי "זמרו משביל" - שהחזנים המזמרים יהיו ב'דעת' וב'שכל', על ידי שיתעלה 'מלכות דקדשה', ויקבלו ה'נגינה' מ'שרשה שבקדשה', שהוא בחינת דעת ומחין של מלכות דקדשה'.

ודוד המלך עליו השלום היה יכול לתקן נגינה זו גם כן, ועל ידי זה נתעלה 'מלכות דקדשה' כנ"ל.

ז.

(ח"א ד, א-ב ג)

בשאדם יודע שכל מאדעותיו הם לטובתו - היא מעין עולם הבא.

וזאת הבחינה אי אפשר להשיג, אלא בשמעלה 'מלכות דקדשה', מהגלות מבין העכו"ם, ואזי נתקיים (תהלים מז, ח): "כי מלך כל הארץ אלקים".

ואי אפשר להשיב המלוכה להקדוש ברוך הוא, אלא על ידי 'ודוי דברים' לפני תלמיד חכם.

ח.

(ח"א ו, ז)

"ולבנות להם בית הבחירה" (סנהדרין כ: - זה בחינת 'משה', נקדה העליונה, בחינת דעת, כמו שאמרו חז"ל (ברכות לג): "מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית המקדש בימיו").

ט.

(ח"א ז, א)

עקר הגאולה תלויה באמונה, פי עקר הגלות אינו אלא בשביל 'הסרוך-אמונה'.

ועקר 'אמונה' בחינת 'תפלה' בחינת 'נסים', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', ושם עקר עליות התפלות. ויכול לפעל בתפלתו מה שצריך, ולעשות נסים ומופתים אמתיים בעולם.

וכשפוגמין ב'ארץ-ישראל', שהיא בחינת 'אמונה', בחינת 'תפלה' - אזי יורדין לגלות.

ועקר: שיוודת ה'תפלה' לגלות, ואי אפשר להתפלל ולעשות 'נסים' בעולם.

וכשיכלו אלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים ומכסים כל הנסים בדרך הטבע, ותתרבה אמונה בעולם - אזי יבוא משיח, פי עקר הגאולה תלויה בזה, הינו באמונה, כמו שכתוב (שיר-השירים ד, ח): "תבואי, תשורי מראש אמונה".

וזה פרוש (סנהדרין צז): "אין משיח בן דוד בא, אלא עד שתכלה פרוטה מן ה'פס' - הינו: שיכלו אלו האפיקורסים הנ"ל שאין להם אמונה בנסים, ומכסים בכליות הנסים, הפלולים במלאך "דפריטא שפותה" (תענית כה), מכסים בדרך-הטבע.

י.

(ח"א ט, ד)

משיח הוא כלול כל התפלות, ובשביל-זה יהיה משיח "מורח ודאין" (סנהדרין צג), פי ה'תפלות' הם בחינת 'הטם',

כמו שכתוב (ישעיהו מח, ט): "ותהלתי אחטם לך".

יא.

(ח"א ט, בסוף)

אלו בני-אדם המכחישים כל ה'נסים', ואומרים שהכל 'דרך-הטבע', ואם רואים איזה 'נס', הם מכסים ה'נס' עם 'דרך-הטבע', שאומרים שזה 'דרך-הטבעים'.

(א) פוגמים ב'תפלה'. פי ה'תפלה' היא בחינת 'נסים', שמשנה את ה'טבע'.

(ב) ופוגמים ב'אמונה' מאד, שאין מאמינים ב'השגחת הבורא יתברך'.

(ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל', שהיא 'מקום-הנסים'.

ועל-ידי-זה צריכין לפול בגלות-מצרים' ו'שארי גליות', והם מאריכים את ה'גלות' רחמנא-לצלון.

יב.

(ח"א י, ג)

"ויעקב קרא בית" (פסחים פח). הינו: שיעקב קרא את 'מקום הבית' המקדש', שהוא 'מקום התפלה', 'בית', שהוא מקום ישוב לבני-אדם. פי העלה את ה'תפלה' - מ'הר' ו'שדה', לבחינת 'בית', שיש בו תפיסה לבני-אדם יותר מ'הר' ו'שדה'.

פי בבחינת 'בית', יש גם לעכו"ם השנה, כמו שכתוב (ישעיהו נו, ז): "כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים". וכשהוא בבחינת 'בית', "כדין אתיקר שמא עלאה" (זוהר יתרו סט:).

על-כך צריך פל-אדם להשתדל מאד,
לקרב הרחוקים להשם-יתברך.

ועכשיו ה'כבוד' בגלות - פי עקר ה'כבוד'
אצל העכו"ם, ואנחנו בני-ישראל
שפלים ונבזים.

ולעתיד-לבוא שיתגלה 'כבודו' מבין
החשך, כמו שכתוב
(ישעיה מ, ה): "ונגלה כבוד ה'" וכו', כי אז יטו
בכלם "לעבדו שכם אחד" (צפניה ג, ט) - "אז
יאמרו בגוים" (על-פי תהלים קכו, ב): "לכו
ונלכה באור ה'" (ישעיה ב, ה). ו'כבוד' נקרא
'אור', כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ
האירה מכבודו".

ואי-אפשר לקרב את הגרים עם בעלי-
התשובה - אלא על-ידי
'תורה', כמו שכתוב (משלי ה, טז): "יפוצו
מעינתיה חוצה", שצריך להשקות אותם
שהם מבחוץ, להודיע להם "הדרך ילכו בה"
(שמות יח, כ).

וזהו (ירמיה טו, יט): "אם תוציא יקר מזולל",
ואמרו חז"ל (בבא-מציעא פה.): "אלו
שמקרבין בני-אדם לעבודת השם-יתברך"
- כי זהו נקרא "מוציא יקר", הינו 'כבוד',
"מזולל", מזילותא-גלותא.

טז.

(ח"א טו, ו)

'בית-המקדש', - זה בחינת סתרי-
אורייתא, שזוכין להם
על-ידי ה'תפלה'. ונקרא 'בית-המקדש',
בחינת 'קדש', בחינת 'ראשית' - "וכל זר
לא יאכל קדש" (ויקרא כב, י), ולא יאכל בו
אלא 'מקדשיו ומקראיו'.

יג.

(ח"א יא, בסוף)

ה'גדלות', היא בחינת "שבע בתי עבודה-
זרה, שעל-ידי-זה גלו ישראל
מארצם" (גטין פח.), ועל-ידי-זה עדין לא
חזרו לארצנו, מחמת שרודפים אחר
ה'כבוד', על-ידי ה'גדלות' רחמנא-לצלן.

ולתפוך: על-ידי קטנות ושללות, ושלא
ישגיח כלל על 'כבודו' - על-ידי-
זה 'כבוד השם-יתברך' בשלמות, וזוכה
לדבורים המאירים לו לתשובה, וזוכה לבוא
ל'תבונות התורה לעמקה'.

יד.

(ח"א יג, א)

'תאות-ממון', היא 'עבודה-זרה' ממש,
ו"כל זמן שיש 'עבודה-
זרה' זאת של 'ממון' בעולם, 'חרון-אף'
בעולם" (על-פי ספרי פגשת ראה; רש"י דברים יג, יח).

וכפי הבטול של 'תאוה זאת', בן נתבטל
ה'חרון-אף', ונמשך 'חסד' בעולם.
ועל-ידי-זה נמשך ה'דעת', שהיא בחינת
'בנין בית-המקדש'.

ו'בטול תאות-ממון' - זה בחינת
'התגלות-משיח', שאז יתבטל
'חמדת-הממון'.

טו.

(ח"א יד, ב-ג)

עקר 'כבוד השם-יתברך' הוא:
בשהרחוקים ביותר מקרבין את
עצמן לעבודת השם-יתברך, כי "אז אסתלק
ואתיקר שמה דקדשא-בריך-הוא עילא
ותתא ונתגדל כבוד שמו יתברך ונתעלה"
(זהר יתרו טו.), ונתגדל כבודו יתברך מאד.

יז.

(ח"א טז)

אִי-אֶפְשָׁר שִׁיְהִי תְּמִיד דְּבוּק בְּהַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ בְּלִי הַפֶּסֶק,
 רק ההכרח לבטל לפעמים. כי לפעמים
 צריך לצאת לחוץ לעסק בדברי העולם, כדי
 שלא יתגברו הבלבולים של הסטרא-אחרא
 ויתבטל חס־ושלום חכמתו לגמרי.

אָבֵל לְעֵת־לְבָא, עַל-יְדֵי תְּרִין מְשִׁיחִין,
 יֵצְאוּ מִכָּל הָאֲמוֹת שְׁנִכְלָלִים בְּעֵשׂוֹ
 וְיִשְׁמְעֵאל, שֶׁהֵם "תְּרִין עֲנִיין דְּמַכְסִּיין עַל
 הָעֵינִין" (זהר פנחס רנב), וְאִז לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל
 מִדְּבָקוֹתוֹ, וְיִתְקַיֵּם (ישעיה ל, כו): "וְהָיָה אֹר
 הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֹמָה", בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

יח.

(ח"א כד, בסוף)

עַל-יְדֵי שְׂמֹחֵת-הַמְּצוּוֹת, נִשְׁלָם
 הַקִּדְשָׁה, וּמַעֲלָה הַחַיּוֹת וְהַקִּדְשָׁה
 שֶׁבְּקִלְפוֹת. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין הַמְּצוּוֹת
 בְּשִׂמְחָה, מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה מִבֵּין הַקִּלְפוֹת.

וְצָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מֵעֲצָבוֹת מְאֹד מְאֹד, כִּי
 הַקִּלְפוֹת הֵם בְּחִינַת עֲצָבוֹת,
 "וְהֵם תְּקַפְּאֵי-דִינָא" (זהר תרומה קלה: וְכָל
 שְׁלֹטְנֵי רַגְזִין וּמְאֵרֵי דִינָא כְּלָהוּ עֲרָקִין וְאֶתְעַבְרוּ
 מִנִּיהָ). וְכִשְׁה'עֲצָבוֹת' מִתְגַּבְּרֶת - הִיא בְּחִינַת
 גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא שְׂמֹחֶתן שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים קיג, ט): "אִם
 הַבְּנִים שְׂמֹחֶה".

וְעַקֵּר בְּטוֹל-הַקִּלְפוֹת וְעַלִּית-הַקִּדְשָׁה -
 הִיא עַל-יְדֵי שְׂמֹחֶה. וְלְעֵת־לְבָא
 יִתְבַּטְּלוּ הַקִּלְפוֹת לְגַמְרֵי, עַל-יְדֵי רְבוּי-
 הַשְּׂמֹחֶה. וְיִשְׂרָאֵל יֵצְאוּ מִהַגְּלוּת בְּשִׂמְחָה,
 כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה נה, יב): "כִּי בְּשִׂמְחָה
 תֵּצְאוּ".

וְעַל-יְדֵי הָעֲבוּ"ם וְעַל-פְּרָחַם, יִתְבַּטְּלוּ
 הַקִּלְפוֹת. כִּי הָעֲבוּ"ם בְּעֲצָמָם
 וּבִידָם, יִבְיֵאוּ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת, עַל-
 יְדֵי רְבוּי-הַשְּׂמֹחֶה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תהלים קכו,
 ב-ג): "אִז יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם וְגוֹ' הֲיִינוּ שְׂמֹחִים",
 בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

יט.

(ח"א כה, א)

עַל-יְדֵי הַקְּרִבְנוֹת, וְעַל-יְדֵי שְׂלֹשָׁה
 דְּבָרִים אֵלוֹ שֶׁהֵיוּ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ,
 שֶׁהֵם: "ה'שְׂמִיר', וְנֹפֶת צוּפִים', וְאֲמָנָה"
 [אנשי אַמְנָה] (סוֹטָה פ"ט מ"ב) - נִכְנַע וְנִשְׁבַּר כְּחֵ-
 הַמְּדֻמָּה וְהַבְּהִמְיוֹת, בְּבַחֲיִנַת (תהלים נא, יט):
 "זָבַחִי אֱלֹקִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה", וְזוֹכִין לְעֲלוֹת
 אֶל ה'שְׂכָל-דְּקִדְשָׁה.

וְכַשִּׁיבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ - אִז יִתְקַיֵּם (יואל
 ד, יח): "וּמַעֲיֵן מִן הַמִּקְדָּשׁ יֵצֵא",
 שֶׁזֶה מַעֲיֵן הַחֲכֵמָה, שֶׁזוֹכִין לָזֶה דוֹקָא עַל-
 יְדֵי שְׂבִירַת הַמְּדֻמָּה.

כ.

(ח"א כז, ה)

עַל-יְדֵי תְּקוּן-הַבְּרִית, זוֹכָה לְקוֹל,
 שֶׁיִּזְדַּבֵּךְ קוֹל רְנָתוֹ. וְאִזִּי עַל-יְדֵי
 שְׂמִיעַת קוֹל רְנָתוֹ וְנִגְוָנוֹ לְבַד, בְּלֹא דְבוּר -
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רוֹאֶה מִי שְׂמַצֵּר לָנוּ, וְאִיזָה
 עֲבוּ"ם מִהַשְּׂבָעִים-לְשׁוֹן מִצֵּר לָנוּ, וּמוֹשִׁיעַ
 מִהַצָּרָה, בְּבַחֲיִנַת (תהלים קו, מד): "וַיֵּרָא בְּצַר
 לָהֶם בְּשִׂמְעוּ אֶת רְנָתָם".

כא.

(ח"א כט, ג-ז)

עַל-יְדֵי שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵר אֶת הַבְּגָדִים,
 וְנִמְצָא עֲלֵיהֶם 'בְּתָמִים' - עוֹשֶׂה
 חֶסֶד-וְשָׁלוֹם פְּרוּד בֵּין קִדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא
 וְשְׂכִינְתֵיהָ יִתְבָּרַךְ, וְאִז שׁוֹלְטַת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם

שִׁפְחָה־בִּישָׁא' שְׁהִיא מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה/
וְגוֹרֵם דָּם נְדָה' חֲסִי־שְׁלוֹם לְהַשְׁכִּינָה.

וְאִז (יְרֻמְיָה כה, ל): "שָׂאג יִשָּׂאג עַל נוֹהוּ",
"עַל נוֹה דִילָה" (זֶהר אַחֲרֵי עַד:). וְאִז
שׁוֹלְטַת שִׁפְחָה בִּישָׁא', שֶׁהוּא מַלְכוּת
דְּסִטְרָא־אַחְרָא', בְּבַחֲיִנַת (מְשַׁלִּי ל, כג): "שִׁפְחָה
כִּי תִירֵשׁ גְּבַרְתָּה" וְכוּ'.

וְהַרְשָׁעִים בַּעֲוֹנוֹתֵיהֶם, מְעוֹרְרִין וְגוֹרְמִין
דָּם נְדָה' לְהַשְׁכִּינָה, וְגוֹרְמִין
אֲפָרְשׁוּתָא בֵּין קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּה
חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְאִזִּי הַשְׁכִּינָה נוֹפְלַת חֲסִי־שְׁלוֹם, בְּבַחֲיִנַת
(עֲמוֹס ט, יא): "סִבַּת דְּוִיד הַנִּפְלֵת".

וְעַל־יַדֵּי 'תְּקוּן־הַכְּלָי' - שְׁמַעוֹרֵר
הַמְּחִיךְ, וּמְמַשִּׁיךְ 'לְבַנוּנִית'
לְהַגִּידִין, בְּבַחֲיִנַת (קֹהֶלֶת ט, ח): "בְּכָל עֵת יִהְיוּ
בְּגִדֵיךָ לְבָנִים" - אִזִּי נִתְרַפְּאֵת מִ'חֹלְאָת
הַנִּפְלָה', וְאִז (עֲמוֹס ה, ב): "נִפְלָה וְלֹא תוֹסִיף,
קוּם בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל".

כב.

(ח"א ל, ו)

עַקֵּר הַשֶּׁכֶל, הוּא רַק הַשֶּׁכֶל הָאֲמִתִּי שֶׁל
הַצְּדִיקִי־אֲמִת, שְׁמַכְנִיסִין הַשְּׁגַת־
אֱלֻקוֹת לְכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם. וְכָל הַחֲכָמוֹת־
חִיצוֹנִיּוֹת, הֵם כְּסִילוֹת גְּמוּר נֶגֶד זֶה הַשֶּׁכֶל.

וְלַפְעָמִים בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ־הַרְבִּים כְּשֶׁנוֹפֵל זֶה
הַשֶּׁכֶל לְהַעֲפוֹ"ם וְהַסְטְרָא־
אַחְרָא, אִזִּי מִתְגַּבְּרִים בְּחֲכָמָתָם וּמְמַשְׁלָתָם,
כְּשִׁיוֹנְקִים יוֹתֵר מִהָרְאוּי לָהֶם מִשֶּׁכֶל הַנַּ"ל,
שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה'.

וְכִי יוֹכֵל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְּעָקָה
הַגְּדוֹלָה כְּשֶׁנוֹפֵל בְּחִינַת הַמַּלְכוּת־
אֲלֵיהֶם, בְּבַחֲיִנַת (קֹהֶלֶת ט, יז): "זַעֲקַת מוֹשֵׁל

בְּכַסִּילִים", כְּשֶׁרוֹצֵה הַכְּסִיל' [בְּחִינַת "מִלְךְ זָקֵן
וּכְסִיל" (קֹהֶלֶת ה, יג)] לְהַתְּחַכֵּם.

שְׁמֵת־גְּבָרִים לְהַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ הַחֲכָמוֹת
שְׁלָהֶם שְׁהֵם 'כְּסִילוֹת' בְּאֲמַת
- אֶת בְּחִינַת הַחֲכָמָה־הָאֲמִתִּית שֶׁהוּא
הַשֶּׁכֶל הַנַּ"ל שֶׁל הַשְּׁגַת־אֱלֻקוֹת'. וְאוֹמְרִים:
"שָׂרַק הֵם חֲכָמִים וְאִין חֲכָמָה גְּדוֹלָה
כְּחֲכָמָתָם הַמְטָעֵת". אֲשֶׁר כָּל יְנִיקְתָּה,
מִנְפִּילַת הַשֶּׁכֶל הַנַּ"ל.

וְהַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא בַּעֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל
שׁוֹאֵג עַל־זֶה,

בְּבַחֲיִנַת (יְרֻמְיָה כה, ל): "שָׂאג יִשָּׂאג עַל נוֹהוּ",
"עַל נוֹה דִילָה" (זֶהר אַחֲרֵי עַד:), בְּחִינַת
הַמַּלְכוּת שֶׁנוֹפֵל חֲסִי־שְׁלוֹם בְּגִלְיוֹת שֶׁל
הָאֲרָבַע מַלְכוּיֹת דְּסִטְרָא־אַחְרָא, שְׁהֵם
הָאֲרָבַע־גְּלִיּוֹת'.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרְאוֹת: לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל
וּלְהַעֲלוֹת הַחֲכָמָה הַנַּ"ל, מִבֵּין
הָאֲרָבַע־גְּלִיּוֹת, וּלְהַחֲזִירָה לְשִׁרְשָׁה.

וְזֶה זוֹכִין עַל־יַדֵּי צְדָקָה וְחֶסֶד שְׁעוֹשִׂין,
שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה מַעֲלִין הַשֶּׁכֶל הַנַּ"ל
מֵהַגְּלוּת, וּמְכַנְיַעִין מְמַשְׁלַת הָעֲפוֹ"ם'.

עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינַת־זוֹ:
לְהַשְׁתַּדֵּל תָּמִיד וּלְרְאוֹת לְהוֹצִיא
הַשְּׁכִינָה מֵהַגְּלוּת, הִינוּ הַשֶּׁכֶל הַנַּ"ל, עַל־
יַדֵּי חֶסֶד'.

וְעַל־יַדֵּי־זֶה מְכַנְיַעִין חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת,
וְנִצּוֹלִין מִ'עוֹל מַלְכוּת־
הַרְשָׁעָה', וְזוֹכִין לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ'.

כג.

(ח"א ל, ז)

כָּל הַתְּפִלוֹת עִם כָּל הָעֲרֻבוּבִים, בָּאִין
אֶל הַצְּדִיקִים - כִּי הֵם בְּחִינַת מְשִׁיח',
שְׂאֵלֵיו בָּאִין כָּל הַתְּפִלוֹת לְהַעֲלוֹתָן.

בְּבַחֲיַנֶּת (ישעיה מו, ט): "וְתִהְיֶינָה אֲחָטָם לְךָ", שְׂפָל הַתְּהַלּוֹת בְּאֵין לְבַחֲיַנֶּת 'מְשִׁיחַ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חָטָם', בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אַפִּינוּ מְשִׁיחַ ה'".

כִּי 'מְשִׁיחַ' הוּא "מִזְרַח וְדַאֲיִן" (סנהדרין צג:), בְּבַחֲיַנֶּת (ישעיה יא, ג): "וַיְהִיחוּ בִּירְאֵת ה'". הֵינּוּ בְּתַפְלוֹת, שֶׁהֵן בְּחִינַת (משלי לא, ל): "יְרֵאת ה' הִיא תִתְהַלֵּל".

כִּי הוּא מִזְרַח וּמְרַגֵּשׁ בְּהַתְּפַלּוֹת שֶׁמְקַבֵּל מֵהֵם, אֵת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶׁהוּא, כִּי כָּל הָעֲרֻבּוּבִים שֶׁל כָּל אֶחָד הֵם בְּתוֹךְ הַתְּפַלָּה וְכוּ'.

נד.

(ח"א לה, ז-ח; ח"א רפ)

כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס 'שְׂכָלוֹ', הֵינּוּ 'נִשְׁמָתוֹ' - בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה - אֲזִי צָרִיךְ לְשַׁמֵּר הָאֱמוּנָה, שֶׁלֹּא יִינָקוּ מִמֶּנָּה ה'חִיצוֹנִים'.

כִּי הִיא שׁוֹכֶנֶת בְּתוֹךְ ה'חִיצוֹנִים', בְּחִינַת (יחזקאל ה, ה): "זֹאת יְרוּשָׁלַיִם שְׂמִתִּיהָ בְּתוֹךְ הַגּוֹיִם וְסָבִיבוֹתֶיהָ אַרְצוֹת". ו'ירוּשָׁלַיִם' הוּא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה א, כא-כו): "קִרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְכֶשֶׁאָדָם עוֹסֵק ב'מִשְׁאֵו־מִתָּן בְּאֱמוּנָה' - זֶהוּ בְּחִינַת הַקְּרִבָּת קִרְבָּן-הַתְּמִיד וְהַקְּטָרֶת הַקְּטָרֶת. וְאִז הָאֱמוּנָה מִתְגַּבֶּרֶת לְהַעֲלוֹת כָּל ה'נִיצוּצוֹת-הַקְּדוּשִׁים' שֶׁבְּקַלְפוֹת, בְּסוּד 'אֶחָד-עֶשֶׂר סְמָמָנִי הַקְּטָרֶת'.

וְכָל 'נִיצוּצוֹת-הַקְּדוּשָׁה' שֵׁישׁ בְּתוֹךְ הָעֵבּוֹם וְה'אַרְצוֹת' שֶׁסָּבִיבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, עוֹלִים לְבַחֲיַנֶּת 'אֱמוּנָה' הַנִּקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם' ו'מַלְכוּת', "כְּשֶׁזֶה קָם זֶה נוֹפֵל" (פסחים מב: רש"י בראשית כה, כג).

כִּי 'חֲרַבְּן אֱמוּנָה' נִקְרָא 'חֲרַבְּן יְרוּשָׁלַיִם', כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ חַז"ל (שבת קיט:): "לֹא חֲרַבָּה יְרוּשָׁלַיִם, עַד שֶׁפָּסְקוּ מִמֶּנָּה אַנְשֵׁי אֱמוּנָה" (עי' שם מְבַאֵר דְּכּוֹנְנָתָם עַל 'מִשְׁאֵו־מִתָּן בְּאֱמוּנָה').

וְכֶשֶׁ'ירוּשָׁלַיִם' הֵינּוּ ה'אֱמוּנָה' מִתְגַּבֶּרֶת - אֲזִי אֵלּוּ הָעֵבּוֹם וְהָאַרְצוֹת נוֹפְלִים, וְעוֹלִים מִמֶּנָּה כָּל ה'נִיצוּצוֹת-הַקְּדוּשִׁים' שֶׁבְּתוֹכָם, בְּסוּד 'אֶחָד-עֶשֶׂר סְמָמָנִי הַקְּטָרֶת'.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סנהדרין כ:): "שְׁלֹשָׁה מִצְוֹת נִצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּכַנְיָסָתָן לְאַרְצָא, הָעֲמִדַת הַמִּלָּה, וְכַרִּיתוֹת זִרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק, וּבְנִיין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ".

וְהֵא בְּהָא תְּלִיא - כִּי "הָעֲמִדַת הַמִּלָּה" - הִיא בְּחִינַת 'אֱמוּנָה', בְּחִינַת 'מַלְכוּת', כְּנ"ל.

ו'כַרִּיתוֹת זִרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק' - הֵם ה'נִיצוּצוֹת' שֶׁעוֹלִים מִבֵּין הָעֵבּוֹם וְהָאַרְצוֹת, בְּבַחֲיַנֶּת 'אֶחָד-עֶשֶׂר סְמָמָנִי הַקְּטָרֶת'.

כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּמִדְרָשׁ (תנחומא תצא ח; רות-רבה א, ב): "לָמָּה נִסְמְכָה 'פְּרִשְׁת כַּרִּיתוֹת זִרְעוֹ שֶׁל עַמְּלֵק' (דְּבָרִים כה, יז-יח-יט), לְפָרִשְׁת מִשְׁקַלְתָּ? (שם פסוקים יג-יד-טו-טז) - לֹאמַר: שֶׁבְּעוֹן מִשְׁקַלְתָּ הִיָּה 'מַלְחָמַת עַמְּלֵק'. וְהֵינּוּ הַד', כִּידוּעַ (עֵינֵי קְהֵלֶת-יַעֲקֹב, תַּחֲלַת עֲרֹךְ עַמְּלֵק).

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהַמְצִיחַ "לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וִירוּשָׁלַיִם" - הֵינּוּ: ה'אֱמוּנָה'.

וְאִז נִתְחַדֵּשׁ וְנִתְעַלָּה 'מַחוּ', בְּבַחֲיַנֶּת 'בְּנִיין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', כְּמֵאמַר חַז"ל (ברכות לג:): "מִי שֵׁישׁ בּוֹ יָדְעָה, כָּאֵלּוּ נִבְנְהָ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו", בְּבַחֲיַנֶּת 'אוֹרֵת-הַפָּנִים'.

היננו: אִפְלוּ בְגָלוֹת הַמֶּר, יְכוּלִין לְגָלוֹת
בְּחִינַת "גַּם זֹאת" - עַל-יְדֵי
הַתְנוּעָצוֹת 'אור זְכוּת אָבוֹת', בְּבְחִינַת (שָׁם שָׁם,
מב): "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב וְכוּ, וְהֶאֱרַץ
אֶזְכָּר".

ל.

(ח"א נז, ח)

"שֶׁעַר אֲרָם" (סְנֵהֲדִין צח), זֶה בְּחִינַת 'שֶׁעַר
דְּסִטְרָא-אֲחָרָא'. וְכַשִּׁיפֵל נְפִילָה
אֲחֵר נְפִילָה, אֲזִי יָבוֹא בֶן דָּוִד, וְיִבְנֶה 'שֶׁעַר־
הַקְּדוּשָׁה'.

לא.

(ח"א נח, י)

זֶהוּ 'גְלוֹת-הַשְּׂכִינָה' - שְׁנוּפְלִים בְּגְדֵלוֹת'
הַסִּיּוּשְׁלוּם.

לב.

(ח"א נט, א-ב)

עַל-יְדֵי שְׁמִקְרַב נַפְשוֹת לְהַשִּׁים-יִתְבָּרֵךְ,
וְעַל-יְדֵי 'הַתְּבוּדוֹת' שְׁמַתְבוּדָד
וּמְשִׁיחַ בֵּינוּ לְבֵין-קוֹנוֹ, וְשׁוֹפֵט וְדָן אֶת עַצְמוֹ
עַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה - נִתְבַּטְּלִין הָרַע וְהַקְּלָפוֹת,
וְנִבְנִית 'הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ', "יְרוּשָׁלַיִם כַּסָּא ה'"
(יְרִמְיָה ג, יז), "קָרְיָה נְאֻמָּנָה" (ישעיה א, כא-כו).

לג.

(ח"א סו, ב)

כְּשִׁמְתַגְבֵּר וּמְשַׁבֵּר ה'פַּעַס', עַל-יְדֵי-זֶה
נַעֲשֶׂה וְנִמְשָׁךְ בְּחִינַת רִוְחֵהוּ
שֶׁל מְשִׁיחַ, בְּחִינַת (אִיכָה ד, כ): "רוּחַ אֶפְיָנוּ
מְשִׁיחַ ה'".

וְזוֹכָה לְהוֹצִיא מִבֶּחַ אֶל הַפַּעַל, כָּל
הַמְצוּוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה
שְׁצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת.

כה.

(ח"א מ)

כָּל הַגְּלוּיֹת וְהַנְּסִיעוֹת וְהַטְּלֹטוּלִים, הֵם
בְּשִׁבִיל 'קְלָקוּל-הָאֻמוֹנָה', וְעַל-יְדֵי-זֶה
מִתְקַן וּמְמַתִּיק ה'הַרְוֵן-אֶף' מִן הָעוֹלָם,
וְנִמְשָׁךְ 'רַחֲמָנוּת' בְּעוֹלָם.

כו.

(ח"א מ)

עַל-יְדֵי 'בְּטוּל-תּוֹרָה', בָּא גְלוּת וְנְסִיעוֹת
לְדַרְכִים, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה ח, יג):
"גְּלָה עַמִּי מִבְּלִי דַעַת".

כז.

(ח"א מט, ב-ד)

עַקֵּר ה'תְּפִלָּה' - תְּלוּי ב'לֵב', שְׁיִשִּׁים כָּל
'לְבוֹ' עָלֶיהָ, דְּהֵינּוּ: שְׁיִקְשֵׁר
'מַחְשְׁבֹתוֹ' הַיֵּטֵב לְדַבּוּרֵי-הַתְּפִלָּה'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל מְלֻכוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְנוֹפֵל מְלֻכוֹת-
הַרְשָׁעָה. וְאִזּוּ יֵשׁ עָלֶיהָ לְבֵית-אֲעֵלְאָה'
וְ'בֵית-אֲתַתָּא' - "שְׁנַשְׁבַּע הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא: שְׁלֹא יִכְנַס בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶעֱלָה, עַד
שִׁיבְנָה יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶטָה" (תַּעֲנִית ה.), בְּחִינַת
'תְּפִלָּה', בְּחִינַת מְלֻכוֹת'.

כח.

(ח"א מט, ו)

אֵין ה'גְּאֻלָּה' אֶלָּא עַל-יְדֵי 'תְּשׁוּבָה', כְּמוֹ
שְׁכַתּוּב (ישעיה נט, כ): "וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל"
וְכוּ'.

כט.

(ח"א נה, ב)

יְכוּלִין לְגָלוֹת וְלַהֲמַשִּׁיךְ בְּחִינַת 'קְדוּשַׁת
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', אִפְלוּ עִבְשׁוּ בְּגָלוֹת
שֶׁהִיא תַחַת יַד הַסִּטְרָא-אֲחָרָא - בְּבְחִינַת
(וִיקְרָא כו, מד): "וְאֵף גַּם זֹאת בְּאֶרֶץ אֲבִיֵהֶם".

לד.

(ח"א עה)

על-ידי 'דבורי תורה ותפלה' - מעלין כל הניצוצות הנפולים, ונתקנים ונתחדשים כל העולמות הנפולים, ונחשב כאלו ברא שמים וארץ וכל העולמות מחדש. ואז יזכה לשלום, ויבטל כל מדת הנצחון והמחלקת.

על-כן צריכין לדבר רק 'דבורים קדושים', ולא דבורים אחרים, כדי להעלות הניצוצות לתקן כל העולמות, ועל-ידי-זה יתקרב ביאת המשיח.

לה.

(ח"א עח)

ה'דבור דקדשה' הוא בחינות ה'שכינה', והוא בחינות 'רוחו של משיח', בחינות 'רוח-הקדש', בחינות 'תחיה', בחינות 'יחוד קדשא-ברידיהוא ושכינתה'.

לו.

(ח"א עח)

וזהו בחינה של 'משיח', כי פתוב אצלו (ישעיה יא, ג): "לא למראה עיניו ישפט" וכו', אלא הכל ברוח-הקדש.

כי אזי יתקן 'פרצוף מלכות' בשלמות, ונתקבץ כל הבחינת 'מלכות' אל שרשו, "והיתה לה המלוכה" (עובדיה א, כא), "והיה ה' למלך על כל הארץ" (זכריה יד, ט), ונוכל להפיר את בוראנו למעלה מפל העולמות, בלא שום לבוש וציור ותמונה.

וזהו (תהלים מז, ג): "כי ה' וכו' מלך גדול על כל הארץ" - הינו פשמת 'מלכות' יהיה גדול, ויתעלה אורה מחמת תקון מעשינו, אזי נוכל להפיר את בוראנו "על כל" - דהינו: למעלה מפל העולמות. ולא כמו עכשו, כי עכשו הוא בהתלבשות עולמות.

וזהו (שמואל-א ב, י): "ויתן עז למלכו" - הינו פשיתן 'עז' ו'הארה' למדת 'מלכות', אזי (שם): "וירם קרן משיחו" - כי כל אחד יתקן בחינות 'משיח' שלו, וילך ממדרגה אל מדרגה מעט מעט, עד שיתקן הארת 'פרצוף מלכות' בשלמות, וזהו בחינות 'משיח'.

לז.

(ח"א עט)

בכל צדיק וצדיק, מי שהוא צדיק באמת, יש בו 'התגלות-משיח'. ואף-על-פי שאין בו 'התגלות-משיח', יש בו מדה של 'משיח', שהוא בחינת 'משה', כמו שפתוב בזהר-הקדוש (בראשית כה:): "משיח דא משה".

לח.

(ח"א צד)

בעזונותינו-הרבים הדבור עם ישראל בגלות וכו'. לכך נאמר (ישעיה מ, ה): "ונגלה כבוד ה', וראו כל בשר יחדו כי פי ה' דבר". והינו: פשיגאלו ישראל, אז הדבור גם-כן פביכול יהיה עם השם-יתברך.

והתקון הוא: שיראה, שיעלה כל הניצוצות שבכל דבר, וה'ניצוצות' הם 'אותיות', וה'אותיות' נעשים 'דבורים', ועל-ידי ה'דבור', נשפע רב טוב לישראל.

והעצה הוא: פשיסתפל בדבר מה, תכף יאמין באמונה-שלמה, שיש בדבר הזה אותיות וניצוצות וכו'.

לט.

(ח"א קה)

בכל אדם יש בו חלק מפלכות כל העולמות וצורפים, ובכל מה שהוא מדבק עצמו, לשם הוא מקשר חלקו.

מג.

(ח"א קפו)

מְצִינֵנו אֶצֶל הַנְּבִיאִים: שְׁבַעַת שְׁאֵמֵר
הַנְּבִיא הַנְּבוּאָה, הִיְתָה בְּרִמְזוֹ, וְלֹא
הָיוּ מְבִינִים נְבוּאָתוֹ בְּפִרוּשׁ עַל מָה מְרִמְזוֹ,
וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְקַיְּמוּ דְבָרֵי הַנְּבִיא, הָיוּ יוֹדְעִין
לְמַפְרַע שְׁנֵתְקִימוֹ דְבָרֵי הַנְּבִיא שֶׁהִתְנַבֵּא, וְרִמְזוֹ
עַל-זֶה מִקֶּדֶם, וְהִבִּינוּ דְבָרֵי הַנְּבִיא לְמַפְרַע,
שֶׁהִתְפַּוֵּן עַל-זֶה.

וְכִמּוֹ שֶׁמְצִינֵנו בְּדִנְיָאֵל שְׁמֵרִמְזוֹ עַל סוּף
קֶץ הַגְּאֻלָּה, וְעַתָּה הַדְּבָרִים סְתוּמִים,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (יב, ד): "סֵתֶם הַדְּבָרִים
וַחֲתִם" - כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ עֵתָה אֵיךְ מְרִמְזוֹ
שָׁם זְמַן הַגְּאֻלָּה.

אָבֵל לְעֵתִיד אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם כְּשִׁיקִים
הַדְּבָרִים וַיִּגַּע קֶץ הָאֱמֶת וַיָּבֹא
מְשִׁיחֵנו - אֲזִי יֵדְעוּ לְמַפְרַע אֵיךְ שְׁמֵרִמְזוֹ
בְּדְבָרָיו זְמַן הַקֶּץ.

מד.

(ח"א ריט)

כְּשֶׁאָדָם מַעֲלִים וּמְסַתִּיר וּמְקַטִּין אֶת-
עַצְמוֹ בְּעֲנֻה וּשְׁפִלוּת, אֲזִי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל גַּם-כֵּן מֵרָאה עַצְמוֹ אֵלָיו
בְּבַחֲיִנַת עֲנֻה וּשְׁפִלוּת, וּמְצַמְצֵם אֶת גְּאוֹתוֹ
וּגְאוֹנוֹ, וּמְקַטִּין אֶת-עַצְמוֹ כְּבִיכּוֹל, וְשׁוֹכֵן
עִמּוֹ, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה נז, טז): "אֲשֶׁכּוֹן וְאֶת דְּכָא".

אָבֵל כְּשֶׁאָדָם מִתְגַּאֵה וּמִתְגַּדֵּל חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
אֲזִי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ גַּם-כֵּן מֵרָאה גְּאוֹתוֹ
וּגְדֻלָּתוֹ, אֲשֶׁר מִי יוֹכֵל לְסַבֵּל וּלְקַבֵּל כְּבוֹדוֹ
וּגְאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי
הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוֹדָךְ" וְכוּ' (מלכים-א ח, כז).

וּמִזֶּה בֵּא הַרְבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּעִזּוֹנוֹתֵינוּ-
הַרְבִּים.

וְכִשְׁהוּא הוֹלֵךְ אַחַר 'שְׁרִירוֹת לְבוֹ' וְתֵאוֹתוֹ,
הוּא מְקַשֵּׁר חֶלְקוֹ וְהָאוֹתִיּוֹת
וְהַצְּרוּפִים לְסֵטְרָא-אַחְרָא חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
וּמִתְבַּלְבָּלִים הָאוֹתִיּוֹת וְהַצְּרוּפִים, וְהַדְּעַת
גַּם-כֵּן מִתְבַּלְבֵּל, וְהוּא 'גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה'.

וְכִשְׁשָׁב בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה - יִשׁוּבוּ חֶלְקָיו
מִכְּלָלִיּוֹת הַעֲזוּלְמוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת
וְהַצְּרוּפִים גַּם-כֵּן לְמִקוּמוֹ, וְאֲזִי הַדְּעַת' שְׁלֵם,
וּמִתְעוֹרֵר 'רַחֲמָנוּת'. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה' תּוֹלָה
בַּתּוֹרָה'.

מ.

(ח"א קיח)

ה'חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה' שְׁמִחֵדֵשׁ, הֵם בְּבַחֲיִנַת
'מְשִׁיחַ', כִּי שָׁם "רוּחוֹ
מֵרַחֶפֶת" (בראשית א, ב).

מא.

(ח"א קיח)

"מְשִׁיחַ כָּבֵל מְרַעִין עֲבוּר כָּל יִשְׂרָאֵל"
(סנהדרין צח. וּבְרַש"י שָׁם; זֶהר וַיִּקְחֵל
ריב.), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נג, ה): "וְהוּא מְחַלֵּל
מִפְּשָׁעֵנוּ".

כֵּן כָּל צְדִיק-הַדּוֹר, הוּא גַם-כֵּן סוֹבֵל
יְסוּרִין בְּשִׁבִיל כָּל-יִשְׂרָאֵל, לְהַקֵּל
מַעֲלֵיהֶם, כִּי הוּא בְּבַחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ'.

מב.

(ח"א קלה)

עַל-יְדֵי 'תְּשׁוּבָה', יוֹצֵא ה'מַלְכוּת' מִבֵּין
הַקְּלָפוֹת, וְנִתְבַטַּל מִמְּשַׁלְתָּם,
כְּמוֹ שְׁאֵמֵרוּ רַז"ל (יומא פו:): "גְּדוּלָה תְּשׁוּבָה
שְׁמֵרָרֶבֶת אֶת הַגְּאֻלָּה" - שְׁנַגְּאֵלִין עַל-יְדֵי
'תְּשׁוּבָה', מֵה'מַלְכוּת-דְּקְלָפוֹת'.

וה'מזל' שהיה מחיב שיהיו ישראל נתונים תחת ידם; ואזי מחיב המצר להם; וישראל עולים עליהם על-ידי ה'השגחה'.

ודע: שזאת ה'השגחה', הוא ממשיך מ'סוף העולם', כי לעתיד בעת הקץ, יתבטל ה'טבע' לגמרי, ולא יהיה רק ה'השגחה' לבד וכו' - שיתבטל ה'טבע' שהיא על-פי מערכת הכוכבים ומזלות, ואז יהיו ישראל למעלה.

ועל-כך גם עתה כשהשם יתברך רוצה לעשות קץ וסוף מאיזה עכו"ם ושיהיו ישראל למעלה, אזי ממשיך עליהם ה'השגחה', מקץ וסוף העולם. ונתעלים ישראל, ונעשה קץ וסוף מהעכו"ם שהיה מצרה להם.

וזו בחינת (יחזקאל ז, ב): "קץ בא הקץ" - הינו: כשהקדוש-ברוך-הוא רוצה להביא קץ על העכו"ם, אזי ממשיך ה'השגחה' מ'קץ האחרון'.

ועל-ידי שבוכין בדמעות לפני השם-יתברך בשעת הצער והיסורין - על-ידי-זוה ממשיכין דעת והשגחה, מ'קץ האחרון' - ועל-ידי-זוה נתבטל הצער והיסורין.

מז

(ח"א רעח)

על חליף טוב, יכולים לראות כל הכלים של הבית-המקדש איזה פנים יש להם.

וזוה שפתיב כשאמר 'יצחק' ל'עשו', שיבדק הספין וישחט יפה: "שא נא כליך" (בראשית כז, ג) - רמז על כלים של בית-המקדש, שהם נראים על הספין היפה.

וכן איתא במדרש (בראשית-רבה סח): "כליך זה בבלי". שנאמר (דניאל א, ב): "ואת הכלים הביא בית אוצר אלקיו".

מה

(ח"א רמז)

איתא ב'זהר-הקדוש' (צו כז): "תיקו' הנאמר בש"ס, הוא בחינת מחסר תקוון". הינו: שגחסר הנו"ן של 'תקוון', ונשאר 'תיקו'.

ודע: שזאת ה'נו"ן פשוטה' כשגחסרת מה'תקוון' - היא נשפלת ונכפפת, ונעשה צרוף קינות, וכשיגאלנו השם, יתהפכו ה'קינות' ל'תיקוון', ויתתקן ה'תיקו'.

מו

(ח"א רג)

עקר הצער מה'יסורין' - הוא מחמת שנוטלין ממנו ה'דעת' כדי שירגיש היסורין. וזה עקר צער ויסורין של ישראל בגלות, מחמת שנפלו מהדעת ותולין הכל בטבע ובמקרים ובמזל.

וזוה בא להם: מחמת שהם שרויין בין העכו"ם ולמדו מהם וכו', ותולין הכל בטבע ומקרה. כי אלו היה להם דעת שהכל בהשגחה, לא היה להם יסורים כלל.

ובאמת: ישראל הם למעלה מהטבע, רק כשהם חוטאים חסזשלום, אזי נופלים תחת הטבע, כמו העכו"ם שהם תחת המזל והטבע, ואזי יש להם גלות וצער חסזשלום.

ועקר הצער והגלות שלהם - הוא רק על-ידי-זוה בעצמו שאין להם דעת, ותולין ב'טבע'.

וכשהקדוש ברוך-הוא, רוצה לרחם על ישראל ולהושיעם מגלותם, ולעשות קץ וסוף מהמצר להם - אזי ממשיך עליהם ה'השגחה'; ואזי מכניע ומבטל ה'טבע'

נמצא: ש'פליד' מרמוז: על 'פלים של בית המקדש'.

מח.

(ח"ב א, יב)

כשזוכין לגאל את התפלה מן הגלות,
בבחינת סמיכות גאלה לתפלה -
היא בבחינת "התנוצצות משיח".

ובשביל זה נקרא 'משיח' - כי הוא יונק
ומקבל מ"שיח השדה"
(בראשית ב, ה), דהיינו כל ה'ריחות' שבאים
בתוך ה'תפלה' שהיא בחינת 'חטם', בחינת:
"ותהלתי אחרטם" וכו' (ישעיה מח, ט), ו'משיח'
מקבל אותם, בבחינת: "רוח אפינו משיח
ה'" (איכה ד, כ).

מט.

(ח"ב ז, יא)

על-ידי חטא המרגלים, גרמו הרבן
בית המקדש, כמו שאמרו רז"ל
(תענית כט. סוטה לה. סנהדרין קד: במדבר רבא טז, כ;
תנחומא שלח יב): "אתם בכיתם בכיה של חנם,
אני אקבע לכם בכיה לדורות".

כי אותו הלילה, ליל תשעה-באב היה,
שבו נחרב הבית המקדש, ומשה-רבנו
בקש על-זה: "סלח נא" (במדבר יד, ט) - כי בזה
החטא והפגם, תלויים כל העוונות, כי על-
ידי זה הפגם, נחרב הבית המקדש.

נ.

(ח"ב ז, יא)

ישראל "עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב"א; כו,
יט), לפי גדל רוחניותם ודקותם,
אין יכולין לשא עליהם המשא של עוונות
אפלו יום אחד.

בשביל זה צריך להם הבית המקדש. כי
"התמיד של שחר היה מכפר

על עוונות של לילה, והתמיד של ביר-
הערבים היה מכפר על עוונות של יום"

(במדבר רבא כא, כא; תנחומא פנחס יג; פסיקתא דרבתי
טו"ט; פסיקתא דרב פהנא פ"ו).

ובשביל-זה היה משה רבנו עליו-השלום
מוסר נפשו בשביל ישראל,
לבקש מהשם-יתברך: שישלח להם עוונותיהם.
כי ידע: שאי-אפשר לישראל לשא כלל
המשאוי של עוונות אפלו יום אחד.

נא.

(ח"ב ז, יא)

'בית המקדש' - כלול מבחינת 'בן'
ו'תלמיד'. כי אמרו רז"ל (תענית טז):
"למה נקרא שמו 'הר המזריה', שממנו
'הוראה' יוצאה לישראל" - זה בחינת
'תלמיד'.

גם אמרו רז"ל (שיר השירים רבא א, סח"ט):
"למה נקרא שמו 'חדר המטות' (מלכים-
ב יא, ב), שעל ידו פרים ורבים ישראל" - זה
בחינת 'בן'.

ועל-בן 'בית המקדש' במקום ה'גרון'
(שמואל-ב כד, יח) - זה בחינת
'פרנסה', שנמשך על-ידי 'פכליות בן
ותלמיד'.

וזה בחינת 'לחם-הפנים' שהיה ב'בית-
המקדש' - זה בחינת האכילה
והפרנסה שנמשך על-ידי 'פכליות בן
ותלמיד', שבו נתגלה 'אורות המקיפים',
שהם בחינת 'אור-הפנים'.

נב.

(ח"ב ח, ה)

"אוי לי שהחרבתי את ביתי, ושרפתי את
היכלי, והגליתי את בני לבין אמות
העולם" (ברכות ג).

"הַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי" - זֶה בְּחִינַת פְּגַם-
הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה נז,
ז): "כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה".

"וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַיְכָלִי" - זֶה בְּחִינַת פְּגַם-
הַכְּבוֹד, בְּחִינַת (תהלים כט, ט):
"וּבַהֲיָכָלוֹ כָּלוּ אִמֹר כְּבוֹד".

"וְהַגְלִיתִי אֶת בְּנֵי" - זֶה בְּחִינַת בְּטוּל
הַנְּבוּאָה, שְׂבָאָה מִנְּפִשׁוֹת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (דברים י, כב): "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ
יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרִימָה". כִּי אֲלוֹת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל, הוּא בְּחִינַת בְּטוּל הַנְּבוּאָה שְׂבָאָה
מִנְּפִשׁוֹתָם.

נג.

(ח"ב ל)

ה'בְּכִיָּה' וְה'דְּמָעוֹת' שְׂבוּכִין קִדְּם
שְׂמַחְדָּשִׁין בַּתּוֹרָה - עוֹמְדִים
כְּנֶגֶד גְּזֵרוֹת הָאֲמוֹת, וּמִבְטָלִין.

כִּי כָּל פֶּחֶם, הוּא מִן ה'דְּמָעוֹת שֶׁל עֵשׂוֹ.
וְעַל-כֵּן בְּשֵׁישׁ אֵלוֹ ה'דְּמָעוֹת, הֵם
עוֹמְדִים כְּנֶגְדָם וּמִבְטָלִין.

נד.

(ח"ב סא)

עֵקֶר ה'זְמַן, הוּא מַחְמַת 'קִטְנוֹת הַדַּעַת'.
וְכָל מַה שֶׁהַשֶּׁכֶל גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, ה'זְמַן
נִקְטָן בְּיוֹתֵר. כְּמוֹ בַחֲלוּם, שְׂאֵז הַשֶּׁכֶל נִסְתַּלַּק
וְנִשְׁאָר רַק בַּחֲהַמְדָּמָה, אִזּוּ בְרַבַּע שָׁעָה
יְכוּלִים לַעֲבֹד כָּל הַשְּׁבָעִים שָׁנָה וְכו'.

וְכֵן בַּשֶּׁכֶל הַגָּבִה לְמַעְלָה מִשְׁכַּלְנוּ, גַּם מַה
שֶׁנִּחְשַׁב אֲצִלְנוּ לְשִׁבְעִים שָׁנָה מִמֶּשֶׁה,
הוּא גַם-כֵּן רַבַּע שָׁעָה אוֹ פְּחוֹת, רַק שְׂאִין אָנוּ
מְבִינִים זֹאת וְכו'.

וְכֵן יֵשׁ שֶׁכֶל גָּבִה כְּלִיכָה, עַד אֲשֶׁר כָּל
ה'זְמַן כָּלוּ נִתְבַטַּל לְגַמְרֵי.

וְעַל-כֵּן מְשִׁיחַ שְׂעֵבֵר עָלָיו מַה שְׂעֵבֵר
מִיּוֹם בְּרִיאַת־הָעוֹלָם, וְסָבַל מַה
שְׂסָבַל - אַחֵר כָּל-זֶה בְּסוּף יֹאמֵר לוֹ הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתֶיךָ" (תהלים ב, ז).

וְכָל-זֶה יְהִיָּה מַחְמַת הַפְּלִגְתַּת עֵצֶם מְעַלְתַּת
שְׂכָלוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁיִּגְדַּל מְאֹד.
עַל-כֵּן כָּל ה'זְמַן מִיּוֹמֹת בְּרִיאַת־הָעוֹלָם,
יְהִיָּה אֲצִלוֹ אִין וְאָפֶס מִמֶּשֶׁה, וְיְהִיָּה מִמֶּשֶׁה
כָּאֵלוֹ נוֹלַד הַיּוֹם.

נה.

(ח"ב סז)

עַל-יְדֵי ה'בְּכִיָּה, מְסַתַּלַּק 'מְאוֹר הָעֵינַיִם',
שְׂזָה בְּחִינַת 'שְׂקִיעַת הָאוֹר בְּמַעְרָב'.

כִּי 'מַעְרָב' ב' רָאשֵׁי-תְבוּבוֹת: "רַחֵל מְבַכָּה
עַל בְּנֵיהָ" (ירמיה לא, יד - שַׁעַר־הַפְּסוּקִים
יְרֵמְיָה; פְּרִיעֵצִי-חַיִּים, שַׁעַר תְּקוּנַת-חֲצוֹת פ"א; וְעוֹד).

כִּי "שְׂכִינָה בְּמַעְרָב" (בְּבִאֲבִתְרָא כה.).
וְהַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמִיַּלְלָת כְּבִיכּוֹל עַל
יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (ירמיה שם): "רַחֵל מְבַכָּה עַל
בְּנֵיהָ, מֵאֲנָה לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנֹה" -
שְׂהִיא בּוֹכָה עַל צַרַת יִשְׂרָאֵל הַמְּפָזְרִים
בְּגוֹיִים וְאֵינָם עַל מְקוֹמָם.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּתַל מַעְרָבִי' - שְׂשֵׁם הַשְּׂכִינָה
בּוֹכָה וּמִיַּלְלָת עַל 'חֲרַבְנָן בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ'.
כִּי ב'מַעְרָב', שֵׁם "רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ".

נו.

(ח"ב סז)

ה'צַדִּיק הָאֲמֵת' - הוּא הַפָּאָר וְהַיְפִי וְהַחֵן
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, וְהוּא ה'בְּעַל-
הַבֵּית' שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ. וְהוּא בְּחִינַת
ה'בְּעַל־הַבֵּית' שֶׁל 'בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ', כִּי הוּא
מְאִיר ל'בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ', וְלְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ. כִּי
הוּא הָאוֹר וְהַפָּאָר וְהַיְפִי וְהַחֵן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

וּכְשֶׁזָה הַצַּדִּיק נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ
בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זָה נִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ. וְכֹל מִה שֶׁמִּתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שְׁמוֹ
יִתֵּר, מִתְגַּדֵּל וּמִתְפָּאֵר שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיִתְרָה.

וְכֹל מִי שֶׁנִּכְלָל בְּזֶה הַשֵּׁם הָאֵמֶת, שֶׁהוּא
הַפָּאֵר וְהַחַן הָאֵמֶת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם
כַּנִּי"ל, דְּהֵינּוּ שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו, וְנִכְלָל בְּשִׁמּוֹ -
עַל־יְדֵי־זָה נִפְתָּחִין עֵינָיו, וּמִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל
עַל עֲצֻמוֹ עַל כָּל הַמַּדּוּת, אִיךָ הוּא אוֹחֵז
בָּהֶם. וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל הַמַּדּוּת־רַעוּת
שֶׁפָּגַם בָּהֶם.

וְזוֹכָה לְהִסְתַּכֵּל בְּגִדְלַת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ,
וְלְהִסְתַּכֵּל בְּתַקוּן־הָעוֹלָם, וְזוֹכָה
שֶׁיִּמְשִׁיךְ עָלָיו מַחִין קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים,
מִהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל הַצַּדִּיק־הָאֵמֶת.

וְלִהְפֹךְ חֶסֶד־שְׁלוֹם: כְּשֶׁנִּתְעַלֵּם שֵׁם
הַצַּדִּיק־הָאֵמֶת, וְנִסְתַּלַּק מִן
הָעוֹלָם, וְנִתְגַּדֵּלִים וְנִתְפָּרְסִים מְפָרְסִים
שֶׁל שֶׁקֶר, שְׂאִין בָּהֶם שֵׁם הַשֵּׁם כָּל־ל - עַל־
יְדֵי־זָה כְּבִיכּוֹל נִתְמַעַט וְנִתְעַלֵּם שֵׁם הַשֵּׁם.

וְאִזּוֹ נִתְגַּדֵּלִים בְּעֵלֵי שִׁמּוֹת וְקַדְרִים,
וּבְאִים לְעוֹלָם חֶסֶד־שְׁלוֹם דְּבָרִים שְׂאִין
מוֹעִיל לָהֶם כִּי אִם שְׁמוֹת הַטְּמֵאָה חֶסֶד־
וְשְׁלוֹם.

וְעַל־יְדֵי־זָה בְּאִים שְׂרָפוֹת בְּעוֹלָם
רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹן, וְנִסְתַּלַּק
'מְאוֹרֵי־הַעֵינַיִם הַנִּי"ל.

וְזָה בְּחִינַת שְׂרַפַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ -
שֶׁנַּעֲשֶׂה גַם־כֵּן עַל־יְדֵי הַסְתַּלְקוֹת
'מְאוֹרֵי־אֹר', וְעַל־יְדֵי־זָה נִתְגַּבְּרוּ 'מְאוֹרֵי־
אֵשׁ' (עֵין בְּפָנִים).

נִמְצָא: כְּשֶׁהַצַּדִּיק־הָאֵמֶת נִסְתַּלַּק מִן
הָעוֹלָם - הוּא בְּחִינַת שְׂרַפַת בֵּית־

הַמִּקְדָּשׁ, וְאִזּוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל נִחְשָׁבִים כְּאִלוֹ הֵם
מִתְגַּלְגְּלִים בַּחוּצוֹת חֶסֶד־שְׁלוֹם.

נז.

(ח"ב סז)

בְּכָל־מְקוֹם שֶׁנִּזְכָּר בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
נִזְכָּר 'שַׁבַּת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(וַיִּקְרָא יִט, ל; כו, ב): "אֵת שַׁבְּתֵי תִשְׁמְרוּ,
וּמִקְדָּשֵׁי תִירְאוּ". וְכֵן בְּכָל־מְקוֹם שֶׁהִזְהִיר עַל
'מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן', הִזְהִיר מִקֵּדָם עַל 'שַׁבַּת'.

כִּי 'שַׁבַּת' - מְאִיר לְהַבִּית־הַמִּקְדָּשׁ - כִּי
הַמִּקְדָּשׁ הוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'עֵינַיִם',
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל כד, כא): "גְּאוֹן עֵזְכֶם
מִחֵמֶד עֵינֵיכֶם".

וְ'שַׁבַּת' - הוּא בְּחִינַת הַגּוֹנֵין הַמְּאִירִין
בַּמִּקְדָּשׁ, כִּי 'שַׁבַּת' הוּא בְּחִינַת
'כְּחֵי־הָרְאוֹת', שֶׁהֵם (תְּקוּנֵי־זֶהר קכו:): "תִּלְת־
גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵין" - הַמְּאִירִין לְבֵית־
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֵינַיִם'.

וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַבֵּל עַל הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ -
מְכַנְיַע 'מְאוֹרֵי אֵשׁ', וּמִתְגַּבְּרִין
'מְאוֹרֵי אֹר', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שַׁבַּת'.

וְזָה: "מִתְאַבֵּ"ל" (תַּעֲנִית ל:): רְאֵשִׁי־תִבּוֹת:
"לֹא תִבְעֵרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבֵּתֵיכֶם"
(שִׁמּוֹת לז, ג). כִּי עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְאַבְּלִין, נִכְנָעִין
'מְאוֹרֵי־אֵשׁ'.

וְזָהוּ: "בִּיּוֹם הַשַּׁבַּת" (שם) - כִּי אִזּוֹ מְאִירִין
'מְאוֹרֵי־אֹר', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שַׁבַּת',
בְּחִינַת "תִּלְת־גּוֹנִין דְּעֵינָא וּבֵת עֵין",
שֶׁמְאִירִין לְהַבִּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וְזָה שֶׁכָּתוּב (שִׁמּוֹת לא, טז): "לַעֲשׂוֹת אֵת
הַשַּׁבַּת לְדַרְתָּם". וְאָמְרוּ חַז"ל (זֶהר פִּנְחָם
רמג: תְּקוּנֵי־זֶהר טט:): "לְדַרְתָּם בְּתִיב, לְשׁוֹן
'דִּירָה'.

היָנוּ: פִּי עַל־יְדֵי שַׁבָּת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת
'מְאוּרֵי־אֹר', עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה
'דִּירָה', דְּהֵינּוּ בַּחֲנִינָת ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' -
שְׁקִימוּ עַל־יְדֵי שַׁבָּת.

נח.

(ח"ב סז - על-פי לקוטי-יעצות, חצות ד)

בַּעֲתֵימָם הִלְלוּ שֶׁכָּבֵד אֶרֶץ עֲלֵינוּ הַגְּלוּת,
וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ מִצִּפּוֹרָה בְּכָל־עֵת
לָשׁוּב אֵלֵינוּ, וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ,
רְאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַבֵּב חֲסִי־שְׁלוֹם בְּנֵין בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ.

עַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְזַהֵר לְקוֹם
בַּחֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, וְלַהֲיִית
מִתְאַבֵּל מְאֹד עַל 'חֲרַבְּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי אוֹלֵי בְּגִלְגּוֹל הָרֵאשׁוֹן הָיָה הוּא הַגִּזְרָם
שֶׁיִּחְרַב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. וְאִפְלוּ אִם לָאוּ,
אוֹלֵי הוּא מְעַבֵּב עֵתָהּ בַּחֲטָאֵיו בְּנֵין בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ, "וְנַחֲשֵׁב גַּם־כֵּן כְּאִלוּ גִרָם
לְהַחְרִיבוֹ" (ירושלמי יומא פ"א ה"א).

וְעַל־זֶה יִבְכֶּה וְיִתְאַבֵּל מְאֹד בְּכָל לַיְלָה
בַּחֲצוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה נַחֲשֵׁב
כְּאִלוּ הוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת,
הֵינּוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים
וְיִרְאִים וּכְשֵׁרִים אֱמֶתִיִּים, שֶׁהֵם עֶקֶר הַפֶּאֶר
וְהַחֵן וְהִיפֵי הָאֱמֶת שֶׁל הָעוֹלָם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִפְתָּחִין עֵינָיו, וְיִסְתַּכַּל
עַל עֲצָמוֹ בְּכָל הַמַּדּוֹת,
וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל הַמַּדּוֹת־רְעוּת, וְיִזְכֶּה
לְדַעַת וּלְהַכִּיר אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרֵךְ.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחַ לְכָל הַמִּתְאַבֵּל עַל
צִיּוֹן (ישעיה סא, ג): "לְשׁוֹם
לְאַבְלֵי צִיּוֹן, פֶּאֶר תַּחַת אֶפְרַיִם".

נט.

(ח"ב סז)

לְהַצְדִּיק שְׁנִסְתַּלַּק, אֵין לוֹ הַפֶּסֶד כָּלֵל
בְּמָה שֶׁנַּעֲלָם וְנִסְתַּלַּק, כִּי אִם
נִתְעַלָּם וְנִסְתַּלַּק מִכָּאן, הוּא גָּדוֹל וּמְפָאֵר שֶׁם
בְּעוֹלָם־הַבָּא.

אֲבָל עַל הַדּוֹר יְתוֹם שֶׁנִּשְׁאַרוּ, וְעַל
הַתּוֹלְדוֹת דְּהֵינּוּ הַבְּנִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ -
הוּא רַחֲמָנוּת גָּדוֹל מְאֹד.

ס.

(ח"ב סז)

'יִרְמִיָּהוּ־הַנְּבִיא' הָיָה מְקוֹנֵן וּמְחַבֵּב דָּם
יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁפָּה, וְהָיָה
מִשְׁתַּתַּף בְּצַרְתּוֹ, וְהָיָה רוֹאֵה יִשְׂרָאֵל מוֹלְכִים
בְּקוֹלְרִין, וְיִדְיָהוֹן מְהַדְּקִין לְאַחֲזָרָא, וְרַחֲמָא
עַל צִוְאַרְיָהוֹן (אֵיכָה־רַבָּה פְּתִיחָתָא לְד; זֶה־ר שְׁמוֹת ב:),
וְהָיָה מִשְׁתַּתַּף עִמָּהֶם, וְהָיָה מְקוֹנֵן עַל כָּל
טִפְּחָ דָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (אֵיכָה ד, א"ב): "בְּנֵי צִיּוֹן
הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפִזּוֹ וְכוּ', "תִּשְׁתַּפְּכְנָה
אֲבָנֵי קִדְשׁ" וְכוּ'.

סא.

(ח"ב סז)

עַל־יְדֵי שְׁקִמִּים בַּחֲצוֹת־לַיְלָה, וּמִתְאַבְּלִין
עַל 'חֲרַבְּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', עַל־יְדֵי־
זֶה נִצְוִלִין מ'שְׂרָפוֹת'.

סב.

(ח"ב פה)

'אֲגוּזִים' הַנִּקְרָאִים 'לוּזִים', רוֹמְזִים
לְבַחֲנִינָת 'לָאָה', שֶׁהִיא בְּעֶרְפָּה,
שֶׁהִיא 'נִקְבָּא רֵאשׁוּנָה' (סְפָר־הַלְקוּטִים לְהָאֲרִיז"ל
פְּרָשַׁת וַיִּצְא).

וְאַחֲרֵי־כֵן נִכְנָסִין לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינָת: "יַעֲקֹב קָרָא בֵּית־אֵל"
(פְּסָחִים פח.).

וְזָהוּ שְׁפָרַשׁ רַשׁ"י (שופטים א, כד): "שִׁדְרָךְ לֹוֹז נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל".

וְזָהוּ (ישעיה מ, א): "נַחֲמוּ נַחֲמוּ". שְׁתֵּי פְעָמִים 'נַחֲמוּ' ו' גִּימְטְרִיא 'קֶדֶק"ד', שְׁהוּא בְּחִינַת 'עֶרְף' - שְׁעַל-יָדָה נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל.

וְזָהוּ שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת שֶׁהֵם עֲשָׂרִים-וְאַחַד יוֹם שְׁבִי-הַמְצָרִים, וְכַנְגְדוֹ בְּאֵילָן לֹוֹז.

בְּשִׁבְלִי-זָה נִוְהֶגִין לְאֹכַל בִּיצָה בַּסְּעָדָה הַמְּפַסְקַת בַּת-שְׁעָה-בָּאֵב - כִּי הַבִּיצָה נִגְמַרְת בְּעֲשָׂרִים-וְאַחַד יוֹם, כְּמֵאֲמַר חַז"ל (בְּכוֹרוֹת ח. וְעֵין שָׁם בַּתּוֹסְפוֹת): "תִּרְנַנְגְּלַת מוֹלְדַת לְעֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם וְכוּ', וְכַנְגְדוֹ בְּאֵילָן לֹוֹז".

וְזָהוּ הָעֵצָם לֹוֹז' שֵׁישׁ בְּעֶרְף אָדָם, שֵׁישָׁאֵר אַחַר 'בְּלִיּוֹן הַגּוֹף', וּמִמֶּנּוּ יִתְחַדֵּשׁ 'בְּנֵין הַגּוֹף' בְּשַׁעַת 'תְּחִיתֵי-הַמֵּתִים'. וְזָהוּ עֶקֶר נַחֲמוֹתֵינוּ, בְּחִינַת "נַחֲמוּ נַחֲמוּ" כַּנְּ"ל.

כִּי עַל ה'גּוֹף' נֵאמַר (רות ג, יג): "שִׁכְבִּי עַד הַבֶּקֶר", שְׁהוּא 'עַת הַתְּחִיָּה'. וְהִנֵּה בְּבֶקֶר וְהִנֵּה הִיא לֹאֵה" (בְּרֵאשִׁית כט, כה) - הִינֵנוּ: 'עֵצָם לֹוֹז' הַנְּ"ל, שְׁעַל-יָדָה נִתְבַּנֶּה ה'גּוֹף'.

וּבְשִׁבְלִי שְׁכָל פּוֹנְתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הָיָה בְּשִׁבְלִי 'רַחֲל' - נֵאמַר בְּבְנֵי רַחֲל, דְּהֵינּוּ 'יוֹסֵף': "וּלְקֶדֶד נָזִיר אֶחָיו" (בְּרֵאשִׁית מט, כו), וּבְבְנֵימִין כְּתִיב: "וּבֵין כְּתַפְּיוֹ שָׁכֵן" (דְּבָרִים לג, יב) - רְמָז: שְׁעַל-יָדֵי בְּחִינַת 'לֹאֵה' שְׁהוּא רֵאשׁוֹנָה, יְכוּל לְבוֹא לְבְּחִינַת 'רַחֲל'.

"קֶדֶד" ו'כְּתַפְּיוֹ" - זָה בְּחִינַת 'לֹוֹז' הַנְּ"ל. 'עֶרְף' גִּימְטְרִיא 'ש"נ', רֵאשִׁי-תְבוּת: ש'בַּת נַחֲמוּ - רְמָז לְהַנְּ"ל.

סג.

(ח"ב צא)

'כָּלֵל הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה, הוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה-עֲלֹאָה'. וְכָלֵל הַחֲכָמוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת 'חֲכָמָה-תְּתָאָה'. וּכְשֶׁה'חֲכָמוֹת שְׁבַע-עוֹלָם, הֵם נִפְרָדִים מִהַתּוֹרָה וּמֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ - זָה בְּחִינַת 'מַעוֹט-הַלְּבָנָה', בְּחִינַת 'גְּלוּת-הַשְּׂכִינָה'.

כִּי כָל אָדָם בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם, צָרִיךְ לְקַשֵּׁר שְׁכָלוֹ מִמְּקוֹם שְׁהוּא, לְהַתּוֹרָה וּלְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שְׁהוּא בְּחִינַת 'חֲכָמָה-עֲלֹאָה'.

אַבְל אִם מִפְּרִיד שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ חֲסִי-וְשָׁלוֹם מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ - זָה בְּחִינַת (מְשַׁלֵּי טז, כח): "וְנִרְגָן מִפְּרִיד אֲלוֹף" - "שְׁמִפְרִיד אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה כ, ב), וְגוֹרָם חֲסִי-וְשָׁלוֹם 'פְּגִימַת הַלְּבָנָה'.

וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר לְקַשֵּׁר עֵצְמוֹ לְצַדִּיקִים-אַמְתִּיִּים - כִּי הַצַּדִּיק מְגַבִּיָּה וּמְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה-תְּתָאָה' לְ'חֲכָמָה-עֲלֹאָה'.

וְאִזִּי מ'פְּגִימַת הַלְּבָנָה, נַעֲשֶׂה 'מְלוּי הַלְּבָנָה'. וְאִזִּי נִמְתַּקֵּין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְכַּפְּרִין כָּל הָעוֹזְנוֹת.

סד.

(לְקוּטִי-מִזֶּהר"ן, הַתּוֹרָה "רַב לָכֶם" בַּהוֹסְפוֹת מִפְּתַב-יָד רַבֵּנוּ ז"ל, הַנְּדַפֵּס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

'הָהָר' נִקְרָא 'אַמוֹנָה'. כִּי 'הָהָר' נִקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר הַטוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן". וּפְרַשׁ רַשׁ"י: "הָהָר הַטוֹב, זֶה יְרוּשָׁלַיִם". "וְהַלְּבָנוֹן, זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ". ו'ירוּשָׁלַיִם' נִקְרָא 'אַמוֹנָה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישעיה א, כא-כו): "קִרְיָה נֶאֱמָנָה".

וְעַל-כֵּן בְּשִׁנְפֵל מֵאַמוֹנָה הַנִּקְרָא 'ירוּשָׁלַיִם', וְבֵא לִיָּדֵי כְּפִירָה, זָה

נקרא 'מחריבי־ירושלים', וכמו שכתוב (ירמיה ה, א): "שוטטו בחוצות ירושלים ובקשו איש אמונה", ובאים ישראל בגלות, וכל הדינין שזרין עליו.

ובמה יוכל לתקן זאת? - על־ידי ההתבוננות בגדלותו יתברך, אזי נופל עליו היראה ופחד משמו הגדול יתברך, ואז אינו יכול לפול ולבא לידי 'גדלות' - פי אז נתרבה ונתרחבה ה'אמונה־הקדושה' הנקרא 'ירושלים'.

ואז על־ידי ההתבוננות הזו - נעשה מ'מחריבי־ירושלים', 'בני־ירושלים', ולעתיד־לבא במהרה בימינו אמן, אז "ימלא הארץ דעה" (ישעיה יא, ט), ואז יהיה 'בנין־ירושלים' בכלל. ולעת־עתה ב'התבוננות' זו, נעשה בחינת 'בנין־ירושלים' של כל אחד ואחד.

סה.

(שיחות־הר"ן ד)

מיום שחרב בית־המקדש, נפל ה'עשירות' בעמקי הקלפות.

סו.

(שיחות־הר"ן מ)

עקר 'בנין בית־המקדש', היא בחינת 'גלגל החוזר', שהכל חוזר ונתהפך.

פי ב'בית־המקדש' היה בחינת: "עליונים למטה ותחתונים למעלה" (פסחים נ. בבא־בבא יז), פי השם־יתברך השרה שם שכינתו, בחינת: "עליונים למטה".

וכן להפך: כל 'ציורא דמשכנא' היה רשום למעלה, בחינת: "תחתונים למעלה".

פי על־פי חקירה: הוא דבר רחוק מאד - שהשם־יתברך שהוא מרוזם ומנשא

למעלה מכל הרוחניות, יהיה מצמצם שכינתו בכל־המשכן, "הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך" וכו' (מלכים־א ח, כז).

וכן להפך: הוא דבר רחוק על־פי חקירה - שהאדם שהוא ברך שפלה, יהיה לו פח לעשות רשם למעלה, או בהמה שפלה יהיו מקריבין אותה לקרבן שתעלה לריח־ניחוח לפניו יתברך, ואיך שיהי 'רצון' אצלו יתברך!?

ואה־על־פי־כן הראה: שהוא דוקא להפך מדעתם! - פי באמת השרה שכינתו למטה במשכן ובבית־המקדש, והבהמה עלתה לריח־ניחוח וכו'. וזה בחינת: "עליונים למטה ותחתונים למעלה", בחינת 'גלגל החוזר'.

וזו בחינת הגאולה - פי זהו עקר הגאולה, שיהיה בחינה הנ"ל, בחינת 'חוזרת חלילה', בחינת: "עליונים למטה ותחתונים למעלה" שהיה בבית־המקדש.

ועל־כן בשיצאו מצרים, אמרו תבך ב'שירת הים' (שמות טו, יז): "תבאמו ותטעמו בהר נחלתך" וכו', שבשרו על 'בנין בית־המקדש' - פי זה עקר הגאולה, שיהיה 'בנין בית־המקדש', ששם היא בחינת 'גלגל החוזר' הנ"ל, פי באמת כלו חד, פי בהשרש הכל אחד.

סז.

(שיחות־הר"ן עז)

בשיבוא משיח במהרה בימינו, יתבטל כל מיני מחלקת, ויהיה שלום גדול בעולם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "לא ירעו ולא ישחיתו" וכו'.

סח.

(שיחות-ה"ן כנו)

מוצאי-שבת תשובה' שנת תק"ע, דברו מ'משיח'. פי אמרו שבשנה זו יבוא, ודעתו לא היתה נוטה לזה.

ואמר אז: שקדם שיבוא משיח, לא אחד יהיה שיצעק על אמונה, כי כמה צדיקים שיהיו אז, יהיו צועקים בקול גדול על אמונה, כמוני היום, עד שיהיה נחר גרונם [אינגרייסן די 'קוילע' (קול)], ולא יועיל.

ומה שכתוב (ישעיה ד, ג): "כל הנשאר בציון והנוותר בירושלים קדוש יאמר לו". ואמרו רז"ל (בבא-בבא עה:): "שיאמרו לפני הצדיקים 'קדוש' - הוא כפשוטו!"

כי בודאי הצדיקים שישארו אז, ויתחזקו וישארו באמונתם הקדושה, יהיו ראויים לומר לפניהם אפלו יותר מזה, מאחר שישארו קימים באמונה, ולא יניחו עצמם לכל ולטעות אחר העולם. - ויהיה כמה מפרסמים ומנהיגים של שקר'.

ואין ספק - שלא ימצא אז קבוץ כמונו היום, שנמצאים כמה בני-אדם שמתקבצים יחד שהפצים באמת לשמע דבר השם - ואף-על-פי שיהיה אז איזה כשרים בדור, אך יהיו מפזרים.

ענה ואמר: "כתב זאת זכרון בספר" (שמות יז, יד) - למען ידעו בימים הבאים, שכבר היה מי שידע זאת מקדם, וידעו להתחזק באמונה בו יתברך ובצדיקיו האמתיים.

סט.

(שיחות-ה"ן רכ)

אמר לאחד: "אנלה לך סוד, שיהיה אפיקורסות גדול בעולם. פי

מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיון!"

ואני יודע: שאנשים שלי, גם בלא זה יתחזקו באמונה באמת, וישארו קימים באמונתם. אך אני מגלה לך זאת, כדי שיתחזקו יותר כשיראו שדברו מזה מקדם.

והיה מתאנח מאד על-זה ואמר: "אוי, איך יוכלו לעמד אנשים מעטים נגד כל העולם!"

והנה סמוך מאד אחר הסתלקותו ז"ל - ראינו בעינינו זאת: שתכף התחיל להתפשט אפיקורסות גדול בעולם, מה שלא היה בזאת מימי קדם וכו', ועדין הולכים ומתפשטים בכל-עת, אוי מי יודע מה יהיה בימים הבאים.

וכבר כתבנו מה שאמר הוא ז"ל: שעל-זה התנבאו כל נביאינו, בפרט דניאל שאמר (דניאל יב, י): "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים" וכו' - שכל בונתם היה: שבאחרית-הימים האלה יתנסו ויצטרפו ישראל באמונה. שיעמדו ויקומו רבים שירצו להטעות אותם מהאמונה-הקדושה, שהם האפיקורסים והמחקרים שבימינו.

ומאחר שכבר הודיע זאת מקדם שזה יהיה הנסיון, היה ראוי לעמד בנסיון בודאי, אף-על-פי-כן יהיה נסיון גדול, עד אשר רבים יהיו נכשלים מאד.

אך אף-על-פי-כן אנו בותבים כל זאת - למען ידעו החפצים באמת ובאמונה הקדושה: שכבר הודיע לנו הוא ז"ל כל זאת מקדם, למען יהיה להם למשיב נפש, לחזק לבם בהשם ובתורתו-הקדושה, באשר קבלנו מרבותינו ז"ל בגמרא ופוסקים.

ע.

(חיי-מוהר"ג)

ספר רבנו ז"ל: "שהיה אצלו הבעל-שם-טוב ז"ל. ואמר לו: "בשפוגמין בארץ-ישראל, נופלין בגלות". (שיד' ל'לקוטי-מוהר"ך ח"א ט).

עא.

(חיי-מוהר"ן ו)

נשבר השלחן אצל רבנו ז"ל מרב העולם שדחקו עצמן עליו. והקפיד ואמר: וכי גויים יושבים אצלי על השלחן, וכי עבשו ימות המשיח' שיתקרבו גויים לצדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ב, ב): "ונגהרו אליו כל הגוים" (עין לקוטי-מוהר"ך ח"א טז).

עב.

(חיי-מוהר"ן י)

עמדותי לפניו בערב-ראש-הודש מנחם-אב, ביום ראשון בשבת לעת ערב, בעת שפוסקין לאכל בשר - והיה אז מאים מאד, ושכב על מטתי, ושתק הרבה, וחשב מה שחשב.

ואני עמדותי לפניו מרעיד ומשתומם, ועמדותי אז לפניו כמה שעות. ענה ואמר: "בזה השבת בכיתי מאד לפני השם-יתברך, מדוע כל דבר שאני רוצה לעשות, אני מכרח לעשותו במסירת-נפש וכו'".

עג.

(חיי-מוהר"ן רנז)

יש לי השגה פזו להשם-יתברך, שהייתי יכול להביא על ידה את משיח, אבל סלקתי הכל, ולקחתי עצמי אצלכם להחזיר אתכם למוטב - פי זה גדול מן הכל.

עד.

(חיי-מוהר"ן רס)

לעתיד פשיבוא משיח' - אז פשיתנו יין המשמר, אזי לאחרים יוכלו להטעות ויתנו להם יין וואליהשן סטראוויצטער, ויאמרו להם שהוא יין הטוב המשמר. אבל לאנשי-שלומונו - לא יוכלו להטעות, פי אנחנו טעמנו ה'יין הטוב'.

עה.

(חיי-מוהר"ן רסו)

כל מה שמשיח יעשה טובות לישראל, אני יכול לעשות. רק שהחלוק היא: שמשיח יגזר אמר ויקום, אבל אני. (ופסק ולא דבר יותר). נסח-אחר: אבל אני איני יכול לגמור עדין.

עו.

(חיי-מוהר"ן רעד)

אפשר כך הוא הפרוש: "אין בן דוד בא אלא בהסח הדעת" (סנהדרין צז). הינו: שלא יבוא על דעתם שכבר הוא [שמשיח כבר נמצא בעולם].

ואמר: זה אמר רב נחמן (שם צח): "אי מן חיי, אנא הוא" וכו'.

עז.

(חיי-מוהר"ן רעה)

העולם סוברים: שפשיבוא משיח לא ימותו. לא כן הוא, אפלו משיח בעצמו ימות.

עה.

(חיי-מוהר"ן שמו)

אמר: שהספר הקדוש שלו לקוטי מוהר"ן שיצא בעולם, הוא 'אתחלתא דגאולה'.

עט.

(חיי-מוהר"ן שנד)

ענה ואמר: אם חסוֹשְׁלוֹם לא יבוא משיח במהרה, יהיו העולם מתגעגעים אחרי הרבה מאד הרבה יותר.

פ.

(חיי-מוהר"ן תקכז)

לְעֵינַי הַקְּצִים: שֵׁשׁ כַּמָּה גְּדוֹלִים שְׂמֹחַשְׁבִּין קְצִים, וְאוֹמְרִים שְׂרָאוֹי שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ בְּאוֹתוֹ הַקֶּץ שֶׁהֵם אוֹמְרִים, כְּמוֹ שְׂאָרַע בְּזַמְנָנוּ, שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים עַל כַּמָּה פְּרָטִים שְׂאֵז יָבוֹא מְשִׁיחַ, וְכֵן בְּדוֹרוֹת שְׂלֻפְנָיו.

וְרַבְּנֵי ז"ל לא היה מסכים על־זה כָּלָל. וְאָמַר: שֶׁבְּכָל־זְמַן שְׂאוֹמְרִים אֵיזָה קֶץ, אֵז בּוֹדְאֵי לֹא יָבוֹא מְשִׁיחַ בְּשׁוֹם אִפְּן בְּאוֹתוֹ הַקֶּץ שֶׁהֵם אוֹמְרִים.

וְכִבֵּר מְבֹאֵר בְּזִהְר־הַקְּדוֹשׁ: "שְׂמַקְלָל מְאֹד כָּל הַמְּחַשְׁבֵי קִצְיוֹ", כִּי "אִין בּוֹן דְּוֹד בָּא אֶלָּא בְּהַפְּסַח הַדַּעַת" (סנהדרין צז).

וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם: "שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ בְּשַׁנַּת ת"ר" - וְנִדְמָה לָהֶם שֵׁשׁ רְמָזִים בְּזִהְר־הַקְּדוֹשׁ עַל־זֶה (וַיֵּרָא קיז).

(ובשית מאה שנין לשתיקתא, ויתפתחון תרעי דחכמתא לעילא, ומבועי דחכמתא לתתא, ויתתקן עלמא לאעלא בשביעאה. כבר נש דמתתקן ביומא שתיקתא מכי ערב שמשא לאעלא בשבתא, אוף הכי גמי. וסימניך (בראשית ז, יא): "בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו', נבקעו כל מעינות תהום רבה).

[בתרגום הזהר: ובשנת שש מאות לאלף הששי, ופתחו 'שערי החכמה למעלה, ופתחו 'מעינות החכמה' למטה - ויתתקן העולם לכנס לאלף השביעי, כאדם שמכין עצמו ביום הששי משעה שהשמש עומדת לשקע, לכנס ליום השבת - הכי נמי כאן].

וּבְאַמַּת - אֵז בּוֹדְאֵי לֹא יָבוֹא בְּשׁוֹם אִפְּן, וְיִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂיָבוֹא קֶדֶם לְשַׁנַּת ת"ר אוֹ לְאַחֲרָיו, אֲבָל בְּשַׁנַּת ת"ר לֹא יָבוֹא

בְּשׁוֹם אִפְּן, מְאַחַר שֶׁהָעוֹלָם מְצַפִּין לְאוֹתוֹ הַזְּמַן.

רַק "בֹּא יָבֹא לֹא יֵאָחֵר" (תבוק ב, ג) בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ בְּהַפְּסַח־הַדַּעַת לְגַמְרֵי. הֵינּוּ: שֶׁלֹּא יִחְשְׁבוּ כָּלָל עַל אוֹתוֹ הַקֶּץ שְׂיָבוֹא, וּפְתֹאֹם יָבוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְאַבְנֵי־הַבְּרָזֶל, שִׁיחוֹת וְסַפּוּרִים מְמוֹהַרְנֵי ז"ל כ: "בְּשַׁנַּת ת"ר דְּבִרוּ הָעוֹלָם שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ!" - וְאָמַר מוֹהַרְנֵי ז"ל: "שֶׁלֹּא יָבוֹא בְּשַׁנַּת זו!" - וְמָה שֶׁכְּתוּב בְּזִהְר (וַיֵּרָא קיז, ה"ל): "שֶׁבְּשַׁנַּת ת"ר יִפְתָּחוּן תְּרַעֵי דְּחַכְמָתָא" [יפתחו שערי החכמה], יְכוּל לְהִיּוֹת, שְׂמַהִיּוֹם אִם יִתְחִיל אָדָם דְּבַר שֶׁבְּקִדְשָׁה יְכוּל לְגַמְרֵי].

(וזהר-חי קאמארנא, על הזהר ה"ל: וְאֵז יִתְפַּתְּחוּן תְּרַעֵי דְּחַכְמָתָא לְמִי שְׂיִרְצָה לְעַסֵּק בְּחַכְמָה, וְהִנֵּה כְּמַעֲיָן מִקְּשׁ הַנוֹבֵעַ וְכוּ', וְכָאֵן אֵינּוּ מְדַבֵּר כָּלָל מִבִּיאוֹת מְשִׁיחַ, אֶלָּא מִהַתְּגַלּוּת הַכְּמוֹת וְרָצִי הַתּוֹרָה).

פא.

(חיי-מוהר"ן תריג)

"עַד כִּי יָבֹא שִׁילּוֹחַ" (בראשית מט, י), אֵז יָדְעוּ וַיֵּרְאוּ עַצְמָם גְּדֻלַּת רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא ז"ל, כִּי אֵז יִסְפְּרוּ מִמְּנוֹ הַרְּבִיָּה, בַּעַת שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ־צְדִקְנוּ שְׂיֵצֵא מִחֻלְצָיו.

כְּאֲשֶׁר סִפֵּר בְּרַבִּים: "שֶׁפַּעַל אֶצֶל הַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ, שֶׁהַגּוֹאֲל־צְדָק יִהְיֶה מִיּוֹצֵאֵי־חֻלְצָיו".

פב.

(לקוטי-הלכות, 'לולב ואתרוג' א - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז)

עַל־יָדֵי שְׂבוּכִין וּמְתַאֲבְלִין עַל חֻרְבַּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - עַל־יָדֵי־זֶה הַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ מְרַחֵם וּמְשִׁים "פֶּאֶר תַּחַת אִפְּר" (ישעיה סא, ג), וְאֵזִי זוֹכִין לְאַתְרוֹג הָדָר, בְּחִינַת 'פֶּאֶר'.

פג.

(שיח-שורפי-קדש ח"ב קח)

רַבְּנֵי ז"ל אָמַר: "אִם יֵאָכְלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל 'מְרוֹר' בְּלִיל פֶּסַח, כְּבָר יִשְׁבוּ בִּתְשֻׁעָה־בְּאֵב לֹאֹמַר 'קִינּוֹת'".

[אז מ'וועט עסן מרור ביים 'סדר', וועט מען שוין זיצן 'תשעה-באב' ביי 'קנינות']. (הם קלים באותם הימים - שלחן- ערוך אורח-חיים תכח, ג).

[איכה-רבה, פתיחתא יח: רבי אבין פתח: 'השביעיני במרורים' (איכה ג, טו), בלילי הפסח של יום-טוב הראשון. 'הרוני לענה' (שם), בתשעה-באב. ממה שהשביעיני בלילי יום-טוב הראשון של פסח, 'הרוני' בלילי תשעה-באב 'לענה'. הוי בלילי יום-טוב הראשון של פסח, הוא לילי תשעה-באב. ועל-זה היה מקונן ירמיה (שם א, א): "איכה ישבה בדד".]

[איכה-רבה ג, ה: 'השביעיני במרורים' - זה יום-טוב הראשון של פסח דכתיב בו (שמות יב, ח): "על מצות ומררים" (ומצות על מררים). "הרוני לענה" - מה שהשביעיני בליל יום-טוב הראשון של פסח, "הרוני" בליל תשעה-באב "לענה". הוי ליל יום-טוב הראשון של פסח, הוא ליל תשעה-באב.]

[ילקוט-שמעוני, איכה רמז תתרי: "גלתה יהודה מעני" (איכה א, ג) - על שאכלו חמץ בפסח, דכתיב (דברים טז, א): "להם עני".]

פד.

(באור-הלקוטים ח"ב יב; בוכבי-אור, שיחות-וספורים נו; אבני-ה-ברזל כ; טיח-טרפי-קדש ח"ב תרצז)

בן היה מנהג מוהרנ"ת ז"ל אחר פטירת רבנו ז"ל: שב'בין-המצרים' היה אומר 'תקוני-הצות', במרתף עמק, ובפרט בתשעה-באב היה סוגר את-עצמו כל הלילה עד הצות היום, ושם אמר את 'מגלת איכה' וה'קנות' ו'סדר התפלה' וכו'.

ופעם-אחת אמר: "איך קען מיר מערער נישט קילן דאס הארץ, נאר 'תשעה-באב' און 'בין-המצרים' ביי די 'קנינות', און א גאנץ יאהר ביי 'תפלת הצות', כאטש קלאגן אויף דעם חורבן [בית המזחין בכלליות ובפרטיות], וואס מען איז נישט אזוי ווי מען דארף צו זיין".

[איני יכול לקרר את לבי, רק ב'תשעה-באב' ובימי 'בין-המצרים' באמירת הקינות, ובכל ימות השנה בתפלת הצות. לכל-הפחות לבפות על החרבן, מה שאיננו פמו שאריות להיות].

פה.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב תקיג)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "אפלו בשאיהיה בבין-השמשות האחרון של אלהי-הששי, ואראה שהגאלה עדין לא באה, אף-על-פי-כן אאמין באמונה שלימה בביאת המשיח!"

פו.

(טיח-טרפי-קדש ח"ז נז)

פעם כשדברו מ'קץ-הפלאות' וגדל קשי הגלות, בפרט מה שאמרו הצדיקים מגדל הנסיונות והיסורים שעוד יעברו על ישראל בעקבות-משיחא.

אמר אז מוהרנ"ת ז"ל: שמצד אחד, דוקא מדברים ועתידות אלו שאמרו הצדיקים על העתיד לבוא עלינו - מזה בעצמו הוא מתחזק - שאם ראו מה שראו, בודאי רחמו על הדור, והפצירו בתפלה שנוכל לעמד במצבים קשים ונסיונות מרים אלו (עי' שיחות-הר"ן ככו).

פז.

(טיח-טרפי-קדש ח"ז עח)

כשהיה מוהרנ"ת ז"ל ב'גאליציא', ועבר בדרך נסיעתו גם בעיר 'בראד', וחל אז יום תשעה-באב, ושאלוהו שם: "באיזה ספר קינות הוא רוצה לקונן, אם לפני נפח 'אשכנז' או 'פזי'לך"?

אמר בכאב: "אילו היו מרגישים את החרבן, לא היו שואלים שאלה זו איזה קינה לומר".

פח.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל מב)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "שאנשים פשרים היו אומרים: שבין-המצרים יש להם ירידה!"

[וְהוֹסִיפוּ עֲלֵיזָה זְקַנֵי-אֲנִי שׁ: שְׁמוֹהֲרַנְתָּ
אָמַר עֲלֵזָה: "שְׂאִינָה אָמַת! -
רַק יָמִים אֵלּוּ מִסְגָּלִים מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשָּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, וַיְכֹלֵים לְהִתְקַרֵּב בָּהֶם בְּיוֹתֵר
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ!"

(עין בספר-הקדוש 'עבודת-ישראל' פְּרַשְׁת מַסְעֵי, עַל
הַפְּסוּק: "כָּל רֹדְפֵיהָ הִשְׁיִגוּהָ בֵּין הַמִּצְרַיִם"; וְעֵינָ עוֹד
בְּטַעַם-זְקָנִים' אִיִּישׁ קִנְטָרִם נב, עַל הַשִּׁיחָה הַנְּ"ל).]

פ.ט.

(אֲבָנֵי-הַבְּרֹזֶל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמּוֹהֲרַנְתָּ ז"ל ס)
מִזְהַרְנַת ז"ל הָיָה אוֹמֵר: 'מְלַחֶמֶת גּוֹג
וּמִגּוֹג', אֵינּוּ נִזְכָּר בְּמִגְלַת-
סְתָרִים' (שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל) - מִשְׁמַע שִׁיחָה
אֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם, וְזֶה יִהְיֶה נְסִיּוֹן שְׁלָנוּ
וְשֶׁל מְשִׁיחַ.

צ.

(חֲכָמָה-וְתַבּוּנָה, רַבִּי אֲבָרָהָם ב"ר
נַחֲמָן ז"ל, סִימָן א, עַמּוּד יא)

בְּתִשְׁעָה-בָּאָב הָאֲחֵרוֹן לַפְּנוֹת-עֶרֶב,
שְׁבִימֵי חֵייו הַקְּדוֹשׁ שֶׁל
רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁנִּזְכָּר אַז בְּעֶצֶם הַעֲלָמַת הַזְּכָרוֹן
שֶׁל הַיָּלֶד וְהַזְּקָן שֶׁלְמַעֲלָה מִכֻּלָּם, עַד שְׂאִינּוּ
נִקְרָא בְּשֵׁם זְכָרוֹן' כָּלֵל, "עַר גְּעֵדֵעֵנִיקָט
גְּאֲרִנִּישְׁט" [אֵינּוּ זוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם] (סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת,
מַעֲשֵׂה יג מֵהַשְּׁבַעָה בְּעַטְלֵעֵרִם).

עָנָה וְאָמַר אַז רַבֵּנוּ ז"ל: "אֵיזָה פָּנִים יֵשׁ
לִי בִינֵיכֶם?!" - וְהַשִּׁיב לוֹ מִזְהַרְנַת
ז"ל (בְּדַבְרֵי צְחוֹת): "וְיֵי גְאֲרִנִּישְׁט" [כְּמוֹ כְּלוּם]! -
וְחָזַר רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר לוֹ: "הֲלֹא גַם אַתָּם אָפְס
וְאִין" [אִיר זְעַנְט זִיד אוֹיךְ גְּאֲרִנִּישְׁט]. (עֵינֵי-שֵׁם הַשִּׁיחוֹת
לְתִשְׁעָה-בָּאָב לַפְּנוֹת-עֶרֶב, שְׂזוֹ הִיא הַנְּחֻמָּה וְכוּ').

צ.א.

(חֲכָמָה-וְתַבּוּנָה, רַבִּי אֲבָרָהָם ב"ר נַחֲמָן ז"ל, סִימָן ג)
וְעַל-כֵּן הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, לִיְלִיד גַּם
בְּזִמְנֵי-הַזֶּה לְכַתְּלֵי-הַמַּעֲרָבִי,

"שְׁהַשְׂכִּינָה שָׁם הוּא" (שְׁמוֹת-רַבָּה ב, ב; בַּמְדַּבֵּר-
רַבָּה יא, ב; שִׁירֵי-הַשִּׁירִים-רַבָּה ב, כו; תַּנְחוּמָא נח ג;
פְּסִיקְתָא-רַבְתֵי טו; פְּסִיקְתָא-דְרַב־כְּהֵנָא פ"ה; זֶהר שְׁמוֹת
ה: מִשְׁפָּטִים קטז). וְאֲדַרְבָּה יוֹתֵר חָשׁוּב מְזִמָּן
שְׁבִית-הַמְקַדֵּשׁ הָיָה קַיָּם, כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרִים וְכוּ'.

עַל-כֵּן שָׁם גַּם הַיּוֹם עֵיקָר הַחַיּוֹת
וְהַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה לְנִצְחָה, כַּמְשָׁפָן
הַנְּמָשָׁד בַּמּוֹחַ וְהַרוּחַ בַּלֵּב וְכוּ'.

וְעַל-יְדוֹ תִקּוֹן גְּדוֹל לְפָנֵם-הַבְּרִית' - כַּמּוּבָא
בְּלִקוּטֵי-תַנְיִנָא סִימָן ק"ט וְכוּ'.

וְגַם בְּזִמְנֵי-הַזֶּה עֲדִין "עֵינֵי ה'" וְלִבּוֹ שָׁם כָּל
הַיָּמִים" (מְלָכִים-א ט, ג; דְּבָרֵי-הַיָּמִים-ב ג, טז),
וְ"הַשְּׂכִינָה לֹא זָזָה מִכַּתְּלֵי הַמַּעֲרָבִי הַקְּדוֹשׁ
לְנִצְחָה", כַּמְאָמַר חַז"ל (שָׁם).

וְהוּא תִקּוֹן גְּדוֹל גַּם בְּזִמְנֵי-הַזֶּה לִיְלִיד לְשָׁם,
וְתִקּוֹן לְפָנֵם-הַבְּרִית', כַּמּוּבָא בְּזִהְרֵי-
הַקְּדוֹשׁ' (מִשְׁפָּטִים קטז). - כִּי הַצְּדִיק דָּר אֲצֵל
'כַּתְּלֵי-הַמַּעֲרָבִי', תַּבְּנָה וְתַכּוּנֵן בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.

צ.ב.

(סִפּוּרֵי-הַמַּדּוֹת, עֲנִינֵי גְלוּת וּגְאֻלָּה,
בֵּית-הַמְקַדֵּשׁ, מְשִׁיחַ)

[א] מְשִׁיחַ יְבוּא בְּפִתַע פְּתֹאִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
מַחֲמַת שְׂמֵחָה יִפְחָדוּ יִשְׂרָאֵל (אֲמוּנָה לט).

[ב] כְּשִׁיבוֹא מְשִׁיחַ, אָזִי כָּל הַשָּׂרִים שֶׁל
מַעֲלָה וְשֶׁל מַטָּה יַחְלוּ, אֲבָל עִבְשׁוּ כְּשִׁישׁ
עֲלֵיהָ לְאֵיזָה שׂוֹר, אָזִי יִשְׂרָאֵל הֵם חוֹלִים
(אֲמוּנָה מז).

[ג] לֹא חֲרָבָה יְרוּשָׁלַיִם - אֲפֹלָ בְּשִׁבִיל
שְׁחַלְלוּ אֶת הַשְּׁבִית, וּבִטְלוּ קְרִיאַת-שְׁמַע
שְׁחָרִית וְעֶרְבִית, וּבִטְלוּ תִינּוּקוֹת-שְׁלֵבֵי-בֵית-
רַבּוֹ, וְלֹא הָיָה לָהֶם בְּשֵׁת פָּנִים זֶה מִזֶּה,
וְהָשׁוּוּ קָטָן וְגְדוֹל, גַּם לֹא הוֹכִיחוּ זֶה אֶת זֶה,

גם בזו תלמידי־חכמים, גם פסקו מַמְנָה
אנשי אַמְנָה (אַמונָה מב).
[ד] אין ירושלים נפִידית, אלא בצדקה (אַמונָה
מג).

[ה] מלחמה, אתחלתא דגאלה הוא (אַמונָה
מד).

[ו] מי שפגדל חזירים, הוא מעבב את
הגאלה (אַמונָה מה).

[ז] לא יבנה ירושלים, עד שיהיה שלום בין
ישראל (אַמונָה מז).

[ח] מה שישראל הולכים בגלות מאמה
לאמה, הוא סימן שיבא משיח (אַמונָה מז).

[ט] כשאות מחרפין אותנו ביותר, זה
סימן על משיח (אַמונָה מז).

[י] אין בית־המקדש נבנה, עד שייכלה גאולה
(אַמונָה מט).

[יא] על־ידי אחדות שיהיה בישראל, יבוא
משיח (אַמונָה נ).

[יב] משיח יבוא, בשנת ברכה (אַמונָה נא).

[יג] אין משיח בא, עד שייכלו כל הנשמות
שבגוף (אַמונָה נב).

[יד] על־ידי ספורי־מעשיות של צדיקים,
ממשיכין אורו של משיח בעולם, ודוחה
הרבה השן וצרות מן העולם (בגדים ח"ב א;
משיח ח"ב א; צדיק ח"ב א).

[טו] אין משיח בא, עד שייכלה גאולה מן
העולם (גאולה א).

[טז] גאולה מעבבת את משיח (גאולה לט).

[יז] סגולה לחלי הצואר, שייבכה על הרבן
בית־המקדש (בכיה ח"ב ג; סגלה ח"ב ט).

[יח] מינקת שנחסר חלבָה, הפגלה לזה:
שיתאבל בעלה על ירושלים (בנים פח).

[יט] מי שרוצה להעמיק ולעין בשכלו
באיזה ענין, צריך לקשר את שכלו לבית־
המקדש. וסימן לדבר: "אשא דעי למרחוק"
(איוב לו, ג), "וירא את המקום מרחק" (בראשית
כב, ד). (דעת ח"ב י).

[כ] גדול תלמוד־תורה, מבנין בית־המקדש
(למוד כז).

[כא] העוסק בהלכות עבודה, פאלו נבנה
בית־המקדש בימיו (למוד מב).

[כב] הלומד תורה לשמה, משים שלום
בפמליא של מעלה ושל מטה, ומגן על כל
העולם בלו, וכאלו בנה פלטרין של מעלה
ושל מטה, ומקרב את הגאלה (למוד נד).

[כג] על־ידי תשובה, הרוח של משיח
מנשבת על גזרות המלכיות ומבטלן (משיח
ח"ב ב; תשובה ח"ב ב).

[כד] עתיד דור אחד שיהיה בעולם, שיהיה
בלו זבאי (משיח ח"ב ג).

[כה] על־ידי אמת, בא הקץ (אמת ח"ב ט; משיח
ח"ב ד).

[כו] על־ידי שמירת שבת, ממשיך על
עצמו אור של משיח, גם על־ידי תשובה
(משיח ח"ב ה; שבת ח"ב ד; תשובה ח"ב י).

[כז] על־ידי נאוף, באים לגלות תחת יד
שרים לצים (נאוף לו).

[כח] בזכות שהנקבות נזקרים מנאוף, יבא
משיח (נאוף לז).

[כט] האומר דבר בשם אומר, מביא גאלה
לעולם (פדיון־שבויים ג).

[ל] האומר דבר בשם אומר, מביא גאלה
לעולם (פדיון־שבויים ג).

[ל] גדולה צדקה, שמקרבת את הגאולה
(צדקה ב).

[לא] ירושלים, נפדיית בצדקה (צדקה כא).

[לב] הממון שמהנה את הצדיק, הרי זה
כאלו עבד עבדת בית המקדש (צדיק מז).

[לג] ביאת המשיח, תלוי בקרבת הצדיק
(צדיק קנא).

[לד] עלידי כבוד שמכבדין את בני
הצדיקים, נתעורר רצון אצל השם יתברך
שיבא משיח (צדיק קעח).

[לה] הזפיהראות, יכולין לראות על
החלפים של השוחטים, את הפלי בית-
המקדש (ראיה ח"ב יא; שוחט ח"ב ד).

[לו] בנין ירושלים, תלוי בשלום (שלום ז).

[לז] מי שמזכיה את העולם שלא בהכמה,
על-ידיזה מעורר הסיושלום גלות גדול
והכבדה מהאמות (תוכחה ד).

[לח] תשובה מקרבת את הגאולה, ומארכת
ימיו ושנותיו של אדם (תשובה צה).

חצות הלילה

– תורות, שיחות, מנהגים, התחזקות –

א.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א ג)

מי ששומע נגינה מ'מנגן רשע' – קשה לו לעבודת-הבורא. וכששומע מ'מנגן כשר והגון' – טוב לו.

כי קול הנגינה נמשכת מן ה'צפרים', כדאיתא במדרש (ויקרא-רבה טז, ז): "מפני מה מצרע טהרתו תלויה בשתי צפרים חיות טהורות" וכו'. נמצא מי שהוא 'כשר' – נמשכת הנגינה שלו מן ה"שתי צפרים חיות טהורות" (ויקרא יד, ד).

וכשה'מנגן' הוא רשע, אזי הוא לוקח הנגינה שלו מ'צפרים אחרות שבקלפה'.

וכתוב בזהר (שם): "כי הצפרים שבקלפה יונקין מדידי המלכות. וכד אתפלג ליליא – בדין פרוזא פרוז (קהלת ט, יב): 'כצפרים האחוזות בפה, בהם יוקשים בני-אדם'."

והתקון שיוכל לשמע נגינה מכל אדם – הוא על-ידי הוא שילמד בלילה תורה שבקלפה וכו'.

ואיתא ב'כתבי-הארז"ל' (עץ-חיים מח, ב): "כי צפרים שבקלפה הם מחין שבמלכות-ידקלפה, והשתי צפרים חיות טהורות הם 'בנין המלכות-ידקלפה' וכו'.

לפיכך נשתבח דוד לפני שאול (שמואל-א טז, יח): "וידע נגן" – כי הנגינה

היא 'בנין המלכות', לכך ראוי הוא ל'מלכות' וכו'.

[נ"ב: עקר בנין המלכות-ידקלפה הוא בלילה, על-ידי הלמוד בחצות-הלילה, כמבאר בארז"ל. ועין בתורה נ"ד המובא להלן: שבחצות-הלילה, אז נתעורר ה'נגון-ידקלפה', בחינת 'ברור הרוח-טובה מתוך הרוח-רעה'. ועין בספרי-מעשיות, מעשה י"ג מהשבעה בעטלעס: בענין השתי צפרים שנתעו ונתרחקו זה מזה, וקול היללה של הצפרים האלו שנשמע בלילה. ועין מה שכתב מוהרנ"ת על-זה בלקוטי-הלכות נדרים ד].

ב.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א ח, ב)

עקר ה'רוח-חיים', מקבלין מהצדיק והרב שבדור. כי עקר 'רוח-חיים' הוא בה'תורה', כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" – "הוא התורה" (השמות-הזהר ח"א רסג. סימן כט; תקוני-זהר עג: עז; קכ: זהר-חדש ספרא-תנינא; תקוני-זהר-חדש, תקוניא-קדמאה), וה'צדיקים' דבקים ב'תורה', ועל-כן עקר ה'רוח-חיים' הוא אצלם.

וזה בחינת (ברכות ג): "רוח צפונית המנשבת בפנור של דוד".

[ברכות ט: אמר רבי שמעון חסידא, פנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, וכיון שהגיע חצות-לילה – בא רוח צפונית ונשבות בו ומנגן מאליו].

כי "פנור של דוד היה של חמש נימין" (זהר פנחס קכח. תקוני-זהר כה: כח. נא:), "פנגד חמשה חמשי תורה" (עין בסוף התורה). ו'רוח צפון שהיתה מנשבת בו' – הוא בחינת: "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" הנ"ל.

כי 'רוח צפון' הוא בחינת ה'רוח הצפון'
בלבו של אדם, שהוא בחינת ה'רוח-
חיים', כי "צפון חסר" (בבא-בבא כה:), וה'חסרון'
הוא ב'לב', כמו שכתוב (תהלים לז, ד; כו, ו): "ויתן
לך משאלת לבך; ימלא ה' כל משאלותיך";
ועקר ה'רוח-חיים' הוא ב'לב' וכו'.

ועל-כן בשנת-מלא ה'חסרון' שהוא בבחינת
ה'רוח' כנ"ל - נאמר: "ויתן לך
משאלת לבך, ימלא ה'" וכו', הינו כנ"ל.

[נ"ב: היוצא מהתורה: שב'חצות-הלילה' שאז מנגן 'כנורו'
של דוד' על-ידי 'רוח-צפון' וכו' כנ"ל - אז הוא הזמן של
'שלמות החסרונות' וקבלת ה'רוח-חיים' על-ידי
הצדיקים שדבקים בתורה וכו'; בחינת "רוח אלקים"
מרחפת על פני המים" חנ"ל; וגם שב'חצות-הלילה', אז
הוא הזמן שהצדיקים דבקים ועוסקים בתורה, כמבאר
בזהר-הקדוש. ואז זוכין ל"ויתן לך משאלת לבך; ימלא
ה' כל משאלותיך", כנ"ל].

ג.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, בסוף)

וזו בחינת 'קימה בחצות-לילה', כי
"כנור היה תלוי למעלה ממטתו של
דוד, וכיון שהגיע חצות לילה היה מנגן
מאליו" (ברכות ג).

הינו: שב'חצות-לילה', אז נתעורר בחינות
ה'נגון-דקדשה' הנמשך מ'כנור של
דוד', שהוא בחינת 'ברור הרוח-טובה' מתוך
הרוח-רעה.

ועל-כן אז הזמן להתגבר לקום ולעסוק
בעבודת-השם, להתבודד בינו
לבין קונו, ולפרש שיחתו לפניו יתברך,
ולחפש הרוח-טובה, דהינו ה'נקודות-טובות'
שיש בו עדין, לבררם מתוך הרוח-רעה.

שיזו בחינת 'נגון' - כי אז עקר הברור
על-ידי בחינת 'נגון בכלי', בחינת
'כנור של דוד' שמנגן אז.

[לקוטי-הלכות, השפמת-הכנור א, יב"ג: וזהו בחינת
'קימת חצות', שצריכין לשבר תקף השנה על-ידי
ה'נקודות-טובות' וכו'. וזה בחינת "כנור של דוד שהיה
מנגן על-ידי רוח צפון" (ברכות ג), בחינת 'רוח טובה',
'נקדה טובה' הצפון וטמיר אפלו בתכלית השנה, אפלו
במדרגה פחותה וכו', בבחינת (תהלים לא, כ): "מה רב טובך
אשר צפנת", ואלו ה'נקודות-טובות' מנשבין בכנור של
דוד, כי על-ידיה נעשין נגונים, ועל-כן היה מנגן מאליו
על-ידיה, ועל-ידיה מתעוררין מהשנה בחצות הלילה
בתקף השנה וכו'].

ד.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט)

"חצות לילה אקום להודות לך על
משפטי צדקה" (תהלים קיט, סב).
חצות הוא מסגל כמו 'פדיון', כי הוא
המתקת-הדינים. כי "צדק, דינא; ומשפט,
רחמי" (זהר קדושים פה: בלק קפד:).

וזהו: "על משפטי צדקה" - הינו:
ש'צדק' גובר על 'משפט'. התקון
לזה: "חצות לילה אקום".

ועקר חצות: הוא תמיד אחר ששה שעות
מתחלת הלילה, הו בקיץ והו בחורף,
ואז מתחיל זמן חצות. ונמשך עד גמר
אשמורה שניה, דהינו שתי שעות.

ה.

(לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז)

והנה מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית-
מקדשנו. אך פעת שהשם-יתברך
מצפה לשוב אלינו ולחזור ולבנות בית-
מקדשנו, ראוי לנו שלא לעבב חסוֹשֶׁלֹום
'בנין בית-המקדש', רק להשתדל בבנינו.

על-כן מאד צריך לזהר לקום בחצות,
להיות מתאבל על 'חרבן בית-
המקדש' - כי אולי בגלגול הראשון היה
הוא הגורם שיחרב הבית-המקדש.

וְאֶפְלוּ אִם לֹא - אוֹלֵי הוּא מְעַבְב עֵתָה
בְּנִין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְנִחְשָׁב גַּם־כֵּן
כְּאֵלוּ הוּא גָרַם לְהַחְרִיבוֹ.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחַ לְכָל הַמִּתְאַבֵּל עַל
צִיּוֹן: "לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן
פָּאָר תַּחַת אֶפְרַי" (ישעיה סא, ג), "פָּאָר תַּחַת
אֶפְרַי" דִּיקָא.

"פָּאָר" - זֶה בְּחִינַת ה'מַחִיץ, בְּחִינַת
'תַּפְּלִין', בְּחִינַת 'רֹאשׁ־בֵּית', בְּחִינַת
'כָּל־לַיּוֹת־הַגּוֹנִין', בְּחִינַת: "תִּלְתַּת גּוֹנִין דְּעֵינָא
וִבַת־עֵין" (תַּקּוּנֵי־זֵהָר קכ"ו), בְּחִינַת "מְאוּרֵי־
אוּר" (זֵהָר בְּרֵאשִׁית כ"א. וַיִּקְהַל רח.), בְּחִינַת 'שֶׁבֶת'
הַמְּאִיר לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ.

"תַּחַת אֶפְרַי" - "אֶפְרַי" - זֶה בְּחִינַת
"מְאוּרֵי־אֵשׁ" (זֵהָר שָׁם), שֶׁהוּא
הַחֶפֶץ מֵהַנֶּלֶל. הֵינּוּ: שִׁיחֵיו נִכְנָעִין מְאוּרֵי־
אֵשׁ, שֶׁעַל־יָדָם נִשְׂרַף ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.
וַיִּתְגַּבְּרוּ מְאוּרֵי־אוּר, שֶׁהֵם 'קִיּוּם הַבֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ'. וְזֵהוּ: "פָּאָר תַּחַת אֶפְרַי".

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהוּא מִתְאַבֵּל עַל
ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה
מִכְנִיעַ מְאוּרֵי־אֵשׁ, וּמִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי־אוּר,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שֶׁבֶת'.

ו.

(לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב קא)

עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תַּקּוּן חֲצוֹת' - יְכוּלִין
לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
לְבָבוֹ, כְּמוֹ עַל־יְדֵי 'הַתְּבוּדוֹת'.

כִּי מִסְתָּמָא אֵין אֹמְרִים 'חֲצוֹת' עַל הָעֶבֶר.
וְעַקֵּר אֲמִירַת 'חֲצוֹת', הוּא עַל מַה
שֶׁנִּעְשָׂה עִבְשׁוֹ עִם הָאָדָם. וְכִשְׂיֹאמֵר 'חֲצוֹת'
בְּבַחֲינָה זֹה, יְכוּלִין לְמַצָּא כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
בְּתוֹךְ אֲמִירַת 'חֲצוֹת'.

ז.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן רסח)

"אֵיכָה נַחֲרַב הָאוֹלָם" וְכוּ'. "עַד אֵן
יִצְעַק בְּשָׁבִי" וְכוּ'. "עַד אֵן" וְכוּ'.
"בֶּן אֲמַתָּךְ" וְכוּ' (תַּקּוּן־חֲצוֹת). וְרַמְזוּ עָלַי:
"כְּמָה אֲנִי צָרִיךְ לְצַעַק זֹאת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ".
וְתַפְּס לְדַגְמָא אֵיךְ הֵם מְעוֹרְרִים הַלֵּב.
וְאָמַר אוֹתָם בְּנִגּוּן חֲצוֹת, בְּקוֹל
נְעִים עֵמֶק מְאֹד.

[בְּאוּר־הַלְקוּטִים ח"ב יב; פּוֹנְבֵי־אוּר, שִׁיחוֹת־וֹסְפוּרִים
כ"ז: שְׁמַעְתִּי מֵאֲבֵי ז"ל, שֶׁשָּׁמַע מִמוֹהַרנ"ת ז"ל: "שְׁעַקֵּר
שְׁבִירַת לְבָבוֹ בְּחֲצוֹת וְקִיּוֹת, הוּא בְּהַרְגָּשְׁתּוֹ מִלַּת 'אֵיכָה'
("אֵיכָה נַחֲרַב הָאוֹלָם", בְּקִיּוֹת שְׁבַת־תַּקּוּן־חֲצוֹת)].

ח.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן רסח)

גַּם מֵהַחֲרוֹז "דּוֹדֵי יָרֵד לְגַנּוּ" (תַּקּוּן־חֲצוֹת),
סֵפֶר וְשִׁבְחוֹ מְאֹד - כִּי הוּא מְדַבֵּר
מִזְכוּת שֶׁל כְּנַסְת־יִשְׂרָאֵל עִם הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
וּמְעוֹרֵר הַלֵּב מְאֹד.

ט.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן טא)

עַקֵּר עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, הוּא בַּחֲרָף
לְקוּם בְּחֲצוֹת־לַיְלָה, וּבְקִיץ
כְּשֶׁהַלַּיְלָה קָצֵר מְאֹד (בַּחוּץ־לְאֶרֶץ), שְׂאֵז אֵין
עוֹמְדִין בְּחֲצוֹת, אִזּוֹ יִזְהַר לְעֵמֶד בְּבִקּוֹר הַשָּׁכֶם
כְּעֻלּוֹת־הַשַּׁחַר.

[אוּצֵר־נַחְמֵנִי פט: דִּי עֲרֻשְׁטַע עֲבוּדָה פּוֹן טָאג, וְאַרְף אַ
אִיד אוֹיפְשְׁטִיין חֲצוֹת אֵין ווִינְטֶער, און פֿאַרְטָאגְס אֵין
זומֶער - און מִיטן שְׁלָאָף, זײַ אָפֿרֶעכֶענְען בֵּייטָאָג (הַעֲבוּדָה
הַרֵאשׁוֹנָה בְּיוֹם, צָרִיךְ יְהוּדֵי לְקוּם בְּחֲצוֹת בַּחֲרָף, וּבְקִיץ בְּהַשְׁפָּקָה -
וְעַם הַשָּׁנָה לְהַתְּחַשְׁבֵּן בְּיוֹם)].

י.

(סֵפֶר הַמִּדּוֹת - עֲנִינֵי 'חֲצוֹת')

[א] עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תַּקּוּן חֲצוֹת', נִצּוּל
מִגְּנָבִים (גְּנָבָה וְגִזְלָה ח"ב ה).

[ב] על-ידי 'תקון חצות', נמתק הדין
(המתקת-דין מה).

[ג] 'תקון חצות', הוא סגלה לכבוד (כבוד ד).

[ד] על-ידי 'קימת חצות', יזכה להבין את
התורה ולדרש אותה (למוד עט).

[ה] מי שפסק מדברי-תורה לדברים-
בטלים, תקונו שיקום חצות (למוד פ).

[ו] 'תקון חצות', מסגל לחלושי-הראות
(ראייה ח"ב ד).

[ז] על-ידי 'תקון חצות', מזכירין לפני
הקדוש-ברוך-הוא, את הטובות שהבטיח
לישראל (תפלה נח).

יא.

אבני-ה-ברזל, שיחות וספורים מרבנו ז"ל נו

פעם-אחת שאלו אנ"ש לרבנו ז"ל, בענין
חצות: "אם יכולים להיות
נעזר עד חצות ולומר חצות"?

והשיב להם רבנו הקדוש: "שעקר
העבודה של חצות הוא, לקום
מהשנה ולומר חצות"!

יב.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יג)

בחצות הלילה, ה'שכינה' בביכול
בתכלית המעוט פי'דוע, בבחינת
'נקדה' לבד. ואז הוא 'התגברות-השנה'.

ואז דיקא צריך כל-אחד מי שנוגע יראת-
השם בלבד - להתגבר בהתגברות
גדול מאד להתעורר מהשנה אז. וזה בחינת
שמתעוררים מתקף השנה והסטר-א-אחרא
על-ידי נקדה-טובה לבד וכו'.

יג.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יד)

וזה שפתוב בזהר-חדש (בראשית - על שיר-
השירים ח, יג) לענין קימת חצות:
"היושבת בגנים, בגנותא וטנופא דהאי
עלמא שפלה" וכו'.

שאף-על-פי שהאדם במדרגה התחתונה,
בגנותא וטנופא - אף-על-
פי-כן השם-יתברך והמלאכים ונשמות
הצדיקים שבגן-עדן מקשיבים לקולו, בחינת
(שיר-השירים שם): "חברים מקשיבים לקולך",
שזהו עצמו בחינת 'קימת חצות'.

ולעיל הבאתי פסוק זה "היושבת בגנים",
לענין הנקדה שיש בכל אחד
שמונחת במקום שמונחת וכו', ועתה מבאר
הענין היטב.

יד.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, טו)

עקר ה'גאלה' בכלל, ובפרטיות 'גאלת-
הנפש' של כל אחד ואחד, תלוי
בידיעה והשגה זאת - לכון היטב נקודות
חצות-לילה.

ד'תינו: כשמתגבר תקף השנה על נפש
הישראל, ורוצה להפילו לגמרי
חסוֹשלוֹם, על-ידי רבוי עונותיו וקלקוליו,
עד שכמעט כמעט יפל לגמרי רחמנא-לצלך.

אזי דיקא יאיר השם-יתברך עליו בחסדו,
שיזכיר את-עצמו בהנקדות-טובות
שבו, ויחיה את-עצמו.

שזהו בחינת 'קימת-חצות' - שאז
ה'שכינה' שהיא 'פלליות נפשות
ישראל', בתכלית הקטנות והמעוט, ואז היא
צועקת בקול מר להשם-יתברך וכו', ואז

השם יתברך מעורר רחמיו, וממשיך 'חוט של חסד' וכו', פמוכן כל־זה בפתבים.

טו.

(לקוטי־הלכות, השפמת־הבקר א, טו)

ועל־כן היתה גאלה הראשונה בחצות דיקא. וכן גאלה האחרונה שאנו מקוים במהרה בימינו, תהיה על־ידי בחינת חצות, על־ידי הפשרים והיראים העומדים בכל לילה בחצות.

שעל־ידי־זה הם ממשיכים על־עצמם בחינת 'קדשת חצות לילה', שאז מתעורר חסד גדול, שעל־ידי־זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת 'התעוררות־השנה' שבחצות־לילה.

דהינו: שבכל־עת שרוצים להפיל עליהם שנה וקטנות גדול מאד, אפלו אם מפילים אותם כמו שמפילים, אפלו אם עבר עליו מה שעבר - אף־על־פי־כן יתעורר תמיד דיקא מתוך 'תקף הקטנות' בבחינת 'קימת־חצות', דהינו: על־ידי בחינת ה"עוד מעט טוב" שמוצא בעצמו.

טז.

(לקוטי־הלכות, השפמת־הבקר א, טו)

ועל־כן "משה לא ידע" (ברכות ג:) עדין לכונן היטב חצות אימת - פי אז הנה עדין 'קדם מתן־תורה', ולא הנה עדין 'אתערותא־דלתתא', פי לא הנה עדין כל־כך צדיקים שעמדו בחצות ועסקו בתורה, מחמת שהיה 'קדם מתן־תורה'. ועל־כן הנה קשה לכונן היטב 'נקדת חצות'.

ואפלו למאן דאמר (ברכות שם): "שגם משה ידע" - אבל לא הנה יכול לדבר בזה כל־כך, והנה מתירא עדין "שמא יטעו" וכו' (שם), פי עדין לא הנה יכול

להמשיך הארה זאת באתגליא, מחמת שהיה 'קדם מתן־תורה'.

אבל "דוד הנה ידע, פי פנור הנה תלוי למעלה ממטתו" (שם), וכח הפנור נמשך מהתורה, פמוכא בדברי אדונינו מורנו ורבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ח"א ח - המוכא לעיל).

פי "הפנור של דוד, הנה של המש נימין, פנגד חמשה חומשי תורה" (לקוטי־מוהר"ן שם), והוא הנה מעוררו משנתו, עד שידע לכונן השעה והנקדה של חצות.

פי 'דוד', הוא בחינת 'משיח', שעוסק תמיד בתקון נפשות ישראל, לעוררם משינתם על ידי בחינת הנ"ל, על־ידי ה'נקדות־טובות' שמוצא בכל אחד, ומלמד לכל אחד, ומאיר בלבם שיוכל לחפש ולבקש ולמצא בעצמו 'נקדות־טובות' תמיד, פדי לעוררו משינתו ונפילתו, שלא יפל לגמרי חס־ושלום.

יז.

(לקוטי־הלכות, השפמת־הבקר ב)

וזוה בחינת 'קימת־חצות' - שמשברין ה'שנה', שהוא בחינת 'תאות־ממון', ומתאבלין על ירושלם וחרבן בית־המקדש, ועל־ידי־זה בונין אותו.

ועל־כן 'חצות' ממתיק דינים - פי משברין את ה'שנה', שהיא בחינת 'מיתה' בחינת 'כפירות', פי "כל זמן שיש עבודה־זרה בעולם, חרון־אף בעולם" (ספרי פ'רשת ראה).

ועל־ידי 'קימת־חצות' - מקימין את ה'אמונה', וממשיכין 'חסדים'.

וזוה שאמר רבנו (לקוטי־מוהר"ן ח"א קמט): "שחצות מסגל כמו פדיון". כמו 'פדיון' דיקא.

כי ה'פדיון' - הוא בחינת 'צדקה', שמשבר
'תאות-מזון', וממתיק דינים.

וכן 'חצות' - הוא 'שבירת השנה', שהוא
בחינת 'תאות-מזון' כנ"ל, שעל-ידי-
זה ממתיקין דינים כנ"ל.

יח.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ד, ה)

וזה בחינת קימת חצות, שצריכין להתגבר
מאד לקום בחצות לילה, להתאבל
מאד על חרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה
עקר עלית המלכות מן החצונים והקלפות.

כי בשמתאבל על חרבן בית-המקדש,
כאלו עוסק בבנינו, כי "כל המתאבל
על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה"
(תענית ל:). ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו
קדשת הבית-המקדש, ששם עקר אור-
הפנים שמשכיכין בשלש-רגלים, שהיו
צריכין לעלות אל הבית-המקדש לראות את
פני השם, כדי לקבל אור-הפנים.

נמצא: שעקר אור-הפנים בבית-המקדש.
ועל-כן צריכין לקום בחצות,
ולתאבל מאד על חרבן בית-המקדש.

ועל-ידי-זה יזכה לפי בחינתו, לראות
[עכשו] בשמחתה, ולהמשיך
על-עצמו משם חיות, מאור-הפנים שמאיר
שם, להחיות בחינת ה'מלכות', בחינת
חכמה-תתאה, כדי לזכות להשגות-אלקות.

וזה שמזכירין עלית רגלים ב'תקוני-חצות'
וכו'.

יט.

(לקוטי-הלכות, ראש-החדש ג, ז)

'קימת חצות' - הוא מסגל להמשכת
'חסד גדול' ביום, שהוא בחינת

'דעת גדול ומחין', להתפלל בשלמות,
כמוכן בספרים.

כי ב'חצות' - הוא בחינת 'התגלות-
ההסתרה', ונמשך 'דעת', ואזי הוא
'התעוררות-התשובה', התעוררות גדול מאד.

אבל עקר 'התגלות-הדעת' בתכלית, שעל
ידי זה התשובה בשלמות פתקונו -

הוא ב'אור-היום', שאז נמשך 'אור גדול',
ונתגלה 'חסד ודעת גדול מאד' ב'אור-היום',
כמוכא. ואזי זוכין ל'תקוני-התפלה', שהיא
בחינת 'תשובה', בשלמות ובתקון גדול,
בבחינת 'מקנה'.

כמו שאמרו רז"ל על 'תקוני-התפלה'
(ברכות טו:): "כל הנפנה ונוטל ידיו,
ומניח תפלין, וקורא קריאת-שמע,
ומתפלל - כאלו וכו'" [בנה מזבח והקריב עליו
קרבו]. ומסקו: "כאלו טבל".

הינו: ש'תקוני-התפלה' של אור-היום,
שהם בחינת 'מחין ודעת גדול מאד'
- הם בבחינת 'מקנה', שהוא 'דעת גדול'.

וכל-זה נעשה על ידי 'קימת-חצות' -
שעל ידי ה'דעת' ו'התעוררות-
התשובה' שב'חצות', זוכין אחר-כך ל'אור-
היום', לבחינת 'דעת גדול מאד', ל'תקוני-
התשובה' בשלמות, כנ"ל - בבחינת 'ראש-
חדש' ו'יום-טוב', שבאמצע הם 'ימי-החל'.

כי גם ב'חצות' - עקר 'התגלות-הדעת' הוא
לפי שעה, בשעת 'חצות-לילה', ונמשך
עד שתי שעות עד סוף האשמורה שניה.

ואחר-כך אף-על-פי שכבר נמתק בחינת
ה'לילה' וה'חשך', וגם שהוא
סמוך ל'אור-היום', ויש אז גם כן בחינת
'התגלות-הדעת' - אף-על-פי-כן אינו דומה

ל'התגלות-הדעת' שבשעת המשכת בחינת
 'חצות לילה, כנ"ל.

כפונבן בדברי רבנו גרו-יאיר, בסימן קמט
 (מובא לעיל): "שעקר 'חצות', הוא
 'שתי שעות הנ"ל".

נמצא: ש'התעוררות-התשובה' ו'התגלות-
 הדעת', הוא ב'חצות'. ואחר-כך
 נמשך 'אור גדול ביותר', בחינת 'דעת וחסד
 גדול מאד', ב'אור-היום'. ובינתים - היא
 בחינת 'לילה'.

כל-זה הוא בחינת 'ראש-הדש' ו'יום-טוב',
 ובינתים 'ימי החל'. בחינת 'פסח'
 ו'שבועות', ובאמצע 'ספירה'.

נ.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, ה)

מי שיתנהג בדרך הזה, בדרך הישן אשר
 דרכו בו אבותינו מעולם, דהינו:
 לקום בחצות ולפשפש במעשיו ולהתאבל
 על חרבן נפשו ונשמתו שגרים חרבן בית-
 המקדש, ויצעק מאד להשם-יתברך בראוי
 לו לצעק על נפשו כפי מה שיודע בעצמו
 אפן מעמד נשמתו להיכן הורידה במעשיו -
 אזי בודאי יזכה לידע האמת לאמתו, כי
 'החפץ באמת, מוסרין לו מלאך של אמת'
 (תנא דברי-אליהו-זוטא פ"ג).

נא.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ה, ד)

וגם מי שאינו יכול לעמד בחצות, צריך
 להתגבר על-כל-פנים לעמד קדם
 אור היום לעסק בתורה ותפלה.

נב.

(לקוטי-הלכות, חלקת-שתפים ה, טו)

ועל-כן צריכין לזהר מאד לקום בחצות,
 ולישב על הארץ, ולהתאבל

מאד על חרבן בית-המקדש, כמו שכתוב
 (איכה ב, י): "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון"
 וכו'.

כי מי שרוצה לחוס על-עצמו לזכות לחיי-
 עולם, גם עתה בדורות האלה אשר אין
 יודעין היכן הראש-בית האמתי - צריכין
 לקום בחצות לילה, ולישב על הארץ,
 ולהתאבל מאד על חרבן בית-המקדש וכו'.

ושערי-צדיק ח"ד קד, עמוד ק: אבל העולם נזהר, שלא
 לישב על-גבי קרקע ממש, אלא פורסין מחצלת
 וכדומה, ויושבין עליו (ענו בראישיה, שנהראשונה וישלח
 יא), וגם זה נחשב כמו שיושבין על הארץ, כי מורידין
 את-עצמם ויושבין סמוך לארץ, ונתקיים בנו מקרא
 שכתוב: "ישבו לארץ" וכו'.

נג.

(לקוטי-הלכות, ערובי תחומין ו, יא)

התרנגול ממנה לעורר בני-אדם מהשנה
 בחצות לילה וכו', ועל-כן כל
 השירה של התרנגול, הוא בענין
 'התעוררות-השנה', כמו שכתוב ב'פרק-
 שירה' פרק ד': "תרנגול אומר וכו', בקול
 ראשון אומר וכו', בקול שני אומר" וכו'.

וכל אלו השירות שאומר בכל השבעה
 קולות, הם בחינת 'התעוררות-
 השנה', שעוסק לעורר מהשנה, מחצות
 לילה עד אור היום.

שמי שאינו מתעורר בחצות ממש - על-
 כל-פנים יתעורר מהשנה שעה אחר
 חצות.

ואם גם אז לא יתעורר - על-כל-פנים
 יתעורר עוד שעה אחר-כך. וכן
 קורא קול אחר קול, עד אור היום, שהם
 'שבעה קולות' - וכלם הם בחינת
 'התעוררות-השנה'.

נד.

(כוכבי-אור, שיחות-וספורים ל)

על-פל-פנים יקום שעה או שתיים קדם
אור הבקר, ובקיץ על-פל-
פנים בהשקמה בכל האפשרות.

שמעתי מאבי ז"ל בשם מוהרנ"ת ז"ל:
 שזה מה שנזכר ב'פרק-שירה'
 שבעה קולות מהתרגול וכו', שאם לא
 יתעורר בחצות, יקום על-פל-פנים אחר-
 כך בכל האפשרותו להקדים וכו'. וזה הכלל
 נמצא למוהרנ"ת ז"ל גם משאר עבודות.

נה.

(עלים-לתרופה, הראשית תקצ"ה)

ועתה בני: מה מאד החיית את נפשי, במה
שפתבת: שנתעוררת לקום בחצות
מחמת הבזיונות שפלו. כך הוא המדה, וכך
יפה לנו לשפר לבנו על-ידי-זה.

אך ביותר צריכין להתגבר: להתחזק
בשמחה, ברב היום בכלו, על גדל
חסדו יתברך וכו'.

נו.

(עלים-לתרופה, א' לך לך ת"ר)

ויעמד בעזרה: שתזכה לקום בחצות
לילה תמיד, ותעסק בתורה
ותפלה, "פי היא חייך" (משלי ד, יג).

נז.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב רטז)

מוהרנ"ת ז"ל כשהיה אומר בגמר
אמירת תקון חצות, המשניות
ממסכת תמיד (פרק א): "בשלשה מקומות
הבהנים שומרים בבית-המקדש" וכו' (פכתוב
בשערי-ציון שיש ללמד פרק זה אחרי תקון-חצות) -
היה אומרם בהתחדשות ובהתעוררות
גדולה מאד.

נח.

(באור-הלקוטים ח"ב יב; כוכבי-אור,
 שיחות-וספורים כו; אבני-הברזל כ)

כן היה מנהג מוהרנ"ת ז"ל אחר פטירת
רבנו ז"ל: שב'בין-המצרים' היה אומר
תקון חצות, בקעלער [מרתף] עמק, ובפרט
בתשעה-באב היה סוגר את-עצמו כל
הלילה עד חצות היום.

ופעם-אחת אמר: "איך קען מיר מערער
נישט קילן דאס הארץ, נאר
'תשעה-באב' און 'בין-המצרים' ביי די
'קינות', און א גאנץ יאהר ביי תפלת חצות,
כאטש קלאגן אויף דעם חורבן [בית המזחין
בכלליות ובפרטיות], וואס מען איז נישט אזוי ווי
מען דארף צו זיין".

[איני יכול לקרר את לבי, רק ב'תשעה-באב' ובימי 'בין-
 המצרים' באמירת הקינות, ובכל ימות השנה בתפלת
 חצות. לכל-הפחות לבפות על החורבן, מה שאיננו כמו
 שצריכים להיות].

נט.

(באור-הלקוטים ח"ב יב;
 כוכבי-אור, שיחות-וספורים כז)

שמעתי מאבי ז"ל, ששמע ממוהרנ"ת
ז"ל: "שעקר שבירת לבבו
בחצות וקינות, הוא בהרגשתו מלת 'איכה'"
("איכה נחרב", בקינות שבתקון-חצות - עין שיחות הר"ן
רסח).

ל.

(אסף-מכתבים הגרי"מ שכטער ח"ב עד)

רבנו ז"ל אמר פעם למוהרנ"ת ז"ל:
"שכשיצעק בחצות על היכלי
אבנה יזמם ולילה, יבון על היכלי דיקא,
הינו על המח שלו עצמו".

לא.

(אבנ"ה-הברזל, שיחות וספורים ממוהרנ"ת ז"ל טו)

פעם-אחת היה ישן רבי נחמן מטולטשין ז"ל בחדר מוהרנ"ת, ושמע שמוהרנ"ת אמר אז 'תקון חצות', ואמר: **"אתה יודע רזי עולם"**, "דו ווייסט דעם סוד פונעם רבי'ן, ווי דער רבי איז א סוד ביי דער וועלט [אתה יודע את הסוד של הרבי, איך שהרבי הוא סוד אצל אנשי העולם], **ואותי קרבת לרבי פזה!"**

והתחיל לבקש להשם-יתברך: "שיצית רבנו ז"ל, ויתקרב אליו באמת".

לב.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב רז, ובהערה)

למוהרנ"ת ז"ל, היתה מתנה מרבנו הקדוש, שברכו רבנו: **"שבכל עת שירצה לישון - ירדם תכף ומיד!"**

וכן נתקיים בו: שאפלו בשנתמהמה בשנת הלילה, היה זהיר לישון על-כף-פנים מעט, כדי לקום ולהתעורר בעת חצות. ותכף כשהניח את ראשו לישון (אף בהנחת הראש על הידים) - נרדם תכף ומיד.

והיה מוהרנ"ת נצרך לברכה זו, מחמת זהירותו בעקר עבודת איש הישראלי, שהוא לקום בחצות הלילה (שיחות-הר"ן שא) - בדוקא אחרי שנה, אפלו שנה מועטת, אשר זה עקר העבודה, לשפר השנה (ענין לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר ה, ז; נטילת-ידיים שחרית ב, ג; ועוד).

לג.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב רט)

מוהרנ"ת ז"ל היה עורף את תקון חצות לילה, בהצנע-לכת, בחדר שבעלית ביתו.

לד.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג ריט)

בלילות החרף, היה מוהרנ"ת ז"ל ממתין לבניו שיחזרו מהחדר, כדי לסעד יחד עמם את סעודת הערב, והיה מברך עמם 'ברפת-המזון', וקורא עמם 'קריאת-שמע שעל המטה', ורק אחר-כך היה הולך לישון.

ועשה בן אף-על-פי שהיה חולה כבר בחלי המעים, והיה איש חלש בגופו, ונוהג זה גזל ממנו זמן יקר משעות הלילה, והכביד עליו בסדר קימת חצות שהיה נזהר בה מאד מאד, וכל-זה מחמת שידע שזהו רצון-השם, לחנכם בדרך התורה והיראה.

ואכן בשכר שצמצם את-עצמו ואת עבודתו עבור חנוך בניו, ולא הסתפל על ההפסד הנגרם לו - זכה לגדל בנים צדיקים לתפארת.

הערה שם: הילדים היו חוזרים הביתה בשעה שבע וחצי לערך, ועד שהיו אוכלים ארוחתם והלכו לישון, נותרה כשעה אחת בקשי עד עת חצות הלילה (גילוי החרף הארפיס). כי חנוך הילדים היה בחשיבות גדולה מאד אצל מוהרנ"ת, ורצה ללמדם ולחנכם היאך צריכין לאכל ולברך על האכילה, ולומר קריאת-שמע שעל המטה כראוי, וליכף לישון בקדשה, ולא שית לבו לחלישותו הגדולה, והפקיר עצמו וותר למענם על זמן מנוחתו].

לה.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ג קעב)

פעם בשמחת-תורה, אמר מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: "עתה באים הלילות הגדולים של החרף, שרבי פנחס מקאריץ היה קורא אותם די גילדענע נעכט" [לילות הזקב].

ומי שזוכה לקום בכל לילה ולילה, בחצות, ולעסוק אז בתורה ותפלה,

וּבְפֶרֶט אִם בִּיכָלְתוּ לְהִיזוּת גְּעוֹר עַד הַבֶּקֶר
וְלִהְתַּפְּלֵל, בּוֹדֵאֵי טוֹב מְאֹד!"

וְכִי שְׂיִזְכָּה, יָכוֹל לְהִיזוּת עַל-יָדָם 'יְרֵא-
שָׁמַיִם גָּדוֹל'. וְלִהְפֹּךְ, יָכוֹלִים לְהִיזוּת
עַל-יָדֵי הַלֵּילוֹת הָאֵלוֹ, לְהַפִּיךְ חֲסִי-שְׁלוֹם.
עַל-כֵּן צָרִיךְ תָּמִיד לְחַשֵּׁב עַל-זֶה וּלְבַקֵּשׁ עַל-
זֶה מֵהַשָּׁמַיִם-יִתְבָּרֵךְ שְׂיִזְכָּה לָזֶה!"

וּמִזֵּהרֵנָה ז"ל בִּימֵי גְעוֹרוֹתָיו הָיָה גְעוֹר עַד
הַבֶּקֶר, וְלָעֵת זְקֵנוֹתָיו הָיָה יוֹשֵׁן
קָצֵת אַחֵר חֲצוֹת קֹדֶם הַתַּפְּלָה, כִּי הָיָה חָלוּשׁ
בָּח.

לו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעג)

פְּעַם שָׁלַח רַבִּי יִצְחָק בֶּן מִזְהֵרֵנָה מִכְּתָב
לְאָבִיו, וּבּו סֵפֶר לוֹ: שְׁנַמְצָא בְּעִירוֹ
טוֹלְטָשִׁין, אִישׁ פְּלֵאֵי בָשֵׁם רַבִּי נְתַנְאֵל, שְׁכַל
בְּרֻכּוֹתָיו שְׁמֵבְרָךְ, מִתְקִימוֹת לְהַפְּלִיא. וְשָׂאֵל
לְאָבִיו מַה דַּעְתּוֹ בְּזֶה.

בְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ מִזְהֵרֵנָה: שְׂיִכְתֹּב וַיִּסְפֹּר לוֹ
מֵהַנְּהֻגוֹתָיו וּמִדְרָךְ חַיָּיו שֶׁל הָאִישׁ
הַזֶּה. וְכָתֵב לוֹ אִי אֵלּוֹ מֵהַנְּהֻגוֹתָיו הַטּוֹבוֹת.

הַשִּׁיבוּ מִזְהֵרֵנָה: שְׂעֵדִין לֹא יִתְּבֵן שְׂכַחוּ
בְּבְרֻכּוֹתָיו הוּא מֵהַנְּהֻגוֹת אֵלוֹ, וְכִי
יִתְחַקֵּה וַיִּחְקֹר טוֹב יוֹתֵר אַחֵר הַנְּהֻגוֹתָיו,
וַיִּזְדַּעַזְעוּ.

וְכָתֵב לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "שֶׁהַבְּחִין בְּרַבִּי נְתַנְאֵל,
שֶׁהוּא זֶהִיר מְאֹד בְּקִימַת חֲצוֹת לֵילָה
וְעָרִיכַת הַתְּקוּן בּוֹ".

כָּתֵב לוֹ מִזְהֵרֵנָה: "כֵּן כֵּן, זֶה הַדְּבָר הוּא
שֶׁהוֹעִיל לוֹ לְזָכוֹת לְמַעַלָּה חֲשׂוּבָה
זוֹ", הֵינּוּ דַּאֲהֵינִי לִיָּה!

לז.

(טובות-זכרונות כו)

דְּרָבּוֹ שֶׁל מִזְהֵרֵנָה הָיָה תָּמִיד: בְּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה הָיָה הוֹלֵךְ מִבֵּיתוֹ לְמִקְוֵה.

לח.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב תרעט)

בְּתוֹ שֶׁל מִזְהֵרֵנָה 'חֲנָה צִירְלִי' סִפְּרָה:
שָׂאוֹתָה עֲבוּדַת הַחֲצוֹת שֶׁהָיָה מְקַיֵּם
אָבִיהָ, בְּאוֹתָן שָׁלֹשׁ הַשָּׁנִים שֶׁהָיָה מְשַׁלֵּחַ
מִבְּרֶסֶלְב לְנַעֲמִירוֹב, לֹא רָאָתָה אֶצְלוֹ מִקֶּדֶם
לָזֶה. וְהָיָה הוֹלֵךְ אִזּוֹ פְּעַמַּיִם לְמִקְוֵה, פְּעַם
לְפָנֵי חֲצוֹת, וּפְעַם לְפָנֵי הַתַּפְּלָה.

לט.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב תרצו)

בְּשָׁנָה הָרִאשׁוֹנָה לְאַחַר פְּטִירַת רַבֵּנוּ, הָיָה
אוֹמֵר מִזְהֵרֵנָה בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה,
אֵת הַפָּרֶק: "אֲנִי הַגִּבּוֹר רָאָה עֵינַי" שְׂבַמְגִילַת
אֵיכָה (פ"ג), בְּדֵי לְנַחֵם אֶת-עַצְמוֹ עַל
הַסְתַּלְקוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ.

מ.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב תרצז)

מִזְהֵרֵנָה הָיָה נוֹהֵג לֹאֹמֵר בְּתַשְׁעָה-בָּבָב,
אֵת מְגִלַת אֵיכָה וְהַקְּנוֹת וְסִדְר
הַתַּפְּלָה וְכוּ', בְּחִדְרֵי סָגוּר, וְהָיָה שׂוֹהֵה בּוֹ כָּל
הַלַּיְלָה עַד תַּפְּלַת הַמְּנַחָה שְׁלֹמֶחָרַת.

מא.

(בונבי-אור, אנשי-מזרח"ן ח"א כא)

רַבִּי דּוֹב מְטַשְׁעֵהרִין ז"ל, הָיָה רוֹצֵה לְקוֹם
בְּחֲצוֹת, וְהָיָה מְצִוֵּה לְנִכְרֵי לְהַקְיֵץ
אוֹתוֹ, וּכְשֶׁהִקְיָצוּ וְהָלַךְ לוֹ שׁוֹב הָיָה יוֹשֵׁן,
וְרָאָה כִּי זֹאת אֵינּוּ עֲצָה.

עַל-כֵּן נִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ וְצִוָּה לְהַנְּכָרֵי שְׁלֹא
יִלְךְ מִמֶּנּוּ, עַד שְׂיִקוּם מִמִּטָּתוֹ

וילבש עצמו, וכן עשה. ומחמת זה נתבלבל קצת, והיה לו כאב ראש, והיה לו יפורים גדולים, ממש שבמעט שלא יצא מדעתו.

ואחר כך בשנתקרב לרבנו ז"ל, התנצלה אמו עליו לפני רבנו ז"ל על שנתבלבל ממעוט השנה, ואמר לו רבנו ז"ל: "שלאף און עם, נאר היט די צייט [תישן] ותאכל, רק תשמר את הזמן], ולאחר זמן תבא עוד הפעם אלי, ותשאל ממני איך להתנהג".

וכן היה, ואמר לו אז: "שיקום בכל לילה בשעה שלש", "דיין חצות וועט זיין דריי אזייגער" [החצות שלך יהיה בשעה שלש]. וכן הוה (והיו אנשי הבית המדרש שהיו נעורים יודעים, כשרבי בער חולה, אז היא שעה שלש).

מב.

(שיח שרפי-קדש ח"ב תטפו)

בטעפליק דר אחד מאנ"ש ושמו היה רבי פייוול, אולם תושבי העיר פנוהו: 'פייוול אשרנו', משום שהיה נוהג לקום לערד את 'תקון-חצות' בכל לילה ולילה בעת חצות.

ולאחר שגמר את אמירת התקון, לרוב שמחתו ששמח בזה שזכה לעמד ולהתעורר בעת-רצון בזה, היה רוקד ומזמר לעצמו התיבות: "אשרינו מה טוב חלקנו" וכו'.

והנה מוהרנ"ת בעת שהיה בא לבקר בטעפליק, היה רבי פייוול בא לקראתו ומקבלו בשמחה רבה.

פעם כשהגיע מוהרנ"ת לעיר, ולא בא רבי פייוול לקראתו בין שאר אנ"ש שבאו לקבל פניו בנהוג, שאל מוהרנ"ת את אנ"ש: "היכן רבי פייוול"!

ועמדו כמתמיהים, כי לא הבינו תחלה למי מתכוון, עד שנענו מעצמם ואמרו: "אה, פוונתכם בודאי על פייוול אשרינו"! הוא כבר נפטר והלך לעולמו!

באמרם זאת, הבחין מוהרנ"ת ז"ל: שמשום מה היה הוא ללעג בעיניהם, נענה ואמר:

"ובכן אומר לכם: עונש 'עולם התוהו' שיענש רבי פייוול יהיה, שיקום שם בחצות הלילה ויערד את התקון, ולאחריה ירקד ויזמר לעצמו 'אשרינו'. ולאדם אחר יהיה עונש 'עולם-התוהו', כפי מעשיו שעשה בעולם-הזה".

[נו, נו, זאג איך אייך, זיין 'עולם התוהו' וועט זיין, אז ער וועט דארט אויפשטיין חצות, און טאנצן אשרינו].

[עלים-לתרופה, א ואתחנן תקצה: ועל-כן גם עתה 'אשרינו מה טוב חלקנו'. ובודאי רבי פייוול צדק בדבריו בהתפארו 'אשרינו' בכל-פעם. וגם עתה אנו צריכין להחיות עצמנו בזה, כדי שיהיה לנו פח לומר הקינות בכל לב, ולשפר לבנו כראוי כל אחד, על חלקו שיש לו בחרבן בית-המקדש, וצרות ישראל בכלל ובפרט].

מג.

(ימי-התלאות; שיח שרפי-קדש ח"ג קכא)

שכנו של מוהרנ"ת ז"ל בשם רבי יונה, היה מקורב לצד החולקים, אולם אף-על-פי-כן לא הציק לו. כששאלו על-זה אחד מחשובי המתנגדים: "וכי אמת שגם אתה מתומכיו ומצדד לטובתו"!

ענה לו: "וכי מה אעשה, אשר בכל לילה מתעורר אני משנתי מחמת קולות של מוהרנ"ת הקם בחצות לילה, ומקונן בלב מר, בפרט כשאומר הפסוק: "מי זה מלך הכבוד". ובקולו אינו מניח לי לישן כלל, עד שמרים אותי ממשכבי, ער

טראגט מיר אונטער'. ואיך יוכל אני בקומי
בבקר, לזרק אחריו אבנים ולבזותו!'

מד.

(טיח-טרפיקדש החדש ח"ג קעא)

מוהרנ"ת ז"ל פירש כך הכתוב (משלי ו, ט):
"עד מתי עצל תשכב מתי
תקום משנתך" - שעל 'שכיבת לישון',
אומר החכם: "מתי תשכב" לישון?!

כי אם תשכב לישון באחור זמן, כמנהג
העולם שמבלים זמן רב מתחלת הלילה
עד ששוכבים לישון - אם-כן "מתי תקום
משנתך"?! - כי מכרחין לישון כמה שהגוף
מכרח לישון.

על-כן צריכין לזרז בלילה, להשתדל
לשכב לישון במקדם האפשרות.
ועל-ידי-זה ממילא יכולין אחר-כך לקום
בבקר בלי עצלות כלל.

מה.

(צואת-הריב"ש, הבעל-שם-טוב זיע"א, כו"כז)

יהא זהיר מאד לקום בחצות הלילה. אם
אינו קם שלא מחמת אונס, הוא בנודוי
למעלה חסוֹשֵׁלוֹם.

ויהפך הלילות לימים, ויישן ביום כמה
שעות, כדי שישפיק לו מעט שנה
בלילה.

[ב'שערי-צדיק' (ח"ד מכתב קו, עמוד קלו): 'רבנו הבעל-
שם-טוב התיר לישן אפלו ששה שעות ביום, למי
שמתנהג לקום בחצות".

וב'טעם זמנים' (מרגי לוי וצחק בענדער ז"ל - קונטרס יג
באידיש, וקונטרס יז בלשון-הקדש): 'החמיר בענין השנה ביום
על-פי הזהר והאריז"ל (עין בשלחן-ערוך אורח-חיים סימן ה,
וב'שערי-תשובה' שם, וב'שערי-המצות' להאריז"ל פרשת ואתחנן).
ענין-שם באריכות: שמעדיף שיחזרו לישן אחרי
השעות של חצות מלישן ביום, וגם מאריך שם ההנהגה
המתאימה לבחורי ישיבה.

וב'שערי-צדיק' (ח"ד מכתב ש"י) כתב: "שאינו בזה ברור
גמור"! (וכל-אחד יעשה כפי מה שקבל מרבותיו, וכפי תכונת נפשו,
ויצטק הרבה להשם-יתברך: שיורהו בזה הדרך הנכונה).

וב'רמב"ם' (הלכות תלמוד-תורה ג, יג): "אף-על-פי שמוצה
ללמד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חכמתו אלא
בלילה. לפיכך מי שרצה לזכות בכתר-התורה, יזהר בכל
לילותיו, ולא יאבד אפלו אחד מהן" וכו'.

וב'שערי-הפנויות' (דורשי-הלילה ד): ודע: פי העקר הוא,
שצריך להשתדל בכל כחו לעסוק בתורה כל חצות-
לילה, עד שיעלה עמוד-השחר, וילך להתפלל, ולא
יפסיק בשנה כלל, ודבר זה אין למעלה ממנו.

אבל אם אין באדם יכלת להיות געור כל חצות אחרונה
של הלילה, אז יקום ממש בחצות, ויבכה על החרבן כמו
חצי שעה, ואחר-כך תעסק בתורה שעה אחרת וכו'.
ואחר-כך תחזור לישן.

ובלבד שתחזור ותקום כמו חצי שעה קדם עלות-השחר,
ותחזור לעסוק בתורה, באפן שקדם שיעלה עמוד-השחר,
תהיה מתקשר עם השכינה וכו'. וכאשר הגיע עלות-
השחר, אשר אז עולה השכינה עם דודה וכו', הנה
ימצאוהו געור, ומתקשר עמה, בסוד בני היכלא
דמטרוניתא, ותעלה אותה עמה בעת עלותה בתפלת-
השחר.

וזה-סוד (תהלים נה, ט): "אעירה שחר", "אני מעורר
השחר" - פי העקר הוא שיהא געור בעת עמוד-השחר].

מו.

(טיח-טרפיקדש ח"ה תקח)

החזקה מלובלין זצ"ל, כשעורר אנשיו
לקימת חצות, היה אומר: "צריך
להתמיד בקימת חצות, ולהיות געור בזמן
קדוש זה, אף אם על-ידי הנהגה זו ישן
האדם כמה שעות ביום".

מז.

(טיח-טרפיקדש ח"ה תצה)

רבי אליעזר בן רבי ר' אלימלך מליזענסק
זיע"א, שבח את אמו - על-זה שהיתה
מעוררת את אביו לקימת חצות, והיתה פונה
אליו בדבורים כמו: "רבי אלימלך, איך יערב

לך שנתך בשגזרות פאלו וכאלו יש על ישראל, קום התפלל ושפך שיחתך לפני קונך שירחם עליהם".

מח.

(שיח-טרפיקדש ח"ו תקמט-תקנ; אבני"ה ברזלב)

הצדיק רבי ר' זושא מאניפולי זיע"א, היה מתעורר וקם מדי לילה לקימת חצות בהתעוררות גדולה מאד, ושמעו איה שאומר וכופל לעצמו: "זושא זושא, בית-המקדש עדין חרב, והנה שוכב עדין במטה".

מט.

(שיח-טרפיקדש ח"ג תרכב)

שכנו של רבי ר' זושא זיע"א, היה סנדלר במקצועו, והיה עובד במנעליו עד מאחר בלילה לאחר חצות, ושבח רבי זושא ואמר: "טוב שהוא ער, יעסק האדם אז במה שיעסק, העקר שלא יישן".

נ.

(שיח-טרפיקדש ח"ה שנה)

רבי שמואל שפירא ז"ל פרש המשנה (זבחים פ"ה מ"ח, באיזהו מקומן): "הפסח - בגימטריא נחמ"ן".

"אינו נאכל אלא בלילה" - שאז עקר העבודה שבעבודת-השם (שיחות הר"ן ש.א).

"ואינו נאכל אלא צלי" - מלשון 'צלותא ובעותא', לשון 'תפלה'.

"ואינו נאכל אלא עד חצות" - שבו תלוי הכל, ומפני התחלת כל העבודה.

נא.

(שיח-טרפיקדש ח"ורמ)

אנ"ש היו אומרים ומרמזים בגדל מעלת עבודת 'קימת חצות לילה': שעל-פני קבע בעל השלחן-ערוך לראש הבורו את עבודה הזו, באורח-חיים סימן א - לרמז:

שכל המשך הארבע חלקי שלחן-ערוך המקיפים והסובבים את האדם בכל שעות יומו בכל ימי חייו - זקוקים הם לשעות קדושות אלו של עבודת חצות לילה. ובתפלותיו ולמודו בשעות קדושות אלו, יזכה לקיים בשלמות כל דיני התורה שבארבעה חלקי שלחן-ערוך.

נב.

(שיח-טרפיקדש ח"ורעה)

היו אנ"ש משבחים ומהללים בגדל מעלת קימת חצות לילה ועסק התורה בו, ואמרו שרבינו באמרו "חצות מסגל כמו פדיון" (לקוטי-מור"ן ח"א קמט), הרי שגלה לנו רבנו: שמעלת אלו השתי שעות, חשובים הם כמעלת יום-הכפורים שהוא יום אחת בשנה, ואז הוא יום פדיון פדות נפשנו הגדול.

ואם נשכיל ונבין לקימו פראוי וכנכון, נזכה לפדיון פיוס-הכפורים, מדי לילה בלילה.

נג.

(סדר-היום, תקנות והנהגות לרבי יצחק ברייטער ז"ל)

ומי שאנוס מאד, וקשה לו לקום בכל לילה בחצות - על-כף-פנים יתגבר לקום פעם-אחת בשבוע.

נד.

(זקני-אנ"ש מפי השמועה) (אוצר-נחמני קסא)

שִׁמְעֵתִי מרבי גדליה בערגער ז"ל: פעם-אחת דבר רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל, שיחה נוראה בענין מעלת קימת חצות. אחרי שגמר שיחתו, אמרתי לו באנחה כבדה:

"אוי רבי אברהם, וואס זאל איך טוהן איך בין א גרויסער פעפער, ס'איז מיר זייער שווער אויפצושטיין חצות" [אוי רבי אברהם מה אעשה, אני בעל שנה חזקה, קשה לי לקום בזמן חצות].

אמר לי רבי אברהם: "שטיי זע אויף א שעה צוויי נאך חצות, ס'איז אויף גוט" [קום שעה או שתיים אחרי חצות, גם זה טוב].
אמרתי לו: "דאס איז מיר אויף שווער" [גם זה קשה לי].
אמר לי: "שטיי זע כאטש אויף פארטאגס" [קום לפחות בהשכמה לפני עלות-השחר].

שוב אמרתי לו: "איך שטיי אויף קוים צום דאווענען" [אני קם בקשי להתפלל].
אמר לי: "אויב אזוי היט זע אפ דעם טאג. אז דער בעל-דבר האט דיר געגעבן א קלאפ ביינאכט, גיב אים א קלאפ בייטאג". [אם-כן תשמר לך את היום. הבעל-דבר הכה אותך בלילה, תכה אותו ביום].

כלומר: תשתדל לפחות למלא את כל היום בתורה ותפלה ועבודת-השם, ואל תתן להבעל-דבר שיכלה לך הזמן לריק חסיושלו.

נה.

(זקני-אנ"ש מפי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל אמר: "כמו שישראל נבחרו מכל השבעים אמות, כמו-כן שתי השעות של חצות לילה, נבחרו מכל היום".

נו.

(זקני-אנ"ש מפי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל היה רגיל לומר: "כל חצות שאני חוטף בזה העולם, זוהי החיות שלי, זוהי העשירות שלי לנצח נצחים".

נז.

(כוכבי-אור, שיחות-וספורים כח)

גם כל אשר הוסיף רבנו ז"ל על השלשה תפלות ביום, והזהיר למקרביו לשיח ולספר לפני השם-יתברך בכל יום כל מה שעובר עליו - נכנס לסוג 'תפלת חצות' - אשר לדעת האריז"ל יש בה הכרח ונחיצות גדול מאד.

כי גם האפלה והחשך הרוחני אשר בלב האדם, הוא מתאחד עם האפלה והחשך הגשמי, פמוכן מדבריו הקדושים. והנתעורר מאמצעות האפלה והחשך הזה לקונן ולבקש לפני השם-יתברך, נקרא גם-כן בשם תפלת חצות.

רק מחמת-זה בעצמו שהם מתאחדים זה בזה, מסגל יותר לכונן זאת התפלה בחצות לילה ממש.

וכן מבאר מדבריו הקדושים (לקוטי-מוהר"ן ח"ב קא): "שעקר אמירת 'תקון חצות', הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם, ושיש לפרש בזה את שיחתו לפני השם-יתברך ככל אשר עם לבבו".

נח.

(שיח-שרפי-קדש ח"ח קמט)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל אמר: לא היה בין אנ"ש הנהגה מיחדת מה לעשות בדוקא בעת חצות לילה - כי כל אחד נהג

אחרת באותן שתי שעות, זה אמר התקון, וזה עשה התבודדות, וזה למד, וזה הלך למקוה, וכדומה.

והנכון: שכל־אחד יעשה הטוב בעיניו, אם בתורה אם בתפלה, העקר הוא שינצל אותן שתי שעות לטובה, ואי־אפשר לומר לאחד עשה כך או כך בדוקא, כי "כל לבבות ה' דורש" (דברי־הימים א כח, ט).

ואמר: "שיזו הזכות עצמו שמתעורר וקם בחצות, זכות זו עצמה תבון את כל־אחד, שיעשה הנכון לתקון נשמתו באותו הזמן".

נט.

(שיח־שרפי־קדש ח"ו קס)

כששאל פעם רב אחד, את אחד מאנשי־שלו־מנו שהיה מקפיד על קימת חצות מדי לילה בלילה: הרי פתוב בשלחן־ערוך בתחלתו: "ראוי לכל ירא־שמים שיקום" - וכי אתה הוא ירא־שמים הראוי לזה?!

ענה לו זה מאנשי־שלו־מנו על־זה בעצמו: אני קם ומתעורר לבכות: "מתי אזכה גם אנכי ליראת־שמים, עד שאהיה ראוי לקום לכתחלה לעריכת התקון בחצות!"

ס.

(שיח־שרפי־קדש ח"ו שנג)

היו מבארים אנשי־שלו־מנו: שמעלת הזמן של חצות לילה, ענינו קדוש

הוא כבר מתחלת הבריאה, ואין ענינה שיך בדוקא לחרבן בית־המקדש.

כי כבר בימי אברהם נאמר (בראשית יד, טז): "ויחלק עליהם לילה וכו', ובקריעת ים־סוף נאמר (שמות יב, כט): "ויהי בחצי הלילה", וכסדר שפרטם בעל ההגדה בקצור בפזמון: "אז רב נסים הפלאה בלילה וכו'".

וכן דוד המלך על־ידי־השלום כבר אמר (תהלים קיט, סב): "חצות לילה אקום להודות לך, על משפטי צדקה".

כי עת קדוש ונורא הוא, מראשית הבריאה וביסודה, ומחמת גדל מעלת התפלה בזמן 'עת־רצון' כזה, תקנו לנו רבותינו זכרונם־לברכה: להתפלל אז באמירת התקון, עבור 'חרבן בית־המקדש', לבקש אז על הדבר הגדול ביותר, שהוא 'בנין בית־המקדש' מחדש - כי אז סגלת הזמן, שיתקבלו כל התפלות.

ועל־כך צריך לקום ולהתעורר לעריכת התקון, אף בשבת ובימים שאין אומרים בהם תחנון.

וכמו שאמר ירמיהו באיכה, אחר פרטו בפרטיות כאב מפת החרבן (איכה ב, יט): "קומי רני בלילה לראש אשמרות, שפכי פנים לך נכח פני ה'" - כי אז הוא 'עת־רצון' הנעלה ביותר, ואז בסגלת התפלה שתתקבל ביותר.

ה' בָּאֵב - הַאֲרִיז״ל זִיע״א

הַאֲרִיז״ל | פְּתִיבֵי הַאֲרִיז״ל | לְמוֹד הַקְּבֵלָה | תּוֹרַת הַנְּסֻתָר
(עֲנִינֵי הַזֵּה־הַקְּדוּשׁ וְהַרְשָׁבִי - נִמְצְאִים בְּמַעְרַכַת ״ל״ג בְּעֵמֶר״)

א.

(הספמת רבי מאיר אב"ד
בראד ללקוטי-מוהר"ן)

"אָפֶס קָצְחוּ רְאִיתִי, שֶׁהָרַב הַנִּל (הוא רבנו ז"ל) טָרַח בִּיגִיעָה רַבָּה לְפַעֲנַח כָּל נַעֲלָמִים וְעַל מָה אֲדַנְיוּ הַטְּבָעוּ, חָבוּ מִמֵּתָקִים, מַה מְתוֹק מְדַבֵּשׁ הַיּוֹצֵא מִהָאֵר״ל, קְדוּשׁ יֹאמֶר לוֹ רַבְנוּ הַאֲרִיז״ל!

ב.

(הקדמת מוהרנ"ת ללקוטי-מוהר"ן)

וְכָל פְּתִיבֵי הַאֲרִיז״ל, וּמֵאֲמָרֵי הַזֵּה־הַקְּדוּשׁ וְתַקּוּנִים, וְכָל ׳דְּרָכֵי הַקְּבֵלָה הַקְּדוּשָׁה׳ - בָּלֶם בְּאֶחָד כְּלוּלִים בְּדַבְרֵי הַסְּפָר־הַקְּדוּשׁ הַזֶּה. וְכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה, מְדַבֵּרַת מִכּוֹנֵנוֹת מִיְחָדוֹת, מֵאִיזָה מְצוּהָ וּמִשְׁעַר מִיְחָד מִהָעֵץ־חַיִּים, בְּדֶרֶךְ נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד,

כְּאֲשֶׁר עֵינֵינוּ רָאוּ וְלֹא זָר, אֲשֶׁר פָּתַח עֵינֵינוּ, וְהִרְאָה לָנוּ לְפַעֲמִים כְּטַפָּה מִן הַיָּם מַעֲצָם כּוֹנֵנוֹ, וְכְאֲשֶׁר הוֹבֵא בְּתוֹךְ הַסְּפָר לְפָרְקִים אִיזָה רְמָזִים בְּעֵלְמָא.

ג.

(ח"א י, ז"י)

נְסֻתָר׳ הֵם בְּחִינּוֹת ׳רַגְלִין׳, בְּמֵאֲמַר חַז״ל (סְפָה מַט: עַל שִׁיר־הַשִּׁירִים ז, ב): ״חֲמוּקֵי יִרְכִיב״, ״מַה יִּרְדַּבְּ בַּסֵּתֵר״ וְכוּ׳. וְנְסֻתָר׳ הוּא בְּחִינַת ׳רַגְלִין׳, בְּחִינַת ׳מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵר׳.

ד.

(ח"א יא, ו-ז)

וְזָה בְּחִינַת ׳הֶלְכָה׳ וְ׳קְבֵלָה׳. ׳קְבֵלָה׳ הִיא בְּחִינַת (תְּהִלִּים כט, ב; צו, ט): ״הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיה׳ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ״, רְאִישֵׁי־תְבוֹת ׳קְבֵלָה׳. וְ׳הֶלְכָה׳ הִיא בְּחִינַת (שָׁם ק, א): ״הִרְיעוּ לַיה׳ כָּל הָאָרֶץ״, רְאִישֵׁי־תְבוֹת ׳הֶלְכָה׳, כְּמוֹבֵא בְּכּוֹנֵנוֹת (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שְׁעַר־הַזְּמִירוֹת פ"ד; שְׁעַר־הַשְּׁבַת פכ"א).

"הִשְׁתַּחֲוּוּ לַיה׳ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ" - זֶה בְּחִינַת ׳יְחוּדָא עֲלָאָה׳, הֵינּוּ זְוֹנֵג שֶׁל שְׁבַת. וְזֶה בְּחִינַת ׳בְּרִית עֲלָאָה׳, שְׁשֵׁם עֶקֶר הִ׳הִשְׁתַּחֲוּוּיָה׳, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית מב, ו): ״וַיָּבֹאוּ אָחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ״, וְהוּא בְּחִינַת ״הַדְרַת קֹדֶשׁ״, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים לג, יז): ״בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ״.

"הִרְיעוּ לַיה׳ כָּל הָאָרֶץ" - זֶה בְּחִינַת ׳יְחוּדָא תַתָּאָה׳, הֵינּוּ זְוֹנֵג שֶׁל חֵל׳ וְכוּ׳.

וְזָה בְּחִינַת ׳רְזִין׳, וְ׳רְזִין־רְזִין׳. ׳רְזִין׳ הוּא בְּחִינַת ׳הֶלְכָה׳. ׳רְזִין־רְזִין׳ הוּא בְּחִינַת ׳קְבֵלָה׳. ׳הֶתְלַבְּשׁוֹת הַקְּבֵלָה בְּהֶלְכָה׳, הוּא בְּחִינַת הַנְּהַגַּת הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁשַׁת יָמֵי הַחֹל, שֶׁהוּא בְּחִינַת ׳יְחוּדָא תַתָּאָה׳.

ה.

(ח"א טו, ד)

יש שְׁנֵי בְּחִינּוֹת תּוֹרָה, ׳נְגִלָה׳ וְ׳נְסֻתָר׳.

ת.

(ח"א מט, ו)

ועקר ידיעת הקבלה, הינו ידיעת סודות התורה, הוא יהיה לעתיד. שאז יתגלה אוריתא דעתיקא, בבחינת תענוג שבת, בבחינת (ישעיה נח, יד): "אז תתענג על ה'".

ט.

(ח"א נו, ד)

ודע: שהתורה המלבש תוך ה'הסתרה שבתוך הסתרה, היא תורה גבוהה דיקא, הינו סתרי-תורה.

כי מחמת שהיא צריכה להתלבש במקומות נמוכים כאלו, הינו אצל אלו שעברו הרבה, עד שנסתר מהם ב'הסתרה שבתוך הסתרה, על-כן חשב השם-יתברך מחשבות, לבלי להלביש שם 'פשיטת-תורה, לבל יוכלו הקלפות לינק משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאד.

על-כן הוא מסתיר ומלביש שם תורה גבוהה דיקא, 'סתרי-תורה, שהיא "תורת ה'" בעצמה (עבודה-זרה יט.). כדי שלא יוכלו הקלפות לינק משם הרבה וכו'.

על-כן דיקא מ'ההסתרה שבתוך הסתרה, בפשוט ומהפכה לדעת' - נעשה ממנה דיקא "תורת ה'" ממש - כי שם נסתר "תורת ה'", 'סתרי-תורה' כנ"ל.

י.

(ח"ב ה, בסוף)

באמת הוא דבר גדול מאד, להשליך מאתו כל החכמות ולהתנהג בפשיטות, לעשות מעשה עבדות, לעבדו יתברך בעבדות בתמימות, בלי חכמות - כי

לבחינת 'נסתר' אינו זוכה אלא לעתיד-לבוא, אבל בזה העולם זוכה לבחינת 'נסתר', על-ידי תפלה במסירת-נפש, ול'תפלה' זוכה על-ידי תורה שבנגלה וכו'.

וה'תורה שבנגלה, הכל צריכין לה. אבל ה'תורה שבנסתר, זעירין אנון דצריכין לה.

ועל-ידי 'תפלה במסירת-נפש', שמבטל כל גשמיותו ואין גבול, וכשאיין גבול - אזי יכול להשיג התורה שלעתיד, שהיא אינה גבול ואין נתפסת בגבול.

ש'סתרי-תורה' אדם זוכה להם על-ידי 'חשד', הינו 'מסירת-נפש', 'שמשחיר פניו פעורב' (ערובין כב.) - כי הם בבחינת 'חשד' על-שם 'עמק-המשג'.

ו.

(ח"א טו, ו; לקוטי-עצות, תלמוד-תורה ב)

'סתרי-תורה' נקראים 'קדש', 'וכל זר לא יאכל קדש' (ויקרא כב, י) ולא יאכל בו אלא מקדשיו ומקראיו.

ז.

(ח"א לג, ד)

התורה' יש בה שני בחינות, בחינות נגלה וברינות 'נסתר'. וה'נסתר' הזה, הוא "אוריתא דעתיקא סתימאה דעתידא לאתגליא לעתיד לבוא" (זוהר).

ואז כשיתגלה התורה הזאת דעתיקא סתימאה, אזי יהיה השלום נפלא בעולם וכו', כי אזי יתגלה האהבה שבדעתו.

זֶה בְּחִינַת 'סְתַר־תּוֹרָה', שֶׁהַתּוֹרָה נִסְתָּרָה וְנִעְלָמָת שָׁם.

כִּי כְּשֶׁעוֹשֶׂה 'עֲבֹדוֹת פְּשׁוּטִים', וּבִאֲמַת בּוֹדְאֵי יֵשׁ בָּהֶם תּוֹרָה גְּבוּהָ מְאֹד, רַק שְׂאִין יוֹדְעִין מַה שֵׁיֵשׁ בָּהֶם. נִמְצָא: שֶׁהַתּוֹרָה שֵׁיֵשׁ בָּהֶם, הוּא נִסְתָּר וְנִעְלָם, בְּחִינַת 'סְתַר־תּוֹרָה'.

וְ'סְתַר־תּוֹרָה' הוּא בְּחִינַת (שִׁירַה־שִׁירִים ז, ב): "חֲמוּקֵי יִרְכִיז", "מַה יֵּרֶךְ בִּפְתָר, אִפֹּה דְבַר־יִתּוֹרָה בִּפְתָר" כְּמוֹ שֶׁדִּרְשׁוּ רַז״ל (סִפְּהַ מַט:).

יא.

(ח"ב קכ)

אֶחָד מֵאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ סִפֵּר לִי: שֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִם רַבֵּנוּ ז״ל בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כְּדַרְכּוֹ, וְהֵבִין רַבֵּנוּ ז״ל שֶׁהוּא עוֹסֵק קִצָּת לְכוּן פּוֹנוֹת בְּתַפְלָתוֹ.

וְהִקְפִּיד עָלָיו רַבֵּנוּ ז״ל מְאֹד, וְאָמַר לוֹ: "שְׂלֵא יַעֲסֵק עוֹד בְּזֵה, וְלֹא יִתְפַּלֵּל עִם פּוֹנוֹת, רַק יִבּוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת כְּפְּשׁוּטוֹ!" - אִף־עַל־פִּי שֶׁזֶּה הָאִישׁ לָמַד כִּתְבֵי הָאֲרִיז״ל עַל־פִּי פִּקְדָתוֹ, אִף־עַל־פִּי־כֵן לֹא רָצָה שֶׁיִּתְפַּלֵּל עִם פּוֹנוֹת כָּלֵל.

וְאָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ז״ל: שְׁמִי שְׂאִינוּ רְאוּי לָזֶה, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל עִם פּוֹנוֹת, הוּא כְּמוֹ כְּשׁוֹף.

כִּי בְּכְשׁוֹף נֹאמַר (דְּבָרִים יח, ט): "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת", וְדִרְשׁוּ רַז״ל (שַׁבָּת עה. ראש־הַשָּׁנָה כד: סְנֵה־דִרְיִן סח. עֲבוּדָה־זָרָה יח. מג): "לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אֲתָה לָמַד לְהִבִּין וְלַהֲוֹרוֹת".

כִּי הוּא בְּעֵינָיו הַפּוֹנוֹת לְהַבְדִּיל, צְרִיכִין לְלַמַּד אוֹתָם כִּי־אֵם לְהִבִּין וְלַהֲוֹרוֹת.

אֲבָל לֹא לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם, דְּהֵינּוּ לְכוּנָם בְּתַפְלָה, מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לָזֶה.

וְאֶצֶּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה - אֶצְלָם כָּל הַפּוֹנוֹת שֶׁל הָאֲרִיז״ל וְכוּ', הֵם 'פְּרוּשֵׁי־הַמְּלוֹת', שֶׁבְּפְרוּשֵׁי־הַמְּלוֹת שִׁלְּהֶם, כָּל הַפּוֹנוֹת.

יב.

(סִפְּרֵי־הַמִּדּוֹת, 'עֲצָה' א)

אֵל תִּשְׁאַל 'עֲצָה', אֲלֵא מִמִּי שִׁיּוֹדַע 'סְתַר־תּוֹרָה'.

יג.

(הַקְּדָמַת מוֹהֲרַנְ"ת ז״ל לְסִפְּוִרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת')

"זֹאת לְפָנַי בְּיִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאֻלָּה וְעַל הַתְּמוּנָה" (רוֹת ד, ז), כְּשֶׁהָיוּ רוֹצִים לְדַבֵּר בְּנִסְתָּרוֹת־הַשֵּׁם, הָיוּ מְדַבְּרִים בְּדַרְךְ חִידָה וּמָשָׁל, וְהִלְבִּישׁוּ סְתַר־תּוֹרָה גְּנֻזָּא־דְּמִלְכָּא, בְּכַמָּה וְכַמָּה לְבוּשִׁים מְלִבוּשִׁים שׁוֹנִים.

כְּמוֹכֵן אַחַר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל 'בְּנֵי־הַמְּלֹךְ וּבְנֵי־הַשַּׁפְּחָה', שֶׁאִמַר רַבֵּנוּ ז״ל אִז: שֶׁבְּיָמֵי הַקְּדָמוֹנִים כְּשֶׁהָיוּ הַחֲבָרִים מְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים קַבְּלָה, הָיוּ מְשִׁיחִים בְּלִשׁוֹן כְּזֵה, כִּי עַד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי לֹא הָיוּ מְדַבְּרִים קַבְּלָה בְּאַתְגָּלְיָא וְכוּ'.

יד.

(הַקְּדָמַת מוֹהֲרַנְ"ת ז״ל לְסִפְּוִרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת')

מִי שֶׁלְבוֹ שָׁלֵם וּבָקִי הֵיטֵב בְּסִפְּרֵי־קִדְשׁ, וּבְפִרְט בְּסִפְּרֵי הַזְּהָרָה־הַקְּדוֹשׁ וּכְתִבֵי הָאֲרִיז״ל - יוֹכֵל לְהִבִּין וְלַדַּעַת קִצָּת מְעַט רְמָזִים בְּאִיזָה מַעֲשִׂיּוֹת, אִם יָשִׁים לְבוֹ וְדַעַתוֹ עֲלֵיהֶם הֵיטֵב.

טו.

(ספודי-מעשיות, מעשה יא
מבן-מלך ובן-שפחה שנתחלפו)

בדורות הראשונים בשהיו מדברים ומשיחים 'קבלה', היו משיחים בלשון כזה (של ספודי מעשיות משנים קדמוניות): "כשהניחו הארון על הפרות, התחילו לשורר!" - פי עד רבי שמעון בר יוחאי, לא היו מדברים קבלה באתגליא! רק רבי שמעון בר יוחאי גלה קבלה באתגליא!

טז.

(שבחי-הר"ן ח"א ז)

והיה מתמיד בלמודו מאד וכו', ולמד הרבה מאד וכו' וספרי הזהר ותקונים וכל כתבי האריז"ל וכו'.

וגדל בקיאותו בכל הספרים כפי מה שראינו בעינינו קצת, היה בלי שעור, ובפרט וכו' וכל כתבי האר"י וספרי הזהר ותקונים, לא נמצא דגמתו בעולם וכו'. וישגור בפיו בשלחן-הערוך ממש.

בדבר המנח לפני האדם שייכול לקח לעצמו מה שירצה - פן ממש היו כל הספרים הקדושים מוכנים לפני עיני שכלו הקדוש בכל עת שרצה.

יז.

(שבחי-הר"ן ח"א ח)

ספר: שכל למודו בא לו ביגיעה גדולה, פי בתחלה היה לומד משניות ולא היה מבין למודו והיה בוכה הרבה לפני השם-יתברך שיאיר עיניו וכו', עד שזכה שיוכל ללמוד משניות וכו'. וכן בלמוד זהר וכתבי האריז"ל, היה בוכה גם-כן הרבה, עד שזכה להבין.

יח.

(שיחות-הר"ן מ)

מה שאנו רואים שיש בני-אדם שאין דעתן נמשכת אחר ספרים קדושים ונוראים מאד, כגון ספרי הזהר וספרי האר"י זצ"ל וכיוצא, אף-על-פי שיש בהם חדושים נוראים מאד מאד המאירים עינים ומתוקים מדבש, והם נמשכים דיקא אחר ענינים אחרים כגון חקירות.

דע: פי זהו מחמת מזגם, פי מזגם בטבעם הוא מזג רע מן התולדה, שאינם יכולים לסבל את הדבר הקדוש באמת. ובאמת בודאי יש לו בחירה ופח לשפר מזגו הרע וכו'. ואשרי לאדם שנוכח בקדשה.

יט.

(שיחות-הר"ן עה)

לא היה מצוה להתפלל עם פונות ממש על-פי כתבי האריז"ל, אפלו לאותן האנשים שהיו לומדים כתבי האר"י על-פי פקדתו.

ואמר: שעקר שלמות התפלה הוא: "ברוך אתה ה' וכו' וכו' בפשוטו". וזה עקר פונת התפלה: "שיכון פרוש-המלות", וישמע היטב מה שהוא אומר. (עיין לקוטי מזהר"ן ח"ב קכ).

כ.

(שיחות-הר"ן עו)

בשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך, ומדרשים, וספרי הזהר וקבלה, ושאר ספרים כלם.

ופעם-אחד חשב רבנו ז"ל, מה שהאדם צריך ללמד בכל יום עד

רבי חיים ויטאל כנ"ל. ואף-על-פי-כן נענש על-זה.

אך זה הוא בחינת: "דרכי-השם שאי-אפשר להבינם בשכל בשום אופן".

והמוכן מדבריו לענין עצמו: שכל צערו ויסוריין וצער בניו שיחיו, הכל הוא רק מחמת שעוסק עמנו לקרבנו להשם-יתברך!

ואף-על-פי שהוא מכרח לזה, כי בודאי השם-יתברך רוצה בזה

באמת, שיעסק בתקוננו לקרבנו אליו יתברך, כי זה עקר כבוד השם יתברך ורצונו, כי הוא יתברך "חושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח" (שמואל-ב יד, יז) - אף-על-פי-כן יש לו יסורים קשים גדולים מאד וענשים כאלו מחמת זה דיקא!

אך זה הוא "דרכי-השם שאי-אפשר להבינם כלל בשום אופן"!

שוב שמעתי מאיש אחד מאנשיו, ששמע גם-כן מרבנו ז"ל ענין זה, בעת שנסתלק אצלו בנו הקטן שלמה אפרים ז"ל, שאמר: שיש לו יסורים בשבילנו! - הלא האריז"ל לא גלה כי אם סוד אחד, הנה לו ענש, מפל שפן שאני גליתי לכם כל-כך סודות רבות כאלה!

נג.

(שיחות-הר"ן רכה)

רבנו ז"ל, כשהיה באומאן, שאל אותו אחד: "אם אפשר לידע 'חכמת-הקבלה' בלי תעניתים ומקנאות?"! - השיב: "אפשר לידע החכמה בלא הנ"ל, כי הוא חכמה" וכו'!

שאלו היום מספיק, דהינו: לגמר בכל שנה וכו', וכל ספרי הזהר ותקונים וזהר-חדש, וכל ספרי קבלה מהאריז"ל וכו'.

נא.

(שיחות-הר"ן קכח)

ספר בשבחיו: שידע כל דברי העץ-חיים ופרי-עץ-החיים וכל פתבי האריז"ל - מספר הזהר, והעקר מהתקונים. והמוכן מדבריו הנה: שזה היה בימי נעוריו.

נב.

(שיחות-הר"ן קפט; ימי-מוהרנ"ת ח"א ט)

פעם-אחת היה נכדו ז"ל, מטל על ערש מחלי הפאקין (אבעבועות שחורות) רחמנא-לצלן. והיה קובל לפני מאד: "שיש לו צער גדול מזה מאד"! - וספר לי אז ואמר: "שיש דרכי-השם שאי-אפשר להבינם" (ברכות ז. - אשר באותו השבועות דבר מזה בהתורה וזביום הבכורים, ח"א נו, ט).

וספר אז מענין מה שמובא ב'שבחי-האריז"ל: שפעם-אחת הפציר אותו הרבה הרב רבי חיים ויטאל ז"ל: "שיגלה לו סוד אחד"! - ולא רצה האר"י, כי אמר: "שהוא סבנה גדולה לפניו"!

והפציר אותו הרב רבי חיים ויטאל הרבה, ומחמת זה היה מכרח לגלותו, כי אמר: "שלא בא לעולם, בי-אם לתקן נשמת הרב רבי חיים ויטאל ז"ל"! - נמצא: כשהרב רבי חיים ויטאל הפציר אותו, היה מכרח באמת מן-השמים לגלות הסוד לפניו!

ואחר-כך תקף כשגלה זה הסוד, נעשה בנו חולה, ונפטר מחמת זה רחמנא-לצלן. ואיך אפשר להבין זאת, כי הלא היה מכרח לגלות הסוד, מחמת הפצרת

וְאָמַר אִז: שְׁמָה שֶׁקָּשָׁה לְהַבִּין סֵפֶר הָעֵץ-
חַיִּים וְכוּ', הוּא מַחְמַת שְׁלֵא נִכְתָּב
בְּסֵדֶר.

וְאָמַר: שְׁבַמְקוֹם שֶׁחֲכַמְתֶּם-הַפִּילוֹסוֹפוֹיָא'
מִסְתַּיְמָת - שָׁם מִתְחִיל 'חֲכַמְתֶּם-
הָאָמֶת', שֶׁהוּא 'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה'.

פְּרוּשׁ: כִּי הַפִּילוֹסוֹפִים לֹא חָקְרוּ כִּי אִם
עַד הַגְּלֻגְלִים, וּמִשָּׁם וּלְמַעַלָּה אֵין
יּוֹדְעִים מְאוּמָה. וְגַם בְּהַחְכְּמוֹת שֶׁמֵּהַגְּלֻגְלִים
וּלְמַטָּה, גַּם-כֵּן נְבוּכִים מְאֹד.

וְ'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה' מִתְחַלֵּת בְּמַקּוֹם
שֶׁמִּסְתַּיְמָת חֲכַמְתֶּם,
דְּהֵינּוּ מֵהַגְּלֻגְלִים וּלְמַעַלָּה.

כִּי כָּל 'עוֹלָם-הָעֵשִׂיָה' עִם הַגְּלֻגְלִים בְּכֻלּוֹ -
כּוֹלֵלֵת 'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה' בְּתַבְּה אַחַת,
שֶׁהוּא 'עוֹלָם-הָעֵשִׂיָה'.

וְכָל 'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה' - הוּא מֵ'עֵשִׂיָה'
וּלְמַעַלָּה, שֶׁהוּא 'יְצִירָה' וְ'בְרִיאָה'
וְ'אַצִּילוֹת' לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה וְכוּ'.

וְגַם בְּ'עֵשִׂיָה' בְּעֶצְמָה, בְּפִנְיֵימִיּוֹת הָעֵשִׂיָה,
דְּהֵינּוּ רְיוּחָנִיּוֹת הָעֵשִׂיָה - אֵין
לְהַפִּילוֹסוֹפִים שׁוֹם יְדִיעָה כָּלֵל.

אַבְל 'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה' - מְדַבֵּרֵת רַק מִ'שְׂרֵשׁ
הָעֵשִׂיָה בְּרוּחָנִיּוֹת, וּמִשָּׁם וּלְמַעַלָּה.

נִמְצָא: שְׁבַמְקוֹם שֶׁמִּסְתַּיְמָת חֲכַמְתֶּם שֶׁל
הַמְּחַקְרִים - מִשָּׁם מִתְחַלֵּת
'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה'.

גַּם אֲנֹכִי שָׁמַעְתִּי מִפִּיּוֹ-הַקְּדוֹשׁ, לְעֵנִין
הַשְּׂגוֹתָיו הַנּוֹרָאִים, שֶׁדִּבֶּר בְּפִּה פְּעָמִים
מְזֵה וְאָמַר: הֲלֹא אֲצֵל הַמְּחַקְרִים מִסְתַּיְמָת
יְדִיעַתָּם בְּגֻלְגְּלִים, וְנִדְמָה לָהֶם שֶׁמִּשָּׁם
וּלְמַעַלָּה הוּא רַק עֵצֶם הָאֱלֻקוֹת יִתְבָּרַךְ.

וּבְאָמֶת כָּל 'לְמוּד־הַקְּבָלָה', הוּא בְּעוֹלָמוֹת
וּמְדַרְגּוֹת שֶׁמִּשָּׁם וּלְמַעַלָּה.

בְּמוֹ-כֵן אֶפְלוּ מִי שֶׁהִשִּׁיג 'חֲכַמְתֶּם-הַקְּבָלָה'
הֵיטֵב, שֶׁהוּא 'חֲכַמְתֶּם-הָאָמֶת' -
אֲדַעֲלֶפְיֶי-כֵן "אֵין חֶקֶר לְתַבוּנָתוֹ" (יְשַׁעְיָה מ,
כח), כִּי עֵדִין יֵשׁ "גְבוּהַ מַעַל גְבוּהַ" (קִהְלֵת ה, ז)
וְכוּ'.

וְכֵן פַּעַם-אַחַת רָאָה סֵפֶר אֶחָד שֶׁמְלַקֵּט
מִכְתָּבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁאֵינָם מְצוּיִים,
שֶׁמְדַבֵּר מֵהַשְּׂתַלְשְׁלוֹת וְהַמְדַרְגּוֹת שֶׁקֹּדֶם
הָאֲצִילוֹת, שֶׁהוּא 'עוֹלָם הַמְּלַבּוּשׁ' וְכוּ', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב בְּסֵפֶר 'וַיִּקְהַל-מֹשֶׁה' וְכוּ'.

וְדַבֵּר עִמִּי מְזֵה, וְנִפְלְאֵתִי מְאֹד עַל-זֵה, מַה
שֶׁיֵּשׁ לְמוּד בְּקְבָלָה גַּם לְמַעַלָּה
מְאֲצִילוֹת, וְנִדְמָה לִי שֶׁאֵין גְבוּהַ יוֹתֵר.

וְשָׁחַק וְאָמַר אִז גַּם-כֵּן: הֲלֹא אֲצֵל
הַמְּחַקְרִים נִדְמָה שֶׁמִּסְתַּיְמָת הַיְדִיעָה
בְּגֻלְגְּלִים וְכוּ', בְּנ"ל.

וְכוּנְתוּ הִיָּה: בְּמוֹ-כֵן אֶפְלוּ בִ'יְדִיעַת
הָאָמֶת' לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, יֵשׁ עוֹד
"גְבוּהַ מַעַל גְבוּהַ", בְּלִי שְׂעוֹר וְעֶרְךָ וְכוּ', כִּי
"לְגַדְלָתוֹ אֵין חֶקֶר". וְעֵנִין זֶה אִי-אֶפְשָׁר
לְבַאֵר בְּכַתָּב.

נד.

(שיחות-הר"ן רמט)

אֶחָד עָמַד לְפָנָיו, וְהָיָה מְקַבֵּל גְּדוֹל וְלִמְדוֹן.
אַבְל דָּרְכוּ הָיָה: שֶׁהָיָה בְּכַעַס תָּמִיד
עַל פּוֹעֲלָיו וּמְשַׁרְתָּיו וְכִיּוֹצֵא, וְהִכָּה אוֹתָם
וְכִיּוֹצֵא בָּזֵה.

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר: מִפְּנֵי מָה פְּתִיב
(בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה
רַע בְּעֵינָי ה'" - מִדּוּעַ 'רַע' וְלֹא 'רָשָׁע'? (וְעֵין
בְּזֵהרֵר-הַקְּדוֹשׁ, בְּרֵאשִׁית נז. שֶׁמְדַקְדֵּק גַּם-כֵּן דְּקָדוּק זֵה).

והמוכן מדבריו היה: שאפלו בכונות האריז"ל וידרכי הקבלה, מתר לחדש בהם, כאשר ישיג שכלו - ובלבד שלא יוציא מהם שום דין חסד ושלוש.

נו.

(שיחות-הר"ן רצב)

חסיד אחד בא בימים שהיה חשוב קצת, בא לפניו (זאת הייתה רבי יודל ז"ל. כוכבי אור, אנשי-מוהר"ן כג), והיה לו ידיעה בכתבי האריז"ל, ורצה להתקרב לרבנו ז"ל. והתחיל לדבר עם רבנו ז"ל פדרך החסידים החשובים.

ואמר לרבנו ז"ל: "יורנו רבנו דרך לעבודת הבורא ותברך!"

ענה ואמר רבנו ז"ל בלשון תמיהה: "לדעת בארץ דרפך?" (תהלים סז, ג) - הינו: מי שהוא עדין משקע בארציות גמור, הוא רוצה לדעת דרך להתקרב להשם-יתברך!?

וכפי המוכן מהספור: שקפדתו היה, מה שמדבר עמו בלשון גדלות, שרוצה לידע דרך להשם-יתברך, כאלו לא חסר לו כי אם לידע דרכים, כי רבנו ז"ל רצה שידבר עמו באמת. (עי' שם בכוכבי-אור).

נז.

(חיי-מוהר"ן ב)

בשעת אמירת התורה "קרא את יהושע" (ח"א ו), לא דבר כלל מענין פונת אלול, רק אחר-כך בשגמר אמירת התורה הזאת, חזר ודבר מהתורה פדרך תמיד.

ואז ענה ואמר לאנשים חשובים זקנים שישבו אצלו אז, שהיו מתפללים

אך מי שעובר עברה זו של ער' חס-ושלום, הוא רע' תמיד (שקורין בלשון אשכנז: בייז), דהינו: שהוא איש רע ובכעס תמיד. ולא אמר רבנו ז"ל יותר.

ותכף כששמע האיש הנ"ל דבורים אלו - נזדעזע לאחוריו, ונפל עליו רתת וזיע ופחד ואימה גדולה ונוראה מאד בלי שעור וערה, וכפף קומתו, ולא היה יכול להגביה ראשו, ולא היה יכול עוד לעמד בכלל לפני הדרת קדשת רבנו ז"ל.

ונשמט מן הבית אל החוץ, והתחיל לבכות, ובכה הרבה הרבה מאד בדמעות-שליש. ובקש מאד מאד מהמלמד שלו, שהיה מאנשי רבנו ז"ל, שיקרר אותו לרבנו ז"ל.

ואחר-כך ראה רבנו ז"ל: שמנח אצלו על הקורה ספר! - ושאל: "איזה ספר הוא?" - ונודע לו שהוא ספר קבלה. ואמר לו רבנו ז"ל: "שאיך ראוי לו ללמד קבלה" וכו'!

אחר-כך נסע אחרי רבנו ז"ל. וכששב לביתו, חזר בתשובה גדולה, ובחר לו חדר מיחד, וישב שם ועסק בתורה ותפלה בהתעוררות גדול כמה שבועות וכו' וכו'.

נה.

(שיחות-הר"ן רסז)

אמר רבנו ז"ל: מי שרוצה לחדש בתורה, מתר לו לחדש ולדרש כל מה שירצה, כל מה שיזכה לחדש בשכלו. ובלבד שלא יוציא איזה דין חדש על-פי דרושיו שדורש בדרך דרוש וסוד.

מתוך סדור הַאֲרִיז"ל: "תאמרו לי, איך מרמז בהתורה הנ"ל, כל הפונות של אלול"?

וְהַחֲרִישׁוּ וְלֹא עָנוּ, כִּי בְּאֵמַת אִי-אֶפְשֶׁר בְּשׁוּם אַפֵּן לְהִבִּין מַעֲצָמָן, 'סוד הפונות של אלול, איך מרמזים בהתורה הנ"ל.

וְצִוָּה לְהִבִּיא לְפָנָיו 'סדור הַאֲרִיז"ל, וּפְתַח אוֹתוֹ, וְהִרְאָה לְפָנֵיהֶם הַפְּנוּת שֶׁל אֱלֹהִים. וְאַחֲרֵיכֵן פָּתַח פִּיּו הַקְּדוֹשׁ וְהִנְוֵרָא, וְהִתְחִיל לְגַלּוֹת פְּלָאוֹת: אֵיךְ כָּל הַפְּנוּת שֶׁל אֱלֹהִים, מְרַמְזִים שֶׁם בְּדֶרֶךְ נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד, כַּמְבָּאָר מִזֶּה בְּסֵפֶר.

אָבֵל אִי-אֶפְשֶׁר לְצִיר בְּכֶתֶב אֶת הַשְּׁעוֹר שְׂבִלָב, אֶת כָּל הַנְּעִימוֹת וְהַנְּפְלָאוֹת תְּמִים יְדַעִים, שֶׁהִרְגַּשְׁתִּי אֲזוּ, בְּעַת שְׂזִכִּיתִי לְשִׁמְעַ כָּל זֶה.

[שִׁיחַ-שׂוֹפֵי-קֹדֶשׁ ח"ב ערה: הַשְּׂאֵלָה שֶׁשָּׂאֵל רַבֵּנוּ אַחֲרַי שָׁאֵמַר אֶת הַתּוֹרָה "קְרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ", לְאֵלֹהֵי הַמִּתְפַּלְלִים בְּסִדּוֹר הַאֲרִיז"ל: "תאמרו לי איך מרמז בתורה זו כל פונות אלול ומה שגבוה עוד מפונות"!? כַּמְסַפֵּר בְּחֵי מוֹהֲר"ן: עֵקֶר שֶׁאֵלְתוֹ הִיָּתֵה לְרַבִּי יוֹדֵל שֶׁהִיָּה מִתְפַּלֵּל עִם הַפְּנוּת שֶׁבְּסִדּוֹר הַאֲרִיז"ל].

נח.

(חיי-מוהר"ן קלה)

אָמַר לְרַבִּי יוֹדֵל (לפני שנסע לארץ-ישראל): מִבְּקָשֵׁי וְחִפְצֵי וְעִנְיָנֵי שְׂאֵנִי רוּצָה לְפַעַל בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, הִיִּיתִי יָכוֹל לְפַעַל גַּם פֹּה, עַל-יְדֵי תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְתַחֲנוּנִים לְבַד, וְלֹא הִיִּיתִי צָרִיךְ לְנַסֵּעַ לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל.

רַק הַחֲלוּק: שֶׁשְּׂאֵזְפָה לְהִיּוֹת בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אֲזֻכָּה לְקַבֵּל הַשְּׂגָתִי עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים, אָבֵל כָּאֵן בְּחוּץ-לְאַרְץ, לֹא אוֹכַל לְקַבֵּל הַשְּׂגָתִי עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים, רַק 'בְּלֹא

לְבוּשִׁים'. וְזֶה הַחֲלוּק שְׂבִין 'קִדְשַׁת שַׁבַּת' לְקִדְשַׁת יוֹם-טוֹב.

וּפְתַח לוֹ לְרַבִּי יוֹדֵל, הַסִּדּוֹר שֶׁל הַאֲרִיז"ל, וְהִרְאָה לוֹ בְּפִנּוּת: שֶׁזֶהוּ הַחֲלוּק בֵּין שַׁבַּת לְיוֹם-טוֹב: "שְׂבִשַׁבַּת הָאֹר הַמְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁינִי, וּבְיוֹם-טוֹב הָאֹר בְּלֹא לְבוּשֵׁינִי".

נט.

(חיי-מוהר"ן רעט)

אָמַר: מִן רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי שֶׁהִיָּה חֲדוּשׁ בְּמַפְרָסָם, הִיָּה הָעוֹלָם שְׂקֵט עַד הַאֲרִיז"ל, שְׂמַרְבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי עַד הַאֲרִיז"ל לֹא נִתְגַּלּוּ חֲדָשׁוֹת כְּמוֹ שֶׁנִּתְגַּלּוּ עַל-יְדֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי.

עַד שֶׁבָּא הַאֲרִיז"ל שֶׁהִיָּה חֲדוּשׁ בְּמַפְרָסָם, וְהוּא גָּלָה חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי, שֶׁלֹּא נִמְצָא מִי שֶׁיִּגְלֶה חֲדָשׁוֹת כְּאֵלֶּה עַד הַאֲרִיז"ל.

וּמִן הַאֲרִיז"ל עַד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, הִיָּה גַם-כֵּן הָעוֹלָם שְׂקֵט בְּלִי חֲדוּשׁ, עַד שֶׁבָּא הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל שֶׁהִיָּה חֲדוּשׁ נִפְלֵא, וְגָלָה חֲדָשׁוֹת.

וּמִן הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל עַד עַתָּה, הִיָּה גַם-כֵּן הָעוֹלָם שְׂקֵט בְּלִי חֲדוּשׁ כְּזֶה, וְהִיָּה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג רַק עַל פִּי הַהִתְגַּלּוֹת שֶׁגָּלָה הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל עַד הַנֵּה. עַד שֶׁבָּאתִי אֲנִכִּי, וְעַתָּה אֲנִי מִתְחִיל לְגַלּוֹת חֲדָשׁוֹת נִפְלָאוֹת לְגַמְרִי וְכוּ'.

ל.

(חיי-מוהר"ן רפ)

יוֹם א' כ"ה נִסָּן תַּק"ע, הִיָּה מְדַבֵּר עִמִּי מִחֲדוּשֵׁי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל שֶׁגָּלָה חֲדָשׁוֹת בְּעוֹלָם. כִּי הַסְּפּוֹר שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, הוּא עִנְיָן חֲדָשׁ, מֵה שֶׁלֹּא נִתְגַּלָּה

מקדם ספור בזה. רק בכתבי האריז״ל נמצא גם כן באיזה מקומות מעין זה.

ואחר כך היה משבח מאד מאד את 'בתבי האריז״ל', שגלה חדושים נפלאים במפרסם לכל העולם, כי היה מעין באותו הזמן, בספר 'לקוטי תורה' של האריז״ל, ושם יש חדושים נפלאים במפרסם.

ותפס לדגמא הפסוק (בראשית כב, כג): "שמנה אלה ילדה מלכה", שגלה שם האריז״ל חדוש נפלא, כי שמנה פעמים אל"ה' וכו', עין-שם (פרשת וירא).

לא.

(חיי-מוהר"ן שמה)

ענה ואמר: אנחנו איננו בכל מזה העולם של עכשו וכו'. ובאמת אם לא היה דור בזה, אם היו דברים אלו, הינו התורות שהוא אומר, נאמרים בדורו של האריז״ל, או אפלו בדורו של רבי שמעון בן יוחאי ז"ל, היה רעש גדול מאד.

לב.

(חיי-מוהר"ן שסב)

התורות והמאמרים שבספריו הקדושים, הם פלליות, וכל מה שאתה ממשמש בהם, אתה מוצא בהם טעם נפלא וחדש ומתוק לחך ומאיר עינים מאד, ויש בהם עמקות גדול בדרך פשט, ובדרך סוד ונסתר. כי כל התורות, יש בהם סודות נסתרים ונפלאים ונוראים מאד מאד. ואי אפשר לבאר זאת.

גם בכל מאמר, יש פונות של מצוות, שכל מאמר שיה לאיזה פונות המבארים בכתבים בעץ-חיים' ופרי-עץ-חיים'.

בגון: התורה של "מי האיש החפץ חיים" (ח"א לג), יש בו סוד פונת לולב, אף-על-פי שלא נזכר בו דבר ממצוות לולב. וכן "בקרוב עלי מדעים" (ח"א קא - לפי חיי-מוהר"ן שפז), במדמה לי שיש בו פונת קדוש'. וכיוצא בזה שארי המאמרים.

ושמעתי מפיו-הקדוש שאמר: שרצה לעשות פרוש על העץ-חיים! אף פרוש פשוט אינו נצרך, רק צריכין לומר תורה שיהיו פרוש! וכבר אמרתי כמה תורות השכיבים לעץ-חיים!

ושיח-טרפי-קדש ח"ב פט: רבנו ז"ל אמר: לעשות פרוש פשוט, א גלאטער פירוש' - על הספר עץ-חיים - אי אפשר. ובהכרח לומר תורה, שתורה זו תהיה הפרוש על הספר. והרי אומר אני תורה, זאג איך דאך תורה!]

גם שמעתי בשמו שאמר: שזה סמוך גמר העץ-חיים, וראו שהוא בל מוסר!

וכן כמה תורות יש בהספר, בגון "מרכבות פרעה" (ח"א לח), "אשרי העם זרקא" (ח"א לח), ועוד כמה תורות שאמר באותן העתים, וככל הם סוד פונות תפלין'.

לג.

(חיי-מוהר"ן שסג)

שמעתי בשמו שאמר בימים הקודמים קדם שנתקרבתי אליו: "שהוא משתוקק שיתקרב אליו איש למדן' ובעל-לשון' נפלא, ואז היה יכול לבאר בתבי האריז״ל, עד שאפלו נערים יודע ספר היו יכולין ללמד ולהבין כל כתבי האריז״ל!"

לד.

(חיי-מוהר"ן שסד)

פעם-אחת דברתי עמו, מענין קבלת האריז״ל. ואמר: שקבלת

האריז"ל הוא לגמרי אחד עם קבלה שחבר מורנו הרב משה קורדובירו (הרמ"ק) ז"ל.

אחר-כך איזה שנים, שוב נזדמן שדברתי עמו מענין הקבלה שגלה האריז"ל. ואמר: "שהקבלה שלו היא רחוק ונשגב מאד מהקבלה של 'בעל הפרדס' (הרמ"ק) ז"ל!"

ועמדת מרעיד, ושאלתי אותו באימה: הלא שמעתי מפיכם פעם-אחד: "שבאמת הכל אחד!" - השיב: "מסתמא אם אמרתי כך, ידעתי מה שאמרתי!"

והדברים סתומים וחתומים לכאורה! - אך מי שיש לו לב להבין, יכול להבין מרחוק: שהכל נכון, ודבריו חיים וקיימים, והכל אמת ויציב ונכון וקיים וישר!

כי באמת בודאי, הכל אחד בפנימיות האמונה באמת-לאמתו! - אך אף-על-פי-כן, דרכי התגלות הסודות של האריז"ל, הוא רחוק ונשגב מאד מדרכי הפרדס (הרמ"ק ז"ל)! אף-על-פי שבאמת לאמתו הכל אחד! - ואי-אפשר להאריך בענין זה, כי "כבוד אלקים הסתר דבר" (משלי כה, ב), "והמשפלים יבינו" (דניאל יב, י).

ולא סים בפרוש. רק היה מבאר פונתו ממילא. כלומר: אבל פונתו בעצם תורתו, גבוה למעלה למעלה יותר ויותר, רק שגם דבריהם הקדושים כלול גם-כן בדברי-תורתו.

לו.

(חיי-מוהר"ן תז)

מ'ספרי החקירות וכו', ספר הרבה מאד כמה פעמים, ואסר עלינו מאד מאד: לבלי לעין בהם ולהביט בהם כלל חס-ושלום.

והפליג מאד בגדל האסור, כי הם מבלבלים דעת האדם מאד בדעות-זרות שאינם מסכימים כלל לדעת תורתנו-הקדושה.

גם אינם מאמינים ב'שדים', אשר בכל דברי רבותינו ז"ל מבאר ההפך.

בפרט כפי מה שזכינו לספרי הזהר-הקדוש, וספרי האריז"ל וה'בעל-שם-טוב' ז"ל, וכיוצא - שהם כלם מיסדים על-פי רוח-הקדש, ומעוררים את האדם מאד לעבודתו יתברך באמת.

לז.

(חיי-מוהר"ן תח)

אזי ללב שנכנס בו שום סברא רעה כזאת שהיא פגוד כל ספרי-אמת שקבלנו מהתנא אלקי רבי שמעון בן יוחאי והאריז"ל.

ושים לבך והבן: מפני מי ראוי לך להתירא יותר, אם מספר וכו' הבנוי על-פי סברות אריסטו הינון ימח-שמו, אם להבדיל מספר הזהר-הקדוש והאריז"ל שחברו הרשב"י וחבריא ז"ל ברוח-הקדש

לה.

(חיי-מוהר"ן שסה)

אמר: המעינים בספריו שיש להם שכל קצת, סבורים: ש'דרכי-הקבלה' של האריז"ל וכיוצא, מרמז גם-כן בספריו. וחושבין זאת למעלה לספריו, שנוגע עד לשם!

והם אינם יודעים: שהוא להפך! אדרבא, גם 'דרכי-הקבלה' של הקדמונים ז"ל נכלל גם-כן בדבריו.

לט.

(חיי-מוהר״ן תיט)

יש כִּמְה דְבָרִים שֶׁהֵם בְּתַחֲלָה סוּד, וְאַחֲרֵי-כֵן שׁוֹב אֵינּוּ סוּד.

כְּגוֹן: קִצַּת 'סוּדוֹת-הַקְּבָלָה', שֶׁקֵּדָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְהָאָרִיז״ל הָיוּ אֵלּוּ הַדְּבָרִים בְּסוּד גָּדוֹל, וְלֹא הָיוּ מִדְּבָרִים מְזַה בֵּי-אֵם בְּסוּד גָּדוֹל מְאֹד, וְאַחֲרֵי-כֵן בִּימֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי וְהָאָרִיז״ל שׁוֹב לֹא הָיָה סוּד, וְהִתִּירוּ לְגַלוֹת הַסּוּד קִצַּת.

וְכֵן יש כִּמְה וְכִמְה דְבָרִים שֶׁהֵם עֲכָשׁוּ סוּד, וְאַחֲרֵי-כֵן בִּימֵים הַבָּאִים לֹא יֵהִיוּ סוּד.

מ.

(חיי-מוהר״ן תכד)

בְּעֵינַי ה'שִׁמְטוֹת', שֵׁישׁ סִפְרֵי מְקַבְּלִים שְׁסוּבָרִים עֵינַי זֶה כַּמְבָּאָר בְּסִפְרֵים. אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "שְׂאִינוּ כֵן!" - וְכָל פְּעַם שֶׁסִּפְרָ מַעֲנִין זֶה, לֹא הָיָה מְסַפֵּים כָּלֵל!

וְהַסֵּפֶר 'שְׁעָרֵי גֵן-עֵדֶן' שֶׁיֵּצֵא מִחֻדָּשׁ בִּימֵינוּ, הָיָה לְמִרְאָה עֵינַי רַבֵּנוּ ז"ל, וְלֹא הוּטַב בְּעֵינַי מִחֲמַת זֶה, שֶׁכָּל יְסוּדוֹ עַל-פִּי עֵינַי ה'שִׁמְטוֹת'.

וּפְעַם-אַחַד אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּפֶרוּשׁ עַל עֵינַי זֶה: "שְׂאִינוּ כֵן!" - וְאֲנִי חִפְצָנוּ לְשִׁמְעַ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר. עֲנָה וְאָמַר: "מָה יֵהִיָּה אִם אֲגַלֶּה לָכֶם זֹאת גַּם-כֵּן? וְכִי לֹא אָמַרְתִּי לָכֶם מָה שֵׁישׁ בּוֹ דִּי"?! - וְלֹא רָצָה לְגַלוֹת!

אָבָל זֹאת אָמַר בְּפֶרוּשׁ: "שְׂאִינוּ כֵן כָּמוֹ הַסּוּבָרִים עֵינַי ה'שִׁמְטוֹת' כֵּן!" - וְגַם דַּעַת הָאָרִיז״ל אֵינּוּ מְסַפֵּים כָּלֵל לְעֵינַי ה'שִׁמְטוֹת'!

וְעַל-פִּי אֱלֹהֵינוּ זְכוּנוֹ לְבִרְכָה, וְכָל דְּבָרֵיהֶם רַבִּים מְקַבְּלִים אִישׁ מִפִּי אִישׁ עַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם.

וְמָה שֶׁחֻדָּשׁוּ בָהֶם, הָיָה בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ בְּמַדְרָגָה גְבוּהָ מְאֹד. וּמַחֲזִיקִין וּמְקַיְמִין מְאֹד אֶת אֲמוּנַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִתְחִילָה מֵאֲבָרָהֶם אֲבִינוּ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם וְכוּ'. וּמְזַרְזִים מְאֹד לְקַיֵּם תּוֹרַת-מֹשֶׁה בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדְקָדוּקָיָה.

לח.

(חיי-מוהר״ן תי)

פְּעַם-אַחַת בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה דִּבֶּר רַבֵּנוּ ז"ל מְזַה, מְגִדֵּל הָאֶסוּר לְלַמֵּד אֵלּוּ הַסִּפְרִים הַמְּפֻרָשִׁים אֶת הַתּוֹרָה עַל-פִּי דְרָכֵי הַמַּחֲקָרִים וְכוּ'.

וְאִז דִּבֶּר רַבֵּנוּ ז"ל עִמָּנוּ, וְאָמַר: שְׂאִין לְלַמֵּד סִפְרֵים שֶׁל דְּרוּשִׁים וּמוֹסָר - בֵּי-אֵם אוֹתָם הַהוֹלְכִים עַל-פִּי דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְהַר-הַקְּדוּשׁ וְסִפְרֵי הָאָרִיז״ל.

וְכֵן כָּל הַסִּפְרִים שֶׁחִבְרוּ הַצַּדִּיקִים הַסְּמוּכִים לְדוֹרוֹתֵינוּ, שֶׁהֵם בְּנוּיִים עַל יְסוּדוֹת הַרְרֵי קֹדֶשׁ עַל-פִּי דְבָרֵי ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' ז"ל, שֶׁהֵם סִפְרֵי הַרְבַּ הַקְּדוּשׁ מְפוֹלְגָאָה, וְסִפְרֵי לְקוּטִי-אֲמָרִים.

וְחֻשָּׁב עוֹד כִּמְה סִפְרֵים כְּאֵלֶּה שֶׁטוֹב לְלַמְדָּם.

וְהַמְשָׁבִיל יָבִין מֵאֵלָיו עַל-פִּי דְבָרִים הָאֵלֶּה, מֵאִיזָה סִפְרֵים לְרַחֵק, וּבְאִיזָה סִפְרֵים יִתְחַזֵּק וְיֵאֱחָז בָּהֶם. הֵינּוּ אוֹתָם שֶׁהֵם בְּנוּיִים רַק עַל-פִּי הַגְּמִרָא וּמְדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזְהַר-הַקְּדוּשׁ וְהָאָרִיז״ל וְה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' ז"ל. אֲשֶׁרֵי שִׂיאֲחַז בָּהֶם.

וְהַקְשִׁיא שְׁהַקְשָׁה בְּסֵפֶר שְׁעָרֵי גִן-עֵדֶן
הַנִּזְכָּר בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר, אֵינּוּ מֵיִשָּׁב
כָּלֹל בְּתַרוּצוֹ שְׁמִיִּשְׁבַּע עַל-פִּי הַשְּׂמִטּוֹת! - כִּי
סוּף כָּל סוּף צָרִיכִין לְהַשְׁאֵר רַק בְּאֲמוּנָה,
״וְאִסּוּר לַחֲקוֹר כָּלֹל מֵהַ לְפָנִים״ וְכוּ׳ (חֲגִיגָה יא.).
עַל-כֵּן טוֹב אִם אֵינּוּ מִתְחִילִים לְכַנֵּס כָּלֹל
בְּחֻקֵּיהֶם בְּקִשְׁיָא זוּ, וְסוּמְכִים מִיָּד עַל
הָאֲמוּנָה!

כִּי בְּכָל עֲנִינֵי חֻקֵּי וְקִשְׁיּוֹת כְּאֵלוֹ שֵׁישׁ
בְּהִנְהַגְתּוֹ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה, וּבְעֲנִין בְּרִיאַת
הָעוֹלָם, אִסּוּר לְכַנֵּס בָּהֶם כָּלֹל בְּחֻקֵּי וְקִשְׁיּוֹת,
רַק לְסַמְךָ עַל הָאֲמוּנָה, כְּמִבְאֵר
בְּדַבְּרֵי כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְעֵינִן בְּסֵפֶר שְׁבַח־הָאֲרִיז״ל הַגְּדוֹל,
הַמְּחַבֵּר לְסֵפֶר לְקוּטֵי-הַשִּׁס״ס, וְזֶה-
לְשׁוֹנוֹ שֵׁם (בְּדָף לא.): ״וְלֹא פּוֹקֵי מֵהַסּוּבְרִים
שֵׁישׁ שְׂמִטּוֹת וּמִקְדָּם הָיָה שְׂמִטַּת הַחֶסֶד׳
וְעַתָּה הִיא שְׂמִטַּת הַפְּחָד׳, כְּלִזְזָה אֵינּוּ אֱמֶת,
וְשָׁמְעוּ מִרְבֵּם וְכוּ׳, וְהוֹסִיפוּ הֵם מִדְּעַתָּם
סְבֵרַת הַשְּׂמִטּוֹת׳, וְהָאֱמֶת אֵינּוּ כֵּן וְכוּ׳, כִּנּוּל׳.

מא

(חיי-מוהר"ן תנח)

כָּל דְּבָרֵי הַקְּבָלָה - הֵם בְּקְבָלָה אִישׁ מִפִּי
אִישׁ עַד מִשָּׁה רַבֵּנוּ עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם.

מב

(חיי-מוהר"ן תקכו)

אִישׁ אֶחָד עָמַד לְפָנָיו שְׁהִיָּה עוֹסֵק לְלַמֵּד
בְּסִפְרֵי-קְבָלָה, וּבְאֱמֶת לֹא הָיָה רְאוּי
לְלַמֵּד קְבָלָה. וְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ: ״שְׁלֹא יִלְמַד
קְבָלָה״! - וְאָמַר לוֹ: ״קְבָלָה׳ בְּגִימְטְרִיא
״נּוֹא־ף״!

וְשׁוּב שְׁמַעְתִּי מֵאֶחָד: שְׁהִיָּה מְדַבֵּר עִם
אִישׁ אֶחָד, וְהָיָה אוֹתוֹ הָאִישׁ קוֹבֵל

לְפָנָיו: ״שְׁאִין לוֹ לֵב״! - הֵינּוּ: ״שְׁאִין לוֹ
הַתְּעוֹרְרוֹת הַלֵּב לְתַפְלָה וְעִבּוּדָה״!

הַשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ ז״ל: ״שְׁזַהוּ בְּשִׁבִיל שְׁלוֹמֵךְ
קְבָלָה! כִּי נֶאֱמַר אֲשֶׁה חֶסֶד לֵב׳ (מִשְׁלִי
ג, לב), וְ״קְבָלָה׳ בְּגִימְטְרִיא נּוֹא־ף״!

וְכִלְזָה לְמִי שְׁאִין רְאוּי לְזָה! - אָבֵל לְכַמָּה
אֲנָשִׁים הַזֹּהִיר בְּעֲצָמוֹ: ״שְׁיִלְמָדוֹ
קְבָלָה״!

וְצָרִיכִין לְהַתְּפַלֵּל לְהַשִּׁם-יִתְבָּרַךְ:
״שְׁיִוְלִיכוּ בְּדַרְדְּרֵי-הָאֱמֶת, אִם
לְלַמֵּד קְבָלָה, וְאִם לְחַדְל״!

מג

(פונבני-אור, שיחות-וספורים ח"א יב)

רַבֵּנוּ ז״ל קָרָא פַּעַם אַחַת לְסֵפֶר ׳עֵץ-
הַחַיִּים׳ בְּשֵׁם ׳סֵפֶר מוֹסֵר׳. וְאָמַר בְּזֶה-
הַלְשׁוֹן: ״אֵיזָה ׳סֵפֶר מוֹסֵר׳ יִקָּר הוּא״! [סע א
טייער ׳מוֹסֵר סֵפֶר׳ ס׳א״ז]. וְהַפְּלִיג מְאֹד בִּיקָר
מַעֲלָתוֹ.

מד

(לקוטי-תפלות ח"א קי)

וְנִזְכָּה לְלַמֵּד כָּל סִפְרֵי תוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה
בְּכָל יוֹם. תִּנְגַּךְ וְשׁ״ס וּפּוֹסְקִים
וּמְפָרְשֵׁיהֶם, וְכָל סִפְרֵי הַמְּדַרְשִׁים, וְסִפְרֵי
הַזְהַר־הַקְּדוֹשׁ וְתַקּוּנִים, וְכָל כְּתָבֵי הָאֲר״י
זְכָרוֹנוֹ-לְבָרְכָה, וְכָל סִפְרֵי הַצְּדִיקִים-
הָאֱמֶתִּים שְׁבִימֵינוּ.

מה

(לקוטי-תפלות ח"ב מז)

וְהִנֵּה בְּתוֹקֶף סוּף הַגְּלוּת הַפּוֹר הַזֶּה, וּכְבָר
הַתְּחִיל לְהַתְּנוּצֵץ ׳הַתְּנוּצְצוֹת-מְשִׁיחַ׳
מִימֵי הָאֱלֹהֵי הָאֲר״י זְכָר־צְדִיק־לְבָרְכָה, וְעַמּוֹד
בֵּית-יִשְׂרָאֵל מִשְׁתוֹקְקִים וּמִתְגַּעְגְּעִים מְאֹד
לְהַשִּׁם יִתְבָּרַךְ, וְ״הַכֵּל חַפְצִים לִירְאָה אֶת

שְׁמוֹד״, בְּהִשְׁתַּוְּקוּת נִמְרָץ וְנִפְלָא, אֲשֶׁר לֹא הִיָּתָה כְּזֹאת מִיָּמֵי קֹדֶם.

מו.

(יְמֵי-מוֹהֲרַנ״ת ח״א ד)

אַחֲר־כֶּף בְּקִיץ (שְׁנַת תַּקס״ד) צָוָה עָלַי לְהִתְחִיל לְלַמֵּד קַבְלָה. וּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כֶּף הָיָה: שָׂאֲנִי בְּאֵתֵי אֱלֹוֵי עַם רַבִּי נִפְתְּלִי, וְאָמַר לִי: ״אֲנִי הִבֵּאתִי אוֹתָךְ עִתָּה, כִּי רְצִיתִי לִזְמַר לְךָ הַנְּהַגָּה חֲדָשָׁה״ (הֵינּוּ לְלַמֵּד קַבְלָה)! - וְרָצָה שְׂאֵבֹוא אֱלֹוֵי. וְעַל-יַד־יָזָה סַבֵּב הַשָּׁם-יִתְבַּרַךְ עַד שֶׁבִּאתִי אֵלָיו וְאָז וְכוּ׳.

מז.

(יְמֵי-מוֹהֲרַנ״ת ח״א סב, יוֹם הַסֵּתֶלְקוּת רַבֵּנוּ ז״ל ח״י תַּשְׁרִי תַּקע״א)

בְּאֵתֵי לְחַדְרוֹ, וּמִצָּאתָיו יוֹשֵׁב עַל מַטְתּוֹ, יוֹשֵׁב וְלֹא שׁוֹכֵב, וּמַעֲטָף בְּטִלְיָתוֹ וּמִתְפַּלֵּל. וְאַחֲר־כֶּף לָקַח הָאֲתָרוּג וְהַלּוּלָב וּמִיָּנְיוֹ, וְאַחֲזֵם בְּיָדוֹ, מַעֲטָף בְּטִלְיָתוֹ, וְיוֹשֵׁב עַל מַטְתּוֹ.

וְסִדּוֹר שֶׁל הַאָרִיז״ל הָיָה מְנַח עַל בְּרַכְיוֹ הַקְּדוּשִׁים, וְגָמַר אֶת הַהֲלָל עִם הָאֲרֻבַּע־מִיָּנִים, וְאָמַר הוֹשַׁעְנוֹת בְּקוֹל־רַם קֶצֶת, שֶׁהֵיוּ נִשְׁמָעִים דְּבוּרָיו לְכָל הָעוֹמְדִים בְּבֵית.

אֲשֵׁרֵי הָעֵינִים שִׁזְכוּ לְרֹאוֹת אוֹתוֹ אָז, וְלִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּעֵת שֶׁאֲחַז הָאֲרֻבַּע־מִיָּנִים וְאָמַר הֲלָל וְהוֹשַׁעְנוֹת, בְּיוֹם הָאֲחִרוֹן שֶׁל יָמֵי חַיָּיו הַקְּדוּשִׁים.

מח.

(יְמֵי-מוֹהֲרַנ״ת ח״ב קלח; קמב; קנה)

בְּיוֹם שִׁשִּׁי הִלְכְּתִי אֲנִי וְרַבִּי יְהוּדָא אֱלִיעֶזֶר, עַל קֶבֶר הַאָרִיז״ל. וְשָׁם אֶצְלוֹ מְנַח רַבִּי מִשֵּׁה קוֹרְדוֹבִירוֹ (תַּרמ״ק) ז״ל, וְרַבִּי שְׁלֵמָה אֶלְקָבֶץ ז״ל שֶׁחִבֵּר ״לְכָה דוֹדִי״, וְשָׂאֵר

צְדִיקִים נוֹרָאִים, וּבְסֻמוֹךְ לְשָׁם קֶבֶר הַבֵּית-יֹוסֵף וְהָאֱלֹשִׁיף וְכוּ׳. וְעַמְדָנוּ אֶצֶל קֶבֶר הַאָרִיז״ל וְשִׁפְכְנוּ שָׁם שִׁיחָנוּ.

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן פְּרֻשֶׁת קֶרַח הֵייתִי עַל מַעֲרַת הַ״וֹשֵׁעַ בֶּן בְּאֲרִי׳, וּכְנַגְדוֹ מַעֲרַת בְּאֲרִי אֲבִיו׳ וְכוּ׳ וְכוּ׳. וְעוֹד הֵינּוּ אֲזִי אֶצֶל שְׂאֵר צְדִיקִים. וּבֵאֵנוּ לְקַבֵּר שֶׁל הַתַּנָּא רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר. מִשָּׁם חֲזַרְנוּ וְהִלְכְנוּ לְמַקְנֵה שֶׁל הַאָרִיז״ל וְטַבְּלָנוּ שָׁם.

בְּיוֹם שְׁנֵי פְרֻשֶׁת בְּלֶק יִצְאֵתִי מִטְּבֵרְיָא וְכוּ׳. בְּיוֹם שְׁלִישִׁי בְּאֵתֵי לְצַפְתָּ. בְּיוֹם רַבִּיעִי הֵייתִי עַל קֶבֶר בְּנֵיהוּ בֶּן יְהוּדָע׳. בְּיוֹם חֲמִישִׁי חֲזַרְנוּ וְהִלְכְנוּ שְׁנִית עַל קֶבֶר הַאָרִיז״ל. בְּיוֹם שְׁנֵי פְרֻשֶׁת פִּינְחָס חֲזַרְנוּ וְהִלְכְנוּ לְמַעֲרַת הַ״וֹשֵׁעַ בֶּן בְּאֲרִי׳ וְכוּ׳.

מט.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, מִכְּתַב מִרַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנ״ת ז״ל, ג עֲקָב תַּרַכ״ח)

וּבְיוֹם וְ עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ וְאַתְחַנֵּן, הָיָה הַיֵּאֲרָצִיט שֶׁל כְּבוֹד הַצְּדִיק־יְסוּד־עוֹלָם הָאֲרִי זְכַר-צְדִיק־וְקוֹדֹשׁ-לְבָרְכָהּ, וְהִלְכְתִי עַל הַצִּיּוֹן שֶׁלוֹ הַקְּדוּשׁ פַּעַם הָרֵאשׁוֹן. מָה אוֹכַל לְשַׁעַר לָכֶם בְּנֵי שִׁיחָיו, גְּדֹל יְקָרַת קֶבְרוֹ הַקְּדוּשׁ, עִם כָּל הַקְּדוּשִׁים הַגְּנוּזִים שָׁם, זְכוּתָם-יִגְוֶעֲלִינוּ.

וּמִצָּאתִי בְּשָׁם אֲנָשִׁים וְנָשִׁים וְטָף, צוֹעֲקִים וּמִתְחַנְּנִים בְּתַחֲנוּנִים עַל נַפְשוֹתָם, זֶה הוֹלֵךְ וְזֶה בָּא, וְנִשְׁמָעוּ קוֹלוֹת מִעַמְקַא־דְּלַבָּא, וְאֲנֹכִי בְּתוֹכָם בְּתַפְלָתִי וּבְבִקְשָׁתִי, וּבְעִזְרַת-הַשָּׁם-יִתְבַּרַךְ פְּרֻשֶׁתִי שִׁיחָתִי כַּאֲשֶׁר עִם לְבָבִי.

וּמִשָּׁם הִלְכְּתִי לְהַקְבֵּר הַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הוּא רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר זְכוּתוֹ-יִגְוֶעֲלִינוּ, מָה אָמַר מָה אֲדַבֵּר. הִלְכְּתִי בַחֲזָרָה לְבֵיתִי,

מִמֶּשׁ כָּאִישׁ הַפּוֹרֵחַ בְּאוֹר, לֹא יִדְעֵתִי הֵיכָן
אֲנִי בְּעוֹלָם.

וְהַכֹּל נִתְחַבֵּר אֶצְלִי עִם הַצִּיּוֹן-הַקְּדוֹשׁ שֶׁל
הַנֶּחֱל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכָר-
צִדִּיק וְקְדוֹשׁ-לְבָרָה - מִמֶּשׁ כָּאִישׁ אֲנֹכִי
עוֹמֵד בְּשֵׁם. וּבְאַמֶּת הוּא הַכֹּל אֶחָד.

אֲשֶׁרִי מֵה טוֹב חֲלָקִי. חֲבָלִים נִפְלוּ לִי
בְנַעֲיָמִים, אֲשֶׁר זָכִיתִי לְהַכְנִס בְּצֶל
הַנֶּחֱל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ז״ל, אֲשֶׁר הַכְּנִים
בְּלִבִּי הִרְגִּישׁת הַנַּעַם הַזֶּה, עַל-יָדֵי תִלְמִידוֹ
הַקְּדוֹשׁ, הוּא כְּבוֹד אֲדוֹנֵי אָבִי וּמִוֵּרֵי וְרַבֵּי
זִלְלָהּ הַיְּכוֹף.

מָה אָמַר לָכֶם בְּנֵי שִׁיחִי, בְּוֹדֵאֵי הָיִיתִי
הוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם עַל צִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל
הַאֲרִיז״ל. אֵךְ הִדְרָךְ לְשֵׁם הוּא בְּמִסִּירַת-נַפְשׁ,
וְלִילֵךְ יַחֲדֵי גַם-כֵּן עֲדִין קָשָׁה עָלַי, וְהַלּוֹאֵי
שִׁיתֵן לִי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ כַּח לִילֵךְ עַל-כָּל-פָּנִים
בְּכָל שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת.

תִּהְיֶה לָּאֵל בְּיוֹם ב' הָעֶבֶר ט״ו דְּנָא, גַם-כֵּן
הָיִיתִי שָׁם עֵת מְנַחָה, וְלִקְחָתִי לִי
אִישׁ אֶחָד לְשׁוֹמֵר, וּבְוֹדֵאֵי הָיָה לְשָׁלֵל נַפְשִׁי
עוֹד יוֹתֵר מִבְּרֵאשׁוֹנָה, אֵךְ בָּאתִי מְאֹד עָיִף
וְיָגַע, וְהֵיכָן לוֹקְחִין בְּכָל פַּעַם אִישׁ בְּלִבִּי
לִילֵךְ עִמִּי.

וּבַפֶּרֶט כַּאֲשֶׁר אֲנֹכִי רוֹאֶה בְּכָל-עֵת, צִיּוֹן
הַקְּדוֹשׁ שֶׁל כְּבוֹד הַתְּנַא הַקְּדוֹשׁ
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, מִמֶּשׁ עוֹמֵד לְנֶגֶד
עֵינַיִם, וּכְבֹלָתָה נַפְשִׁי לְפָרֵחַ אֵלָיו.

אֵךְ לְבוֹא לְשֵׁם - צְרִיכִין לָזֶה הַכְּנָה וּנְסִיעָה
יוֹתֵר כַּאֲשֶׁר מֵאֲתָנוּ לְבוֹא לְאוֹמָאן. מָה
אוֹכַל לְשַׁעַר לָכֶם הִדְרָךְ לְשֵׁם, הָרִים וּבְקַעוֹת
וּגְבָעוֹת, מִשְׁטָחִים בְּצִוּרוֹת אֲבָנִים גְּדוֹלִים
וּקְטָנִים.

הַכֹּל: צְרִיכִין רַק לְכַסֵּף וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק לְטוֹב
הַזֶּה. וּבַחֲסִדֵי-הַשֵּׁם מוֹכֵן אֲנֹכִי
בְּעִזָּרְתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבוֹא לְשֵׁם אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם
עַל עָרְבֵי-רֵאשִׁי-חֹדֶשׁ אֱלוֹל הַבְּאֵעֵלִינוּ-
לְטוֹבָה, יְהִי הַשֵּׁם עִמִּי וְיוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל-טוֹב,
אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

ג.

(עֲלִים-לְתַרוּפָה, מִכְּתַב מְרַבֵּי יִצְחָק
בֶּן מוֹהֲרַנְ״ת ז״ל, א נח תרכ״ט)

(הַמֶּשֶׁךְ סְפוֹר נְסִיעָתוֹ לְצִיּוֹן הַרְשָׁבִי בְּמִירוֹן, בְּעָרְבֵי-רֵאשִׁי-חֹדֶשׁ-אֱלוֹל)

וְהָיִיתִי בְּחֻצֵי חֹדֶשׁ (אֱלוֹל) עַל צִיּוֹן-הַקְּדוֹשׁ
שֶׁל הַאֲרִיז״ל, וְעַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת
הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר עֲדִין לֹא הָיִיתִי עַד כַּה, וְגַם
טְבַלְתִּי עֲצָמִי בְּהַמְּקוֹה הַקְּדוֹשָׁה שְׁלוֹ, וּבָאתִי
לְבֵיתִי בְּתִשׁוּקָה, וּבְעִזָּרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מֵאֵז
עַד עַתָּה, שְׁמָתִי מְגַמְתִּי לְתוֹךְ לְמוֹדִים הַרְבֵּה
בְּהַתְמַדָּה וְכוּ'.

וּמָה מְאֹד כְּבֹלָתָה נַפְשִׁי לְשִׁמְעַע הַיֵּטֵב
מִהֲרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ
בְּאוֹמָאן, אֵיךְ עָלָה עִמָּנוּ בְּמְקוֹם הַתְּפִלָּה וְכוּ'.

וְלֹא הָלַךְ מִמֶּנִּי שׁוֹם תְּפִלָּה שְׁלֹא הִזְכַּרְתִּי
עֲנִין זֶה, וּבַפֶּרֶט עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת
הַיְּדוּעִים. וְגַם עֲבוּרְכֶם הַתְּפִלָּתִי הַרְבֵּה
שֶׁתִּזְכּוּ לְהִיּוֹת שְׁנִיכֶם בְּאוֹמָאן עַל רֵאשִׁי-
הַשָּׁנָה בֵּין הַקְּבוּצֵי-הַקְּדוֹשׁ, כֵּן אֲנֹכִי מְצַפֶּה
לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִזֶּה.

וְאֲנֹכִי נִתְקַשְׁרָתִי עֲצָמִי מִפָּה לְהַקְּבוּצֵי-
הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, בְּנַפְשִׁי וְרוּחִי
וְנִשְׁמָתִי, וּבַפֶּרֶט בְּעֵת שְׁהִיִּיתִי עַל צִיּוֹן-
הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַאֲרִיז״ל בְּעָרְבֵי רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה,
נִפְתַּח לְבָבִי מְאֹד בְּעֲנִין זֶה. וּמִשֵּׁם קִשְׁרָתִי
עֲצָמִי בְּזִכְרוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ לְהַקְּבוּצֵי שְׁלָנוּ.

נא.

(עלים-לתרופה, מכתב מרבי יצחק
בן מוהרנ"ת ז"ל, הויצא תרכ"ט)

וְיִקְרַת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה חֲבִיב עָלַי בְּכָל עֵת
בֵּיתָר שְׂאֵת, וּבִפְרָט בְּכָל עֵת הַיּוֹתֵי
עַל צִיּוֹן-הַקְּדוּשָׁה שֶׁל כְּבוֹד הָאָרֶץ זְכַר-צְדִיק
וְקְדוּשׁ-לְבָרָכָה, וְעוֹד עַל מְקוֹמוֹת קְדוּשִׁים,
נִמְשָׁךְ עָלַי חַיּוֹת חֹדֶשׁ נִפְלָא.

וְהַכֹּל עַל-פִּי דְרַכֵּינוּ הַקְּדוּשׁוֹת הַנוֹבְעִים
מִהַצֶּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכַר-
צְדִיק וְקְדוּשׁ-לְבָרָכָה, שֶׁקִּבְּלָנוּ עַל-יְדֵי כְּבוֹד
אֲדוֹנֵי אָבִי וּמוֹרֵי וְרַבֵּי זִלְחָה הַזְּכוּתֵינוּ יִגָּן
עָלֵינוּ.

נב.

(עלים-לתרופה, מכתב מרבי יצחק
בן מוהרנ"ת ז"ל, יום ו ערב-שבת קדש)

(מספר איך עבר עליו הלולת הרשב"י ל"ג בעמר במירון)
וְעֵשׂוּ פַּה (בַּצֶּפֶת בְּלִיל ל"ג בְּעֶמֶר) הַדְּלָקָה
גְּדוֹלָה. הַהַדְּלָקָה פַּה הִיָּה אֶצֶל בֵּית-
הַפְּנִסֵּת שֶׁל כְּבוֹד הָאָרֶץ זְכַר-צְדִיק וְקְדוּשׁ-
לְבָרָכָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְהַהַדְּלָקָה נִרְאִית עַד
הַמִּירוֹן, וְתַהֲלָה לְאֵל רִקְדָנוּ הַרְבֵּה בְּתוֹךְ
שִׁטְף הַגִּשְׁמִים, וְאַחֲרֵיכֶן בְּבֵית-הַפְּנִסֵּת, וְהַכֹּל
בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶד. (וּבְיוֹם ל"ג בְּעֶמֶר בְּבִקְרָה נִסַּע לְמִירוֹן).

נג.

(עלים-לתרופה, מכתב מרבי יצחק
בן מוהרנ"ת ז"ל, הניח תר"ל)

(מספר מחליו ונחלשתו):

וְאִמְרֵתִי לוֹ אִזּוּ בְּכָל פְּחִי: קָחוּ מִזִּוְגָתִי
טְאֵלִיר, וְתִקְבְּצוּ מִנֵּיִן מֵאוֹהֲבֵי
נַפְשִׁי, וְהַמְעוֹת תַּחֲלִקוּ לְעַנְיִים. וְהַמִּנֵּיִן יִלְכוּ
לוֹמַר תַּהֲלִים עַל מְקוֹם קְדָשׁוֹ שֶׁל כְּבוֹד
הָאָרֶץ זְכַר-צְדִיק וְקְדוּשׁ-לְבָרָכָה.

וְנִתְקַבְּצוּ אוֹהֲבֵי נַפְשִׁי יוֹתֵר מִמִּנֵּיִן, וְהִלְכוּ
לְשֵׁם, וְשִׁפְכוּ לִבָּם כַּמֵּים

בְּדַמְעוֹת רוֹתְחוֹת, כִּי הָיָה לָהֶם רַב רַחֲמָנוֹת
עָלַי.

וּכְפִי הַנִּרְאָה, מֵאִזּוּ הִתְחִילָה הַיְשׁוּעָה. רַק
מִחֲמַת שְׁהִיָּה בְּדַקּוֹת גְּדוֹל, לֹא הָיָה
נִרְגָּשׁ לְשׁוּם בְּרִיאָה, וְגַם אֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי
מֵאוּמָה עוֹד מִהַנְּעֻשָׁה עִמִּי עַד יוֹם-כַּפּוּרִים
וְכוּ', וּבְעֶזְרַת-הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ אֹר לְבַקֵּר יוֹם
מִחֲרַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים וְתִצְמַח הַיְשׁוּעָה וְכוּ'.

נד.

(אבני"ה-הברזל; שיחות-וספורים מרבינו
ז"ל ח"א טז; שיח-שרפי-קדש ח"א תרלג)

פַּעַם בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל
לְרַבֵּנוּ, רָאָה מוֹהֲרֵנ"ת אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל,
אֶת הַסֵּפֶר "שְׁבַחֵי הָאָרִיז"ל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ
מִמֶּנּוּ.

וְאַחֲרֵיכֶן כִּשְׁהַחֲזִירוֹ, שָׂאֵלוּ רַבֵּנוּ זְצוּק"ל:
"וְוַאס הָאָסְטוֹ דִּיר עֶפְעַס
אָרוֹסְגֶענוֹמֶען פֿון דָּאָרְט"? [מה הוצאת לעצמך
משם משהו].

עָנָה וְאָמַר: שְׂמָצָא חֵן בְּעֵינָיו, מַה שְׂכָתוֹב
שֵׁם: שְׂרַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זְצוּק"ל הָיָה
בְּעֵינָי עֲצָמוֹ עָנּוּ וְשָׁפַל מְאֹד, וְכִשְׁנֹכְנֵס אֶל
הָאָרִיז"ל וְנִתְקַרַּב אֵלָיו, הִתְחִיל הָאָרִיז"ל
לְשַׁבְּחוֹ וּלְפָאָרוֹ מְאֹד, וְהָיָה אֶצֶל פֶּלֶא גְּדוֹל
מַה זֹּאת, וְאָמַר אֵלָיו: "הֲלֹא יוֹדַע אָנִי בְּעֲצָמֵי
אֶת שְׁפָלוֹתַי וְכוּ', וּמַה זֹּאת שְׂמַעְלָתוֹ מְרוֹמֵם
וּמִשְׁבַּח אוֹתִי כֹל-כֶּן"?!

עָנָה הָאָרֶץ זְצוּק"ל וְאָמַר לוֹ: "בְּעַקְבָּתָא
דְּמִשִּׁיחָא בְּמַעוֹט פְּעֻלוֹת, יִגִּיעוּ
לְמַדְרַגַּת רַבִּי עֲקִיבָא". וְמַה שְׂתַּפֵּס לוֹ דְּוָקָא
רַבִּי עֲקִיבָא, הוּא כִּי מְבֹאֵר בְּכַתְבֵּי-הָאָרִיז"ל,
"שְׂרַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל הָיָה לוֹ נִשְׁמַת רַבִּי
עֲקִיבָא", וְעַל-כֵּן מִחֲמַת שְׁכִיּוֹם בְּמַעַט

פְּעֻלוֹת אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְמִדְרַגַּת רַבִּי עֲקִיבָא,
מִבֵּין שְׁעַל־בֶּן מִשְׁבַּח רַבְּנֵי כְּלָפָד.

עָנָה רַבְּנֵי ז״ל וְאָמַר לוֹ: ״אָט דָּאס הָאב
אִיךְ טאַקע גַּעמיינט״!

כִּי זֶה הָעֲנָן בְּעֶצְמוֹ הָיָה גַם־כֵּן אֶצְלֵ
מוֹהֲרַנ״ת זְצוּק״ל, שֶׁהָיָה בְּעֵינָיו עָנֹו
וְשִׁפְלֵ וְסִבְלָן מִמֶּשׁ: ״א שְׁטִיקֵל בְּלֵאטֶע״
[חֲתִיכַת בּוֹץ] בְּאֶשֶׁר רַבְּנֵי זְצוּק״ל בְּעֶצְמוֹ הָעִיד
עָלָיו, וּכְשֶׁנִּתְקַרַּב לְרַבְּנֵי זְצוּק״ל, וְהוּא שְׁבַחֹו
וּפְאָרוֹ, וְהָיָה אֶצְלוֹ זֹאת חֲדוּשׁ וּפְלֵא, וּבָזָה
שְׂרָאָה בְּסִפְרֵ אֶת הַנַּל תַּרְץ לֹו זֹאת.

[טַעַם־זְמַנִּים, אִיזִישׁ קִנְטֵרס קא: אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנו
אָמְרוּ עַל־זֶה: בְּמַעוֹט פְּעֻלָּה, אֲבָל עִם הַרְבֵּה רְצוֹנוֹת! -
רְצוֹנוֹת צְרִיכִין הַרְבֵּה. וְגַם שְׁלֵא בְּכָל פַּעַם אֶפְשָׁר לֹו
לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת, כְּגוֹן כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּאִמְצַע הַרְחוּב וְכוּ'.
אֲבָל רְצוֹנוֹת, תְּמִיד אֶפְשָׁרִי. כִּי רְצוֹנוֹת הוּא דָּבָר שְׁלֵא
נִפְסַק (וְכִמוֹ שְׁמַבְאָר בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, עֵרַב ג, ה)].

נה.

(אָבְנֵי־הַבְּרָזָל; שִׁיחוֹת־וְסַפּוּרִים
מִמוֹהֲרַנ״ת ז״ל ח"א מה)

פַּעַם־אַחַת בָּא מוֹהֲרַנ״ת ז״ל לְמַשְׁנֵה שֶׁל
(אָבוֹת פ"ג מ"א): ״עֲקִבָּא בֶּן
מִהַלְלָאֵל אֹמֵר הַסְתַּפְּל״ וְכוּ'. וְנִתְלַהֵב מְאֹד
מְאֹד.

וְאָמַר בְּזֶה־הַלְשׁוֹן: פֶּאָרְוואס איז רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאֵי, גַּעוֹוַען רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאֵי? - ווִייל עַר הָאט דָּאס
גַּעוֹוואוסט! [הַמְשָׁנָה הַנִּל].

פֶּאָרְוואס איז גַּעוֹוַען דַּעַר הָאָר״י הַקְּדוּשׁ,
דַּעַר הָאָר״י הַקְּדוּשׁ? - ווִייל עַר
הָאט דָּאס גַּעוֹוואוסט!

פֶּאָרְוואס איז גַּעוֹוַען דַּעַר בְּעַל־שֵׁם־טוֹב,
הַקְּדוּשׁ, דַּעַר בְּעַל־שֵׁם־טוֹב,
הַקְּדוּשׁ? - ווִייל עַר הָאט גַּעוֹוואוסט!

פֶּאָרְוואס איז גַּעוֹוַען דַּעַר הַיִּלְיָגַעַר רַבִּי,
דַּעַר הַיִּלְיָגַעַר רַבִּי? - ווִייל עַר
הָאט גַּעוֹוואוסט!

פֶּאָרְוואס בֵּין אִיךְ, אִיךְ? - ווִייל אִיךְ
ווייס!

[מִדּוּעַ הַרְשָׁב״י הָיָה רַשְׁב״י כִּיּוֹן שְׂיַדַּע זֹאת, וּמִדּוּעַ הָאָר״י
הַקְּדוּשׁ הָיָה הָאָר״י הַקְּדוּשׁ כִּיּוֹן שְׂיַדַּע זֹאת [הַמְשָׁנָה הַנִּל].
וּמִדּוּעַ הַבַּעַשׁ״ט הָיָה הַבַּעַשׁ״ט כִּיּוֹן שְׂיַדַּע, וּמִדּוּעַ רַבְּנֵי
הַקְּדוּשׁ הָיָה רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ כִּיּוֹן שְׂיַדַּע זֹאת, וּמִדּוּעַ אֲנִי כְּמוֹ
שְׂאֲנִי כִּיּוֹן שְׂאֲנִי יוֹדַע!].

נו.

(שִׁיחַ־שׂוֹרְפֵי־קִדְשׁ ח"ב קצז)

כְּשֶׁצָּוָה רַבְּנֵי ז״ל לְמוֹהֲרַנ״ת ז״ל לְלַמֵּד
בְּסִפְרֵ ״עֵץ־חַיִּים״, שְׂאֵלוֹ
מוֹהֲרַנ״ת: ״וְאֵם לֹא אָבִין״!

אָמַר לוֹ רַבְּנֵי ז״ל: ״אַתָּה לְמַד! וּבְכָל מְקוֹם
שְׁלֵא תִבִּין, עֲשֵׂה נִקְדָּה וְסִימָן שְׁלֵא
הַבְּנֵת בְּמְקוֹם זֶה, וְאַחַר־כֵּן כְּשֶׁתְּלַמֵּד פַּעַם
שְׁנִיָּה, תִּרְאֶה שִׁיפְחָתוֹ הַנִּקְדוֹת שְׁסַמְנָת
לְעֶצְמָךְ עַל אֵי הַבְּנֵתָךְ! וְכְשֶׁתְּלַמֵּד עוֹד פַּעַם,
יִפְחָתוֹ עוֹד הַנִּקְדוֹת! וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד
שֶׁתִּבִּין הַכֹּל״!

נז.

(שִׁיחַ־שׂוֹרְפֵי־קִדְשׁ ח"ב תקלג)

כְּשֶׁבִקֵּר מוֹהֲרַנ״ת בְּקִרְיַמְנַטְשׁוֹק, בְּבֵית
חַיָּה בַּת רַבְּנֵי, שְׁנִשְׂאָה בְּזוּוּגָה
הַשְּׁנִי לְהַרְבֵּ הַצַּדִּיק רַבִּי אֶהֱרָן, נִכְדוֹ שֶׁל הַרְבֵּ
בַּעַל־הַתְּנָיָא, דִּבְרֵ שֵׁם בְּאֵרוּכָה עִם בְּעֻלָּה רַבִּי
אַהֲרָן.

אַחַר־כֵּן הַפְּלִיג רַבִּי אֶהֱרָן בְּמַעֲלָתוֹ שֶׁל
מוֹהֲרַנ״ת וְאָמַר: ״כָּל כְּתָבִי
הָאָר״י מוֹנַחִים אֶצְלוֹ כְּבִכְף יָדוֹ, הַנִּקְרָא
בְּלַע״ז דְּאֶלְנֵיעַ״!

נח.

(שיח-טרפיי-קדש ח"ב תשא)

מוֹהֲרֵנִי אָמַר: ״נְהוּג בְּעוֹלָם: שְׁכַשְׁמִזְכִּירִים אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוּ - לְהַזְכִּיר גַּם אֶת תְּלַמִּידוֹ יְהוֹשֻׁעַ.

וּכְשִׁמְזַכִּירִים אֶת רַשְׁבֵּי - מְזַכִּירִים אֶת תְּלַמִּידוֹ רַבִּי אַבָּא.

וּכְשִׁמְזַכִּירִים אֶת הָאָר״י הַקְּדוֹשׁ - מְזַכִּירִים אֶת תְּלַמִּידוֹ רַבִּי חַיִּים וְוִיטָאֵל.

וּכְשִׁמְזַכִּירִים אֶת הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ - מְזַכִּירִים אֶת תְּלַמִּידוֹ הַמְּגִיד.

וּכְשִׁיזְכִּירוּ אֶת רַבְּנוּ - יִזְכִּירוּ גַּם אוֹתִי.

נט.

(שיח-טרפיי-קדש ח"ג קעח)

אָמַר רַבִּי נִפְתָּלִי ז״ל: גְּזַרְתַּ ת״ח, שְׁנִרְצָחוּ אֶז רַבְּבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל - בָּאָה פְּעוֹנָשׁ עַל זֶה שֶׁחָלְקוּ עַל רַבְּנוּ הָאָרִיז״ל.

וְהִרְצִיחוֹת שֶׁהָיוּ עַל־יְדֵי ׳גְּאֲנֻטֵ׳ בְּעִיר אוּמָאן בְּשָׁנַת תַּקכ״ח - בָּאוּ פְּעוֹנָשׁ עַל זֶה שֶׁחָלְקוּ עַל הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב.

וּגְזַרְתַּ הַנְּעַקְרָאטֵן, הֵינְנוּ: הַגְּזַרְתַּ לְקַחַת אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצַבָּא, שִׁיִּצְאָה לַפְּעַל בְּשָׁנַת תַּקפ״ז, כַּמּוּבָא בְּחֵי־מוֹהֲרֵן סִימָן א - בָּאָה פְּעוֹנָשׁ עַל זֶה שֶׁחָלְקוּ עַל רַבְּנוּ ז״ל.

וּמִשׁוּם שֶׁעֲדִין עוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל רַבְּנוּ ז״ל - לֹא תִבְטַל גְּזַרְתַּ זוּ, וְיִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת לְצַבָּא עַד בִּיאַת הַגּוֹאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.

ס.

(שיח-טרפיי-קדש ח"ג תט)

אָמַר פְּעַם רַבִּי זְלָמָן הָרַב מִמְּעַדְוֵוּעַד־יְבֻקָּע: רַבְּנוּ הַפְּלִיג בְּשִׁבְחָה הָאֲקָדְמוֹת וְאָמַר (שיחות-הָר״ן רנו): ״מָה שְׁעַם יִשְׂרָאֵל אוֹצְרִים בְּתוֹכָם ׳אֲקָדְמוֹת׳ עִם הַנְּגוּן״! [וְנֹאֵם אֵינֶן פֶּאָרְמָאָגֵן ׳אֲקָדְמוֹת׳ מִיִּטָּן נְגוּן!].

וְאָנוּ אוֹמְרִים: ״מָה שְׁאָנוּ אוֹצְרִים בְּתוֹכָנוּ ׳אֲזַמַּר בְּשִׁבְחֵיךָ, הַמְּלִים מִהָאָר״י הַקְּדוֹשׁ - בְּנְגוּנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ״!

[אֲנוּן מִיר זְאָגֵן: וְנֹאֵם מִיר פֶּאָרְמָאָגֵן אֲזַמַּר בְּשִׁבְחֵיךָ דִּי וְנִעְרְטַעַר פּוֹן הָאָר״י הַקְּדוֹשׁ - אֲנוּן דְּעַם רַבִּינִים נְגוּן].

סא.

(באור-הלכותים ח"א ג, ד)

שִׁמְעֵתִי מֵאָבִי (רַבִּי נַחֲמָן מְטוֹלְטָשִׁין) ז״ל: שֶׁהִיָּתָה כּוֹנֵת אֲדָמוֹר ז״ל (בְּמֵאָמַר ׳אַקְרוּקְתָא׳ בְּלִקוּטֵי־מוֹהֲרֵן ח״א ג): שִׁיְהִיָּה עֶקֶר הַלְּמוּד, בְּבִירוֹר הַלְּכָה מִתּוֹרָה שְׁבַע־לְפָה, וּבְלִמוּד הַנְּסֻתָר וְהַפְּנִימִיּוֹת.

סב.

(טובות-זכרונות נט)

בְּךָ אָמַר אֲדָמוֹר ז״ל (יִוצֵא מִדְּבָרֵי שִׁיחוֹת־הָר״ן רא): שִׁיְכוּלִין לְעִבוּר וְלִמְצָא בְּתוֹרָה־שִׁבְכָתָב וּבְתוֹרָה שְׁבַע־לְפָה, וְכִיּוֹצֵא עוֹד אֲפִילוֹ בְּנְסֻתָר בְּכַתְבֵי־הָאָרִיז״ל - כָּל דְּבָרֵינוּ־הַקְּדוֹשִׁים.

סג.

(לקוטי-הלכות, הקדמה)

מִי שֶׁבְּקִי הֵיטֵב בְּכַתְבֵי הָאָרִיז״ל - מִבִּין שֶׁפְּמַעֵט כָּל הַסְּפָר ׳עֵץ־חַיִּים׳ וְ׳פְרִי־עֵץ־חַיִּים׳, הֵם דְּרוֹשׁ אֶחָד גְּדוֹל.

סד.

(לקוטי הלכות, תפלין ה, ה)

וְהִבֵּן הַדְּבָרִים, כִּי עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהִיוּצֵא בָּהֶם הַמְּבֹאָרִים בְּדַבְּרֵינוּ, תּוּכַל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּרֹךְ לְהִבִּין מֵעַט מִזְעִיר בְּדַרְכֵי־הַקְּבֵלָה שֶׁל הַזֶּה־הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז״ל - לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה. עַל־פִּי הַקְּדוּמוֹת נוֹרְאוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז״ל.

שָׁכַל תּוֹרָה וְתוֹרָה, וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה - הִיא פּוֹתַחַת שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׁגַת־אֲלָכוֹת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִין לְהִבִּין גַּם כָּל דַּרְכֵי־הַקְּבֵלָה. אִם תִּזְכָּה לְשַׁקֵּד עַל תוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקְדָה רַבָּה.

סה.

(לקוטי הלכות, בְּרֵפֶת הַשַּׁחַר ג, לה-לו)

וְעַל־כֵּן בְּאַמַּת סוּף כָּל סוּף, צְרִיכִין רַק לְחַזֵּר לְהַאֲמוּנָה־הַפְּשוּטָה שֶׁל כָּל־יִשְׂרָאֵל, בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת אֲפֹלוּ שֶׁל דַּרְכֵי־הַקְּבֵלָה.

כִּי דַרְכֵי־הַקְּבֵלָה צְרִיכִין לְקַבֵּל רַק בְּדֶרֶךְ אֲמוּנָה - לְהֶאֱמִין שֶׁהַעוֹלָמוֹת נִשְׁתַּלְּשְׁלוּ בְּדֶרֶךְ זֶה, וְהַשְּׂמוֹת הַשְּׂיָכִים לְכָל סְפִירָה וּלְכָל מִדָּה וּלְכָל פְּרָצוֹף וְכוּ', וְשָׂאֵר כָּל דַּרְכֵי חֲכַמַת־הָאֱמֶת וְכוּ', כְּפִי אֲשֶׁר מְסֻרוּ לָנוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי ז״ל וְהָאֲרִיז״ל.

וְהַעֲקָר לְהֶאֱמִין: שֶׁאֵין אָנוּ מְבִינִים דְּבָרֵיהֶם כָּלֵל, כִּי בּוֹדָאי לְמַעַלָּה אֵין שׁוּם גְּשָׁמִיוֹת וְכוּ', כְּאֲשֶׁר הָאֲרִיכוּ בָּזֶה כָּל הַסְּפָרִים.

אָבֵל מִי שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּאֵיזָה חֲקִירָה עַל־פִּי קְבֵלָה, וְלִישֵׁב אֵיזָה קִשְׂיָא שֶׁל הַמַּחְקָרִים עַל־פִּי קְבֵלָה - הוּא מְקַלְקֵל מְאֹד. כִּי בְּאַמַּת הַקִּשְׂיוֹת כְּאֵלוֹ, אֵי־אֲפָשֶׁר לִישֵׁבָם כָּלֵל, רַק לְסַמֵּךְ עַל אֲמוּנָה לְבָד.

אָבֵל כָּל מִי שְׂרוּצָה לִישֵׁב אֵיזָה קִשְׂיָא מְאֹלוּ הַקִּשְׂיוֹת שֶׁל הַמַּחְקָרִים, אֲפֹלוּ בְּשְׂרוּצָה לִישֵׁבָם עַל־פִּי דַרְכֵי־הַקְּבֵלָה - אֵינוֹ עוֹלָה בְּיָדוֹ שׁוּם תְּרוּץ כָּלֵל. וְאֵזִי יְכוּל לְגַרֵם מְכַשֵּׁל יוֹתֵר חַס־וְשָׁלוֹם לְהַמְעִיךְ, שְׂרֻצָּה שֶׁיִּתְיָשֵׁב אֲצֵלוֹ הַדְּבָר. וּבְאַמַּת עֲדִין אֵינוֹ מִישֵׁב כָּלֵל, וּבְקַל יְכוּלִין לְסַתֵּר הַתְּרוּץ, וְהַדְּרָא קִשְׂיָא לְדוּכְתָּהּ בְּיָתֵר עוֹז.

עַל־כֵּן אֵין צְרִיכִין לְהַתְּחִיל לִישֵׁב קִשְׂיוֹת כְּאֵלוֹ, כִּי גָּבְהוּ מִדַּעְתָּנוּ כַּנְּל, וְכִמוֹ שְׂפָתוֹב (ישעיה נה, ח-ט): "כִּי לֹא מַחְשְׁבוֹתַי מַחְשְׁבוֹתֶיכֶם וְלֹא דַרְכֵיכֶם דַּרְכֵי וְכוּ', כִּי גָּבְהוּ שָׁמַיִם מֵאָרֶץ כֵּן גָּבְהוּ דַּרְכֵי מִדַּרְכֵיכֶם וּמַחְשְׁבוֹתַי מִמַּחְשְׁבוֹתֶיכֶם" (ועיין עוד בְּמָקוֹם־אַחֵר מְזַח. חַיִּימוֹהֶר״ן כד).

סו.

(לקוטי הלכות, קְרִיאַת־שְׁמַע ה, טו)

עֲבָשׂוּ כָּל תַּקּוּנָתְנוּ, הוּא רַק עַל־יְדֵי אֲמִתִּיּוֹת הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַתְּמִימוֹת, הַנִּמְשָׁכִין מִהַתְּנוּצָצוֹת־מְשִׁיחַ שֶׁהַתְּחִיל לְהַתְּנוּצֵץ מִימֵי הָאֲרִיז״ל.

וְכָל מַה שְּׂמַתְקַרְבִּין יוֹתֵר לְבִיאַת מְשִׁיחַ, אַחַד־עַל־פִּי שֶׁהַצְּרוֹת הַנִּפְשׁ מִתְּגַבְּרִין יוֹתֵר, אָבֵל בְּרַחֲמָיו גַּם הַתְּנוּצָצוֹת־מְשִׁיחַ מִתְּנוּצֵץ בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר. וְכִמוֹ שְׁמִסְפָּרִים עֲנִין זֶה בְּשֵׁם הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִבְּרִדֵּיטְשׁוֹב זְכוֹר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרָכָה.

וְעַקָר אֵלוֹ הַעֲצוֹת־הָאֲמִתִּיּוֹת - נִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת 'שְׁעַר־הַחַמְּשִׁים' שֶׁיִּגְלָה מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ.

סז.

(לקוטי הלכות, נְשִׂיאַת־כַּפִּים ה, טז)

הַחֲבָרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, צְרִיכִים לְזַהֵר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, שִׁיחֶיהָ בֵּינֵיהֶם

אֶהְבֶּה רַבָּה, כַּמּוּבָא גְדֹל הָאֲזָהָרָה שְׁהִזְהִיר
הַאֲרִיז"ל עַל 'אֶהְבַּת הַחֲבֵרִים' בְּלִי שְׁעוֹר
(שְׁעַר-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי בְּרַפְתֵּי-הַשַּׁחַר; שְׁעַר הַגְּלוּלִים,
הַקְדָּמָה לח).

וְעַל נִקְדָּה זֹאת, סוּבֵב כָּל פְּנוּת הַתּוֹרָה
וְהַמְצוּוֹת, וְכָל סוּדוֹת הַפְּנוּת שֶׁל כָּל
כַּתְּבֵי הַאֲרִיז"ל וְזֶה-הַקְּדוּשׁ וְכוּ' וְכוּ'. (עֵינֶךָ-
שם).

סח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְפִילַת-אֲפִים ד, ד)

בְּפָרֵט עֲתָה שְׁכַבְר זְכִינוּ לְסַפְּרֵי הַזְהָרֵ-
הַקְּדוּשׁ וְכַתְּבֵי הַאֲרִיז"ל, שְׁמַבְאָר
בָּהֶם שְׁכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ מֵרַמְזוּ לְדַבְרִים
גְּבוּהִים וְעֲלִיוֹנִים מְאֹד מְאֹד עַד אֵין סוּף וְאֵין
תַּכְלִית, כִּי הֵם חֲיִינוּ וְאָרְךָ יָמֵינוּ בָּזָה וּבְבֹא
לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנֶצַח נְצָחִים.

סט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בֵּית-הַפְּנִסָּת ה, ה)

'חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה אֲמֵתִיִּים, הֵם בְּחִינַת עֵדוּת
עַל מְצִיאוֹתוֹ וְאַחֲדוּתוֹ
וְחֲדוּשׁ הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי שְׁרוּאִים שְׁנַמְשָׁכִין
חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים כְּאֵלוֹ בְּדַרְךְ הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, שְׁאִי-אֶפְשֶׁר לְגַלּוֹתָם כִּי אִם בְּרוּח־
הַקְּדוּשׁ.

וְכַמּוּבָא בְּהַקְדָּמַת סֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'עֵץ-חַיִּים'
לְהַאֲרִיז"ל: "שְׁמִי שְׁיַעֲיֵן בְּעֵינֶךָ-
הָאֲמֵת בְּדַבְרֵי-הַקְּדוּשִׁים, יָבִין וְיַעֲדֵה, שְׁאִי-
אֶפְשֶׁר לְגַלּוֹת דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, כִּי אִם בְּרוּח־
הַקְּדוּשׁ וְכוּ', עֵינֶיךָ-שָׁם. וְכֵן רָאִינוּ אַחֲרֵי-כֵן
מֵהַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים שְׁבָאוּ אַחֲרָיו וְכוּ'.

ע.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, מִשְׁא-וּמִתֵּן א, ח)

בְּאֲמַת לְמִי שֶׁהוּא חָכֵם וּמְבִין מִדַּעְתּוֹ, כָּל
פְּנוּת הַאֲרִיז"ל וְהַזְהָרֵי-הַקְּדוּשׁ,
כָּלֶם שְׂבִים לְמָקוֹם אֶחָד - לַפְּנוּת הַפְּשֻׁטִיּוֹת
שֶׁל כָּלֶל יִשְׂרָאֵל שְׁמִכּוּנִים בְּאֶחָד לְהַמְלִיכָהוּ
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה וְכוּ'.

עא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְתֵּי-הָרִיחַ
וּבְרַפְתֵּי-הוֹדָאָה ד, לג)

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל לְהַתְקַרֵּב
לְצַדִּיקֵי-הַדּוֹר דִּיקָא, בְּדֵי שְׁיִזְכָּה
לְבָרַר לָנוּ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל פַּעַם כְּפִי
הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְכוּ'.

וְזֶה עֵקֶר הַתְּגַבְרוּת הַיְצִרֵי-הָרַע שְׁמַתְגַּבֵּר
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר - לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים אֶת
הַצְּדִיקֵי-הָאֲמֵת שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר דִּיקָא.

כְּמוֹ שְׂאֵנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ: שְׁעַקֵּר הַמַּחְלָקָת,
הוּא עַל הַצְּדִיק שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר. וְאַחֲרֵי-
כֵן בְּשִׁכְבְּר הַיָּמִים הַבָּאִים, מוֹדִים גַּם בָּזָה
הַצְּדִיק, וְאוֹמְרִים שֶׁזֶה בּוֹדָאי הִיָּה צְדִיק, אָבֵל
חוֹלְקִים עַל זֶה הַצְּדִיק שְׁבָזָה הַדּוֹר שְׁאֲחֲרָיו.

כִּי בִימֵי הַאֲרִיז"ל הִיָּתָה מַחְלָקָת גְּדוּלָּה עַל
הַאֲרִיז"ל, וְלֹא רָצוּ לְהוֹדוֹת שְׁיִמְצָא בְּאוֹתוֹ
הַדּוֹר חֲדוּשׁ בָּזָה שְׁיִהְיָה לוֹ רוּח־הַקְּדוּשׁ בָּזָה,
כַּמּוּבָא בְּכַתְּבֵי הַאֲרִיז"ל.

וְאַחֲרֵי-כֵן בְּכַמָּה דוֹרוֹת נִתְקַבַּל הַאֲרִיז"ל,
וְהַכֵּל מוֹדִים שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ נִפְלָא
אִישׁ אֶלּוֹךְ וְכוּ', אָבֵל חָלְקוּ עַל צְדִיקִים
אַחֲרֵים שְׁבַדְרוֹת שְׁאֲחֲרָיו.

עַד שְׁסִמוּד לְיָמֵינוּ, הִיָּה ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב'
ז"ל, שֶׁהָיָה אוֹר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וְהָיָה
עָלָיו מַחְלָקָת גְּדוּלָּה. וּבִימֵי ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב',
רַב הַמִּתְנַגְּדִים הוֹדוּ בְּהַאֲרִיז"ל, וְחָלְקוּ עַל
ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' ז"ל.

וְכַן הוּא בְּכָל דְּוֹר וְדוֹר. וּכְבָר מוּבָא מְזַה בְּסִפְרִים [וְעֵין בְּסוּף סִפְר 'נַעַם אֱלִימֶלֶךְ' מְדַבֵּר שָׁם מְזַה].

וְכַל־זֶה הוּא - מִחֲמַת שְׁעַקַר 'בְּרוּר-הַמְדוּמָה', שֶׁהוּא 'בְּרוּר-הָאֱמוּנָה', הוּא דִּיקָא עַל-יַדֵּי הַצְּדִיק-הָאֱמֶת שְׁבֻזָּה הַדּוֹר דִּיקָא, כִּי "אֵין לָךְ אֱלָא שׁוֹפֵט שְׁבִימִיד" (ראש-הַשָּׁנָה כה:).

כִּי צְרִיכִין לְבַרר הָאֱמוּנָה בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, כְּפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שְׁבָאוֹתוֹ הַיּוֹם כְּנ"ל, שְׂזָה אֵינּוּ מִתְבָּרַר כִּי אִם עַל-יַדֵּי זֶה הַצְּדִיק שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר דִּיקָא. עַל-כֵּן צְרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיק-הָאֱמֶת שְׁבִדוֹר הַזֶּה דִּיקָא וְכוּ'.

עב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תַּפְּלַת-הַמְּנַחָה ז, כב-לח)

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִבִּין מְרַחוּק, מִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין מִדַּעְתּוֹ בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וּבִזְהַר-הַקְּדוֹשׁ, וּבְסִפְרֵי מְפָרְשֵׁיהֶם, וּבְסִפְרֵים שֶׁיֵּצְאוּ לְאוֹר בְּדוֹרוֹת אֱלֹהִים: שְׁכַל 'סוּדוֹת הַקְּבָלָה' - הַכֹּל נֶאֱמָרוּ עַל בְּחִינַת 'צַלְמֵ אֱלֹקִים' שְׁנִבְרָא בּוֹ הָאָדָם. וְכָל הַצְּמֻצוּמִים שֶׁל בְּחִינַת חֲלָל-הַפְּנוּי, הַכֹּל נַעֲשֶׂה עִם כָּל אָדָם בְּכָל זְמַן כְּפִי מִדְּרָגָתוֹ וְכוּ'.

וְהִנֵּה מְבֹאֵר בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, מַעֲנִין הַצְּמֻצוּמִים הַנִּפְלָאִים שֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם, שְׁנִקְרָאִים 'עוֹלָם הַמְּלָבוּשׁ' וְכוּ', מַה שֶּׁלֹּא מְבֹאֵר כָּלל בְּסִפְר הָעֵץ-חַיִּים, רַק בְּשָׂאֵר סִפְרֵי הָאֲחֵרוֹנִים מְבִיאִים הַרְבֵּה בְּזֶה בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל, וְשֵׁם מְבֹאֵר כְּמָה בְּחִינּוֹת צְמֻצוּמִים בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב, בְּבְחִינַת מְטִי וְלֹא מְטִי וְכוּ' שֶׁהָיָה קֶדֶם וְכוּ'.

כִּי בְּעֵינַי ה'צְמֻצוּמִים' יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה בְּחִינּוֹת, כִּי יֵשׁ צְמֻצוּם שֶׁהָיָה קֶדֶם הַבְּרִיאָה קֶדֶם הַתְּחִלַּת שְׂרָשֵׁי הָאֲצִילוֹת, שְׁצֻמְצָם אוֹרוֹ הַגָּדוֹל כְּדֵי שֶׁיְהִיָּה מְקוּם לְבְרִיאַת-הָעוֹלָם, וְנַעֲשֶׂה חֲלָל-הַפְּנוּי.

וְגַם בְּצְמֻצוּם זֶה יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה בְּחִינּוֹת, כְּמוֹכֵן בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְכְמוֹכָא לְעִיל מַעֲט מְזַה בְּעֵינַי הַמְּלָבוּשׁ וְהַטְּהִירוֹ וְכוּ', שְׂאִינָם מוּבָאִים כָּלל בְּסִפְר הָעֵץ-חַיִּים, רַק בְּשָׂאֵר סִפְרִים מְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְהֵם מוּבָאִים בְּצִיּוֹר הָאֵילָן-הַקְּדוֹשׁ, עֵינַי-שָׁם (אוֹת כב).

עג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תַּפְּלַת-הַמְּנַחָה ז, ראשֵׁי-פָרָקִים בְּסוּף הַהֲלָכָה)

גַּם בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ עֵדִין לֹא נִגְמַר תְּקוּן 'בֵּית-אֲתָתָא' וְכוּ'. וְנִחְרַב פְּעַמִּים וְכוּ'. רַק אָנוּ מְמַתִּינִים וּמְצַפִּים עַד שֶׁיִּבְנֶה בְּנֵין עוֹלָם. עַל-כֵּן הַתְּחִיל רַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְעַסֵּק מִיד בְּתִקּוּן 'בֵּית-אֲתָתָא', עַל-יַדֵּי הָאֲדָרָא־רְבָא וְכוּ'.

אֲבָל לֹא גָלָה הָאֲדָרָא־זוּטָא שֶׁהוּא תְּקוּן אָבָא וְאֵמָא, עַד יוֹם הַסְּתַלְקוּתוֹ וְכוּ'. וּמֵאֲז עוֹסְקִים גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּתִקּוּן זֶה, כְּמוֹ הָאֲרִיז"ל וְהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב' וְכוּ', עַד הַסּוּף, עַד שֶׁיִּגְמְרוּ מַה שֶׁהִתְחִילוּ לְגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וּמְלַכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם וְכוּ'.

עד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תַּפְּלַת-הַמְּנַחָה ז, ראשֵׁי-פָרָקִים בְּסוּף הַהֲלָכָה)

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הָעַקַר הַמְּלַחְמָה וְהַנְּסִיּוֹן שֶׁל הָאָדָם, וְגְדוּלָה מְכַל מִינֵי מְלַחְמוֹת שֵׁישׁ לְהָאָדָם בְּעוֹלָם-הַזֶּה - הוּא בְּעֵינַי ה'הִתְקַרְבוּת לְהַצְּדִיק'.

כְּמוֹ שֶׁהָיָה בִּימֵי מִשְׁהַרְבְּנוֹ - שְׁעָקָר הַקְּלָקוּלִים וְהַנְּסִיוֹנוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הָיוּ עַל־יַדִּי דָתָן וְאָבִירָם.

וְכֵן בִּימֵי דָוִד וְכוּ'. וְכֵן סָמוּךְ לְדוֹרוֹתֵינוּ בִּימֵי הַאָרִיז״ל, וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב וְכוּ'.

עַה.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שַׁבַּת ה', יג)

אָנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם, בְּכֹל מִי שֶׁמְנַהֵיג יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי דַת תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּכֹתֵב וּבְעַל־פֶּה, עַל־פִּי הַסְּפָרִים הַמִּסְפָּדִים עַל אֲדָנֵי פֹז שֶׁל הַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה, מְדַרְשִׁים, וְסַפְרֵי הַזְּהַר־הַקְּדוּשׁ, וְכֹתְבֵי הַאָרִיז״ל וְכוּ' - בּוֹדָאֵי אָנוּ צְרִיכִין לְהֶאֱמִין בְּכֻלָּם.

כִּי רַק מִפֶּת הָעוֹסְקִים בְּחֻמּוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת שְׁעוֹסְקִים בְּמַקְרָא לְבַד, וּפּוֹנִים עֵרֶף מִהַגְּמָרָא הַקְּדוּשָׁה וְכוּ', מִפְּתוֹת כְּאֵלוֹ וּמְסַפְרֵיהֶם, צְרִיכִין לְהִרְחִיק בְּתַכְלִית הִרְחוּק וְכוּ' (עֵינ־שָׁם).

אָבֵל כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים הַמְתַּנְהֵגִים עַל־פִּי דְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז״ל בְּגְמָרָא, וְזֶהֱרָה, וּבְכֹתְבֵי הַאָר״י, וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב וְתַלְמִידָיו, זְכוּתָם־יִגְן־עֲלֵינוּ - בּוֹדָאֵי אֲסוּר לְחַלֵּק עַל שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם. וְכַמוֹכֵן בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז״ל בְּהַתּוֹרָה ״בְּחֻצוֹצְרוֹת״ (ח״א ה').

עו.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שַׁבַּת ז, מג)

עֵתָה הוּא בְּעֻקְבוֹת־מְשִׁיחָא, בְּחִינַת ׳רִגְלִין׳, שְׁשָׁם אַחִיזַת הַסְּטְרָא־אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת מְאֹד.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לִידַע: ״שְׁעֵתָה בְּדוֹרוֹת הָאֵלוֹ, כְּשֶׁמְתַגְבֵּר הָאָדָם בְּתַנוּעָה קִלְחָה לְשׁוֹב לְהַשְׁמִיט־יְתִבְרָה, הוּא יָקָר אֲצֵל הַשְׁמִיט־יְתִבְרָה הַרְבֵּה, מְעַבְדוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל דוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים״.

וְכַמוֹכָא כְּלִזְזָה בְּכֹתְבֵי הַאָרִיז״ל (עֵינ שְׁעַר הַגְּלֻגּוּלִים הַקְּדָמָה לַח, אוֹת ע), וּבְדְבָרֵי הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב ז״ל (עֵינ תּוֹלְדוֹת־יַעֲקֹב־יוֹסֵף, פֶּרֶשֶׁת עֲקֹב), וּבְפֶרֶט מְדַבְּרֵי אֲדָמוּ״ר ז״ל (שִׁיחֹת תְּר״ן לו').

עז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, עֵרוּבֵי־תַחֲנוּמֵין ה', ג)

וְהֵנָּה אַף־עַל־פִּי שְׂאִין לָנוּ עֶסֶק בְּנִסְתָּרוֹת, לְהִבִּין סוּד כּוֹנוֹת הַאָרִיז״ל לְתַכְלִיתוֹ - אַף־עַל־פִּי־כּוֹן, כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדֵינוּ לְהִבִּין מֵהֶם רְמָזִים וְעִצּוֹת לְעַבּוֹדַת הַשְׁמִיט־יְתִבְרָה, עַל־פִּי דְרָכֵי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁחֲתָר וְגִלְחָה לָנוּ רַבְּנוּ ז״ל הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא ז״ל - מַה טוֹב וּמַה נְעִים!

כִּי כְּבֵר הוֹדִיעַ וְרָמַז לָנוּ רַבְּנוּ ז״ל: ״שְׁכַל כְּתָבֵי הַאָרִיז״ל כְּלוּלִים בְּתוֹרָתוֹ״!

וְכִי שְׂיֵשׁ לוֹ לֵב לְהִבִּין בְּאַמְתָּה, יוֹכֵל לְזַכּוֹת לְפָרֵשׁ כֹּל כְּתָבֵי הַאָר״י בְּאֵר הַיֵּטֵב, עַל־פִּי דְבָרֵי תוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, כְּמִבְּאֵר מְזֵה בְּמַקּוֹם־אַחֵר (תִּי־מוֹהַר״ן שֶׁסָה - מוֹבָא לְעִיל).

עח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, רֵאשִׁי־חֹדֶשׁ ה', ג)

וְאִם אָמְנָם אֵין לָנוּ עֶסֶק בְּנִסְתָּרוֹת, אִף אַף־עַל־פִּי־כּוֹן כֹּל מַה שְּׂאָנוּ יְכוּלִין לְהִבִּין מֵהֶם רְמָזִים לְעַבּוֹדַת הַשְׁמִיט־יְתִבְרָה מַה טוֹב וּמַה נְעִים, בְּפֶרֶט עַל־פִּי הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז״ל, שֶׁבְּכֻלֵּי דְבָרָיו כֹּל דְּבָרֵי קְבָלַת הַאָרִיז״ל וְהַזְּהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּיו הַקְּדוּשׁ (תִּי־מוֹהַר״ן שֶׁסָה - מוֹבָא לְעִיל).

עַל־כֵּן כֹּל מַה שֶׁנִּפְרַשׁ דְּבָרֵי הַכּוֹנוֹת עַל־פִּי הַקְּדָמָתוֹ - הַכֹּל אָמְתָה וְצָדֵק, כִּי דְבָרָיו ז״ל הֵם כְּלָלִיּוֹת גְּדוּל וְכוּ', וְאֵין כָּאֵין מַקּוֹמוֹ לְהַאָרִיף בְּזֵה כָּאֵן.

הקדוש וכתבי האריז"ל, וכן יש פמה ספרים קדושים שגנוזים עדין, ובימים הבאים יתגלו.

ואפלו הספרים שמגלים עכשו, צריכים לגלותם מעט מעט, וגם צריכים פמה דברים לכתבם ברמז - הכל מחמת החולקים והלצים שלא יתגרו יותר.

פא.

(לקוטי-הלכות, פסח ז, ג)

באמת: רב הדברים הנדפסים בשבחי הבעל-שם-טוב, זכר-צדיק וקדוש-לברכה - רבם בכלם מספרים כל העולם מכבר. והמופתים הנוראים של ה'בעל-שם-טוב', זכר-צדיק וקדוש-לברכה, מפרסמים בכל העולם. ובפרט בין יראי-השם וחושבי שמו.

וכבר ספר צדיק גדול אחד מגדולי תלמידיו, ואמר בפרוש בבית-הכנסת ברבים בשעת הדרשה: שבאם לא נמצא שבחי האריז"ל יותר ממה שנדפסו, ראינו אנחנו מרבנו יותר מזה, במפרסם זה הספור.

פב.

(לקוטי-הלכות, פסח ט, י)

מי שמשים עינו ולבו היטב על כל דברי התורה שבכתב ובעל-פה, בכל ספרי תנ"ך, וש"ס, ומדרשים, וספרי הזהר-הקדוש, וכתבי האריז"ל, וספרי הצדיקים אמתיים שבדורותנו - כלם יעידון ויגידון כי "ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט).

כי בודאי לא ימצא רשע טפש, שיוכל לומר: שאפשר לבדות מלב חסו-ושלום, תורה בזאת שנתגלה לנו מאתו יתברך, מיום מתן-תורה על-ידי משה רבנו עד היום הזה, ומי פועל ועשה בזאת? - מבטן מי יצאו כל

עט.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ז, ז)

כבר מבאר בדברינו בזה במקום-אחר (שבת ה, יג; קדושין ג, כא): אשר רק מהספרים שנתיסדו על-פי 'חכמות-חיצוניות', שהם אריסטו ימח-שמו, וחבריו - מהם צריכין להתרחק במטחוי קשת, אפלו אם חפרם גדולי-ישראל וכו', כמו שמבאר במקום אחר (חיי-מוהר"ן סימנים תזתיב, שיחות-הר"ן סימנים ה, לב, ועוד).

אבל כל הספרים שנתיסדו על-פי דברי רבותינו ז"ל, בתלמוד, ופוסקים, וספרי-מוסר שנתיסדו עליהם ועל דברי הזהר-הקדוש והאריז"ל - בהם צריכין להתדבק, ולקיים "הפך בהם והפך בהם" (אבות פ"ה מכ"ב). ועל-כל-פנים יאמין בהם, מכל-שפן וכל-שפן שלא ילעיג עליהם חסו-ושלום.

וכשיתגבר לעסק בהם - בודאי יזכה למצא עצות לנפשו תמיד וכו'.

פג.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ז, י)

צריכין להעלים ולהסתיר ולכסות פמה וכמה חדושי-תורה - שלא לגלותם בבחינת 'קול רם', כי אם בבחינת 'סוד בלחש'.

וכמו שאמר אדמו"ר ז"ל (חיי-מוהר"ן תיט - מובא לעיל): "שיש פמה דברים שהם עתה סוד, ויהיה ימים וזמנים שלא יהיה סוד וכו'".

ועל-כן יש פמה ספרים קדושים שהיו גנוזים פמה שנים, ואחר-כך ברבות הימים נתגלו, כמו ספרי הזהר-

הַדְּבָרִים וְהַנְּפִלְאוֹת וְהַחֲדוּשִׁים הָאֵלֶּה? – אַם לֹא ״כִּי יָד ה' עָשְׂתָה זֹאת״ (ישעיה מא, כ), מִפְּנֵי יִקְרָא כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ, וְהוּא מְסַרְהָ לִיהוֹשֻׁעַ וְכוּ'.

וְכֵן כָּל הַחֲדוּשִׁים הַנְּפִלְאִים וְהַנּוֹרְאִים שֶׁגָּלוּ גְדוּלֵי הַצְּדִיקִים בְּנֵי עֲלִיָּה – כָּלָם יַעֲיִדוּן וַיִּגִּידוּן וַיִּמְגַּלִּין אֱלֻקוֹתָו יִתְבָּרַךְ לְכָל הַחֲפֵץ בְּאַמֶּת וְכוּ'.

פג.

(לקוטי־הלכות, דם א, יב)

וְעַל־כֵּן אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאִי (זוהר נשא, אדרא קכח.): ״אַנן בְּחַבִּיבוּתָא תְּלִיא״ – שָׂאנוּ צְרִיכִין שְׂיִהִיָּה בֵּינֵינוּ אַהֲבָה גְדוֹלָה, שְׂזַהּוּ הָעֵקֶר.

וְכַמוֹכָא בְּתַלְמִידֵי הָאָרִיז״ל: שְׂהַזְהִירָם הָאָרִיז״ל כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים: ״שְׂיִהִיָּה בֵּינֵיהֶם אַהֲבָה גְדוֹלָה״!

וּפְעַם אַחַת אָמַר: ״שְׂהִיָּה מוּכָן לְבוֹא לִירוּשָׁלַיִם, וְשִׁתְּבוֹא הַגָּאֹלָה עַל־יָדָם, אִךְ שְׂנַתְקַלְקַל עַל־יַדֵּי מַעֲט הַמַּחְלֶקֶת שְׂנַעֲשֶׂה בֵּין הַחֲבָרִים עַל־יַדֵּי נְשׁוֹתֵיהֶם״ (כַּמְבָּאָר בְּשַׁבְחֵי הָאָר״י).

כִּי עָקַר ה' הַמְּשַׁכֶּת־הַתּוֹרָה, הוּא עַל־יַדֵּי אַהֲבָה וְחֶסֶד, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'שִׁתּוֹקְקוֹת וְכַסּוּפִין דְּקַדְשָׁה, שְׂעַל־יַדֵּיָּהּ זוֹכִין לְקַבְּלַת־הַתּוֹרָה וְלְכַל־טוֹב.

פד.

(לקוטי־הלכות, סימני־בהמה-

וְחִיָּה־טְהוֹרָה ד, מח)

וְזֶה שְׂאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה מד, א – עַל מִשְׁלֵי ל, ה): ״כָּל אַמְרַת אֱלוֹךְ צְרוּפָה״ – ״וְכִי מָה אַכְפַּת לִיָּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בֵּין שׁוֹחֵט מִן הָעֶרְפָּה לְשׁוֹחֵט מִן הַצּוֹאָר וְכוּ'!״

הוֹי לֹא נִתְּנוּ הַמְצוּוֹת אֵלָּא לְצַרְף בָּהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל״.

וּבְזֶה הַמְדַרְשׁ נְבוּכוּ הַרְבֵּה הַמְּפָרְשִׁים הַנוֹטִים לְדַרְכֵי הַחֲקִירוֹת, וְהָטוּ הַרְבֵּה מִן הָאַמֶּת לְצַד אַחַר לְגַמְרֵי, יִמְחַל הַשֵּׁם לָהֶם, כְּאֵלוּ חֶסֶד־וְשְׁלוֹם, אֵין שׁוּם טַעַם לְהַמְצוּוֹת, רַק שֶׁהֵם נִסְיוֹן בְּעִלְמָא אִם נְקִיָּם. אָהֶה ה'! הַס, כִּי לֹא לְהַזְכִּיר בְּדְבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁהֵם כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי.

כִּי כָּבֵר מְבָאָר בְּזַהֲרֵי־הַקְדוּשׁ וּבְכַתְּבֵי הָאָרִיז״ל: ״שְׂכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ יֵשׁ לָהּ כְּוֹנָה מִיַּחַדַּת שֶׁהֵם מִתְקוּנֵי הָעוֹלָמוֹת, עַל־יַדֵּי מְצוּוֹת אֵלוּ דִיקָא״.

וְכָבֵר הָבּוּ עַל רֵאשִׁים שְׂאָרֵי הַמְּפָרְשִׁים הַנוֹטִים אֵל הָאַמֶּת, וְסַתְרוּ דְבָרֵי הַכָּל הַנִּזְכָּר. וְצוּחוּ כְּכַרוּכִיא לְסַתֵּר דְּבָרֵיהֶם.

פה.

(לקוטי־הלכות, תערוכות ה, ג)

גַּם הַרְשָׁעִים שֶׁמִּתֵּר לְקַרְבּוֹ, אֲסוּר לִילְוֹךְ בְּזָרוּעַ לְקַח אוֹתָם בְּעַל־פְּרָחָם וְלְהַכְנִיעֵם וּלְבַטְלֵם בְּתוֹךְ הַקְּדוּשָׁה, כִּי עַל־זֶה נֶאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ז): ״הַשְּׁבַעְתִּי וְכוּ', אִם תְּעִירוּ וְאִם תְּעוֹדְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתְּחַפֵּץ״.

כִּי בְּהַכְרַח שְׂיִהִיָּה אִיזָה אֶתְעָרוּתָא־דְּלַתָּתָא, וְכַמוּכָן בְּשַׁבְחֵי הָאָרִיז״ל, בְּעַנְיַן הַסְּפּוּר אֵיךְ שֶׁקָּרַב אֶת תַּלְמִידָיו, עֵינ־שָׁם. (עֵין בְּפָנִים).

פו.

(לקוטי־הלכות, יין־נסוף ג, ה)

כָּל מַה שֶׁמִּתְאַרְךְ הַגְּלוּת יוֹתֵר בְּעוֹנוֹתֵינוּ־הַרְבִּים, וְנִתְמַעֲטִין הַלְּבָבוֹת – צְרִיכִין בְּכָל־פַּעַם סְפָרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר וְכוּ'.

וְכֵן בְּדַרְכֵי עֲצוֹת וּמוֹסָר בְּעִבּוּדֵי הַשֵּׁם,
שְׁצַרִיכִין כָּל סַפְרֵי הַמְדַרְשִׁים
וּפְרוּשֵׁיהֶם, וְסַפְרֵי הַזְהַר־הַקְדוּשׁ, וְכַתְבֵי
הָאָרִיז״ל, וְרֵאשִׁית־חֻכְמָה וְכוּ' וְכוּ'.

על-בין מה יקרו חסדי השם-יתברך אשר
חמל עלינו ונתן לנו 'מלאכת-
הדפוס' וכו'.

פז.

(לקוטי-הלכות, גלוח ג, ח)

אפלו מי שיש לו שכל גדול, והוא חריף
ולמדן גדול בתורה, בחריפות
ובקיאות בש"ס ופוסקים, ואפלו אם יש לו
יד ב'חכמת הקבלה', בספרי הזהר-הקדוש
וכתבי האריז"ל - כל-זמן שלא זבד עצמו
מ'זהמת-הנחש', ולא שבר עדין לגמרי תאות
גופו וחרמו, ויש לו עדין איזה אחיזה ושמץ
דבר מתאות הגוף והבלי עולם-הזה - בודאי
עדין אין שכלו שלם, ואסור לו לכנס
ב'חכמת השגת אלקותו יתברך כלל, כי יוכל
להפשל מאד ולפלל חסוֹשֵׁלֹם רחמנא-
לצלן.

וצריך להתחזק רק ב'אמונה', ולהשליך
שכלו לגמרי, ולסמך רק על
אבותינו הקדושים ועל הצדיקים האמתיים
אשר כפו את יצרם ושברו את החמר לגמרי
- כי רק הם זכו להשגת אלקותו יתברך
בתכלית השלמות.

וגם הם, היה עקר התחזקות שלהם רק
על-ידי ה'אמונה הקדושה', פמוכן
בדברי רבנו ז"ל, בכמה מקומות.

כי אי-אפשר להשיג שום השגה ולדעת
שום ידיעה, בהתנוצצות אלקותו יתברך
- כִּי-אם על-ידי ה'אמונה הקדושה וכו'.

פת.

(לקוטי-הלכות, חלה ג, ב)

עקר קיום התורה והמצוות בשלמות, היא
השמחה של המצוה.

פמובא בכתבי האריז"ל (הקדמה לשער
המצוות): "שעקר השלמות, היא
השמחה של המצוה, וכמו שכתוב (דברים כח,
ז): "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך
בשמחה ובטוב לבב" וכו'. וכמבאר בדברי
רבנו ז"ל בהתורה הנ"ל (ח"א ה) ובכמה
מקומות.

פט.

(לקוטי-הלכות, חלה ד, ב)

מה שישראל הם פבושים בגולה בתחלה,
בכל-מקום שהם מטלטלים שם - זה
מחמת שבכל-מקום יש ניצוצות ונפשות
קדושות הרבה שנדחו ונפצו ונתפזרו לשם
וכו'. ותכף שבא לשם איש הישראלי - הם
נופלים עליו, ומסבבים אותו, ונתאחזים בו -
כדי שיתקנם וכו'.

כי גם הקלפות וכו' וכל המחשבות-רעות
וזרות ובלבולים וכו' הבאים מהם -
נאחזין בו, מחמת שרואים שהניצוצות
רוצים להתתקן, ועקר התאחזם והתגרותם
הוא בעת שזה האיש עוסק באיזה דבר
שבקדושה, שאז הוא זמן תקונם וגאלתם של
הניצוצות מביין העכו"ם והקלפות.

פידוע ומוכן בליזה בספרי רבנו ז"ל בכמה
מקומות (ח"א כז, ל), ומוכן ברמז גם
בספרי הזהר וכל כתבי האריז"ל - שהם אחד
מהיסודות הגדולות שספרי האריז"ל והזהר
מיסדים עליהם, פידוע למבינים במקומות
אין מספר.

צ.

(לקוטי הלכות, פריה ורביה ואישות ג, לד)

אשר היטיב עמנו השם יתברך, שהבדילנו מן הטועים האלה, ושם חלקנו בחיים, להאמין בה' ובמשה עבדו, בתורה שבכתב ותורה שבעל־פה, ובספרי הזהר, והאר"ז"ל, והבעל־שם־טוב ז"ל וכו'.

צא.

(לקוטי הלכות, פריה ורביה ה, כא)

ומזה תבין מרחוק להבדיל בין הקדש ובין החל והטמא, שהוא בין דרך הקדש שדרכו בו אבותינו ורבותינו בש"ס ופוסקים, ובדרכי הקבלה הקדושה שקבלו ממשה רבנו עליו השלום, שעליהם נתיסד הזהר־הקדוש, וכתבי האר"ז"ל, על־פי רוח־הקדש - ובין מרירות הפנים הזיונים של ההולכים לפרש את התורה הקדושה על־פי דרך המחקרים הפילוסופים אשר לא מבני ישראל הנה.

כי כל מפרשי התורה האמתיים על־פי הקבלה, בפשט ובסוד - כלם שבים אל מקום אחד, ומחזקים ומעזררים ומלהיבים את לב בני ישראל מאד, לקיים את כל המצוות בפשוטן, כמו שמסרו לנו רבותינו ז"ל וכו'. לא כן המהפכים ארחות ישר וכו'.

אבל אנחנו ההולכים בעקבות אבותינו ורבותינו אשר מעולם - כל הדרושים וכל החדושים וכו', וכל הפונות והסודות וכו' - כלם לחזק ולאמץ ולעזר לב בני־ישראל, לקיים כל המצוות ביתר שאת, ביראה ואהבה ובהתעזרות נפלא.

כי אפלו מי שאינו מבין דרכי הסודות והרמזים - הוא מבין מרחוק: שיש סודות נעלמות נוראות ונשגבות בכל דין, ובכל פרט ופרט של כל מצוה ומצוה.

כי הכל שב אל מקום אחד, כי תורה שבכתב ותורה שבעל־פה כלא חד, כי "ה' הוא האלקים" (דברים ד, לה־לט), ברוך אלקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים האלה, ונתן לנו תורת־אמת וכו'.

צב.

(לקוטי הלכות, קדושין ג, כ)

כל מה שהגלות נמשך יותר, הוא סמוך לביאת משיח ביותר, וכל מה שסמוך יותר לביאת משיח, נתגלין סתרי־תורה יותר.

וכמבאר מזה הרבה בכתבי האר"ז"ל (עין הקדמת שער־ההקדמות) והבאים אחריו - שכלם הביאו ראיות חזקות אמתיות מהזהר־הקדוש ותקונים: "שפסוק הימים נתגלין סתרי־התורה הרבה".

ועל־כן התירו לכתב וגם להדפיס, כל ספרי הזהר־הקדוש ותקונים, וגם כל כתבי האר"ז"ל, שהם סתרי רזי התורה שלא נתנו להגלות בימים קדמונים - כמבאר בספרים באריכות.

כי השם־יתברך מקדים רפואה למכה, כי מחמת שהוא יתברך ראה שיתגברו רשעים ואפיקורסים פאולה בעולם וכו', על־כן הקדים השם־יתברך רפואה למכה וכו'.

ועל־כן עכשו צריכין לכתב הכל וכו' - כי עכשו יש לנו יכולת לזה, על־ידי הצדיקים הגדולים שקדמונו, שעשו תקונים פאולה, שנוכל להמשיך בחינת תורה שבעל־פה, בחינת 'סודות־התורה' - לתוך בחינת הפתב, שהוא בחינת 'נגלה' - כדי להמשיך חזוק האמונה בהתגלות נפלא לכל באי עולם, "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד" (שע"ה ד, כד) וכו'.

ועל-כן התירו רז״ל: ״לכתב תורה שבעל פה״ - כי אז פשהתירו, כבר היה ספר הזהר-הקדוש בעולם, שעקר המשכת התקונים לגלות סתרי-תורה היו על ידו, ועל-ידי-זה נעשה מהנסתר נגלה, מנשמע נעשה וכו׳ - על-כן יכולין וצריכין עכשו לכתב הכל. (עין בפנים באריכות).

צג.

(לקוטי-הלכות, קדושין ג, כא)

ואיך יעלה על הדעת לחלק פבוד לגדול שבגדולים, בדבר שנוגע נגד אמונת ישראל, שהוא יסוד כל התורה. ובפרט שכבר נתפשטו ספרי הזהר-הקדוש, וכתבי האריז״ל, ושאר ספרים קדושים ההולכים על-פי דרכיהם הקדושים.

אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה - בודאי מצוה גדולה להדפיסם וכו׳.

צד.

(לקוטי-הלכות, קדושין ג, כא)

צריכין להזהר: לבלי להלעיג ולבזות חס-ושלום, שום ספר ההולך על-פי דרכי התורה-הקדושה, על-פי הגמרא, ומדרשים, וספרי הזהר, וכתבי האריז״ל! - כי כלם צריכין להעולם!

אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דיקא - כמו שרואין בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר וכו׳.

צה.

(לקוטי-הלכות, עדות ד, ב)

וכל סתרי-התורה שגלו הרשב״י ותלמידיו, והאריז״ל, וכל הגבורות

והנוראות והנפלאות שבהם, אשר תסמר שערות ראש האדם המעין בהם, אפלו מי שאינו מבינם לתכליתן - עם-פלזה מעט דמעט שמתנוצץ לו מדבריהם, הכל יודו ויאמרו: שאי-אפשר לבדות חסו-שלום דברים פאלה מלב בשום אפן.

וכן כל ההתגלות והחדושים נפלאים ונוראים שגלו הצדיקים בדורות שאחריהם עד היום הזה, כי עדין השם-יתברך עמנו גם בדורות האלה, שראינו עין בעין התגלות חדושים נפלאים ונוראים, שאי-אפשר לגותם בשכל-אנושי בשום אפן, אם לא בשפע אלקי הנמשך מהיחיד הנעלם, יתברך שמו לעד.

צו.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ד, יז-לה)

העקר הוא שמחת התורה והמצוות, כמובא מזה הרבה בכתבי האריז״ל (שער-המצוות, הקדמה; פרי-עץ-חיים, עולם-העשיה פ״א; שער רוח-הקדש ח:), ובפרט בדברי אדמו״ר ז״ל וכו׳.

צז.

(לקוטי-הלכות, נחלות ד, ה)

ועין בכתבי האריז״ל, מבאר בענין דרכי סודותיו הקדושים, שפיי-שנים שנוטל הבכור וכו׳ וכו׳. וכל הדברים האלה מבארים עתה על-פי דרפנו, בדרך הפשוט לעבדא ולמעשה - להתחזק בתפלה תמיד.

ובאמת הכל אחד, כי גם פנימיות פונת האריז״ל, הוא להביא לידי מעשה. ובענין זה יש הרבה לדבר, עד שיהיה נתפס מזה איזה התנוצצות בלב, כל חד כפום מה דמשער בלבה, ואין כאן מקומו.

צח.

(לקוטי-הלכות, פקדון

וארבעה-שומרים ג, כא)

צריכין לדעת הקדמה אחת הידועה למבינים בכתבי האריז"ל, ובחדושי אדמו"ר ז"ל: "שבכל עולם, ובכל דרגא, ובכל אדם, יש כל בחינת השתלשלות כל העולמות".

ועל-כן זאת הבחינה של הצמצום של חלל-הפנוי, הוא בכל עולם, ובכל אדם, ובכל דרגא וכו' וכו'. כי כל אדם בכל דרגא, כלול מכל העולמות, ומה שיש בכלל יש בפרט.

ועל-פי-זה תוכל להבין מעט, ענין התורה "בא אל פרעה" (ח"א טו), וכל מה שזכינו לבאר בה מתחלה ועד סוף.

ועל-ידי-זה אפשר להבין מעט מרחוק, וכמבאר בפמה וכמה אזהרות בתחלת העץ-חיים, ובתחלת האדרא-רבא: "שאי-אפשר להבין בזה כלל, כי אם מי שמבטל שכלו. ובמקום שאינו מבין, תולה בפחיתות דעתו האנושי!" - ואז יוכל להבין מעט מהרבה, ולראות מרחוק גדלת הבורא יתברך, אשר "אין חקר לתבונתו" וכו' (ישעיה מ, כח).

צט.

(לקוטי-הלכות, פקדון

וארבעה-שומרים ד, ח)

וזוה בחינת כלל הפנויות של ספירה וכו', עין-שם היטב וכו', שם מסדר הפנויות היטב בפרטיות בכל לילה ולילה וכו' וכו'.

וכל אלו הפחיתות הם בכל אדם ובכל זמן, כי אף-על-פי שאין יודעין באור

הפנויות לעמקו, אבל אף-על-פי-כן, זה אנו יודעים ומאמינים, שכל אלו הפחיתות נעשין ונמשכין בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, בכל אדם ואדם לפי בחינתו.

כי כלל כל המחין והחכמה והשכל, הוא לדעת ולהפיר את הבורא יתברך, שזה עקר הדעת, עקר קבלת-התורה וכו'. כי על-ידי כל מצוה ומצוה, ועל-ידי כל דבור ודבור מעסק התורה - זוכין להמשיך על עצמו דעת ושכל להתקרב אליו יתברך, ולהפיר אותו יתברך, שזה עקר התכלית.

וזוה כלל כל פנויות האריז"ל - שרבים בכלם הם להמשיך מחין!

הינינו: שפונת כל המצוות, הוא להמשיך מחין ודעת על כל אדם, שיזכה להפיר את הבורא יתברך, בעלמא דין ובעלמא-דאיתי כפי בחינתו.

ועל-ידי כל מצוה ומצוה, נמשך מחין ושכל מיוחד, לדעת ולהפיר אותו יתברך בבחינה זאת וכו'.

וכפי היחוד שגורמים למעלה, בן נמשך על האדם שפע הדעת שיזכה להפיר אותו יתברך.

ק.

(לקוטי-הלכות, פקדון

וארבעה-שומרים ה, יד)

מצות "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, ח), הוא "כלל גדול בתורה" (רש"י שם;

בראשית-רבה כד, ז; ספרא קדושים ד). ועקר 'קיום-התורה' הוא על-ידי-זה, שעל-ידי-זה נכללין יחד וכו', וכמו שהזהיר האריז"ל מאד על 'אהבת החברים' (שער-הפנויות, דרושי ברכת-השחר; שער הגלגולים, הקדמה לח).

קא.

(לקוטי-הלכות, גזלה ה, כט)

עקר עבודת האדם, להמשיך על עצמו קדשת המרכבה הקדושה וכו', ששם התגלות אלקותו יתברך. פי כל אדם צריך לעשות עצמו מרכבה לשכינה, כמו שנתתקן מהאריז"ל לומר (שערי-ציון, תחלת שער תקוה הנפש): "הנני מכוון לעשות כל גופי מרכבה לשכינה" וכו'.

קב.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ד, יג)

ועל-כן גם אחר התנא רבי שמעון בר יוחאי - זכינו לכתבי האריז"ל, שהוסיף לגלות תקונים נפלאים וכו'.

וכן בדורותינו - זכינו למה שזכינו על-ידי גדולי הצדיקים' שהיו מימות הבעל-שם-טוב ז"ל עד עכשו וכו'.

וזה עקר חיותינו ותקוננו, שאנו מחיין עצמן בההשאה הקדושה שהשאירו לנו גדולי הצדיקים-האמתיים, על-ידי תלמידיהם.

קג.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ה, כו)

צריכין לזהר מאד באהבת החברים, כמבאר במשנה (אבות פ"ו מ"ו) בארבעים-ושמונה דברים שהתורה נקנית בהן, וכמו שהזהיר האריז"ל על-זה מאד מאד, כמובא בכתבים (שער-הפונות, דרושי ברפת-השחר; שער הגלגולים, הקדמה לח).

קד.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ה, לז)

באשר מבאר עתה בכל הספרים הקדושים, ובפרט בכתבי האריז"ל (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ה): שבכל זמן וזמן מזמנים הקדושים, נמשך עלינו הארת אותו הנס שהיה בימים ההם, כגון בפסח יציאת מצרים וכו', ובחנכה הנס של חנכה וכו'.

קה.

(לקוטי-הלכות, נזיקין ה, מב)

ובל-זה הוא מוכן בכתבי האריז"ל לפי דרכו בקדש, אך שם הוא בדרך סוד, ואי-אפשר לאיש פשוט להבין משם עצות לעבודת הבורא יתברך.

ועל-פי דרכנו, יכול כל החפץ באמת, להבין רמזים והתעוררות נפלא להתקרב על-ידי-זה להשם-יתברך, בכל יום מחדש, מכל מקום שהוא, מכל מה שעובר עליו בכל עת.

קו.

(לקוטי-הלכות, חובל-בחברו ג, טו)

ועין בכתבי האריז"ל מה שאיתא בכל-זה על-פי דרכו הנסתר, ותבין איך עזרנו השם-יתברך למצא כל-זה על-פי דרכינו בדבריו ז"ל, שהם רק לעבדא ולמעשה, ותראה נפלאות.

תשעה באב

פי על־ידי־זה בעצמו שאומרים 'קִינוּת', שהם בְּחִינַת 'איכה', בְּחִינַת 'אִי"ה' - דְּהִינּוּ שְׂבוּכִין וְאוֹמְרִים: "שְׂאִין יוֹדְעִין כָּל־ל' אִיכָה' לְחַתֵּר לְמַצָּא עֵצָה לְשׁוּב אֵלָיו בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת!" - על־ידי־זה בעצמו הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלָיו, וּמִוִּרְהוּ הַדְרָךְ הַיָּשָׁר וְהַנְכוּן וְהָאֵמֶת, וַיִּוֹדַע הָעֵצָה אִיךָ לְהַתְנַהֵג, וְנַעֲשֶׂה מִ'קִינוּת' 'תִּיקוּן', וְנִתְתַקֵּן הַ'תִּיקוּן', שֶׁהוּא הַסְּפָק, הַחֲלָקַת הָעֵצָה.

פי זוכין על־ידי צעקות 'איכה' - לְזָכוֹת לִידַע הַדְרָךְ וְהָעֵצָה אֵמֶתִית אִיךָ לְהַתְנַהֵג, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּשִׁיטוֹת הָאֲבִיעִי'א, בְּחִינַת הַתְּהַפְכוּת הַ'תִּיקוּן' וְהַ'קִינוּת', לְבְּחִינַת 'תִּיקוּן', כִּנ"ל.

ב.

(ח"ב ז, יא)

על־ידי אַחַטָּא הַמְרַגְלִים, גָּרְמוּ אַחַרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַז"ל
(תענית כט. סוטה לה. סנהדרין קד: במדבר־רבה טז, כ; תנחומא שלח יב): **"אתם בכיתם בכיה של הנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות - פי אותו הליכה, ליל תשעה־באב היה, שבו נחרב הבית־המקדש".**

ומשה־רבנו בקש על־זה: "סלח נא"
(במדבר יד, ט) - **פי בזה החטא והפגם, תלויים כל העוונות, פי על־ידי־זה הפגם, נחרב הבית־המקדש.**

ג.

(ח"ב סא)

משיח שעבר עליו מה שעבר מיום בריאת־העולם, וסבל מה שסבל - אחר כל־זה בסוף יאמר לו השם־יתברך: "אני היום ילדתיך" (תהלים ב, ז).

וכל־זה יהיה, מחמת הפלגת עצם מעלת שכלו של משיח שיגדל מאד.

א.

(ח"א רמז)

"תיקו' הנאמר בש"ס, הוא בְּחִינַת 'מַחֲסַר תִּיקוּן'" (זהר צו כז:). **הִינּוּ: שְׂנַחֲסַר הִינוּן' שֶׁל 'תִּיקוּן', וְנִשְׂאָר 'תִּיקוּן'.**

וְדַע: שְׂזֵאת הִינוּן פְּשׁוּטָה בְּשְׂנַחֲסַרְתָּ מִהַ'תִּיקוּן' - הִיא נִשְׁפָּלַת וְנִכְפָּפַת, וְנַעֲשֶׂה צְרוּף 'קִינוּת'. וְכִשְׂיִגְאֻלְנוּ הַשֵּׁם - יִתְהַפְּכוּ הַ'קִינוּת' לַ'תִּיקוּן', וְיִתְתַקֵּן הַ'תִּיקוּן'.

לְקוּטֵי־הַלְכוּת, גִּטִּין ג, כה: וְזֶהוּ מֵה שְׂאִמְרַ רַבְּנוּ ז"ל (ח"א תורה רמז הנ"ל): שְׂתִיקוּ הַנְּאָמַר בְּש"ס, הוּא בְּחִינַת 'מַחֲסַר תִּיקוּן', וְהִינוּן נִכְפָּפַת וְנַעֲשִׂית קִינוּת, וְלַעֲתִיד יִתְתַקֵּן הַכֹּל, וְאֵז נִתְתַקֵּן הַתִּיקוּן, פִּי יִפְשְׁטוּ כָּל הָאֲבִיעִיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת, וְאֵז יִחְזַר, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִקִינוּת תִּיקוּן, עֵינ־שָׁם.

פי 'תיקו' הנאמר על האביעיא והספק שבש"ס - זֶהוּ בְּחִינַת 'חֲלָקַת הָעֵצָה', דְּהִינּוּ: שְׂאִין יוֹדְעִין הַדִּין בְּאִיזָה 'מַצְוָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'עֵצָה', וְכֹל־זֶה מִחֲמַת 'חֲסִרוֹן־הַתִּיקוּן', שֶׁהוּא בְּחִינַת פָּגַם כָּל הַשְּׂכָלִיִּים־פְּרִטִיִּים, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהִמְתַּקוּת וְהָעֵצוֹת, שֶׁנִּפְגְּמוּ כָּל־עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'אַחַרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

פי כָּל הַשְּׂכָלִיִּים כָּל־הֵם בְּחִינַת 'תִּיקוּנִים', לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂכָל' שֶׁל הַשְּׂגָת וַיִּדְעַת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־יָדָם, בְּחִינַת 'עוֹלָם־הַתִּיקוּן' כִּידוּעַ. פִּי כָּל צְמֻצוּמֵי הָאוֹרוֹת דְּרָךְ כְּפֹה שְׂכָלִיִּים, כָּל־הֵם בְּחִינַת 'תִּיקוּנִים', כִּידוּעַ.

אָבֵל בְּשַׁעַת 'אַחַרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - נִפְגְּמוּ הַתִּיקוּנִים הַנִּלְוֵי, וְאֵז נִסְתַּלַּק הִינוּן' שֶׁל 'תִּיקוּן' וְנַעֲשֶׂה 'תִּיקוּן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'סְפָקוֹת', בְּחִינַת 'חֲלָקַת־הָעֵצָה' כִּנ"ל. וְאֵז נַעֲשֶׂה מִהַ'תִּיקוּן', בְּחִינַת 'קִינוּת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אִיכָה' כִּנ"ל.

וְעַל־ידי־זה בְּעֵצְמוֹ חוֹזֵר וְנִתְתַקֵּן בְּחִינַת הַ'תִּיקוּן' וְהַסְּפָק, בְּחִינַת 'חֲלָקַת־הָעֵצָה', פִּי עַל־ידי הַ'קִינוּת' בְּעֵצְמוֹ, נִתְתַקֵּן וְחוֹזֵר וְעוֹשִׂים מִ'קִינוּת' 'תִּיקוּן'.

על־כֵּן כָּל הַזְּמַן מִימֹת בְּרִיאַת־הָעוֹלָם,
יְהִי אֲצִלוֹ אֵין וְאָפֶס מִמֶּשׁ, וְיִהְיֶה מִמֶּשׁ
כְּאִלוֹ נוֹלַד הַיּוֹם.

כּמוֹבָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשָׁה (מִשְׁפָּטִים קטז) - כִּי הַצְּדִיק דָּר אֲצִל
כְּתַל־הַמַּעֲרָבִי, תִּבְנֶה וְתִכּוֹנֵן בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

ד.

(ח"ב סז)

עַל־יְדֵי ה'בְּבִי, מִסְתַּלַּק מְאוֹר הָעֵינַיִם,
שָׁזָה בְּחִינַת שְׂקִיעַת הָאוֹר
בְּמַעֲרָב.

כִּי מְעַרְבֵי רְאשֵׁי־תְבוּת: "רַחֵל מְבַכָּה
עַל בְּנֵיהָ" (יִרְמְיָה ל"א, יד - שְׁעַר־הַפְּסוּקִים
יִרְמְיָה; פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שְׁעַר תְּקוּנַת־חַצוֹת פ"א; וְעוֹד) - כִּי
"שְׂכִינָה בְּמַעֲרָב" (בְּבָא־בְּתָרָא כ"ה).

וְהַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמִלְּלַת כְּבִיכּוֹל עַל
יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (יִרְמְיָה שָׁם):
"רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, מֵאַנְהָ לְהַנְחֵם עַל
בְּנֵיהָ כִּי אֵינְנָהּ", שְׁהִיא בּוֹכָה עַל צַרַת יִשְׂרָאֵל
הַמַּפְזְרִים בְּגוֹיִים וְאֵינָם עַל מְקוֹמָם.

וְזָה בְּחִינַת "כְּתַל מַעֲרָבִי" - שְׁשֵׁם
הַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמִלְּלַת עַל חֲרָבֵן
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - כִּי בְּמַעֲרָב, שָׁם "רַחֵל
מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ".

[וְחִכְמָה־וְתַבּוּנָה, לְרַבֵּי אַבְרָהָם ב"ר נַחֲמָן ז"ל, סִימָן
ג: וְעַל־כֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, לִילְךָ גַם בְּזְמַן־הַזֶּה
לְכְּתַל־הַמַּעֲרָבִי, "שְׁהַשְּׂכִינָה שָׁם הוּא" (שְׁמוֹת־דְּבָרָה ב, ב:
בְּפִדְיָה־רַבָּה י"א, ב: שִׁירֵי־הַשִּׁירִים־רַבָּה ב, כו; תְּנַחֲוּמָא נַח ג; פְּסִיקְתָּא־
רַבְתֵּי טו; פְּסִיקְתָּא־רַב־כְּתָנָא פ"ה; זֶהר שְׁמוֹת ה: מִשְׁפָּטִים קטז).
וְאִדְרָבָה, יוֹתֵר חָשׁוּב מְזַמֵּן שְׁבִית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם,
כּמוֹבָא בְּסִפְרֵים וְכו'.

עַל־כֵּן שָׁם גַּם הַיּוֹם, עֵיקַר הַחַיּוֹת וְהַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה לְנֶצַח,
כְּמִשְׁכָּן הַנְּמֻשָּׁד בְּמַח וְהַרוּחַ בְּלֵב וְכו'. וְעַל־יְדוֹ תְּקוּן גָּדוֹל
לְפָנֵם־הַבְּרִית' - כּמוֹבָא בְּלְקוּטֵי־תַנְיָנָא סִימָן ק"ט וְכו'.

וְגַם בְּזְמַן־הַזֶּה - עֵדוּן "עֵינֵי ה' וְלִבּוֹ שָׁם כָּל הַיָּמִים"
(מְלָכִים־א ט, ג; דְּבָרֵי־הַיָּמִים־ב ז, טז), וְ"הַשְּׂכִינָה לֹא זָזָה מִכְּתַל
הַמַּעֲרָבִי הַקְּדוּשׁ לְנֶצַח", כְּמֵאֲמַר קו"ל (שָׁם). וְהוּא תְּקוּן
גָּדוֹל גַּם בְּזְמַן־הַזֶּה לִילְךָ לְשָׁם, וְתְּקוּן לְפָנֵם־הַבְּרִית',

ה.

(ח"ב סז)

הַצְּדִיק־הָאֱמֶת - הוּא הַפָּאָר וְהַיָּפִי וְהַחֵן
שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהוּא
ה'בְּעַל־הַבַּיִת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְהוּא
בְּחִינַת ה'בְּעַל־הַבַּיִת שֶׁל 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', כִּי
הוּא מְאִיר לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְלְכָל הָעוֹלָם
כְּלוּ.

וְכַשְׁזֶה הַצְּדִיק נִתְפָּרֵס וְנִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ
בְּעוֹלָם - עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּדֵּל שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ וְכו'.

וְכַשְׁנִתְעַלֵּם שֵׁם הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, וְנִסְתַּלַּק
מִן הָעוֹלָם, וְנִתְגַּדֵּלִים
וְנִתְפָּרֵסִים מִפְּרִסְמִים שֶׁל שָׁקָר, שְׂאִין בְּהֵם
שֵׁם הַשֵּׁם כָּל־ל - עַל־יְדֵי־זֶה כְּבִיכּוֹל נִתְמַעַט
וְנִתְעַלֵּם שֵׁם הַשֵּׁם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים 'שְׂרָפוֹת' בְּעוֹלָם
רַחֲמָנָא־לְצַלָּן, וְנִסְתַּלַּק
'מְאוֹרֵי־הָעֵינַיִם' הַנִּל. וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂרַפַת
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', שְׁנַעֲשָׂה גַם־כֵּן עַל־יְדֵי
הַסְּתַלְקוֹת 'מְאוֹרֵי־אוֹר', וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּבְּרוּ
'מְאוֹרֵי־אֵשׁ' (עֵין בְּפָנִים).

נִמְצָא: כְּשֶׁהַצְּדִיק־הָאֱמֶת נִסְתַּלַּק מִן
הָעוֹלָם - הוּא בְּחִינַת 'שְׂרַפַת בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ', וְאֵז בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל נַחֲשָׁבִים כְּאִלוֹ הֵם
מִתְגַּלְגְּלִים בְּחַצוֹת חִסְיוֹשְׁלוֹם.

ו.

(ח"ב סז)

'שַׁבַּת' - מְאִיר לְה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. כִּי
ה'מִקְדָּשׁ' הוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת
'עֵינַיִם', כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יְחִזְקָאֵל כ"ד, כ"א): "גְּאוּן

עֲזַבְכֶם מִחֲמַד עֵינֵיכֶם". וְשַׁבְתָּ הוּא בְּחִינַת הַגִּנּוּי הַמְּאִירִין בְּמִקְדָּשׁ.

כִּי 'שַׁבְתָּ' - הוּא בְּחִינַת 'פְּחֵה־רְאוּת', שֶׁהֵם "תִּלְתַּת גִּנּוּיִן דְּעֵינָא וּבֵת עֵינִי" (תְּקוּנַת־זֶהר קכ"ו), הַמְּאִירִין לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֵינַיִם'.

וְעַל־יְדֵי שְׁמֵת־אֲבָל עַל הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - מִכְּנִיעַ 'מְאִירֵי־אֵשׁ', וּמִתְגַּבְּרִין 'מְאִירֵי־אֹר', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שַׁבְתָּ'.

וְזֶה 'מֵת־אֲבִי לִי' רְאֵשֵׁי־תְבוּת: "לִי־אֵשׁ תִּבְעֶרְוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם" (שְׁמוֹת ל"א, ג). כִּי עַל־יְדֵי שְׁמֵת־אֲבָלִין, נִכְנָעִין 'מְאִירֵי־אֵשׁ'.

וְזֶהוּ: "בְּיוֹם הַשַּׁבָּת" (ש"ס) - כִּי אֲזֵי מְאִירִין 'מְאִירֵי־אֹר', בְּחִינַת 'שַׁבְתָּ', בְּחִינַת "תִּלְתַּת גִּנּוּיִן דְּעֵינָא וּבֵת עֵינִי" שְׁמֵאִירִין לְהַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

ז.

(ח"ב סז - על-פי לקוטי-עצות, חצות ד)

בְּעֵתִים הִלְכוּ שְׂכַבְרֵי אֶרֶץ עֲלִינוּ הַגְּלוּת, וְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ מִצְּפָה בְּכָל־עֵת לָשׁוּב אֵלֵינוּ, וְלַחֲזֹר וְלִבְנוֹת בֵּית־מִקְדָּשֵׁנוּ, רְאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לְעַכּב חֲסִי־שְׁלוֹם בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, רַק לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ.

עַל־כֵּן מְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְזַהֵר, לְקוֹם בְּחִצּוֹת בְּכָל לֵילָה, וְלִהְיוֹת מֵת־אֲבָל מְאֹד עַל 'חֲרַבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ!' - כִּי אוֹלֵי בְּגִלְגּוּל הָרֵאשׁוֹן הָיָה הוּא הַגּוֹרֵם שִׁיחָרַב הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וְאֲפֹלוּ אִם לֹא, אוֹלֵי הוּא מְעַכֵּב עֵתָהּ בְּחֻטְאֵינוּ בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, "וְנַחֲשָׁב גַּם־כֵּן כְּאֵלוֹ גָּרַם לְהַחְרִיבוֹ" (ירושלמי יוֹמָא פ"א ה"א).

וְעַל־זֶה יִבְכֶּה וְיִתְאַבֵּל מְאֹד בְּכָל לַיְלָה בְּחִצּוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה נַחֲשָׁב כְּאֵלוֹ הוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֱמֶת, הֵינּוּ לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וְיִרְאִים וּכְשָׂרִים אֱמֶתִיִּים, שֶׁהֵם עֵקֶר הַפֶּאָר וְהַחֵן וְהִיפֵי הָאֱמֶת שֶׁל הָעוֹלָם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִפְתָּחִין עֵינָיו, וְיִסְתַּכַּל עַל־עֲצָמוֹ בְּכָל הַמַּדּוֹת, וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה עַל כָּל הַמַּדּוֹת רְעוּת, וְיִזְכֶּה לְדַעַת וּלְהַכִּיר אֶת שְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבַּרְךָ.

וְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ הַבְּטִיחַ לְכָל הַמֵּת־אֲבָל עַל צִיּוֹן (ישעיה ס"א, ג): "לָשׁוּם לְאֲבֵלֵי צִיּוֹן, פֶּאָר תַּחַת אֲפֶר".

ח.

(ח"ב סז)

'יִרְמִיָּהוּ־הַנְּבִיא' הָיָה מְקוֹנֵן וּמְחַבֵּב דָם יִשְׂרָאֵל שְׁנִשְׁפָּה, וְהָיָה מִשְׁתַּתֵּף בְּצַרְתּוֹ, "וְהָיָה רוּאָה יִשְׂרָאֵל מוֹלְכִים בְּקוֹלְרֵינוּ, וְיִדְיָהוּן מְהַדְּקִין לְאַחֲזָרָא, וְרַחֲיָא עַל צִוְאַרִיָּהוּן" (איכה ר"ב פתיחתא לד; זֶהר שְׁמוֹת ב:).

וְהָיָה מִשְׁתַּתֵּף עִמָּהֶם, וְהָיָה מְקוֹנֵן עַל כָּל טְפָה דָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (איכה ד, א-ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיָּקְרִים הַמְּסַלְאִים בְּפִזִּי" וְכוּ', "תִּשְׁתַּכְּנֶה אֲבֵנֵי קִדְשִׁי" וְכוּ'.

ט.

(ח"ב סז)

עַל־יְדֵי שְׂקָמִים בְּחִצּוֹת־לַיְלָה, וּמֵת־אֲבָלִין עַל 'חֲרַבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה נִצְוֵלִין מִשְׂרָפוֹת'.

י.
(ח"ב פה)

'אגוזים' הנקראים 'לוזים', רומזים
לבחינת 'לאה', שהיא ב'ערה',
שהיא 'נקבא ראשונה' (ספר הלכותיים להאריז"ל
פרשת ויצא).

ואחר כך נכנסין ל'בית המקדש', שהוא
בחינת: 'יעקב קראו בית אל'
(פסחים פח.). וזהו שפרש רש"י (שופטים א, כד):
"שדרך לוז נכנסין לבית אל".

וזהו (ישעיה מ, א): "נחמו נחמו". שתי
פעמים 'נחמו', גימטריא 'קדק"ד',
שהוא בחינת 'ער"ף' - שעלידה נכנסין
לבית אל.

וזהו שלשה שבועות שהם עשרים ואחד
יום ש'בין המצרים', וכנגדו באילן
לוז. בשביל זה נוהגין לאכל ביצה בסעודה
המפסקת בתשעה באב.

כי הביצה נגמרת בעשרים ואחד יום,
כמאמר חז"ל (בכורות ח. ועין שם בתוספות):
'תרנגלת מולדת לעשרים ואחד יום וכו',
וכנגדו באילן לוז".

יא.

(ספורי מעשיות, הקדמה ב' של מוהרנ"ת ז"ל -
באור להמעשה של 'אבדת בת מלך')

כל עבודתנו ב'שרשה העליון, מרמז לחבור
'חתן וכלה העליונים', שהיא בחינת
'יהוד קדשא בריה הוא ושכינתה', באשר
כל ספרי הזרח הקדוש וכתבי האריז"ל
מלאים מזה.

וגם בתשעה באב בקינות שמקוננין על
'גלות השכינה' וכנסת ישראל,
אומרים: "אז בהלך ירמיהו וכו', אשת יפת
תאר מנוולת מצא".

וכן ב'תקון שלשה משמורות' שהוא
מה'זרח חדש' (איכה), מדבר שם גם כן
בלשונות כאלה: "פאשה המקוננת על
בעלה" וכו', עיר-שם.

מכל-זה ויותר מזה, מבאר לעינים:
ש'גלות השכינה' וכנסת-
ישראל, היא בחינת 'אבדת בת מלך'
והתרחקותה מדודה וכו'.

יב.

(עלים לתרופה, א' ואתחנן תקצ"ה)

ולא נשאר לנו, כ"אם מה שזכינו ברחמיו,
ל'אמונתו הקדושה', אשר נטעו
אבותינו הקדושים בקרבנו מעולם, על ידי
'צדיק הדור האמתי', שזכינו לקבל ממנו
פנים אל פנים.

ועל-כן גם עתה "אשרינו מה טוב חלקנו"
(תפלת שחרית), ובדאי רבי פייוול
צדק בדבריו, בהתפארו "אשרינו" בכל-פעם
(הספור של רבי פייוול אשרינו' - נמצא במערכת 'חצות
הלילה', והוא ב'שיח שרפי קדש' ח"ב תשפו).

וגם עתה אנו צריכין להחיות עצמנו בזה
- כדי שיהיה לנו כח לומר הקינות
בכל לב, ולשבר לבנו פראוי, כל אחד על
חלקו שיש לו ב'חרבן בית המקדש' ו'צרות
ישראל' בכלל ובפרט.

השם-יתברך ירחם עלינו: שנזכר להיות
בכלל המתאבלים על
ירושלים, לראות בשמחתה, ולראות צמיחת
קרן ישועה בכל עת, ויעשה עמנו אות
לטובה, ויראו שזנאינו ויבושו, ופלו ולא
יקומו. ונפשנו תגיל בה' תשיש בישועתו.

דברי אביך הנאנח והנדפה, ומדבר
בשברות-לב מאד, ואף-על-פי-כן

אני מחיה עצמי באמת בכל הנ"ל, להתחזק ולהתאמץ ולקנות לישועת השם מהרה.

יג.

(שיח שרפי קדש ח"ב קח)

רבנו ז"ל אמר: "אם יאכלו בני ישראל מרור בליל פסח, כבר ישבו בתשעה באב לומר קינות".

[אז מ'נועט עסן מרור ביים 'סדר', וועט מען שוין זיצן 'תשעה באב' ביי 'קינות']. (הם הלם באותם הימים. שלחן ערוך אורח חיים תכת, ג).

[איכה רבה, פתיחתא יח: רבי אבין פתח: 'השביעני במרורים' (איכה ג טו) - בלילי הפסח של יום טוב הראשון. 'הרוני לענה' (שם) - בתשעה באב. ממה שהשביעני בלילי יום טוב הראשון של פסח, 'הרוני' בלילי תשעה באב 'לענה'. הוי בלילי יום טוב הראשון של פסח, הוא לילי תשעה באב. ועל זה היה מקונן ירמיה (שם א א): 'איכה ישבה בדד'].

[איכה רבה ג, ה: "'השביעני במרורים' - זה יום טוב הראשון של פסח דכתיב בו (שמות יב ח): 'על מצות ומררים' (ומצות על מררים). 'הרוני לענה' - מה שהשביעני בליל יום טוב הראשון של פסח, 'הרוני' בליל תשעה באב 'לענה'. הוי ליל יום טוב הראשון של פסח, הוא ליל תשעה באב].

יד.

(באור הלכות ח"ב יב; פוכבי אור, שיחות וספורים נו; אבני הרצל ב; שיח שרפי קדש ח"ב תרצז)

כן היה מנהג מוהרנ"ת ז"ל אחר פטירת רבנו ז"ל: שבבין המצרים היה אומר 'תקוני חצות', במרתף עמק, ובפרט בתשעה באב היה סוגר את עצמו כל הלילה עד חצות היום, ושם אמר את 'מגלת איכה' וה'קנות' ו'סדר התפלה' וכו'.

ופעם אחת אמר: "איך קען מיר מערער נישט קילן דאס הארץ, נאר 'תשעה באב' און 'בין המצרים' ביי די 'קינות', און א גאנץ יאהר

ביי 'תפלת חצות'. כאטש קלאגן אויף דעם הורבן [בית המוחין בכלליות ובפרטיות], וואס מען איז נישט אזוי ווי מען דארף צו זיין".

[איני יכול לקרר את לבי, רק ב'תשעה באב' ובימי 'בין המצרים' באמירת הקינות, ובכל ימות השנה בתפלת חצות. לכל הפחות לבכות על החרבן, מה שאיננו כמו שאר ימים להיות].

טו.

(באור הלכות ח"ב יב; פוכבי אור, שיחות וספורים כז)

שמעתי מאבי ז"ל, ששמע מוהרנ"ת ז"ל: "שעקר שבירת לבבו בחצות וקינות, הוא בהרגשתו מלת 'איכה'" (איכה נחרב, בקינות שבתקוני חצות).

[שיחות הר"ן רסח: "איכה נחרב האולם" וכו'. "עד אן יצעק בשבי" וכו'. "עד אן" וכו'. "בן אמתד" וכו' (תקוני חצות). ורמז עלי: "כמה אני צריך לצעק זאת לפניו יתברך". ותפס לדגמא איך הם מעוררים הלב. ואמר אותם בנגון חצות, בקול נעים עמק מאד].

וגם מדבריו הקדושים בלכות הלכות (נטילת ידים לסעודה ד, ה; שבת ז, מא): שזאת היתה עצת 'ירמיה הנביא' בעת הגלות והחרבן, לפתח ב"איכה", בכל השלשה קינות שחבר בתחלה. כמבאר בדברי רבנו ז"ל: "שהוא מלשון 'איכה'", פידוע (בראשית רבה יט, ט; איכה רבה פתיחתא ד; איכה רבה א, א; זחר בראשית כט. תקוני יזחר צד:).

וה'פ"ף' - הוא מ'כבודו' בעצמו יתברך, כמבאר גם זה מדברי רבנו ומוהרנ"ת ז"ל.

והנראה מכל זה: שזה ענין העצה (לקוטי מוהר"ן ח"ב יב), לחפש ולבקש "איה מקום כבודו" (עין לקוטי הלכות שם).

וממילא מובן: שהעקר הזמן לזה, הוא בחצות. ועל כל פנים איזה שעה או שתים קדם 'אור הבקר'.

וְאֵה־עַל־פִּי שָׁגַם זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם 'תַּפְּלָה' -
מבאר בכל־זה מדברי רבנו-
הקדוש: שְׁמַעְלָתָה גְדוּלָה כָּל־כֶּד, עַד
שְׁלַפְעָמִים לֹא יִקְרָאָה כָּל־בְּשֵׁם 'תַּפְּלָה',
רַק בְּשֵׁם 'צַעֲקַת־הַלֵּב' - שְׁעַל־זֶה יְסוּבֵב
הַפְּתוּב (איכה ב, יח): "צַעֲקַת לִבִּים" וְכוּ', הַנִּסְמָךְ
לְהַפְּתוּב הַנִּלְ (שם פסוק יט): "קוֹמֵי רִנִּי" וְכוּ'.

וְהוּא שָׁגַם בְּעֵת שֶׁהַתַּפְּלוּת אֵינָם נִתְקַבְּלִים
- יֵשׁ בִּיכְלָתָהּ לְהוֹעִיל וּלְהַתְקַבֵּל.

טז.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ב תמיג)

מוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר: "אֶפְלוּ בְּשִׂאֵהֶיהָ
בְּבִינֵי־הַשְּׁמִשׁוֹת הָאֲחֵרוֹן שֶׁל
אֶלֶה־הַשִּׁשִּׁי, וְאָרְאָה שֶׁהַגְּאֻלָּה עֲדִין לֹא
בָּאָה, אֵה־עַל־פִּי־כֵן אֲאָמִין בְּאִמּוּנָה שְׁלִימָה
בְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ!"

יז.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ז נז)

פַּעַם בְּשִׂדְדָרוּ מ'קִיץ־הַפְּלֹאוֹת' וְגַדֵּל קִשִּׁי
הַגְּלוּת, בְּפֶרֶט מַה שְּׂאָמְרוּ הַצַּדִּיקִים
מִגְדֵּל הַנְּסִיוֹנוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹד יַעֲבְרוּ עַל
יִשְׂרָאֵל בְּעַקְבוֹת־מְשִׁיחָא - אָמַר אֲזִי
מוֹהַרְנ"ת ז"ל: שְׂמַצַּד אֶחָד, דְּוָקָא מְדַבְּרִים
וְעַתִּידוֹת אֵלּוּ שְּׂאָמְרוּ הַצַּדִּיקִים עַל הָעַתִּיד
לְבוֹא עָלֵינוּ - מְזָה בְּעַצְמוֹ הוּא מִתְחַזֵּק.

שָׂאֵם רָאוּ מַה שְּׂרָאוּ - בּוֹדָאֵי רַחֲמוֹ עַל
הַדּוֹר, וְהַפְּצִירוּ בַתַּפְּלָה שְׁנוֹכַל
לְעַמֵּד בְּמַצְבִּים קָשִׁים וְנִסְיוֹנוֹת מְרִים אֵלּוּ (ענין
שיחות־הַר"ן ככו).

יח.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ז עח)

בְּשִׂהֵיָה מוֹהַרְנ"ת ז"ל בְּגֵאֲלִיצְיָא, וְעֵבֵר
בְּדֶרֶךְ נְסִיעָתוֹ גַּם בְּעִיר 'בְּרָאד',
וְחָל אֲזִי יוֹם תְּשֻׁעָה־בְּאָב.

וְשִׂאֲלוּהוּ שָׁם: "בְּאִיזָה סֵפֶר קִינּוֹת הוּא
רוֹצֵה לְקוֹנֵן, אִם לְפִי גִסָּה
אֲשַׁכְּנֵז' אוּ 'פוֹיִלְךָ'?"!

אָמַר בְּכָאָב: "אֵיִלוּ הָיוּ מְרַגְּשִׁים אֶת
הַחֶרֶבֶן, לֹא הָיוּ שׂוֹאֲלִים שְׂאֵלָה זֹאת
אִיזָה קִינָה לוֹמַר!"

יט.

(חֲכָמָה וּתְבוּנָה, לְרַבִּי אַבְרָהָם
ב"ר נַחֲמָן ז"ל, סִימָן א עַמּוּד יא)

בַּתְּשֻׁעָה־בְּאָב הָאֲחֵרוֹן לְפָנוֹת־עֶרֶב,
שְׁבִימֵי חָיִיו הַקְּדוֹשׁ שֶׁל
רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנִזְכָּר אֲזִי בְּעַצֵּם הַעֲלָמַת הַזְּכָרוֹן
שֶׁל הַיֶּלֶד וְהַזְּקֵן שְׁלֹמְעֵלָה מְכֻלָּם, עַד שְׂאִינוּ
נִקְרָא בְּשֵׁם 'זְכָרוֹן' כָּל־ל, "עַר גְּעֵדֵעֲנִיקַט
גְּאֲרִנִּישֵׁט" [אֵינוּ זוֹכֵר לְאוֹ כְּלוּם] (בְּסִפּוּר־מַעֲשִׂיּוֹת
מַעֲשֵׂה יג מִהַשְּׁבָעָה בְּעַטְלֵעֵרִם).

עָנָה וְאָמַר אֲזִי רַבְּנוּ ז"ל: "אִיזָה פָּנִים יֵשׁ
לִי בִּינִיכֶם"?

וְהַשִּׁיב לוֹ מוֹהַרְנ"ת ז"ל (בְּדַבְּרֵי צַחֲוֹת): "וְזִי
גְּאֲרִנִּישֵׁט" [כְּמוֹ כְּלוּם]!

וְחָזַר רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר לוֹ: "הֲלֹא גַם אַתָּם
אָפְס וְאִין" [אִיר זְעַנְט זִיךְ אוֹיךְ גְּאֲרִנִּישֵׁט".
[עִינֵי־שָׁם הַשִּׁיכוֹת לְתַשְׁעָה־בְּאָב לְפָנוֹת־עֶרֶב, שְׂזוֹ הִיא
הַנַּחֲמָה וְכוּ'].

כ.

(שיח־שרפיי־קדש ח"ג רצז)

פַּעַם בַּתְּשֻׁעָה־בְּאָב, שָׁהָה רַבִּי נַחֲמָן
מְטוֹלְטִישִׁין ז"ל, יֵאָצֵל אֲנִ"ש, בְּעִיר
דְּעַמִּיטְרִיוּקַע הַסְּמוּכָה לְעִיר טְשֻׁעֵרִין. שָׁם
בְּעִיר, דָּר אִיזָה 'מִתְנַגֵּד לְךָ', שֶׁהִיָּה מִתְלוֹצֵץ
וּמַצַּר לְאֲנִ"ש.

בְּשִׂשְׁמַע שָׂבָא הַנִּלְ לְעִיר, רָצָה לְעַשׂוֹת
לִיצְנוֹת גַּם מִמֶּנּוּ כְּהַרְגֵלוֹ הָרַע,
וְהַלֵּךְ לְפָגְשׁוֹ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת.

וּכְשֶׁרָאָה אִיךָ שֵׁיִשֵּׁב בְּפִינָה בְּבֵית-
הַכְּנֶסֶת, כִּי כָף הָיָה נוֹהֵג לְשַׁבֵּת
לְאָרֶץ וְלוֹמַר קִנּוּת וְכוּ' מִשָּׁךְ כָּל הַלֵּילָה,
וְאָמַר אֶת הַקִּנּוּת בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבִנְעִימָה
כְּדַרְכוֹ.

לֵאט לֵאט הַתְּלַהֵב וְהַתְּעוֹרֵר הוּא עֲצֵמוֹ
עַל-יְדֵי-זָהָה, עַד שֶׁנֶּעְמַד אֲצָלוֹ וְהַחֵל
אֵף הוּא לְבָבוֹת יַחַד עִמּוֹ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל
שׁוּב לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ כָּל הַלֵּילָה.
וּמֵאֵז - הַתְּקַרֵּב אֵף הוּא לְאֵנ"שׁ
בְּהַתְּקַרְבוֹת גְּדוֹלָה.

נא

(ט"ח-ט"ז ש"פ-קד"ש ח"ד רס"ט; ח"ו תלד)

יוֹם 'תְּשַׁע־בָּאב' - הָיָה לְאֵנ"שׁ יוֹם שֶׁל
תְּשׁוּבָה וְחֻרְטָה, וְהָיוּ מֵרַבִּים מְאֹד
בְּנִתְיַנֵּת צְדָקָה, וּכְאֶמְרָם ז"ל (שַׁבַּת קַלְט.): "אֵין
יְרוּשָׁלַיִם נִפְדִית אֶלָּא בְּצַדָקָה".

וְנִהְיָג הָיָה בְּכָל 'אוֹקְרִינָא': לְהַרְבּוֹת
בְּנִתְיַנֵּת צְדָקָה בְּיוֹם 'תְּשַׁע־בָּאב'.

[בְּסִפּוֹר 'מוֹעֵד-לְכָל-חַי' לַר' חַיִּים פֶּאֱלֵאגִי סִימֵן י,
אוֹת סח: בְּיוֹם תְּשַׁע־בָּאב, יֵשׁ לְהַרְבּוֹת בְּצַדָקָה לְעֵינַיִם
וְלִתְלַמֵּי־חֻכְמַיִם וְכוּ', וְהוּא סִגְלָה נִפְלְאָה לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת,
וְגַם לְקַרֵּב הַגָּאֹלָה וְכוּ' - עֵינֵי-שָׁם בְּאַרְיִכוֹת].

נב

(לְקוֹטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יְדַיִם-לְסַעֲדָה ד, ה)

וְזָה בְּחִינַת 'אֵיכָה' שְׁאוֹמְרִים בְּתְשַׁע־
בָּאב. וְזָה בְּחִינַת (אֵיכָה ד, א): "אֵיכָה
יֹעַם זָהָב". כִּי עַקֵּר הַקִּינּוּת הֵם עַל
'הַסְתַּלְקוּת הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים',
'שֶׁשְׁקוּלָה כְּפָלִים כְּחֻרְבּוֹן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ"

(אֵיכָה דָּבָר א, לז, חִוּבָא בְּרַש"י יִשְׁעִיָה כט, יד).

וְעַל-יְדֵי-זָהָה אָנּוּ עֹכְשׁוֹ "כְּצֵאן אֲשֶׁר אֵין
לָהֶם רוּעָה" (בַּמִּדְבָּר כב, יז), כִּי
אֵין אָנּוּ יוֹדְעִין מִי הוּא הַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי.

וְאָנּוּ צְרִיכִין לְצַעֵק וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ:
'אֵיכָה' 'אֵיכָה' - הַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי,
שֶׁנֶּחֱשָׁךְ אֹרֹךְ אֲצִלְנוֹ - שְׂאִין זֹכִיךְ לִידַע
מִמֶּנּוּ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת "יֹעַם זָהָב" וְכוּ',
שֶׁהַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי הִנְחָמָד מְזָהָב - יֹעַם
וְנִחְשָׁךְ אֹרֹךְ אֲצִלְנוֹ.

וּכְמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַז"ל (עֵין רַש"י אֵיכָה ד, א):
"שִׁירְמִיָה הָיָה מְקוֹנֵן 'אֵיכָה יֹעַם'
עַל הַסְתַּלְקוּת הַצְּדִיק 'אֲשִׁיהוּ'; וְכֵן בְּכָל
דוֹר וְדוֹר הוּא מְרַמֵּז עַל הַסְתַּלְקוּת
וְהַתְּעַלְמוֹת אֹרֹךְ הַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי שֶׁבְּדוֹר.

וְזָהוּ: "אֵיכָה יֹעַם זָהָב" בְּנ"ל - שֶׁנֶּחֱשָׁךְ
אֹרֹךְ אֲצִלְנוֹ, וְאֵין זֹכִיךְ לְהַנּוֹת מְאוֹדוֹ.

וְלֹא דִי זָה - כִּי אִם עוֹד נוֹסֵף יְגוֹן עַל
מְכַאוֹבְנוֹ, כִּי גַם "יִשְׁנֵא הַפֶּתֶם
הַטּוֹב" (אֵיכָה שָׁם) - שֶׁהַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי
הִנְמַשֵּׁל לְכַתֵּם הַטּוֹב' - כָּל-כָּף נִחְשָׁךְ אֹרֹךְ
מִיִּשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר נִשְׁתַּנֶּה הָאֱמִתִּי לְגַמְרִי, כִּי
"אוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע" (יִשְׁעִיָה ה, כ).

וְזָהוּ: "יִשְׁנֵא הַפֶּתֶם הַטּוֹב" - שֶׁנִּשְׁתַּנֶּה
הַפֶּתֶם הַטּוֹב', שֶׁהוּא הַצְּדִיק-הָאֱמִתִּי
- שֶׁמְדַבְּרִין עָלָיו כָּל הַרְעוֹת, וּמְשַׁנֵּן
וּמְחַלְפִּין הָאֱמִתִּי בְּשִׁקְרָה.

וְעַל-יְדֵי-זָהָה (שָׁם): "תְּשַׁתְּכֶנָּה אֲבֵנֵי
קִדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת" -
שְׁזָה נֶאֱמַר עַל 'הַסְתַּלְקוּת וְהַתְּעַלְמוֹת
הַצְּדִיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת "רֵאשִׁי-בֵּית".
וּמִתְגַּבְּרִין הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שִׁקְרָה שֶׁהֵם
בְּחִינַת "רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
בְּהַתּוֹרָה 'בְּרֵאשִׁית-לְעֵינַי' וְכוּ' (ח"ב סז).

וְזָהוּ (אֵיכָה שָׁם, ב): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים" וְכוּ',
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם (בְּתוֹרָה הַנִּל), עֵינֵי-שָׁם.

וְזָהוּ (שָׁם ד, ג): "גַּם תִּנְיִם חִלְצוּ שֵׁד" וְכוּ' -
שְׁזָהוּ בְּחִינַת רְחֻמְנוֹת דְּסִטְרָא-

אֲחֵרָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְחָה" (ח"ב ח - מוֹבָא לְעִיל בְּמַעֲרַכְתָּ מְגִלַּת אֵיכָה, עַל הַפְּסוּק הַזֶּה). שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה מִתְגַּבֵּר חֶסֶד וְשָׁלוֹם בְּחִינַת "וְהִנָּחֵשׁ הָיָה עָרוֹם" (בְּרֵאשִׁית ג, א), שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה נִמְשָׁד כָּל הַצְּרוּת, עַד שְׂאִין יוֹדְעִים מֵהַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

שְׁבִשְׁמִכְנִיעִין זְהֵמַת־הִנָּחֵשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "גַּם תִּנָּיִם חָלְצוּ שֵׁד" וְכוּ', עַל־יַדֵּי ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל־כַּח' - אֲזִי נִתְבָּרַר ה'מְדַמָּה' עַל־יַדֵּי הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

וְלַהֲפֹךְ - לַהֲפֹךְ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְאֲזִי אֵין יוֹדְעִין 'אֵיכָה' - אֵיפֹה 'אֹר הַצְּדִיק־הָאֱמֶת'. וְעַל זֶה אָנוּ מְקוֹנְנִין: "אֵיכָה יוֹעַם זָהָב", שֶׁנֶּאֱמַר עַל 'הַסְּתַלְקוֹת וְהַתְּעַלְמוֹת אֹר הַצְּדִיק', שֶׁזֶה נִמְשָׁד מִבְּחִינַת: "גַּם תִּנָּיִם חָלְצוּ שֵׁד", כַּנֶּ"ל.

אָבֵל עַל־יַדֵּי הַקִּינּוֹת וְהַצְּעָקָה "אֵיכָה" - אָנוּ זוֹכִין שְׁתִּתְגַּלֶּה לָנוּ אֹר, וְנִזְכָּה ל'אֱמוּנָה־שְׁלֵמָה' - עַד שְׁתִּתְעַר הַשִּׁיר שְׁלַעֲתִיד, שְׂאֵז תִּגְדַּל הַשְּׂמִחָה מְאֹד וְכוּ'.

כג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, נְטִילַת־יַדִּים־לְסַעֲדָה ו, פ)

בְּעוֹזוֹתֵינוּ־הַרְבִּים - נִתְרַבֶּה ה'מַחְלָקַת' מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא מְזִיק בְּיוֹתֵר מִכָּל הַקְּלָקוּלִים, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חַז"ל, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִחְרַב הַבַּיִת־הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל־יַדֵּי־זֶה מִתְעַכֵּב בְּנִינוּ.

כִּי עֵקֶר הָעֵפּוֹב הוּא, עַל־יַדֵּי שְׂאִין הַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֵמוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלוֹם הָאֱמֶתִי וְכוּ'. וְעַל־זֶה צְרִיכִין לְבָבוֹת וְלַהֲתַאוֹנֵן מְאֹד בֵּין־הַמְּצָרִים וּבִתְשׁוּעָה־בָּא, וְכוּ בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת - לַהֲתַאֲבֵל עַל ה'חֲרַבֵּן בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ וּפְזוּר יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֵשׁ פְּעָמִים "אֵיכָה" - שְׁמַתְאֲבָלִין עַל 'הַסְּתַלְקוֹת וְהַתְּעַלְמוֹת הַצְּדִיק', שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַאִיר בְּכָל ה'דְּרֵי־מִטָּה', בְּחִינַת "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְלַהֲשִׁיב כָּלֵם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְהַעֲקָר עַל־יַדֵּי ה'שְׁלוֹם' - שְׁתִּתְקַבְּצוּ וְיִתְאֲסְפוּ יַחַד, וְיִתְקַשְּׂרוּ עִם הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת ה'מְשָׁכֵן' שֶׁהִיָּה בְּיַמֵּי 'מֹשֶׁה', וּבֵית־הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁבָּנָה דָּוִד וְשְׁלֵמָה.

כִּי לְשֵׁם מִתְקַבְּצִים כָּל יִשְׂרָאֵל יַחַד, וּמְקַבְּלִים 'הָאֲרַת־הַדַּעַת' מֵה'רַב', בְּחִינַת 'מֹשֶׁה', שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה עֵקֶר 'כָּל־לֵוִית' הַעוֹלָמוֹת בְּחִינַת 'אֵיָה' ו'מְלֹא' יַחַד וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן מְקוֹנְנִין עַל זֶה שְׁלֵשׁ פְּעָמִים "אֵיכָה": (א) עַל 'הַסְּתַלְקוֹת הַצְּדִיק', (ב) וְעַל 'פְּזוּר יִשְׂרָאֵל', (ג) וְעַל 'חֲרַבֵּן בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ' - שְׁשֵׁם נִתְעוֹדְדוּ וְנִכְלְלוּ יַחַד כָּל יִשְׂרָאֵל, עִם הַצְּדִיק־הָאֱמֶת בְּחִינַת מֹשֶׁה, שְׁשֵׁם עֵקֶר הַכָּל־לֵוִית.

וְזֶה בְּחִינַת (אֵיכָה א, א): "אֵיכָה יִשְׁבֶּה בְּדָד הָעִיר רַבָּתִי עִם וְכוּ' רַבָּתִי בְּגוֹיִם" וְכוּ' - שְׁמַתְאֲבָלִין עַל 'צְלוֹת יִשְׂרָאֵל' מִירוֹשָׁלַיִם מִמְּקוֹם קְבוּצָם.

וְזֶהוּ (שֵׁם א, ג): "גְּזַלְתָּהּ יְהוּדָה מֵעֵינִי" וְכוּ' - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַבְּכִיָּה עַל 'פְּזוּר יִשְׂרָאֵל' שְׁיִצְאוּ מִירוֹשָׁלַיִם וּבֵית־הַמְּקֻדָּשׁ.

ו'אֵיכָה שְׁנִיָּה" (שֵׁם ב, א): "אֵיכָה יַעִיב ה' בָּאֲפֹ אֶת חוֹמַת בַּת צִיּוֹן וְכוּ', וְלֹא זָכַר הַדָּם רַגְלָיו וְכוּ'" - שֶׁהוּא שְׁמַתְאֲבָלִין עַל חֲרַבֵּן חוֹמַת צִיּוֹן וִירוֹשָׁלַיִם וְחֲרַבֵּן בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ שֶׁנִּקְרָא "הַדָּם רַגְלָיו" וְכוּ' וְכוּ' ל.

ו"איכה שלישית" (שם ד, א): "איכה יועם זהב" - נאמר על הסתלקות הצדיק, "שהוא בחינת 'אשיהו הצדיק', שעליו אמר ירמיהו כל ה'איכה יועם", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (עי' שם באיכה רבתי).

וכן הוא בכל דור, שמתאוננים על הסתלקות והעלמת הצדיק וכו', וכנ"ל.

וירמיהו הנביא אמר (שם ג, א): "אני הגבר" - ששם כלולים כל השלש אלפא ביתות. כל השלש "איכה", אמר כלם על-עצמו, כי תולה כל החסרון בו.

ועל-כן אמר: "אני הגבר ראה עני" - "אני" דיקא. "אותי נהג וילך" (שם פסוק ב) - "אותי" דיקא וכו'. וכן "אך בי ישב יהפך ידו כל היום" וכו' (שם פסוק ג). עד שאמר: "ואמר אבד נצחי" וכו' (שם פסוק יח).

אבל מחזק עצמו הרבה, ואומר (שם פסוקים כא-כב): "זאת אשיב אל לבי על-כן אוחיל, חסדי ה' פי לא תמנו" וכו'. וכן (שם פסוקים נד-נה): "צפו מים על ראשי אמרתי נגזרתי, קראתי שמך ה' מבור תהתיות" וכו'.

ומזה יכול כל אדם ללמד אלפים ורבבות קל-וחמר על-עצמו: איך הוא צריך לומר כליזה על-עצמו, על רבוי עוונותיו ומחשבותיו הרעים השוטפים עליו כל-כך.

אבל חלילה חלילה שיפל על-ידי-זה חס-ושלום! - רק יחזק עצמו בכח הצדיק-האמת הענו מאד מאד, שהוא נקי מכל צד שגיאה, ומכל-שכן מאיזה עון חס-ושלום, ואף-על-פי-כן הוא אומר על-עצמו קינות פאלה הנ"ל.

וכל-זה אומר בשביל כלל-ישראל - עד שכל-אחד יוכל לעורר עצמו ולחזק עצמו בכחו הגדול, בכל מה שעובר עליו, שיאמר בכל-פעם: "אף-על-פי-כן (שם פסוק כב): 'חסדי ה' פי לא תמנו, פי לא כלו רחמיו', פי "חדשים לבקרים" (שם פסוק כג), 'מתחדשים החסדים"', כמו שפרש רש"י שם וכו' (איכה ג, כג).

נד.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, כה)

ב'תשעה-באב' נחרב ה'בית-המקדש' - שפא על-ידי 'התגברות הבכיה והעצבות בחנם'.

בבחינת (תענית כט. על במדבר יד, א): "ויבפו העם בלילה ההוא", "אתם בכיתם בכיה של חנם אני אקבע לכם בכיה לדורות".

כי עתה צריכין לבכות ב'תשעה-באב' וב'חצות-לילה' על 'חרבן בית-המקדש' - כדי להמתיק הדין בשרשו, לתקן הבכיה והעצבות הנ"ל.

נה.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה ושא' ברכות-פרטיות ד, ז"יז)

ועל-כן "תשעה-באב הוא תענית חמור בכל החמשה ענויים, ומפסיק מבעוד יום כמו יום-הכפורים ממש" (שלחן-ערוך ארח חיים תקנ, ב).

כי 'תענית תשעה-באב', הוא בשביל 'חרבן בית-המקדש'. ועקר האבלות על 'חרבן בית-המקדש' - הוא מה שפגמנו בעוונותינו ונתרחקנו מ'קדשת קדש-קדשים', שהוא ה'אבן-שתייה' נקדת העולם,

שמשם עקר קדשת בית המקדש וארץ-
ישראל, ששם נכנס הכהן הגדול, ביום-
הכפורים, ביום התענית, לכפר על ישראל,
לקשר כל הרצונות וכל השנויים להשם-
יתברך.

ועל-ידי שפגמנו בזה בעוונותינו וגרמנו
מחלקת בישראל - נתרחקנו
מנקדה קדושה הזאת, בחינת 'קדש-
קדשים', ונחרב בית-מקדשנו, וגלינו מארצנו
שהיא 'ארץ החיים והשלוש'.

ועל-כן "צריכין להתאבל בתשעה-באב
ולתענות בחמשה ענויים, כמו
יום-הכפורים" - כי על-ידי האבלות
והתענית על חרבן בית-המקדש - מתקנין
הפגם, וממשיכין על-עצמו בחינת 'קדשת
הבית-המקדש', בבחינת (תענית ל'): "כל
המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה
בשמחתה".

ועקר הקדשה: להמשיך על-עצמו בחינת
'קדשת קדש-קדשים' - ששם
נכללין יחד כל השנויים וכל הרצונות, שזה
בחינת 'שלוש'. שזה עקר הקדשה:
שמקשרין כל הרצונות להשם-יתברך.

ועל-כן "תשעה-באב, הוא תענית בכל
החמרות כמו יום-הכפורים" -
כי עקר 'תענית תשעה-באב' הוא: כדי
לזכות להמשיך 'קדשת יום-הכפורים'.

דהינו: לתקן פגם 'חרבן בית-המקדש',
שעקר קדשתו הוא בחינת 'יום-
הכפורים', שהוא יום צום הקדוש שנכנס בו
הכהן הגדול לפני ולפנים, שמשם עקר כל
ה'עשר-קדשות' של הבית-המקדש וארץ-
ישראל (כלים פ"א מ"ו), שכולל כל קדשת
ישראל.

אבל עקר הקדשה נמשך משם, על-ידי
שמקשרין כל הרצונות להשם-
יתברך, שזה בחינת 'שלוש', שזה עקר
הקדשה, כנ"ל.

כי עכשו שנחרב ה'בית-המקדש' - אין בנו
כח להמשיך הקדשה הנ"ל על-ידי
'יום-הכפורים' בעצמו, מחמת שנחרב הבית-
המקדש, ואי-אפשר לכנס לפני ולפנים,
כנ"ל.

ועל-כן "צריכין להתענות תשעה באב
וארבעה צומות" - להתאבל על
החרבן הזה, שעל-ידיה משיכין על-
עצמו 'קדשת הבית-המקדש', שהוא בחינת
'קדשת קדש-קדשים'.

ואז זוכין ב'יום-הכפורים' - לקבל
ולהמשיך גם עתה עלינו, 'קדשת
קדש-קדשים' בשלמות - לתקן כל
החטאים, ולשוב להשם-יתברך בשלמות.

וזה שמימין בסוף אחר הקינות שהם
"איכה" (איכה ה, כא): **"השיבנו ה'**
אליה ונשובה" - כי עקר בכיתנו: שנזכה
ל'תשובה', שנמשך מבחינת 'יום-הכפורים',
מבחינת 'קדש-קדשים', שהוא עקר 'קדשת
הבית-המקדש וארץ-ישראל', שאנו
ממשיכין עלינו על-ידי שמתאבלין על
'חרבן בית-המקדש' כנ"ל.

כי בזמן שבית-המקדש היה קיים, היינו
יכולים להמשיך 'קדשת קדש-
קדשים', על-ידי התענית יום-הכפורים'
לבד, על-ידי שנכנס לשם הכהן הגדול ביום-
הכפורים כנ"ל. אבל עכשו, צריכין ישראל
בכלל - 'ארבעה צומות', כדי לתקן פגם
'חרבן בית-המקדש'.

נו.

(לקוטי הלכות, ברכות פ"ט ט"ז והטבת הלום ה, ג)

ועל-כן צריכין לבבות מאד בין המצרים, ובפרט בתשעה-באב, על הרבן בית-המקדש, "עיני עיני ירדה מים" (איכה א, טז) - כדי להכניע על-ידי הדמעות של העינים, את ארס הרע-עין.

וכמו שכתוב ב'דוד', בפשא עליו הרע-עין של אבשלום, שאמר אז (שמואל-ב טז, יב): "אולי יראה ה' בעיני", ופרש רש"י: "דמעות עיני"; וכן כתיב שם (טו, ל): "ודוד וכו' עלה ובוכה וכו', וכל העם אשר אתו וכו' ועלו עלה ובכה". וכליזה כדי להנצל מה'רע-עין' על-ידי ה'בכיה בעינים'.

וזוה בחינת (תהלים מב, ד-ה): "היתה לי דמעותי לחם וכו', אלה אזכרה וכו'" - פי על-ידי הדמעות, מכניעין הרע-עין' שממנו ה'שכחה'. ואז זוכין ל'זכרון', בחינת "אלה אזכרה" וכו'.

וכלל עקר הקינות בתשעה-באב ובין-המצרים, הם בשביל תקון, כדי לזכות ל'תשובה' - כמו שפס'מין בסוף 'איכות' שהוא כלול מכל הקינות (איכה ה, כא): "השיבנו ה' אליך" וכו'. פי עקר פונתנו בבכיתנו בהקינות: כדי לעורר רחמיו יתברך, ש'שיבנו אליו באמת.

דהינו: שנזכה על-ידי הדמעות, להכניע הרע-עין, ולבטל ה'שכחה', עד שנזכה ל'זכרון', דהינו: לזכור היטב בעלמא-דאיתי בכל יום, בכלליות ובפרטיות, שעל-ידיזה נשוב אליו יתברך.

וזוהו בחינת שלש פעמים "איכה" שאומרים - פנגד שלש בחינות, 'אדם' ו'מקום' ו'זמן', שהיה בתכלית

השלמות בבית-המקדש, שעל-ידיזה נמשך ה'זכרון' לכל העולם - שנחרבו בעוונותינו.

וכלם כלל בפסוק אחד, שהוא (איכה ב, ו): "ויחמם פגן שכו שחת מעדו",

"שהוא הבית-המקדש" (תרגום שם; מדרש-תהלים עו) - הינו בחינת 'קדשת המקום'.

"שכח ה' בציון מועד ושבית" (שם) - הינו 'קדשת הזמן'. פי כל מה שהזמן מקדש יותר כמו מועדים ושביתים - בהם מאירין הרמזים ביותר, עד אשר ביום-הכפורים, אז הוא עקר הזכרון בעולם-הבא, פי 'יום-כפור' בחינת 'עולם-הבא', כידוע וכו'.

ואחר-כך אמר (שם): "וינאץ בזעם אפו מלך וכהן" - זה בחינת 'קדשת האדם'. הינו: 'קדשת הכהן-הגדול', שהוא בחינת 'קדשת הצדיקי-אמת' שנקראים 'מלכים', שעקר ה'משכת-הזכרון' על-ידם.

וזוה בחינת שלש פעמים "איכה" - פנגד שלש בחינות אלו:

(א) "איכה ישבה בדד העיר" וכו' (שם א, א) - זהו קינה על בחינת 'קדשת המקום'.

(ב) "איכה יעיב" וכו' (שם ב, א) - הינו: שנחשך 'מאור-היום' על-ידי עבים ועננים, שעל-ידיזה אינם מבינים הרמזים בפני היום - זהו קינה על בחינת 'קדשת היום'.

וזוהו (שם): "ביום אפוי" - שעל-ידי תקוף החרון-אף של אותו היום, נחשך היום, עד שנמשך 'שכחה', שאין משימין לב להרמזים שהשם-יתברך מרמז בכל יום לשוב אליו, שעל-ידיזה עקר החרבן.

ג) ו"איכה יועם" (שם ד, א) - נאמר על הסתלקות הצדיק. כי כל "איכה יועם", נאמר על הסתלקות הצדיק יאשיהו" (איכה רבה ד, א) - הינו: בחינת קדשת האדם בנ"ל.

כי גם אחר החרבן שנחרב הבית המקדש, ואין לנו פהן גדול, ולא בית המקדש, שעל ידי זה נחשו גם מאורי היום, ועל ידי זה נתעלם הזכרון, שהוא כפי היום והאדם והמקום בנ"ל - אף על פי כן יש לנו תקנה בכל דור, על ידי הצדיקי אמת שמאירין לנו הזכרון הנ"ל בכל עת. כי הצדיק יקר מהפחן הגדול שנכנס לפני ולפנים" (הוריות יג).

כי הצדיקים, כל עסקם - להזכיר אותנו זכרון העולם הבא בכל יום, כדי להשיבנו בתשובה שלמה. כי זה כל ישעם וכל חפצם בעסקם עמנו, שהכל הוא כדי להזכירנו בחינת זכרון הנ"ל, בכלליות ובפרטיות, בכמה וכמה תחבולות נפלאות ונוראות.

אבל בעונותנו הרבים - גם הצדיקים האלו נסתלקו בעונותינו. ועל כן באמת "קשה סלוקן בפלים פחרבן בית המקדש" (איכה רבה א, מד). ועל זה קונן כל "איכה יועם" וכו', וכנ"ל.

וזוה בחינת (שם ג, א): "אני הגבר" - ששם מדבר הרבה ברוח הקדש לנפשו בשביל כל אחד מישראל, איך צריך כל אחד לדבר לנפשו, אולי יוכל להזכיר את עצמו אף על פי כן, עד שישוב אליו יתברך - כי סוף כל סוף, סוף כל סוף, מה יהיה מאתנו, ומה נעשה באחריתנו.

וזוה שמדבר 'ירמיה' ברוח הקדש - כאלו כל אחד מישראל אומר על עצמו, בשמתחיל להרגיש באב עוונותיו, שגרמו החרבן ועבוב הבנין ואריכת הגלות.

וצריך כל אחד לתלות החסרון בעצמו, כי הוא יודע בנפשו מה שעשה ומה שנעשה עמו בעוונותיו. ועל זה ידו כל הדוויים.

וצריך כל אחד שרוצה לרחם על עצמו, לומר במר נפשו (שם פסוקים א"ב ג): "אני הגבר ראה עני וכו', אותי נהג וילך וכו', אך בי ישב יהפך ידו כל היום וכו'". "אני" דיקא, "אותי" דיקא, "אך בי" דיקא. עין שם היטב עמקות מרירת הדבורים ההם.

ועקר מרירות הקינה' - על עצם רחוקו של כל אחד, מאביו שבשמים, עד אשר במעט אפס תקנה חסו שלום. שים לבך לכל דבור ולכל פסוק, ותוכל למצא את עצמך שם, בכל מקום שאתה שם.

אבל אף על פי כן, אף על פי שמספר מרירות צרותיו כל כך עד אין תכלית - אינו מיאש את עצמו לגמרי חסו ושלום בשום אופן.

וזוהו שאומר בתוך מרירות לבבו (שם פסוק יח): "ואמר אבד נצחיי" - "נצחיי" דיקא. כאלו אבד הנצחון שלו לגמרי חסו ושלום, מאחר שרואה רחוקו וחרבנו כל כך.

אבל אף על פי כן (שם פסוקים כ"א): "זכור תזכור וכו', זאת אשיב אל לבי על בן אוהיל וכו'".

הינו בנ"ל: שעל ידי הקינות והבכיות על גדל חרבנו, על ידי זה השם יתברך

מרחם עליו, ומכניע הרע-עין' - עד שנמשך
עליו זכרון'.

בחינת: "זכור תזכור ותשוח עלי
נפשי", וכמו שפרש רש"י שם:
"ידעתי כי יש לך לזכר, אבל תשוח עלי
נפשי עד שתזכר".

וכמו-כן הוא אצל האדם בעצמו:
שצריכין להסתכל על הזכרון'
הזה בכל יום, כי סוף כל סוף בודאי נזכה
ל'זכרון' הזה בחסדיו המרבים.

וכמו שאמר שם (פסוקים כא-כב-ג): "זאת
אשיב אל לבי על-בן אוהיל, חסדי
ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו וכו',
חדשים לבקרים כו'" - הינו: שחסדיו
יתברך אינם תמים ואינם כלים לעולם.

ועל-ידי-זה: "חדשים לבקרים רבה
אמונתך" - שהוא בחינת
מה שהשם-יתברך "מחדש בטובו בכל יום
תמיד מעשה בראשית" (ברכת יוצר), ומצמצם
עצמו בכל יום, מאין-סוף עד אין תכלית,
לרמז רמזים לכל-אחד, שיזכיר עצמו
בהתכלית הנצחי לשוב אליו.

שזהו עקר בחינת "חדשים לבקרים"
וכו' - "שנאמר על התחדשות-
המחין' בכל יום אצל כל אחד מישראל",
כידוע בכתבים (פרי-עץ-חיים תפלה פ"ב).

נמצא: שעקר נחמתו הוא: מה שהוא
מצפה עדין לחסדי-השם שאינם
כלים, והם מתחדשים בכל יום, שעל-ידי-זה
עדין יזכה שיגיע אליו 'דעת אמת', עד
שיזכיר עצמו היטב בעולם-הבא, וישוב
אליו, כי זה עקר תקנתנו ונחמתנו.

ו'בתשעה-באב' בעת 'תקף מרירות
החרבן', מתחיל מיד
לעת מנחה, 'צמיחת קרן ישועה' - כי "אז
נולד משיח" (ירושלמי ברכות ב, ד; אסתרי-רבה
פתיחתא יא; איכה-רבה א, נא; פרי-עץ-חיים' ו'שער-
הפנוות' שבועות א), שעקר 'הכנעת הרע-עין'
הוא על-ידו.

נד.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז,
בסופו, ב'ראשי-פרקים')

תקף ביום ש'נחרב הבית-המקדש ונתמעט,
בחינת התגלות מלכותו בתכלית
המעוט, התחיל תקף המלוי והתקון, שזהו
בחינת: "מה שמשיח נולד בתשעה-באב"
(ירושלמי ברכות ב, ד; אסתרי-רבה פתיחתא יא; איכה-רבה
א, נא; פרי-עץ-חיים' ו'שער-הפנוות' שבועות א).

שזה בחינת 'מלוי פגימת-הלבנה',
שמתחיל דיקא בעת שהיא מגיעה
לתכלית המעוט שהוא 'ראשי-חדש', שאז
'שרש-התשובה' וכו'.

נח.

(לקוטי-הלכות, יום-טוב ה, יא)

וזה בחינת 'שלושה שבועות של בין-
המצרים' שמתאבלין בהם על חרבן
בית-המקדש - שאז היה בעוונותינו-הרבים
עקר התגברות 'פח המכריחים', שהם
העבונ'ם שעמדו עלינו והחריבו הבית-
המקדש, ששם עקר 'פח-המושך', והכריחו
את ישראל בגלות בגשמיות ורוחניות. וכל-
זה נמשך מ'חטא העגל', ומחטאינו שבכל
הדורות.

ועל-כן "יושבין אז על העפר" (שלקח-
ערוך ארז-חיים תקנט, ג), בפרט
בתשעה-באב, שאז עקר החרבן שיושבין על

העֶפֶר, כִּי אָנוּ מִפִּירֵי שְׂפֹלוֹתֵינוּ שִׁירְדָנוּ עַד עֶפֶר, בְּבַחֲיִנַת (תהלים מד, כו): "כִּי שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשֵׁנוּ" וְכוּ'. וְזֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא תְקוּנָתוֹ, כִּי עֶפֶר' הוּא בְּחִינַת 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד'.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה נב, ב): "הַתְּנַעֲרֵי מֵעֶפֶר קוֹמִי" וְכוּ'. "מֵעֶפֶר" דִּיקָא. שְׁעַל־יְדֵי בְּחִינַת 'עֶפֶר' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד' - עַל־יְדֵי־זֶה תְּקוּם וְיִתְבַטֵּל 'בַּחֲהַמְּכַרִּיחַ' שֶׁהֵם קוֹשְׁרִים אוֹתָנוּ בְּגָלוֹת.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שם): "הַתְּפַתְּחֵי מוֹסְרֵי צוּאֲרֹךְ" וְכוּ' - "מוֹסְרֵי" דִּיקָא. בְּחִינַת 'בַּחֲהַמְּכַרִּיחַ' שְׂרוּצָה לְקֹשֶׁר בְּמוֹסְרוֹת וְקֹשְׁרִים וְכוּ', רַחֲמָנָא־לְצַלָן.

כִּי בְּאֵמַת: בְּעַת הַתְּקוּן אֵין צְרִיכִין לִישֵׁב עַל הָעֶפֶר מִמֶּשׁ, כִּי לְהַגְבִּיר 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד'.

כִּי הַצְּדִיקִים - הֵם עֲנוּיִם בְּאֵמַת וּמְשִׁימִים עֶצְמָם כְּעֶפֶר, אֶף־עַל־פִּי שְׂאִינָם יוֹשְׁבִים עַל הָעֶפֶר מִמֶּשׁ. כִּי הֵם 'לְמַעַלָּה מִהָעֶפֶר', לְמַעַלָּה מִבַּחֲהַמוֹשֶׁד שֶׁבְּעֶפֶר'.

כִּי כָּל 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד' שֶׁבְּעֶפֶר - הַכֹּל נִמְשָׁד מְלַמְעָלָה מ'נִשְׁמַת־יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם עֶקֶר 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד', שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בְּשִׁבְלָם. וְזֶה ה'בַּחֲהַמוֹשֶׁד' שֶׁבְּעֶפֶר - מֵאַחַר שֶׁנִּמְשָׁד לְמַטָּה לְזֶה הָעוֹלָם, נִתְעַרַב בּוֹ טוֹב וְרַע.

עַל־כֵּן הָעֶקֶר: שֶׁצְּרִיךְ הָאָדָם לְבַטֵּל עֶצְמוֹ בְּכָל־פַּעַם, וְלִזְכֹּר שֶׁהוּא 'עֶפֶר', כִּי "יִסּוּדוֹ מֵעֶפֶר, וְסוּפוֹ לְעֶפֶר" (מוסף ימים - נוֹרָאִים), וְיִבְטֵל עֶצְמוֹ בְּתַכְלִית לְבַחֲיִנַת 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד' הָאֵמֶתִי דְקַדְשָׁה, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ עֶצְמוֹ לְמִקּוּר־הַחַיִּים - לְהַבּוֹרָא הַיְחִיד יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלָּה.

וְעַל־כֵּן הָעֶקֶר: שֶׁיִּבְטֵל כְּבוֹדוֹ נֶגֶד כְּבוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְיִדַּע שֶׁפְּלוֹתוֹ

בְּאֵמַת, וְיִשִּׁים עֶצְמוֹ כְּעֶפֶר. וְאִז יִתְגַּבֵּר 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד' הָאֵמֶתִי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֶפֶר' - דְּקַדְשָׁה' - לְמִשְׁדֵּךְ תְּמִיד אֶל הָאֵמֶת.

אָבֵל תְּמִיד אֵין צְרִיכִין לִישֵׁב עַל הָעֶפֶר מִמֶּשׁ בְּשִׁבְלִיזָה - כִּי אֲדַרְבָּא, צְרִיכִין דִּיקָא לְהָרִים עֶצְמוֹ לְשָׂרְשׁוֹ הָעֲלִיּוֹן, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן יִדַּע שֶׁפְּלוֹתוֹ עַד עֶפֶר, בְּבַחֲיִנַת (מגלה לא): "בְּמָקוֹם גְּדֻלָּתוֹ שָׁם" וְכוּ'.

אָבֵל עֵתָה בְּעַת הַחֲרָבָה, צְרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ עֶצְמוֹ עַל הָעֶפֶר מִמֶּשׁ - לְהַכִּיר שֶׁפְּלוֹתָנוּ עַל־יְדֵי־זֶה, לִידַע: שֶׁאָנוּ מְנַחִים עַד עֶפֶר מִמֶּשׁ, כִּי כָּל הַתְּאוּוֹת שֶׁבָּאִין מ'גִּשְׁמִיּוֹת הָעֶפֶר', מוֹשְׁלִים עַדִּין.

עַל־כָּל־פָּנִים אָנוּ מְחַיְבִים לִידַע: שֶׁאֵין מְגִיעַ לָנוּ כְּבוֹד, וְאָנוּ מְחַיְבִים לְהַשְׁפִּיל עֶצְמָנוּ כְּעֶפֶר מִמֶּשׁ, בְּבַחֲיִנַת (איכה ג, כט): "יִתֵּן בְּעֶפֶר פִּיהוּ, אוֹלֵי יֵשׁ תְּקוּהָ".

וְאִז אָנוּ מְגַבִּירִים עַל־יְדֵי־זֶה 'בַּחֲהַמוֹשֶׁד', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֶפֶר', וְעַל־יְדֵי־זֶה יִקְרִים: "הַתְּנַעֲרֵי מֵעֶפֶר קוֹמִי" וְכוּ', כַּנֶּ"ל.

נט.

(לקוטי־הַלְכוֹת, לֹולֵב־וְאֶתְרוּג' א - עַל־פִּי לְקוֹטִי־מוֹהַר"ן ח"ב סז)

עַל־יְדֵי שְׂבוּכִין וּמִתְאֲבָלִין עַל הַחֲרָבָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, עַל־יְדֵי־זֶה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם וּמְשִׁים "פָּאָר תַּחַת אֶפֶר" (ישעיה סא, ג), וְאִזִּי זוֹכִין ל'אֶתְרוּג הַדֶּר', בְּחִינַת 'פָּאָר'.

ל.

(לקוטי־הַלְכוֹת, בְּשׁוּר־בְּחֻלְב, ב)

'אֵשׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ' - הוּא בְּחִינַת 'אֵשׁ דְּקַדְשָׁה', שֶׁהוּא אוֹכֵל וּמְכַלָּה 'מְאוּרֵי־אֵשׁ', בְּחִינַת 'רוּח־הַבְּהֵמִיּוֹת' וְכוּ'.

נמצא: שעל־ידי ה'קרבנות', נכנעים
'מאורי־אש', ועל־כך על־ידם
התרה 'אכילת בשר', כי על־ידם יש פח
לֶאֱכַל בְּשָׂרִי, כי יש פח לְבַרֵּר הַטּוֹב מֵהֶם,
על־ידי שֶׁנִּכְנַע הָרַע שֶׁלָּהֶם בְּחִינַת 'מאורי־
אש', על־ידי ה'קרבנות' כנ"ל.

ועל־כך "הצריכה התורה להתיר לנו
בשר תאונה" (דברים יב, כ) - כי
באמת: מאחר שיש בחינת 'קרבנות' בעולם,
על־ידי־זה יכולין לֶאֱכַל בְּשָׂרִי בְּכָל הָעוֹלָם,
אפלו אם אין מקריבין מִמֶּנָּה 'קרבן'.

כי על־ידי פח ה'קרבנות' שֶׁמְקַרְבִּין בְּבֵית־
הַמִּקְדָּשׁ, נכנע בכלל ה'מאורי־אש',
ועל־ידי־זה יש פח לֶאֱכַל בְּשָׂרִי בְּכָל מְקוֹם
אֶהְיֶה־עִלְיָי שְׁאִינוּ 'קרבן' - כי כָּבֵד נִכְנָעוּ
'מאורי־אש', דְּהִינּוּ רֹוּח־הַבְּהֵמִיּוֹת, וְיֵשׁ פֶּח
לְבַרֵּר הַטּוֹב מִן ה'בשר', מאחר שיש
'קרבנות' בעולם.

ועקר כל ה'קרבנות', הם ב'בית־המקדש',
כי "מיום שֶׁנִּבְחַר בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ,
נֶאֱסְרוּ כָּל הַבְּמֹת" (זבחים קיב:). כי ב'בית־
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁם מְאִירִין ה'מאורי־אור' כנ"ל
ועל־כך יכולין שם לְהַכְנִיעַ 'מאורי־אש' וכו'
כנ"ל.

ועל־כך "משחרב בית־המקדש, דין הוא
שֶׁנִּגְזַר עַל־עַצְמָנוּ שְׁלֹא לֶאֱכַל
בְּשָׂרִי" (בבא־בבא ס:). כי אי־אפשר לֶאֱכַל
'בשר', כי־אם פְּשִׁית־הַמִּקְדָּשׁ קִיָּם וְיֵשׁ
'קרבנות' כנ"ל.

אך אף־על־פִּי־כך אנו אוכלין 'בשר' -
מחמת שהוא "גזרה שאין הצבור
יכולין לְעַמֵּד בָּהּ" (שם), כי אף־על־פִּי־כך גם
עכשו יש לנו פח לְהַכְנִיעַ 'מאורי־אש', על־
ידי פח הצדיקים והתורה.

ועל־כך "נהגו שלא לֶאֱכַל בְּשָׂרִי מִרֵּאשִׁי־
חֹדֶשׁ אֶבֶד עַד אַחַר תְּשֻׁעַה־בָּאֵב"
(שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תְּקַנָּא, ט), כי אז מתאבלין
על 'חרבן בית־המקדש'. ועל־כך "אין
אוכלין בשר" - להראות: שְׁעַקֵּר 'אכילת
בשר', הוא רק בְּזִמְנֵן שְׁבִית־הַמִּקְדָּשׁ קִיָּם, וְיֵשׁ
קרבנות.

לא.

(לקוטי־הלכות, ראשית־הגז ג, י)

ה'מנעלים' נמשכין מ'מקיפין', מ'חשמ"ל'
- כי לְמַטָּה בְּרִגְלֵיךְ, נַעֲשֶׂה
'לבוש המנעלים' מְבַחֲינַת 'חשמ"ל', כְּמַבְאָר
בְּפִתְּוֵם (עַרְחֵי־חַיִּים, שְׁעַר מֵב פ"ג).

וְזֶהוּ 'נע"ל', לְשׁוֹן 'נְעִילָה וּסְגִירָה' -
שֶׁה'מנעלים' סוּגְרִין וְנוֹעֲלִין אֶת
ה'רגל', וְנוֹעֲלִין בְּפָנֵיהֶם, שְׁלֹא יִנְקוּ חֶסֶד
וְשָׁלוֹם.

על־כך בתשעה־באב שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת,
וְנִסְתַּלַּק ה'דעת' שֶׁהוּא ה'חיים',
"צריבין אז לְחַלֵּץ הַמְּנַעְלִים" (תענית ל.
שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תְּקַנָּא, א) - כי מֵאַחַר שֶׁאֵין
'דעת ומחין', אֵין לוֹ 'מנעלים', שֶׁנִּמְשָׁכִין
מ'מקיפין'.

וגם אין צריך ואין מועיל לוֹ 'מנעלים',
אֲדַרְבָּא יְהִיָּה נִפְגָּם יוֹתֵר חֶסֶד־וְשָׁלוֹם
על־ידי ה'מנעלים' - כי אז הַתְּגַבְרוּת־הַדִּינִים
חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, וּמִתְגַבֵּר הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא אֶז חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, וְיֻכְלוּ לִינֵק גַּם מִה'מנעלים'. אָבֵל
מִמֶּנּוּ בְּעַצְמוֹ - יִנְיָקְתָם מְעוּטָה מְאֹד, כִּי
ה'מחין' נִסְתַּלַּקוּ מִמֶּנּוּ, וְאֵין לָהֶם מִמָּה לִינֵק.

לב.

(לקוטי־הלכות, ראשית־הגז ד, זח"ט)

תבא שְׁהַדְלִיק אֵשׁ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ
לְהַחְרִיבוֹ, הַתְּחִיל הַדִּין לְהַתְּמַתֵּק,

כמו שאמרו רז"ל (איכה רבה ד, טז): "ששפך חמתו באש, שהצית אש בציון" וכו'.

כי ה'בית-המקדש' הוא "תפארת ישראל" (איכה ב, א), כמו שכתוב (יחזקאל כד, כא): "גאון עזם מהמד תפארתם", וכתוב (ישעיה סד, י): "בית קדשנו ותפארתנו".

הינו: ששם היו מאירין כל הגונני-הקדושים של מעשים-טובים של ישראל, כי ה'בית-המקדש' הוא 'כלליות-הקדשה' של כלל-ישראל, וכל המצות ומעשים-טובים שהיו ישראל עושין, הכל היה עולה לה'בית-המקדש', ושם היו נצטיר.

וזה היה בחינת הגוננין והציונין הנפלאים שהיו ב'בית-המקדש' - כי ה'בית-המקדש' היה 'כלליות התורה והתפלה של ישראל', כמו שכתוב (דברים יז, ח): "וקמת ועלית אל המקום" וכו'; וכתוב (מלכים א ה, ל): "את אשר יתפללו אל הבית הזה".

וכן ב'בית-המקדש' היו מתפארין כל עונות ישראל. ועל-כן אז היו ישראל מפארים ומהדרים על-ידי ה'בית-המקדש'.

אבל בעונותינו-הרבים כשגברו עונות ישראל - נחשף אור הבית-המקדש'. וכל מה שגברו העונות יותר, ונתמעטו הזכיות, ונתמעט ונחשף אור קדשת הבית-המקדש'.

עד שגברו העונות, עד שנחרב לגמרי, ואז נאמר (איכה ב, א): "השליך משמים ארץ תפארת ישראל" - כאלו חסד-שלום נתבטל ה'התפארות' שהיה מתפאר בישראל על-ידי מעשיהם-הטובים.

כי גברו העונות - עד שלא נראו מעט דמעט מעשיהם-הטובים. ועל-ידי-זה

נחרב ה'בית-המקדש', ו"נפלה עטרת ראשנו" (איכה ה, טז) וכו'.

אבל תכף שנחרב ה'בית-המקדש' שהוא ה'התפארות של ישראל', כאלו אין להשם-יתברך עוד שום התפארות מישראל, כאלו הם ככל הגוים חסד-שלום. וכמו שסברו השונאים באמת, שאמרו אז (יחזקאל כה, ח): "הנה ככל הגוים בית יהודה". וזה היה טובה גדולה.

כי תכף שנחרב ה'בית-המקדש' שהוא ה'התפארות של ישראל', והתחילו לומר: "הנה ככל הגוים בית יהודה" - תכף ומיד נתגלה ונתראה גדל עצם החלוק שבין הגוים לבית יהודה.

כי איך שהוא: עדין נמצאים בישראל כמה נקודות-טובות, וכמה מעלות רבות כנגד הגוים, על-כן אז דיקא נמתק הדין תכף וכנ"ל.

וכמו שאמרו רז"ל (איכה רבה ד, יד - על תהלים עט, א): "מזמור לאסף? קינה לאסף' מבעיא ליה?! - אלא ששפך חמתו על הבית-המקדש, ולא פלה את ישראל חסד-שלום!"

הינו כנ"ל: כי על-ידי-זה דיקא שהחריב את ה'בית-המקדש', כאלו אין עוד שום 'התפארות' מישראל חסד-שלום, והם ככל הגוים חסד-שלום - תכף נתגלה ונתראה עצם החלוק שביניהם, על-ידי-זה נכמרו רחמיו יתברך ולא פלה אותם, וכנ"ל.

וזה בחינת 'תשעה-באב', שאז נחרב ה'בית-המקדש' שהוא "תפארת ישראל" כנ"ל. ועל-כן אין מניחין אז 'תפלין', "שנקראין פאר" (ברכות יא. טז: ספד

כה. ועוד) - כי אז הוא בחינת 'בטול' ההתפארות, שזהו בחינת 'חרבן בית המקדש' כנ"ל.

ואנו יושבין לארץ ודומין, על עצם רבוי עונותינו שגרמו להחריב "בית קדשנו ותפארתנו" (ישעיה סד, י), כאלו אין אנו יכולין להגביה ולהרים עצמנו חס' ושלום.

כי אין לנו במה להחיות עצמנו חס' ושלום מעצם רבוי עונותינו, עד שאין אנו יכולין להניח תפלין, כי אין לנו במה להתפאר, אשר במעט אפס תקוה חס' ושלום. כאלו חס' ושלום כל אפיו שוין, כאלו "בכל הגוים בית יהודה" חס' ושלום.

ועל-כן אז תקף בתשעה-באב לעת מנחה, מתחיל ההמתקה, כי "אז הוא בחינת הולדת משיח", כמובא (ירושלמי ברכות ב, ד; אסתר-רבה פתיחתא יא; איכה-רבה א, נא; 'פרי-עץ' חיים' ו'שער-הפונות' שבועות א).

הינו כנ"ל - כי זהו בחינת 'ירידה תכלית העליה', כי תקף שמגיעים לבחינה הנ"ל שנסתלקו התפלין ונחרב הבית המקדש, כאלו אין עוד במה להתפאר בישראל, כאלו "בכל הגוים" וכו' חס' ושלום - אזי תקף מתחיל להתגלות ולהתראות רבוי ההתפארות שיש לישראל כנגד הגוים, וכו' כנ"ל.

ועל-כן תקף במנחה של תשעה-באב, שאז היה עקר החרבן של ה'בית המקדש', כמו שאמרו רז"ל (תענית כט): "לעת ערב הציתו אש בבית המקדש" - אז דיקא מתחיל המתקה גדולה, כמובא. ו"אז דיקא מניחין טלית ותפלין" (שלחן-ערוך אר"ח חיים תקנה, א).

כי תקף שהתחיל 'חרבן בית המקדש' שהוא "תפארת ישראל" וכו' כנ"ל - תקף נתגלה תפארתם כנגד העכו"ם, ועל-כן אז הוא בחינת 'לדת משיח', דהינו: שמתחיל להתנוצץ אור של משיח.

כי עקר ה'גאולה של משיח' יהיה על-ידי זה, על-ידי שהוא ישיג בחינת רבוי החסדים הנפלאים של בחינת 'עתיק' - להסתכל רק על ה'שערות טובות' שמוצאין בישראל, וכו'.

ועל-כן תקף אחר תשעה-באב, פוסקין דיני האבלות של 'בין-המצרים', ומנחמין אותנו הרבה ב'שבע-דנחמתא' - כי תקף שנחרב ה'בית המקדש', כאלו אין עוד 'התפארות' בישראל בכל חס' ושלום - נתגלה ונתראה במה מעלות טובות לישראל כנגד כל העכו"ם.

ועל-ידי-זה נמתקין כל הדינים, והשם-יתברך מנחם אותנו בכל הנחמות, כי על-ידי-זה יבוא משיח צדקנו, שהשגתו מגיע עד 'עתיק' וכו', ויגאלנו מהרה אמן.

לג.

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגז, ה, כ)

וזה בחינת 'בין-המצרים', שמתאבלין אז על הגלות ו'חרבן בית המקדש' שנמשך מ'נפילת ההלכות', על-ידי שלומדין שלא לשמה להתיהר וכו', עד שנפגם אצלם הלכות כל-כף, עד שנעשה להם פה לדבר על הצדיק-האמת, שמשם כל החרבנות.

ועל-כן "נוהגין שאין אוכלין בשר באלו הימים" (שלחן-ערוך אר"ח חיים תקנא, ט) - להורות: שנתעלמו מאתנו ההלכות

מעצם החרבן שהיה בימים ההם, שעל-כך אין אוכלין בשר, בבחינת (פסחים מט:): "עם הארץ לא יאכל בשר".

כי ה'דבור' הוא ה'נפש', בבחינת (בראשית ב, ז): "ויהי האדם לנפש חיה" - "לרוח ממללא". וזה שיודע להעלות כל הדבורים שנפלו למטה ולחזר ולעשות מהם הלכות - הוא יכול לאכל בשר, לברר ולהעלות הנפש המגלגל בחי להחזירו למדבר.

אבל עתה בימים הסמוכים לתשעה באב, שאז היה תקף החרבן - אין לנו כח לברר ההלכה, על-כך "אסור לאכל בשר", בבחינת "עם הארץ לא יאכל בשר", כנ"ל.

ועל-כך "לא יבו התלמידים בימים ההם" (במדבר רבה יב, ג; איכה רבה א, כט; מדרש תהלים צא; שלחן ערוך ארח-חיים תקנא, יח) - כי מה שמכין התלמידים, נמשך גם-כן מ'מורית-הגלות', שמחמת זה קשה לעמד על 'ברור ההלכה והשמעתא', על-כך מכרחין להבותן.

וזה נמשך מ'הפאת משה בצור', שנמשך על-ידי שחלקו עליו, שמשם כל הטרח שצריכין לטרח בשמעתא.

כמו שאיתא בזהר הקדוש (תקוני-זהר מד), ומובא בהתורה הנ"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"א יב, ד): "אלמלא הפה משה בצור, לא הווי טרחי רבנן בשמעתא" וכו'.

אבל באלו הימים שבין-המצרים, שאז 'תקף מורית-החרבן' - אסור להפותם. כי עתה קשה ביותר לברר ההלכה, ויוכל לקלקל ולהזיק לתלמידים על-ידי ההפאה - כי בעת החרבן בעצמו, אי-אפשר לברר.

ועל-כך "אסור ללמד כלל בתשעה-באב, רק בדברים הרעים" (שלחן-ערוך ארח-חיים תקנא, א), וכך "אסור אז להניח תפלין" [בשחרית] (שם תקנא, א), ו"צריכין חליצת המנעלים" (שם תקנא, א).

כי הכל בחינה אחת, כי 'תפלין-מחין', ששם 'ברור ההלכות', שמשם נמשכין 'תקוני-המנעלים', בבחינת (שבת סא.): "בתפלין כך מנעלים".

וב'תשעה-באב' - נתקלקל כל-זה, על-כך אז אסור בכל-זה. רק צריכין להתאבל מאד על 'חרבן בית-המקדש', ולישב לארץ, ולהשפיל דעתו באמת.

וכן בכל יום - צריכין לישב על הארץ ולהתאבל בחצות-לילה.

ועל-ידי זה זוכה לברר ההלכה, בבחינת (תענית ל:): "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה".

לד.

(לקוטי-ההלכות, גטין ג, כא-כב)

וזהו בחינת "חליצת המנעלים בתשעה-באב" (שלחן-ערוך ארח-חיים תקנא, א) - שאז היה 'חרבן בית-המקדש', שהיא 'כלליות כל הקדשות וכל השכליים-פרטיים', שכלם נחרבו ונתקלקלו על-ידי עוונות ישראל, ולא נשאר כי אם בחינת 'שכל-הכולל' ששם אין פגם מגיע.

אבל אי-אפשר לקבל ממנו מחמת 'רבויו' אור, ועל-כך באמת אז הוא בחינת 'שבירת-כלים', שהוא בעצמו בחינת 'חרבן בית-המקדש וכליו'.

שכל ה'בית-המקדש וכליו', היו בחינת 'כלים וצנורות' וכו', להמשיך חיות

והמתקנות מ'שכל-הכולל', מבחינת 'קדשי-קדשים'. ועכשו נשבר ונחרב הכל, ואז אין יונקים כי אם מבחינת ה'שכל-הכולל' בעצמו.

ואה-על-פי שאי-אפשר לינק ממנו, מחמת 'רבו-אור' שגורם 'שבירת-בלים', שמשם אחיזת הקלפות וכו' חסוֹשֶׁלֹום - באמת אין יונקים ממנו, כי אם מעט דמעט בתכלית הצמצום וההעלם וההסתרה.

אבל על-כל-פנים, מעט החיות שיש להעולם כדי שיתקיים ולא יחרב לגמרי, בתשעה-באב בעת 'חרבן בית-המקדש' - הוא רק מבחינת הקדשה העליונה הנעלמת, שהוא בחינת ה'שכל-הכולל', בחינת 'קדשי-קדשים'.

וכמוכן בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות (ח"א נו; ח"ב יב): שבעת תקף שליטת הסטרא-אחרא, דהינו בתקף הגלות, בתקף הירידה של נפש מישראל, בשנופל מאד חסוֹשֶׁלֹום לסטרא דמסאבא - אז דיקא אינו יכול לקבל חיות משום קדשה פרטית, כי אם מבחינת הקדשה העליונה מאד, שהיא יכולה להתעלם ולהסתר גם במקומות הטמאים לגמרי, ולהחיות הנופלים לשם חסוֹשֶׁלֹום וכו'.

וזהו בחינת "חליצת המנעלים בתשעה-באב" - שמחמת תקף הסטרא-אחרא והדינים אז חסוֹשֶׁלֹום, על-ידי 'חרבן בית-המקדש', שהוא בחינת 'בטול' ופגם השכליים-הפרטיים' כנ"ל - על-כן אז אי-אפשר לקבל משום 'קדשה פרטית', כדי שלא יתאחזו הקלפות יותר.

על-כן אי-אפשר לקבל חיות, כי אם מה'קדשה-העליונה' בעצמה,

מבחינת 'שכל-הכולל' בעצמו, בדרך העלם והסתרה בתכלית הצמצום.

ועל-כן "אז הוא חליצת המנעלים" - מחמת 'חרבן בית-המקדש', פגם השכליים-הפרטיים'.

אז יורדת ה'מלכות', ואז צריכה ה'בינה', שהיא בחינת 'קדשי-קדשים', לירד עמה - כדי להחיותה בגפילתה שלא תפל לגמרי חסוֹשֶׁלֹום וכו'.

מחמת ש'מעט החיות', מקבלין רק מה'שכל-העליון-הכולל', שהוא בחינת 'קדשה העליונה מאד', שמשם דיקא מקבלין חיות בהעלם גדול, בעת הירידה והגלות כנ"ל.

ועל-כן "צריכין חליצת מנעלים אז" - כי שם בבחינת 'קדשה-העליונה' הנ"ל - צריכין 'חליצת מנעלים', בבחינת (שמות ג, ה): "של נעליך מעל רגליך, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא". (עין בפנים).

ועל-כן באמת: הירידה היא תכלית העליה - כי מאחר שעל כל פנים באמת מקבלין בעת הירידה והגלות מה'קדשה-העליונה' מאד, על-כן "אין שום יאוש בעולם כלל" - כי מפל המקומות הרעים והטמאים שבעולם יכולין לחזור אליו יתברך, כי אדרבא! שם דיקא מלבש ונסתר ונעלם 'קדשה-העליונה' מאד וכו'.

ועל-כן "חליצת המנעלים בתשעה-באב", הוא טובה גדולה - כי על-ידי שמפיר את מקומו ומקים מצות חכמינו ז"ל בתשעה-באב, שמבין שאז צריכין 'חליצת מנעלים', להורות: שפגם בכל הקדשות, ואין לו שום חיות כי אם מהשם-

יתברך בעצמו בהעלם גדול, כי אין לו פלים' שהם המצוות, לקבל משם, רק שהשם-יתברך ברחמיו בעצמו מתעלם ומסתתר להחיותו בעצמו כביכול בתקף ירידתו, שמחמת-זה חולצין המנעלים. להורות: שאין לו פלים וצמצומים לקבל האור פראוי וכו'.

על-כן על-ידי-זה בעצמו יכול להתעורר בתשובה - מאחר שעל-כל-פנים השם-יתברך מחיהו. אף-על-פי שהוא בבחינת ירידה - יכול להתעורר גם עתה בתשובה, ולשוב אליו ממקומו באשר הוא שם, ולהפוך הירידה לעליה גדולה וכו' - לעלות לבחינת 'קדשה-העליונה', לבחינת 'קדשי-קדשים' וכו'.

כי על-ידי ה'תשובה', ראויין לעלות לשם ולקבל משם שפע גדול "ורב טוב לבית ישראל" (ישעיה סג, ז), להמתיק כל הצמצומים והדינים, שהוא בחינת 'פפרת כל העוונות'.

ואזי נתבטלון ונתהפכין העוונות לזכיות, שזהו בחינת 'ירידה תכלית העליה' - כי זה ידוע ש'חליצת המנעלים של תשעה-באב' - הוא בשביל תשובה ותקון פידוע.

שאז הוא תכלית הירידה, ואז נתקלקלו ונפגמו כל הדרכים וכל השבילים וכל העצות-דקדשה, על-ידי 'חרבן בית-המקדש' שנחרב בעוונותינו, ואז צריכין לחלץ המנעלים - להורות: שעכשו אי-אפשר לנו להמשיך השמירה של המנעלים.

ועל-כן אז באמת: "אין חכמה ואין תבונה ואין עצה" (משלי כא, ל) - כי מסתלקין כל המחין, ו"אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים" (סוטה פ"ט מט"ו), שהוא בעצמו ירחם עלינו ויחיה

אותנו על-ידי ה'שכל-הכולל' בעצמו המתעלם ומסתתר אז בעצם הירידה, שאז מקבלין מעט החיות משם דיקא פנ"ל.

ואז בעת הירידה בתשעה-באב, וכן בכל לילה בחצות-הלילה, שאז הקדשה בתכלית ההסתרה - אז צריכין 'חליצת מנעלים' - שמרמז: על 'בטול העצה וחלקתה' - להורות: שעכשו נסתלקו כל המחין והשכליים בעוונותינו.

וזהו בחינת "חליצת המנעלים בתשעה באב" וכו' פנ"ל - כי 'חליצת המנעלים' מורה על 'הסתלקות בחינת העצה השלמה' הנשמרת על-ידי בחינת המנעלים פנ"ל - כי עכשו נסתלקו המחין ואין עצה פנ"ל.

וזהו בעצמו התקון, כשיודעין שאין עצה, וצועקין ובוכין על זה לפני השם-יתברך, שזהו בחינת איכות וקינות שאומרים בתשעה-באב.

כי 'איב"ה' - זהו בחינה הנ"ל, שמתודין להשם-יתברך: שנפלנו כל-כף בעוונותינו, עד שנחרב הבית-המקדש, ונסתלקו כל השכליים, ואין אתנו יודע עד מה, ואין אנו יודעין שום עצה איך לשוב ולהתקרב אליו יתברך.

כי "עבר קציר בלה קיץ ואנחנו לא נושענו" (ירמיה ח, כ), ואין יודעין עתה "מה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק" (בראשית מד, טז), רק לצעק 'איכה' פמה פעמים, כמו שאומרים בתשעה-באב 'איכה' פמה וכמה פעמים, שהוא עקר כלל הקינות.

כי אין אנו יודעין, רק לצעק 'איכה', שהוא בחינת אי"ה הנ"ל.

הינו: שאנו בוכין על נפשנו שנתרחקנו כל-כף, עד שאין אנו יודעין כלל

איכה אנהנו, ואיכה הדרך והעצה לשוב אליו יתברך.

וזהו מה שכתב רבנו ז"ל (ח"א רמז):
 "ש'תיקו' הנאמר בש"ס, הוא בחינת
 מ'חסר תקוה' והנו"ן נכפפת ונעשית
 'קינו"ת', ולעיתיד יתתקן הכל, ואז נתתקן
 ה'תיקו' - כי יפשטו כל האבעיות
 והספקות, ואז יחזר ויהיה נעשה מ'קינו"ת'
 'תיקו"ו". עין-שם.

כי 'תיקו' הנאמר על האבעיא והספק
 שבש"ס - זהו בחינת 'חלקת-העצה' -
 דהינו: שאין יודעין הדין באיזה 'מצוה'
 שהיא בחינת 'עצה' בנ"ל.

ובל-זה מחמת 'הסרוך-התקוה', שהוא
 בחינת 'פגם כל השכליים-
 פרטיים', שמשם כל ההמתקות והעצות,
 שנפגמו כלם בעוונות ישראל, שזהו בחינת
 'חרבן בית-המקדש'.

כי כל ה'שכליים' כלם, הם בחינת
 'תקונים' להמשיך ה'שכל' של 'השגת
 וידיעת אלקותו יתברך' על-ידם, בחינת
 'עולם-התקוה' פידוע. כי כל צמצומי
 האורות דרך פמה שכליים, כלם הם בחינת
 תקונים פידוע.

אבל בשעת 'חרבן בית-המקדש' - נפגמו
 התקונים הנ"ל, ואז נסתלק ה'נו"ן'
 של 'תקו"ו' ונעשה 'תיק"ו', שהוא בחינת
 'ספקות', בחינת 'חלקת-העצה' בנ"ל. ואז
 נעשה מה'תיקו"ו', בחינת 'קינו"ת', שהם
 בחינת 'איכה' בנ"ל.

ועל-ידי-זה בעצמו חוזר ונתתקן בחינת
 ה'תיק"ו' וה'ספק', בחינת
 'חלקת-העצה'. כי על-ידי ה'בכיה'

וה'קינו"ת' בעצמו - נתתקנין וחוזרים
 ועושים מ'קינו"ת', 'תיקו"ו'.

כי על-ידי-זה בעצמו שאומרים 'קנות',
 שהם בחינת 'איכה', בחינת 'אי"ה' -
 דהינו שבוכין ואומרים: "ש'אין יודעין כלל
 'איכה' לחתור למצא עצה לשוב אליו
 בשלמות באמת!"

על-ידי-זה בעצמו השם-יתברך מרחם
 עליו, ומורהו הדרך הישר
 והנכון והאמת, ויודע העצה איך להתנהג,
 ונעשה מ'קינו"ת', 'תיקו"ו', ונתתקן
 ה'תיק"ו', שהוא ה'ספק', 'חלקת-העצה'.

כי זוכין על-ידי 'צעקות איכ"ה' - לזכות
 לידע הדרך והעצה אמתית איך
 להתנהג, שהוא בחינת 'פשיטות-האבעיא',
 בחינת ה'הפכות ה'תיק"ו' וה'קינו"ת',
 ל'בחינת 'תיקוה' בנ"ל.

לה.

(לקוטי-הלכות, פת-והרשאה ג, וז-ח-ט-י-יא)

וזה בחינת 'בין-המצרים', שמתאבלין על
 'חרבן בית-המקדש' משבעה-עשר-
 בתמוז עד תשעה-באב.

כי עקר 'חרבן בית-המקדש' היה על-ידי
 'פגם-המשפט' וכו', כי ב'בית-המקדש'
 שם עקר 'תקוה-המשפט' וכו'.

כי מחמת שלא עשו 'משפט' ופגמו
 ב'משפט' - על-כן נתלבש ה'משפט'
 בהרשע נבוכדנצר וחרביו, ו"במקום
 המשפט שמה הרשע" (קהלת ג, טז), כי הוא
 בא במקום המשפט, בכח והרשאה שקבל
 מהמשפט, כמו הבא בהרשאה שהוא בא
 במקום התובע, כן הוא בא "במקום
 המשפט", כי המשפט נתלבש בו.

זוה שגזרו ארבעה תעניות על הרבן בית-המקדש; גם נוהגין להתאבל בין-המצרים ולומר חצות, לבבות על הרבן בית-המקדש, ומסגפין עצמן מבשר ויין, וכיוצא כל אחד בפי מנהגו.

כי כל התעניות והסגופים שהיראים עושין - הכל הוא בבחינת 'משפט' - ששופטין עצמם קדם שיבוא הדין של מעלה חסוֹשֶׁלום - כדי לבטל הדין שלמעלה, על-ידי המשפט ששופט עצמו.

כי לפעמים האדם רואה שאין די לו בדבורים מה שהוא שופט עצמו, ואזי הוא בעצמו נותן 'משפט' על-עצמו, שיתענה ויסגף עצמו כדי-וכך על מעשיו שעשה.

ואף-על-פי שבאמת בודאי אין זה מספיק אפלו חלק מאלף כנגד מה שפגם, כי כל ימינו לא יספיקו להתענות ולסגף עצמנו על פגם הרהור ומחשבה זרה אחת וכו' - אך אף-על-פי-כן יכול לזכות לכפרת-עוונותיו על-ידם, כי עקר התקון הוא ה'משפט', דהינו מה שהוא בעצמו שופט עצמו.

ועל-כן מאחר שהוא בעצמו שופט עצמו, ואינו ממתין על הדין שלמעלה - על-ידי-זוה יכול לבטל הדין שלמעלה על-ידי 'תעניות וסגופים' שלו, מאחר שהוא בעצמו שופט עצמו, כי "בש"ש דין למטה, אין דין למעלה" (דברים-רבה ה, ה).

זוה בחינת: מה שאדם יכול להנצל על-ידי סגוף או תענית אחד, מדינים קשים ומרים הרבה מאד, וגם לזכות על-ידם לחיי עולם-הבא וכו'. ועקר ה'תשובה', הוא בחינת ה'משפט', על-ידי שמתבודד

בינו לבין קונו, ושופט עצמו על כל מעשיו שעשה, ומעורר עצמו לעבודת השם-יתברך בכל-פעם, ו"על-ידי שיש משפט למטה, אין דין למעלה", כנ"ל.

ובפרט אם זוכה להתעורר, עד שעושה משפט בעצמו ממש, דהינו: שמתענה ומסגף עצמו.

אף-על-פי שאינו עולה לכלום נגד מעשיו - אף-על-פי-כן מאחר שהוא בעצמו עושה הדין בעצמו, על-ידי-זוה מבטל ממנו כל הדינים שלמעלה, על-ידי ה'משפט' שלו ששופט עצמו כנ"ל.

זוהו בחינת התעניות והאבלות שמסגפין עצמן בתעניות ובמניעת בשר ויין ורחיצה וכו', בשביל הרבן בית-המקדש'.

כי הרבן בית-המקדש' הוא בשביל 'פגם-המשפט' כנ"ל - על-כן אנו עושין עכשו תשובה, ומתקנין זאת, ואנו עושין 'משפט' בעצמנו, ומתענין ומסגפין עצמן, כדי לבטל ה'דין שלמעלה', כנ"ל.

כי עקר האבלות הוא: להתאבל על 'מעשיו' שעשה, שהם גרמו הרבן בית-המקדש'.

כי "כל מי שלא נבנה בית-המקדש בימיו, כאלו נחרב בימיו" (ברכות לג.). וצריך להתאבל על עוונותיו, ולבבות עליהם מאד מאד, ולשפט עצמו, ולפשפש במעשיו, ולתקנם מעתה.

ועל-ידי-זוה יזכה לבנין בית-המקדש' - כי "כל המתאבל על ירושלים, זוכה לראות בשמחה" (תענית ל:).

כי על-ידי האבלות שמתאבל על ירושלים, ומפשפש במעשיו, ותולה הרבן

בְּעֶצְמוֹ, כִּי כָּל אָדָם לְפִי חֲטָאִיו - בֶּן יֵשׁ לֹו
חֵלֶק בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בְּחֶרֶב בַּיַּת־הַמִּקְדָּשׁ.

וְכֵן כָּל אֶחָד כְּפִי מָה שִּׁשׁוּפֵט עֶצְמוֹ וְזוֹכֵה
לְתַקֵּן מַעֲשָׂיו, בֶּן יֵשׁ לֹו חֵלֶק בְּבִנְיַן
בַּיַת־הַמִּקְדָּשׁ שִׁיבְנָה לְעֵתִיד בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ,
עַל־יְדֵי תַקּוּן־הַמַּעֲשִׂים.

כִּי עֵקֶר 'בִּנְיַן בַּיַת־הַמִּקְדָּשׁ' עַל־יְדֵי
'מִשְׁפָּט', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה א, כז): "צִיּוֹן
בְּמִשְׁפָּט תִּפְדָּה" וְכוּ', כִּי עֵקֶר הַחֶרֶב הָיָה
עַל־יְדֵי 'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט' כְּנ"ל, וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי
'תַקּוּן־הַמִּשְׁפָּט', יִחְזַר הַמִּקְדָּשׁ עַל מְכוֹנּוֹ.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תענית כט:): "הָאִי בֵר
יִשְׂרָאֵל דְּאִית לִיה דִּינָא בְּהַדִּי
עִבּוּ"ם, לְשִׁתְּמִיט מַנְיָה קָדָם תְּשַׁעָה בְּאָב
וְכוּ'" (ישעיה שיש לו דין עם גוי לפני תשעה באב -
יתחמק ממנו).

כִּי אִזּוֹ הֵם יָמֵי 'חֶרֶב בַּיַת־הַמִּקְדָּשׁ', שֶׁהוּא
'פְּגַם־הַמִּשְׁפָּט', וְאִזּוֹ נִפְלַח הַמִּשְׁפָּט וְהִדִּין
אֲלֵיהֶם כְּנ"ל - עַל־כֵּן אִזּוֹ קָשָׁה לְיִשְׂרָאֵל
לְהַצְלִיחַ בְּמִשְׁפָּט נֶגֶד עִבּוּ"ם, מֵאַחַר
שֶׁ'מִּשְׁפָּט־דְּקִדְשָׁה' נִפְלַח אִזּוֹ וְנִתְלַבַּשׁ בֵּין
הָעִבּוּ"ם כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן אָנוּ צָרִיכִין אִזּוֹ יָגִיעָה גְדוּלָּה
בְּתַעֲנִית וְדִינֵי אַבְלוֹת שֶׁמְסַגְּפִין
עֶצְמוֹן מִבָּשָׂר וַיֵּין וְכוּ', כְּדֵי לְהַעֲלוֹת הַמִּשְׁפָּט
וְהִירָאָה הַנְּפוּלָה לְשִׁרְשָׁה.

לו.

(לקוטי־הלכות, שו"מ־ש"כ ד, ו-ז)

בְּיָמֵים אֵלּוּ שֶׁ'בִּין־הַמְצָרִים', אָנוּ צָרִיכִין
לְחַזֵּר וּלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת ה'חֶסֶד־
חֲנָם', לְעֵשׂוֹת 'דְּרוֹד־כְּבוֹשָׁה לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל',
שֶׁגָּלִינוּ מִמֶּנָּה בְּאֵלּוֹ הַיָּמִים.

כִּי בְּעֵת הַגָּלוּת - אִזּוֹ חוֹזְרִים הָעִבּוּ"ם
וְהַקְּלָפוֹת לֹוֹמֵר: שִׁאֲרָצֵי־יִשְׂרָאֵל, וְכָל

הַהֲשָׁפְעוֹת הַתְּלוּיּוֹת בָּהּ, הַכֹּל שֶׁלָּהֶם - מֵאַחַר
שִׁאֲרָצֵי־יִשְׂרָאֵל עָתָה בְּיָדָם.

כִּי עֵקֶר 'קִדְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' נִמְשַׁכַּת,
מִבְּחִינַת "כַּח מַעֲשָׂיו" וְכוּ' (תהלים קיא, ו).
וְעַל־כֵּן כְּשִׁאֲרָצֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיַד יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ
נִתְגַּלָּה: "שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בָּרָא הַכֹּל וּבְרָצוֹנוֹ
נִטְּלָה מֵהֶם וְנִתְּנָה לָנוּ" (רש"י בְּרַאשִׁית א, א;
בְּרַאשִׁית־רַבָּה א, ב), וְאִזּוֹ כָּל הַהֲשָׁפְעוֹת נִמְשַׁכּוֹת
לְיִשְׂרָאֵל, כִּי כָּל הַהֲשָׁפְעוֹת נִמְשַׁכּוֹן מֵאַרְצֵי־
יִשְׂרָאֵל.

אַבֵּל בְּגָלוּתָנוּ שֶׁגָּלִינוּ מֵאַרְצָנוּ, וְאַרְצֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּיָדָם - אִזּוֹ נֶעְלַם וְנִתְפַּסָּה
בְּחִינַת "כַּח מַעֲשָׂיו" וְכוּ', וְאִזּוֹ הֵם מִתְגַּבְּרִים
בְּכַפִּירוֹת, וְאוֹמְרִים: "שֶׁהַכֹּל שֶׁלָּהֶם חֶסֶד־
וְשָׁלוֹם".

וְעַל־כֵּן עָתָה 'בִּין־הַמְצָרִים', שֶׁהֵם יָמֵי
הַחֶרֶב וְהַגָּלוּת - צָרִיכִין לְחַזֵּר
וּלְהַמְשִׁיךְ לְעֵשׂוֹת דְּרוֹד לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל - שֶׁזֶה
נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל עַל־יְדֵי
פְּשִׁיטוֹתוֹ וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְחִיָּה כָּל
הַפְּשׁוּטִים, וְאֶפְלוֹ אוֹתָם שֶׁנִּפְלוּ וַיִּרְדּוּ מְאֹד
וְכוּ', כְּמִבְּאֵר שָׁם (ח"ב עח).

כִּי עַל־יְדֵי הָאוֹצֵר־מִתְנַת־חֲנָם' שֶׁמְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ בְּעֵת פְּשִׁיטוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא
מְחִיָּה הַכֹּל וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת הַבְּכִיָּה וְהַאֲבָלוֹת בְּיָמֵים אֵלּוּ
עַל 'גָּלוּת יִשְׂרָאֵל' וְ'חֶרֶב בַּיַּת־
הַמִּקְדָּשׁ' - הֵינּוּ: כִּי אֵין לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת
עֶצְמוֹנוּ, מֵאַחַר שֶׁגָּלִינוּ מֵאַרְצָנוּ, וּבֵית־
הַמִּקְדָּשׁ נִחְרַב בְּעוֹוֹנֵינוּ, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַמְּחִין
וְהַחֲיוֹת. וְעָתָה בְּגָלוּתָנוּ, אֲנַחְנוּ פְּלָנוּ בְּבְחִינַת
'אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים', כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁאָנוּ עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, אֵין מְחַנְנוּ וְשִׁכְלָנוּ בְּשִׁלְמוֹת,
מִחֲמַת מְרִירַת הַגָּלוּת בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ.

כי עקר המוח בשלמות, הוא רק בזמן שביית-המקדש קיים, כידוע, ובפרט שפחמת על הגלות, מתבטלים הרבה מדברי-תורה לגמרי.

על-כן עקר חיותינו עתה, הוא רק על-ידי הצדיק הגדול הנ"ל, שמחיה כל העולם על-ידי פשיטותו, על-ידי ה'אוצר-מתנת-חנם', שהוא ה'דרך לארץ-ישראל' וכו' כנ"ל.

על-כן צריכין להתאבל ולכבות הרבה על 'חרבן בית-המקדש' וגלות ישראל' - כי ה'בכיה' היא בחינת ה'סתלקות-המחין', כי ה'מחין' שהם 'חכמות התורה הקדושה', הם בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישרים משמחי לב". וה'בכיה' היא בחינת 'הסתלקות-המחין'.

הינו: שאנו מראין שפלותנו לפני השם-יתברך, שאין לנו שום מח ודעת, רק אנו בוכין לפני השם-יתברך, שירחם על מרירות גלותנו, ויעשה עמנו חסד-חנם, בזכות הצדיקים-אמתיים הנ"ל שממשיכים ה'אוצר-מתנת-חנם' בעת פשיטותם, כנ"ל.

ועל-כן ב'תשעה-באב' שאז עקר החרבן לגמרי - מסלקין כל המחין לגמרי, "ואין מניחין טלית ותפלין כלל" [בבבא] (שלוש-ערוף ארבע-חיים תקנת, א), רק בוכין ומתאבלים על החרבן.

ואז אנו בלנו כמו עמי-הארץ ובורים לגמרי, ואין לנו שום חיות, רק מבחינת 'קיום-העולם קדם מת-תורה' וכו'.

אבל מעצם החרבן - גם זה אי-אפשר לנו להמשיך, ב'אם על-ידי 'בכיה רבה' על 'חרבן בית-המקדש'.

כי בעונותינו-הרבים, לא די שנחרב הבית-המקדש וגלינו מארצנו בעונותינו, שמשם כל המחין - עוד נוסף יגון על מכאובינו, שגם הצדיקים-אמתיים נסתלקו בעונותינו, אשר "מיתתם שקולה בפלים כחרבן בית-המקדש" (איכה-רבה א, לז).

ועל-זה צריכין לכבות הרבה, עד שנעזר רחמינו יתברך שמו: שימשיך עלינו גם עתה כח הצדיקים, להמשיך עלינו 'חסד-חנם' מ'האוצר-מתנת-חנם' שהמשיכו על-ידי גדל פשיטותם.

כי על-ידי-זה יש להם כח גם עתה לאחר הסתלקותם, להמשיך עלינו ה'אוצר-מתנת-חנם', להחיותנו גם עתה בבחינת 'חסד-חנם' לבד, כי "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייתן" (חלין ז:).

כי 'חיים' - הם בחינת ה'חכמה' וה'מחין' שהם עקר ה'חיות'. ו'מיתה' - היא בחינת 'הסתלקות-המחין', שהיא ה'חיות'.

אבל "הצדיקים, גם במיתתן קרויים חיים" (ברכות יח:). כי גם בעת 'הסתלקות-המחין', הם מקבלים 'חיות' מה'אוצר-מתנת-חנם', ועל-כן הם יכולים להחיות את כל העולם גם לאחר הסתלקותם, על-ידי כח ה'אוצר-מתנת-חנם' שממשיכין בעת פשיטותם, שהוא בחינת 'מיתה' בחינת 'הסתלקות-המחין', כנ"ל.

מגלת איכה

"בְּכֹו תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה" (איכה א, ב)

"שְׁתֵּי בָּנִיּוֹת הִלְלוּ לְמַה וְכוּ, אוֹתוֹ הִלְלָה, לֵיל תִשְׁעָה-בָּבֶל הִיא, אָמַר לָהֶן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל: אַתֶּם בְּכִיתֶם בְּכִיָּה שֶׁל חֲנָם, וְאֲנִי אֶקְבַּע לָכֶם בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת, וְכוּ". (סנהדרין קד:)

א.

(ח"ב ז, יא)

עַל-יְדֵי חֲטָא הַמְּרָגְלִים, גָּרְמוּ חֲרָבַן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַצְ"ל

(תענית כט. סוטה לה. סנהדרין קד: במדרש רבה טז, כ; תנחומא שלח יב): **"אַתֶּם בְּכִיתֶם בְּכִיָּה שֶׁל חֲנָם, אֲנִי אֶקְבַּע לָכֶם בְּכִיָּה לְדוֹרוֹת - כִּי אוֹתוֹ הִלְלָה, לֵיל תִשְׁעָה-בָּבֶל הִיא, שְׁבוּ נִחְרַב הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ".**

וּמִשֶּׁה־רַבְּנוּ בִקֵּשׁ עַל-זֶה: "סֶלַח נָא" (במדבר יד, ט) - כִּי בָּזָה הַחֲטָא וְהַפְּגָם, תְּלוּיִים כָּל הָעוֹנוֹת, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הַפְּגָם, נִחְרַב הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ.

ב.

(ספר-המדות, תשובה ק)

צְעָקָה וּבְכִיָּה בַּלַּיְלָה - יוֹתֵר נִשְׁמַעַת לְרַחֵם. [רַבֵּי צְדוֹק הַפָּהֶן מְלוּבְלִין, צִין לְסִנְהֶדְרִין קד: עַל הַפְּסוּק (איכה א, ב): "בְּכֹו תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה" - "שִׁכַּל הַבּוֹכָה בַּלַּיְלָה קוֹלוֹ נִשְׁמָע"].

"דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מִבְּלֵי בָּאֵי מוֹעֵד" (איכה א, ד)

ג.

(ח"א לא, ד)

הִיסוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם בְּדְרָכִים, הִיא בְּסִפַּת גְּלַגְלֵי הָרְקִיעַ.

כִּי "אֵין לָךְ דְּבַר מְלֻמָּטָה, שְׂאֵין לוֹ כּוֹכָב מְלֻמָּעָלָה" (בראשית-רבה י, ו). יֵשׁ 'כּוֹכָבִים' שֶׁמְגַדְּלִים מִיְנֵי 'עֲשָׂבִים' בְּמִקּוּמוֹת שְׂמַאֲרִים, וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחִיבִים שֶׁיְהֵא 'דְּרָךְ בְּנֵי-אָדָם' בְּמִקּוּמוֹת שְׂמַאֲרִים, וְיֵשׁ שֶׁמְחִיבִים שֶׁיְהֵיָה 'מְדַבֵּר', וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחִיבִים שֶׁיְהֵא 'יָשׁוּב'.

וּלְכִי ה'הִתְנוּצְצוֹת הַכּוֹכָבִים' עַל הַמָּקוֹם, כִּן הַמָּקוֹם מִתְנַהֵג.

וְזֶהוּ בְּחִינּוֹת (איכה א, ד): "דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מִבְּלֵי בָּאֵי מוֹעֵד". "מוֹעֵד" - זֶה בְּחִינּוֹת 'גְּלַגְלֵי הָרְקִיעַ', שֶׁעַל-יְדֵם נִחְשָׁב הַזְּמַן.

וְזֶהוּ (משלי ד, יט): "דְּרָךְ רַשְׁעִים כְּאֶפְלָה" - שְׂאֵין 'כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת' מְאִירִין לָהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִכְשָׁלִים. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּבְרִית' וְכוּ.

ד.

(חיי-מוהר"ן שטו)

ה'דְּרָכִים' מְבַקְשִׁים אֶת תְּפִקְדָם, כְּדֹאֵיתָא בְּמִדְרָשׁ (איכה-רבה א, ל) עַל פְּסוּק "דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת" (איכה א, ד): "שֶׁהֵם מִתְאַבְּלִים עַל שֶׁפָּסְקוּ עוֹלֵי-רַגְלִים שֶׁהִיוּ עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם".

וְכִן אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם שֶׁהֵם נוֹסְעִים וְהוֹלְכִים לְהַצְדִּיקָה-אֱמֶת, כְּשֶׁחֲסוּשׁוֹלָם נִפְסָק אַחַד מֵהֶם וְנִמְנָע מִלְּנַסֵּעַ - אֲזִי גַם ה'דְּרָכִים' מִתְאַבְּלִים וּמְבַקְשִׁים אֶת תְּפִקְדָם, כִּי ה'דְּרָכִים תְּאָבִים שֵׁיפֵעַ עוֹד אַחַד עֲלֵיהֶם לְהַצְדִּיקָה-אֱמֶת.

זֶה" (קהלת ז, יד), שְׁכַנְשֵׁי שֶׁכַח לְמֵאוּרֵי־אוּר, אֲזִי נִכְנָעִין מְאוּרֵי־אֵשׁ. וְכֵן לְהַפְדּוּ: שְׁכַנְשֵׁי־נִכְנָעִין וְנִסְתַּלְקִין מְאוּרֵי־אוּר חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֲזִי מִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי־אֵשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת 'הַרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - בְּחִינַת (איכה א, יג): "מִמְרוֹם שָׁלַח אֵשׁ בְּעֶצְמֹתַי" - כִּי נִתְגַּבְּרוּ מְאוּרֵי־אֵשׁ, עַל־יְדֵי שְׁנִסְתַּלְקוּ מְאוּרֵי־אוּר, בְּבְחִינַת: "רַחֵל מִבְּבֶה עַל בְּנֵיהָ" (ירמיה לא, יד).

כִּי הַבְּכִיָּה שֶׁהִשְׁכִּינָה בּוֹכָה וּמִיִּלְלַת כְּבִיכּוֹל עַל יִשְׂרָאֵל, הוּא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת מְאוּרֵי־אוּר, וְאֲזִי מִתְגַּבְּרִין חֶסֶד וְשָׁלוֹם מְאוּרֵי־אֵשׁ, בְּחִינַת: "מִמְרוֹם שָׁלַח אֵשׁ".

"קוֹל נִתְּנוּ בְּבֵית ה' כְּיוֹם מוֹעֵד" (איכה ב, ז)

כְּקוֹל עַמָּא דְּמִצְלִין בְּחֻזָּא דְּפִסְחָא. (תרגום)

ח.

(ח"א רא)

מִרְמֹז ב'תְּרַגּוּם אֵיכָה': "שְׁבַפְסַח צוֹעֲקִין בְּהַתְּפִלָּה" - עַל פְּסוּק (איכה ב, ז): "קוֹל נִתְּנוּ בְּבֵית ה' כְּיוֹם מוֹעֵד" - בְּתְרַגּוּם: "כְּקוֹל עַמָּא דְּמִצְלִין בְּחֻזָּא דְּפִסְחָא".

"טַבְּעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ" (איכה ב, ט)

ט.

(ח"א רפ)

יֵשׁ גְּוַעֲדוֹ, וְהֵם שְׁנֵי בְּחִינּוֹת: גְּוַ, וְעֵדוֹ. בְּחִינַת: 'חֲכָמָה עֲלָאָה', וְ'חֲכָמָה תִּתְּאָה'. כִּי עִקַּר 'תְּעִנוּג גְּוַעֲדוֹ' - הוּא 'הַשְּׁגַת חֲכָמַת אֱלֻקוֹת', הֵינּוּ: 'חֲכָמָה־עֲלָאָה', וְ'חֲכָמָה־תִּתְּאָה'.

ה.

(ספורי מעשיות, מעשה הו ממלך ענו, בסוף)
 "דְּרָכֵי צִיּוֹן אֲבִלּוֹת" (איכה א, ד). "צִיּוֹן" - סְהִיא בְּחִינַת ה'צִיּוֹנִים' שֶׁל כָּל הַמְּדִינּוֹת, שְׁכָלָם נִתְּוַעְדִים לְשֵׁם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יחזקאל לט, טז): "וְרָאָה אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוֹן".

וְזֶהוּ (ישעיה לג, ט): "חִזָּה צִיּוֹן קְדִיִּת מוֹעֲדֵנוּ", רָאשֵׁי־תִבּוֹת: 'מִצַּח"ק' - שְׁשֵׁם הָיוּ נִתְּוַעְדִים כָּל ה'צִיּוֹנִים'. וּמִי שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִידַע אִם לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר אוֹ הַמְּשָׁא־וּמְתוֹ, הָיָה יוֹדֵעַ שֵׁם. יְהִי רְצוֹן שִׁיבְנָה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

"וַתִּרְדּוּ פְּלָאִים" (איכה א, ט)

ו.

(שיחות הר"ן ד)

דַּע: שְׁמִיּוֹם שֶׁהָרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, נִפְלַ הַעֲשִׂירוֹת בְּעַמְּקֵי הַקְּלָפוֹת, בְּבְחִינַת: "וַתִּרְדּוּ פְּלָאִים" (איכה א, ט) - 'פְּלָאִים', אוֹתִיּוֹת 'אֲלָפִים'. הֵינּוּ: שֶׁה'אֲלָפִים' שֶׁל עֲשִׂירוֹת, יֵרֵד 'פְּלָאִים', דְּהֵינּוּ יְרִידָה גְּדוֹלָה וְנִפְלָאָה.

עַל־כֵּן בְּהַכְרָח שִׁיחִיָּה לוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם יְרִידָה גְּדוֹלָה מְאֹד קִדְּם שְׂבָא לְעֲשִׂירוֹת, דְּהֵינּוּ 'אֲלָפִים מְזַמְּנִים'.

"מִמְרוֹם שָׁלַח אֵשׁ בְּעֶצְמֹתַי וַיִּרְדְּנָה" (איכה א, יג)

ז.

(ח"ב סז)

"יֵשׁ מְאוּרֵי־אוּר' וּמְאוּרֵי־אֵשׁ" (זוהר בראשית כא, ויקהל רח). - וְהֵם "זֶה לַעֲמַת

אך לזכות לזה - אי אפשר בייאם על ידי השערים, בחינת 'שערי גורען'. אך אלו השערים, גנוזים וטמונים בארץ, בחינת (איכה ב, ט): "טבעו בארץ שעריה".

וצריכים לזה 'בעל הבית' מושל בארץ, שיוכל להוציא ולהקים ולהעמיד השערים שנטבעו בארץ.

ועל ידי 'למוד פוסקים' - זוכין להיות מלך ומושל בארץ, ואז יכולין להעמיד ולהקים השערים שנטבעו בארץ.

וזהו: "שפטים ושטרם תתן לה בכל שעריה וכו' לשבטיה" (דברים טז, יח). "שבט", ראשיתבות: "טבעו בארץ שעריה".

כי על ידי ה"שופטים ושטרם" המנהיגים והמושלים בארץ, על ידי משפטי התורה, בחינת 'פוסקים' - על ידי ייזוה נתגליו השערים שנטבעו בארץ.

וזהו: "תתן לה בכל שעריה לשבטיה" - כי ה"שופטים ושטרם" מקימין השערים שנטבעו בארץ, ומגליו השערים שנתעלמו, בחינת "טבעו בארץ שעריה", על ידי ה'משפט' שלהם.

כי כל מנהיג, איך שהוא מתנהג בעבודתו, על כל פנים הוא רחוק מדרכיהם וכו', וכן המקרבים אליהם וכו'.

שוב אמר רבנו ז"ל: שגם הצדיקים של עכשו, הם בבחינת התערבות עמהם, כי הם מנהיגים בביתם כמו מנהגי השרים והאדונים וכו'. ועל ידי זה אינם יכולים לומר תורה.

אף על פי שאומרים קצת מה ששיד להעולם, אף על פי כן תורה גמורה אין יכולין לומר וכו'.

ומאחר שאינם יודעים תורה - על ידי זה הם מנהיגים עצמם במנהגי השרים. כי מאחר שאינם יודעים תורה, הם מכרחים על כל פנים לנהג עצמם במנהגים הנ"ל - כי בלא זה, במה יהיה נפר מעלתם וחשיבותם, מאחר שאינם בני תורה.

וזהו בחינת (איכה ב, ט): "מלכה ושריה בגוים אין תורה, גם נביאיה לא מצאו חזון מה".

"עשה ה' אשר זמם בצע אמרתו" (איכה ב, יז)

יא.

(ח"א ר"ט)

"בצע אמרתו" (איכה ב, יז), "בזע פורפירא דילה" [קנע מלבושו] (איכה רבה א, א). כי בודאי אין הבית המקדש יכול לסבל כבודו וגאותו יתברך, כמו שקתוב (מלכים א, ח, כז): "הנה השמים ושמי השמים לא יכללוך, אף כי הבית הזה" וכו'.

רק מחמת 'אהבת ישראל', צמצם והלביש את גאותו, כדי להשרות

"מלכה ושריה בגוים אין תורה, גם נביאיה לא מצאו חזון מה" (איכה ב, ט)

י.

(חיי מוהר"ן תכא)

אמר רבנו ז"ל: אפלו הצדיקים של עכשו, גם כן יקרים מאד בעיני השם יתברך. ואלמלא לא היה בהם רק מה שמרחקים ממנהגי הקליעולם, ההולכים בדרכי ומנהגי העכו"ם וכו' - גם כן דים.

"קומי רני בלילה לראש אשמרות" (איכה ב, יט)

טו.

(ח"א ג)

התקון שיוכל לשמע נגינה מכל אדם, הוא על-ידי שילמד בלילה תורה שבעל-פה, הינו: 'גמרא' שהיא בחינת 'לילה' וכו'.

וזהו (איכה ב, יט): "קומי רני בלילה" - הינו: שתהיה 'תקומה' לה'רנה, על-ידי ה'לילה' שהיא 'גמרא ש"ס'.

"שפכי כמים לבך נכח פני ה'" (איכה ב, יט)

טז.

(ח"א ט, ד)

"כמה אנו מרחקינן ממיא" (בבא-בבא ע"ד): - מבחינת: "שפכי לבך כמים נכח פני ה'" (איכה ב, יט) - והראה לנו סימן על-זה, שעדיין לא הגענו למדרגה זאת, שנתפלל כל-כך בכונה, עד שנשפך לבנו לפני כמים.

כמו שכתוב (תהלים פט, מד): "אף תשיב צור חרבו ולא תקמותו במלחמה" - כי כל התפללות, הם בחינת 'חרב' אצל 'משיח' - ואם היו התפללות בבחינה הנ"ל, בודאי לא היה "משיב צור חרבו" (תהלים פט, מד), וזה סימן: שעדיין לא הגענו למדרגת: "שפכי לבך כמים נכח פני ה'".

יז.

(ח"א כ, ד)

"שפכי כמים לבך נכח פני ה'" (איכה ב, יט). "פני ה'" - זה בחינת 'באורי

שכינתו ב'בית-המקדש', כדי לגלות מלכותו.

אבל כשהטאו לפניו - אזי כביכול הראה וגלה גאותו וגאוונו, ולא רצה להלבישו ולצמצמו עוד, וממילא נחרב הבית-המקדש.

כי מאחר שקרע ובטל הצמצום והלבוש - שוב אין הבית-המקדש יכול לסבל גאותו וגאוונו, כי "הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך", כנ"ל.

יב.

(ח"א ר"ט)

כשאמר רבנו ז"ל התורה "בצע אמרתו" (ח"א ר"ט), אמר אז 'דברי צחות' לדרשן אחד שישב אז על שלחנו: "בצע אמרתו" (איכה ב, יז) - ש'אומר' תורה בשביל 'בצע' ומזון.

יג.

(ח"ב צא)

"בצע אמרתו" (איכה ב, יז), פרושו: 'לבוש'.

"צעק לבם אל ה'" (איכה ב, יח)

יד.

(ח"ב ה, ב)

כשנתקלקל וגופל ה'אמונה', עד שאין מועיל אפלו 'קול צעקה', שהוא 'קול בלא דבור' - אזי צריכין לצעק מן הלב לבד, בבחינת (איכה ב, יח): "צעק לבם אל ה'" - שהוא צעקת הלב לבד בלי קול.

וְדַרוּשֵׁי תְּתוּרָה, כְּמוֹ (וַיִּקְרָא יט, לב): "וְהִדְרֹתָ פְּנֵי זָקֵן" - זָקֵן זֶה הַדְּרֹת־פְּנִים' - וְהֵם שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה תְּקוּנֵי דְקִנְיָא, וְהֵם שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוּרָה נִדְרָשֶׁת בְּהָךְ - שְׁצָרִיךְ לְשַׁפֵּךְ שִׂיחוֹ וּתְפַלְתּוֹ קֹדֶם שֶׁמִּמְשִׁיךְ בְּאוּרֵי־הַתּוּרָה.

יח.

(ח"א לח, ז)

"תִּתְנֶיָא רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר: אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת, רוֹאִים וְאֵינֶם יוֹדְעִים מָה רוֹאִים, הָאָרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּדִים, וּמִים עַל הַהָרִים" (חגיגה יב:).

הֵינּוּ: 'בִּינָה', אָרֶץ הַחַיִּים, שְׁמִמְנָה תּוֹצְאוֹת הַתְּפִלִּין. וְהַתְּפִלָּה נִקְרָא עַמּוּד, עַל־שֵׁם (תְּהִלִּים קו, ל): "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס".

וְ"עַמּוּדִים" - בְּחִינַת תְּפִלָּה, עַל הַמִּים, הֵינּוּ: עַל הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ נִכַח פְּנֵי ה'".

"וּמִים עַל הַהָרִים" - זֶה בְּחִינַת תּוּרָה, שֶׁעַל־יָדָה נִתְעוֹרֵר חֶסֶד אַבְרָהָם. כִּי הַהָרִים זֶה תּוּרָה, שֶׁהוּא מְרוֹמָם וְכוּ'.

יט.

(ח"א נד, ו-בסוף)

"מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, מִי צָרַר מִים בְּשִׁמְלָה" (משלי ל, ד) - 'מִים' בְּחִינַת לֵב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ".

הֵינּוּ: שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה שְׁמִלְכֵט וּמְבָרַר הָרוּחַ־טוֹבָה מִן הָרוּחַ־רָעָה, הוּא צוֹרֵר מִים בְּשִׁמְלָה - שֶׁשׁוֹמֵר הַלֵּב שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עָלָיו הַמְדָמָה.

וְזָהוּ (תְּהִלִּים עז, ז): "עִם לִבְכִי אֲשִׁיחָה" - כִּי עַל־יְדֵי בְּחִינַת נִגּוּן וְשִׁמְחָה, בְּחִינַת בְּרוּר הַטּוֹב מִן הָרָע, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁמַר הַלֵּב מִכַּח־הַמְדָמָה - וְאֵז יָכוֹל לְשַׁפֵּךְ לְבוֹ כַּמִּים לִפְנֵי ה', בְּבְחִינַת: "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ נִכַח פְּנֵי ה'".

וְזָהוּ (תְּהִלִּים קמז, יח): "יֵשֶׁב רוּחוֹ, יִזְלוּ מַיִם". עַל־יְדֵי "יֵשֶׁב רוּחוֹ" - שְׁמִלְכֵט וּמְאֻסָּף הָרוּחַ בְּיָדוֹ. עַל־יְדֵי־זֶה "יִזְלוּ מַיִם" - בְּחִינַת: "מִי צָרַר מַיִם", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֵּב, בְּחִינַת: "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ".

כ.

(ח"ב ב, ו)

"אִמַּת הַמַּיִם יוֹכִיחַ" (בְּבִא־מִצִּיעָא נט): - "אִמַּת הַמַּיִם" - זֶה בְּחִינַת דְּבוּר שֶׁל תְּשׁוּבָה, בְּבְחִינַת (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ נִכַח פְּנֵי ה'".

כא.

(ח"ב טו)

יֵשׁ "לֵב אֲבֹן" (יחזקאל יא, יט; לו, כז), דְּהֵינּוּ "אֲבִירֵי לֵב הָרְחוּקִים מִצְדָּקָה" (ישעיהו מו, יב).

וְזָהוּ (תְּהִלִּים קיד, ח): "הַהִפְכֵי הַצּוּר אָגַם מַיִם" - דְּהֵינּוּ: שְׁנֵת־הַפֶּךְ לֵלֵב רָד, בְּחִינַת (אֵיכָה ב, יט): "שִׁפְכֵי כַּמִּים לִבְךָ נִכַח פְּנֵי ה'", הֵינּוּ: לֵב רָד לְהַתְנַדֵּב לְצְדָקָה.

וּבְשִׁבִיל־זֶה נִקְרָא 'צְדָקָה': 'מַיִם' - כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (עֲמוֹס ה, כד): "וַצְדָּקָה בְּנַחַל אֵיתָן".

"במחשבים הושיבני כמתי עולם" (איכה ג, ו)

כב.

(ח"א ג)

'תורה שבעל־פה, היא בחינת 'לילה',
כמו שאמרו רז"ל (סנהדרין כד. על
איכה ג, ו): "במחשבים הושיבני - זה תלמוד
בבלי".

כג.

(ח"א כג, א)

אלו בני־אדם הנופלים ב'תאות־מזון',
ואינם מאמינים שהקדוש־ברוך־הוא
יכול לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים
אחר פרנסתם ביגיעות גדולות - אלו בני־
אדם נקשרים בפנים דסטרא־אחרא, אלקים
אחרים, השך, בחינת 'מיתה', כמו שכתוב
(איכה ג, ו): "במחשבים הושיבני" [כמתי עולם].

כד.

(ח"א לה, דה"ז)

למוד 'פשטא אורייתא', הוא בחינת 'שנה'
(זהר פנחס רמד:). כמו שאמרו חז"ל
(סנהדרין כד. על איכה ג, ו): "במחשבים הושיבני
- זה תלמוד בבלי". וזה בחינת 'אמונה',
כמו שכתוב (תהלים צב, ג): "ואמונתך
בלילות", "ולחשך קרא לילה" (בראשית א, ה).

ואדם הדבוק תמיד בעבודת־הבורא,
ונתייגעים המחין שלו מחמת גדל
הדבקות - אזי ילמוד 'פשטא אורייתא'.

ואזי: ה'מחין' שלו, הינו 'נשמתו' - באה
בתוך 'אמונה', בבחינת (איכה ג, כג):
"חדשים לבקרים", ומתחדשים ומתחזקים
מעיונותם.

כה.

(ח"א לז, ב)

'גוף' ו'נפש', הם בחינת 'אדם' ו'בהמה',
'חמר' ו'צורה', 'הכמה' ו'סכלות',
'אור' ו'חשך' וכו' - והם בחינת 'חיים'
ו'מיתה' וכו', כמו שכתוב וכו'; וכתוב (איכה ג,
ו): "במחשבים הושיבני" [כמתי עולם] וכו'.
והם בחינות 'שכחה' ו'זפרון' וכו'.

כו.

(ח"א קא)

יש ע' אנפין נהירין, ויש ע' אנפין
חשוכין. "זכה, נעשה לו סם חיים. לא
זכה, נעשה לו סם מות" (יומא עב:). 'סם־חיים'
הוא 'אנפין־נהירין'. 'סם־מות' הוא 'אנפין־
חשוכין', כמו שכתוב (איכה ג, ו): "במחשבים
הושיבני כמתי עולם".

"חסדי ה' בי לא תמנו, בי לא כלו רחמיו"

(איכה ג, כב)

כז.

(ח"ב קא)

עקר כָּלל וְשָׂדֵשׁ ויסוד של כל העצות
להתקרב להשם־יתברך וכו' -
לבקש מלפניו: "שיקרבהו לעבודתו
יתברך" וכו'!

וצריכין לכפל ולשנות זאת ולזכר זאת
בכל יום ויום - פי יש כמה וכמה
מיני חלישות ובלבולים עליזה בלי שעור
וכו'.

וצריכין לחזר זאת אלפים פעמים - כדי
שיתחזק ויתאמץ לעמד על
עמדו, להתפלל ולהתחנן לפני השם־יתברך
תמיד, שיקרבהו לעבודתו, יהיה איך שיהיה.

"חסדי ה' בי לא תמנו, כי לא כלו רחמיו"
(שם ג, כב).

אשר אמו תנחמנו, כן אנכי אנהמכם,
ובירושלם תנחמו."

כן יקיים בך לחזק (תהלים כג, יד): ו"חזק
ויאמץ לבך", אשר יזכה לזה, שיזכה
לילך לירושלים עיר-הקודש ברב הרחבה,
אמן כן יהי רצון.

"חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג)

נט.

(ח"א ט, א)

בשמתפלל בכל פחו, ומכניס פחו
באותיות התפלה, אזי
נתחדש פחו שם, בבחינת (איכה ג, כג):
"חדשים לבקרים רבה אמונתך" וכו'. כי
'אמונה' היא 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז,
יב): "ויהי ידיו אמונה", תרגומו: "פרישן
בצלו".

ל.

(ח"א לה, ג-ד-ה-ו-ז-י)

'חדושהשכל', 'חדושהנשמה' - הוא
על-ידי 'שנה' (זחר)

בראשית יט. ויקהל ריג ריד. - על איכה ג, כג):
"חדשים לבקרים רבה אמונתך".

כי כשהמחין מתיגעים, אז על-ידי ה'שנה'
הם מתחדשים, כנראה בחוש. ובשעת
השנה - ה'מחין', הינו ה'נשמה', באה בתוך
'אמונה', בחינת: "חדשים לבקרים" [רבה
אמונתך] וכו', כפונא ב'זחר-הקדוש' (שם).

ויש כמה בחינות 'שנה' וכו'. גם 'למוד'
פשוטא אורייתא' הוא בחינת 'שנה'
(זחר פנחס רמד): וכו'. ואדם הדבוק תמיד
בעבודת-הבורא, ונתיגעים המחין שלו, אזי
'למוד פשוטא אורייתא'.

נח.

(עלים-לתרופה, 'מכתב נחמה' מרבי
נפתלי ז"ל, תלמיד רבנו ז"ל)

אחי ידידי ואוהבי מנער. שמעתי אשר
עבר עליך, "שמעתי ותרעז בטני
לקול צללו שפתי" (תבוק ג, טז), הומה לבי
על צערך המר, "צר לי עליך אחי" (שמואל-ב
א, כו), כי נעם אהבתו תקוע בלבי מנעורינו,
על-כן מר ומרור צערו בלבבי.

אך מכרחין להתנחם, כמו שכתוב (ישעיה
מ, א): "נחמו נחמו עמי יאמר
אלקיכם". והתורה היא נצחית ובכל אדם
ובכל זמן. וגם עתה אומרת: "נחמו נחמו".

ומעת שמעתי ולבי דוי על צערו, מאז
לבי דוי ורבות אנחותי ביותר. אך
זאת נחמתי, אשר ידעתי מנער, וידעתי:
אשר משרש בפנימיות לבבו, נקדת אמונה
אמתית בהשם, ובתורתו, ו"בבחי צדקיא,
אשר הפה מעיני הישועה" (על-פי תרגום ישעיה
יב, ג).

אשר בדבריהם יכולים להתנחם ולהחיות
את נפשנו תמיד, ולקיים המקראות
הקדושים אשר בהם התנחם ירמיהו אחר
צעקתו במרידות דמרירות, אחר כל-זאת
אמר (איכה ג, יח-כא-כב-לב): "ואמר אבד נצחי
ותוחלתי מה'. זאת אשיב אל לבי על כן
אוהיל. חסדי ה' בי לא תמנו וכו' וכו'. כי
אם הוגה". אף-על-פי-כן אחר-כך (שם שם,
לב; ישעיה סג, ז): "ורחם פרחמיו וכרב
חסדיו".

כן יקיים בך, וגם נבואות ונחמות 'ישעיה'
אשר נבא לדורות (ישעיה סו, יג): "כאיש

לג.

(ח"ב ה, ב)

עקר גדול האמונה, הוא בבחינת (תהלים צב, ג): "ואמונתך בלילות" - דהינו: כל מה שנדחה והולך חלק מהלילה ונתקרב אל אור היום, נתגדל האמונה ביותר.

עד ש'באור-היום', אז נתגדל האמונה בשלמות, בבחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך".

לד.

(ח"ב ח, ט)

על-ידי אמונה, יהיה 'חדושי-העולם' לעתיד וכו', בבחינת (תהלים צב, ג): "להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות".

"אמונתך בלילות" - זה בחינת האמונה שתלויה ב'כח-המדמה', בחינת 'לילה' וכו'.

ועל-ידי-זה: "להגיד בבקר חסדך" - הינו: בחינת 'חסד', שעל-ידו יהיה 'חדושי-העולם' לעתיד.

וזו בחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים רבה אמונתך", הינו: אמונה - על-ידי-זה יהיה 'חדושי-העולם', בחינת: "חדשים לבקרים", בחינת: "להגיד בבקר חסדך" וכו', פנ"ל.

לה.

(לקוטי-מוהר"ן, התורה "רב לכם" - בהוספות מפתב"ד רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

"חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה ג, כג). דהינו: פשעומד בזריזות בבקר לעבודת בוראו, בראה ופחד לשמו הגדול יתברך. אשר בהיותו מתבונן בבקר

ואזי ה'מחין' שלו, הינו נשמתו, באה בתוך אמונה, בבחינת: "חדשים לבקרים" - ומתחדשים ומתחזקים מעיפותם.

ויש שנה' שהוא בחינת "משאי-ומתן באמונה" (שבת לא.), שהוא גם-כן 'פשטא אורייתא'. כי פשעוסק ב"משא-ומתן באמונה", אזי ה'מחין', הינו נשמתו, באה לתוך אמונה, בבחינת: "חדשים לבקרים" - ונתחדשו שם ונתחזקו מעיפותם.

אבל כשאדם מכניס 'שכלו', הינו נשמתו, בתוך האמונה, הינו 'פשטא אורייתא', הינו 'משאי-ומתן', בבחינת: "חדשים לבקרים" - אזי צריך לשמר האמונה, שלא ינקו ממנה החיצונים.

כי היא שוכנת בתוך החיצונים, בחינת (יחזקאל ה, ה): "זאת ירושלים שמתיך בתוך הגוים, וסביבותיה ארצות". ו'ירושלים' הוא בחינת אמונה וכו'.

לא.

(ח"א סב, ה)

האמונה מתחדשת אצל האדם בכל בקר, בחינת (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים" [רבה אמונתך].

לב.

(ח"א עו)

בכל יום ויום צריך 'התחדשות המחין', כמה שכתוב (איכה ג, כג): "חדשים לבקרים" וכו', וכמה שכתוב (תפלת שחרית): "המחדש בטובו" וכו'.

שֶׁחֲזִיר לֹא בְּמִדַּת טוֹבוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ הַנְּמַסֶּרֶת
תְּמִיד בְּכָל יוֹם - אֲזִי נוֹפֵל עָלָיו הִירָאָה וּפְחַד
מִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזִי נִתְרַחֲבָה וְנִתְרַבָּה
ה' אֱמוּנָה'.

וְזֶה: "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֱמוּנַתְךָ" -
שֶׁנִּתְרַחֲבָה וְנִתְרַבָּה ה' אֱמוּנָה'.

"יִתֵּן בְּעֶפְרַיִם פִּיהוּ אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְוָה" (איכה ג, כט)

לו.

(ח"א נה, ה)

"יִתֵּן בְּעֶפְרַיִם פִּיהוּ" (איכה ג, כט). כְּלוֹמַר:
שִׁיקְשֵׁר דְבוּרוֹ עִם 'שׁוֹכְנֵי-עֶפְרַיִם' -
שִׁיקְשֵׁר עֲצָמוֹ עִם 'שׁוֹכְנֵי-עֶפְרַיִם', וַיַּעֲזֹר
אוֹתָם בְּתַפְלָתוֹ שִׁיתַּפְּלֹכוּ עִמּוֹ.

לז.

(ח"א ס, ח)

עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת' שֶׁל הַצַּדִּיק-
הָאֱמֵת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה
'הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשָּׁנָה' - עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים
לְדַבֵּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'פְּקִידַת עֲקָרוֹת'.

וְזֶה בְּחִינַת (סְנַחֲדְרִין ק.): "לְהַתִּיר פֶּה
אֱלֹמִים, וּלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת". וְזֶה
הַפֶּה בָּא לְכִלֵּי הוֹלְדָה, דְּהֵינּוּ 'בִּטְחָנֵי הַדּוֹר'
מִקְבָּלִין זֶה הַפֶּה, בְּבְחִינַת (ישעיה מ, לא): "וְקוֹי
ה' יִחְלִיפוּ כַח". וְעַל-כֵּן נִקְרְאוּ ה'כְּלִיֹּת'
(תהלים נא, ח): "בְּטוֹחוֹת" - כִּי ה'כְּלִיֹּת' הֵם
'כְּלֵי-הַהוֹלְדָה'.

וְזֶה בְּחִינַת (איכה ג, כט): "יִתֵּן בְּעֶפְרַיִם פִּיהוּ
אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְוָה". עֶפְרַיִם הוּא בְּחִינַת
'הַעֲדָר הַדְּבוּר', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כט, ד):
"וּמַעֲפָר תִּשָּׂח אִמְרַתְךָ".

הֵינּוּ: שֶׁצָּרִיךְ לִיתֵּן בְּחִינַת הַדְּבוּר 'לְהַתִּיר
פֶּה אֱלֹמִים" (סְנַחֲדְרִין ק.), וְעַל-יְדֵי-זֶה
בָּא 'פֶּה הַדְּבוּר' לְקוּוֵי הַשֵּׁם, שֶׁהֵם 'כְּלֵי
הַהוֹלְדָה'.

וְזֶהוּ: "אוֹלֵי יֵשׁ תִּקְוָה" - כְּדֵי שֶׁיִּגִּיעַ
הַדְּבוּר לְקוּוֵי הַשֵּׁם.

וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית כח, יד): "וְהָיָה זִרְעֶךָ כְּעֶפְרַיִם
הָאֲרֶץ" - כִּי ה'הוֹלְדָה' תְּלוּיָהּ, עַל-
יְדֵי בְּחִינַת "יִתֵּן בְּעֶפְרַיִם פִּיהוּ" (עֵינן בְּפָנִים).

"מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת וְהַטּוֹב" (איכה ג, לח)

לח.

(ח"א לא, בסוף)

"מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת וְהַטּוֹב"
(איכה ג, לח) - רַק כֹּל-אֶחָד, לְפִי מַה
שֶׁהוּא מְצִיר וְעוֹשֶׂה כְּלֵי לְקַבֵּל טוֹב אוֹ רַע
חֲסוּשָׁלוֹם - אֲזִי נַעֲשֶׂה 'נִקְדוֹת' עַל-יְדֵי
ה'כְּסוּפִין' וְה'הַשְׁתַּקְקוֹת' שְׁלוֹ.

הֵינּוּ: אִם הוּא נִכְסֵף לְדַבֵּר טוֹב - נַעֲשֶׂה
מִה'כְּסוּפִין' נֶפֶשׁ קְדוּשָׁה, וְנִצְטִירוּ
ה'אוֹתִיּוֹת' וְנַעֲשִׂים כְּלֵי לְקַבֵּל טוֹב.

וְכֵן לְהַפְּךָ: אִם נִכְסֵף לְרַע חֲסוּשָׁלוֹם,
נַעֲשִׂים מִה'כְּסוּפִין' - 'נִפְשׁוֹת', שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'נִקְדוֹת', וְנִצְטִירוּ הָאוֹתִיּוֹת וְנַעֲשִׂים
כְּלֵי לְקַבֵּל רַע חֲסוּשָׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ לְהַתּוֹרָה שְׁנֵי פָחוֹת: "זְכָה
נַעֲשֶׂה לֹא סָם חַיִּים" וְכוּ' (יומא עב):
- כִּי כֹל-אֶחָד לְפִי מַה שֶׁהוּא נִכְסֵף, כְּדֵי מְצִיר
וּמְפָרֵשׁ 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' וְכוּ'.

חס־ושלום, עד שלא תהיה נשמתו קשורה
בגופו כִּי־אם כחוט־השערה - מעצם צערו
ונעגועו וכסופיו להשם־יתברך באמת.

וכן מבאר בדברי רז"ל (תענית ח.): "אין
תפלתו של אדם נשמעת, אלא־אם־
בן משים נפשו בכפו" וכו' - [שנאמר (איכה ג,
מא): "נשא לבבנו אל כפים"].

[לקוטי־הלכות, יין־נסך ד, יט: "נשא לבבנו אל
כפים אל אל בשמים" (איכה ג, מא), הוא צעקה ותפלה
ושיחה והתבודדות בינו לבין קונו, שאריכין לצעק הרבה
להשם־יתברך במסירת־נפש, עד שפמעט תצא נפשו, כמו
שאמר רבתינו ז"ל (תענית ח.): "אין תפלתו של אדם
נשמעת, אלא אם בן משים נפשו בכפו", ולמדו מפסוק
זה, וכמובא זה בשיחותיו הקדושים בספרי תי־מוהר"ן
(תמא - מובא לקפו), ובסימן צט תנינא (הנ"ל)].

מב.

(ח"ב קא)

צריכין לחזר זאת אלפים פעמים, כדי
שיתחזק ויתאמץ לעמד על עמודו,
להתפלל ולהתחנן לפני השם־יתברך תמיד,
שיקרבהו לעבודתו, יהיה איך שיהיה.
"נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים"
(איכה ג, מא).

מג.

(תי־מוהר"ן תמא)

פעם־אחת דבר רבנו ז"ל עם רבי יעקב
יוסף, מענין עבודת־השם
בדרך תמיד. וספר לו: משל למלך ששלח
את בנו למרחקים ללמד חכמות. אחר־כך
בא הבן לבית המלך, מלמד בכל החכמות
בראוי.

פעם־אחת צוה המלך על הבן: לקח
איזה אבן גדול מאד, כמו אבן
הרחים, ולטל ולשא אותו על עליות ביתו,
ומסתמא לא היה יכול הבן, לשא ולרום את
האבן, כי היה אבן גדול וכבד מאד.

לט.

(ח"א לו,ו)

זה הוא כלל גדול: כי "מפי עליון לא
תצא" (איכה ג, לח) כי אם אור פשוט -
אך לפי בחינת כלי המקבל את האור, כך
נצטיר האור בתוכו וכו'.

ו"התורה, זכה נעשה לו סם חיים, ולא
זכה" וכו' (יומא עב:), לכל אחד
ואחד כפי שמקבל. אבל מאתו לא תצא
הרעות, כמו שכתוב (איכה שם): "מפי עליון
לא תצא הרעות".

"נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים" (איכה ג, מא)

מ.

(ח"א נו,ט)

על־ידי ה'אנחה' - מחיה ומבריא ה'רוח־
הדופק, ונצול מ'עצבות רוח',
וחוזר ה'רוח הדופק' ומנשב כסדר בכל
האיברים, ובפרט בהידיים.

ועל־ידי־זה מזכך השמים, כי הידיים הם
בחינת 'שמים', 'אש' ו'מים',
בחינת 'יד ימין' ו'יד שמאל'.

וזה (איכה ג, מא): "נשא לבבנו אל כפים,
אל אל בשמים" - שאריך לשא את
הלב, הינו הרוח הדופק שבלב, אל הידיים,
ומזה נזדכך ה'שמים'.

מא.

(ח"ב צט)

עקר ההתבודדות ושיחה בינו לבין קונו
בשלמות הוא: כשיפרש שיחתו כל־
כך לפני השם־יתברך, עד שיהיה סמוך מאד
שתצא נשמתו חס־ושלום, עד שפמעט יגוע

לְעוֹלָם - "עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם"
(איכה ג, ט).

"וַיֵּדוּ אָבֶן בֵּי" (איכה ג, נג)

מה.

(ח"א כח, ג)

צָרִיךְ בְּשִׁשׁוּמַע תּוֹרָה מִתְלַמְּדֵי-חֻכְמַיִם
שְׂדֵינְךָ יְהוּדָאִיךָ, שְׂיֵאכֹל טוֹב שְׂבִגְוָה,
כְּמוֹ (תְּגִיגָה טו): "רַבֵּי מֵאִיר רַמּוֹן מְצָא, תּוֹכּוּ
אָכַל, קִלְפָתוֹ זָרֵק".

וְזֶה בְּחִינַת (איכה ג, נג): "וַיֵּדוּ אָבֶן", לְשׁוֹן
'הַשְּׁלֵכָה' - הֵינּוּ: "קִלְפָתוֹ זָרֵק".

"סְפוֹתָהּ בְּעֵנָן לָךְ מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה" (איכה ג, נד)

מו.

(ח"א ב, ה)

ה'מְחַשְׁבוֹת-זְרוֹת' שְׂבִתְפִלָּה, הֵם עֵנָנִין
דְּמַכְסִין עַל עֵינָיִךְ
זֶהר פְּנִיחָס רַנְבֵּי, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (איכה ג, נד): "סְפִתָּה
בְּעֵנָן לָךְ" [מֵעֲבוֹר תְּפִלָּה] וְכוּ'.

מז.

(ח"א ט, ג)

בְּשִׁעוּמָד לְהִתְפַּלֵּל, אֲזִי בָאִים מִחֻשְׁבוֹת-
זְרוֹת וּקְלָפוֹת, וּמְסַבְּבִין אוֹתוֹ,
וְנִשְׁאָר בַּחֲשֵׁךְ, וְאִין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ
שְׂכָתוֹב (איכה ג, נד): "סְפִתָּה בְּעֵנָן לָךְ מֵעֲבוֹר
תְּפִלָּה". - וְעַל-יְדֵי 'אֲמָת', זוֹכָה לְמִצָּא
ה'פֶּתַח' וְכוּ'.

וְנִצְטַעַר הֵבֵן מְאֹד, עַל שְׂאִי-אֶפְשֶׁר לוֹ
לְמַלְאֵת רְצוֹן אָבִיו הַמֶּלֶךְ, עַד
שֶׁגָּלָה לוֹ הַמֶּלֶךְ דַּעְתּוֹ אַחֲר־כֵּן, וְאָמַר לוֹ:
"הִיֶּעֱלֶה עַל דַּעְתְּךָ שְׂאֵנִי אֲצוּהָ עָלֶיךָ דָּבָר
כְּבֵד בְּזָה, לְקַחַת אֶת הָאָבֶן כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְלִשְׂא
וְלָרוּם אוֹתוֹ?! - הַתּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת דָּבָר זֶה עַל-
פִּי חֻכְמָתְךָ הַגְּדוֹלָה! - אֵךְ אִין בּוֹנְתִי לְזֶה
כִּלְלִי!"

רַק בּוֹנְתִי הִיָּה: שְׂתַקַּח 'פְּטִישׁ חֲזַק, וְתַבֵּה
וְתַפּוּצֵץ אֶת הָאָבֶן לְחֻתִּיכוֹת קְטַנּוֹת,
וּבְזֶה תּוֹכֵל לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ עַל הָעֲלִיָּה.

כְּמוֹ-כֵן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ צוּהָ עָלֵינוּ: שְׂ"נִשְׂא
לְבַבְנוּ אֶל כַּפַּיִם אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם"

(איכה ג, מא), וְלְבַבְנוּ הוּא "לֵב הָאָבֶן" (יחזקאל יא
יט; לו, כו), וְהוּא אָבֶן גְּדוֹל וְכֵבֵד מְאֹד, וְאִי-
אֶפְשֶׁר לְהָרִים אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם
אֶפֶן, רַק עַל-יְדֵי שְׂנַקַח 'פְּטִישׁ', וְנִשְׁפָּר
וְנִפּוּצֵץ אֶת "לֵב הָאָבֶן", וְאֵז נוֹכַח לְהָרִים
אוֹתוֹ. וְה'פְּטִישׁ' הוּא ה'דְּבוּר'.

"עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם" (איכה ג, נ)

מד.

(ח"ב קא)

אֶה-עַל-פִּי שְׂקוּרָא וְצוּעַק לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
זֶה זְמַן רַב מְאֹד, וְעֵדִין הוּא
רְחוּק מְאֹד מְאֹד, אֶה-עַל-פִּי-כֵן אִם יִהְיֶה
חֲזַק וְאִמִּיץ בְּתַפְלוֹת וּבְקִשּׁוֹת, בּוֹדָאִי סוּף
כָּל סוּף יַעֲנֶהוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וַיִּקְרְבוּ
לְעֲבוֹדָתוֹ בְּאֲמָת, בּוֹדָאִי בְּלִי סִפְק וְכוּ'.

כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים כז, יד): "קְוֶה אֶל ה' חֲזַק
וַיֵּאמֶץ לִבְךָ וְקוֹה אֶל ה'", "וְאִם לֹא
תִתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ, חֲזֵר וְקוֹה" (רש"י שם) - וְכֵן

מת.

(ח"ב ח, ד)

"מאי רעמים? ענני דשפכי מיא להדדי"
(בְּרִכּוֹת נט.) - "ענני דשפכי מיא", זה
בְּחִינַת ה'סְטְרָא-אֲחָרָא, שְׁהִיא בְּחִינַת (אִיכָה ג,
נד): "סַפְתָּ בְּעֵינֵי לֶךְ מַעְבַּר תְּפִלָּה" - הִינּוּ:
הַקְּלָפוֹת הַמְּעַכְבִּים אֶת הַתְּפִלָּה.

"איכה יועם זהב ישנא הפתם הטוב" (איכה ד, א)

קינה זו נאמרה על יאשיהו. (רש"י: איכה-רבה ד, א)

מט.

עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' בְּאֲרִיכוֹת, לְהַלֵּךְ
בְּמַעְרַכַת תְּשֻׁעָה-בְּאָב': שְׁהַקִּינָה
"אִיכָה יוּעַם זָהָב" (אִיכָה פָּרָק ד) - קִאֵי עַל
הַעֲלָמַת וְהַסְתַּלְקוֹת אֹרֹךְ הַצְּדִיקִים, עֵינֵי-
שָׁם.

"תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות.
בני ציון היקרים המסלאים בפז" (איכה ד, א"ב)

נ.

(ח"א סא, ז)

זֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁנוֹסְעֵין עַל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה
לְצְדִיקִים. כִּי רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה הוּא
יּוֹמָא-דְּדִינָא' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
בָּא עִם קִדְשָׁתוֹ וְצִמְצוּמֵי אֵל הַצְּדִיק-הַדּוֹר,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִדְשֵׁי-קִדְשִׁים', בְּחִינַת 'אֲבָן-
שְׁתִּיה' וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקִּים כָּל הַדֵּינִים.
וְזֶה בְּחִינַת 'אֲבָנֵי יַעֲקֹב' שֶׁנִּכְלְלוּ כָּל־
בְּתוּף 'אֲבָן-שְׁתִּיה', כִּי הַנְּפִשׁוֹת' הֵם
בְּחִינַת 'אֲבָנִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיכָה ד, א):
"תְּשַׁתְּפַכְנָה אֲבָנֵי קִדְשׁ" - וְכָל־כֵּן בָּאִים
וְנִכְלְלִים בְּתוּף הַצְּדִיק-הַדּוֹר.

נא.

(ח"ב ח, ו; תי"מזוהר"ן רה)

כָּל מַה שְּׁנִתְקַבְּצִין וְנִתְרַבֵּין בְּיוֹתֵר נְפִשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּיַחַד - נִתְרַבָּה וְנִתְגַּדַּל בְּיוֹתֵר
מְאֹד מְאֹד 'בֵּית הַתְּפִלָּה'.

כִּי "שְׁלֹשׁ אֲבָנִים בּוֹנוֹת שִׁשָּׁה בְּתִים, אַרְבַּע
אֲבָנִים בּוֹנוֹת עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה בְּתִים,
חֲמִשׁ - מֵאָה וְעֶשְׂרִים בְּתִים" וְכוּ' (סֵפֶר יְצִירָה
פ"ד). נִמְצָא: שֶׁכָּל מַה שְּׁנִתְוַסַּף אֲבָן אַחַת,
נִתְרַבֵּין הַבְּתִים בְּיוֹתֵר מְאֹד מְאֹד בְּכַפְלֵי-
כַּפְלָיִם.

וְהַנְּפִשׁוֹת' - הֵם בְּחִינַת 'אֲבָנִים', בְּבְחִינַת
(אִיכָה ד, א): "תְּשַׁתְּפַכְנָה אֲבָנֵי
קִדְשׁ". וְהַבְּתִים' - זֶה בְּחִינַת (יְשַׁעְיָה נו, ז): "כִּי
בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה".

נב.

(ח"ב סז)

כְּשֵׁישׁ הַצְּדִיק שֶׁהוּא הַ"רֵאשִׁי-בֵּית"
(תְּקוּנֵי-זֶהָר יח: כד.) - אֲזִי כְּלָנוּ, כָּל בְּנֵי
הַדּוֹר, כָּל־כֵּן בְּחִינַת 'בְּנֵי-בֵּית'.

אָבֵל כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם זֶה הַ"רֵאשִׁי-
בֵּית" - אֲזִי מִתְגַּבְּרִין חֲסִי-וְשָׁלוֹם
בְּחִינַת 'רֵאשׁ שֶׁל הַסְטְרָא-אֲחָרָא, בְּחִינַת
"רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" (אִיכָה ד, א), שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
'רֵאשׁ הַנִּלְדָּק דְּקִדְשָׁה'.

וְעַל-כֵּן נִקְרָא: "רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" - כִּי
נִתְעַלַּם בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-בֵּית', וְאֲזִי
אֵין 'בֵּית', וּמִתְגַּלְגְּלִים בְּ'חוּצוֹת' חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

וְעַל-זֶה נֶאֱמַר (אִיכָה ד, א"ב): "תְּשַׁתְּפַכְנָה
אֲבָנֵי קִדְשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, בְּנֵי
צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסַלְאִים בְּפִז" וְכוּ'.

דְּהִינּוּ: שִׁישְׁרָאֵל קְדוּשִׁים מִתְגַּלְגְּלִים חֲסִי-
וְשָׁלוֹם, בְּ"רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" - כִּי

נִסְתַּלַּק וְנִתְעַלַּם הַ"רְאִש־בֵּית" הַצַּדִּיק
הָאֲמִתִּי, וְנִתְגַּבַּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם הַהַפָּךְ, בְּחִינַת
"רֹאשׁ כָּל הוֹצוֹת".

וְ"רִמְיָהוּ-הַנְּבִיא' הָיָה מְקוֹנֵן, עַל כָּל
טִפְּה דָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
(שם): "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בַּפִּז
וְכוּ, תִשְׁתַּפְּכְנָה אַבְנֵי קִדְשׁ וְכוּ".

נג.

(חיי-מוהר"ן רה - על-פי 'לקוטי-מוהר"ן' ח"ב תו,
- בענין ה'בתים' וה'אבנים' וה'צרופים')

וְדַע: שֵׁשׁ 'אַבְנִים' בְּחִינַת 'נִפְשׁוֹת' שֶׁהֵם
מְשֻׁלָּכִים בְּ'הוֹצוֹת', בְּחִינַת (איכה ד, א):
"תִּשְׁתַּפְּכְנָה אַבְנֵי קִדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל הוֹצוֹת".

אַבְּל כְּשֶׁנִּתְּוֹסְפִין 'אַבְנִים' וְנַעֲשִׂין 'בְּתִים'
חֲדָשִׁים' - אָזִי מַכְנִסִין בְּתוֹךְ אֵלּוּ
הַבְּתִים, אֵת הָאַבְנֵי-קִדְשׁ שֶׁהָיוּ מְשֻׁלָּכִין
בְּ"רֹאשׁ כָּל הוֹצוֹת", כִּי נִכְנָסִין וְנֶאֱסָפִין
בְּתוֹךְ אֵלּוּ הַבְּתִים הַחֲדָשִׁים שֶׁנַּעֲשׂוּ.

אֲמָנָם לֹא בָּאָר רִבְנוּ ז"ל מֵה שִׁיכּוֹת עֲנָן
זֶה הֵנ"ל לְאוֹמֵן דְּיוֹקָא.

אֲךָ כְּפִי הַמְּבַאָר מֵה שֶׁרַמְזוּ לָנוּ קֶצֶת מַעֲנָן
יְשִׁיבְתוּ בְּאוֹמֵן, כִּי יֵשׁ שָׁם קֶדְשַׁת הַשֵּׁם
מִנְּפִשׁוֹת רַבּוֹת שֶׁנִּהְרְגוּ שָׁם - עַל-פִּיזָה
יְכוּלִין לְהַבִּין קֶצֶת עֲנָן הֵנ"ל - כִּי הָרִיגַת
יִשְׂרָאֵל חֲסִי-וְשָׁלוֹם, זֶה בְּעֶצְמוֹ בְּחִינַת
"תִּשְׁתַּפְּכְנָה אַבְנֵי קִדְשׁ" וְכוּ.

נד.

(חיי-מוהר"ן רפא)

עָנָה וְאָמַר: אִם הָיָה בָּא אֲצִלָּנוּ נִשְׁמָה
גְּדוּלָה' - אִף-עַל-פִּי-כֵן הָיִינוּ נִרְאִים
כְּחֻשׁוּבִים. וּבְאֵמַת אֵינָם חוֹלְקִים עָלֵי וְכוּ' (עין
שיחות-הַר"ן קפב) - וְהוּא יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ.

וּכְבָּר הָיָה בֶן שְׁהִיו חוֹלְקִים עַל אֶחָד, וּבְנָה
לוֹ מִגְּדָל גְּבוּהָ וַיֵּשֶׁב בְּתוֹכוֹ. וְהֵם הָיוּ
נִלְחָמִים עָלָיו, וְהָיוּ שׁוֹלְחִים וְרוֹזְבִים לוֹ חֲצִים
וְאֵשׁ. אַבְּל לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּלוּם.

אֲךָ שֵׁשׁ 'אַבְנֵים-טוֹבוֹת' שֶׁהֵם גְּדָלִים
מְאוּיָרִים וְאָדִים. וְהָיָה 'אַבְן-טוֹב'
שֶׁהָיָה גְּדָל בְּאוֹר, אֲךָ עֲדִין לֹא הָיָה לוֹ כָּל
הַשְּׁלֵמוֹת לְגַמְרֵי, וְעַל-יְדֵי שֶׁהָיוּ רוֹזְבִים
הַחֲצִים אֵלָיו כַּנ"ל, עַל-יְדֵי-זֶה הַשְּׁלִיכוֹ
הַ'אַבְן-טוֹב', וְנִפְּלָה עַל הַ'מְּגִדָּל'. וְהַ'אַבְן-
הַטוֹב' הַזֶּה, הָיָה שֶׁל 'חַן'.

וְתַכְּף שֶׁנִּפְּלָה עַל הַ'מְּגִדָּל' - אָזִי תַכְּף נִפְלוֹ
לְפָנָיו וְאָמְרוּ: "יְחִי הַמְּלֹךְ", "יְחִי
הַמְּלֹךְ".

אֲךָ הַנְּשָׁמוֹת קִטְנוֹת כְּמוֹתְכֶם שֶׁנוֹפְלִים
עַל-יְדֵי הַמְּלֹחָמוֹת - הֵם בְּבְחִינַת (איכה
ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכְנָה אַבְנֵי קִדְשׁ", וְנִקְרָא
'שְׁפִיכָה' מַחְמַת שֶׁעֲדִין אֵין לָהֶם כָּל
הַשְּׁלֵמוֹת, וְנוֹפְלִים קִדְשׁ שֶׁנִּשְׁלָמִים.

אַבְּל הַנְּשָׁמָה גְּדוּלָה' הֵנ"ל, 'אַבְן-טוֹב'
הֵנ"ל - הַבְּחִינָה שֶׁל 'חַן' הָיוּ לוֹ
בְּשְׁלֵמוֹת. אֲךָ שְׂאָר הַשְּׁלֵמוֹת עֲדִין לֹא הָיוּ
לוֹ. וְעַל-יְדֵי הַחֶכֶם, נִשְׁלָם.

"גַּם תִּנָּיִם חָלְצוּ שָׂד, בַּת עַמִּי לְאַכְזָר" (איכה ד, ג)

נה.

(ח"ב ה, ב)

"גַּם תִּנָּיִם חָלְצוּ שָׂד" (איכה ד, ג) - זֶה בְּחִינַת
'רְחֻמָּנוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא', בְּחִינַת:
"כְּשֵׁד מְשֻׁדִּי" (ישעיהו יג, ו).

כִּי 'שְׂדֵי' - הוּא בְּחִינַת 'רְחֻמָּנוֹת-דְּקִדְשָׁה',
בְּבְחִינַת (בְּרַאשִׁית מ, יד): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן

"ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה" (איכה ד, יא)

נז.

(ח"ב סז)

כַּשְׁנִכְנָעִין וְנִסְתַּלְקִין מְאוּרֵי-אֹר' חֶסֶד
וְשָׁלוֹם, אֲזִי מִתְגַּבְּרִין מְאוּרֵי-
אֵשׁ. וְזֶה בְּחִינַת הַרְבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת: "וַיִּצֵת אֵשׁ בְּצִיּוֹן וְתֹאכַל
יְסוּדוֹתֶיהָ" (איכה ד, יא). "יְסוּדוֹתֶיהָ" -
זֶה בְּחִינַת 'אַרְבָּעָה יְסוּדוֹת' שֶׁנִּמְשָׁכִין
מִבְּחִינַת מְאוּרֵי-אֹר', שֶׁנֶּאֱכָלוּ וְנִשְׂרְפוּ עַל-
יְדֵי: "וַיִּצֵת אֵשׁ בְּצִיּוֹן" - עַל-יְדֵי הַהִתְגַּבְּרוֹת
'מְאוּרֵי-אֵשׁ'.

"רוח אפינו משיח ה'" (איכה ד, כ)

נח.

(ח"א יג, א-ג)

זֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת מְשִׁיחַ, שְׂאֵזִי יִתְבַטֵּל
'חֻמְדַּת-הַמְּמוֹן', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ב,
כ): "בַּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילָיו
כַּסְפּוֹ וְאֱלִילָיו זָהְבוֹ".

וְזֶה בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח
ה'" - שֶׁכָּל-זְמַן שֶׁיֵּשׁ עֲבוּדָה-זָרָה זֹאת
שֶׁל מְמוֹן בְּעוֹלָם, הַרְוֵן-אֵף בְּעוֹלָם. וְכַפִּי
בַּטּוֹלָה, כִּן נִתְבַטֵּל הַרְוֵן-אֵף, בְּבְחִינַת:
"רוח אפינו משיח ה'".

נט.

(ח"א טז)

עַל-יְדֵי תְרִין מְשִׁיחִין, בְּחִינַת (איכה ד, כ):
"רוח אפינו משיח ה'" - עַל-יְדֵי
יְגָלוֹ, וַיִּמְשְׁכוּ הָעַבּוּדִים פְּנֵהוֹת אֶצְלָם

לְכֶם רַחֲמִים", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', שֶׁהוּא
'שְׂדוּדֵי-הַמְעַרְכוֹת'.

וְעַל-יְדֵי "שד משדי", בְּחִינַת רַחֲמֵנוֹת
דְּסֵטְרָא-אַחְרָא, בְּחִינַת: "גַּם
תַּנִּים חָלְצוּ שָׂד" - עַל-יְדֵי-זֶה: "בֵּית עַמִּי
לְאֶבְזָר" (איכה שם).

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁהֵם יוֹנְקִים מִן הַרְחֻמְנוֹת'
- עַל-יְדֵי-זֶה גַּם מְעַט הַרְחֻמְנוֹת'
הַנִּשְׂאָר אֶצְלָנוּ, נִפְגָּם וְנִעֲשָׂה 'אַבְזָרִיוֹת'. וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִפְגָּם הַדַּעַת, וְאֲזִי הֵם יוֹנְקִים חֶסֶד
וְשָׁלוֹם מִפְּנֵי-הַדַּעַת' וְכו'.

[עין לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ד, ה - מובא
להלן ב'מערכת תשעה באב'].

"האמנים עלי תולע חבקו אשפתות" (איכה ד, ה)

נו.

(ח"א כח, ב)

כְּשֵׁיִשׁ לִירְאֵי-הַשֵּׁם חֲרָפוֹת וּבּוֹשׁוֹת
מִהַכּוֹפְרִים הַמִּתְנַגְּדִים - הָעֵצָה
עַל-זֶה: "אֲנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ, חֲרָפַת
אָדָם" (תהלים כב, ז). הַסִּגְלָה לָזֶה: בְּחִינַת
'תוֹלַע'. כִּי 'תוֹלַע' הוּא בְּחִינַת 'אַמוּנָה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (איכה ד, ה): "הָאֲמָנִים עָלַי תוֹלַע".

וּבְבְחִינַת 'אַמוּנָה' - מְשַׁבֵּר וּמְבַטֵּל
עֲבוֹדַת-אֱלִילִים וְהַכְּפִירוֹת
וְהַבְּזִיוֹנוֹת, וּמִתְגַּבֵּר עַל הַכּוֹפְרִים.

לְלַמֵּד דְּבַר הַשֵּׁם, כְּמוֹ שְׂפָתַיב (ישעיהו ב, ב):
 "וְנִהְרֻ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם".

[ב'תּוֹרַת הַיּוֹדֵי וְעַל הַתּוֹרָה הַזֶּה: וְיֵשׁ צַדִּיק אֶחָד שֶׁהוּא כְּלוּל מִתּוֹרַת מְשִׁיחַיִן יְהוּדִי].

ס.

(ח"א ל, ז)

"וְתִהְיֶה לִּי אַחָטֶם לָךְ" (ישעיהו מח, ט) – שְׂפָל ה'תְּהַלּוֹת' בְּאֵין לְבַחֲנִית מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַטָּטִם', בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'".

סא.

(ח"א נד, ד)

מִי שֶׁרוּאָה שְׁנוּפֵל לְרַעֲעִינִי, אִם אֵינוּ מְרַגֵּישׁ בְּעַצְמוֹ שְׂיוּכָל לְעַמֵּד בְּזֶה לְהַנְצִיל מִמֶּנּוּ, צָרִיךְ לְבַרַח מִמֶּנּוּ. אָבֵל מִי שְׂיֻכּוֹל לְתַקֵּן, אֲזִי צָרִיךְ לְתַקֵּן.

וְצָרִיךְ לְרַאוֹת מַהוּת בְּחִינַת ה'רַעֲעִינִי, כְּדֵי לִידַע הַשָּׂדֶשׁ שֶׁצָּרִיךְ לְתַקֵּן עַל־יָדוֹ.

וּכְשֶׁשְׁנוּפֵל לְרַעֲעִינִי שֶׁל 'הַתְּנַשְׂאוֹת', שְׂעִינוּ צָרָה ב'הַתְּנַשְׂאוֹת' שֶׁל חֲבֵרוֹ – צָרִיךְ לְהַכְנִיעַ בְּה'שָׂדֶשׁ שֶׁל הַתְּנַשְׂאוֹת. הֵינּוּ: ב'שָׂדֶשׁ-הַמְּלֻכּוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ.

וְזֶה בְּחִינַת (נדה כד): "וְעַמְדָּתִי בְּגִלְגָּל עֵינִי שֶׁל מַת עַד הַטָּמִי" – הֵינּוּ: מַחְמַת ה'דְּבִקוֹת', הַעַמְדָּתִי עַצְמִי בְּסַפְנָה לְכַנֵּס "בְּגִלְגָּל עֵינִי שֶׁל מַת", הֵינּוּ ב'רַעֲעִינִי, עַד שֶׁהַצְּרֻכָּתִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּבַחֲנִית מְשִׁיחַ, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת ה'רַעֲעִינִי'.

וְזֶה: "עַד הַטָּמִי" – בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'".

סב.

(ח"א סו, ב)

זֶה ה'רוּחַ, שֶׁהוּא הַמְּתַקֵּת הָעֵשֶׂן שֶׁל ה'הַרוּחַ-אֶף', הוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'".

סג.

(ח"ב א, יב)

מְשִׁיחַ' מְקַבֵּל כָּל הַתְּפִלוֹת, כִּי מְשִׁיחַ' הוּא בְּחִינַת 'הַטָּטִם', בְּבַחֲנִית (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'". – שְׂמֻקְבָּל כָּל ה'רִיחוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'תְּפִלוֹת'. וְזֶה בְּחִינַת (ישעיהו מח, ט): "וְתִהְיֶה לִּי אַחָטֶם לָךְ", בְּחִינַת 'הַטָּטִם'.

סד.

(ח"ב ח, י)

עַל־יָדֵי ה'נְצוֹן, בְּחִינַת "שִׁיר הַדָּשׁ" (תהלים צח, א) – עַל־יָדֵי־זֶה נִתְתַקֵּן ה'רִיחַ, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ, בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'".

סה.

(ח"ב לב)

עַקֵּר הַדְּבַר שֶׁבּוֹ תְּלוּי בְּחִינּוֹת מְשִׁיחַ, הוּא 'שְׂמִירָה מִנְאוֹף' – כִּי מְשִׁיחַ' הוּא בְּחִינּוֹת 'הַטָּטִם', בְּבַחֲנִינּוֹת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'". וְנְאוֹף' תְּלוּי ב'הַטָּטִם', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת כ, יב): "לֹא תִנְאֹף", וְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְרַבְרָבָה י, ב): "לֹא תִהְנֶה אֶף".

סו.

(טִיחוֹת-הַר"ן צח)

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיהו יא, א): "וַיֵּצֵא הַטָּר מִגֹּזַע יִשְׂרָאֵל", הַנְּאָמַר עַל מְשִׁיחַ' שֶׁהוּא אֶדְוֵד', בְּחִינַת (איכה ד, כ): "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'".

"בִּנְפְשֵׁנוּ נָבִיא לְחַמְנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמְדַבֵּר"
(איכה ה, ט)

ז.ז.

(ח"א לז, ו)

עקר 'הסרוך-הפרנסה' שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על-ידי ה'שוחטים שאינם-מהגנים'.

כי ה'שכינה' נקראת "חרב לה" (ישעיה לה, ו), והיא בחינת 'דבור' וכו'. וכשהנפש באה בתוך "חרב לה", בתוך ה'דבור' - אזי השכינה מזדווגת על-ידי ה'מיידי-נוקבין'. ועל-ידי הזיווג, היא מקבלת פרנסה לישראל.

וזוה פרוש (איכה ה, ט): "בִּנְפְשֵׁנוּ נָבִיא לְחַמְנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמְדַבֵּר". הינו: כשהשוחט אינו הגון, ואינו מעלה את הנפש, וכשעומד עם החליף לשחט את החי, הוא עומד כ'רוצח-נפשות', והחליף שלו הוא "חרב המדבר", ואינו 'חרב לה', שהוא 'חרב המדבר'.

ויש צער לה'נפש החי', שצועקת בקול מר וכו' - כי אינו שם בשעת הברכה, וחושב 'מחשבת פגול', ועכשו אין לה "מנוח לכף רגלה" (בראשית ח, ט).

אוי לו להשוחט הזה, אוי להנפש, שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה, ואין להשכינה 'מיידי-נוקבין' להמשיך טרף לביתה.

ועל-ידי-זה: "בִּנְפְשֵׁנוּ נָבִיא לְחַמְנוּ" - ביגיעה וטרחא גדולה.

סח.

(ח"א סח)

תהלת שרש השתלשלות ה'ממוז', הוא מקום שה'נפש' באה משם, בבחינת (דברים כד, טו): "וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ", וכמו שכתוב (איכה ה, ט): "בִּנְפְשֵׁנוּ נָבִיא לְחַמְנוּ".

"זְקֵנִים מְשַׁעַר שַׁבְּתוֹ בַּחוּרִים מְגִינָתָם" (איכה ה, יד)

טט.

(ח"א כז, ב-ג ד-ה ז-ח)

אי-אפשר לבוא לבחינת 'שלוש', אלא על-ידי 'הארת-פנים', 'הדרת-פנים'. ו'הדרת-פנים', זה בחינת 'דרושי-התורה שנודרשת ב"ג מדות', 'הנמשכים מ"ג תקוני-דקנא' (זהר אחרי סב), מבחינת 'הדרת-פנים', כמו שכתוב (ויקרא יט, לב): "וְהִדַּרְתָּ פָנֶי זֶקֶן".

ולפי ההזדככות 'הכמתו' ב"ג מדות אלו, כן הזדככות 'קול רנתו', בבחינת (קדושין לב:): "זֶקֶן זֶה קָנָה חֲכָמָה", 'הקנה מוציא קול' (ברכות סא.).

וכשנזדכך 'קולו' - אז על-ידי 'השמעת קולו' לבד, בלא 'דבור' - הקדוש-ברוך-הוא מושיעו בעת צרתו, בבחינת (תהלים קו, מד): "וַיֵּרָא בַצַּר לָהֶם, בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם".

ו'להדרת-פנים' - אי-אפשר לבוא, אלא על-ידי 'תקוני-הברית'.

ובזה שנכנס בו 'רוח-שטות', הינו 'הרהורי-זנות', והוא משפר תאנותו - בזה הוא מפיק ומוציא 'ניצוצי-הקדשה' של

”נפלה עטרת ראשנו” (איכה ה, טז)

ע.

(טיחות-הר"ן קיג)

העולם אומרים: **”מי שהקדוש-ברוך-הוא רוצה לעשותו נער’ - הוא לוקח אשתו ממנו”**.

כי **’אשה בשרה’**, היא בחינת (משלי יב, ד): **”אשת חיל עטרת בעלה”**. וכשמתה חס-ושלום, הוא בחינת (איכה ה, טז): **”נפלה עטרת ראשנו”**, ראשי-תבות **’נע”ר’**.

”השיבנו ה’ אליך ונשובה, חדש ימינו בקדם” (איכה ה, כא)

עא.

(עלים-לתרופה, יום ו’, ערב שבת קדש, דברים תקצ”ב)

מרחם ציון ירחם עלינו, שנזכה לפעל על ידי ה’קנינות’, בקשת (איכה ה, כא): **”השיבנו ה’ אליך”** וכו’ - שזה עקר תכלית **’אמירת הקנינות’**, שכלם כלולים ב’מגלת איכה’ שאמר **’ירמיה הנביא ברוח-הקדש, שמים בסוף: ”השיבנו”** וכו’.

והעקר שנקיים (שם ב, יט): **”שפכי כמים לבך נכה פני ה’”** - עד שנעזר רחמיו בכל יום, וישוב אלינו, וירחמנו, וינחמנו, וישמחנו, עד שנזכה לעבדו יתברך בשמחה תמיד.

’פגם-הברית’ - כי זה הוא בחינת ’תשובת-המשקל’.

[ויזה בחינת] (איכה ה, יד): ”זקנים משער שבתו, בחורים מנגינתם”.

[נ”ב. פרוש: שאז בשעת התרפון - נשבת ה’זקנה-דקדשה’, בחינת **’הדרת-פנים’**. ועל-כן נשבת גם-כך: **”בחורים מנגינתם”**, בחינת **’פחיתגנינה’**, **’הזדככות קול רנתו’**.

(כמו שכתוב שם באיכה-רבה ה, יב: **”מנגינתם”**: **”מזמריהון שבתו”**. וגם בפסוק הבא: **”שבת משוש לבנו”**, דרשו שם במדרש: **”שבטל השיר מבית המשתאות”**. ובמדרש **’לקח טוב’** המכנה **’פסיקתא-זוטרקא:** **”בחורים גם הם מנגינתם שבתו, ונעדרה ונאספה כל ששון וגילה”**.)

וזה נגדם להם: על-ידי שלא עשו **’תשובת-המשקל’** כ”ל דחינו: שלא שמרו **’קדשת-הברית’**. וכמו שדרשו חז”ל (איכה-רבה ה, יג) על הפסוק הקדם (איכה ה, יג): **”בחורים טחון נשאו, ונערים בעץ כשלו”** - **”לשון נקיה הוא”**.

(לפי הגמרא סוטה דף י. - על הפסוק בשופטים טז, כא: **”ויהי טחון בבית האסורים”**, **”אין טחינה אלא לשון עברה”**. עירשם עוד בגמרא. - וגם עירשם במדרש על הפסוק: **”נשים בציון ענו בתלת בערי יהודה”**.)

וגם כתוב שם לפני זה (איכה ה, יב): **”פני זקנים לא נהדרו”** - שזה ההפך מ”**והדרת פני זקן**” כ”ל. (ועירשם באיכה-רבה, ובמדרש **’לקח טוב’**: **”שהיו מבזיו ומכיו הזקנים”**.)

[ובמשנה סוטה פ”ט מי”א: **”משבטלה סנהדרין, בטלה השיר מבית המשתאות, שנאמר (ישעיה כד, ט) ’בשיר לא ישתו יין’ וגו’**, ובגמרא שם דף מח. **”וממאי דמשבטלה סנהדרין כתיב, אמר רב הונא בריה דרב יהושע: דאמר קרא: ’זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם”**.)

פרוש המשניות להרמב”ם: **”כתיב זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם, וכשפסקו הסנהדרין והם הזקנים שאמר הקדוש-ברוך-הוא עליהן (דברים טז, יח): ’תתן לה בכל שעריה’, נפסק השיר גם-כך”**.

פרוש רבנו עובדיה מברטנורא: **”בזמן שבטלו הזקנים היושבים ב’שער’, שהם הסנהדרין, בטלו הבחורים מנגינתם גם-כך”**.)

שַׁבַּת נַחְמוּ וְשַׁבְּעָה דְנַחֲמָתָא

א.

(ח"ב ד, ה - שַׁבַּת הוּא הַנְּחֻמָּה)

יְמֵי-הַחַלְּוָה הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'. וְאִפְלוּ
הַמְצוּוֹת שֶׁעוֹשִׂין בְּיַמֵּי הַחַלְּוָה,
הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת' וְכוּ', כִּי "מִט"ט
שְׁלֹשְׁתַּיִם בְּיַמֵּי הַחַלְּוָה" (תְּקוּנַיִיזְהָר ג), וְ"מִט"ט"
הוּא בְּחִינַת 'עֲבָד', בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'.

אֲבָל 'שַׁבַּת' הוּא בְּחִינַת 'בֵּן', וְאִז "נִיחָא
לְעֵלְאִין וְתַתְּאִין", וְנִתְעוֹרֵר 'שְׂמֻחָה',
וְאִז נִתְרוֹמְמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמְצוּוֹת שֶׁל
שֵׁשֶׁת יַמֵּי הַחַלְּוָה מִן הַעֲצָבוֹת, וְנִמְשָׁד
עֲלֵיהֶם "מְנוּחָה וְשְׂמֻחָה" (זְמִירוֹת לְשַׁבַּת).

בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ה, כח-כט): "וַיּוֹלֵד בֶּן,
וַיִּקְרָא שְׁמוֹ נֹחַ לְאָמֹר, זֶה
יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמִעֲצָבוֹן יִדְיָנוּ" - הֵינּוּ:
בְּחִינַת 'שַׁבַּת', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'בֵּן', בְּחִינַת 'נֹחַ',
"נִיחָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין" (בְּרֵאשִׁית-דְּרַבָּה ל, ה),
שֶׁהוּא מְנַחֵם וּמְשֻׂמַּח הַכֹּל מִן הַעֲצָבוֹת,
בְּחִינַת: "זֶה יִנְחַמְנוּ" וְכוּ'.

ב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, שַׁבַּת ז, יח)

וְזֶה בְּחִינַת 'שַׁבַּת נַחְמוּ' אַחֲרֵי תְּשֻׁעָה-
בְּאֵב' - כִּי עִקַּר הַנְּחֻמָּה מְכַל הַצָּרוֹת
הַכּוֹלֵל בְּחִינַת 'בֵּן' בְּחִינַת 'שַׁבַּת',
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק-הָאֱמֵת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
ה, כח-כט): "וַיּוֹלֵד בֶּן, וַיִּקְרָא אֵת שְׁמוֹ נֹחַ לְאָמֹר
זֶה יִנְחַמְנוּ" וְכוּ' (כְּמוֹ בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא סִימָן ב).

כִּי עַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְתַשׁוּבָה, שֶׁזֶה עִקַּר
הַנְּחֻמָּה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יִשְׁעִיָּה נז, יח):
"וְאִשְׁלָם נַחֲמוּם לֹא וְלֹא-בְלִיּוֹ", וְכִמוֹ שְׂכֵתוֹב

בְּזֵה-רֵר-הַקְּדוֹשׁ: בְּעֵינֵי הַמְּלָאכִים עִם הָאָדָם
שְׂמֻתָא-בְּלִים כְּשִׁחוּטָא חֲסִין-שְׁלוֹם, וְכִשְׁשָׁב
בְּתַשׁוּבָה, נֶאֱמָר עָלָיו: "וְאִשְׁלָם נַחֲמוּם לֹא
וְלֹא-בְלִיּוֹ" וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "נַחְמוּ נַחְמוּ" (יִשְׁעִיָּה מ, א), "שְׂתֵי
פְּעָמִים" (תַּנְחֻמָּא דְּבָרִים א; אִיכָה-דְּרַבָּה א,
נז; וְעוֹד), בְּחִינַת 'תַּשׁוּבָה עַל תַּשׁוּבָה', בְּחִינַת
"שְׂמִירַת שְׂתֵי שַׁבָּתוֹת" (שַׁבַּת קִיח:), "שְׂבָהם
תְּלוּזָה הַגְּאֻלָּה" (שָׁם).

ג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, שַׁבַּת ז, כב-כד)

"אַחֲרֵי תְּשֻׁעָה-בְּאֵב, קוֹרִין 'שַׁבְּעָה
דְּנַחֲמָתָא" (שְׁלַח-עֲרוּךְ אַרְחֻסִּים תכח,
ח - תּוֹסְפוֹת מְגִלָּה לא: בְּשֵׁם הַפְּסִיקָתָא) - כִּי עַל-יַדֵּי
הָאֲבֵלוֹת שֶׁל כָּל-יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְשָׁה
שָׁבוּעוֹת וּבְתַשֻּׁעָה-בְּאֵב, עַל-יַדֵּי-זֶה נִמְשָׁד
בְּחִינַת 'בֵּן' בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (תַּעֲנִית ל:): "כָּל הַמְּתָאֵבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם,
זוֹכֵה וְרוֹאֵה בְּשְׂמֻחָתָה".

כְּמוֹבָא בְּסִפְרִים (שַׁעֲרֵי-הַכּוֹנֵנוֹת, חג הַשָּׁבוּעוֹת
דְּרוּשׁ א, עֵינֵן 'בֵּין-הַמְצָרִים'): "שְׂבָסוּף
יוֹם תְּשֻׁעָה-בְּאֵב, נִצְמַח צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ"
(עֵינֵן לְקוּטֵי-הַלְכוּת, רֵאשִׁית-הַגּוֹז ג, ח).

וְאִז הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְנַחֵם אוֹתָנוּ בְּכֹל מֵינֵי
נַחֲמוֹת, שֶׁהֵם 'שַׁבְּעָה דְּנַחֲמָתָא' שְׁקוֹרִין
מִן 'שַׁבַּת נַחְמוּ' עַד 'רֵאשִׁית-הַשָּׁנָה', שְׂבָהם
מִתְחִיל הַמְּתָקַת הַחֲרוֹן-אָף שֶׁל חֲטָא-הָעֶגְלָה.

וְעַל-כֵּן הֵם 'שַׁבְּעָה דְּנַחֲמָתָא' - כְּנֶגֶד
בְּחִינַת הַזֵּא"ו שְׂבָתוֹף הָאֵל"ף,

שְׁמַאִיר לְנִקּוּדָה הַתְּחַתּוֹנָה עֵתָה, שֶׁהֵם בְּכָלֵלם 'שְׁבֻעָה' - עַל-יְדֵי שְׁמֵמְשִׁיךְ הָאֹר מִבְּחִינַת 'צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ', שְׂאֵז נִתְתַּקֵּן וּמְאִירָה נִקּוּדָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּנִקּוּדָה הַתְּחַתּוֹנָה כְּרְאוּי, עַל-יְדֵי בְּחִינַת הוֹא"ו, שְׂזָה עֵקֶר הַתְּקוּן.

וְכַל-זֶה קוֹרִין קֹדֶם ר'אֲשֵׁי-הַשָּׁנָה וְעֵשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה' - כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי-הַשָּׁנָה, וְעֵשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְיָוִם-כְּפֹר, הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׁבָתִים אֵלּוּ שֶׁקוֹרִין בָּהֶם אֵלּוּ הַהַפְטָרוֹת, כִּי עֵקֶר הַתְּקוּן עַל-יְדֵי שְׁבָת.

וְעַל-כֵּן "קוֹרִין אַחֲרֵי-כֵן תְּרֵי" דְּתִיבְתָא" (שְׁלַח-עֲרוּךְ שָׁם; תּוֹסֵפוֹת מְגַלָּה שָׁם), "תְּרֵי" דִּיקָא, בְּחִינַת תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה, שְׂזָה בְּחִינַת (שְׁבַת קִיח:): "אֱלֹמְלֵי שְׁמֵרוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּי שְׁבָתוֹת" דִּיקָא.

וְעַל-כֵּן כָּל הַהֲכָנָה לְקִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי-הַשָּׁנָה, וְעֵשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְיָוִם-כְּפֹר - הוּא עַל-יְדֵי שְׁבָתוֹת שְׁמֵקֶדֶם.

כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (תּוֹסֵפוֹת מְגַלָּה לֵא: - עַל-פִּי הַפְּסִיקְתָּא): "שְׂתַקְנוּ לְקָרוֹת קֹדֶם ר'אֲשֵׁי-הַשָּׁנָה תְּלָתָא דְּפְרַעְנוּתָא בְּהַשְּׁלַשׁ שְׁבָתִים שְׁבִין-הַמְצָרִים, וְאַחֲרֵי-כֵן שְׁבֻעָה דְּנַחְמָתָא, וְתְרֵי דְּתִיבְתָא".

כִּי עֵקֶר קִדְשַׁת ר'אֲשֵׁי-הַשָּׁנָה וְיָוִם-כְּפֹר, הוּא לְזָבוֹת לְתְּשׁוּבָה, כִּי הֵם עֵשְׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה, וְעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא עַל-יְדֵי 'שְׁבָת' וְכוּ'.

ד.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, עֲרַב ג, יז-יח-כט)

וְזָה בְּחִינַת 'שְׁבַת נַחְמוּ' - כִּי עֵקֶר הַנְּחָמָה מִכָּל הַצָּרוֹת, הוּא 'שְׁבַת-קִדְשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאֲרֵת-הָרְצוֹן.

כִּי עֵקֶר כָּל הַצָּרוֹת, הֵם צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, שְׂאִין זוֹכִין לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּאֵמַת, שְׂזָהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית בְּעוֹלָם-הַזֶּה, וְחוּץ מִזֶּה הַכֹּל הַכֹּל וְכוּ'. וְאִין לָנוּ שׁוּם נְחָמָה לְנַחֵם עַצְמָנוּ עַל צָרַת הַנֶּפֶשׁ. שְׂאֵנוּ רוֹאִין גְּדֹל הַתְּרַחֲקוּתָנוּ מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וְכָל נְחָמוֹתֵינוּ, הוּא רַק 'שְׁבַת קִדְשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרְצוֹן, שְׁעַל-יְדֵי 'שְׁבָת' אָנוּ זוֹכִין לְרְצוֹן בְּשִׁלְמוֹת לְכֶסֶף וְלִהְיוֹתוֹקֵק תְּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִהְיֶה אִידֵי שִׂיחָה, וְזֶה עֵקֶר הַנְּחָמָה.

כִּי 'שְׁבַת נַחְמוּ' - הוּא הַנְּחָמָה עַל ה'חֲרַבְן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, דְּהִינּוּ שְׁמַתְאֲבָלִין עָלָיו בֵּין הַמְצָרִים, מ'שְׁבֻעָה-עֶשֶׂר בְּתַמּוּז' עַד 'תְּשַׁע־בָּאב'. וְעֵקֶר 'חֲרַבְן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת 'פְּגַם-הָרְצוֹן' שֶׁהוּא 'פְּגַם-הָאֲמוּנָה', כִּי ה'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ' הוּא בְּחִינַת ה'אֲרֵת-הָרְצוֹן' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אַחַר אֲבִלוֹת וְהַבְּכִיָּה שֶׁל 'בֵּין-הַמְצָרִים' וְתְשַׁע־בָּאב, זוֹכִין אַחַר כֵּן ל'שְׁבַת נַחְמוּ' - 'שְׁבַת נַחְמוּ' דִּיקָא, כִּי 'שְׁבָת' עֵקֶר הַנְּחָמָה, כִּי עֵקֶר הַנְּחָמָה הוּא ה'אֲרֵת הָרְצוֹן'.

וְזֶה זוֹכִין עַל יְדֵי ה'בְּכִיָּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (תְּעִנִּית ל:): "כָּל הַמַּתְאֲבָל עַל יְרוּשָׁלַיִם, זוֹכֵה וְרוֹאֶה בְּשִׁמְחָתָה" - כִּי עַל-יְדֵי ה'בְּכִיָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְרְצוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁמָחָה', כִּי עֵקֶר ה'שְׁמָחָה' עַל-יְדֵי הָרְצוֹן - כִּי הֵם בּוֹכִין לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה מְהַפְּכִים ה'בְּכִיָּה' לְרְצוֹן, וּבְזָה בְּעַצְמוֹ מְהַפְּכִין ה'אֲבִלוֹת' וְה'בְּכִיָּה', ל'שְׁמָחָה', בְּחִינַת (ישעיה

סו, י): "שִׁישׁוּ אֶתְּהוּ מְשׁוּשׁ כָּל הַמִּתְאַבְּלִים
עָלֶיהָ" - בִּי עֵקֶר הַשְּׂמֻחָה, הוּא עַל־יַדִּי
'הָאֶרֶת־הָרְצוֹן'.

שַׁעַל־יַדֵּי יְזַה הַחֶסֶד חֲנָם, הוֹזְרִין וְעוֹשִׁין
'דְּרַךְ כְּבוֹשָׁה' לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל,
בְּיַד שְׁנֵזֶכָה לָשׁוּב לְאֶרְצֵנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.

ה.

(לקוטי־הלכות, שו"מ־ש"כר ד, ט)

וְאַחֲרֵי־כֵן קוֹרִין וְאֶתְחַנֵּן בְּשַׁבַּת נַחֲמוּ,
בְּיַד לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹצֵר מִתַּנַּת
חֲנָם שֶׁהַמְשִׁיךְ 'מִשְׁה־רַבְּנוּ' בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו
שֶׁהַתְּפִלָּה לָבֵא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַכֹּל הִיא
בְּכַח הָאוֹצֵר מִתַּנַּת חֲנָם, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר
בְּהַתּוֹרָה (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב עח).

וְעַל־יַדֵּי־זֶה אֶהְיֶה־עִלְפִּי שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ לֹא
בֵּא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אֶהְיֶה־עִלְפִּי
פִּי־כֵן עַל־יַדֵּי־זֶה הַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאוֹצֵר
מִתַּנַּת חֲנָם, שֶׁזֶה עֵקֶר נַחֲמָתֵנוּ בְּעֵת גְּלוּתֵנוּ
מֵאֶרְצֵנוּ.

כִּי עֵתָה עֵקֶר חֵיוֹתֵנוּ עַל־יַדֵּי 'הַסֶּד חֲנָם'
שֶׁמְשִׁיכִין עָלֵינוּ 'מִשְׁה רַבְּנוּ' וְכֹל
הַצְּדִיקִים־הָאֲמִתִּיִּים, מִ'הָאוֹצֵר מִתַּנַּת חֲנָם'
שֶׁמְחִיָּה אֶת כָּל הָעוֹלָם תָּמִיד, בְּכֹל מִיָּנִי
יְרִידוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, בְּכֹל יְמֵי הַגְּלוּת הָאֶרֶץ הַפֹּר
הַזֶּה בְּכֹלֹל וּבְפֶרֶט.

ו.

(עלים־לתרופה, ערב־שַׁבַּת פְּנַחַס תַּקצ"ד)

מִי יִתֵּן שְׁנֵזֶכָה לְהַכִּין עֵצְמֵנוּ מֵעֵתָה עַל
'שַׁבַּת נַחֲמוּ', שְׁנֵזֶכָה לְנַחֲמָה שְׂלֵמָה עַל
כָּל צָרוֹת נַפְשֵׁנוּ, שֶׁלֹּא נִסְגַּ עוֹד מִמֵּנוּ יִתְבַּרֵךְ,
שֶׁזֶה עֵקֶר הַנַּחֲמָה וְהִישׁוּעָה עַל הַכֹּל.

ז.

(עלים־לתרופה, ג' עקב תר"ד)

בַּיּוֹם ד' 'עֶרֶב תִּשְׁעָה־בָּאָב' בָּאתִי לָפֶה
בְּשָׁלוֹם, וּבְכִינֹו בְּתִשְׁעָה־בָּאָב.
וּבַחֲמֻלָּתוֹ זְכִינֹו לְשִׂמְחָה בְּשַׁבַּת נַחֲמוּ, "כִּי
אֶתָּה ה' עֲזַרְתָּנוּ וְנַחֲמָתָנוּ" (על־פִּי תַּהֲלִים פו, יז).

ח.

(עלים־לתרופה, ד' עקב תר"א)

וְשַׁבְּעָה דִּנְחָמָתָא כְּבֵר הַתְּחִילוֹ, וְצָרִיכִין
לְהַכִּין עֵצְמֵנוּ עַל 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה'
הַקָּדוֹשׁ וְהָאִים וְנִזְרָא מְאֹד וְכוּ'.

'שבת נחמו' אצל רבנו ז"ל

היה נוסע וכו'. אבל לא אמר תורה רק פעם-
אחת בטשעהרין ב'שבת נחמו'.

בכלל הדבר: שאלו ששה פעמים הנ"ל,
הינו: שלש פעמים בביתו ושלוש
פעמים בדרך, היה אומר תורה בקביעות.
וחוץ מזה לא היה לו שום קביעות לאמירת
תורה - פי לא היה יושב עמנו על הסעדה-
שלישית בכלל, רק באלו השבתים הנ"ל וכו'.

ב.

(שיח-טרפיקודש ח"א רלח)

פעם-אחת ספר רבנו ז"ל מענין עולם
התהו, ואז אמר עצה לזה:
שישבע בנקיטת חפץ כשר: "שכל ימי חייו
לא יעבר עליו אחד משלשה זמנים
הקבועים להיות אצלו. הינו: על ראש-
השנה, ועל 'שבועות', ועל 'שבת-הנבחה'!
- פי אז היה זמן קהלה לכל.

והשני זמנים אחרים ('שבועות' ו'שבת-הנבחה') -
היה החיוב רק על אותם שאינם
רחוקים ממקומו כל-כך.

והרחוקים - היה להם זמנים אחרים,
הינו: 'שבת שירה', ו'שבת-
נחמו' - פי אז היה רבנו ז"ל נוסע אליהם.

ג.

(שיח-טרפיקודש ח"ב קנה)

בידוע: היה נהוג להתקבץ אצל רבנו ז"ל
ששה פעמים בשנה.

מפתח התורות הקדושות מספר-הקדוש
לקוטי-מוהר"ן שנאמרו ב'שבת נחמו'

- א.** ח"א יב - 'תהלה לך' - שבת-נחמו
תקס"ג. (תיי-מוהר"ן נט; פרפראות-לחכמה ח"א י"ב)
- ב.** ח"א כא - עתיקא טמיר וסתים - שבת-
נחמו תקס"ד. (תיי-מוהר"ן ייב-נט)
- ג.** ח"ב עח - בענין הנהגת הפשיטות -
שבת-נחמו תק"ע. (שיחות-הר"ן קנג-
קנד; תיי-מוהר"ן מט-נט-רטו; ימי-מוהר"ן ח"א ננא)

- עניני 'שבת נחמו' אצל רבנו ז"ל -

א.

(תיי-מוהר"ן קכו)

דרבנו היה: להיות אצלו על ראש-
השנה ועל 'שבת-הנבחה' ועל 'הג-
השבועות'.

והיה מצוה ומזהיר: להיות אצלו באלו
השלשה זמנים. והיה תמיד אומר
תורה נפלאה באריכות גדולה באלו הזמנים
וכו'.

אך ביותר ויותר הזהיר: להיות אצלו על
ראש-השנה וכו'.

ועוד שלש פעמים בשנה אמר תורה
בקביעות. הינו: שהיה נוסע וכו'
פעם-אחת בדרך, וישב שם על השלש-
סעדות, ואמר שתי פעמים תורה, הינו
ב'שבת-שירה', ועוד איזה שבת. וגם בקיץ

שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיוּ נוֹסְעִים אֶל רַבְּנוּ
בְּזִמְנֵים הַקְּבוּעִים, רֵאש־הַשָּׁנָה
וְשַׁבַּת חֲנֻכָּה וְשַׁבּוּעוֹת.

וְשָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה - הָיָה רַבְּנוּ ז"ל
לְאֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: ב'שַׁבַּת-
שִׁירָה, וְכֵן ב'שַׁבַּת-נַחְמוֹ, וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת
בַּחוּרְףָּה (שִׁיש־אוֹמְרִים שֶׁהִיְתָה זֹאת, 'שַׁבַּת שְׁקָלִים').

ד.

(חיי-מוהר"ן נט; פּרפּראות-לְחַכְמָה ח"א י"ב)

מֵאֲמֹר 'תְּהִלָּה לְדוֹד' [לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א]
סִימָן י"ב, נֵאמַר ב'שַׁבַּת-נַחְמוֹ
תַּקְס"ג. וְהִמְתִּיק בְּתוֹכוֹ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָּה
מ, א): "נַחְמוּ נַחְמוּ" וְכוּ'. "נַחְמוּ נַחְמוּ",
הֵינּוּ "תְּרִין צְדִיקִים", 'צְדִיק-עֲלִיוֹן' וְ'צְדִיק-
תַּחְתּוֹן' וְכוּ'.

אֲךְ אַחֲר־כֵּן בְּשָׁנָתוֹ לְהַעֲתִיק אֶת הַמֵּאמֶר
הַזֶּה מִבְּתִיבַת יְדוּ ז"ל, כִּי מֵאֲמֹר זֶה
הוּא לְשׁוֹן רַבְּנוּ ז"ל - הַשְּׁמִיט פְּרוּשׁ
הַפְּסוּק "נַחְמוּ נַחְמוּ" הַנ"ל, וְהֵשֵׁם יוֹדֵעַ
כּוֹנְנָתוֹ ז"ל.

ה.

(חיי-מוהר"ן י"ב-נט)

מֵאֲמֹר 'עֲתִיקָא' [לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א] סִימָן
כ"א, נֵאמַר בְּדֶרֶךְ ב'שַׁבַּת-נַחְמוֹ
תַּקְס"ד.

ו.

(שיחות-הַר"ן קנג; חיי-מוהר"ן מט-נט-רטו;
ימי-מוהרנ"ת ח"א נ"א)

הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי-תַנְיָנָא סִימָן ע"ה, בְּעֵינֵינוּ
'הַנְּהַגַּת הַפְּשִׁיטוֹת', נֵאמְרָה
ב'שַׁבַּת נַחְמוֹ' בְּאוֹמָן סְמוּךְ לְהַסְתַּלְקוֹתוֹ
(שְׁנַת תַּק"ע).

בְּאוֹתָהּ הָעֵת בְּסֻמוּךְ לְשַׁבַּת נַחְמוֹ, נִכְנַס
לְדִירָה אַחֲרַת שָׁל וְכוּ' (שְׁנַסְתַּלַּק
שם). וְעַל אוֹתוֹ הַשַּׁבַּת, נִתְקַבְּצוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים
חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים שָׁבְאוּ אֵלָיו עַל שַׁבַּת-
קֹדֶשׁ, וְהָיָה קְבוּץ גָּדוֹל.

עָנָה וְאָמַר: "מָה אַתֶּם נוֹסְעִים אֵצְלַי? הֲלֹא
אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ עֵתָה כְּלָל?! כְּשֵׁאֲנִי
אוֹמֵר תּוֹרָה יֵשׁ לָכֶם עַל מָה לְנַסֵּעַ וּלְבוֹא
אֵלַי, אֲבָל עֵתָה עַל מָה בְּאַתֶּם? הֲלֹא אֲנִי אֵינִי
יוֹדֵעַ עֵתָה כְּלָל?! כִּי אֲנִי עֵתָה רַק 'אִישׁ
פְּשׁוּט' פְּרָאסְטִיק' לְגַמְרִי!"

וְהָאֲרִיךְ בְּשִׁיחָה זֹאת, וְכַפֵּל וְשָׁלֹשׁ כַּמָּה
פְּעָמִים: "שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ כְּלָל,
וְשֶׁהוּא רַק אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרִי, וְשֶׁהוּא
'פְּרָאסְטִיק'!"

וְאָז אָמַר: שֶׁהוּא מְחִיָּה עֲצָמוֹ עֵתָה רַק
בְּמָה שֶׁהָיָה בְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל!

אִי-אֲפָשָׁר לְבָאֵר כָּל הָעֲנָן אֵיךְ נִתְגַּלָּה
וְנִמְשָׁכָה הַתּוֹרָה הַזֹּאת יֵשׁ
מֵאִין' בְּאַמַּת - כִּי מִתְחַלָּה לֹא הָיָה יוֹדֵעַ כְּלָל
בְּאַמַּת - וְנִשְׁבַּע ב'שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְאָמַר בְּזוֹ-
הַלְשׁוֹן: "אֲנִי נִשְׁבַּע ב'שַׁבַּת-קֹדֶשׁ" - הֵינּוּ
עַל עֲנָן הַנ"ל: "שֶׁהוּא אֵינּוּ יוֹדֵעַ כְּלָל
עַכְשָׁיו!" - וְאָמַר בְּזֶה-הַלְשׁוֹן: "דָּא שְׁוֹעֵר
אֵיךְ בֵּי שַׁבַּת" [כָּאן אֲנִי נִשְׁבַּע בְּשַׁבַּת].

וּבְאַמַּת אָמַר עַל-עֲצָמוֹ: "שֶׁהָאֵינוּ יוֹדֵעַ
שָׁלוֹ הוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא" וְכוּ',
וְעֵתָה סִפְר הַרְבֵּה: "אֵיךְ שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ עֵתָה
כְּלָל".

וּמִתּוֹךְ שִׁיחָה זֹאת, הִתְחִיל לְדַבֵּר וּלְבָאֵר
כָּל עֲנָן הַנּוֹרָא הַהוּא (הַתּוֹרָה הַנ"ל):
אֵיךְ מְחִיָּה אֶת-עֲצָמוֹ בְּעֵת הַפְּשִׁיטוֹת
מִה'דֶּרֶךְ שָׁל אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, וְשַׁבְּזָה מְחִיִּין אֶת

כָּל הַפְּשׁוּטִים שֶׁבְעוֹלָם (שְׁקוֹרִין פְּרֵאסְטֶאקֶס),
הֵן לֹמְדִים וּבַעֲלֵי־תוֹרָה בְּעֵת שֶׁבְטָלִים מִן
הַתּוֹרָה, הֵן אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים. אֲפֹלוּ אֲמוֹת־
הָעוֹלָם צְרִיכִים לְקַבֵּל חֵיוֹת וְכוּ' וְכוּ' (כַּמְבָּאָר כָּל
זֶה בַּתּוֹרָה הַנִּלְוָה).

וּבַתּוֹרָה־זֶה נִכְלָל מַה שֶׁנִּכְנַס לְדִירָה הַנִּלְוָה,
כִּי מְבֹאָר שָׁם: "וְגַם עִכְשָׁיו כָּאֵן
בְּחוּץ־לְאֶרֶץ בְּאֵין יִשְׂרָאֵל לַפְּעָמִים לְמָקוֹם"
וְכוּ'.

וְאַחֲר־כֵּן הָיָה מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמָּנוּ הַרְבֵּה
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וּבַחֵן אֲמַתִּי
נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד. וְיָשָׁב כָּל הַסְּעָדָה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְדַבֵּר וְהִשְׁיִחַ הַרְבֵּה עִמָּנוּ, וְחִזַּק
אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד בְּכַמָּה וְכַמָּה לְשׁוֹנוֹת.

וְאִזְ צִעַק מֵעֵמֶק הַלֵּב: "גַּעֲוֹאֲלֹד זַיִט
אֵיךְ נִישֵׁט מִיַּאשׁ! [אָהָה אֵל תִּיאָשׁוּ אֵת
עֲצָמְכֶם]. וּמִשָּׁךְ מְאֹד תִּבֵּת 'גַּעֲוֹאֲלֹד' [אָהָה]
כְּדֶרֶךְ הַמְזֻהָר וְצוּעַק מֵעֵמֶק הַלֵּב. וְאָמַר
בְּזֶה־הַלְשׁוֹן: "קִיִּין יֵאוּשׁ אִיז גַּאֲרִנִּישֵׁט
פֶּאֲרֵה־אֲנֹדן!"

וְאִי־אֲפֹשֶׁר לְצַיֵּר הַרְמָזִים שֶׁרָמַז לָנוּ
בַּתְּנוּעוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, אֵיךְ
לְהַתְחַזֵּק עַד אֵין קוֹץ וְתַכְלִית. וְהַתְּפָאָר
בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא עֵתָה בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְאָמַר:
"שֶׁהוּא בִירָאָה וּבְשִׂמְחָה". וְאָמַר בְּלִשׁוֹן
אֲשֶׁכְּנֵז: "אֵיךְ בֵּין הֵיִינֵט פְּרוּם פְּרִי־לֵיךְ" [אֲנִי
הַיּוֹם יָרָא וְשָׂמַח].

וְלְצַיֵּר וּלְכַבֵּאֵר הַחֵן הָאֲמַת וְהַיָּפִי וְהַפֶּאָר
וְהַקְּדוּשָׁה וְהִירָאָה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל
אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת, לֹא יִסְפִּיק כָּל עוֹרוֹת אֵילִי־
נְבִיּוֹת לְבָאָר.

וְאִזְ רָאִינוּ יְשׁוּעַת־הַשֵּׁם וְנִפְלְאוֹתָיו
וְנוֹרָאוֹתָיו הָעֲצוּמִים שֶׁהוּא חוֹמֵל עַל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת, שְׂמַתוֹד הָעֲלָמָה

וְהַסְתָּרָה כְּזוֹת, נִתְהַפְּךְ לְרִצּוֹן כְּזֶה.
שֶׁבַת־הַלֵּל לֹא הָיָה יוֹדֵעַ כָּלֵל בְּאֲמַת, וּמַתוֹד:
'אֵינּוּ יוֹדֵעַ' כְּזֶה, בָּא לְיַדִּי 'הַתְּגַלּוֹת' כְּזֶה.

אַחֲר־כֵּן בְּיוֹם־רֵאשׁוֹן שֶׁכְּתַבְתִּי זֹאת
הַתּוֹרָה, וְהִבֵּאתִי הַכְּתָב לְפָנָיו
וְכוּ'. וְהַסְתַּכַּל וְרָאָה בּוֹ כָּל מַה שֶׁכְּתוּב עַד
הַסּוּף.

אַחֲר־כֵּן עָנָה וְאָמַר: "מַה זֶה כְּתַבְתָּ? הֲלֹא
זֶה שִׁחַתִּי לִי בְּעֲצָמִי" [וְוֹאֵם הָאֲסִטוֹ
דָּא אוֹיְפִגְעֶשְׁרִיבֵן? דָּאֵם הָאֵב אֵיךְ מִיר אַזוֹי גַּעֲשׂוּמֵעֶסְט] -
וְהַדְּבָרִים עֲתִיקִים [עֵינִן עוֹד בְּפָנִים בְּאֵרִיכוֹת
בְּשִׂיחוֹת־הַר"ן וּבַחֲזִי־מִוְהַר"ן וּבִימֵי־מוֹהַרנ"ת].

ד.

(שִׂיחוֹת־הַר"ן קַנֵּד - שִׁיבָה לְתוֹרָה ח"ב ע"ח הַנִּלְוָה)
שִׁמְעַתִּי בְּשָׁמוֹ שֶׁאָמַר: שֶׁעָקַר מַה שֶׁהִגִּיעַ
לְמַדְרַגְתּוֹ, הוּא רַק עַל יְדֵי עֲנִין
'פְּרֵאסְטִיק' (פְּשִׁיטוֹת), שֶׁהָיָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה
וּמְשִׁיחַ הַרְבֵּה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְאָמַר תְּהִלִּים
הַרְבֵּה בְּפְשִׁיטוֹת. וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא הִגִּיעַ
לְמַה שֶׁהִגִּיעַ.

וְהָיָה מִתְּנַעֲנַע מְאֹד אַחַר מַעֲלַת הָעֲבוּדָה
בְּבַחֲזִינַת 'פְּרֵאסְטִיק' בְּאֲמַת. וְאָמַר:
"אֵיִי אֵיִי פְּרֵאסְטִיק!"

גַּם אָמַר: שֶׁדַּבֵּר עִם כַּמָּה צְדִיקִים גְּדוֹלִים,
וְאָמְרוּ גַם־כֵּן: שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ לְמַדְרַגְתָּם
כִּי־אֵם עַל־יְדֵי עֲנִין 'פְּרֵאסְטִיק', שֶׁעָסְקוּ
בְּעֲבוּדָתָם בְּפְשִׁיטוֹת גָּמוּר בְּהַתְּבוּדוֹת
וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ וְכוּ' - אֲשֶׁרֵי לָהֶם.

ה.

(שִׂיחוֹת־הַר"ן רִיא)

הָיָה מִתְּלוּצֵץ מְאֹד מִהַחֹלְקִים עָלָיו
וְאוֹמְרִים: "שֶׁתּוֹרָתוֹ קִבֵּל מִזְקֵנוּ רַבִּי
נַחֲמָן הָאֲרִידֵעֲנָקִיר" ז"ל".

ט.

(ת"י-מוהר"ן קסב)

וְנִסְעַ אֲז עַל ה' אֹמְרֵינֵנּוּ בְּדַרְבּוֹ שֶׁהִיא
 נִוְסַע תָּמִיד לְטַשְׁעֵהֲרִין עַל 'שַׁבַּת-
 נַחְמוֹ, וּבְדַרְךְ בְּקַהֲלַת לְאֲדִיזִין, דְּבַר עִם
 אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ שֵׁישׁ שָׁם: "שֶׁהוּא מְכַרַח
 לְהַסְתַּלַּק!" - וְדַבֵּר עִמָּהֶם גַּם-כֵּן מֵעַנּוֹן
 ה' שֵׁשִׁים גְּבוּרִים' שֶׁהוּא צָרִיךְ וְכו'.

י.

(י"מ-מוהרנ"ת ח"א א)

בְּשַׁנַּת תַּקנ"ג בְּ'שַׁבַּת-נַחְמוֹ' - הָיָה
 הַנְּשׂוֹאֵין שְׁלִי (שֶׁל מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל)
 בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ 'שְׂאֲרֵיגְרָאד'.

וְאָמַר בְּדַרְךְ-צְחוּת: כַּמָּה הֵיטִיב עִמִּי זְקַנִּי,
 שֶׁהִשְׁאִיר לִי תוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, מְכוּן
 מִמֶּשׁ לְכָל עֵנִין וְעֵנִין שִׁיהִיה מֵעַנֵּינָא
 דִּיזְמָא. וְכַפִּי מַה שֶׁצָּרִיכִין הָאֲנָשִׁים
 הַשּׁוֹמְעִים, כְּגוֹן עַל 'שַׁבַּת-חֲנֻכָּה' מְחַנְכָּה,
 וְעַל 'שַׁבַּת-נַחְמוֹ' כִּיּוֹצֵא בּוֹ וְכו', וְכָל
 הָאֲנָשִׁים עִם כָּל הַצְּטוּרְכוֹתֶם בְּגַשְׁמִיּוֹת
 וּבְרוּחָנִיּוֹת יִהְיוּ נִכְלָלִים בְּזֵאת הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ
 הָעֵת, וְכָל מַה שֶׁעֵבֶר בְּעוֹלָם אֲז וְכו'.

עָנָה וְאָמַר: הֵם אֹמְרִים שֶׁתּוֹרַתִּי הִיא
 מְזַקְנִי רַבִּי נַחְמָן ז"ל. אִם הָיָה זְקַנִּי
 רַבִּי נַחְמָן בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵעַ תּוֹרַתִּי, הָיָה אֶצְלוֹ
 גַּם-כֵּן חֲדוּשׁ וְכו'.

חמשה עשר באב

ועל־כֵּן ה'תורה' שהיא בחינת "וביום חתנתו", ובנין בית־המקדש' - הם התקון לזה. פי על־ידי ה'תורה', מתקשרין כל העולמות, עליון בתחתון, ותחתון בעליון. פי זה עקר כלל התורה, שאנו זוכין על־ידי כל מצוה ומצוה שאנו עושין בגשמיות בזה העולם - להתקשר למעלה, ולהמשיך שכינת עזו למטה - שזהו בחינת היחודים הנעשים על־ידי כל מצוה ומצוה.

וז'הו בחינת 'בנין בית־המקדש', ששם עקר 'מקום התורה', "פי מציון תצא תורה" (ישעיה ב, ג) - פי שם ב'בית־המקדש', עקר 'כלליות־העולמות', וכנ"ל.

וכל תקון זה, נמשך ב'חמשה־עשר באב' ו'יום־הכפורים', שבו מתחיל להתתקן 'חטא־המרגלים' שגרמו ה'חרבן'. ועל־כֵּן אז מתחיל בחינת 'הנפת הבית־המקדש', שהוא התקון, כנ"ל.

וז'הו גם־כֵּן מה שאמרו רז"ל (תענית לא): "שבחמשה־עשר באב, נתנו הרוגי ביתר לקבורה, שעל־זה תקנו ברפת הטוב והמטיב בברכת־הפזון" - ב'חמשה־עשר באב' דיקא, "שבו פסקו מתי מדבר" (שם ל:), שגרמו 'חרבן בית־המקדש', שעל־ידי־זה לא נכללו העולמות, ואין יכולין להמשיך 'הארת־הרצון' בשעת האכילה.

ועל־כֵּן סבב השם־יתברך: שב'חמשה־עשר באב', שהוא בחינת 'תקון מתי מדבר' - אז דיקא נתנו ה'רוגי ביתר לקבורה', ותקנו על־זה ברפת 'הטוב

א.

(לקוטי־הלכות, נטילת ידים לסעודה ו, פג)

וז'ה ש'השוו רז"ל (תענית כו:): "יום חמשה־עשר באב ויום־הכפורים", ואמרו (שם): "שלא היו ימים־טובים לישראל, בחמשה־עשר באב, ויום־הכפורים".

פי ב'חמשה־עשר באב', מתחיל ההמתקה והתקון של 'חטא־המרגלים', שגרמו בכיה לדורות בליל תשעה באב" (שם כט.). פי ב'חמשה־עשר באב, כלו מתי מדבר, שהיו מתים בכל ליל תשעה־באב מחטא המרגלים" (שם ל:).

וז'הו בעצמו בחינת 'יום־הכפורים', שאז מבקשים "סלח נא" על 'חטא־המרגלים' שגרם 'חרבן בית־המקדש' ב'תשעה־באב', שבו תלויים כל העוונות (לקוטי־מוהר"ן ח"ב ז).

נמצא: ש'חמשה־עשר באב' ו'יום־הכפורים', הם בחינה אחת - פי שניהם בחינת 'תקון חטא־המרגלים' ו'דור־המדבר' - שגרמו 'חרבן בית־המקדש'.

וז'הו שפיים שם במשנה (תענית כו: - על שיר־השירים ג, יא): "ביום חתנתו" - זה מתן־תורה. "וביום שמחת לבו" - זה בנין בית־המקדש וכו'.

פי עקר 'צרת החרבן בית־המקדש' הוא: מה שעל־ידי־זה אין יכולין לקשר העולמות ולכללם יחד, שזהו פגם כל העוונות רחמנא־לצלן, שגורמין פרוד חס־ושלום.

והמטיב' בברכת-המזון, שהוא בחינת
'המשכת הארת-הרצון' בשעת האכילה.

כי 'הארת-הרצון' נמשך: על-ידי
'כלליות-העולמות', שנמשך על-ידי
בחינת 'חגפת-הבית', שמתחיל להתמשך
ב'חמשה-עשר באב', שהוא בחינת 'יום-
הפורים', שהוא 'תקוני-המרגלים' ו'מתי
מדבר' שגרמו 'חרבן בית-המקדש'.

ועל-כן ב'חמשה-עשר באב', 'שבו פסקו
מתי מדבר' - מתחיל התנוצצות
בחינת 'חגפת הבית-המקדש', שעל-ידי-זה
נמשך 'הארת-הרצון' כנ"ל, שזהו בחינת
'ברכת הטוב והמטיב' שתקנו על 'הרוגי
ביתר שנתנו לקבורה'.

ועל-כן נתנו לקבורה ביום 'חמשה-
עשר באב' דיקא" - כי הכל
בחינה אחת, וכנ"ל.

ועין לעיל היטב (שם בלקוטי-הלכות, נטילת-
ידיים לסעודה הלכה ו, באות עב) ענין 'ברכת
הטוב והמטיב' שנתתקן בברכת-המזון
דיקא, על 'הרוגי ביתר שנתנו לקבורה'.

ותבין היטב נפלאות-השם, שבשביל-זה
דיקא נתנו לקבורה ב'חמשה-עשר
באב' דיקא - כי אז מתחיל 'תקון חטא-
המרגלים', שעל-ידי-זה זוכין ל'חגפת-
הבית', שעל-ידי-זה זוכין ל'הארת-הרצון'
וכו' כנ"ל, והבן היטב.

ב.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה
וברכות-פְּרִטִיּוֹת ה, יז-יח)

אחר 'תשעה-באב' צריכין להתחיל לקום
קדם אור הבקר, לסדר 'תקוני-חצות',
ולעסק בתורה, כדי לשמר הזכרון על-ידי-זה.

וכמו שהזכירו תז"ל (תענית לא): "מכאן
ואילך דמוסיה יוסיף, ודלא מוסיף

וכו'" [מט"ו באב ואילך, מי שמוסיף בלמוד התורה, הרי
הוא מוסיף חיים - ומי שלא מוסיף וכו']. וכמו שנתנו
סימן (ב"ח אורח-חיים רלח): "מקומי עד שכבי,
קומי".

דהינו: מ'תשעה-באב' עד 'שבעות',
צריכין לקיים "קומי רני בלילה
לראש אשמרות, שפכי כמים לבך נכה פני
ה'" (איכה ב, יט). כי עקר 'שמירת-הזכרון'
לזכר בתכליתו הנצחי לעולם-הבא, הוא על-
ידי-זה.

ובל-זה הוא הכנה ל'ראש-השנה' - כי כל
ימות השנה צריכין להכין עצמו
על 'ראש-השנה' שהוא 'יום-הדין', באשר
נשמע מפיו-הקדוש שאמר: "שהעקר הוא
ראש-השנה" (שיחות-הר"ן רטו) וכו'.

כי כמו שצריך להכין עצמו כל ימי חייו
ליום-הדין הגדול והנורא של לעתיד -
כמו-כן בפרטיות צריך להכין עצמו כל
ימות השנה, על 'ראש-השנה', שהוא יום
הדין, "כי הוא נורא ואיום" (פיוט 'ונתנה תקוף').

וביותר צריכין להתחיל להכין עצמו,
בשרואין הימים ממשמשין
ובאין, שהם מ'חמשה-עשר באב' ואילך.

כי אז ב'חמשה-עשר באב' - הוא ההמתקה
של ארבעים יום האמצעיים שהיו
בכעס, שהתחילו תקף אחר 'שבעה עשר
בתמוז', שבו נשתברו הלוחות ונתהוה
השכחה, שזה גרם החרבן והאבלות המר של
'בין-המצרים'. ואחר 'תשעה-באב' מתחיל
ההמתקה, והעקר ב'חמשה-עשר באב'.

כמו-כן בדברי רז"ל שאמרו (תענית ל:):
"שבו כלו מתי מדבר" - בשנה

האחרונה שבדקו עצמן מ'תשעה-באב' עד 'חמשה-עשר באב', ונמצאו כלם חיים וכו'.

כי 'גזרת המרגלים' שהיתה ב'תשעה-באב' "אתם בכיתם בכיה של הנם" (תענית כט. סנהדרין קד:), והצרה של 'שבירת הלוחות' שהיתה ב'שבעה עשר בתמוז' על-ידי 'חטא העגל' (תענית פ"ד מ"ו) - הם בחינה אחת, ושיכים זה לזה וכו'. ועל-ידי-כל-זה נחרב ה'בית-המקדש' מ'שבעה עשר בתמוז' עד 'תשעה-באב'.

ואחר-כך מתחיל ה'המתקה' - כי ב'תשעה-באב' בעת תקף מרידות החרבן, מתחיל מיד לעת מנחה צמיחת קרן ישועה, כי אז נולד משיח פמובא (אסתר-רבה פתיחתא יא; איכה-רבה א, גא - עין 'שער-הפנינות', דרושי חג השבועות, סוף דרוש א).

ועקר ההמתקה, ב'חמשה-עשר באב' - "שאז פסקו מתי מדבר", ואז מתחיל להתנוצץ 'הארת-הרצון' שנתרצה השם-יתברך לישראל בארבעים ימים האחרונים, שהם מראש-חדש אלול עד יום-הכפורים שהיו ברצון, כי האמצעים היו בכעס" (רש"י שמות לג, יא), אבל ב'סוף הארבעים של כעס', נתרצה השם-יתברך למשה על-ידי רבוי תפלותיו, ואמר לו (שמות לד, א): "פסל לך".

וזאת ההמתקה והרצון, התחיל ב'חמשה-עשר באב', שבו המתקת הכעס של ימים האמצעים, באשר אנו רואין בעינינו "שבו פסקו מתי מדבר".

ועל-כך השוו רז"ל (תענית פ"ד מ"ח) יום-טוב של 'חמשה-עשר באב' ל'יום-הכפורים' - כי 'יום-הכפורים' גמר הרצון והמתקה של ארבעים ימים

האחרונים, שהיו של רצון. כי אז ב'יום-הכפורים', עקר גמר שלמות ההמתקה, כי אז נתרצה למשה בשמחה ואמר לו "סלחתי" וכו', כמו שפרש רש"י שם.

אבל ההתחלה שהתחיל השם-יתברך להתרצות לתן לוחות האחרונות ב'יום-הכפורים' - זה התחיל ב'חמשה-עשר באב', שאז התחיל להתנוצץ ההמתקה והרצון של ארבעים ימים האחרונים.

ועל-כך "בו פסקו מתי מדבר", שהיא בחינה אחת עם 'שבירת הלוחות' כנ"ל. ועל-כך יש שיכות ל'חמשה-עשר באב', עם 'יום-הכפורים'.

ועל-כך תקף אחר 'תשעה-באב', בפרט ב'חמשה-עשר באב', צריכין להתחיל לתקן 'פגם-הזכרון' שנתהווה על-ידי 'שבירת-הלוחות' - כי עתה צריכין לחזר ולהמשיך על-עצמו בחינת הארת קבלת הלוחות האחרונות, שנמשכין בארבעים ימים האחרונים עד יום-הכפורים, שעל-ידי-זה חוזרים ומתקנים ה'זכרון'.

ועל-כך צריכין אז להתחיל לקום בחצות, שהוא בחינת תקון הזכרון. - וזה בחינת אלול, ראש-השנה, יום-הכפורים, סבות וארבעה-מינים וכו' (עין בפנים).

ג.

(לקוטי-הלכות, גטין ג, כג)

וזהו בחינת (תענית כו:): "לא היו ימים טובים לישראל, פחמשה-עשר באב וכיום-הכפורים" - כי שניהם בחינה אחת.

כי 'חמשה-עשר באב' - הוא בחינת התקון וההמתקה של 'תשעה-באב', כמו שאמרו רז"ל (איכה-רבה פתיחתא לג): "שבת-שעה-באב היתה הגזרה של מתי

מדבר, שאז היו מתים בכל שנה במדבר, ובחמשה עשר באב פסקו מתי מדבר".

נמצא: ש'חמשה עשר באב', הוא בחינת התקון והמתקה של 'תשעה באב'.

ועל כן הוא בבחינת 'יום הכפורים' - כי כשזוכין ב'תשעה באב' להתעורר בתשובה על ידי שרואין גדל ירידתו, ומאמינים ששם דיקא נסתר ונעלם השם יתברך בעצמו - על ידי זה זוכין לבחינת 'תשובה', לבחינת 'יום הכפורים', שאז עולין לשם באמת ונמתק הכל.

ועל כן 'חמשה עשר באב', שהוא ההמתקה והתקון של 'תשעה באב' ו'יום הכפורים' - הם בחינה אחת.

וזהו (תענית שם): "שבהם בנות ישראל יוצאות וכו' ואומרות, בחור, שא נא עיניך וכו', כמו שכתוב (שיר השירים ג, יא): 'צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו, ביום חתנתו וביום שמחת לבו'".

הינו: שאז דיקא ב'חמשה עשר באב' ו'יום הכפורים', אז הוא בחינת ה'חתון דקדושה'.

כי ה'חתנה והנשואין דקדושה, נמשך מבחינת 'קדשי קדשים', בחינת 'שכל' הכולל, בחינת 'פטר', בחינת 'פוליות שלשה ראשונות', שהוא בחינת "בעטרה שעטרה לו אמו", שהיא 'בינה', בידיע.

וזהו (תענית פ"ד מ"ח; כו: - על שיר השירים ג, יא): "ביום חתנתו" - זהו מתן תורה. וביום שמחת לבו" - זה בנין בית המקדש".

כי שניהם בחינה אחת, כי "אורייתא מחכמה עלאה נפקת" (זהר בשלח סב:),

שהיא בחינת 'קדשי קדשים', שמשם כל קדשת הבית המקדש, ומשם עקר ההתחברות של החתנה והנשואין דקדושה.

וזה זוכין ב'חמשה עשר באב' ו'יום הכפורים', דיקא - ששניהם בחינה אחת, שאז זוכין לעלות לבחינת 'שכל' הכולל, להמתיק הכל.

ד.

(לקוטי הלכות, ערב ג, לט)

וזהו בחינת מה שפסקו רז"ל את 'חמשה עשר באב' ל'יום הכפורים', כמו שכתוב במשנה (תענית פ"ד מ"ח): "לא היו ימים טובים לישראל, בחמשה עשר באב ו'יום הכפורים" וכו'.

כי "בשבעה עשר בתמוז, נשתברו הלוהות" (שם פ"ד מ"ו), שהוא בחינת 'פגם הרצון', שהוא 'פוליות התורה' וכו', וכנ"ל. ו"אז התחילו ארבעים ימים האמצעים שהיו בכעס" (רש"י שמות לג, יא), הפך הרצון.

אבל 'עקר הכעס' לא נמשך, כי אם עד 'תשעה באב', ואחר כך התחיל הכעס והרגז להתמתק, ולהתפך לרצון.

כי באלו הארבעים ימים האמצעים, אף על פי שהיה בכעס, אף על פי כן בהם נתרצה השם יתברך למשה, עד שאמר לו בסוף אלו הארבעים יום (שמות לד, א): "פסל לך שני לחת" וכו'.

נמצא: שבסוף הארבעים ימים אמצעים, התחיל השם יתברך להתרצות למשה. ועקר ההמתקה היא ב'חמשה עשר באב', כמו שאמרו רז"ל (תענית ל): "שבנו כלו מתי מדבר".

ו"מתי מדבר" - זה בחינת 'פגם-הרצון',
 כי עקר 'מתי מדבר', היו מ'חטא-
 העגל', כמו שאמרו רז"ל (איכה רבה פתיחתא
 לג): "שמאז נגזרה גזרה זו, ובחמשה-עשר
 באב בלו מתי מדבר".

נמצא: שהרגזו שהיה על-ידי 'חטא-
 העגל', שהוא 'פגם-הרצון', שעל-
 ידי-זה היה 'מתי מדבר' - זה הרגזו נפסק
 ונתבטל ב'חמשה-עשר באב'.

נמצא: ש'חמשה-עשר באב', אז נפסק
 הרגזו' - כי אז הוא סמוך לסוף
 הארבעים יום אמצעים, שאז התחיל השם-
 יתברך להתרצות למשה, ולהפוך הרגזו לרצון,
 עד שאמר לו: "פסל לך" וכו', שעל-ידי-זה
 זכה לקבל לוחות אחרונות ביום-הכפורים.

נמצא: ש'יום-הכפורים' ו'חמשה-עשר
 באב', הם בחינה אחת - כי עקר
 'הארת-הרצון' של 'יום-הכפורים', שאז

קבל 'לוחות אחרונות' - זה הרצון' התחיל
 להאיר מ'חמשה-עשר באב' כנ"ל.

ועל-כן הם 'ימים-טובים' - כי עקר
 'קדשת הימים-טובים', הוא על-
 ידי 'הארת-הרצון', כנ"ל.

וזהו שהיו אומרים (שירי-שירים ג, יא; תענית
 כו.): "צאינה וראינה בנות ציון וכו',
 ביום התננתו" - זה מתן-תורה. "וביום
 שמחת לבו" - זה בנין בית-המקדש, שיבנה
 במהרה בימינו (תענית כו.).

כי ה'תורה' ו'בנין בית-המקדש', הם
 בחינת 'הארת-הרצון', שמתחיל להאיר
 ב'חמשה-עשר באב' כנ"ל - כי ה'תורה'
 נמשכת מבחינת רצון-שברצונות, שהוא
 'שרש נשמת משה'.

וזהו בחינת ה'בית-המקדש' - כי עקר
 ה'בית-המקדש', הוא בחינת רצון,
 כנ"ל.

לקוטי תפלות

חדש תמוז

– תפלות בענין 'זכרון דקדושה' –

(לפי התורה ח"א ריז הנ"ל: "שבחדש תמוז צריכין להמשיך הזכרון")

חוסה עליך, ושמר את הזכרון היטב,
שתזכר תמיד בכל יום בעלמא-
דאתי, ולא תשכח, והדבק מחשבתך
בעלמא-דאתי, ואל יזוז זכרון עלמא-
דאתי מרעיונך.

הסתכל על עצמך היטב היטב, וישב
דעתך באמת-לאמתו, וזכור
ותן ללבך: מה תעשה באחריתך, בעת
יבא קצף כהרף-עין.

צר לי עליך אחי, הקיצה אחי משנת
פתיותך, וחמל על נפשך, "וזכר את
בוראיך בימי בחורותיך".

ובבן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי
אבותי, להפיל תחנתי לפני
רחמיך-האמתיים, ולשא עיני לחסדיך
העצומים.

שתזכני לשמר את הזכרון הזה היטב,
שאזכר תמיד בעלמא-דאתי,

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ - זכרון)

"אזכרה נגינתי בלילה, עם לבבי
אשיחה ויחפש רוחי. זכרתי
בלילה שמך יהוה, ואשמרה תורתך.
אזכור מעללי יה, פי אזכרה מקדם
פלאך. זכרתי ימים מקדם, הגיתי בכל
פעלך, במעשה ידיך אשוחח. בהתעטף
עלי נפשי, את יהוה זכרתי. זכור תזכור,
ותשוח עלי נפשי".

ואען ואומר לנפשי: זכור אל תשכח
שיש עלמא-דאתי, ואין שום
קביעות בזה העולם, פי העולם-הזה
עובר כהרף-עין, כצל עובר, וכאבק
פורח, וכענן פלה, וכרוח נושבת,
וכחלום יעוף, ועקר החיים ועקר
הקביעות דירה של האדם, הוא רק
בעלמא-דאתי.

וְלֹא־דַבְּקָא מַחֲשַׁבְתִּי רַק בְּעִלְמָא־דְּאֲתִי
בְּכָלֵל וּבְפָרְט.

וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם בְּהַקִּיצִי מִשְׁנָתִי, תַּכְּף
וּמִיד כְּשֶׁאֶפְתַּח אֶת עֵינַי, אֲזַכֶּה
לְזִכֹּר מִיַּד בְּעוֹלָם־הַבָּא, שֶׁהוּא עוֹלָם
הָעוֹמֵד וְהַקָּיִם לְעַד וּלְנֹצַח נֹצְחִים,
וְהָעוֹלָם־הַזֶּה הוּא הֶבֶל וְרִיק, הֶבֶל הַבְּלִים
אֵין בּוֹ מִמָּשׁ, "הֶבֶל גִּדְף, הֶבֶל הַבְּלִים
הַכֹּל הֶבֶל".

וַאֲיֵן שׁוֹם יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שִׁיעֵמַל בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם־הַזֶּה, וַאֲיֵן
שׁוֹם תְּכִלִּית וְטוֹב בְּעוֹלָם, כִּי אִם לְרִדְף
תְּמִיד לְהַשִּׁיג הָעוֹלָם־הַבָּא. וְתִזְכְּנִי
שְׂאֲזֹכֵר זֹאת הֵיטֵב בְּכַח הַזְכָּרוֹן־דְּקִדְשָׁה.

הַצִּילֵנִי וְשִׁמְרֵנִי מִרַע־עֵין הַמַּבִּיא לַיָּדִי
שְׂכָחָה, שְׂכָחָה מִיתַת הַלֵּב,
שְׂבִירַת לֵב, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: "נִשְׁכַּחְתִּי כְּמַת
מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אוֹבֵד". עֲזָרְנִי שְׁלֹא
אֶשְׁכַּח אֶת עוֹלְמֵי הַנֹּצְחִי וְהַקָּיִם לְעַד.

חֲוֹסָה עָלַי כָּרֵב רַחֲמֶיךָ, כָּרֵב יִשׁוּעָתְךָ,
כָּרֵב טוֹבוֹתֶיךָ, כָּרֵב הַצְּלוֹתֶיךָ.
יְהִמוּ מֵעֶיךָ עָלַי, עַל גִּרְדֶּךָ כְּמִנִּי, עַל חֶסֶר
דַּעָה, חֶסֶר עֲצָה כְּמִנִּי. אֲמִץ וְחִזַּק אֶת
לִבִּי בִּירְאָתְךָ וְעִבּוֹדְתְךָ.

וַיְזַכְּנִי, שְׂאֲשִׁים אֶל לְבִי, וְאֲזַכֵּר הֵיטֵב
בְּלִבִּי וּבִדְעָתִי תְּמִיד, אֶת הַתְּכִלִּית
הָאֲחֵרוֹן. וְאֲזַכֶּה לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתִּי וּלְבָבִי
תְּמִיד, בְּעִלְמָא־דְּאֲתִי.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַבּוּשָׁה
שִׁיְהִיָּה בְּעִלְמָא־דְּאֲתִי, עַל מִי שְׁלֹא
קִשַׁט עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהוּא אֲבִדָּה

שְׂאִינָה חוֹזֶרֶת לְעוֹלָם, כִּי שָׁם אֵין מַעֲשֵׂה
וְחֲשַׁבּוֹן מוֹעִיל כְּלָל, כִּי "מִי שְׁלֹא טָרַח
בְּעָרֵב־שַׁבָּת, מָה יֹאכַל בְּשַׁבָּת". "מַעֲוֹת
לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְחֶסְרוֹן לֹא יוֹכֵל
לְהַמְנוֹת". וַאֲיֵן מוֹעִיל שָׁם שׁוֹם רַחֲמָנוֹת
בְּעוֹלָם.

וּבְנֵי עֵתָה בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂאֲזַכֶּה לְזִכֹּר עֵתָה
בְּעוֹלָם־הַזֶּה, אֶת הָעוֹלָם־הַבָּא
תְּמִיד, וְאֵל יִלְיָזוּ מֵעֵינַי, וְלֹא אֶסוּר
מִדְּעָתִי, זְכָרוֹן הָעוֹלָם־הַבָּא תְּמִיד, בְּאֶפֶן
שְׂאֲזַכֶּה לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלֶיךָ
בְּאַמַּת, וְאֲזַכֶּה לְתַקֵּן בְּחַיֵּי אֶת כָּל אֲשֶׁר
שִׁחַתְתִּי, בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרָצוֹן.

אֲבִינּוּ שְׂבִשְׂמִים, מִלֵּא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְהַצִּילֵנוּ מִכַּח־
הַמְדָּמָה, וּמִמִּיתַת הַלֵּב, וּמִשְׂכָּחָה, וּמִרַע־
עֵין בְּכָל הַבְּחִינּוֹת.

וַיְזַכְּנֵנוּ לְזַכָּרוֹן־דְּקִדְשָׁה, שְׁנִזְכֶּה תְּמִיד
לְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתָּנוּ בְּעִלְמָא־דְּאֲתִי,
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְכָל מְקוֹם וּמְקוֹם, בְּכָלֵל
וּבְפָרְט, וְלֹא נֶאֱבַד אֶת עוֹלְמָנוּ חֶסֶד־וְשְׁלוֹם
בְּחַנּוּם.

וְנִזְכֹּר "אֶת יְמֵי הַחֲשָׁף, כִּי הִרְבָּה יְהִיו
כָּל שְׂבָא הֶבֶל". וְנִזְכֹּר אֶת
בוֹרְאָנוּ בִּימֵי בַחֲוֹרוֹתֵינוּ, "עַד אֲשֶׁר לֹא
תַחֲשָׁף הַשֶּׁמֶשׁ, וְהָאוֹר, וְהַיָּרֵחַ,
וְהַפּוֹכְכִים, וְשָׁבוּ הָעֵבִים אַחֵר הַגִּשְׁם".

וְנִזְכֹּר לְזִכֹּר אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
וְלֹא נִשְׁכַּח דְּבַר מִמִּשְׁנַתָּנוּ. וְלֹא
נִשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֵינוּ וְאֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אָזְנֵינוּ מִפִּי חֲכָמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים.

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א קלא ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קצב, 'מעלת דבור אמת של הצדיק')

רחם עלי למען שמך, וזכני לזכרון
אמת דקדושה, לזכר היטב את כל
דברי התורה-הקדושה.

ותזכני להתמיד בלמודי היטב, להגות
בתורתך הקדושה יומם ולילה,
ולחזר כל דבר מאה פעמים ואחד.

באופן שאזכר תמיד את כל דבור, וכל
חדוש, וכל טעם ועצה, אשר
גלית לנו בתורתך הקדושה, המלאה
עצות ואורות קדושות ונוראות, ולזכרם
היטב בכח הזכרון שלי יפה כל ימי חיי
עד עולם, עד היום אשר תאספני אליך
בשלוש.

ואזכה לבא לשם, עם כל דברי
התורה, שיהיה קשור, וחקוק,
וכלול, ונאחד, בשכלי ונשמתי, כל דברי
התורה שבכתב ושבעל-פה.

ואזכה ברחמיה, להיות בכלל יראיה
עוסקי תורתך' שנאמר עליהם:
"אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

ונזכר בעלמא-דאתי תמיד, עד אשר נזכה
לשוב אליך באמת, ולהיות כרצונך הטוב
תמיד.

וזכר לנו יהוה אלהינו את ברית
אבותינו, וקיים לנו מקרא שכתוב:
"וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי
יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר,
והארץ אזכר".

ונאמר: "וזכרתי להם ברית ראשונים
אשר הוצאתי אותם מארץ
מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים
אני יהוה".

ונאמר: "זכרתי לך חסד נעורייך,
אהבת כלולותיך, לכתך אחרי
במדבר, בארץ לא זרועה".

ונאמר: "הבן יקיר לי אפרים, אם ילד
שעשועים, כי מדי דברי בו
זכור אזכרנו עוד, על פן המו מעי לו,
רחם ארחמנו נאם יהוה".

"זכר רחמיה יהוה וחסדיך פי מעולם
המה. חטאת נעורי ופשעי אל
תזכר, כחסדיך זכר לי אתה למען טובך
יהוה".

לקוטי תפלות

בין המצרים

כָּל־יִזְוֵי בֵּין הַמִּצְרִים

נִקְרִיב לְפָנֶיךָ כָּל הַקְּרִבָּנוֹת שִׁיכַפְרוּ בְּעַדְנוּ,
וַיַּחֲזְרוּ לָנוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ
מִשְׁחָרֵב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֵׁהֵם: הַשְּׁמִיר,
וּנְפֹת-צוּפִים, וְאַמָּנָה.

וְנִזְכָּה לַעֲלוֹת אֶל הַשָּׁכֶל-דְּדִקְדָּשָׁה, לְמַעַיִן
הַחֲכָמָה הַיּוֹצֵא מִבֵּית יְהוָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וּמַעַיִן מִבֵּית יְהוָה יֵצֵא".

וְנִזְכָּה לַעֲבֹד אוֹתְךָ תָּמִיד בְּחֲכָמָה וּבִינָה
וְדַעַת דְּקִדְשָׁה, וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּאַמֶּת, כָּל יְמֵינוּ לְעוֹלָם, אָמֵן וְאַמֵּן.

☪ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כה, 'אחזוי לך מנא')

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתַהֲיֶה בְּעִזְרֵנוּ, שְׁנִזְכָּה
לוֹמַר וּלְסַדֵּר לְפָנֶיךָ, תּוֹרַת כָּל
הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם, וּקְטָרֶת, וּמִנְחוֹת, בְּכוּנָה
עֲצוּמָה, וּבִקְדָשָׁה גְדוֹלָה וְנוֹרָאָה.

עַד שֶׁתַּעֲלֶה אֲמִירַתְנוּ לְפָנֶיךָ, כְּאֵלוֹ
הַקְּרִבָּנוֹת כָּל הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם, כְּמוֹעֲדָם
וּבְזִמְנָם וּבְמִקוּמָם כְּהַלְכָתְךָ, "וּנְשַׁלְמָה
פָּרִים שְׁפִתֵינוּ", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "זֹאת
הַתּוֹרָה לְעוֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֲטָאת וְלֶאֱשָׁם
וְלַמְלוֹאִים וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים".

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
וּלְבַטֵּל 'פַּח-הַמִּדְמָה', לְגַרְשׁוֹ
וּלְסַלְקוֹ וּלְבַטְּלוֹ לְגַמְרֵי מַעְלֵינוּ וּמַעַל
גְּבוּלָנוּ.

וְתַמְהָר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתַבְּנֶה בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתַפְאֲרַתְנוּ, וְשֵׁם

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קמב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רמז, 'ענגן תיקו' ו'תיקו' ד')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּרְחֵם עָלֵינוּ וְתִזְכְּנוּ,
וְתַשְׁלַח וְתַבִּיא לָנוּ מְהֵרָה אֶת מְשִׁיחַ
צְדָקָנוּ, וְיִתְקַן כָּל הָעוֹלָם-הַזֶּה עִם כָּל

העולמות מראש ועד סוף, שתלויים כלם
בזה העולם המעשה.

רחם עליו ועלינו, ותביאהו מהרה
לשלוש, ויתקן הכל בתקון נפלא
ונורא, ויאיר לנו הדעת האמתית, ויפתח
עינינו ולבנו בתורתך.

רבנו של עולם, רבנו של עולם,
”יהוה אלהים אמת, גדול העצה
ורב העליליה”.

רחם על כלל ישראל ועלי, ושלח לנו
הארה נפלאה מעולם התקון
שנמשך על ידי משיח צדקנו.

באפן שיתתקן התיק”ו בתקון נפלא
ואמת, ויופשו כל האיבעיות,
ויתבררו על נכון כל הספקות וכל הספק-
ספקות שבעולם, ונזכה תמיד לעצה
שלמה וטובה באמת בכל הדברים
שבעולם.

ותרחם עלינו, ותלמדנו דרך האמת,
איך לאונן ולקונן על חרבן
בית המקדש בכל עת, ובפרט בכל לילה
ולילה בחצות ממש, ובימים של בין-
המצרים, ובפרט בתשעה-באב, לומר
”איכה” וקניות, בלב נשבר ונדכה באמת
לאמתו.

ונשפך לבנו פמים ”נכח פני אדני”.
”נתן בעפר פינו, אולי יש
תקוה”, נבטש ראשינו בכתלי ביתנו, על
עצם רבוי צרותינו בכלל ובפרט.

אשר זה כמה שנים אשר חרבה עירנו,
ושמים בית מקדשנו, ונטל כבוד
מבית חיינו, ובכל יום צרתו מרבה מתברו.

ובפרט עתה אשר יצאו גזרות קשות
ומשנות על ישראל, אשר אי-
אפשר לסבלם. וחינו ”תלויים מנגד”
מפחד לבנו, משאר הגזרות קשות
הנשמעין שרוצים לגזר חסוֹשֵׁלוֹם
רחמנא לצלן, אוי ”מה היה לנו”.

מלא רחמים, עזרנו שנרגיש צרות
ישראל וצרות נפשנו בלבנו
היטב, עד שנזכה לשבר לבנו לפניך
באמת, ולשפך לבנו כמים נוכח פניך
אדני צבאות באמת, על גדל פשענו ורבויו
עונותינו ועצם קשיות ערפנו, אשר
האריכו את גלותנו וגרמו לנו את כל
צרותינו.

”נשא לבנו אל פנים אל אל
בשמים”, נתפס אמונת אבותינו
הקדושים, לצעק ולזעק צעקה גדולה
ומרה. נשוטט בשוקים וכרחובות,
ונתפלל ונעתיר ונזעק ונתחנן ”אל יהוה
אל עליון”.

”עד ישקיף וירא יהוה משמים”, עד
שתעורר רחמיך עלינו, ותנחמנו
מהרה, ותגאלנו ותפדנו מפל היסורים
ומכל הצרות בכלל ובפרט.

ותאיר עלינו גם עתה הארה נפלאה
ממשיח צדקנו, באפן שימתיק
גם עתה כל הדינים מעלינו בכלל ובפרט,
ויבטל כל הצרות וכל היסורים וכל
הגזרות שאינם טובות, מעלינו ומעל כל
ישראל.

ויאיר עלינו אור האמת בכל עת, ויתקן
אותנו תמיד בתקונים חדשים

וּנְפְלָאִים, וַיּוֹדִיעַ וַיְבַרֵר לָנוּ כָּל הַסְּפָקוֹת
וְכָל הָאִיבְעִיּוֹת וְכָל חֲלָקַת־הָעֲצָה, וַנִּזְכֶּה
תְּמִיד לְעֲצָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ.

בְּאַפֵּן שְׁנִזְכֶּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ מְהֵרָה בְּאַמֶּת
וּבְלֵב שָׁלֵם, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
וּבְמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים־טוֹבִים, כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ.

וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ תְּמִיד, מִכָּל מִינֵי
חַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים
שְׁבָעוּלָם, וְלֹא נִסּוּר מִרְצוֹנְךָ יְמִין וּשְׂמָאל.
וַיְכַמְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל בְּנִיךָ, וְתִבִיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ מְהֵרָה, וַיְגַאֲלֵנוּ גְּאֻלָּה
שְׁלֵמָה, גְּאֻלַּת עוֹלָם.

וְאִזּוּ יִתְקַן לָנוּ אֶת בְּחִינַת הַתִּיק"ו,
בְּתַכְלִית הַתְּקוּ"ן, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
וַיְהִיָּה נִמְשָׁךְ הָאוֹת "נון" מִהֶקְיֵנוּ"ת,
לְתִיק"ו, וַיְהִיָּה נַעֲשָׂה מִתִּיק"ו, תְּקוּ"ן,
וַיִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַקְּיֵנוֹת מִן הָעוֹלָם, וַיִּתְהַפְּכוּ
הֶקְיֵנוּ"ת לְתְּקוּ"ן.

מִלֵּא רַחֲמִים, בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת, בַּעַל
הַנְּחֻמוֹת, נַחֲמֵנוּ נָא מִכָּל צָרוֹתֵינוּ,
וְעֲזָרְנוּ בְּכָל עֲנִינֵינוּ וְחַפְצֵינוּ, וּפְרַס עָלֵינוּ
סֶפֶת שְׁלוֹמְךָ, וְתִקְנֵנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה
מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ.

⊙ [ג] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"ב ז ⊙

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

וְתַרְחַם עָלֵינוּ, וְתִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית
קְדֻשָּׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ בְּמְהֵרָה
בְּיָמֵינוּ, וְשֵׁם נִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶת קְרִבְנוֹת
חֻבוֹתֵינוּ, לְטַהֲרֵנוּ מִעוֹנוֹתֵינוּ וְלִסְלַח
חַטָּאתֵינוּ.

וַנִּזְכֶּה לְהִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
קְרִבְנוֹת הַתְּמִיד בְּבִקְרָה וּבְעָרֵב.
וּבְזָכוֹת הַתְּמִיד שֶׁל שַׁחַר, תִּמְחַל לָנוּ עַל
כָּל הָעוֹנוֹת שֶׁל לַיְלָה. וּבְזָכוֹת הַתְּמִיד שֶׁל
בֵּין־הָעֶרְבִים, תִּמְחַל לָנוּ עַל כָּל הָעוֹנוֹת
שֶׁל הַיּוֹם.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדוֹל הַרְחֻמְנוֹת שֶׁעַל
יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהֵם נוֹפְלִים בְּעוֹנוֹת חֶסֶד־
וּשְׁלוֹם, אֲשֶׁר אֵין רַחֲמָנוֹת בְּעוֹלָם גְּדוֹל
מִזֶּה. כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ עֲצָם קְדֻשָּׁתָנוּ
בְּשָׂרֵשָׁנוּ, וְעֲצָם דְּקוּתָנוּ וְרוּחַנְיוֹתָנוּ, שְׂאָנוּ
רַחוּקִים לְגַמְרֵי מַעוֹן, וְאֵין עוֹן שֵׁיךָ לָנוּ
כָּלֵל, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִין לְשָׂא עָלֵינוּ עַל
מִשְׁאֵי הָעוֹנוֹת אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד.

וְעַקֵּר הַרְחֻמְנוֹת הַגְּדוֹל מִכָּל מִינֵי
רַחֲמָנוֹת, הוּא לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ
מִעוֹנוֹת וְחַטָּאִים וּפְגָמִים, אֲשֶׁר רַק זֶה
הוּא עֵקֶר הַרְחֻמְנוֹת הָאַמֶּתִי, וְאֵין שׁוּם
רַחֲמָנוֹת בְּעוֹלָם נַחֲשָׁב כָּלֵל כְּנֶגֶד זֶה
הַרְחֻמְנוֹת.

עַל־כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ נִתַּת לָנוּ אֶת בֵּית־
הַמִּקְדָּשׁ, לְכַפֵּר עַל כָּל עוֹנוֹתֵינוּ.
וּמַעַת אֲשֶׁר חָרַב בֵּית־מִקְדָּשָׁנוּ, חָשְׁכוּ
עֵינֵינוּ, וְאֵין אָנוּ יְכוּלִים לְנַקוֹת עֲצָמָנוּ
מִעוֹנוֹת, כִּי אֵין מִי שְׂיִכַפֵּר בְּעַדָּנוּ, אֲשֶׁר
צָרָה הַזֹּאת גְּדוֹלָה מִכָּל הַצָּרוֹת שְׁבָעוּלָם,
כְּאֲשֶׁר נִגְלָה לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל. וּכְבָר חָלְפוּ
וְעָבְרוּ קְרוֹב לְאַלְפִים שָׁנָה מִיּוֹם הַחֲרָבָן,
אֲשֶׁר אָנוּ הוֹלְכִים תּוֹעִים וְחֹשְׁכִים
כִּיתוּמִים וְאֵין אֵב.

אֲדוֹן, הַקָּל עָלָנוּ, וּשְׁלַח יְשַׁע לְגַאֲלָנוּ,
חוֹס וְחַמֵּל וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְאָמַר

לְצָרוֹתֵינוּ דִי. וְתַמְהָר וְתַחִישׁ לְגַאֲלָנוּ
גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ וּמְמוֹן.

וְתַגְאֹל וְתַפְדֵּה נַפְשָׁנוּ מִכָּל הַחַטָּאִים
וְהָעוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, וּמִכָּל מִינֵי
פְּגָמִים שְׁבַעְעוֹלָם, וּמִכָּל הַתְּאֵאוֹת וְהַמַּדוּת
רְעוּת. וְתַבְּנֶה לָנוּ אֶת בֵּית־מִקְדָּשְׁנוּ בְּנִין
עוֹלָם עֲדֵי עַד, וַיִּשׁוּבוּ כְּהַנִּים לְעַבֹדְתֶם
וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם וַיִּשְׂרָאֵל לְמַעֲמָדָם.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם
עָלֵינוּ, טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ,
שׁוֹבָה אֵלֵינוּ בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ, בְּגִלְלֵ אָבוֹת
שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ.

בְּנֶה בֵּיתְךָ כְּבִתְחִלָּה, וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל
מְכוֹנוֹ, וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ, וְשִׁמְחָנוּ
בְּתַקּוּנוֹ, וְהִשָּׁב כְּהַנִּים לְעַבֹדְתֶם, וְלוֹיִים
בְּדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם, וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל
לְנוֹיָהֶם, וְשֵׁם נִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶת קְרַבְנֹת
חֻבוֹתֵינוּ, תְּמִידִין כְּסֻדְרָן וּמוֹסָפִין כְּהַלְכָתָן.

❁ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב כג ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית לעיני כל ישראל')

"קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים,
רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ, מֵאַנְהָ
לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנוּ. עַל אֱלֹהֵ אֲנִי
בוֹכֵיהָ, עֵינַי עֵינַי יִרְדֶּה מַיִם, כִּי רַחֵם מִמֶּנִּי
מִנָּחֵם מְשִׁיב נַפְשִׁי, הִיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי
גֹבֵר אוֹיֵב".

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
לְמַדְנוּ אִיךָ לְסַדֵּר הַסְּפֵדוֹת מְרִים

עַל גְּדֹל שְׁבָרָנוּ אֲשֶׁר נִשְׁבָּרָנוּ עַל־יְדֵי לְבָנוּ
הַזּוֹנָה.

כִּי נִלְקַחוּ מֵאַתְּנוּ כָּל מַחְמַדֵּי עֵינֵינוּ,
גְּאוּנֵי עֵזָנוּ, עֲטָרוֹת רֵאשֵׁנוּ, הוֹדְנוּ,
זִיוֵנוּ, פְּאָרֵינוּ, חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ, שְׂרָשֵׁי
נַפְשָׁנוּ וְרוּחַנוּ וְנִשְׁמוֹתָנוּ.

הֲלֹא הִמָּה אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבּוֹתֵינוּ,
אוֹרוֹתֵינוּ, גְּדֻלַּתָנוּ, קִדְשָׁתָנוּ,
תְּקוּתֵינוּ, תְּכִלִּיתָנוּ, נְחָמוֹתֵינוּ, וְשִׁמְחָתָנוּ,
תּוֹרוֹתֵינוּ, תְּפִלוֹתֵינוּ. סָעוּ הִמָּה לְמַנּוּחֹת,
עֲזְבוּ אוֹתָנוּ לְאַנְחוֹת.

אֲוִי מָה הָיָה לָנוּ, מָה נֹאמַר מָה נְדַבֵּר,
מִי יוֹכֵל לְהַעֲרִיךְ לָנוּ הַסְּפֵדוֹת מְרִים
וּמְרוּרִים, כְּרֵאֲוֵי לָנוּ לְהַסְפִּיד וְלִבְכוֹת עַל
שְׁבָרִים מְרִים כְּאֵלֶּה, הַנוֹגְעִים לְכָל
יִשְׂרָאֵל וְלְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם מֵרֵאשׁ וְעַד
סוֹף, אוֹי אֲוִי וְאֲבוֹי.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גְּלוּי וַיְדוּעַ לְפָנֶיךָ,
שְׂאִין כַּח בֵּיד אֲנוּשִׁי, לְסַדֵּר
הַסְּפֵדוֹת כְּרֵאֲוֵי, עַל הַסְּתַלְקוֹת צְדִיקִים
כְּאֵלֶּה, אֲשֶׁר נִסְתַּלְּקוּ בְּדוֹרוֹתֵינוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

אֲבָל עַל דָּא וְדָאֵי קָא כְּכִינָא, עַל הַנוֹגַעַ
לִי וְלְכָל יִשְׂרָאֵל.

כִּי לְהַצְדִּיקִים הַקְּדוּשִׁים בְּעַצְמָם
שֶׁנִּסְתַּלְּקוּ לְמַעְלָה לְמַעְלָה, אֵין
הַפְּסֵד כָּלָל, כִּי הֵם גְּדוֹלִים וּמְפָאָרִים שָׁם
בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, וְעוֹמְדִים וּמְשַׁמְשִׁים
בְּמְרוֹם, אֲשֶׁרֵי לָהֶם אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

אֲבָל עָלֵינוּ עָלֵינוּ הַדּוֹר הַיְתוֹם הַזֶּה,
הַדּוֹר הָעֵנִי הַזֶּה, עָלֵינוּ הַרַחֲמָנוֹת

גדול ועצום מאד, עלינו עלינו ידונו כל הדווים.

"אוי לנו כי שדדנו", אהה יהוה, הכרע הכרעתנו, ורפו הידים, וכשלו כל ברפים, ונמס כל לב ויהי למים, ביום בא השמש בצהרים. תעה לבבנו, פלצות בעתתנו, צירים אחזונו, פיולדה נפעה.

אבינו שבשמים, אבינו אב הרחמן, יהוה אלהים אמת, להיכן נלך, להיכן נפנה לעזרה, מי יעזר לנו, מי יעמד בעדנו, אנה פנה דודנו, אנה פנה דודנו ונבקשנו עמך.

על-כן גם היום מרי שיחנו, ידנו כבדה על אנחותינו, מי יתן ראשנו מים ועינינו מקור דמעה, ונבכה יומם ולילה על גדל שברנו. "על זה היה דוה לבנו, על אלה חשכו עינינו".

רבנו של עולם, אב הרחמן האמת, אתה יודע שכל חיותנו תלוי בהצדיקים רבותינו הקדושים זכרונם לברכה, ואנחנו צריכים לדבר עמם בכל פעם, ולקבל מהם דבורים קדושים חדשים בכל פעם, ולראות אותם בכל פעם.

ועתה מה נעשה, מה יעשו קטני ערך אזובי קיר כמונו, מה נעשה מה נפעל.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, אתה לבד יודע מרירות נפשי בפנימיות, איך נפשי מרה לי על כל-זה. אך בעונותי הרבים, איני יכול לפרש שיחתי היטב לפניך, מלא רחמים.

רבנו של עולם, מה שעבר עבר. עתה עתה למדני והורני, איך לצעק ולזעק ולהתחנן, באפן שאזכה גם עתה, להמשיך קדשתם העצומה עלי, על-ידי קדשת הרשימו שלהם שהשאירו בעולם, על-ידי ספריהם הקדושים ותלמידיהם היקרים. וגם עתה המה שכיחי יתיר בעלמא.

כמו שכתוב בזהר-הקדוש ובשאר ספרים קדושים: שעקר שלמות הנשמה היא, שכאשר נסתלקת למעלה למעלה למקום שנסתלקת, תהיה גם למטה למטה, לעורר ולהקיץ ולהחיות כל הנפשות, אפלו המנחים בשאול תחתיות ומתחתיו, לעוררם ולהחיותם שלא יתיאשו בשום אפן בעולם.

רבנו של עולם, חמל ורחם על הדמעות והבכיות של רחל אמנו, שהיא השכינה וכןסת-ישראל, אשר היא בוכה בדמעות שלישי, על גדל צערנו וצרות נפשנו. "רחל מבכה על בניה", שגלו מעל שלחן אביהם ומארצם יצאו.

כבו תבכה בלילה ודמעתה על לחיה, אין לה מנחם מכל אהביה". פי "כל רעיה", שהם הצדיקים שבכל דור ודור, נסתלקו בעונותינו הרבים, עד אשר נשארנו "פתרן בראש ההר וכנס על הגבעה", "יתומים היינו ואין אב אמתינו כאלמנות", ואין לנו מנחם.

רבנו של עולם, מי יחמל עלינו, ומי יחוס עלינו, ומי ינוד לנו, ומי יסור לשאל לשלום לנו, מי יגדר גדר,

ומי יעמד בפרץ, מי יתקן דרכים, ומי יישר מסלות, מי יתקן נפשנו, מי יחזירנו בתשובה שלמה לפניך, מי יעורר אותנו משנתנו לשוב אליך באמת.

אוי מה היה לנו בדורות האלה, אשר זכינו בדורות האלה לאורות נפלאים ונוראים כאלה, אורות צחים ומצחצחים כאלה, אשר אפסו הדבורים והצרופי-אותיות לספר בשבחם, וגדלתם, ותקפם, וגבהם, ומעלתם, ותפארתם.

ובמה גלגולים סבבת בעולמך, וכמה עלמין אתהפיכו בגיניהו, וכמה נסים ונפלאות בלי שעור וערך עשית, עד אשר הבאת לעולם אורות כאלה, צדיקים קדושים כאלה, מורי דרך כאלה, מלמדי דעת מביני מדע כאלה, בעלי עצות כאלה.

והיית עמהם כל ימי חייהם הקדושים, והרבית נפלאותיך עמהם בלי שעור, פי רבים קמו עליהם בכל יום, ואתה הצלת אותם מיד כל אויביהם ורודפיהם, ועשית מה שעשית בדרכי נפלאותיך הנעלמים מאד מאד, וקימת אותם ברחמיך.

עד אשר פעלו, ועשו, והתחילו, וגמרו, והפליאו לעשות, תקונים חדשים נפלאים ונוראים בכל העולמות, מראש ועד סוף, ותקנו נפשות רבות בלי שעור, נפשות החיים והמתים.

כאשר אתה ידעת את כל התקונים והשעשועים שקבלת מהצדיקים

שהיו בדורות האלה, מיום שנתגלה אור הגנוז, אור ישראל וקדושו, רב רבנו, איש אלהים נורא מאד, מורנו ורבנו הרב רבי ישראל בעל-שם-טוב זכרנו-לברכה.

אשר האיר פני תבל, והעמיד תלמידים הרבה, צדיקים וחסידים קדושים ונוראים, והשאיר אחריו ברכה נטע שעשועיו, זרע קדש מצבתו, יוצאי חלציו הקדושים, היקרים מפז ופנינים, וכל חפצים לא ישוו בהם, אשר הוא ותלמידיו ויוצאי חלציו גלו אלקותך בדורות האלה, והרביצו תורה בישראל.

המה האירו עינינו, ופתחו לבנו, למדו ולמדו דרכים ישרים ועצות נפלאות, להתקרב אליך באמת. אשרי עין ראתה כל אלה, הלא למשמע אזן דאבה נפשנו.

כי כל תקותנו היה, שיאריכו ימים ושנים בזה העולם, ונזכה לעמד עוד לפני הדרת קדשם, ולשמע מפיהם הנורא עוד דברי אלהים חיים בכל פעם חדשים ונפלאים, כאשר זכינו כל ימי חייהם הקדושים.

ובעונותינו הרבים ובפשעינו העצומים, נחשך מאתנו מאורי עינינו, מחמדי נפשנו. אוי פי גברו האראלים על המצוקים, ותפסו מאתנו לפני הזמן את הארונות הקדושים והנוראים האלה. אוי מה היה לנו, "נפלה עטרת ראשנו, אוי נא לנו כי חטאנו".

ואם אמנם ידענו גם ידענו, כי גם עתה הם עוסקים בתקון נפשותינו. אך

מר לנו מר, כי אין אנו זוכים לראות פניהם הקדושים, ולשמע דבוריהם הנוראים, ולשאב הבל פיהם הקדוש, ולהסתכל על פארם, ויפים, וזיום, והדרת פניהם הקדוש והנורא, ולהכלל בחן האמת שלהם.

כי הן המה היו הפאר והיפי והחן של כל העולם כלו, אשר כל מי שהיה נכלל בהחן שלהם הקדוש, בהפאר שלהם, בשמם הקדוש, הסתכל על עצמו, ונתעורר בתשובה באמת.

ועתה עתה בעונותינו, אבדנו מה שאבדנו, אוי לנו מה שגרמנו לנו בעונותנו, אוי כמה העון גורם. אוי מה נעשה עתה, מה יעשו נרדפים כאלו, עניים ואביונים כאלו, עם ממשך וממרט כזה, עם עני ואביון כמונו.

"על-כן אמרתי שְׁעו מני אמרר בכי", מר רוחי אקרר, קולי פים יהמה, אשיחה וירוח לי, אדברה אל יהוה אל עליון ויעבר עלי מה.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, רבנו של עולם, קדוש אתה ונורא שמך, ושמך משתף בשם הצדיקים האמתיים.

עשה למען שמך, וקדש את שמך, וגלה האמת בעולם. וזכנו ברחמך העצומים, שנזכה לידע באמת מי הוא ה'ראש-בית' של העולם עתה, אשר מקבל פח מהצדיקים האמתיים האלה שהזפרתי לפניך.

וזכנו בחמלתך הגדולה, להתקרב אליו באמת, ולהיות נכלל תמיד באמת, בהשם והפאר והחן האמתי של הצדיקים האמתיים, ולהתקשר ולהתדבק בהם באמת, בקשר אמיץ וחזק בל ימוט לעולם.

באפן שנזכה על-ידי-זה, להסתכל על עצמנו מעתה, בכל המדות והתאות של כל הארבע יסודות, לזכך ולטהר אותם מכל רע, ולשוב בתשובה שלמה באמת על העבר.

ולחת-חזק מעתה באמת, בכל עז ותעצומות, לשבר ולבטל כל המדות-רעות, וכל התאות-רעות, של כל הארבע יסודות. ולזפות לכל המדות-טובות. ולעסק תמיד בעבודתך באמת, בכל פחנו, בכל לבנו, ובכל נפשנו, ובכל מאדנו.

עד שנזכה, שכל הארבעה יסודות שבגופנו, יזדככו באמת, ויהיו כלם טוב בלי שום אחיזת הרע כלל, עד אשר נזכה, שיכללו כל הארבע יסודות בשרשם העליון, שהם ארבע אותיות של שמך הקדוש יתברך.

ונזכה להסתכל על עצמנו היטב היטב בכל עת, על מה אתינא להאי עלמא שפלה, ולהסתכל בכל המדות, לזככם ולטהרם ולקדשם בתכלית השלמות, ולהסתכל בגדלת הבורא יתברך, ובנפלאותיו הנוראים, אשר הוא עושה חדשות ונפלאות בכל עת ועת, ולהסתכל בתקון העולם.

חַמְדַּתְנוּ, צְבִי עֲדִינוּ, גָּאוֹן עֲזָנוּ, הוֹדְנוּ,
זִיוֹנוּ, הִדְרַתְנוּ, וְקִדְשָׁתְנוּ.

אֹי מָה הָיָה לָנוּ, שְׁגָרְמָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ
לְהַחְרִיב בֵּית-מִקְדָּשְׁנוּ, מְקוֹם
שְׁכִינַת עֲזָךְ, מְקוֹם הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה,
מְקוֹם הַתְּגָלוֹת אֱלֹהוּתְךָ, אֲשֶׁר שָׁם הָיִינוּ
יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַשְּׁגַת אֱלֹהוּתְךָ,
לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתְךָ גַּם בְּזֵה הָעוֹלָם
הַגִּשְׁמִי, וּלְהַתְּדַבֵּק בְּךָ לְעוֹלָם וָעֶד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה
שָׁעָבַר עָבַר, פִּי כָּבֵד נַחֲרַב בֵּית-
מִקְדָּשְׁנוּ, וּכְבֹד נִסְתַּלְקוּ הַצַּדִּיקִים
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וּמָה דְהוּהָ הוּהָ.

אֲךָ עַל דָּא וּדְאִי קָא בְּכִינָא, "עַל אֵלֶּה
אָנִי בּוֹכֶיָה, עֵינֵי עֵינֵי יִרְדָּה מַיִם",
פִּי בְּעוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים וְהַעֲצוּמִים וְהַכְּבֵדִים
מְאֹד מְאֹד בְּמַהוּת וְכַמּוּת וְאִיכוּת, גְּרַמְתִּי
לְעַכָּב בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וּמִי יוֹדֵעַ, אוּלַּי
גַּם בְּגִלְגוּל הָרֵאשׁוֹן הָיִיתִי גּוֹרֵם לְהַחְרִיב
אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

אֹי לִי עַל חֲטָאִי, אֹי לִי עַל עוֹנוֹתֵי, אֹי
לִי עַל פְּשָׁעֵי, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּגִלְגוּל
זֶה וּבְגִלְגוּלִים אֲחֵרִים. אֹי מָה עָשִׂיתִי,
אֲשֶׁר סָחִי וּמְאוֹס פְּמוֹנֵי גֵרִם לְהַחְרִיב
וּלְעַכָּב בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּגְאֹלַת יִשְׂרָאֵל,
לְהַשִּׁיבֵם לְאַרְצָם.

אֹי לִי שֶׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
בְּעוֹנוֹתֵי, וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַהֵיכָל
הַקֹּדֶשׁ, וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְבֵין
הָעַמִּים, וְהֶאֱרַכְתִּי אֶת הַגְּלוּת כָּל-כָּף עַל-
יְדֵי תְּאוּתֵי הָרַעוֹת וְהַמְּרוֹת.

וְנִזְכָּה שִׁימְשְׁכוּ עָלֵינוּ מַחִין קְדוֹשִׁים
וּטְהוּרִים מֵהֶשֶׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל
הַצַּדִּיקֵי-אַמֶּת. וְנִזְכָּה מֵעַתָּה, לְקַדֵּשׁ אֶת
מַחֲנוֹ וְדַעַתְנוּ, וְלֹא נַחֲשֵׁב עוֹד שׁוֹם מִחֲשָׁבָה
חִיצוֹנָה כָּלֵל, מִכָּל-שֶׁכֶּן שֶׁלֹּא נַהַרְהֵר חֵס-
וְשָׁלוֹם שׁוֹם הָרַהוּר בְּעוֹלָם כָּלֵל.

וְנִזְכָּה לְחַשֵּׁב בַּתּוֹרָה הַרְבֵּה, וּלְחַדֵּשׁ בְּכָל
פַּעַם חֲדוּשֵׁינִי-דְאֹרֵיתָא אֲמַתִּיִּים
הַרְבֵּה, פְּרָצוּנְךָ הַטּוֹב.

מָרִיָּה דְעָלְמָא כָּלָא, זְכַנִּי לְבֹא לְכָל זֶה
מֵהַרָּה, אַף-עַל-פִּי שְׂאֲנִי רְחוּק
עַתָּה מִכָּל זֶה כְּמוֹ שְׂאֲנִי רְחוּק, עַד אֲשֶׁר
קָשָׁה עָלַי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ עַל כָּל אֵלֶּה.

אֲךָ עַל רְחֻמֶיךָ הַרְבִּים אָנִי בּוֹטָח, וְעַל
כַּח הַצַּדִּיקִים הָאֲמַתִּיִּים אָנִי נִשְׁעָן,
שֶׁתּוֹפְנֵי מֵהַרָּה לְבֹא לְכָל זֶה, פִּי הֵן "כָּל
תּוֹכֵל וְלֹא יִבְצָר מִמֶּךָ מְזֻמָּה", וְאַתָּה
עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, וּמִמֶּךָ לֹא
יִפְלֵא כָל דְּבָר.

וּבְבִין תְּרַחֵם עָלַי מְלֵא רְחֻמִּים, רַב חֶסֶד
וְאַמֶּת, מְרַבָּה לְהִיטִיב, מְרַבָּה
לְהִיטִיב, מְרַבָּה מַחִילָה לְחֲטָאִים וְסְלִיחָה
לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ.

וּתְזַכְּנֵי בְּחֶסֶדֶיךָ הַעֲצוּמִים, וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַחֲזִקֵנִי וְתַאֲמִצְנֵי
בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, שְׂאֲזָכָה מֵעַתָּה לְקוֹם
בְּכָל לֵילָה וְלֵילָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וּלְסִדֵּר
תְּקוּנַת חֲצוֹת, לְאוֹנָן וּלְקוֹנָן וּלְבַכּוֹת הַרְבֵּה
עַל חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עַל בֵּית קִדְשָׁנוּ
וְתַפְאֲרַתְנוּ, בֵּית חֵינֵנוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ, בֵּית

היכן הדבר מגיע, עד היכן שלטה המכה הגדולה הזאת, מכות מפלאות כאלו "הפלא ופלא", "מכה אשר לא כתובה בתורה", זו מיתת הצדיקים-האמתיים אשר נסתלקו בדורותינו, בעונותינו ובחטאינו ובפשעינו.

אוי אוי ואבוי, אוי לנו מה שאבדנו בעונותינו, חבל על דאבדין ולא משתכחין, "הצדיק אבד, ואין איש שם על לב, ואנשי חסד נאספים באין מבין, כי מפני הרעה נאסף הצדיק".

רבנו של עולם, אדון כל, אחרי אשר כבר גרמנו בעונותינו מה שגרמנו, והחרבנו בית-מקדשנו, ונסתלקו הצדיקים-האמתיים בעונותינו.

עזרנו מעתה, שנוזקה על-כל-פנים לקום בכל לילה בחצות ממש, ולשבר לבנו לבכות הרבה בדמעות-שליש, על עונותינו-העצומים שגרמו כל-זה, עד אשר נשארנו כ"יתומים ואין אב", כתועים ואין לבקש, כרחוקים ואין לקרב, ואין מי שיעמד בעדנו.

רבנו של עולם, רחם עלינו למען שמך, וראה שפלוננו ובזיוננו, הבט משמים וראה כי היינו לעג וקלס.

ולא די לנו מה שאנו נבזים ושפלים בין העמים, אשר בכל יום עומדים עלינו לכלותנו, ואתה מצילנו מידם, אף גם בין עמך ישראל בעצמם נתרבה המחלקת מאד, ונעשה קטגוריא גדולה בין התלמידי-חכמים, עד אשר חלק לבם

רבנו של עולם, רבנו של עולם, מלא רחמים, למדני איך לצעק לפניה עתה, איך לזעק על שברי המר והמרור עתה, איך לתלות עיני אליך עתה, איך לבלות היום בטוב אמתי עתה.

היכן אברח, היכן אנוס לעזרה, מה אעשה ומה אפעל, במה אזכה לבלות היום בחיים אמתיים בקדשה אמתיית, במה אזכה להציל את נפשי מני שחת, להציל נפשי לשלל מיד דינה וזעמה, מיד ענשיו הקשים והמרים רחמנא-לצלן, ואיך להציל עצמי מחרפות ובושות ובזיונות בזה ובבא.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, עשה למען שמך, וקדש את שמך בעבור כבוד שמך, וזכנו שיתגדל ויתקדש שמך הגדול בעולם על ידינו.

מלא רחמים, אדון כל, יודע תעלומות, אתה יודע "את כל המעשה אשר נעשה תחת השמש" עתה בדורותינו אלה, ואיך בעונותינו-הרבים נתערבב ונתבלבל העולם עתה מאד מאד בלי שעור וערך.

כי כל הצדיקים-האמתיים פארי הדורות, נסתלקו בימינו בעונותינו-הרבים, אשר אתה לבד ידעת גדל עצם מעלתם ותקפם וקדשתם, אשר שמך משתף בשמם, וכל מה שנגדל שמם ביותר נגדל שמך ביותר, ובעונותינו-הרבים נסתלקו קדם הזמן, אוי מה היה לנו בדורות האלה.

ומגדל עכירת דעתנו, אין מי שידע כאב צרה וצוקה הזאת, עד

זֶה מְזֵה, וְכֹל אֶחָד נִבְזֶה וְנִמְאָס בְּעֵינַי
חִבְרוּ, עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח הַסֶּבֶל".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, יַעֲזֹרְנוּ
רַחֲמֶיךָ עַל בְּנֵיךָ, יְהִמוּ מֵעִיד
עָלֵינוּ, חוּס וְחַמֵּל וְרַחֵם, עַל שְׂאֲרֵית
פְּלִיטַת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

מְלֵא רַחֲמִים, אֵיךְ תּוּכַל לְהִתְאַפֵּק
מִלְרַחֵם עַל נַפְשׁוֹת הַעֲשׂוֹקוֹת, עַל
נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְגַּלְּלִים בַּחוּצוֹת
וּבְשׂוּקִים וּבְרַחֲבוֹת, שֶׁהֵם נַפְשׁוֹת יְקָרִים
מְאֹד מְאֹד, וְהֵם נִשְׁפָּכִים בְּרֹאשׁ כָּל
חוּצוֹת.

אֲשֶׁר עָלִיהֶם קוֹנֵן יְרַמֶּיָה הַנְּבִיא קִינּוֹת
הַרְבֵּה עַל כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "אֵיכָה יוּעַם זָהָב, יִשְׁנֵא הַכֶּתֶם
הַטּוֹב, תִּשְׁתַּפְּכְנָה אַבְנֵי קֹדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל
חוּצוֹת. בְּנֵי צִיּוֹן הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז,
אֵיכָה נִחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי חֲרָשׁ, מַעֲשֵׂה יָדֵי
יוֹצֵר".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא,
אַתָּה לְבַד יַדְעָתָ עֲצֵם יְקָרַת תְּפָאֲרַת
קֹדֶשׁת הַנִּפְשׁוֹת הַיְקָרִים הָאֵלֶּה, אַבְנֵי
קֹדֶשׁ הָאֵלֶּה, הַנִּשְׁפָּכִים עִתָּה בְּרֹאשׁ כָּל
חוּצוֹת, "וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף אוֹתָם הַבֵּיתָה".

כִּי נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵנוּ הַצְּדִיקִים-הָאֲמֵתִיִּים
הַנִּקְרָאִים 'רֹאשׁ-בֵּית', שֶׁהֵם ה'בְּעֵלֵי-
בֵּית' שֶׁל הָעוֹלָם.

אֲשֶׁר אֲזוּ בְהִיוֹתָם בְּעוֹלָם, וּשְׁמָם נִתְגַּדֵּל
בְּעוֹלָם, אֲזוּ הָיָה לְהָעוֹלָם 'בְּעַל-
הַבֵּית', וְאֲזוּ הָיִינוּ אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ נִקְרָאִים
'בְּנֵי-בֵּית'.

וּמִיּוֹם שֶׁנִּסְתַּלְקוּ בַּחֲטָאֵינוּ, וְנִתְעַלַּם
פְּאָרֵם וְהַדָּרֵם וְחֲנֹם הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא, אֲנַחְנוּ נְעִים וְנָדִים וּמְטֻלְטָלִים,
וְנַפְשׁוֹת יְקָרוֹת מֵעַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל
מִתְגַּלְּלִים בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת. כִּי נִסְתַּלְקוּ
מִן הָעוֹלָם ה'בְּעֵלֵי-בֵּית' שֶׁל הָעוֹלָם,
שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַנִּקְרָאִים רֹאשׁ-
בֵּית.

וְאַפְלוּ מְעַט הַרְשִׁימוּ שֶׁנִּשְׁאָר מִשְׁמָם
עַל-יְדֵי סִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים
וְתַלְמִידֵיהֶם הַיְקָרִים, מְעֵלִימִים גַּם-כֵּן
מְאֹד מְאֹד בְּכַמָּה מִיְנֵי הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת
כְּלֵי שַׁעוֹר.

כִּי בְכָל-פַּעַם נִתְגַּדְּלִים בְּעוֹלָם בְּעֵלֵי שָׁם
וּפְרָסוּם שְׂאִין שְׁמָם נִמְשָׁךְ כָּלֵל מִשָּׁם
יְהוָה, אֲדַרְבָּא עַל-יָדָם נִתְעַלַּם שָׁם יְהוָה,
וּמִתְגַּבְּרִים שְׁמוֹת הַחֲצִיזוֹנִים חֲסוֹשָׁלוּם.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים נִתְעַרְבַּב הָעוֹלָם
מְאֹד, עַד אֲשֶׁר אֵין אֲתָנוּ
יּוֹדֵעַ עַד מָה, מִי וּמִי הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת
יְהוָה בְּאַמְתָּ, אֲשֶׁר שְׁמָם נִמְשָׁךְ מִשָּׁם
יְהוָה, וּמִי לְהַפְּךָ, וּמִי מֵעַרְבַּ מִשְׁנֵיהֶם
מִטּוֹב וְרַע, מִמְּאוּרֵי-אוֹר וּמְאוּרֵי-אֵשׁ.
"וְאֲנַחְנוּ לֹא נִדְעָ מָה נַעֲשֵׂה, כִּי עָלֶיךָ
עֵינֵינוּ".

וּכְנֹנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחוּצוֹת
מִמָּשׁ, וּלְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ, שֶׁתִּנַּחֵם וְתִשְׁמַח
אוֹתָנוּ מִהֲרָה, וְתִשֵּׂים לְאַבְלֵי צִיּוֹן פְּאָר
תַּחַת אֶפְ"ר.

לְהַפְלִיל בְּאֵמַת בְּתוֹךְ שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ
לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַ נִצְחִים, וַיִּתְגַּדֵּל
וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל עַל יְדִינוּ תָּמִיד.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת
שֵׁם יְהוָה, וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת
כְּבוֹדֶךָ. יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם. עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן
שְׁמֶךָ. בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל,
עֹשֶׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ, אָמֵן
וְאָמֵן."

☉ [ה] תפילות ותחנונים ח"ב ז ☉

(על-פי שיחות הר"ן מ, 'עליונים למטה ותחנונים למעלה')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ: כִּי
עָקַר הַגְּאֻלָּה שְׁגֹאֲלָתָ אוֹתָנוּ
מִמִּצְרַיִם, הִיָּה בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הַזֶּה,
שֶׁנִּזְכָּה לְכַנֵּס לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וּלְבָנוֹת שֵׁם
אֶת הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ.

אֲשֶׁר שֵׁם זְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרֹאוֹת
בְּהַתְּגַלּוֹת גְּדוֹל וְנִפְלָא, עֲנִיךְ זֶה
שֶׁל "עֲלִיוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה".

כִּי אַתָּה תִּתְבַּרְךְ לְמַעְלָה מִן הַכֹּל, וְאִין
לְמַעְלָה מִמֶּךָ, וּבִמְקוֹם גְּדֻלְתְּךָ שֵׁם
נִמְצָא עֲנוּתְנוּתְךָ, וְהוֹרַדְתָּ שְׁכִינְתְּךָ כְּבִיכּוֹל
לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ
וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם".

וְצִוִּיתָ לָנוּ: לְהַקְרִיב שֵׁם קָרְבָּנוֹת
לְפָנֶיךָ, דִּיקָא מִמִּינֵים הַשְּׁפֵלִים

וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ כְּנֶגֶד
הַמְּאֹרֵי-אֹר. וַיִּתְגַּבֵּר שֵׁם הַקְּדוֹשׁ,
שֵׁם-יְהוָה, שֵׁם הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, עַל
שֵׁם הַטְּמָאָה, שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים, וַיִּתְבַּטַּל
הַשֶּׁקֶר לְגַבֵּי הָאֵמַת.

וַיִּתְגַּלֶּה וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְפָּרַס בְּכָל הָעוֹלָם
שֵׁם הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים וּפְאָרָם
וְהִדְרָם וְחֲנֹם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא.

וְנִזְכָּה לְהַפְלִיל בְּשֵׁמֶם וּבְפָאֵר הַדְּרַת
קְדוּשָׁתָם, עַד אֲשֶׁר יִפְתָּחוּ עֵינֵינוּ
בְּאֵמַת, וְנִסְתַּכַּל עַל עֲצָמֵנוּ הַיָּטִב בְּאֵמַת,
בְּכָל הָאֲרָבַע יְסוּדוֹת, לְזַכְּכֵם וּלְטַהֵרֵם
וּלְקַדְּשֵׁם מִכָּל הַתְּאֻוֹת-רָעוֹת וּמִדְּוֵת-רָעוֹת
הַנִּמְשָׁכִים מֵהֶם, וּלְבַרְרֵם מֵרַע לְטוֹב,
וּלְזָכוֹת לְכָל הַמִּדּוֹת-טוֹבוֹת וּמַעֲשֵׂים-
טוֹבִים.

וְנִזְכָּה שְׂיִמְשֶׁךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִים-
אֱמִתִּיִּים, מַחֲיִן קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים,
עַד שְׂיִכְלְלוּ כָּל הָאֲרָבַע מַחֲיִן שְׁלָנוּ, וְכָל
הָאֲרָבַע יְסוּדוֹת, בְּתוֹךְ הַיְסוּד הַפְּשוּט
הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק יְסוּד
עוֹלָם", שֶׁהוּא "הַנְּהַר הַיּוֹצֵא מֵעַדְן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן". וַיְהִי הַכֹּל נִכְלָל
בְּשְׁמֶךָ הַמְּיַחֵד הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא.

וְתַמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתַבְּנֶה בֵּית
קְדוֹשְׁנוּ וְתַפְאֲרֵתְנוּ. וַיִּתְגַּדֵּל
וַיִּתְקַדֵּשׁ וַיִּתְבַּרְךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר
וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ, בְּפִי כָּל חַי
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִלְּפָנֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ, מִלֵּא
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ לְבֹא
לְכָל מֵה שֶׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, בְּאִפְּן שֶׁנִּזְכָּה

מְבַהֲמוֹת וְעוֹפוֹת, וְגַם מִמִּינֵי הַדּוֹמָמִים
וְהַצּוֹמְחִים, דְּהֵינּוּ: מֶלַח וְסֶלֶת וַיִּיז וְשֶׁמֶן
וּמִים. וְהִבְטַחְתָּנוּ: שִׁיעֲלוּ הַקְּרַבְנוֹת לְרִיח־
נִיחוּחַ לְפָנֶיךָ. וְעַל־יְדֵי חֲכְמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים
גְּלִיתָ לָנוּ: "כִּי סְלוּקָא דְקְרַבְנוֹת עַד אֵין־
סוּף, כְּבִיכּוּל".

אֲשֶׁר מְכַל־זֶה רָאוּ וְהִבִּינוּ, כִּי אַתָּה כָּל
יָכוֹל וְכוּלְלָם יַחַד, כִּי כֻלָּם מִשְׁרַשׁ
אֶחָד יֵצְאוּ, וְאַתָּה בְּרֵאתָ אֶת כֻּלָּם, וּבִידֶךָ
כַּח וּגְבוּרָה לְהַפֵּךְ כָּל דְּבַר מֵרֵאשׁוּ לְסוּפוֹ
וּמִסּוּפוֹ לְרֵאשׁוּ, וְלַעֲשׂוֹת מֵעֲלִיוֹנִים שְׂיֵהִיו
תַּחְתּוֹנִים, וּמִתַּחְתּוֹנִים שְׂיֵהִיו עֲלִיוֹנִים.

כִּי אַתָּה "כֹּל תּוֹכֵל, וְלֹא יִבְצֹר מִמֶּךָ
מִזְמָה". "וְלֹא יִפְלֵא מִמֶּךָ כָּל דְּבַר",
וּמִי יֹאמֵר לְךָ מָה תַעֲשֶׂה וּמָה תַפְעֵל.

עַל־כֵּן חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ גַם עַתָּה,
וְהַעֲלֵה אוֹתָנוּ מֵעֲמַק נְפִילְתָנוּ
וּיְרִידְתָנוּ וְשַׁפְּלוֹתָנוּ. וּבְנֵה עִירְךָ, וְשַׁכְּלֵל
הַיְכָלְךָ, וְקַבֵּץ קְבוּץ גְּלוּיֹת, וּפְדֵה צֹאנֶךָ,
וְשִׂמַח עֲדָתְךָ. "זְכוֹר עֲדָתְךָ קְנִיַת קָדֶם, גְּאֻלַּת
שִׁבְט נַחֲלָתְךָ, הִר צִיּוֹן זֶה שְׁכַנְתָּ בוֹ".

בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבִתְחֻלָּה, וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל
מְכוּנוֹ, וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ, וְשִׂמַּחְנוּ
בְּתַקּוּנָנוּ. וְהִשָּׁב כַּהֲנִים לַעֲבוֹדָתְךָ, וְלוֹוִים
לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם, וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְנוֹיָהֶם,
וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קְרַבְנוֹת חוֹבוֹתָנוּ,
תְּמִידִים כְּסֻדְרָם וּמוֹסָפִים כְּהַלְכָתָם.

וְקַיֵּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּי שָׁחָה
לְעֶפֶר נַפְשָׁנוּ, דְּבַקָּה לְאַרְץ בְּטַנְנוּ.
קוּמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ, וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ".
אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

**עניני גלות וגאולה | בנין וחרבן בית המקדש
בנין ירושלים | משיח צדקנו | קץ הגאולה | ועוד**

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"א ב ☪
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ב, 'אמר אל הכהנים')

ותתן כח בצדיקיך האמתיים, שיוכלו להעלות ולהרים ולהגביה כל תפלותינו, לזכותם ולנקותם מכל סיג ופגם, באפן שיוכלו לעלות לפניך לרצון, ויבנו מהם את קומת השכינה, להכינה ולסעדה ולהקימה מגלותה.

ותקים את "ספת דוד הנפלת" על-ידי תפלותינו, ותשיב שכינתך לציון, ותאיר פניך אלינו, "פנה אלי ורחמי. כי לא בקשתי אבטח, וחרבי לא תושיעני". רק בשמך לבד בטחנו. "באלהים הללנו כל היום, ושמך לעולם נודה סלה".

☪ [ג] תפלות ותחנונים ☪
השמטה ל'לקוטי תפלות' ח"א ב
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ב, 'אמר אל הכהנים')

ונזכה להתחזק מאד בעבודת התפלה תמיד, ולבלי ליאש עצמנו חס-ושלום מצעקה וזעקה ותפלה לעולם. רק נזכה להאמין באמונה שלמה, שאף-על-פי שארך עלינו הגלות כל-כך, וכל עמך בית ישראל צועקים

☪ [א] לקוטי תפלות ח"א א ☪
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א א, 'אשרי תמימי דרך')

רבנו של עולם, הביטה בענינו, וראה בשפלותנו ובזיונונו, פי כל החן והחשיבות של ישראל עמך הקדוש, נפל בגלות המר הזה, ועמך ישראל נבזים ושפלים בעיני העכו"ם והרשעים, וכל החן והחשיבות נפל אליהם.

על-כן חוסה נא פרוב רחמיך על כבודך הגדול והקדוש, ותעלה ותרום ותגדל, את החן והחשיבות של ישראל, בגשמיות וברוחניות, ותבטל ותכניע את החן והחשיבות של העכו"ם והסטרא-אתרא והרשעים, שלא יהיה להם שום חן וחשיבות, לא למעלה ולא למטה, ותרום קרן ישראל.

ותשמע ותקבל את תפלתנו ואנקתנו בכל עת, ותביט בעמלנו, ותשור בענינו ודווקנו. ותקים מקרא שכתוב: "כי לא בזה ולא שקץ ענות עני, ולא הסתיר פניו ממנו, ובשועו אליו שמע".

חננו ועגנו ושמע תפלתנו, כי אתה שומע תפלת כל פה עמך ישראל ברחמים. ברוך אתה שומע תפלה.

אליך בכל יום, ומרבים בתפלות וזעקות שתאיר פניך אלינו, ותבנה לנו את בית-מקדשנו, ותגאלנו גאלת עולם, ועדין לא נושענו.

את-על-פי-כן נדע ונאמין באמונה חזקה ושלמה, שאין שום תפלה נאבדת והולכת לריק חס-ושלום, רק אדרבא, כל תפלותינו, בודאי הצדיקים שבכל דור ודור מעלים אותם ומקימים אותם, ובונים מהם קומת השכינה בכיכול, עד שישתלם שעור קומתה, ואז יבא משיח, וישלים אותה, ויקים אותה בשלמות.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א ג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ג, 'אקרוקתא')

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, הבוחר בדוד עבדו ובזרעו אחריו, והבוחר בשירי זמרה, שתזכר ברחמיך וחסדיך הגדולים את שכנית עזך, אשר נדדה ממקומה, כצפור נודדת מן קנה".

"אתה תקום תרחם ציון, כי עת לחננה, כי בא מועד". ותקים ותגביה את כנסת-ישראל מנפילתה.

ותעזר אותנו ברחמיך הרבים, שנזכה להרים קול זמרה, למען יהיה לנו כח, לסדר לפניך זמירות שירות ותשבחות, בקול גילה ורגון, ונגינותינו ננגן כל ימי חיינו, בקול נעים וערב כאשר אהבת.

ותקים את "ספת דוד הנפלת", וברחמיך הרבים תעזר "חבצלת השרון", לשיר בקול נעים גילה ורגון, ותמלך אתה יהוה מהרה לבדך על כל מעשיך. ויקים מקרא שכתוב: "זמרו אלהים זמרו, זמרו למלכנו זמרו. כי מלך כל הארץ אלהים, זמרו משכיל".

ותזכר את עמך ישראל אשר נפוצו בגוים, ואת בית-מקדשך החרב מאין יושב. "גם צפור מצאה בית, ודרור קן לה, אשר שתה אפרוחיה את מזבחותיה יהוה צבאות, מלפי ואלהי". והשב כהנים לעבודתם, ולוים בדוכנם לשירם ולזמרם, והשב ישראל לנויהם.

ותן לנו שכל וחסדך דקדשה, שנזכה להמשיך עלינו עול מלכותך תמיד, ולגלות מלכותך ואדנותך לכל באי עולם, וכסא דוד מהרה תכין, חיש קל מהרה, תביא לנו את משיח בן דוד "נעים זמירות ישראל".

"אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה", ואז נשיר ונזמר ונרגן לפניך כל ימינו. ויקים מקרא שכתוב: "יהוה להושיענו, ונגינותי ננגן כל ימי חיינו, על בית יהוה", במהרה בימינו אמן.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א ד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ד, 'אנכי ה' אלקיך')

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, חושב מחשבות לבל ידח ממך נדח. "זכור רחמיך יהוה וחסדיך, כי מעולם

הָמָה". וְרָאָה "כִּי אֶזְלַת יָד, וְאָפֶס עָצוֹר
וְעָזוֹב".

מָה נַעֲשֶׂה עִתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, כִּי
נִשְׁאַרְנוּ יְתוּמִים וְאִין אָב, וְאִין מִי
יַעֲמוֹד בְּעַדְנוּ. "אָבֵד חֲסִיד מִן הָאָרֶץ".
וְצַדִּיקֵי-אֱמֶת וְחַכְמֵי-הַדּוֹר הֵלֵא נִסְתַּלְקוּ
בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרְבִים, עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ רַקִּים
וְחֹסְרִים מִכָּל טוֹב, וְנִשְׁאַרְנוּ "כַּתּוֹרָן
בְּרֹאשׁ הָהָר, וְכִנֵּס עַל הַגְּבֻעָה".

וְאִם אָמַנְם בּוֹדָאֵי אִין דּוֹר יְתוּם,
וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ צַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּים גַּם
בְּדוֹר הַזֶּה, אֲךָ הֵם בְּהַעֲלָם וּבְהַסְתֵּר
מֵעֵינֵינוּ, וְאִין אָנוּ זוֹכִים לִידַע מֵהֶם
וְלַהֲתַקְרַב אֲלֵיהֶם.

וְעִתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, לְהִיכֵן נִפְנָה
לְבַקֵּשׁ תְּרוּפָה וְצָרִי לְמַכְתָּנוּ,
וְאִיהָ אֵיפָה הַרוּפָא נִפְשׁוֹת, לְחַבּוֹשׁ
וּלְרַפְּאֵת מַכּוֹתֵינוּ וְכַאֲבָנוּ הָאֲנוּשָׁה מְאֹד.

אֲוִי לָנוּ כִּי שְׂדַדְנוּ, וְנִמַּס כָּל לֵב, וְכִשְׁלוּ
כָּל בְּרָכִים, בְּכוּא הַשָּׁמַשׁ בְּצַהֲרִים,
וְנִלְקַח מִמֶּנּוּ מַחֲמַד עֵינֵינוּ, מִשִּׁיב נִפְשָׁנוּ,
חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמֵינוּ, תִּפְאַרֶת רֵאשֵׁנוּ, גְּאוּן
עֲזָנוּ, נִפְשָׁנוּ וְרוּחָנוּ וְנִשְׁמָתָנוּ קִדְשָׁתָנוּ
וְטַהֲרָתָנוּ.

הֵן הָמָה צַדִּיקֵי-אֱמֶת קְדוּשֵׁי-עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר
נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ, סָעוּ הָמָה
לְמַנוּחֹת, עָזְבוּ אוֹתָנוּ לְאַנְחוֹת, וְרָאָה אֶת
עַמְּךָ מְרוּדִים מְאֹד בְּתַכְלִית הִירִידָה.

וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת, בּוֹחֵן לְבוֹת
וְכִלְיוֹת, וְאַתָּה יוֹדֵעַ צָפוֹן לְבַבְנוּ,
וְעַצְם תְּשׁוּקָתָנוּ וְתְשׁוּקַת כָּל עַמְּךָ בֵּית

יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נִפְשָׁם,
לְמַצָּא מְזוֹר וְתְרוּפָה לְמַכְתָּם. כָּל אִישׁ
יּוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי לְבָבוֹ.

כָּלֵם כְּאַחַד, תְּאֲבִים וּמִשְׁתּוֹקֵקִים
וּמִצְפִּים וּמַחֲכִים, לְהִתְקַרֵּב
לְצַדִּיקֵי-הָאֱמֶת, לְמַעַן יֵשִׁיב אוֹתָם
מֵעוֹנוֹתֵיהֶם, וְיִתְקַן פְּשָׁעֵיהֶם, וְיוֹרָה לָנוּ
אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נֵלֵךְ בָּהּ וְאֶת הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה.

וְעִתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אֵיחָה חֲסִדֶיךָ
הַרְאֵנוּנִים, אֲשֶׁר מַעוֹלָם הָיוּ
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, צַדִּיקֵי-אֱמֶת רוּעֵי-יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר נִשְׁאוּ אוֹתָם בְּחִיקָם, "כַּאֲשֶׁר יֵשׂא
הָאֱמֵן אֶת הַיּוֹנֵק", עַד אֲשֶׁר הוֹרוּ אוֹתָם
דְּרָכֵי יְהוָה, וְקָרְבוּ אוֹתָם אֵלֶיךָ.

וְעִתָּה, לָמָּה זָנַחְתָּ אוֹתָנוּ, וְהִכִּיתָ אוֹתָנוּ
"מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְתוּבָה בַּתּוֹרָה,
זוֹ מִיִּתַת הַצַּדִּיקִים", אֲשֶׁר הִיא קֶשֶׁה
מִחֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. "וְלָמָּה תִּהְיֶה עֲדַת
יְהוָה, כַּצֶּאֱן אֲשֶׁר אִין לָהֶם רוּעָה".

וְאַנְן יִתְמֵי דִיתְמֵי, "עוֹלָלִים לֹא רָאוּ
אוֹר", מְלַכְלָכִים בְּכָל מֵינֵי
שְׁטוּתִים, מְלֵאִים חֲטָא וְעוֹן וּפְשָׁע, מָה
נַעֲשֶׂה וּמָה נַפְעֵל, וְלִהְיֵכֵן נֵלֵךְ וְנִשְׁוֹטֵט
לְבַקֵּשׁ תְּרוּפָה וְתַחֲבוּלָה וְעֲצָה, לְצֵאת
מִכַּסִּילוֹת דַּעְתָּנוּ, וְרַע לְבַבְנוּ, וְכַעוֹר
מֵעַשֵׂינוּ.

אָנָּה יְהוָה, תֵּן לָנוּ חֲנִינָה וְלֹא נֶאֱבֹד,
בְּקֶשׁ "צֵאן אוֹבְדוֹת", צֵאן נִדַּח
"וְאִין מְקַבֵּץ". וְתִשְׁלַח לָנוּ צַדִּיקֵי-אֱמֶת,
שְׂיִהְיֶה לָהֶם כַּח לְתַקֵּן אוֹתָנוּ, לְהַחֲזִיר

אותנו בתשובה שלמה, ולתקן נפשנו,
ולכפר עונותינו.

ותעזר לנו ברחמיך הרבים, לבטל
רצוננו מפני רצונך, שלא יהיה
לנו שום רצון אחר בעולם, רק רצוננו
יהיה כרצונך תמיד.

ונזכה לדעת, כי "יהוה הוא האלהים",
ולידע כי כל מארעותינו כלם
הם לטובתנו, ולברך על הכל הטוב
והמטיב, כמו שיהיה לעתיד לבוא, כמו
שכתוב: "ביהוה אהליל דבר, באלהים
אהליל דבר".

ונזכה להעלות המלכות למקומה,
שיתגלה מלכותך בעולם,
ולבטל מלכות הרשעה, ולשבר ולבטל
מלכות וממשלת כל העכו"ם, מעלינו
ומעל כל עמך בית ישראל, ותמלוך אתה
יהוה לבדך על כל מעשיך.

מלא רחמים, ראה עניי ועמלי, ראה
"עניי ומרודי לענה וראש",
"שקדתי ואהיה כצפור בודד על גג", כי
אין לי למי לפנות להושע, רק לך לבד
עיני תלויות.

חוס וחמל נא עלי, וסלח נא ומחל נא
וכפר נא, על חטאי ועוניי ופשעי
המרבים. "ליהוה אלהינו הרחמים
והסליחות, כי מרדנו בו. למען שמך
יהוה, וסלחת לעוניי כי רב הוא. כי עמך
הסליחה למען תורא".

ועזרנו וזכנו, ותתן לנו במתנת חנם
ונדבת חסד, כל מה שבקשנו

מלפניך. ואם שגיתי בלשוני, אתה יהוה
תכפר בעדי.

ותזכנו גם בעולם הזה, לטעם מעין
העולם הבא, להתבטל אליך,
ולדעת שכל מארעותינו הכל לטובתנו.
כי "טוב יהוה לכל".

ותזכנו לגלות מלכותך בעולם, "למען
דעת כל עמי הארץ, כי יהוה
הוא האלהים אין עוד. והיה יהוה למלך
על כל הארץ, ביום ההוא יהיה יהוה
אחד ושמו אחד. יהיו לרצון אמרי פי
והגיון לבי, לפניך יהוה צורי וגואלי".

☉ [ו] לקוטי תפילות ח"א ז ☉

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א ז, ז'אלה המשפטים - אמונה)

ותזכנו לבא לארץ ישראל, הארץ
אשר בחרת בה מכל הארצות,
ונתת אותה לישראל לעולם. ומיום אשר
סרנו מאתריך, ופגמנו באמונתך
הקדושה, גלינו מארצנו, ונתרחקנו מעל
אדמתנו, עד אשר ארך עלינו הגלות.

על-כן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו
ברחמיך הרבים, להכניע
ולשבר ולבטל כל מיני כפירות
ובלבולים, שלא יעלו בלבנו ובלב כל
עמך ישראל לעולם.

ונזכה להאמין בנסיך הקדושים, אשר
אתה עושה עמנו בכל דור ודור
מעולם, ואשר אתה עושה עמנו עדין
בכל יום ובכל שעה, ולא נכסה שום נס
בדרך הטבע חסו שלום.

תמיד, בלי שום מחשבת חוץ חס־ושלום,
ובלי שום בלבול ונטיה כלל חס־ושלום.

ואזכה להאמין בנסיך הקדושים אשר
עשית עמנו מעולם, נסים
ונפלאות גדולות, ואשר אתה עושה עמנו
בכל דור ודור עד עתה.

נסים עלאין, ונסים תתאין, נסים
נגלים, ונסים נסתרים, נסים על-
פי דרך הטבע, ונסים שלא על-פי דרך-
הטבע, נסים בכלל, ונסים בפרט, לכל
אחד ואחד מישראל, בכל יום ובכל עת
ובכל שעה.

בכלם אזכה אני וכל עמך בית ישראל,
להאמין בהם באמונה שלמה,
בלי שום דופי ובלבול כלל חס־ושלום.

ותסתם ותסכר פי כל דוברי שקר,
הרוצים להכניס בלב ולכסות
נסים בתוך דרך הטבע חס־ושלום, "מלא
פניהם קלון, ויבקשו שמה יהיה".

ועזר אותנו ברחמיך הרבים, להנצל
מהם, שלא נאכה ולא נשמע להם
כלל, רק תתן לנו כח להכניעם, ולשברם,
ולעקר ולבטל מחשבתם הרעה מן
העולם, ולמלשינים אל תהי תקוה, וכל
המינים והזדים והאפיקורסים כרגע
יאבדו.

ותן בלבם, שישובו ויתחרטו כלם
מדעתם הרעה והנבוכה, וישובו
כלם אליך באמת, ויפירו כח מלכותך.
אל אמונה, עזרנו ברחמיך העצומים,
שנזכה לאמונה שלמה באמת פראוי.

רק גדע ונאמין, שהכל מאתך לבד,
על-ידי השגחתך אשר אתה משגיח
תמיד בהשגחה פרטית על כל דבר
שבעולם.

ונזכה להאמין בך ובצדיקי האמת
תמיד, ועל-ידיזה נזכה לבא
לארץ-ישראל חיש קל מהרה, ותמהר
ותחיש לגאלנו גאלה שלמה, ותביא לנו
את משיח צדקנו.

ותזכר את עמך ישראל, להוציאם
מתקף גלותם, אשר גלית אותנו
זה כמה שנים, ותמהר ותחיש לגאלנו,
ונזכה לשוב לארצנו, ותביא לנו את
משיח צדקנו במהרה.

ויקיים מקרא שכתוב: "והיה צדק אזור
מתניו, והאמונה אזור חלציו.
אמת מארץ תצמח, וצדק משמים
נשקף". וקיים לנו מקרא שכתוב: "תבואי
תשורי מראש אמונה". במהרה בימינו
אמן.

❁ [ז] לקוטי תפלות ח"א ט ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ט, 'תהמת וכסימו')

אנא יהוה, "עיניך הלא לאמונה".
חננו וזפנו ועזרנו ברחמיך הרבים,
ותשפיע עלינו אמונתך הקדושה תמיד,
בלי הפסק רגע.

ותזכה אותי ואת כל עמך בית ישראל,
לאמונה שלימה באמת. ונזכה
להאמין בך ובצדיקיך האמתיים באמת

לשוב לארצנו בקרוב, כמו שנאמר:
 "תבואי תשורי מראש אמנה", במהרה
 בימינו אמן.

☉ [ח] תפלות-ותחנונים ☉

השקטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א יא

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יא, 'אני ה' הוא שמי')

רבוננו של עולם, אתה הודעתנו: חמור
 עוון הגדלות, עד שהוא כעובד
 עבודה-זרה חס-ושלום, ושכל עקר גלות-
 ישראל, היא רק על-ידי עוון הגדלות,
 שהוא בחינת שבע בתי עבודה-זרה.

וכן כל עקר אריכת הגלות, מה שזה
 יותר מאלף ושמונה-מאות שנה
 אשר גלינו מארצנו, ועדין אין אנו יכולין
 לשוב לארצנו, הכל הוא רק מחמת עוון
 הגדלות והרדיפה אחר הכבוד.

וגם הודעת לנו: פי על-ידי עוון
 הגדלות, על-ידי-זה האדם הוא
 בבחינת עבודה-זרה, וכחותיה מכתת
 שעוריה. ועל-ידי-זה אין יכולין לפתח
 פה ולדבר שום דבור דקדשה, פי מאחר
 שמכתת פתית שעוריה, ממילא אין לו
 כלי-הדבור לדבר על-ידם.

ולא עוד, אלא שפשהתורה באה לתוך
 דבורים פגומים, לתוך פה פגום
 כזה, על-ידי-זה, לא די שאין דבורי
 התורה מאירים לו בבחינת מה שאמרו
 רבותינו-זכרונם-לברכה: "פתח פיה ויאירו
 דבריה", רק אדרבא, גם התורה עצמה
 כביכול, נתגשם ונתחשף שם מפיו.

וזכנו לבא לארץ-ישראל מקום
 קדשתינו, מקור האמונה והתפלה
 והנסים, מקור החיים, מקור התקרבות
 ישראל לאביהם שבשמים, מקום קדשנו
 ותפארתנו, מקום חיינו וארץ ימינו.

אבינו שבשמים, חמל עלינו במתנת
 חנם ונדבת חסד, וזכנו בחסדיך
 העצומים לעלות מהרה לארץ-ישראל,
 ונזכה לעבדך שם באמת ביראה ובאהבה.
 ומהר להוציאנו מתוך עמק גלותינו
 אשר גלינו מארצנו זה כמה
 וכמה שנים, והביאנו לשלום מארבע
 כנפות הארץ, ותוליכנו מהרה קוממיות
 לארצנו.

רבוננו של עולם, אתה ידעת, אשר כל
 אריכות גלותנו זה, הוא רק
 מחמת פגם חלישות האמונה, אשר
 בשביל-זה גלינו מארצנו, ועדין לא זכינו
 לתקן פגם-האמונה, ומחמת-זה ארץ
 עלינו הגלות המר הזה עד הנה.

על-כן חמל על עמך ישראל, פי אין
 מי יעמד בעדינו, כי-אם שמך
 הגדול יעמד לנו, שתטע ותקבע אמונתך
 הקדושה בלבנו באמת, מעתה ועד עולם.

ותסיר עקמימיות שבלבנו, שלא יעלה
 בלבנו שום עקמימיות ושום
 קושיא חס-ושלום על הנהגותיך, ונזכה
 להאמין תמיד, פי צדיק וישר אתה, "פי
 ישר דבר יהוה, וכל מעשהו באמונה. כל
 מצותיך אמונה, שקר רדפוני עזרני".

חננו ועננו, וזכנו לאמונה שלמה
 באמת תמיד, ועל-ידי-זה נזכה

בְּאֵמֶת, רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ בְּעֵת הַזֹּאת, כִּי
בְּצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ. וְנִתְקִים בָּנוּ עִכְשָׁיו:
”וְהִיְתָה עֵת צָרָה לִי־עֵקֶב, אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא
נִהְיְתָה.”

כִּי הִכִּיתָ אוֹתָנוּ ”מִכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּבָה
בַּתּוֹרָה” - ”זוֹ מִיתַת הַצְּדִיקִים”, אֲשֶׁר
הָיוּ נוֹשְׂאִים אוֹתָנוּ ”כְּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאוֹמֵן
אֶת הַיּוֹנֵק”.

וְהָיוּ חֲסִים עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ, וְהָיוּ מְסַתְּפָלִים
תָּמִיד בְּכָל עֵת עַל תְּקוּן נַפְשׁוֹתֵינוּ
לְחַדֵּשׁ נַפְשׁוֹתֵינוּ לְטוֹבָה, לְחַדֵּשׁ כְּנֶשֶׁר
יְמֵינוּ שְׁעָבְרוּ בַחֲשֶׁךְ. וְעַתָּה לְהִיכֵן נִפְנָה,
לְהִיכֵן נָנוּס, מֵאֵין נִבְקֵשׁ עֶזֶר לָנוּ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַבִּיטָה בְּעֵינֵינוּ, כִּי
רְבוּ מִכְּאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבַבְנוּ.
מֵרָא דְעֵלְמָא כֻּלָּא, ”רְעֵה אֶת צֶאֱן
הַהֲרָגָה”. וְהִנֵּה אָנֹכִי בְּעֵינֵי הוֹלֵךְ נֶעֱוֹנָד,
כְּגוֹף בְּלֹא נִשְׁמָה, כְּגֶלֶם בְּלֹא דַעַת,
כְּסִפִּינָה תוֹעָה בְּלֵב יָם בְּלִי מְנַהִיג, וְהַרוּחַ-
סְעָרָה הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר מְאֹד מְאֹד בְּכָל עֵת
וּבְכָל רִגְעַ.

לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךְ אֵינִי יָכוֹל, מִחֲמַת
עוֹנוֹתַי הַמְרַבִּים, וְדַרְכֵי
הַתְּשׁוּבָה נֶעְלָמוּ מִמְּנִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עֲצָה
וְתַחְבּוּלָה, אֵיךְ לְבַקֵּשׁ דַּעַת וְשִׁכְל וְכַח
וּגְבוּרָה, לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרֵי הָרַע, לְהַכְנִיעוֹ
וּלְשַׁבְּרוֹ, לְכוּפּוֹ לְהִשְׁתַּעֲבֵד לָךְ, לְהַטּוֹת
לְבַבִּי אֵלַיךְ בְּאֵמֶת, כִּי תַעֲיִתִי מְאֹד מְאֹד
מִקְדָּשְׁתָּךְ הָאֱמֶתִיית. ”תַּעֲיִתִי כְּשֶׁה אֲבֹד
בְּקֵשׁ עֲבֹדָךְ, כִּי מִצּוֹתַיךְ לֹא שָׁכַחְתִּי”.

וְעַתָּה עַתָּה, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, מֵרָא דְעֵלְמָא כֻּלָּא, מִלֵּא

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל עָלֵינוּ מֵעַתָּה עַל-כָּל-
פָּנִים, וּמִלְטָה נַפְשׁוֹ מֵעוֹן
הַגְּדֻלוֹת, וְזַכּוּנוֹ שֶׁלֹּא נִרְדָּף עוֹד אַחַר כְּבוֹד
עֲצָמָנוּ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבָּא, נִזְכָּה
לְמַעַט בְּכָבוֹד עֲצָמָנוּ, וְלְהַרְבּוֹת בְּכָבוֹד
הַמָּקוֹם, וְיִתְעַלֶּה וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְגַּלֶּה כְּבוֹדְךָ
עַל יַדְנוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְפָה קְדוֹשׁ, וּלְדַבֵּר
דְּבוּרִים הַמְּאִירִים, בְּבַחֲיַנְתָּ:
”וְהָאֶרֶץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ”. וְנִזְכָּה לְעַסֵּק
הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וּלְדַבֵּר דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה בְּפֶה מְלֵא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר: ”כִּי
חַיִּים הֵם לְמִצְאֵיהֶם”, וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ-
זְכוּרֵנוֹם-לְבִרְכָה: ”לְמוֹצֵיאֵיהֶם בְּפֶה”. וְנִזְכָּה
שֶׁהַדְּבוּרִים יֵאִירוּ לָנוּ, לְכָל הַמְּקוֹמוֹת
שֶׁצָּרִיכִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

☪ [ט] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א יג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יג, 'אשרי העם - השגחה')

וְעַתָּה, הִנֵּה בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתַּחַמַּל וְתַחֲוֶס
עַל נַפְשֵׁי הָאֲמֻלָּה מְאֹד, וְתוֹרְנֵי וְתוֹדִיעֵנִי
עֲצָה וְתַחְבּוּלָה, מֵהַ לַעֲשׂוֹת עִכְשָׁיו בְּעֵת
הַזֹּאת אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ ”כְּתָרֵן בְּרֹאשׁ הַהֵר”,
כִּי הַצְּדִיקֵי-אֵמֶת נִסְתַּלְקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ-
הַרְבִּים.

”הַצְּדִיק אֲבֹד, וְאֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב,
וְאֲנִשֵׁי חֶסֶד נֶאֱסָפִים, בְּאֵין
מִבֵּין כִּי מִפְּנֵי הָרַעָה נֶאֱסַף הַצְּדִיק”.

וְעַתָּה אַתָּה, אָבִי שְׁבַשְׂמִים, אָב
הַרְחֵמֵן, אָב הַחֶסֶד, הַחוּמַל

רחמים, אלהי ישראל, אוהב ישראל באמת, "הגידה לי שאהבה נפשי, איכה תרעה איכה תרביץ בצהררים".

כי נתקיים עתה בנו בעונותינו הרבים: מקרא שכתוב: "כי מי יחמול עליך ירושלים, ומי ינוד לך, ומי יסור לשאול לשלום לך".

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתמלא עלינו רחמים, ואל תסתר פניך ממנו, ותזכה אותנו בחסדיך הגדולים, לגלות לנו ולהראות לנו את הצדיקי-אמת שבדור הזה, ותזכה אותנו להתקרב אליהם.

כי אין לנו על מי להשען, כי-אם עליך אבינו שבשמים, ועל צדיקי-האמתיים, אשר על ידם אתה עוזר וסומך לעמך ישראל ברחמים.

אנא יהוה, חוס וחמל על נפשי האמללה, ועל נפשות כל בית ישראל עמך, ותבדילנו מן התועים האובדים את עולמם על-ידי תאות-ממון, הטרודים כל ימיהם בעסקי פרנסתם, ואוכלי לחם בעצבון, בזעת אפם יאכלו לחם עד שובם אל האדמה, ומאומה לא ישאו בעמלם.

מלא רחמים, רחם עלינו והצילנו מהם. ותזכנו ברחמיך הרבים, להכליל ולהתדבק לצדיקי-הדור האמתיים, אשר זכו לבטל ולשבר תאות-ממון בתכלית, ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלינו חסד, ועל-ידי חסדך הגדול תפתח לנו אור-הדעת.

רבנו של עולם, "הטה אלהי אזנך ושמע, פקח עיניך וראה שוממותינו", ואל תעלים עיניך מאתנו, וחמל עלינו ברחמיך הרבים, ותשגיח עלינו בעין החמלה והחנינה, בעינא חד דרחמי, עינא פקיקחא דלא נאים תדיר.

ותמשיך עלינו השגחה שלמה ברחמיך הרבים, ותשגיח ותראה בענינו ועמלנו ודוחקנו, בגוף ונפש וממון, בגשמיות ורוחניות.

ותרחם על עמך ישראל, "הנפוצים כצאן אשר אין להם רועה", ותשוב ותקבץ נפוצותינו ונדחינו מארבע פנות הארץ, ותמהר ותחיש לגאלינו, ותביא לנו את משיח צדקנו. כי ארך עלינו הגלות מאד בגוף ונפש, עד אשר "כשל כח הסבל", כאשר אתה ידעת יהוה אלהינו.

חוס וחמל עלינו, ותשפיע חסדיך עלינו, ותביא לנו מהרה את משיח צדקנו, ותבנה את בית-המקדש במהרה בימינו. ויקים מקרא שכתוב: "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך, אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך". "יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".

❁ [וי] לקוטי-תפלות ח"א יד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום')

קומה בעזרתי, ותן בלבי, שאחס על כבודך הגדול והקדוש, ועל

כבוד נפשי ורוחי ונשמתתי, כי בעוונותינו הרבים דל כבודנו, כי לא חסנו על כבודך ועל כבודנו, ובזינו את נפשינו מאד.

עד אשר נפלו חלקי כבודנו, בעמק זלזול הגלות מאד. דל כבודנו בגוים, ושקצונו "כטמאת הנדה", וראה את עמך ישראל מרודים מאד, בכלל ובפרט.

חוסה על כבודך הגדול והקדוש, אשר בשביל-זה בראת כל העולמות כלם, כדי שיתגדל ויתעלה כבודך על-ידי עמך ישראל, כמו שכתוב: "כל הנקרא בשמי ולכבודי, בראתיו, יצרתיו, אף עשיתיו".

ולמה נהפך כל הכבוד לזרים, ונטל כל הכבוד מישראל, ונפל הכבוד בגלות בין העפוסים והרשעים, אשר יש להם כל הכבוד, ועמך ישראל לחרפה ולבזיון, אשר מחרפים ומבזים אותנו בכל עת.

ובכן רחם עלינו, למענה ולמען כבודך, ושלח עזרך מקדש, וסעדני והושיעני, שאזכה להתעורר מעתה, באמת ובלב שלם, לעבודתך וליראתך, ואזכה מעתה לשוב בתשובה שלמה לפניך.

ואזכה לקשט עצמי, וגם לקשט אחרים, לדבר על לבם ולגלות להם האמת, ולהשיבם בתשובה שלמה לפניך, כדי שישתבח ויתעלה כבודך הגדול והקדוש על-ידי.

כי זה עקר כבודך, פשה מרחקים ביותר מתקרבים אליך באמת, כי אז אסתלק ואתיקר שמא דקודש-א-ברוך-הוא עלא ותתא.

על-כן רחם עלי, וקרב אליך מרחק כמוני, וגלגל זכות על-ידי, שתקרב עוד שאר מרחקים ממך על-ידי, ותגדל ותקדש כבודך הגדול על-ידי דיקא, על-ידי מרחק כמוני.

ועזרני וסיעני וחסני ואמצני, שאזכה להעלות הכבוד-דקדשך מזלותא-דגלותא, ואזכה תמיד להעלות ולגדל כבודך הגדול והקדוש.

אנא יהוה, רחם עלינו ברחמיך הרבים, ועזרנו שנזכה בכח וזכות עסק התורה של צדיקי-אמת, שימשך עלינו הארה גדולה והתנוצצות חזק משרש נשמתינו.

עד שנזכה להתעורר באמת אליך, ולשוב בתשובה שלמה לפניך באמת על כל עוונותינו, עד שנזכה להעלות הכבוד-דקדשך מעמק הגלות, מעמקי הקליפות, מזילותא-דגלותא.

ונזכה שיתגדל ויתקדש ויתעלה ויתרומם כבודך הגדול והקדוש על-ידינו תמיד, ויתגלה כבודך בכל העולם כלו, תאיר ארץ מכבודך. כמו שכתוב: "והארץ האירה מכבודו". ויקים מקרא שכתוב: "ונגלה כבוד יהוה, וראו כל בשר יחדו, כי פי יהוה דבר".

☪ [יא] לקוטי-תפלות ח"א טז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א טז, רבי יוחנן משתעי')

ותעורר רחמיך הרבים עלינו, ותמהר ותחיש לגאלנו, ותשלח לנו מהרה את משיחינו, משיח בן-דוד ומשיח בן-יוסף, ושניהם יתחברו ויכללו יחד, ויכניעו וישפילו את כל השבעין עפושם וכל הסטרא-אחרא עד עפר, ויגלו חכמתם בעולם, ויפוצו מעינותיהם חוצה.

ותמלא "הארץ דעה, לדעת את יהוה, כמים לים מכסים". וידע כל פעול פי אתה פעלתו, ויבין כל יצור פי אתה יצרתו, וישובו כל העמים, על-ידי חכמתם של התרין משיחין, לעבודתך וליראתך.

ויקוים מקרא שכתוב: "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה, לקרא כלם בשם יהוה, לעבדו שכם אחד".

ותעביר ממשלת זדון מן הארץ, ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם ותשפילם במהרה בימינו. ותבטל ותבער כל העננין דמכסיין על עיינין.

ואז נזכה להיות דבקים בך ובתורתך הקדושה תמיד, בלי שום הפסק ובטול כלל, ולא יהיה כח לשום מונע ולשום מבלבל, לבלבל את דעתנו כלל.

רק נזכה להיות דבקים בך תמיד כל ימי חיינו, לעולמי עד ולנצח נצחים, ויקוים מקרא שכתוב: "והיה אור הלבנה כאור החמה", במהרה בימינו אמן.

☪ [יב] לקוטי-תפלות ח"א יז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, זיהי הם מריקים שקיהם)

ובכן תעזרנו יהוה אלהינו ברחמיך הרבים, שיתגלה האמת בעולם, עד שיתעוררו כל ישראל בתשובה שלמה לפניך באמת, וישמעו רחוקים ויבואו, ויכירו פח מלכותך.

ותמלא רחמים על עמך ישראל, ואפלו על הטוב-הכבוש בין האמות, ותעשה כגדל נפלאותיך הנוראות, באפן שתודיע להטוב-הכבוש ביניהם, ה"מפזר ומפרד בין העמים", במקומות הרחוקים מהקדשה מאד מאד, ותודיע להם היטב היכן הם בעולם, ולהיכן הם מוכנים לילך, אם לא ישובו חסו-ושלום.

עד שיתעוררו היטב, וירחמו על-עצמם, ויזכרו את יהוה, וישובו אליך, ויתגיירו באמת.

כי אתה יהוה לבד ידעת, את גדל עצם הרחמנות שיש על הטוב-הכבוש במקומות כאלו. ואתה ידעת באמת, כי אין רחמנות בעולם יותר מזה, ואין שום צער ויסורים שבעולם נחשבים כלל, כנגד הצער והיסורים והענויים הקשים והמרים, שיש להטוב הזה.

אשר אי-אפשר לסבל כלל, את גדל הרחמנות שיש על זה הטוב-הכבוש במקום שהוא כבוש, אשר נתרחק מאביו שבשמים. ומה לו לאב שהגלה את בנו, ואוי לבן שגלה מעל שלחן אביו.

❁ [יג] לקוטי-תפלות ח"א יט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יט, 'תפלה לחבוק')
 ❁ ❁

אָבִינוּ אָב הַרְחֵמֵן, מְלֵא רַחֲמִים רַבִּים
 וְחֲסָדִים גְּדוֹלִים וְעֲצוּמִים תָּמִיד,
 צוֹפֵה מְרַחֵק לְהֵטִיב אַחֲרֵינוּ. חוּס
 וְחַמֵּל נָא עָלֵינוּ, הַמוֹן מֵעֵיךְ וְרַחֲמֶיךָ
 יַעֲוֹרְרוּ עָלֵינוּ, חַמֵּל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלָנוּ
 וְטַפֵּינוּ, וְהַצֵּל אוֹתִי וְאֵת כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל מִמְקַרְהַל-לַיְלָה.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת עַצְמְךָ הַפָּגֵם הַגָּדוֹל
 וְהַנּוֹרָא, הַנוֹגֵעַ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
 לְמַעַלְהָ לְמַעַלְהָ, עַל-יַדֵּי מְקַרְהַל לַיְלָה חֲסֵ-
 וְשָׁלוֹם, אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי-זֶה חָרְבָה עִירָנוּ,
 וְשָׁמַם בֵּית מְקַדְשֵׁנוּ, וְנָטַל כְּבוֹד מִבֵּית
 חַיֵּינוּ, וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ, וְנִתְפַזְּרָנוּ
 בֵּין הַגּוֹיִם, וְנִדְחָנוּ בְּאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ.

חַמֵּל עַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 חַמֵּל עַל עַנְיֵי הַצֹּאן, צֹאן נִדְחָ
 "וְאֵין מְקַבֵּץ". מְלֵךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ,
 טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ, שׁוֹבֵה אֱלֵינוּ
 בְּהַמוֹן רַחֲמֶיךָ, בְּגִלְלַת אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ.

וְאָמַר לְצַרוּתֵינוּ דִּי, וְזַכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּיּוֹם, וְתִשְׁמְרָנוּ וְתִצְלִילָנוּ מֵעַתָּה
 מִמְקַרְהַל-לַיְלָה, וְשָׁמַר צִאתָנוּ וּבּוֹאָנוּ
 לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת נִשְׁמְרִים מִכָּל דְּבַר רָע,
 שְׁלֵא נִהְרַהֵר בַּיּוֹם, וְלֹא נִבּוֹא
 לַיַּדֵּי טְמֵאָה בְּלַיְלָה חֲסֵ-וְשָׁלוֹם, וְנִזְכָּה
 שְׁתַּהַיֶּה מִחֲשַׁבְתָּנוּ קְדוּשָׁה וְטָהוּרָה תָּמִיד.

אֵין וְאָבוֹי לְבֵן הַזֶּה, אֵין וְמַר, אֵין וְמַר
 מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת לְהַבִּין הַזֶּה, שְׁתַּהַיֶּה
 בְּמַקּוֹם שְׁתַּהַיֶּה, וְעַכְשָׁיו נִפְּל לְמַקּוֹם שְׁנִפְּל.

וְאִם אַתָּה בְּעֲצֻמְךָ לֹא תִרְחַם עָלֵינוּ חֲסֵ-
 וְשָׁלוֹם, מִי יִרְחַם עָלֵינוּ, וּמִי יַעֲמֵד
 בְּעַדָּנוּ, כִּי עַתָּה אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן,
 כִּי-אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. כִּי הַצְּדִיקֵי-
 אֲמַת שְׁתַּהַיֶּה לָהֶם זֶה הַכַּחַח, לְהוֹדִיעַ הָאֲמַת
 לְהַטּוֹב-הַכְּבוֹשׁ, הֲלֹא הִמָּה נִסְתַּלְקוּ
 בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּיּוֹם.

וְכֵּן נַעֲשֶׂה עַכְשָׁיו בְּעַת-צָרָה הַזֹּאת,
 אֲשֶׁר כָּמָהוּ לֹא נִהְיֵיתָה, אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרָנוּ "כְּתָרָן בְּרֹאשׁ הָהָר, וְכַנֵּס עַל
 הַגְּבֻעָה", בְּאֵין "מִשְׁעָן וּמִשְׁעָנָה". וְרֹאֵה
 "כִּי אֲזַלְתָּ יָד, וְאָפַס עֲצוּר וְעָזוּב", וְאֵין
 עוֹזֵר וְאֵין סוּמֵךְ. הַבֵּיטָה בְּעַנְיֵינוּ, כִּי רַבּוּ
 מִכְּאוּבֵינוּ וְצָרוֹת לְבַבָּנוּ, עֲזָרָנוּ כִּי עָלֶיךָ
 נִשְׁעָנָנוּ.

טוֹב וּמְטִיב לְכָל, עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךָ,
 עֲשֵׂה לְמַעַן כְּבוֹדְךָ, וְעֲשֵׂה אֶת
 אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שְׂיִחָזֵר כָּל הַטּוֹב
 הַ"מְפֹזֵר וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים", אֶל
 הַקְּדוּשָׁה, וְיִתּוֹסְפוּ וְיִתְרַבּוּ בְּכָל-פַּעַם, גְּרִים
 וּבְעַלְיֵי-תְשׁוּבָה אֲמִתִּיּוֹם, עַד שְׁיִשׁוּבוּ כָּל
 יִשְׂרָאֵל וְכָל בָּאֵי עוֹלָם אֵלֶיךָ בְּאֲמַת.

וְנִזְכָּה לְרֹאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֵרְתָּ עֲזָךְ,
 לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן הָאָרֶץ,
 וְהַאֲלִילִים כְּרוֹת יִפְרָתוֹן, לְתַקֵּן עוֹלָם
 בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרָאוּ
 בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רְשָׁעֵי אֶרֶץ,
 יִפִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל, כִּי לָךְ תִּכְרַע
 כָּל בָּרֶךְ, תִּשְׁבַּע כָּל לְשׁוֹן.

☪ [יד] לקוטי-תפלות ח"א כ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כ, 'תשעה תקונין')

אנא יהוה, חוס ורחמל עלינו, וזכנו לתקן
הברית, שהוא תקון-הדעת, בשלמות

בקדשה ובטהרה, בלי שום פגם כלל.

ובשם שהוצאת את אבותינו מגלות-
מצרים בגשמיות וברוחניות,
והוצאת אותם מחמשים שערי טמאה,
מפגם-הברית, מפגם-הדעת, אשר זה היה
עקר גלות-מצרים. והכנסתם בחמשים
שערי קדשה, וזכית אותם לתקון-הברית,
לתקון-הדעת, ונתת להם תורתך הקדושה,
והכנסת אותם לארץ-ישראל.

בן תעשה עמנו נסים ונפלאות גדולות
ונוראות, ותוציא אותנו מן הגלות
המר הזה, בגשמיות וברוחניות, מגלות-
הגוף ומגלות-הנפש. ותמהר להוציאני
מכל החמשים שערי טמאה, ותפדנו
ותגאלנו ותצילנו מכל מיני פגם-הברית,
מפגם-הדעת, ותכניסנו ברחמיך מהרה
לכל החמשים שערי קדשה.

ותזכנו ברחמיך הרבים חיש קל
מהרה, לתקון-הברית לתקון-
הדעת באמת, כראוי לישראל עם קדשך.
וקים לנו מקרא שכתוב: "כימי צאתך
מארץ מצרים, אראנו נפלאות".

☪ [טו] לקוטי-תפלות ח"א כד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעותא דעלמא')

ותרחם עלינו ותהיה בעזרנו, שנזכה
להעלות השכינה מהגלות,

על-ידי עשית המצות בשמחה גדולה,
ויתגלה מלכותך על כל באי עולם,
ויקבלו כלם את עול מלכותך, ותמלך
עליהם מהרה לעולם ועד.

ותעזר רחמיך עלינו, ותמהר ותחיש
לגאלנו גאלת עולם, ותשוב
ותבנה חרבותינו והריסותינו, ותבנה בית
קדשנו ותפארתנו, ותחזר ותבנה ותתקן
כל הבנינים וההיכלות של הקדשה
בגשמיות וברוחניות.

ותמשוך עלינו שמחה גדולה תמיד,
ותקים ותעלה את השכינה
מגלותה, מבין הקלפות והסטרא-אחרא,
ותוציא כל הנצוצות הקדושים מביניהם,
ותשפיל ותכניע ותכלה ותבטל כל
הקלפות וסטריין-אחרנין, כלם יכרעו
ויפלו, ולכבוד שמך יקר יתנו.

ונזכה לצאת מהרה מן הגלות בשמחה
גדולה, מגלות-הגשמי ומגלות-
הרוחני, וכל העכו"ם יתבטלו אל ישראל,
ויפירו כלם מעלת וקדשת עמך ישראל
הקדושים אשר בהם בחרת.

ויקים מקרא שכתוב: "והביאו את כל
אחיכם מכל הגוים מנחה ליהוה,
בסוסים וברכב ובצבים ובפרדים
ובכרפרות, על הר קדשי ירושלים, אמר
יהוה, פאשר יביאו בני ישראל את
המנחה בכלי טהור בית יהוה".

ותתגדל השמחה בכל העולם, כמו
שכתוב: "אז יאמרו בגוים
הגדיל יהוה לעשות עם אלה, הגדיל
יהוה לעשות עמנו היינו שמחים".

"אמרו לנו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד".

ובצוק-העתים הללו, אין מי שיעמד בעדנו, "אבד חסיד מן הארץ", וגודר בפרץ אין, על מי לנו להשען, על אבינו שבשמים.

מלא רחמים על עמך ישראל תמיד, הביטה בעניינו כי רבו מכאובינו וצרות לבבינו, וראה את עמך ישראל מרודים מאד, "ואין עוזר ואין סומך. ואפס עצור ועזוב". עשה למענך ולא למעננו, עשה למען הצדיקים-אמתיים שוכני-עפר, "לקדושים אשר בארץ הטה, ואדירי כל חפצי בם".

עשה למענך והושיענו, ותטה לב המלכות והשרים והיועצים עלינו לטובה, ותגרש ותשבר ותבטל כל מחשבותם הרעות שיש להם על ישראל עמך הקדוש. ותבטל ברחמיה כל הגזרות רעות וכל הפקדות שאינן טובות לישראל.

הן אותן הגזרות והפקדות שכבר נגזרו, והן אותם שרוצים לגזר עדין חס-ושלום, כלם תשבר ותעקר ותבטל אותם בבטול גמור, ותהפך לב כל הקיסרים והמלכים והשרים עלינו לטובה תמיד.

כי אתה ידעת יהוה אלהינו, כי אין מי שיעמד בעדנו עתה בעקבא-דמשיחא בעת צרה הזאת, כי-אם רחמיה הרבים לבד, "שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמך".

ויקיים מקרא שכתוב: "כי בשמחה תצאו ובשלום תוכלון, ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה, וכל עצי השדה ימחאו כף". ונאמר: "כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבותיה, וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה, ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה".

☪ [טז] לקוטי-תפלות ח"א כז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כז, רציצא ב')

ותזכני מעתה לקדשת-הברית באמת. ותעזרני ותזכני שיזדכך קולי על-ידי-זה, ואזכה לכבד את יהוה מהוני ומגרוני, שתהיה בעזרי שאזכה לעבד אותך תמיד בשמחה, בקול רנה וזמרה ושירים ונגונים דקדשה, "ונגינותי אנגן כל ימי חיי על בית יהוה".

ואזכה שיזדכך קול רנתי כל-כף, עד שעל-ידי הנגון לבד שנשיר ונרנן לפניך, על-ידי-זה תראה בצרותינו שיש לנו מפל עם ולשון, ותראה בעניינו וצרותינו, ותסתכל ותשגיח ברחמיה, איזה אמה מצרה לנו, ותושיענו ותצילנו מהם. ותקים בנו מקרא שכתוב: "וירא בצר להם, בשמעו את רנתם".

רבוננו של עולם, אתה ידעת את המחשבות אשר חושבים ויועצים עלינו בכל עת, בין העכו"ם המושלים עלינו עכשיו, "על עמך יערימו סוד ויתיעצו על צפוניך". אתה ידעת את כל מחשבותם עלינו לרעה חס-ושלום,

זִכְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׂיִזְדַּכַּךְ קוֹל
רִנָּתְנוּ, עַד שְׁנֹזְכָה לְהַמְתִּיק כָּל
הַדֵּינִים, וּלְבַטֵּל כָּל הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת,
מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, עַל-
יְדֵי הַנְּגוּנִים לְבַד, שֶׁתִּשְׁמַע קוֹל רִנָּתֵנוּ,
וְיַעֲרֹב לְךָ רִנּוֹנֵנוּ, וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ.

❁ [יז] לקוטי-תפילות ח"א כט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

וּבְרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, תִּסִּיר וּתְבַטֵּל כָּל מִינֵי
כַּתָּמִים, שֶׁגִּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה
כְּבִיכּוֹל, עַל-יְדֵי תַּגְּבַרְת הַדָּמִים הַרְעִים
שֶׁהַתְּגַבְּרוּ עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתֵי הַמְּרַבִּים, עַד
אֲשֶׁר גִּרַמְתִּי לְהַשְׁכִּינָה כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת דָּם
נְדוּת הַרְבֵּה מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר בְּעֲוֹנוֹתַי יִרְדָּה הַשְׁכִּינָה בְּגִלּוֹת
גְּדוֹל מְאֹד, וְגִרַמְתִּי בְּעֲוֹנוֹתֵי-הַרְבִּים
אֲפָרְשׁוּתָא בֵּין קוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתִּיה.
"הִיא יֹשְׁבָה בְּגוּיִם לֹא מְצָאָה מְנוּחַ",
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַיִם, עַל-
כֵּן לְנִדְהָ הִיְתָה".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה אֹמֵר מָה אֲדַבֵּר,
הַאֱלֹהִים מְצָא אֶת עוֹנֵי. "נֶאֱלַמְתִּי
דוּמְיָה, הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, וּכְאֹבֵי נֶעְפָּר".

חוּם וְרַחֵם עָלַי, וַעֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וּלְמַעַן
הַצְּדִיקִים-אֲמִתִּיִּים, וּלְמַעַן שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל, וּלְמַעַן צַעֲקַת וְשִׁאֲגַת קוּדְשָׁא-
בְּרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתִּיה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יִהְיֶה
מִמָּרוֹם יִשְׂאָג, וּמִמַּעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ,
שִׂאָג יִשְׂאָג עַל נֹוֹהוּ", עַל נֹוֹה דִילִיָּה.

"אֲנֹכִי חֲטָאתִי, וְהוּא אָסוּר בְּאֲזָקִים".
וְהִיא גַם הִיא בְּמַר תִּזְעַק,
בְּגִלּוֹתֶיהָ הַגְּדוֹל אֲשֶׁר נִפְרְדָה מִדּוֹדָהּ, וְהִיא
צוֹעֶקֶת בְּקוֹל מַר: "נָהִי בְּכִי תִמְרוּרִים.
קִלְנִי מֵרֵאשִׁי קִלְנִי מִזְרוּעֵי".

"אֲוִי לָנוּ פִי שִׁדְדָנוּ", אֲוִי לָנוּ עַל
נִפְשָׁנוּ, אֲוִי נָא לָנוּ פִי חֲטָאנוּ, אֲוִי
עַל יְמִינוּ וְשִׁנּוֹתֵינוּ, אֲוִי אֲוִי לָנוּ, פִּי אֲנַחְנוּ
גְּרַמְנוּ כָּל-זֶה, עַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ
וּפְשָׁעֵינוּ הַמְּרַבִּים, וְהִיא מְגַעֶלֶת בְּחוּבֵיךָ
דִּידָן, וּלְבוּשִׁיָּהּ וּבְגָדֶיהָ מְלַכְלָכִים בְּכַתָּמִים
מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ.

וְתִזְכְּנִי מַעֲתָה בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי, וְתִהְיֶה עִמִּי תָמִיד,
וְתִשְׁמַר אֶת לְבוּשִׁי וּבְגָדִי, שֶׁלֹּא יָבֹא עָלֵיהֶם
שׁוּם לְכַלּוֹךְ וְשׁוּם כְּתָם וְשׁוּם רָבָב.

כִּי אֲתָה לְבַד יִדְעָתָּ, גְּדֹל הַפָּגָם הַנוֹגַע
בְּהַשְׁכִּינָה בְּעַצְמָהּ, וּבְעוֹלָמוֹת-
עָלְיוֹנִים, עַל-יְדֵי פָגָם-הַבְּגָדִים, כְּשֶׁאֵין
שׁוּמְרִים אוֹתָם מִכַּתָּמִים וּלְכַלּוּכִים,
וְהַבְּגָדִים בְּעַצְמָן דְּנִין אֶת הָאָדָם עַל-זֶה
כְּשֶׁאֵין שׁוּמְרִים אוֹתָם מִכַּתָּמִים.

וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזַכָּה מַעֲתָה, לְתַקֵּן
תְּקוּן-הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת. וְאֲזַכָּה
לְהָרִים וּלְעוֹרֵר אֶת הַדַּעַת-דְּקָדְשָׁה,
וּלְהַמְשִׁיךְ לְבַנוּנֵי דְקָדְשָׁה מִהַדַּעַת-הַקְּדוּשָׁה,
לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַדָּמִים שֶׁל כָּל הַשָּׁס"ה
גִּידִין, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד שָׁס"ה לְאוּיִן שֶׁבַתּוֹרָה.

וְתִזְכְּנִי לְתַקֵּן פָּגָם כָּל הַכַּתָּמִים שֶׁל
הַבְּגָדִים שֶׁלֹּא שְׁמַרְתִּי אוֹתָם עַד
הַנָּה, וְתִמְחַל וְתִסְלַח לִי עַל כָּל הַפְּגָמִים
הָאֵלֶּה.

מטה מטה, ונפלנו בגלות גדול מאד, זה
כמה שנים, בגוף ונפש, בגשמיות
וברוחניות, בכלל ובפרט.

מרא דעלמא כלא, סומך נופלים, חוס
וחמל עלינו, וסמך אותנו ברחמיך
הרבים.

ויקנים בנו מקרא שפתוב: "אל תשמחי
אויבתי לי, כי נפלתי קמתי, כי
אשב בחשך יהוה אור לי. שלח ידיך
ממרום, פצני והצילני ממים רבים מיד
בני נכר. חנני והקימני. דלו עיני למרום".

ידך תכון עמי, אף זרועך תאמצני.
והוציאני והעלני מהרה, מפל
הנפילות והירידות, שירדתי ונפלתי עד
הנה, ונתרחקתי ממך ומעבודתך מאד.

חוסה עלי כרב רחמיך, פי אתה ידעת,
פי אין מי שיעמד בעדנו בנפילתנו
הגדולה הזאת אשר ירדנו פלאים, כמו
שפתוב: "ותרד פלאים, אין עוזר לה".
וכמו שפתוב: "השליך משמים ארץ
תפארת ישראל", מאגרא רמא לבירא
עמיקתא. ואין מי שיעמד בעדנו, ואין מי
שיוכל להקים אותנו מנפילותינו, כי-אם
אתה לבד.

ותקנים מקרא שפתוב, כמו שדרשו
חכמינו זכרונם-לברכה: "נפלה
ולא תוסיף" לפול עוד. ותאמר אתה
לישראל: "קום בתולת ישראל".

חוס וחמל עלינו, ועזר לנו, לתקן את
מחנו ודעתנו, על-ידי תקון-הברית
באמת בשלמות. ותצילני מעתה, מפל

ותעזרני מעתה, ותשמרני ותצילני מפל
חטא ועון ומכשול. ותעזרני
מעתה לשמר את הבגדים והלבושים שלי,
לכבדן ולהחזיקן בנקיות, ותזכני שלא
ימצא על כל בגדי ולבושי שום פתם ושום
לכלוך ורובב כלל.

ותגן בעדי ותשמרני אותי ואת בגדי
תמיד, ויהיו גופי ונפשי ובגדי
ולבושי, כלם נקיים וטהורים וקדושים
תמיד, מעתה ועד עולם.

ותמשוך ברחמיך, מים חיים, ממקור
החיים, ויהיה נמשך "באר
מים חיים, ונוזלים מן לבנון", מן לבונא
דמוחא קדישא, ושם תטהר את השכינה
מנדתה, ותעלה אותה מגלותה, ותשיב
אל דודה באהבה ואחזה וריעות.

וברחמיך הרבים, תמשוך ותזרק עלינו
מים טהורים האלה, ותטהר
אותנו ואת בגדינו מכל טמאותינו, ותקים
בנו מקרא שפתוב: "וזרקתי עליכם מים
טהורים וטהרתם, מפל טמאותיכם ומפל
גולותיכם אטהר אתכם".

ותלבין חטאינו כשלג וכצמר, כמו
שפתוב: "לכו נא ונוכחה יאמר
יהוה, אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג
ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר יהיו".
ונוכחה לקים מקרא שפתוב: "בכל עת יהיו
בגדיך לבנים, ושמן על ראשך אל יחסר".

ורחם עלינו ועל פלטתנו, ועל פלטת
עמך בית ישראל, ועזרנו
והושיענו, והקימנו מהרה, מנפילותינו
הגדולה והעמוקה מאד מאד, אשר ירדנו

מיני נפילות מעבודתך חס־וְשָׁלוֹם, וְתַעֲזֹר
לָנוּ מֵעַתָּה, לְעֹלוֹת וְלָקוּם מְהֵרָה, מִכָּל
הַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלָנוּ עַד הַנְּהָ, וְתָקִים "אֵת
סֶכֶת דָּוִד הַנוֹפֶלֶת".

וּמֵעַפָּר תְּקִימוֹנוּ, וּמֵאֲשָׁפוֹת דְּלוֹתָנוּ
תְּרוֹמְמוֹנוּ, וּבְכָל הַתְּקוּנוֹים
הַכְּלָלִיִּים וְהַפְּרָטִיִּים תִּתְקַנְנוּ, וּבִטּוֹבְךָ
הַגָּדוֹל תִּשְׁבִּיעֵנוּ, וְתִשְׁמַע וְתִקְבֹּל צַעֲקוֹתָנוּ
וְתִפְלְתָנוּ וְתַחֲנוּנוֹנוּ, וּבְכָל מִינֵי טְהָרוֹת
וְקִדְשׁוֹת תִּטְהַרְנוּ וְתִקְדְּשָׁנוּ.

וְתַקִּים מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְעַשִּׂיתִי
אֵת אֲשֶׁר בְּחָקִי תִלְכוּ, וּמִשְׁפָּטִי
תִּשְׁמְרוּ, וְעַשִּׂיתֶם. חָנְנוּ וְעֲנֵנוּ וּשְׁמַע קוֹל
תְּפִלוֹתֵינוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלָּה.

☪ [יח] לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת ח"א ל' ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ל', מ'שָׁרָא דְסַפִּינְא')

וּבִבְנֵי תַחֲנוּנוֹ בְּרַחֲמֵיךָ הָרַבִּים, וְתוֹצִיאֵנוּ
מִגְּלוֹת הַמֶּר הַזֶּה, מִגְּלוֹת הַגּוֹף
וְהַנֶּפֶשׁ וְהַמָּמוֹן דְּקִדְשָׁה, אֲשֶׁר כָּלָם הֵם
מִשְׁקָעִים בְּגְלוֹת גָּדוֹל וְמֵר מְאֹד מְאֹד.

וְתַעֲלֶה אֶת הַשְּׂכִינָה וּכְנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל
מִגְּלוֹתֶם, מִבֵּין הָאֲרָבַע־מַלְכוּתוֹת,
אֲשֶׁר זֶה כְּמָה וְכְמָה שָׁנִים אֲשֶׁר מַלְכוּת־
דְּקִדְשָׁה הַמּוֹשְׁלֵת בְּכָל כְּלָלִיוֹת הָאֲרָבַע
עוֹלָמוֹת, יִרְדֶּה מִכֶּסֶּאָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ־הָרַבִּים,
וְנִתְּנָה בְיָדָהּ מִמְּשָׁלָה לְהָאֲרָבַע־מַלְכוּתוֹת.

וְעַל־יְדֵי־זֶה גְּלִינוּ מֵאֲרַצְנוּ, וְנִתְרַחֲקֵנוּ
מֵעַל אֲדַמְתֵּינוּ, בְּגַשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּמִגְּלוֹת אֶל גְּלוֹת הַלְּכָנוּ,
וּמִכָּלִי אֶל כָּלִי הוֹרְקָנוּ, עַד אֲשֶׁר תֵּשׁ כַּחֲנוּ
וּמָטָה יְדֵינוּ מְאֹד.

וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבֵּר הַגְּלוֹת־הַפְּרָטִי עַל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
שֶׁהוּא גְלוֹת־הַנֶּפֶשׁ, עַל־יְדֵי תְּאוֹת עוֹלָם־
הַזֶּה וְהַכְּלָיו, שְׁפָל־זֶה נִמְשָׁךְ רַק מִן
הָעֶכּוֹ"ם שְׁאָנוּ בִּינֵיהֶם, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב:
"וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מֵעַשִּׂיהֶם".
"אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ, אֵל תַּחֲרַשׁ וְאֵל
תִּשְׁקֹט אֵל".

וְשִׁמַּע קוֹל צַעֲקָתְךָ וְזַעֲקָתְךָ, שְׂאֵתָה
בְּעֲצָמְךָ כְּבִיכּוֹל צוֹעֵק וְשׂוֹאֵג
זַעֲקָה גְּדוֹלָה וּמְרָה עַל גְּלוֹת־הַשְּׂכִינָה
וּכְנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "יְהוָה
מִמְרוֹם יִשְׂאֵג, וּמִמְעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ,
שִׂאֵג יִשְׂאֵג עַל נוֹהוֹ".

וְשִׁמַּע קוֹל צַעֲקָת וְזַעֲקָת הַשְּׂכִינָה
וּכְנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הִיא זוֹעֶקֶת
בְּקוֹל מֵר עַל צָרוֹת נַפְשָׁנוּ, אֲשֶׁר הָעֶכּוֹ"ם
מִתְגַּבְּרִים עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם, וְלֹא דִי שְׁהֵם
מוֹשְׁלִים עָלֵינוּ בְּגוֹף וּמָמוֹן, אִף גַּם הֵם
רוֹצִים חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, לְהִתְגַּבֵּר בְּחַכְמָתָם
הַחֲצוֹנִית הַמְטַעֵת וְהַסְּכָלָה.

אֲשֶׁר בְּאַמַּת, כָּל חַכְמָתָם הוּא כְּסִילוֹת
וְאוֹלֵת גָּמוֹר, וּכְבָר נִתְפָּסוּ הָרַבִּה
מֵאַחֲיוֹנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁתָּם וּבְמַצּוֹדָתָם
הָרָעָה, וְעוֹד הֵם צוֹדִים לְקַחַת וְלִטְרֹף
חֶסֶד־וְשָׁלוֹם עוֹד נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּרִשְׁתָּ
חַכְמָתָם הַמְטַעֵת שֶׁל פִּילוֹסוֹפִיָּא

ואפיקורסית וכפירות, אשר נתפשטה
מאד בעונותינו.

חום וחמל עלינו, והוציא את בלעם
מפיהם. "השג תשיג, והצל
תציל", אותנו, ואת אחינו, ואת זרענו,
ואת כל זרע עמך בית ישראל, מרשת
ומצודה רעה הפרוסה עכשיו על כל
החיים, אשר לא היתה כזאת מימי קדם.

זבנו לאמונה שלמה, להמליך אותך
עלינו, ועל נפשנו, ועל כל רמ"ח
איברינו ושס"ה גידנו, בכל עת ועת.
יעזרו רחמי לבך עליך ועל בניך.

כי מי יוכל לסבל, את קול צעקת וזעקת
קודשא-ברוך-הוא ושכינתיה, מי
יוכל לאטם אזנו ולבבו מקול צעקתם
ושועתם המרה, ותן בלבנו לצעק תמיד
אליך, עד שתרחמנו, נשוע ותאמר הנני.
"המצפירים את יהוה, אל דמי לכם. ואל
תתנו דמי לו, עד יכונן ועד ישים את
ירושלים תהלה בארץ".

רבנו של עולם, "מלכותך מלכות כל
עולמים, וממשלתך בכל דור
ודור". חוס וחמל ורחם, על מלכותך
המתפשטת בכל הארבע עולמות, ופדה
והוצא והעלה את שכינת עזך ומלכותך
מבין הגוים, ותעלה את המלכות דקדושה
וכנסת ישראל מן גלות הארבע-מלכיות.

ומלכות הרשעה מהרה תעקר ותשבר
ותמגר ותכלם ותכניעם
ותשפילם במהרה בימינו. ותעקר ותשבר
ותבטל כל הדעות הזרות של חכמות-
החיצוניות ופילוסופיא ואפיקורסית מן

העולם, ותמסך בקרבם "רוח עושים",
ותערבב את דעתם, ותסתם את פיהם,
ותעקר ותשבר ותבטל דעתם ומחשבתם
הרעה מן העולם.

ועזרנו והושיענו, שנזכה להגיע למדת
החסד באמת, בתכלית השלמות,
כמו אברהם אבינו עליו השלום שאחז
במדת החסד בשלמות, ונזכה לעשות
חסד ואמת עם כל בני אדם.

ועל-ידי החסד הזה, נזכה ברחמיך,
לחתך ולהבדיל ולהעלות את
המלכות דקדושה, מן הארבע-מלכיות
דסטרא-אחרא.

ונזכה להרג, ולהכניע, ולשבר, ולעקר,
ולבטל, קלפת מלכות עמלק
הרשעה, שכלול מכל הארבע-מלכיות,
ותעזרנו למחות שמו וזכרו מן העולם,
כמו שכתוב: "תמחה את זכר עמלק
מתחת השמים לא תשכח".

ויקיים מקרא שכתוב: "האויב תמו
חרבות לנצח, וערים נתשת, אבד
זכרם המה. ויהוה לעולם ישב, פונן
למשפט כסאו".

ותעקר ותשבר ותבטל, כל החכמות-
החיצוניות וכל האפיקורסית
והכפירות מן העולם, ויתגלה אמונה
הקדושה בכל העולם כלו.

ויקבלו כלם את עול מלכותך, ותמלך
עליהם מהרה לעולם ועד.
ונזכה להעלות את המלכות דקדושה, אל
אור-הפנים המאיר בשלש-רגלים.

⊗ [יט] לקוטי תפלות ח"א לא ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לא, 'אית לך בירא')

וּתְמַהֵר וּתְחַיֵּשׁ לְגַאֲלָנוּ גְּאֵלַת עוֹלָם,
וּתְבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ,
וּתְבַנֶּה לָנוּ בֵּית קִדְשָׁנוּ וּתְפַאֲרֵתָנוּ, וְשֵׁם
נַעֲלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשֵׁלֶשׁ
פַּעְמֵי רְגְלָנוּ.

בְּבִתּוֹב בְּתוֹרְתֶךָ: "שֵׁלֶשׁ פַּעְמִים בְּשָׁנָה
יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ, בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר, בְּחַג הַמִּצּוֹת,
וּבְחַג הַשְּׁבָעוֹת, וּבְחַג הַסֻּכּוֹת, וְלֹא יִרְאֶה
אֶת-פְּנֵי יְהוָה רִיקָם, אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ,
כְּבִרְכַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ". וְנִזְכָּה
לְסִדֵּר בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, 'לְחֵם-הַפְּנִים' לְפָנֶיךָ
תָּמִיד.

קִדְשָׁנוּ וּתְפַאֲרֵתָנוּ, וַיְקִים מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכֵתוֹב: "אֲזַ תְּשִׁמַּח בְּתוֹלָה בְּמַחּוֹל,
וּבְחָרִים וּזְקָנִים יַחְדוֹ. וְהִפְכָתִי אֲבָלָם
לְשִׁשׁוֹן, וְנַחֲמֵתִים וְשִׁמַּחֲתִים מִיגוֹנָם".

וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת בְּנַעַם זִיּוּךְ, בְּעַת
שְׁתַּתְעִיטָר בְּעֶטְרַת תְּפַאֲרַת, עַל-
יְדֵי מַעֲשִׂים-טוֹבִים שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
כְּאִמּוֹר: "צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן,
בְּמֶלֶךְ שְׁלֵמָה, בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לּוֹ אִמּוֹ,
בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׂמִיחַת לְבוֹ". בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

⊗ [כא] לקוטי תפלות ח"א לה ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לה, 'אשרי העם - זרקא')

וּתְעִזְרָנוּ, שְׁנִזְכָּה לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת, כָּל
נְצוּצֵי הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין
הַקְּלָפוֹת בְּחֻטְאֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ הַמְרַבִּים,
וְנִזְכָּה לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כָּלֵם אֶל הַקִּדְשָׁה,
לְחִזּוֹר וּלְהַכְנִיֵס לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקִּדּוּשָׁה,
עַל-יְדֵי עֲשִׂית מִשְׁא-וּמַתָּן, בְּאַמֶּת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה.

וּתְרַחֵם עַל כָּל הַנְּדַחִים, עַל כָּל הַנְּצוּצוֹת
הַקִּדּוּשׁוֹת הַנִּפּוּצִים וּמְפֻזְרִים
בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַעֲפוּ"ם, וּתְחִזּוֹר וּתְקַבֵּצֵם
וּתְכַנְּיֵם בְּתוֹךְ הַקִּדְשָׁה, בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה
הַקִּדּוּשָׁה, וּתְטַהֲרֵם וּתְקַדְּשֵׁם בְּקִדְשֶׁתְּךָ
הָעֲלִיוֹנָה, עַד שְׁיִזְכּוּ לְעֵלוֹת וּלְרֵאוֹת
לְפָנֶיךָ, וְלֵאמֹר בְּאוֹר פָּנֶיךָ.

אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אֲדוֹן נָשָׂא, וְהַעֲלֵנוּ
מֵהֲרָה אֶל הַבַּיִת נְכוּן וְנָשָׂא, וּמֵהֲרָה

⊗ [כ] לקוטי תפלות ח"א לב ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לב, 'מי האיש החפץ חיים')

וְאַזְכָּה תָּמִיד, לְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
וּצְדָקָה וּמַעֲשִׂים-טוֹבִים, בְּשִׂמְחָה
וּחְדוּדָה גְּדוֹלָה, עַד שְׁאֲזַכָּה לְיַחַד וּלְחַבֵּר
חֶתֶן וְכֹלָה הָעֲלִיוֹנִים.

וּתְרַחֵם עַל כְּנִסְתֵי-יִשְׂרָאֵל עִם קִדְשֶׁךָ,
רַעֲיִתְךָ הַמְּשׁוּכָה אַחֲרֶיךָ, כִּלְהַ
קְרוּאָה בְּנַעֲמִימָה, בְּאַהֲבָתְךָ וּבְחֶמְלָתְךָ,
וּתְמַתִּיק וּתְבַטֵּל כָּל הַדֵּינִים, מֵעַל כָּל עַמָּךְ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת. וּתְשִׁמַּחֲנוּ
בִישׁוּעָתְךָ תָּמִיד.

וּתְמַהֵר וּתְחַיֵּשׁ לְגַאֲלָנוּ, וּתְעַלְנוּ
בְּשִׂמְחָה לְאַרְצָנוּ, וּתְבַנֶּה בֵּית-

לְגַאֲלָנוּ גְאֵלָה שְׁלֵמָה, גְּאֵלַת הַנְּפֶשׁ וְהַגּוּף
וְהַמָּמוֹן, אֲשֶׁר כָּלָם הֵם בְּגָלוֹת גְּדוּל עֲכָשָׁיו.
חֹם וְחַמַּל עַל פְּלִטַת עֲמָךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל,
וּמִהָר לְגַאֲלָנוּ גְאֵלַת עוֹלָם, בְּכָלֵל
וּבִפְרָט, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַ נְיֻוֹת, וְתָבִיא לָנוּ
אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בֶּן דָּוִד יְבוּא וַיִּגְאֲלָנוּ.
וְתַבְנֶה חֲרָבוֹת יְרוּשָׁלַיִם, "עִיר הַצְּדָק
קָרְיָה נְאֻמָּנָה".

וְתֵאִיר עָלֵינוּ בְּאוֹר פְּנִיךָ, וְתִמְהַר
וְתַחֲיֵשׁ לְבָנוֹת בֵּית-קְדֻשָׁנוּ
וְתִפְאַרְתָּנוּ, וְשֵׁם נִקְרִיב לְפָנֶיךָ אֶת קְרִבְנוֹת
חֻבוֹתֵינוּ, וְנִזְכָּה לְהִקְרִיב קָרְבַּן הַתְּמִיד,
בְּמוֹעֵדוֹ וּבְמִקוֹמוֹ כְּהִלְכָתוֹ, וְלִהְיֶה קָטִיר
קְטָרֶת בְּזִמְנָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל
עַמְּלֶךָ, לְכָלֹת וּלְבַעַר
הַקּוֹצִים מִן הַפָּרֶם, לְהִכְרִית וּלְעַקֵּר
וּלְבַטֵּל, כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסֹּבְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה, וְלִהְיוֹת כָּל
נִצּוֹצֵי הַקְּדוּשָׁה מִבֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַעֲפוֹ"ם.

וְכָלֵם יִתְדַבְּקוּ וַיִּתְאַחְזוּ בְּאִמּוֹנָה
הַקְּדוּשָׁה, וַיִּתְבָּרְרוּ וַיַּעֲלוּ מַעְלָה
מַעְלָה, עַד שִׁישׁוּבוּ לְעֵלוֹת וְלִהְתַּחַדֵּשׁ
בְּאוֹר-הַפָּנִים.

וְכִפֵּא דָוִד מִהָרָה תְּכִין, וַיְהִיָּה הַשֵּׁם
שָׁלֵם וְהַכִּפֵּא שָׁלֵם, וְתִתֵּן לָנוּ
"מֶלֶךְ אֶחָד וְרוּעָה אֶחָד" כְּלִבְבְּךָ, הוּא
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.

וְתִתְנַלְּהָ מַלְכוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם,
וְתִתְגַּדֵּל וְתִתְנַשֵּׂא וְתִתְרוֹמֵם
אִמּוֹנָתְךָ וּמַלְכוּתְךָ, לְמַעְלָה לְמַעְלָה עַל
כָּל יְצוּרֵי עוֹלָם, וְכָלֵם יְכַסְּפוּ וַיִּשְׁתַּוְּקוּ
לְאִמּוֹנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

וְתִמְלֹךְ אֶתְּהָ יְהוָה מִהָרָה לְבִדְךָ עַל-כָּל
מַעֲשֵׂיךָ, כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֶךָ הִיא,
וּלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ בְּכַבוֹד, כְּפֶתוּב
בְּתוֹרָתְךָ: "יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד".
וְנֹאמֶר: "וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל-כָּל הָאָרֶץ,
בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד".

☉ [כב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מ ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מ, 'אלה מסעי')

"חֲנֻנֵי יְהוָה, רָאָה עֲנֵי מִשְׁנְאֵי, מְרוֹמְמֵי
מִשְׁעָרֵי מוֹת", כִּי אֶתְּהָ יִדְעָתָ
אֶת מְרִירוֹת לְבִי וּפְזוֹר נַפְשִׁי, "וְאֶתְּהָ
יִדְעָתָ נְתִיבָתִי, בְּאַרְחַ זֹו אֶהְלֵךְ, טָמְנוּ פֶחַ
לִי. הַבֵּט יָמִין וּרְאָה, וְאִין לִי מִפִּיר, אֶבֶד
מִנוֹס מִמְּנִי, אִין דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי".

וְתוֹכְנֵי וְתַעֲזְרֵנִי, שְׂאֲזַכָּה עַל-יְדֵי
נְסִיעוֹתֵי, לְתַקֵּן אֶת פְּגָם-
הָאִמוּנָה, וְהַגְּלוֹת וְהַטְּלָטוּל שְׁלִי בְּדַרְךָ,
יְכַפֵּר עַל פְּגָם-הָאִמוּנָה שֶׁפָּגַמְתִּי לְפָנֶיךָ,
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה גִרַמְתִּי טְלָטוּל לְמַעְלָה
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

וְתִרְחַם עָלֶיךָ וְעַל בְּנֵיךָ, הַנְּעִים וְנָדִים
בְּגָלוֹת גְּדוּל, זֶה כְּמָה מֵאוֹת
שָׁנִים, צֹאן נָדַח "וְאִין מְקַבֵּץ". וְהַשְׁכִּינָה
כְּבִיכּוֹל עִמָּהֶם בְּגָלוֹת, "כְּצִפּוֹר נוֹדְדָת מִן
קְנָה בֶּן אִישׁ נוֹדֵד מִמִּקוֹמוֹ", וּבְצוּק-
הָעֵתִים עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל נְעִים וְנָדִים מְטָרְפִים
וּמְבַלְבְּלִים.

מָרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, רָאָה עָנִים וְעַמְלָם,
וְחַמַּל עַל טְלָטוּלָם, קַבֵּץ נִדְחֵינוּ
מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, וְקָרַב פְּזוֹרָנוּ מִבֵּין

הגוים, ונפוצותינו פנס מירפתי ארץ, ונהביאנו לציון עירך ברנה, וזכני לילך ולנסע ולבא לארץ ישראל בחיי חיש קל מהרה.

☪ [כג] תפלות ותחנונים ☪

השמטה ל' לקוטי תפלות' ח"א מט

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א מט, 'לשמע שם אהל בהם')

ואזכה לעסק תמיד, בעבודת התפלה באמת. ויקים מקרא שכתוב: "ואני תפלה". ותהיה תפילתי חשובה לפניך, כאלו הקרבתי כל הקרבנות שבעולם, בפרט קרבן-עולה, שמכפר על הרהור-הלב.

ונזכה, שעל-ידי תפלתנו, יהיה עליה גדולה ושלמה לשני הבתים, "ביתא-עלאה וביתא-תתאה". ותבנה עירך במהרה בימינו, ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, ושם נעבדך ביראה, פימי עולם וכשנים קדמוניות.

חום וחסל נא עלינו, וזכנו מעתה על-כל-פנים, לשוב אליך בכל לבבנו. ונזכה להתפלל לפניך בכל לב, עד שתחס ותחמל עלינו, ותקים לנו "את סכת דויד הנפלת", ופרש עלינו סכת שלומך, ותקננו בעצה טובה מלפניך, והושיענו מהרה למען שמך.

ותגאלנו גאלת עולם, ותחזיר לנו מלכות בית דוד על מכוונה, ויקבלו כלם עליהם את על מלכותך, ותמלא פגימת הלבנה, ויהיה אור הלבנה

כאור החמה, כאור שבעת ימי בראשית, כמו שנאמר: "את שני המארת הגדלים". ויקים בנו מקרא שכתוב: "ובקשו את יהוה אלהיהם, ואת דויד מלכם", אמן.

☪ [כד] לקוטי תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נד, 'זיהי מקץ - זכרון')

רבנו של עולם, זכרנו בזכרון טוב לפניך, ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים, משמי שמי קדם. וזכר לנו יהוה אלהינו, אהבת הצדיקים הקדמונים.

בזכותם תעזר ותגן ותושיע את האחרונים, ותזכר את עמך ישראל, "הנפוצים על ההרים, כצאן אשר אין להם רועה".

וזכרנו יהוה ברצון עמך, פקדנו בישועתך, לראות בטובת בחיריך, לשמח בשמחת גויך, להתהלל עם נחלתך. למה לנצח תשכחנו, תעזבנו לארך ימים. השיבנו יהוה אליך ונשובה, חדש ימינו פקדם. יהיו לרצון אמרי פי, והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי.

☪ [כה] לקוטי תפלות ח"א נז ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא')

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותביא לנו את משיח צדקנו, ותכניע ותשבר ותמגר ותכלה, את שער של ארם, נפילה אחר נפילה, ויפלו ולא יקומו, המה

יִכְרְעוּ וַיִּפְלוּ, וַאֲנַחְנוּ נִקּוּם וְנִתְעוֹדָד,
 "וַיִּשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּדָד".

וּבְרוּחַ נִיּוֹת, עִיר הַקֹּדֶשׁ "קָרְיָה נְאֻמָּה
 מִלְּאֲתֵי מִשְׁפָּט".

☪ [כו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נט, 'היכל הקדוש')

וְנִזְכָּה, שְׂיִתְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ
 לְעִבּוּדְתָךְ בְּאֵמֶת, וַיַּעֲשׂוּ כָלָם
 אֶגְדָּה אַחַת, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵב שָׁלֵם.
 וַיִּשְׁמְעוּ רְחוּקִים וַיָּבִיאוּ, וַיִּפְּרוּ כַח
 מַלְכוּתְךָ. וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְהָיָה כָּל
 הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנוֹתֵר בִּירוּשָׁלַיִם, קְדוֹשׁ
 יֵאמָר לוֹ, כָּל הַכֶּתוּב לַחַיִּים בִּירוּשָׁלַיִם".

וַיִּתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרֵי, וְתָשִׁיב שׁוֹפְטֵינוּ
 כְּבָרָא שׁוֹנָה, וַיּוֹעֲצִינוּ כְּבַתְּחִלָּה.
 וְתַמְלֵךְ אֶתְּהָ יְהוָה לְבַדְךָ, בְּחֶסֶד
 וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט. וַיִּקְיָם מִקְרָא
 שְׁכָתוֹב: "וַיְהוֶה לְעוֹלָם יֹשֵׁב, כּוֹנֵן
 לְמִשְׁפָּט כְּסָאוֹ". וְתַבְטַל כָּל הַקְּלָפוֹת וְכָל
 הַסְּטָרִין-אוֹתָרְגִין מִן הָעוֹלָם.

אָבִי שְׁבַשְׁמִים, מִלֵּא מִשְׁאַלוֹתֵי בְּרַחֲמִים,
 וְזַכְּנֵי לְמִשְׁפָּט-דְּקִדְשָׁה, לְשִׁפְט
 עֲצָמֵי בְּכָל עֵת כְּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב, עַד
 שְׂיִתְעוֹרֵר אֵשׁ הַמִּשְׁפָּט, וַיִּשְׂרַף כָּל הָרַע
 הַנֶּאֱחָז בִּי, וְאִזְכָּה לְהִיּוֹת כְּלוֹ טוֹב בְּאֵמֶת.

וְתַעֲזָרְנִי לְקָרֵב נִפְשׁוֹת רַבִּים אֵלֶיךָ,
 וְלַגְדֵּל כְּבוֹדְךָ תָּמִיד, וַיִּגְדֵּל
 שְׁמֵךְ עַד עוֹלָם. וְאִזְכָּה שְׂיִהְיֶה לִי חֵלֶק
 טוֹב, בְּהַיְחִיל-הַקֹּדֶשׁ הַנִּבְנָה עַל-יַדֵי עוֹשֵׂי
 רְצוֹנְךָ, הַמְּקַרְבִּים רְחוּקִים לְעִבּוּדְתָךְ בְּאֵמֶת.
 וְתַבְנֶה עִירְךָ יְרוּשָׁלַיִם בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ,
 תַּבְנֶה וְתַכּוֹנֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת

וְתַבְעֵר, וְתִשְׂרַף, וְתַכְלֶה, וְתַבְטַל, כָּל
 הָרַע וְהַטְּמָאָה מִן הָעוֹלָם,
 וַיִּקְיָם מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "בְּעֵת הַהִיא
 יִקְרָאוּ לִירוּשָׁלַיִם כְּסָא יְהוָה, וְנִקּוּוּ אֵלֶיךָ
 כָּל הַגּוֹיִם לְשֵׁם יְהוָה לִירוּשָׁלַיִם, וְלֹא יִלְכוּ
 עוֹד אַחֲרֵי שְׂרָרוֹת לְבָם הָרַע". וְנֹאמַר:
 "צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה, וְשָׁבִיָּה בְּצַדֵּקָה".

וְנִזְכָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, וְלַהֲחִזִּיר
 אַחֲרָיִם בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא יִזִּיק לָנוּ
 לְעִבּוּדְתֵינוּ כָּלָל, הָעֶסֶק שֶׁנַּעֲסֵק לְקָרֵב
 רְחוּקִים לְעִבּוּדְתָךְ בְּאֵמֶת, כִּי אֶתְּהָ יוֹדֵעַ
 כִּי כּוֹנְנֵינוּ בְּזֶה לְטוֹבָה, לְמַעַן שְׁמֹךְ לְבַד
 בְּאֵמֶת.

☪ [כז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סו, 'זיהי נא פי שנים ברוחך')

וְעֲזָרְנוּ וְזַכְּנוּ וְחַנְּנוּ, שְׁנִזְכָּה לְהַמְתִּיק
 וְלִשְׁכַּךְ חֲרוֹן אַפֶּךָ, מֵעֲלֵינוּ
 וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְתַעֲזָרְנוּ
 בְּרַחֲמֶיךָ וּחֶסֶדֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנִזְכָּה לְשַׁבֵּר
 מְהֵרָה מִדַּת-הַפֶּעַס מֵאֲתָנוּ, וְאֵל יַחַר אַפְּנוּ
 עַל שׁוֹם דְּבַר שְׁבָעוֹלָם.

רַק נִזְכָּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטַּל וְלַהֲמַתִּיק, כָּל
 מִיַּנִּי חֲרוֹן-אֶפֶךָ, מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל
 יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יַעֲשֵׂן אַפֶּךָ בָּנוּ, רַק נִזְכָּה
 לְבָרֵר וְלַהֲמַתִּיק וְלִזְכֹּךְ, הָעֵשֶׂן שֶׁל הַחֲרוֹן-
 אֶפֶךָ, עַד שְׂיִהְיֶה נַעֲשָׂה מִמָּנוּ רוּחַ נִיחָא,
 רוּחַ אוֹרֵי, רוּחַ-דְּקִדְשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ רוּחוֹ שֶׁל
מְשִׁיחַ עָלֵינוּ, וְתָבִיא לָנוּ
אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וַיְמַהֵר וַיַּחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ
גְּאֻלַּת עוֹלָם. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ
עָלֵינוּ חַיּוֹת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁהּ, רוּחַ-חַיִּים
דְּלַעֲלֵא וְרוּחַ-חַיִּים דְּלַתְתָּא.

וְתַעֲזָרְנוּ לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּאַהֲבָה,
וְלַהּוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפַּעַל, כָּל
הַדְּבָרִים-שֶׁבְקִדְשָׁה שֶׁהֵם רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת.
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וְחַיּוֹת
חָדָשׁ בְּכָל עֵת, מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, מִן הַכַּח
אֶל הַפַּעַל.

☉ [כח] לקוטי-תפלות ח"א עא ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קה, עזי זמרת י-ה)

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה,
לְבָרֵר, וּלְלַקֵּט, וְלַהֲעֵלוֹת, כָּל
נִצּוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים, וְכָל הַצְּרוּפִים,
מִכְּלָלִיּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁנִּפְּלוּ עַל-יְדֵינּוּ
בֵּין הַקְּלָפוֹת, וְנִתְפָּזְרוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּתְפָּזְרוּ,
וְנִפְּלוּ לְמָקוֹם שֶׁנִּפְּלוּ.

אָנָּה יְהוָה, מְלֵא רַחֲמִים, חוֹשֵׁב
מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ נְדָח.
אֲתָה יִדְעָתָּ, כִּי אֵי-אֶפְשָׁר לָנוּ לְבָרְרֵם
וְלַהֲעֵלוֹת בְּעֲצָמָנוּ.

"רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה", רַחֲמֶיךָ רַבִּים
מְאֹד, רַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל
הַנִּצּוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְעַל הָאוֹתִיּוֹת
הַקְּדוּשִׁים, הַמְּפֹזְרִים וְהַמְּפֹרְדִים בֵּין הַגּוֹיִם
וְהַקְּלָפוֹת. וְעֲזָרְנוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת.

וְתַמְהֵר וְתַחֲיֵשׁ, לְבָרֵר, וּלְלַקֵּט, וּלְגַאֲלֵנוּ,
אֶת כָּל הַנִּצּוּצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת מִן
הַגְּלוּת, וְתַשִּׁיבֵם לְמָקוֹמָם בְּשָׁלוֹם. וְתַחֲזֹר
וְתַשְׁלִים פָּגָם כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וְכָל
הַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֶׁפָּגַמְנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ,
וַיִּשֵׁב הַמֶּלֶךְ אֶת נְדָחָיו, וְתַחֲזֹר וְתַקְבְּצֵם
בְּקִדְשָׁה שְׁנִית.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וַיִּקְבְּצֶךָ
מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
שָׁמָּה. אִם יִהְיֶה נְדָחְךָ בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם,
מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ".

וְתַעֲלֶה אֶת הַשְּׂכִינָה מַגְלוּתָהּ, וְתַקִּימָה
מִעֲפָרָה. וְקַיֵּם לָנוּ מִקְרָא
שְׂכָתוֹב: "וַהֲבִיאוּתִים אֶל הַר קְדְשִׁי,
וְשִׁמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלָתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם
לְרִצּוֹן עַל מִזְבְּחִי, כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה
יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים". "יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמִרֵי-
פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי".

☉ [כט] לקוטי-תפלות ח"א פו ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קנו, לב טהור)

וְתַמְהֵר הַגְּאֻלָּה בְּכָלֵל וּבְפָרֵט. וְתָבִיא
אוֹתָנוּ מִהָרָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
אַרְץ הַקְּדוּשָׁה, אַרְץ הַחַיִּים, מְקוֹם
הָאֱמוּנָה, כְּלָלִיּוֹת-הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּבֵד הִגִּיעַ
הָעֵת וְהָעוֹנָה שֶׁתּוֹשִׁיעַ לְעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל, כִּי-
אִם לֹא עֲכָשְׁנוּ אֵימָתִי, כִּי כָּבֵד אַרְךָ עָלֵינוּ
הַגְּלוּת מְאֹד מְאֹד בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, בְּגִשְׁמֵי
וְרוּחָנוּ, בְּכָלֵל וּבְפָרֵט.

רַחֵם נָא קְהַל עַדַּת יִשְׂרָאֵל, סֶלַח וּמַחַל עִוְנֵם, וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ. רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן בְּרִיתְךָ. הַבִּיטָה וְעֲנֵנוּ בַּעַת צָרָה, כִּי לָךְ יְהוָה הִישׁוּעָה. אֵל תִּשְׁלִיכֵנוּ מֵאֲמוֹנֶתְךָ הַקְּדוֹשָׁה לְעוֹלָם, לֹא כַחַטָּאֵינוּ תַעֲשֶׂה לָנוּ, וְלֹא כַעֲוֹנוֹתֵינוּ תִגְמַל עָלֵינוּ.

אֵל תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ, וְרוּחַ קְדֻשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנּוּ. אֵל תִּשְׁלִיכֵנוּ לַעַת זְקָנָה, כְּכֹלֹת כַּחֲנוּ אֵל תַּעֲזֹבֵנוּ.”

❁ [ל] לקוטי תפילות ח"א פז ❁
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קצג, 'המחשבה יש לה תקף גדול')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, אֲדוֹן כָּל, קְדוֹשׁ עַל כָּל הַקְּדוֹשׁוֹת. אַתָּה יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר בְּעֵצָם תִּקְרָה גְלוּתֵנוּ עִתָּה בְּכֻלָּל וּבַפֶּרֶט, אֵין לָנוּ שׁוּם סְמִיכָה, כִּי-אִם עַל כַּח וְזִכּוֹת הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּם, הַמוֹסְרִים נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם בְּאַמֶּת, כְּאֲשֶׁר גָּלִיתָ לָנוּ עַל-יְדֵי חַכְמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים.

וּבְכֵן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְזַכֵּנוּ לְהַכְלִיל בַּצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים הָאֱלוֹהִים, כִּי לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלוּמוֹת לֵב, וְאַתָּה יוֹדֵעַ, שְׁאַנַּחֵנוּ כְּלָנוּ עִמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מְרַצָּה בְּאַמֶּת לְמִסַּר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם.

וְגַם אָנֹכִי הִדַּל בְּמַעֲשֵׂים, הָרַשׁ וְהַנְּבִזָּה בְּעֵצָם גְּשָׁמִיּוֹתֵי וְתִקְרָה תְּאוֹתֵי וְרַבּוּי עֲוֹנוֹתַי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אָנִי מְרַצָּה בְּאַמֶּת לְמוֹת מִיַּד עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם.

עַל-כֵּן, חוֹס וְחֲנִנּוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ, שְׂיִהְיֶה גַם מְסִירַת-נַפְשָׁנוּ, חָשׁוּב וּמִקְבָּל וּמְרַצָּה לְפָנֶיךָ, בְּתוֹךְ כָּל־לֵוִיִּת נַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים וְהַקְּדוֹשִׁים, שְׁמָסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם בְּאַמֶּת. וְעַל-יְדֵי-זֶה תַעֲלֶה אוֹתָנוּ, מִנִּפְלֹתֵנוּ וּיְרִידַתֵנוּ וְגְלוּתֵנוּ, בְּכָל־לֵוִיִּת וּבַפֶּרֶטִיּוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת.

וְאִם בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וּבַפֶּשְׁעֵינוּ הָעֲצוּמִים, אֵין כַּח בְּמְסִירַת-נַפְשָׁנוּ עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, לְהַעֲלוֹת אוֹתָנוּ מִנִּפְלוּתֵינוּ וּיְרִידוֹתֵנוּ וְגְלוּתֵנוּ, אֲשֶׁר יִרְדְּנוּ מִטָּה מִטָּה, בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת, בְּכָל־לֵוִיִּת וּבַפֶּרֶטִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "וְתִרְדַּ פְּלָאִים, אֵין מִנַּחֵם לָהּ". כְּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַ מֵעַמֵּד וּמֵצֵב שֶׁל יִשְׂרָאֵל עִתָּה בְּסוּף הַגְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה, וּמָה שְׁעוֹבֵר בְּכָל יוֹם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּפֶּרֶט.

אָנָּה זָכַר נָא בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, אֵת כָּל הַצְּדִיקִים וְהַקְּדוֹשִׁים הָאֱמִתִּיִּים שֶׁהָיוּ מִיְמוֹת עוֹלָם, מִן אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלְיוֹ-הַשָּׁלוֹם עַד עִתָּה, שְׁמָסְרוּ-נַפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, וְסָבְלוּ כְּמָה מִיתוֹת וְעֲנוּיִים מְשֻׁנִּים וְצָרוֹת וְיִסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, בְּשִׁבִיל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל.

וּבַפֶּרֶט זְכוֹת הַצְּדִיק הַתָּנָא הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא רַבִּי עֲקִיבָא זְכוּרֵנוּ-לְבָרְכָהּ, אֲשֶׁר סָרְקוּ אֵת בְּשָׂרוֹ בְּמִסְרָקוֹת שֶׁל בְּרִזָּל, עַד שִׁצְתָהּ נִשְׁמָתוֹ בְּאֶחָד.

וְזִכּוֹת חֲבָרָיו כָּל הָעֲשָׂרָה הַרוּגֵי מַלְכוּת, אֲשֶׁר כָּלָם סָבְלוּ עֲנוּיִים קָשִׁים וּמְרִים, עַד שִׁצְתָהּ נִשְׁמָתָם עַל

קדשת-השם, בקדשה ובטהרה גדולה,
אשרי להם.

ובצרוף זכות כל הקדושים שהיו בכל
הדורות, שמתו כמה וכמה
נפשות, אלפים ורבבות, רבבות רבבות,
וכמה וכמה קהילות קדושות על קדוש-
השם, וסבלו כמה וכמה מיני יסורים,
וצרות קשות, וענויים מענויים שונים, עד
שיצאה נשמתם על קדוש-השם.

את אלה מזבחות תזכר, ואת אלה
עקדות תראה. ותשפך חרון אפך
מעלינו, ותמתיק ותבטל כל הדינים, וכל
הגזרות קשות, מעלינו ומעל כל בית-
ישראל.

ותסבב ברחמיך לטובה, באפן שנזכה
לשוב אליך באמת, ולא נשוב
עוד לכסלה, רק נזכה לעשות רצונה, כל
ימי חיינו לעולם.

כי אתה יודע, שעתה בתקף גלותנו
בכלל ובפרט, אין לנו שום כח
ותקוה וסמיכה, כי-אם בזכות הקדושים
האלו שמסרו נפשם על קדוש-השם, כמו
שאמר דוד המלך עליו השלום: "אמרת
ליהוה, אדני אתה, טובתי בל עליך.
לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל
הפצי במ".

עזרנו בזכותם, זכנו בכח קדשתם, של
כל הקדושים שהיו מימות-עולם
עד הנה, אשר קדשו את שמך בלי מספר,
במסירת-נפש עצום מאד.

בזכותם וכחם עזרנו, שנזכה גם-כן
למסר נפשנו על קדוש-השם

באמת, באהבה וכיראה, בשמחה ובטוב
לבב, ככל אשר בקשנו מלפניך אדוננו
מלפנו.

רבנו של עולם, רבנו של עולם, "מה
נאמר ומה נדבר ומה נצטדק".
עליך השלכנו את יהבנו, אליך שטחנו
כפינו, עזרנו וזכנו בזכות הקדושים,
לשוב אליך באמת מהרה. "חנני יהוה כי
אליך אקרא, שמח נפש עבדך, כי אליך
נפשי אשא".

ותרחם על כבודך הגדול והקדוש,
ותנקם בימינו לעינינו, נקמת
דם עבדיך השפוך, כמו שכתוב: "אל
נקמות יהוה, אל נקמות הופיע. הנשא
שופט הארץ, השב גמול על גאים".
ותמהר ותחיש לגאלנו, ותשיב נדחנו,
ותקבצנו יחד מהרה מארבע כנפות הארץ
לארצנו.

❁ [לא] לקוטי-תפילות ח"א פט ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעח, 'ודוי דברים')

ותמשוך עלינו השמחה ממקור
השמחה, מהשמחה העתידה
והמוכנת לבא עלינו בקרוב על-ידי משיח
צדקנו, כמו שכתוב: "כי בשמחה תצאו
ובשלום תוכלון, ההרים והגבעות יפצחו
לפניכם רנה, וכל עצי השדה ימחאו כף".

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותנחם
ותשמח אותנו ואת כל עמך
ישראל במהרה בימינו. ויקים מהרה
מקרא שכתוב: "כי נחם יהוה ציון, נחם

כָּל חֲרֻבוֹתֶיהָ, וַיִּשָּׂם מִדְּבָרָה כְּעֵדוֹן,
וְעֲרַבְתָּהּ כַּגֵּן יְהוָה, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִמְצֵא
בָּהּ, תוֹדָה וְקוֹל זְמֵרָה". אָמֵן וְאָמֵן:

☪ [לב] לקוטי תפלות ח"א צד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א עה, 'יברכנו אלקים')

וּתְזַכְּנֵנוּ מֵעַתָּה, לְעֶסֶק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה
וּתְפִלָּה, שְׂאֵזְכָּה לְדַבֵּר הַרְבֵּה
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּכָל יוֹם תָּמִיד.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְבָרֵךְ וּלְלַקֵּט
וְלַהֲעֵלוֹת וּלְצַרֵּף, כָּל
הָאוֹתִיּוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ לְמַטָּה
בְּבַחֲיַנְתָּ שְׁבָרֵי-פָלִים, וְהַכֹּל אֲזַכֶּה לְבָרֵךְ
וְלַהֲעֵלוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ,
וְלְצַרְפָּם וְלַחֲבָרָם, וְלִבְנוֹת מֵהֶם בְּנֵינִים
וְעוֹלָמוֹת דְּקִדְשָׁה.

וּתְתֵן לִי כַח בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַעֲלוֹת
אֶת כָּל הַנִּיצוּצִין הַנִּפְּוֹלִין אֵלֶיךָ,
בְּבַחֲיַנְתָּ הַעֲלֵאתָ מֵיִן-נוֹקְבִין. וְעַל-יְדֵי-זֶה
יְהִי נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד קוֹדֶשׁ-בְּרִיךְ-הוּא
וְשְׁכִינְתִּיהָ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יְהִי נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם גָּדוֹל
וְנִפְּלָא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, וְיִתְבַטֵּל כָּל מֵינִי
נִצְחוֹן דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְקִנְיָה וְשִׁנְיָה
וְקִנְטוֹר וּמְחֻלְקָת, מִמֵּינִי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל,
וּמִכָּל בְּנֵי עוֹלָם.

רַק יְהִי אַהֲבָה וְשְׁלוֹם גָּדוֹל, בֵּין כָּל
עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבֵין כָּל הַנְּבָרָאִים
וְהַנוֹצְרִים וְהַנְּעֻשִׂים שְׁבָכָל הָעוֹלָמוֹת

כָּלֶם. וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ בְּרָכָה
גְּדוֹלָה, לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, וּלְכָל הָעוֹלָמוֹת
כָּלֶם.

וּתְמַהֵר וּתְחַיֵּשׁ לְגַאֲלֵינוּ, וְתִקֵּים אוֹתָנוּ
מִנִּפְלֹתָנוּ, וְתַעֲלֶה וְתִקֵּים אֶת
כָּל בְּחִינַת הַרְגָּלִין אֲשֶׁר יָרְדוּ לְמַטָּה
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, "עֲזֹב תַעֲזֹב", וְ"הֵקֵם תִּקֵּים".
הֵקֵם עַל סֵלַע רַגְלִי, וְתִכְוֶנֶן אֲשׁוּרֵי.

וַיִּקֵּים מִהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְעִמְדוּ
רַגְלֵי בְיָוִם הַזֶּה עַל הַר-
הַזֵּיתִים: . וְתוֹלִיכְנוּ מִהֵרָה קוֹמְמִיּוֹת
לְאַרְצֵנוּ, וְתִבְנֶה בֵּית קִדְשָׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ,
וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בִּירְאָה פִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים
קִדְמוֹנִיּוֹת.

☪ [לג] לקוטי תפלות ח"א צה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א פ, 'ה' עז לעמו יתן')

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאֲרָה נִפְלְאָה, מִהַתוֹרָה
אֲשֶׁר אַתָּה עֹתִיד לְגַלוֹת עַל-
יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְשִׂאֲבַתְּם
מִיָּם בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה". וְתִרְגְּמוּ:
"וְתִקְבְּלוּן אוֹלְפָן חֲדָת".

☪ [לד] לקוטי תפלות ח"א צז ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א צז, 'אלקים אל דמי לך')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, עֲזֹרַת
אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם, מְגִן
וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר.

רֵאָה נָא בְעֵינֵינוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ, וּמַהֲרָה
לְגַאֲלָנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה מִהַרְהָ לְמַעַן
שְׁמֶךָ. וּבַפֶּרֶט מִכָּל הַגְּזֵרוֹת קָשׁוֹת אֲשֶׁר
נִשְׁמָעוּ בְיָמֵינוּ שְׂרוּצִים לְגִזֹר חֲסִידֵי שְׁלוֹם
חֲסִידֵי שְׁלוֹם.

חֲמַל עַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל,
וּבִטַּל אוֹתָם מֵעֲלֵינוּ בְּבִטּוֹל גְּמוּר,
כִּי אֵין מִי שְׁיַעֲמֵד בְּעַדְנוּ, שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל
יַעֲמֵד לָנוּ בְּעַת־צָרָה, כִּי: לֹא דָבָר יִהְיֶה
לְמַחֹת אֶת שֵׁם יִשְׂרָאֵל" חֲלִילָה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּפִי עַמְּךָ יִרְדְּתָנוּ
עֲתָה בְּסוֹף הַגְּלוּת הָאֲרוֹךְ הַמֵּר
הַזֶּה, אֲשֶׁר יִרְדְּנוּ פְּלָאִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"וְתִרְדַּ פְּלָאִים אֵין מִנְחָם לָהּ". וְאָנוּ
רְחוּקִים מִמֶּךָ כְּמוֹ שְׂאָנוּ רְחוּקִים, כְּפִי
אֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵעַט בְּנִפְשׁוֹ.

וּבְכָל יוֹם וְיוֹם נֹאמַר: 'מָה יִהְיֶה
בְּסוֹפְנוּ'. וְאָנוּ מִתְחַזְּקִים וּמִצְפִּים
בְּכָל יוֹם לִישׁוּעָה: 'אוֹלֵי יָחוּס עֲתָה',
'אוֹלֵי יִרְחַם עֲתָה', 'אוֹלֵי נִתְחַלֵּל לְהַתְעוֹרֵר
מֵעֲתָה, לְעֹזב דְּרַפְנוּ הָרַע וּמַחֲשׁבוֹתֵינוּ
הַמְּגַנּוֹת וְכוּ'.

וְאִם חֲסִידֵי שְׁלוֹם, חֲסִידֵי שְׁלוֹם, לֹא יַעֲלֶה,
שְׁיִתּוֹסֵף עַל יִשְׂרָאֵל חֲלִילָה, עוֹד
גְּזָרָה אַחַת מִהַגְּזֵרוֹת שְׁנִשְׁמָעוּ שְׁחַפְּצִים
לְגִזֹר חֲלִילָה, כְּמַעַט אִפְס תְּקוּהָ חֲלִילָה.

כִּי גַם עֲתָה, קָשָׁה וְכָבֵד עֲלֵינוּ עַל־
הַגְּלוּת, וְרַבִּים מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
נִתְרַחֲקוּ מִמֶּךָ, מִחֲמַת עַל מְרִירַת הַגְּלוּת
בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, כִּי מִכָּל צַד אוֹרְבִים
עֲלֵינוּ, מִלְּמַעְלָה וּמִלְּמַטָּה, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ
וּמְמוֹן, כְּאֲשֶׁר נִגְלָה לְפָנֶיךָ יוֹדֵעַ נִסְתָּרוֹת.

"וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ אֲתָה,
אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאֲתָה יִצְרָנוּ,
וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כְּלָנוּ. אֵל תִּקְצֹף יְהוָה עַד
מָאֵד, וְאֵל לְעַד תִּזְכֹּר עֶוֹן, הֵן הִבִּט נָא
עִמָּךְ כְּלָנוּ". רֵאָה אֶת עַמְּךָ מְרוּדִים מָאֵד,
רֵאָה "כִּי אֲזַלְתָּ יָד, וְאִפְס עָצוּר וְעֹזוֹב"
בְּיִשְׂרָאֵל.

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, זָכַר נָא אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת
וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, שֶׁהַתְּפִלָּה
וְהַתְּחִנָּה הַצְּדִיקִים־הָאֲמִתִּים לְבִטַּל אֵלוֹ
הַגְּזֵרוֹת שֶׁהַתְּחִילוֹ לְצַמַּח בְּיָמֵיהֶם.

זָכַר נָא אֶת כָּל מִינֵי הַהֲמַתְקוֹת, שְׁעָסְקוּ
הַצְּדִיקִים בָּהֶם לְהַמְתִּיק הַדֵּינִים
וּלְבִטַּל כָּל הַגְּזֵרוֹת.

זָכַר וְהִבִּט עַל כָּל הַדְּמָעוֹת שֶׁשָּׁפְכוּ
לְפָנֶיךָ כְּמִים עַל־זֶה, וְכַמָּה תּוֹרוֹת
נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת אָמְרוּ בְּשִׁבְל־זֶה, וְכַמָּה
וְכַמָּה הַמְּתַקֵּן הַמְּתִיקוֹ עַל־יְדֵי הַשְּׂמִחוֹת
וְהַמְּחֵאֵת־כֶּף וְרַקוּדִין בְּשִׂמְחָה שֶׁל מְצוּהָ.
וְכָל אֲשֶׁר פָּעֲלוּ וְעָשׂוּ וּמָסְרוּ נִפְשָׁם עַל־
זֶה, לְבִטַּל כָּל הַגְּזֵרוֹת שְׁחַפְּצִים לְגִזֹר חֲסִידֵי
וְשְׁלוֹם. וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, בְּכַחַם הַגְּדוֹל
נִתְעַפְּכוּ עַד הַנְּהָ.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, וּלְמַעַן תְּפִלָּתְךָ
וּלְמַעַן הַמְּתַקֵּן שֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים
שׁוֹכְנֵי־עֶפְרָה שְׁעָסְקוּ בְּחִיּוּתָם הַקְּדוּשִׁים,
וּלְמַעַן תְּפִלָּתְךָ שְׂמַתְפִּלִּים עֲדִין עַל עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל.

וְעֲשֵׂה אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים
וּחֲסִדֶּיךָ הָעֲצוּמִים וְנִפְלְאוֹתֶיךָ
הַנוֹרָאוֹת, וְתִשְׁבֵּר וְתִמְגַּר וְתַעֲקֹר וְתִכְלֶה
וְתִבְטַל, כָּל הַגְּזֵרוֹת שְׂרוּצִים לְגִזֹר חֲסִידֵי

וְתַחֲשֵׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתָבִיא לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ
צְדָקְנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אֲמֵן סְלָה.

☉ [לה] לקוטי-תפלות ח"א קי ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קא, 'בקרוב עלי מרעים')

"יְהוָה אֱוֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמֵּי אֵירָא, יְהוָה
מְעוֹז חַיֵּי מִמֵּי אֶפְחָד. בְּקָרֹב עָלֵי
מְרַעִים לֶאֱכֹל אֶת בְּשָׂרֵי, צָרִי וְאוֹיְבֵי לִי,
הִמָּה כְּשָׁלוֹ וְנִפְלוֹ".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, אוֹהֵב
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה. אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת רַבּוּי
הַצָּרוֹת צְרוּרוֹת וְתַכּוּפוֹת, שֶׁעָבְרוּ עַל
יִשְׂרָאֵל מִיּוֹם הַגָּלוּת, בְּפָרֹט מֶה שֶׁעוֹבֵר
עָלֵינוּ עַתָּה בְּיָמֵים הַלָּלוּ.

וְלֹא דֵי לָנוּ מִכָּל הַשָּׁנִים שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ
מֵאִזּוּ וְעַד עַתָּה, אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ כַּמָּה
וְכַמָּה מְאוֹת נִפְשׁוֹת, לְשָׂבִי וְלָרַעַב וְלַחֲרֹב,
וְלַהֲעֵבִירִים עַל דַּת, אֲשֶׁר זֶה קָשָׁה מִהַכּוֹל.

מִלְּבַד הַנִּפְשׁוֹת שֶׁנִּפְחָדוּ בְּפָחָדִים
קָשִׁים וּמְרִים בְּלֵי שַׁעוֹר, אֲשֶׁר
כַּמָּה מֵהֶם מֵתוּ עַל-יְדֵי-זֶה, וְכַמָּה נִחְלָשׁוּ
בְּחִלָּאִים רָעִים, וְכַמָּה חִבְּלוּ בְּעֲצָמָן וְסָבְלוּ
יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וְעֲצוּמִים כְּדֵי
שִׁישְׂאָרוֹ בְּדַת יִשְׂרָאֵל.

וּבְפָרֹט הַרַחֲמָנוּת וְהַצָּעֵר וְהַמְרִירוֹת
הַקָּשָׁה וְהַכְּבֵד, שֶׁל נִפְשׁוֹת
אֲבֵיהֶם וְאִמָּם וְקְרוּבֵיהֶם וְאוֹהֲבֵיהֶם, אֲשֶׁר
"כְּשֶׁל כַּח הַסָּבֵל".

וְשָׁלוֹם. וְתַטֶּה לֵב הַקִּיסְרִיִּים וְהַמְּלָכִים
וְהַשָּׂרִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְכָל הַקָּמִים עָלֵינוּ
לְרָעָה, מְהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחְשַׁבְתָּם.

וַיִּקְרָם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "מִפֵּר
מַחְשְׁבוֹת עֲרוּמִים, וְלֹא תַעֲשִׂינָה
יְדֵיהֶם תְּשִׂינָה". וְכָתִיב: "רַבּוֹת מַחְשְׁבוֹת
בְּלֵב אִישׁ, וְעֲצַת יְהוָה הִיא תְקוּם".
וְכָתִיב: "יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנֵּיא
מַחְשְׁבוֹת עַמִּים. עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד,
מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ לְדוֹר וָדוֹר".

מְרִיָּה דְעֵלְמָא כְּלָא, הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה, "הַבֵּט מִשָּׁמַיִם
וְרֵאָה", כִּי הֵינּוּ לְעַג וְקֵלֶס, הַבֵּיטָה וְרֵאָה
שְׁפָלוֹת יִשְׂרָאֵל כְּעַתָּה.

מְלֵא רַחֲמִים, בְּעַל הַיְשׁוּעוֹת, אֲדוֹן
הַנִּפְלְאוֹת, מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ,
צוּר יִשְׂרָאֵל וְקְדוּשׁוֹ, קוֹמָה בְּעֲזָרַת
יִשְׂרָאֵל, קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּעַת-צָרָה.
יַעֲזֹרֵנוּ רַחֲמֵיךָ עַל בְּנֵיךָ לְמַעַנְךָ, לְמַעַנְךָ
לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ, רֵאָה עֲמִידַתְנוּ
דְּלִים וְרָקִים.

רַחֲמֵי עָלֵינוּ בְּעַל הַרַחֲמִים, וְאַל תִּשְׁפֹּךְ
חֲרוֹנְךָ עָלֵינוּ, וּבִטֵּל מֵעָלֵינוּ
מַחְשְׁבוֹת שׁוֹנְאֵינוּ, בִּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת
קָשׁוֹת, וְעֲשֵׂה כְּנִפְלְאוֹתֶיךָ שִׁיתֶהֱפֹךְ הַכּוֹל
לְטוֹבָה. וְתָרוּם קִרְנֶם וּמִזְלָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
וְתִתֵּן לָהֶם חֵן וְחִשְׁבִּיבוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וְהַקָּל מֵעָלֵינוּ עַל הַנְּתִינוֹת וְהַמְּסִים.
וְתִתֵּן לָנוּ פְּרִנְסָה בְּכַבוֹד וּבְרוּחַ
וּבְהַתֵּר בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּה
לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאִמַּת תְּמִיד. וְתַמְהֵר

אוי לנו על שברנו, אוי אוי ואבוי, אוי
מה היה לנו, אוי מה היה לנו, "מה
נאמר ומה נדבר ומה נצטדק, האלהים
מצא את עונינו". מה נזעק על שברנו,
נחלה מפותינו.

ולא די לנו בכל-זה אשר בכל-זאת לא
השיב אפו מאתנו, ועוד הוסיף
להכות אותנו מכה על מכה, פי עד לא
חבשה מכה הראשונה, אשר עינינו עוללה
לנפשנו על בנות עירנו, על נפשות המפים
והמרוטים נפשות הנאנחים והנאנקים,
אשר נלכדו כבר מפל עיר ועיר.

עוד ידו נטויה מן אז ועד עתה, אוי,
אוי, אוי, אוי "מי יקום יעקב פי
קטן הוא". אוי, אוי, מה נעשה, אוי,
אוי, פי נסתם לבנו ונאטם רוחנו אפלו
מלצעק אליה, הן מרבוי הצרות, הן
מרבוי ההתגרות של הבעל-דבר.

פי המלחמה מפל צד, בגשמיות
ורוחניות, מבפנים ומבחוץ. "בחויץ
שפלה חרב" מרירות הגזרות, ובביתו
ובתוכו של כל אחד ואחד מתגבר בנכליו
וערמימיותו ותאותו והרהוריו
ומחשבותיו וכו'.

ולא די שאין אנו זוכין להתעורר
ולשוב אליה באמת על-ידי רבוי
הצרות, אשר פונתה רק בשביל-זה לבד,
עוד הוסיף להתל בנו, ורוצה לעקם את
לבב פמה מבני-ישראל, בכמה מיני
עקמימיות על עקמימיות בלי שעור, עד
שהרבה מהרהרים אחר מדותיה הישרות
והנכונות באמת.

רבנו של עולם, חנון המרבה לסלח,
סלח נא מחל נא כפר נא. "סלח
נא לעון העם הזה כגדל חסדך, וכאשר
נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה".

כי אתה לבד יודע מעמד ומצב של
ישראל עתה, פי נשארנו "פתרן על
ראש ההר וכנס על הגבעה". "יתומים
היינו ואין אב, אמותינו פאלמנות", ואין
מי יעמד בעדנו, שמך הגדול יעמד לנו
בעת-צרה.

הביטה בענינו, פי רבו מכאובינו
וצרות לבנו, ומה יעשו המון
בני-ישראל, פי מעצם חשפת הגלות
ומרירות הצרות, נחשף השכל ונחסר
הדעת, עד אשר נלאו למצא הפתח
לתשובה לשוב אליה על-ידי כל מה
שעובר עליהם, אשר פונתה רק בשביל-זה.

חוס וחמל עלינו, ושלח לנו מושיע
ורב, להצילנו מפל הצרות
בגשמיות ורוחניות.

מלא רחמים, יודע תעלומות, צופה
נסתרות, אתה לבד יודע כל מה
שעובר על ישראל עתה בכלל ובפרט,
מה נאמר ומה נדבר.

וברחמיך הרבים ובחמלתך הגדולה,
שאתה חומל על עמך
ישראל בכל דור ודור, תחוס ותרחם
ותחמל עלינו עתה בעת צרה הזאת,
ותעשה למענך, ולמען אבותינו, ולמען
כל הצדיקים הקדושים והנוראים שהיו
בכל דור ודור עד הנה.

וּתְשַׁבֵּר וּתְבַטֵּל בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
 וּבְחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים מִהֲרָה
 מֵאֲתָנּוּ, כָּל הַגְּזֵרוֹת קָשׁוֹת. הֵן אוֹתָם
 שְׂכָר נִגְזְרוּ עָלֵינוּ, הֵן אוֹתָם שְׁרוּצִים לְגִזֹר
 חֶסֶד וְשָׁלוֹם. כָּלֵם תַּעֲקֹר וּתְשַׁבֵּר וּתְבַטֵּל,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וּבְחַסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְלֹא
 יִשָּׂאָר מֵהֶם שׁוֹם רֶשֶׁם כָּלֵל.

מֵלֵא רַחֲמִים, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׁמֹר
 שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֹד יִשְׂרָאֵל
 הַאֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, אֵיךְ שָׂאָנוּ עוֹמְדִים
 לְהִתְפַּלֵּל עִתָּה "בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאֵין
 מְעַמָּד" כְּזֶה, עִם-כָּל-זֶה "הִקִּיצוּתִי וְעוֹדִי
 עִמָּךְ". כִּי עֲדִין אָנוּ אוֹמְרִים "שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל" פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם תָּמִיד.

וְעַל-זֶה לְבַד תִּמְכְּנוּ יִתְדוֹתֵינוּ, לְבֹא
 לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל עִתָּה גַם עִתָּה,
 לְהַפִּיל תַּחֲנַנְתָּנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַל הַרְחָמִים.

בְּזִכְרוֹת וְכַח הַצְּדִיקֵי-אֲמַת שְׁעַבְדוּ אוֹתְךָ
 בְּקִדְשׁ, בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְּדוּלָּה,
 וּבְמִסִּירַת-נַפְשׁ, וּבְשִׁכּוֹל נִפְלָא, וּבְתַמִּימוֹת
 גְּדוּלָּה, כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם.

וּבְזִכְרוֹת כָּל הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּהְרְגוּ עַל
 קִדְשֵׁי שְׁמֶךָ, וְנִשְׁחַטוּ וְנִצְלְבוּ
 וְנִהְרְגוּ וּמָתוּ, בְּכַמָּה מֵיָנִי עֲנוּיִים מְשׁוּנָּים,
 וְנִשְׁפָּךְ דָּמָם פָּמִים אֶלְפֵי-אֶלְפִים וְרַבֵּי-
 רַבְבוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל גְּדוּלִים וְקִטְנִים,
 נִעְרִים וְזִקְנִים, מִיּוֹם הַחֲרָבָן עַד הַנְּהָה.

הֵן עַל כָּל אֵלֶּה בָּאָנוּ לְפָנֶיךָ, הָעוֹנָה
 לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָה, שְׁתַּמְלֵא
 רַחֲמִים עָלֵינוּ בְּעַת צָרָה הַמְרָה הַזֹּאת,

וּתְמַהֵר לְהוֹשִׁיעֵנוּ יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה חַיֵּשׁ קַל
 מִהֲרָה, וַיְקִים מִהֲרָה: "וְעַת צָרָה הִיא
 לִיעֲקֹב וּמִמָּנָה יוֹשֵׁעַ".

חֲוִסָּה עָלֵינוּ כָּרַב רַחֲמֶיךָ, יְהִמוּ מֵעִיךָ
 וּרַחֲמֶיךָ עָלֵינוּ, כִּי צָרְכֵנוּ מְרַבִּים
 מְאֹד מְאֹד, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, בְּגִשְׁמִיּוֹת
 וּרוּחָנוֹת, וְדַעַתְנוּ קִצְרָה לְבָאָר וּלְפָרֶשׁ
 חֵלֶק אֶלֶף וּרְבָבָה מֵהֶם.

רַחֲמֵנוּ עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהֲרָה לְמַעַן
 שְׁמֶךָ, בְּכָל מָה שָׂאָנוּ צָרִיכִים
 לְהוֹשֵׁעַ, וְהִגֵּן בְּעַדְנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ, אוֹיֵב
 דְּבָר וְחָרֵב וְרָעַב וְיָגוֹן, וְהִסֵּר שְׁטָן
 מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ
 תִּסְתִּירֵנוּ, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן, כִּי-
 אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

"וְאַנְחָנוּ לֹא גִדַּע מָה נַעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ
 עֵינֵינוּ. הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל
 יָד אֲדוֹנֵיהֶם, כְּעֵינֵי שְׂפָחָה אֶל יָד גְּבֻרָתָהּ,
 כִּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַד שְׂיַחֲנֵנוּ.
 חֲנֵנוּ יְהוָה חֲנֵנוּ, כִּי רַב שְׁבַעְנוּ בּוֹז".

חֲוִסָּה עָלֵינוּ בְּאַרְץ שְׁבִינוּ, וְאֵל תִּשְׁפֹּךְ
 חֲרוֹנְךָ עָלֵינוּ, כִּי אֲנַחְנוּ עִמָּךְ בְּנֵי
 בְּרִיתְךָ, יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי
 לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי, אָמֵן.

☪ [לו] לקוטי תפלות ח"א קלג ☪
 (על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א קצה, 'בצור הרחבת ל')
 רַחֲמֵנוּ עָלֵינוּ, מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא חֶסֶד
 בְּכָל-עֵת, וְגִרְשׁ וּבִטֵּל מֵאֲתָנוּ כָּל
 מֵינֵי עַקְמִימוֹת שְׁבַלְבְּנוּ, וְלֹא יַעֲלֶה וְלֹא

יבא על לבבנו שום מחשבה והרהור על דרכיך והנהגותיך.

רק אזפה להביט ולהסתכל על הרחבותיך, ונפלאות חסדיך וטובותיך, בכל-עת. ואפלו בתוך הצרה בעצמה רחמנא-לצלן, אתה מרחיב לנו הרחבה, בדרכים נפלאים וישועות גדולות.

מלבד מה שאנו מצפים ומקוים בכל-עת, שתוציאנו ותגאלנו מהרה מתוך כל הצרות לגמרי, ותושיענו ישועה שלמה חיש קל מהרה.

אבינו אב הרחמן חומל דלים, מושיע בעת צרה, יהמו מעיך ויכמרו רחמיך עלינו עתה בעת צרה הזאת, עננו יהוה עננו, כי בצרה גדולה אנחנו.

צור ישראל, קומה בעזרת ישראל, ועזרנו והושיענו ושמרנו והצילנו, מפגם האמונה הקדושה, בכל מה שעובר עלינו בעתים הללו. כי אתה יודע מרירות הצרות הכפולות, שעוברים עתה על עמך בית-ישראל.

ולא די לנו בכל צרותינו, אשר הגיע עד הנפש, עוד הם מתגברים ומתפשטים חסוֹשֵׁלוֹם, לעקם לבב בני-ישראל להרהר אחר מדותיך חסוֹשֵׁלוֹם, ולפגם באמונתך הקדושה חסוֹשֵׁלוֹם, ואין מי יעמד בעדנו.

רחם עלינו למען שמך, הביטה בענינו, כי רבו מכאובינו וצרות לבבנו. שומר ישראל שמר שארית ישראל, וחוסה ברב רחמיך על כל נפש ונפש

מישראל, שלא יפל שום אחד מהאמונה הקדושה, על-ידי כל מה שעובר עתה על ישראל.

רק אדרבא, על-ידי-זה נתחזק ונתעורר כלנו לשוב אליך באמת ובלב שלם, ונעתיר ונתפלל ונצעק אליך עד שתעננו, ונדע ונאמין בהאמת כי לא תעזב אותנו לעולם חסוֹשֵׁלוֹם.

כמו שכתוב: "כי לא יטש יהוה עמו, ונחלתו לא יעזב". ונאמר: "כי לא יטש יהוה את עמו בעבור שמו הגדול, כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם".

"עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר על חטאתנו למען שמך. יהיו לרצון אמרי-פי, והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".

❁ [לז] לקוטי-תפלות ח"א קמג ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, דע שפך מיני צער)

יחיד המשיג ומנהיג העולם, בחסד וברחמים גדולים, וכל אשר אתה עושה עמנו בכלל ובפרט, הכל לטובה, ואפלו כל הגליות והצרות וכל ההרפתקאות העוברים עלינו בכלליות ישראל, ובפרטיות על כל אחד ואחד, הכל לטובה גדולה, כי כוננתך הקדושה לטובה תמיד.

אבל בעונותינו-הרבים, מעצם חשפת-הגלות, אשר אנו שרוים בין העפזים, נתערבב ונתבלבל דעתנו, עד

לְבֵית דָּוִד. מְתֵי תָשִׁיב יִשְׂרָאֵל אֵלַיָּהּ. מְתֵי תָשׁוּב לְאַרְצֵנוּ וּלְבֵית-מִקְדָּשֵׁנוּ. עַד אָנֹכָה בְכֵיָה בְצִיּוֹן וּמִסְפֵּד בִירוּשָׁלַיִם. מְתֵי תִרְחַם עַל כָּל צָרוֹת נַפְשֵׁנוּ וּמְרִירוֹתֵנוּ.

(וּבְפָרָט) עֲתָה בְעֵת צָרָה הִקְשָׁה וְהִמָּרָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִגְזְרָה עָלֵינוּ, לְהִיּוֹת יְהוּדֵי יִצְלָה לְמַלְחָמָה. אוֹי מִי יִקּוּם בְּזֶה, מִי יְכוּל לְסַפֵּר צָרָה הִמָּרָה הַזֹּאת, כִּי רַע וְמַר, כִּי נִגַע עַד הַנֶּפֶשׁ).

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזֵרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מְעוֹלָם, מְגִן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וּלְבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר. תְּשׁוּעַתְּם הִייתָ לְנִצָּחַ, וְתִקְוַתְּם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

חוּם וְחַמֵּל וְרַחֵם עָלֵינוּ גַם עֲתָה בְעֵת צָרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת, וְתִשְׁבֵּר וְתִבְטֵל, אֶת כָּל הַגְּזֵרָה הַקְּשָׁה הַזֹּאת שֶׁנִּגְזְרָה עָלֵינוּ, וְכָל הַגְּזֵרוֹת קָשׁוֹת שְׁרוּצִים לְגֹזֵר חַס־וְשָׁלוֹם, כִּי מִי יוּכַל לְסַבֵּל צָרוֹת כָּאֵלֶּה רַחֲמָנָא-לִי צִלָּן, כִּי כָלֵם נוֹגְעִים בְּדַת תּוֹרַת יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה.

אוֹי, מַה נַּעֲשֶׂה, לְהִיכָן נִבְרַח, לְהִיכָן נִנוּס לְעֲזָרָה, אוֹי, אוֹי, אוֹי וְאָבוֹי, מִי יִתֵּן רֵאשֵׁנוּ מִיָּם וְעֵינֵינוּ מִקּוֹר דְּמָעָה, וְנִבְכֶּה יוֹמָם וְלַיְלָה עַל מְרִירוֹת צָרוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר הִגִּיעֵנוּ בְּאַחֲרֵית-הַיָּמִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר טוֹב מוֹת מַחֲיִים. בִּבְקָר נֹאמֵר "מִי יִתֵּן עָרֵב"; וּבְעָרֵב נֹאמֵר "מִי יִתֵּן בָּקָר" מִפְּחַד לְבַבְנוּ.

אוֹי אוֹי וְאָבוֹי, אוֹי מָה הָיָה לָנוּ. "מַה נֹּאמֵר מַה נִּדְבֵּר וּמַה נִּצְטַדֵּק, הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת עוֹנֵינוּ". "צַדִּיק אַתָּה

אֲשֶׁר אֵין בָּנוּ דַעַת לְהִבִּין וְלִידַע, שְׁכַל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, הַכֹּל בָּא בְּהַשְׁגָּחָה-פְּרָטִיית מֵאֲתָךְ לְטוֹבַתְנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְרַגְּשִׁין מְאֹד כָּאֵב וּמִכְאוֹב עֵצֶם רַבּוּי צָרוֹתֵינוּ וְגִלּוֹתֵנוּ.

וּמַה נַּעֲשֶׂה, מְרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, כִּי אֶחָד תְּלוּי בְּחִבְרוּ, כִּי הַגְּלוֹת גּוֹרֵם הַסְּתַלְקוֹת-הַדַּעַת, וְהַסְּתַלְקוֹת-הַדַּעַת גּוֹרֵם הַגְּלוֹת.

כִּי עָקֵר הַגְּלוֹת, וְעָקֵר הַצָּרוֹת וְהַצָּעֵר שְׁמַרְגְּשִׁין מְרִירוֹת הַגְּלוֹת, הַכֹּל הוּא מַחְמַת הַסְּתַלְקוֹת-הַדַּעַת, מַה שְּׂאִין אָנוּ מְבִינִין וְיוֹדְעִין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד לְטוֹבוֹתֵינוּ הַנִּצְחִיּוֹת, "וּלְכֹלֵי הָרָשָׁע, וְלִהְתֵּם חֲטָאוֹת, וְלִהְבִּיא צָדֵק עוֹלָמִים".

כִּי-אֵם הֵינּוּ שְׁלָמִים בְּדַעַתְנוּ, לְדַעַת תָּמִיד בְּדַעַת שְׁלָם, שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ מֵאֲתָךְ, לֹא הֵינּוּ מְרַגְּשִׁים כָּלֵל צָעֵר-הַגְּלוֹת. וְאִז הֵינּוּ שְׂבִים אֵלַיָּךְ, וְהֵינּוּ מְמַהְרִים לְצֵאת לְחֵרוֹת מֵהַגְּלוֹת.

אֲבָל מַחְמַת חֲשֵׁכַת-הַגְּלוֹת, נִלְכְּדוּ כַּמָּה מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאֵלוּ יֵשׁ טַבַּע חַס־וְשָׁלוֹם, וְתוֹלִין בְּטַבַּע, וּמַחְמַת-זֶה מְרַגְּשִׁין מְרִירוֹת הַגְּלוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה מֵתְאַרֵךְ הַגְּלוֹת כָּל-כָּךְ.

וְעֲתָה מַה נַּעֲשֶׂה, אָבִינוּ שְׂבִשְׂמִים, כִּי אַרְךָ עָלֵינוּ הַגְּלוֹת וּמִשָּׁךְ עָלֵינוּ הַשְׁעָבוֹד מְאֹד מְאֹד. יוֹם יוֹם נֹאמֵר מַה יְהִיָּה בְּסוֹפְנוּ.

וְעַד מְתֵי וְ"עַד מְתֵי קִץ הַפְּלָאוֹת". מְתֵי תִמְלֹךְ בְּצִיּוֹן. מְתֵי תָשׁוּב הַמְּלוּכָה

יְהוָה וַיִּשָּׂר מִשְׁפָּטֶיךָ, אֲבָל אֵיךְ רַחֲמֵנוּתְךָ
וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְאֵיךְ זְכוּת וְכַח אֲבוֹתֵינוּ
וְרַבּוֹתֵינוּ, "קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה".

לְמַדְנוּ וְהוֹרְנוּ, אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת
עָלֵינוּ גַם עִתָּה, לִידַע וּלְהֶאֱמִין
שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְטוֹבָה (מֵאַחַר שְׁלֹפִי קָט
שְׁכַלְנוּ נִרְאָה, שְׁרוּצִים לְהַעֲבִיר כָּל-כֶּף נִפְשׁוֹת
עַל דַּת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר הוּא חַיֵּינוּ וְכָל תְּקוּנָתֵנוּ
וּמִבְטָחֵנוּ, בְּכָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים
עָלֵינוּ, רַחֲמָנָא-לְצַלָן מֵעִתָּה).

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֹא
רַחֲמִים, "זְכוּר רַחֲמֶיךָ יְהוָה
וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הַמָּה". זְכוּר אֶת כָּל
הַהִבְטָחוֹת שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ מִיָּמוֹת אֲבֹרָהֶם
אֲבֵינוּ עַד הַנֵּה. זְכוּר אֶת כָּל הַצְּדִיקִים
שֶׁהָיוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת מֵאֲז וְעַד עִתָּה.

זְכוּר אֶת כָּל הַקְּדוּשִׁים שֶׁנִּהְיָנוּ עַל
קִדְשַׁת שְׁמֶךָ בְּיַסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים.
זְכוּר וּרְאֵה אֶת כָּל הַדְּמָעוֹת שֶׁנִּשְׁפְּכוּ עַל
צָרוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאֲז וְעַד עִתָּה. זְכוּר אֶת בְּנֵיךָ
הַשְּׂרוּיִם בְּגִלוֹת בֵּין הָעַכּוּ"ם, וְהַמְשִׁיךְ
עָלֵינוּ הַשְׁגָּחָתְךָ הַשְּׁלֵמָה, וְהוֹצֵא אוֹתָנוּ
מִדְּרֹךְ-הַטָּבַע לְגַמְרִי.

וְנִזְכָּה כָלְנוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לִידַע
וּלְהִבִּין וּלְהֶאֱמִין בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה,
שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד. וְתִמְלֹא עָלֵינוּ
רַחֲמִים, וְתוֹצִיאֵנוּ וְתַפְדְּנוּ וְתַגְּאֵלְנוּ מִכָּל
הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגְּלִיּוֹת.

וְתַמְשִׁיךְ הַהַשְׁגָּחָה מִסּוּף הָעוֹלָם וּמִקֶּץ
הָאַחֲרוֹן. וְעַל-יְדֵי-זֶה תַעֲשֶׂה
סוּף וְקֶץ וּגְמֵר וּכְלִיּוֹן מִכָּל הָעַכּוּ"ם
הַרְשָׁעִים הַמְצִירִים לָנוּ, וְתִשְׁבֵּר וְתַבְטֵל

כָּל הַגְּזֵרוֹת קָשׁוֹת מֵעָלֵינוּ, הֵן אוֹתָן שְׁכָבֵר
נִגְזְרוּ, הֵן אוֹתָן שְׁרוּצִים לְגָזֵר. (בְּפָרֹט עֲצָם
הַצָּרָה הַזֹּאת שְׁכָבֵר נִגְזְרָה לְקַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַנְשֵׁי חֵיל לְמַלְחָמָתָם חֲסוֹשָׁלוֹם).

רַחֲמֵם רַחֲמֵם עַל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל, וּבִטַל אוֹתָם
מֵעָלֵינוּ מִהֲרָה, כִּי אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ וְאֵין מַעֲצוֹר לִיהוָה לְהוֹשִׁיעַ,
אֲפֹלוּ אַחַר גְּזֵר-דִּין לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וּבְשֵׁם שְׁחִמְלַת עָלֵינוּ וְהוֹשַׁעְתָּ אוֹתָנוּ
בִּימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, וְהַפְּכֵת
מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבָל לְיוֹם-טוֹב, כֵּן
תַּחֲמַל עָלֵינוּ גַם בְּעֵת הַמְּרָה הַזֹּאת,
וְתַבְטֵל הַצָּרָה וְהַגְּזֵרָה הַזֹּאת מֵעָלֵינוּ.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַגְּזֵרוֹת שְׁרוּצִים לְגָזֵר חֲסוֹ-
וְשָׁלוֹם, כָּלֵם תַּעֲקֵרֵם וְתִשְׁבְּרֵם
וְתַבְטֵלֵם בְּכַטּוֹל גָּמוֹר, וְתַהַפֵּךְ הַכֹּל
לְטוֹבָה, וְתַטֵּה לֵב הַמַּלְכוּת שָׁרִיו וְיִוַעֲצִיו
עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְתַגְזֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת טוֹבוֹת,
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶךְ מְנַהֵיג מוֹשֵׁל
וּמְשַׁגֵּיחַ, רְאֵה אֶת עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל
מְרוּדִים מְאֹד. אַתָּה לְבַד יוֹדַע מַעֲמַד וּמַצָּב
שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַזֹּאת, "הִבֵּט מִשָּׁמַיִם
וּרְאֵה" כִּי הֵינּוּ לַעַג וְקֵלֶס בְּגוֹיִם, "כִּי
נִוְעָצוּ לֵב יַחֲדוּ עָלֶיךָ בְּרִית יַכְרוּתוּ".

כִּי כָל פְּנִימִיּוֹת כְּוֹנְתָם, בְּכָל גְזֵרוֹתֵיהֶם
הַרְעוֹת רַחֲמָנָא-לְיַצְלָן, הַכֹּל כְּדִי
לְהַרְחִיק יִשְׂרָאֵל חֲסוֹשָׁלוֹם, מִדַּת תּוֹרָתֵנוּ
הַקְּדוּשָׁה, כְּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדַע צְפוּן לָבָם.
אַתָּה לְבַד יוֹדַע עַד הֵיכָן מִגִּיעַ מַחְשְׁבוֹתָם
וְעֲצוֹתֵיהֶם הַרְעוֹת.

"אלהים אל דמי לך, אל תחרש ואל תשקט אל. כי הנה אויביך יהמיון, ומשנאיך נשאו ראש. על עמך יערימו סוד, ויתיעצו על צפוניך. אמרו לכו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד".

מלא רחמים, "גדל העצה ורב העלילה", סכל נא עצת שונאינו, ולא תעשינה ידיהם תשיה, כמו שכתוב: "מפר מחשבות ערומים, ולא תעשינה ידיהם תשיה". וכתוב: "יהוה הפיר עצת גוים, הניא מחשבות עמים". "מלא פניהם קלון ויבקשו שמך יהוה". וכל הקמים עלינו לרעה, מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם.

ותן בלבנו חכמה בינה ודעת, שנזכה להאמין תמיד בהשגחה הפרטית, שהכל מתנהג בהשגחת הפרטית לבד. ונזכה להתפלל ולהתחנן לפניך תמיד, ונשתתף עצמנו בצרות ישראל.

ונתפלל ונעתיר הרבה תמיד בכל יום על צרות ישראל בלב נשבר ונדכה. ונשפך לבנו כמים נכח פניך יהוה, עד אשר נוריד דמעות הרבה לפניך באמת, בבכי ובתחנונים אבוא לפניך.

ונזכה להמשיך על ידי הדמעות, השגחתך עלינו, ועל ידי זה תרחם עלינו מן השמים, ותשגיח עלינו ברחמים, ותבטל מעלינו כל הצרות וכל הגזרות, הן אותם שכבר נגזרו עלינו, והן אותם שחפצים לגזור חסוּשָׁלוֹם, לא תהא כזאת בישראל.

רחם עלינו למען שמך, כי אין לנו על מי להשען, כי-אם עליך אבינו שבשמים. אתה הטוב בעיניך עשה עמנו, וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדְעַ מַה נַעֲשֶׂה כִּי עֲלִיךָ עֵינֵינוּ".

ותן בלבנו שנשוב כלנו אליך באמת, חיש קל מהרה. "לב טהור ברא לי אלהים, ורוח נכון חדש בקרבי". ותמהר ותחיש לגאלנו גאלה שלמה, ותביא לנו את משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן סלה.

☪ [לח] לקוטי תפלות ח"א קמד ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א רס, 'השם הוא הנפש')

"אלהים בשמך הושיעני, ובגבורתך תדינני. למען שמך יהוה תחיני, בצדקתך תוציא מצרה נפשי. לא לנו יהוה לא לנו, כי לשמך תן כבוד, על חסדך ועל אמתך. ואתה אלהים אדני, עשה אתי למען שמך, כי טוב חסדך הצילני".

רבנו של עולם, רבנו של עולם, רבנו דעלמא פלא, אלהי כל הצדיקים, אלהי כל ישראל, למדנו והורנו מה נעשה עתה, איך נצעק עתה, איך נתפלל ונתחנן עתה.

אחרי אשר כבר יצאה הגזרה לקח בני ישראל לחיל למלחמה, וכבר נתקימה הגזרה רעה, ונתפסו כמה נפשות ישראל, ונמסרו בידיהם "פתוא מכמר", וכבר גלחו פאר ראשם וזקנם, ומענים אותם בכמה

מיני ענוים בגוף ונפש, וכמה דמעות ודמים
נשפך מהם ומקרוביהם ומשאר בני-ישראל
על-זה, אוי לעינים שפך רואות, אוי לאזנים
שפך שומעות).

אוי לנו על שכרנו, נחלה מכותינו. אוי
מי יעמד בעדנו, אוי לי וי לי, כי
לבי קשה פאבן, אשר אני יכל עדין
להתאוות לאכילה ושתייה ושאר תאוות.

אוי מה אומר מה אדבר מה אצטדק,
שגם בעת צרה ומצוקה כזאת
ופחדים כאלה רחמנא-ליצלן, עדין איני
זוכה לשוב אליך פראוי, ועדין נדמה לי
כאלו איני בידי חסו-שלום.

אוי, אוי, אוי ואבוי, אוי לי על צרות
נפשי, אוי לי על צרות ישראל,
אוי לי וי לי, כשאני מרגיש מעט בלבי
מרירות הצרה. אוי ומר לי כשאיני
מרגיש בלבי כלל צרות ישראל, כי אני
רואה רחוקי ממך כל-כף, וקשיות לבי
ובלבול דעתי.

עד שאיני מרגיש בלבי, צרות ישראל
מרות וקשות וגדולות כאלה. צרות
בכלל ובפרט, על-כל אחד ואחד
מישראל, בגוף ונפש וממון, אשר היה
ראוי שיהיו נמאסים כל התאוות וכל עסקי
עולם-הזה לגמרי, אם היינו מרגישים
הצרות בלבנו היטב.

אוי, אוי, היכן אני בעולם, אוי, אוי לנו
מה שהגיע לנו בימינו, אוי, אוי,
אוי, איך לוקחין קול ודבור כזה, לשאג
ולצעק ולהתחנן על צרות כאלה, אוי,
אוי, "מה נאמר ומה נדבר ומה נצטדק".

רבנו של עולם, רחמן מלא רחמים,
רחם על דור העני הזה, התרצה
והתפייס לדור עני, כי אין עוזר. ראה
ענינו ועמלנו, כי אין לנו על מי להשען,
כי-אם עליך אבינו שבשמים, ועל כח
וזכות אבותינו ורבותינו הקדושים אשר
בארץ המה.

עשה למענם, ולמען הרוגים על שם
קדשך, ובפרט למען עשרה
הרוגי מלכות, שהם רבי עקיבא וחבריו,
שנהרגו על קדשת שמך, ביסורים קשים
ומרים, וענויים גדולים מאד, ויצאה
נשמתם בקדשה ובטהרה על קדוש שמך.

זכר את כל ההרוגים הקדושים שנהרגו
על קדשת שמך בענויים קשים
ומרים, מיום החרבן עד הנה.

זכר את המסירת-נפש בכל יום ובכל
עת של הצדיקים-האמתים, אשר
מסרו נפשם באמת בכל עת ובכל יום על
קדוש שמך.

ובפרט המסירת-נפש באמת של גדולי
הדור בחירי הצדיקים, אשר
מסרו שמם שהוא נפשם על קדוש שמך,
ובטלו כבודם, ומסרו שמם ופרסומם,
וקבלו על עצמם כל הבזיונות שבעולם,
ובושות וחרפות ושפיכות דמים הרבה,
והכל למען שמך ולמען ישראל עמך,
כדי לכפר על בני-ישראל, ולהצילם מכל
הגזרות ומכל הצרות.

רבנו של עולם, ידעת כי אין בי כח
ודעת לסדר תפילתי כראוי

לפניך, על צרות ישראל גדולות וקשות כאלה, ובפרט בענין הנורא הזה של מסירת שםם ופרסומם של הצדיקי-אמת, שהוא מסירת-נפש ממש, אשר הם דברים גנוזים וצפונים ונסתרים מאד.

אבל אתה יודע, מה נעשה עתה עמנו בדורות האלה, הן בכלל-ישראל, הן בפרטיות מה שנעשה עם כל אחד ואחד מישראל בכל יום ויום.

ואתה יודע את כל מעשי הצדיקי-אמת העוסקים עתה בתקונינו, את כל הגדולות והנוראות אשר הם עושים בשבילנו להמתיק כל הדינים וכל הגזרות מעלינו, ולהצילנו מכף כל אויבינו, להושיענו מכל צרותינו.

חמל נא, חוס נא, ורחם והושיעה-נא לנו עתה בכחם וזכותם בעת צרה הגדולה והקשה הזאת. למדנו איך לסדר תפלות, ותחנונות, ובקשות, וצעקות, ושועות, וזעקות, לפניך, על גזרה הרעה הזאת לבטלה מאתנו, ולבטל כל שארי הגזרות שרוצים לגזר חס-ושלום.

אוי מה היה לנו בדור העני הזה. אוי, אוי, מה נעשה, להיכן נברח. (געוואלד, רבנו של עולם, וואס טוט מען, געוואלד געוואלד, אוי אוי ביטער, זייער ביטער, מען ווייסט גארנישט וואס צו רעדן, דאס הארץ איז זייער פארשטיינערט).

רבנו של עולם, רבנו של עולם, למען שמך עשה ולא לנו, ראה עמידתנו דלים ורקים. חוסה על כבוד שמך.

"הבט משמים וראה", פי היינו לעג וקלס בגוים, פי העפנו"ם מתלוצצים מאתנו בכל יום, ואומרים בכל-עת 'איה אלהיכם'. "ברצח בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אלהיך".

יהוה מלא רחמים, רחם עלינו וקבל תחנונינו, עננו יהוה עננו, פי בצרה גדולה אנחנו, צרה גדולה אשר כמהו לא נהייתה וכמהו לא תוסיף.

רחם עלינו למען שמך, פי אין בנו כח לרצותך, רק בשמך באנו אליך, אתאנו על שמך, "יהוה עשה למען שמך", הושיענו אלהי ישענו, וקבצנו והצילנו מן הגוים, להודות לשם קדשך, להשתבח בתהלתך.

"עזרנו אלהי ישענו, על דבר כבוד שמך, והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך". חננו ועננו ושמע תפלתנו, פי אתה שומע תפלת כל-פה עמך ישראל ברחמים. ברוך אתה שומע תפלה.

☪ [לט] לקוטי-תפלות ח"ב א ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

וברחמיך הרבים תצמיח מהרה קרן דוד עבדך, ותמהר ותחיש לגאלנו מהרה, ויתנוצץ התנוצצות משיח בעולם, ותעורר את לב משיח בן דוד עבדך, שיקבל תפלותינו ויעלה אותם לריח ניחוח לפני כסא כבודך.

וְכָל הַתְּפִלוֹת עִם כָּל הָרִיחַ הַטּוֹב שֶׁל
כָּל שֵׁיחַ הַשָּׂדֶה הַכְּלוּלִים בְּתוֹכְכֶם,
כָּל־מִי שֶׁיִּכְלָלוּ בְרוּחַ אַפְנוֹ מְשִׁיחַ יְהוָה,
וַיַּעֲלֶה כָּל־מִי לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶיךָ. וְתִמְהַר
וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בֵּא
יָבֵא לֹא יֵאָחֵר, וַיִּגְאֲלָנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם חַיֵּשׁ
קַל מְהֵרָה.

☪ [מ] לקוטי-תפלות ח"ב ח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

וְתִבְיָאֵנוּ מְהֵרָה חוֹשָׁה לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל,
אַרְץ הַטּוֹבָה וְהַקְּדוּשָׁה.
וְתִמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחַתְךָ הַשְּׁלֵמָה עַל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְתַחַדְדֵשׁ אֶת
עוֹלָמְךָ בַּקְּדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׂמֵתְנַהַגְתָּ
עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה לְבַד.

כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "אַרְץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
דוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד, עֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בָּהּ, מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית
שָׁנָה."

וְתִמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחַתְךָ הַשְּׁלֵמָה עַל כָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ, וְיִתְחַדְדֵשׁ הָעוֹלָם
וּמְלוֹאוֹ וְיִתְנַהַג כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עַל-יְדֵי
הַשְּׂגָחָה לְבַד, בְּלִי שׁוּם הִנְהָגָה עַל-פִּי
דְרָךְ-הַטָּבַע כָּלֵל. וְתַעֲשֶׂה נוֹרְאוֹת
וְנִפְלְאוֹת מִחֻדְשׁ בְּעוֹלָמְךָ, "אֲשֶׁר לֹא
נִבְרָאוּ בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הַגּוֹיִם".

וְיִתְעוֹרֵר שִׁיר חֻדְשׁ בְּעוֹלָם, שִׁיר שֶׁל
נִפְלְאוֹת, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב:
"מִזְמוֹר שִׁירוֹ לִיהוָה שִׁיר חֻדְשׁ פִּי

נִפְלְאוֹת עֲשֶׂה, הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמֵינוּ וְזִרוּעַ
קְדָשׁוֹ".

וְנוֹדְדָה לְךָ שִׁיר חֻדְשׁ, עַל גְּאֻלַּתְנוּ וְעַל
פְּדוּת נַפְשָׁנוּ. וְנִזְכֶּה לְשִׁיר וּלְזִמְרָה
וּלְרִנָּן וּלְנִגּוֹן לְפָנֶיךָ, נְגוּנִים וְשִׁירוֹת
וְתִשְׁבַּחֲתָה חֻדְשׁוֹת, שִׁירִים שֶׁל נִפְלְאוֹת
שֶׁל כְּדָרְךָ-הַטָּבַע.

עַד שְׂנִזְכֶּה לְהִתְעַנֵּג עַל יְהוָה, וְלִשְׁמַע
קוֹל הַשִּׁיר וְהַנְּגוּן שִׁיתַּעַר לְעֲתִיד,
שֶׁהוּא: שִׁיר פְּשׁוּט, כְּפוּל מְשֻׁלָּשׁ, מְרַבֵּעַ,
הַכְּלוּל בְּשִׁמְךָ הַמִּיחָד שִׁיתִּנְגֵן עַל
שִׁבְעִים-וּשְׁנַיִם נִימִין, כְּמִנְיַן חֶסֶד, וַיִּקְיָם
מִקְרָא שְׂכַתוֹב: "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה".

אֲשֶׁרֵי אֲזַנִּים שִׁישְׁמְעוּ זֹאת, אֲשֶׁרֵי
הַמְּחַפִּים וְהַמְּצַפִּים וְהַמְּקוּיִם
לְזֶה, "אֲשֶׁרֵי תִבְחַר וְתִקְרַב" שִׁיזְכֶּה
לְהַצִּיץ מִן הַחֲרָפִים, לְרֵאוֹת וְלִשְׁמַע מְחוּל
הַצְּדִיקִים, בְּעֵת שִׁיתִּנְגֵן לְפָנֶיהֶם הַשִּׁיר
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ לְעוֹלָמֵי עַד.

☪ [מא] לקוטי-תפלות ח"ב י ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב י, מ"ה)
שְׂהַעוֹלָם רְחוּקִים מֵהֶשֶׁם-יִתְבָּרֵךְ)

וְעַתָּה מֵאִין יָבֵא עֲזָרָנוּ אֲבִינוּ
שְׁבַשְׁמִים, מֵאִין וּמֵאִין נִבְקֵשׁ
עֲזָר וְתִרּוּפָה וְהַצְּלָה, לְחוּלִים נְגוּעִים
וּמְעַנִּים כְּמוֹנוּ הַיּוֹם בְּדוֹר הַזֶּה.

הַבִּיטוּ וּרְאוּ אִם יֵשׁ מְכַאוֹב כְּמְכַאוֹבֵינוּ,
כִּי אִין מְכַאוֹב כְּמְכַאוֹבֵי הַנֶּפֶשׁ
הַרְחוּקָה מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, מִחֵי-הַחַיִּים,
הַטּוֹב וְהַמְּטִיב, הַחֵי לְעַד וְקִיָּם לְנֶצַח.

לְעוֹלָם, וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן
וְאָמֵן."

☪ [מג] לקוטי תפלות ח"ב כא ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב כג-כד, 'בענין השמחה')

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֵךְ, וְהוֹדִיעֵנו
אוֹרְחוֹת חַיִּים, שְׁנֹזְפָה לְהַבִּין
וְלַהֲשִׁיג, הַדְּרָכִים וְהַנְּתִיבוֹת וְהַשְּׁבִילִים
וְהַעֲצוֹת הָאֱמִתִּיּוֹת, אֵיךְ לָבֵא לְשִׂמְחָה
תָּמִיד, וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֶּיךָ אֵלֶיךָ, וְאֶת
מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֶר, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב
מֵרַב כָּל".

עַד שְׂאֲזֹפָה לְשִׂמְחָה שֶׁל עֲתִיד. וְאֲזֹפָה
לְרֵאוֹת בְּשִׂמְחַת הַמַּחֲוֹל שֶׁתַּעֲשֶׂה
לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד לָבֵא, וְכָל אֶחָד יִהְיֶה
מֵרְאָה בְּאֶצְבָּעוֹ וַיֹּאמֶר: 'זֶה יִהְיֶה', כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וַאֲמַר בַּיּוֹם הַהוּא, הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ
זֶה קוֹיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ, זֶה יִהְיֶה קוֹיֵנוּ לוֹ,
נְגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ".

וְקַיִם לָנוּ מְהֵרָה מִקְרָא שְׂכָתוֹב:
"וּפְדוּנֵי יִהְיֶה יְשׁוּבוֹן, וּבָאוּ צִיּוֹן
בְּרִנָּה, וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים, שְׂשׂוֹן
וְשִׂמְחָה יִשִּׁיגוּ, וְנָסוּ יְגוֹן וְאֲנָחָה". וְנֹאמֶר:
"כִּי בְשִׂמְחָה תֵצֵאוּ, וּבְשָׁלוֹם תּוּבְלוּן,
הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה, וְכָל
עֵצֵי הַשָּׁדָה יִמְחֵאוּ-כָף". וְנֹאמֶר,
"וַיִּשְׂאֲבֹתֶם מֵיָם בְּשִׂשׂוֹן מִמַּעֲיָנֵי הַיִּשׁוּעָה".

וְנֹאמֶר: "כִּי נַחֵם יִהְיֶה צִיּוֹן, נַחֵם כָּל
חֲרִבוֹתֶיהָ, וַיִּשֶׂם מְדַבְּרָה כְּעַדָּן,
וְעֲרַבְתָּהּ כַּגֵּן יִהְיֶה, שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא

"שִׂמּוֹן שָׁמַיִם עַל זֹאת וְשִׁעְרוֹ", כִּי
נִחְרַבְנוּ מְאֹד, אוֹי לָנוּ שֶׁהִחְרַבְנוּ
אֶת בֵּית הַחֻכְמָה, וְשִׁרְפָנוּ אֶת הַיְכָלִי
הַשְּׁכָל, וְהַגְּלִינוּ אֶת דַּעְתָּנוּ לְמָקוֹם
שֶׁהַגְּלִינוּ. אוֹי לָנוּ מְאֹד, אוֹי מָה הָיָה לָנוּ.

☪ [מב] לקוטי תפלות ח"ב יב ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום כבודו')

אֲבִינוּ מִלְפָּנוּ, גְּלָה כְבוֹד מַלְכוּתְךָ
עָלֵינוּ מְהֵרָה, וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֵׂא
עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָל חַי. חוֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ
הַגָּדוֹל הַמְּחַלֵּל בֵּין הַגּוֹיִם בְּעוֹנוֹתֵינוּ-
הָרַבִּים, וְהַחֲזִירָנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.
כְּאִפְן שְׁנֹזְפָה לְהַעֲלוֹת וּלְנַשֵּׂא כְבוֹדְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּכְבוֹדְךָ יִמְלֵא
כָּל הָאָרֶץ. וְכָל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
בְּאֶפְיוֹ, יִתְנוּ כְבוֹד וְהִדָּר לְשִׂמְךָ, וַיִּסְפְּרוּ
שִׂמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ, "כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֵאמְרוּ
וַיִּגְבְּרוּתְךָ יִדְבְּרוּ".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם
כָּלוּ בְּכְבוֹדְךָ, וְהַנְּשֵׂא עַל כָּל
הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ, וְהוֹפֵעַ בְּהִדָּר גְּאוֹן עֲזָךְ עַל
כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץ, וַיִּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי
אֵתָה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִין כָּל יִצְוֹר כִּי אֵתָה
יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפּוֹ,
יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ, "וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל
מְשָׁלָה". וַיִּבְרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ, וּמְרוֹמָם עַל
כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה.

בְּרוּךְ יִהְיֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה
נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ

בה, תודה וקול זמרה", שמחו ביהוה וגילו צדיקים, והרנינו כל ישרי-לב".

☪ [מד] לקוטי תפילות ח"ב כה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ל, 'כשבא ספר חדש')

מלך עוזר ומושיע ומגן, הגן בעדינו, ובטל והסר מעלינו, כל גזרות קשות ורעות, של כל המלכים והשורים והיועצים, ותטה לבם עלינו לטובה.

כי אתה יודע מחשבתם, אשר הם חושבים עלינו בכל עת, "כי הנה אויביך יהמיון, ומשנאיך נשאו ראש. על עמך יערימו סוד, ויתיעצו על צפוניך. אמרו לכו ונכחידם מגוי, ולא יזכר שם ישראל עוד. כי נועצו לב יחדו, עליך ברית יכרתו".

רבוננו של עולם, אתה לבד יודע מעמד ומצב ישראל בעת הזאת בין העכו"ם, כי נחשבנו פקוצים בעיניהם, ככלי נמאס, ככלי אין חפץ בו, נבזים ודווים וסחופים אנחנו.

הבט משמים וראה כי היינו לעג וקלס בגוים, נחשבנו כצאן לטבח יובל, להרג ולאבד ולמכה ולחרפה. ובכל יום ובכל עת, חושבים בכל מדינה ומדינה, עצות ומחשבות על דת ישראל הקדוש.

כי לא עלינו תלוונותיהם, כי-אם על דת תורתך הקדושה שבכתב ובעל-פה, אשר נתת לנו על-ידי משה נביאך נאמן ביתך. ורק בשביל-זה לבד הם חורקים

שנם עלינו, בכל עת ועת, בכל דור ודור, בכל מדינה ומדינה.

כי לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

רחם עלינו אבינו אב הרחמן, כי אין מי שיעמד בעדנו, שמך הגדול יעמד לנו בעת-צרה.

ראה "כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב" בישראל, ואין איש שם על-לב עצם הספנה של כלליות ישראל בכל עת, אשר דנים אותם בבתי משפטיהם ויועציהם, וחושבים עליהם מחשבות, ומתיעצים בכל עת איך להתנהג עמהם, באפן שיעבירו אותם על דת חס-ושלום, אשר זה כל פנימיות מחשבתם הרעה, כאשר נגלה לפניך אדון כל, יודע מחשבות.

ובכר הסיתו והדיחו את כמה נפשות מישראל, על-ידי עצותיהם וגזרותיהם הרעות, ועוד הם חושבים עצות רעות, להוסיף גזרות חס-ושלום, בכל מדינה ומדינה, כאשר נשמע לאזנינו כמה פעמים.

אוי לאזנים שפך שומעות, אוי מה נעשה לבטל ולהפר עצתם ולקלקל מחשבתם, "אדני אלהים חדל נא, מי יקום יעקב כי קטן הוא". עזרנו למען שמך, כי אין מי יעמד בעדנו. מתרצה ברחמים ומתפייס בתחנונים, התרצה

והתפייס לדור עני פי אין עוזר, עזרנו פי
עליך נשעננו.

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו
ואלהי אבותינו, מלא רחמים,
אוהב עמו ישראל. שפח הדמעות
הקדושים של הצדיקים-אמתיים, שפכו
הרבה ושפכו דמעות רבות לפניך כמים,
עד שזכו שנתגלו להם חדושי-תורה
הרבה על-ידי דמעוניהם, עד אשר חברו
ספרים שלמים קדושים וטהורים נפלאים
ונוראים, מחדושי-תורתם הקדושה
שחדשו על-ידי בכיה בדמעות-שליש.

רחם על ישראל עמך ברחמיך הרבים,
ותעורר כח הדמעות הקדושים
האמתיים האלה, שיעמדו כנגד גזרות
העפז"ם ויבטלו אותם.

אנא אדון יחיד, מלא רחמים, גואל
ישראל וקדושו, עזרת אבותינו
אתה הוא מעולם, מגן ומושיע להם
ולבניהם אחריהם בכל דור ודור. יהמו
ויכמרו המון מעיף ורחמיך, על עמך
ישראל אשר בחרת, בעת צרה הזאת,
בעוקבא-דמשיחא.

ותקייץ ותעורר, זכות וכח הדמעות
הקדושים והנוראים האלה,
דמעות רבים ורתחים ובוזרים פאש
לוהט, שפכו כל הצדיקים הקדושים
לפניך מימות עולם, אשר נתחברו ספרים
קדושים רבים מחדושי-תורתם שחדשו,
על-ידי דמעות שפכו לפניך קדם שחדשו
בתורה.

זכר והבט ורחם, על עמך ישראל אשר
אהבת, שיעמדו אלו הדמעות
הקדושים של הצדיקים, כנגד כח
הדמעות הרעות של עשו-הרשע, אשר
כבר סבלו ישראל צרות רבות די והותר,
על-ידי שלש דמעות שלו.

אבינו שבשמים, אבינו אב הרחמן,
"הבט משמים וראה", וקבל
כנגדם אלפי-אלפים ורבי-רבבות דמעות-
שליש, ששפכו ישראל לפניך, מיום
היותם עד הנה. ובפרט מיום חרבן ביתך
עד היום הזה, ובפרט הדמעות הקדושים
של הצדיקים-אמתיים, שנתחברו ספרים-
קדושים על-ידם.

מלא רחמים, גבור ורב להושיע, תן
כח להדמעות הקדושים האלה,
שיעמדו אלו הדמעות הקדושים של
הצדיקים, כנגד הדמעות של עשו-
הרשע. לבטל על-ידי-זה, כל מיני גזרות
קשות ורעות של העמים.

הן אותם שפבר נגזרו, הן אותם
שרוצים לגזר חס-ושלום, כלם תעקר
ותשבר ותמגר ותבטל, בכח הדמעות
הקדושים האלה של הצדיקים-האמתיים.

ותעזרנו ותושיענו, לעסק תמיד
בספרי הצדיקים-האמתיים,
ולהגות בהם יומם ולילה, ונזפה להבין
ולהשפיל את כל דברי תורתם הקדושה,
ולקיים דבריהם באמת.

ויתפשטו ספריהם בעולם, ויפוצו
מעינותיהם חוצה, באפן

שיתעוררו בכל-פעם, כח דמעותיהם הקדושים, שעל-ידיהם נתחברו ספריהם-הקדושים, ויבטלו וישברו ויעקרו כל העצות רעות וכל הגזרות של העכו"ם, וכל הקמים עלינו לרעה, מהרה תפר עצתם ותקלקל מחשבתם.

עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען קדשתך, עשה למען תורתך. כי אין לנו על מי להשען, כי-אם על אבינו שבשמים, ועל כח וזכות אבותינו הצדיקים הקדושים.

אבינו מלפנו, בטל מעלינו כל גזרות קשות ורעות. אבינו מלפנו, הפר עצת אויבינו. "אל תתן לחית נפש תורך, חית ענייך אל תשפח לנצח. כי שחה לעפר נפשנו, דבקה לארץ בטננו. קומה עזרתה לנו, ופדנו למען חסדך."

☪ [מה] לקוטי-תפילות ח"ב כח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב לט, 'לכו חזו מפעלות ה')

'מריה דעלמא פלא', מרחם על הארץ מרחם על הבריות, אשר "נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן".

איה רחמנותך על ישראל עם קדשך עתה, על מי נטשת מעט הצאן הזה, על מי עזבת אותנו, חלושי כח כאלה, פחותי ערך כמונו היום. ראה עמידתינו דלים ורקים, אשר השחרו פנינו מפני חטאתינו, ונכפפה קומתנו מפני עונותינו.

אל מי ננוס לעזרה. "המאוס מאסת את יהודה, אם בציון געלה נפשך, מדוע הפיתנו ואין לנו מרפא, קוה לשלום ואין טוב, ולעת מרפא והנה בעתה."

האם הפקרת את עמך ישראל חלילה, הלא כבר הבטחתנו "שאפלו בתקף ירידתנו בעמק הגלות הזה בגוף ונפש כמונו היום, לא תעזבנו ולא תמאסנו לעולם, כמו שכתוב: "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם, לא מאסתים ולא געלתים לכלותם, להפר בריתי אתם, כי אני יהוה אלהיהם."

וכתיב: "ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל מתחת השמים". וכתוב: "כי לא יטש יהוה עמו בעבור שמו הגדול, כי הואיל יהוה לעשות אתכם לו לעם". וכתוב: "כי לא יטש יהוה עמו, ונחלתו לא יעזב". וכהנה וכהנה, עוד הבטחות הרבה, אשר הבטחת את אבותינו לעזרנו ולהושיענו בכל דור ודור.

ועתה עתה, איה רחמנותך, איה נפלאותיך, ולמה "תהיה עדת יהוה כצאן אשר אין להם רועה". חוס וחמל עלינו, חוס ורחם עלינו, וזפנו ועזרנו להתפלל ולהתחנן לפניך על-זה הרבה, לצעק ולזעק זעקה גדולה ומרה, ולבכות לפניך בכל יום על-זה בדמעות-שליש.

עד שתחננו ותעננו ותחמל עלינו, ותתן לנו רועה ישראל, מנהיג אמתי, מנהיג רחמן, כמו משה רבנו, רועה

נֶאֱמַן, שְׂיוּכַל לְעַסֵּק בְּתַקוּנָנוּ לְהַשִּׁיבֵנוּ
אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת.

וְתַמְהָר וְתַחִישׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתַבִּיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וַיְקִים מְהֵרָה:
”וְהִקְמוֹתִי עֲלֵיהֶם רוּעָה אֶחָד, וְרָעָה
אֶתְהֶן אֶת עַבְדֵי דָוִד, הוּא יְרַעֵה אוֹתָם,
וְהוּא יִהְיֶה לָהֶן לְרוּעָה. וְאַנִּי יְהוָה אֱהִיָּה
לָהֶם לְאֱלֹהִים, וְעַבְדֵי דָוִד נִשְׂיָא בְּתוֹכָם,
אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי.”

וְנֶאֱמַר: ”וְלֹא יִטְמְאוּ עוֹד בְּגִלוּלֵיהֶם
וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם,
וְהוֹשַׁעְתִּי אוֹתָם מִכָּל מוֹשְׁבֵתֵיהֶם אֲשֶׁר
חָטְאוּ בָהֶם, וְטַהַרְתִּי אוֹתָם, וְהָיוּ לִי לְעַם,
וְאַנִּי אֱהִיָּה לָהֶם לְאֱלֹהִים. וְעַבְדֵי דָוִד מְלִיךְ
עֲלֵיהֶם, וְרוּעָה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם,
וּבְמִשְׁפָּטֵי יִלְכוּ, וְחֻקוֹתַי יִשְׁמְרוּ וְעָשׂוּ
אוֹתָם. יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ, הָאֵר
פְּנֶיךָ וְנוֹשַׁעֵה.”

☪ [מוז] לקוטי תפלות ח"ב נה ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב עו,
"ישׂראל נעשין אדונים לבעליהם")

”בִּיהוָה חֲסִיתִי, אֵיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי
נוֹדֵי הֶרְכָּם צְפוּר.” רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל עֲצָם
מְרִירוֹת הַגְּלוּת בְּכָלֵל וּבַפְּרָט וּבַפְּרָטִי-
פְּרָטִיוֹת, כִּי מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצָנוּ,
וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אֲדָמָתָנוּ, וּמִגּוּלָּה אֶל
גּוּלָּה הֶלְכָנוּ, וּמִפְּלִי אֶל פְּלִי הוֹרַקְנוּ, הֵן
כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּכָלֵל, וְהֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בַּפְּרָטִיוֹת.

כִּי גָלוּת וְטִלְטוּלִים עוֹבְרִים עַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּגַשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, ”כְּצִפוּר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה, כֵּן
אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ”.

וּבְעֲצָם צְרוּתֵינוּ בְּגוּף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, גַּם
כְּשֶׁאֲנוּ יוֹשְׁבִים בְּבִתְיָנוּ אֲנוּ
נְעִים וְנָדִים, כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם מְנוּחָה
מְרוּדְפִינוּ וְשׁוֹנְאֵינוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּרוּחָנִיּוֹת,
בַּפְּרָט עֲתָה בְּעֵת צָרָה הַמְּרָה הַזֹּאת, אֲשֶׁר
כָּל אֶחָד חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ לְבָרַח
וְלִהְטֵמן וְלִהְסַתֵּר מִפְּנֵי הַצְּרוּת הַקְּשׁוֹת
הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר ”כְּשֶׁל כַּח הַסְּבֵל”.

מִלֵּא רַחֲמִים, רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וְרִיבָה
רִיבָנוּ, וּמַהֲר לְגַאֲלָנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה
מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֹךְ, רְאֵה ”כִּי אֲזַלְת יָד,
וְאַפְס עָצוּר וְעָזוּב”, רְאֵה אֶת עַמְּךָ
מְרוּדִים מְאֹד בְּכָלֵל וּבַפְּרָט, הִבֵּט יָמִין
וּרְאֵה ”וְאֵין עוֹזֵר”, לְשִׁמְאֵל ”וְאֵין
סוּמֵךְ”, ”כִּי שָׁחָה לְעַפְר נַפְשָׁנוּ, דְּבִקָּה
לְאַרְץ בְּטָנְנוּ. קוּמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ, וּפְדָנוּ
לְמַעַן חֲסֵדְךָ”.

”יְהִיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי-פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי. בְּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עוֹשֵׂה
נִפְלְאוֹת לְבָדוּ. וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם,
וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן”.

☪ [מוז] לקוטי תפלות ח"ב נו ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב צא, 'וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים')

רַחֵם רַחֵם, הַצֵּל הַצֵּל, עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי,
שְׂאֲזֹכָה לְקִשְׁר כָּל מַחֲשַׁבְתִּי וְדַבּוּרֵי

וְעַשִּׂיתִי, וְכָל חֲכָמָתִי וְדַעְתִּי וְשִׁכְלִי, אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת.

וּמִכָּל הַמְקוֹמוֹת אֲשֶׁר אָנִי שָׁם בְּכָל עֵת
וְעַתָּה, אֲזַכֶּה לְקָשֶׁר מִחֻשְׁבֹּתַי
וְשִׁכְלִי וְדַעְתִּי אֵלֶיךָ וּלְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוֹדָתְךָ
בְּאֵמֶת, בְּאִפְסָן שְׂאֵזְכָה לְקָשֶׁר חֲכָמָה-תַּתָּאָה
בְּחֲכָמָה-עֲלֵאָה.

וַיְהִי וַנַּעֲשִׂים יַחֲוּדִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים
עַל-יְדֵינוּ תָּמִיד. וְתַמְלָא פְּגִימַת-
הַלְּבָנָה, וְתוֹצִיא וְתַקִּים הַשְּׂכִינָה מִגְּלוּתָהּ,
וַיְהִיָּה נַעֲשֶׂה יַחֲוּד קִדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא
וְשְׂכִינְתֵיהָ תָּמִיד בִּיחֻדָּא-שְׁלִים,

וְתַמְתִּיק וְתַבְטֵל כָּל הַדֵּינִים שְׂבָעוּלָם,
וְתַמְחַל וְתַסְלַח וְתַכַּפֵּר כָּל
חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, וַיְהִי כָּל
הָאֲנָפִין נְהִירִין, וְכָל חֵידוֹ וְכָל חִירוֹ
יִשְׁתַּכַּח בְּכָל עֲלָמִין, וַיִּתְקִים: "וְתַרְב
חֲכָמַת שְׁלֵמָה". וַיֵּאִירוּ כָּל הָאֹרוֹת, בְּאוֹר
גְּדוּל וְנִפְלָא, וַיִּתְתַּקְּנוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת
בְּשְׁלֵמוֹת, וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְגַּלָּה הַדַּעַת וְהַשְּׁכָל
הָאֵמֶת בְּעוֹלָם.

וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ, וַיִּבִין
כָּל יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל
אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ, יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
מֶלֶךְ, וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

אַתָּה מְשַׁרְה שְׂכִינַת כְּבוֹדְךָ בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְשִׁכְנַתִּי בְּתוֹכְכֶם".
וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא בְּחִינַת "לְבוּשׁ"
מִמְּלֻבוּשֵׁי הַכְּבוֹד שֶׁלְּךָ, וְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא
נִבְרְאוּ אֶלָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַשְׁפִּיעַ
לָהֶם רַב טוֹב.

וּבְשִׂאֵינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפָעַת
הַטוֹב מִחֲמַת עוֹנוֹתֵיהֶם,
אֲזִי יֵשׁ לָךְ צַעַר גְּדוּל כְּבִיכּוּל, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "בְּכָל צָרְתָם לוֹ צָר".

וְאַתָּה יִדְעַתָּ כַּמָּה אַרְךָ עָלֵינוּ הַגְּלוּת
וְהַשְּׁעִבוּד זֶה אֶלְךָ וְכַמָּה מֵאוֹת
[קְרוּב לְאֶלְפִים] שָׁנָה. וְאַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ, שְׁגָם
שְׂכִינַת עֲזָךְ בְּגְלוּת, עֲמָנוּ כְּבִיכּוּל, וְגַם
הַדְּבוּר בְּגְלוּת עִם יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר
"נִאֲלַמְתִּי דוּמְיָה, הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב, וּכְאֲבִי
נַעֲכָר".

עַל-בֵּן חוּס וְחַמֵּל נָא עָלֵינוּ, וְעַל
שְׂכִינַת עֲזָךְ וְכְבוֹדְךָ, וְעַל כָּל
הָאוֹתִיּוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר הֵמָּה
בְּגְלוּת גְּדוּל וְכְבֹד מְאֹד, וּמִהָר לְגַאֲלָנוּ
גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה מְהֵרָה לְמַעַן שְׂמֶךְ, וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְגַּדֵּל כְּבוֹדְךָ עַל כָּל הָעוֹלָם, וַיִּקְיָם
מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָה, וַרְאוּ
כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו, כִּי פִי יְהוָה דִּבֶּר".

☪ [מט] תפלות-ותחנונים ח"א לז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ריט, 'בצע אקרנתו')

וְתַשְׁמְרֵנוּ, שְׁלֵא נִכְשַׁל לְעוֹלָם בְּמַדַּת
הַגְּאוּהָ וְהַגְּסוּת-רוּחַ חֶסֶד
וְשְׁלוֹם. כִּי אַתָּה הוֹדַעְתָּ לָנוּ: "שְׂכַשְׁהָאָדָם

☪ [מח] תפלות-ותחנונים ח"א ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א צד, 'זכר חסדו ואמונתו')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ גְּדוּל
מַעַלְת קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר

בָּא לְגִאּוּהַ וּגְדֻלוֹת, אֲזִי גַם אֶתָּה כְּבִיכּוֹל
מִתְגַּאֶה וּמִתְגַּדֵּל כְּנִגְדּוֹ.”

וּמִי יוּכַל לְסַבֵּל כְּבוֹד גְּדֻלָּתְךָ וְתִפְאַרְתְּךָ
וְרוּמְמוֹת גְּאוּתְךָ וּגְאוּנְךָ, עַד אֲשֶׁר
עַל-יְדֵי-זֶה חָרַב הַבַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, מִחֲמַת שְׁגָלִית בְּיוֹתֵר גְּדֻלָּתְךָ
וּגְאוּנְךָ, וְאִז לֹא הָיָה יְכוּל הַבַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ
לְסַבֵּל גְּאוּתְךָ וּגְאוּנְךָ, כִּי: ”הִנֵּה הַשָּׁמַיִם
וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְפִּנוּךָ, אֵף כִּי הַבַּיִת
הַזֶּה”, עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִחְרַב לְגַמְרֵי
וְנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ אוֹר-הַשְּׁכִינָה כְּבִיכּוֹל.

נְמוּצָא: שָׂרַב הַהֲתַגְלוֹת, הוּא תְּכָלִית
הַצְּמִצּוּם וְהַהֲסָתְרָה, וְדִיקָא עַל-
יְדֵי הַצְּמִצּוּם וְהַהֲסָתְרָה שְׂאֵתָה מִסְתִּיר
וּמְלַבִּישׁ וּמְצַמֵּץ אוֹר אֱלֹהוּתְךָ יִתְבַּרְךָ,
עַל-יְדֵי-זֶה דִיקָא עֵקֶר הַתַּגְלוֹת אֱלֹהוּתְךָ
וְהַתְּקַרְבוּתְךָ אֵלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

עַל-כֵּן זָכְנוּ נָא מַעֲתָה עַל-כָּל-פָּנִים,
לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל מֵאִתְּנוּ מִדַּת
הַגְּאוּת וְהַגְּדֻלוֹת לְגַמְרֵי, רַק אֲדַרְבָּא,
תּוֹצְנֵנוּ לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים וּלְהַקְטִין עֲצָמֵנוּ,
בְּעִנּוּהַ וּשְׁפִלוֹת גְּדוֹל, עַד שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְגַּלֶּה אוֹר אֱלֹהוּתְךָ וּמְלֻכוּתְךָ וְיִרְאָתְךָ
עָלֵינוּ בְּהַתַּגְלוֹת גְּדוֹל.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוּב: ”אִם יִסְתֵּר אִישׁ
בְּמִסְתָּרִים, וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ, נָא אִם
יְהוּה, הֲלוֹא אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ אֲנִי
מֵלֵא נָא אִם יְהוּה.”

וְנִזְכָּה, שְׂיִתְגַּלֶּה עַל-יְדֵינוּ, אוֹר אֱלֹהוּתְךָ
וּמְלֻכוּתְךָ וְיִרְאָתְךָ לְכָל בְּאֵי
עוֹלָם, וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֵת עַל מְלֻכוּתְךָ
עֲלֵיהֶם, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם

וְעַד, כִּי הַמְּלָכוֹת שְׁלָךְ הִיא, וּלְעוֹלָמֵי עַד
תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, כְּפָתוּב בְּתוֹרָתְךָ: ”יְהוּה
יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד”. וְנֹאמַר: ”וְהָיָה יְהוּה
לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי
יְהוּה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד.”

נא] תפלות-הבקר א

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השפמת-הבקר א; הבנויה על-
פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי וְחַנּוּנִי, שְׂאֲזַכֶּה
שְׂיִהְיֶה לִי חֵלֶק טוֹב בְּהַמְשָׁכֵן
הַקְּדוֹשׁ, שְׂאֵתָה בּוֹנֵה מְכַל הַטוֹב שְׂאֵתָה
מוּצֵא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

עֲזָרְנִי וְחַנּוּנִי שְׂאֲזַכֶּה, שְׂאֲשָׁלִים כָּל
הַטוֹב שְׂיִישׁ בְּשִׁרְשׁ נִשְׁמָתִי,
בְּנִקְדָּתִי הַטוֹבָה, וְאֲזַכֶּה לְגִלוּתָהּ, וּלְהֵאִיר,
וּלְבַרֵּר טוֹב נִשְׁמָתִי, וּלְקַשֵּׁר אֶת-עֲצָמֵי
לְהַצְּדִיק-הָאֵמֶת שֶׁהוּא עוֹסֵק בְּזֶה לְבָנוֹת
אֵת הַמְשָׁכֵן הַקְּדוֹשׁ וּלְהַקִּים אוֹתוֹ.

נא] תפלות-הבקר ב

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השפמת-הבקר ב; הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, 'חצות מסגל כמו פדיון')

וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת מִצַּר וְדוּאָג וּמִתְאַבֵּל עַל
חֶרְבֵן בַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
אֲזַכֶּה לְרְאוֹת בְּבִנְיָנָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ נִמְתְּקִין כָּל הַדֵּינִים
מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וּלְהַקִּים אֵת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ
חֲסֵדִים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,

וְתַגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. בְּרוּךְ הַגּוֹמֵל
חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

☪ [נב] תפלות הבקר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות' השכמת-הבקר ד; הבנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְתִזְכֹּר צַעֲקַת הַשְּׂכִינָה, הַצּוֹעֶקֶת בְּקוֹל
מִר "מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי
אֵינָנוּ", שֶׁנִּפְּלוּ בְּחֻמּוֹת-רַעוּת וּמַחֲשָׁבוֹת-
רַעוּת חֲסִי-וְשָׁלוֹם.

אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה חָרְבָה עִירָנוּ, וְשָׁמַם
בֵּית קְדְשָׁנוּ, וְנָטַל כְּבוֹד מִבֵּית
חַיֵּינוּ, שֶׁהוּא בְּחֵינַת מַלְכוּת-דְּקִדְשָׁה
שֶׁנִּפְּלָה לְהָאַרְבַּע-מַלְכוּתוֹת דְּקַלְפָּה חֲסִי-
וְשָׁלוֹם, וּמִי יוּכַל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצַּעֲקָה
כְּשֶׁנּוֹפְּלַת הַמַּלְכוּת בִּינֵיהֶם.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכָּה, שֶׁתִּגְלֶה לָנוּ
חֲסָדֶיךָ הַרְבִּים, וְתַצִּיל אֶת
הַמַּלְכוּת-דְּקִדְשָׁה מֵהֶם. וְנִזְכָּה לְבַטֵּל כָּל
הַחֻמּוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ
בְּטָלִין כָּל הָאַרְבַּע-מַלְכוּתוֹת. וְיִתְגַּלֶּה
מַלְכוּת-דְּקִדְשָׁה בְּעוֹלָם, וְיִקְבְּלוּ כָּל אֶת
עוֹל מַלְכוּתְךָ לְעוֹלָם וָעֶד.

וְאַזְכָּה לְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַלֶּה מַלְכוּתְךָ מִן
הַקְּלָפוֹת וְהַחִיצוֹנִים, כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-
יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים: "שֶׁכָּל הַמִּתְאַבֵּל עַל
הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ כְּאִלוֹ עוֹסֵק בְּבִנְיָנוּ".

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשָׁת
הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשָּׁם עַקְר-

אֲוֹר-הַפָּנִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּשֵׁלֶשׁ-רִגְלִים,
שֶׁהָיוּ צָרִיכִין לְעֲלוֹת אֶל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
לְרֹאוֹת פָּנֵי יְהוָה, כְּדֵי לְקַבֵּל אֲוֹר-הַפָּנִים.

"כְּאֵיל תִּעְרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם, כֵּן נַפְשִׁי
תִּעְרַג אֵלֶיךָ" וְאַזְעַק אֵלֶיךָ בְּמִר
נַפְשִׁי, זַעֲקָה גְּדוֹלָה וּמְרָה, בְּכַדֵּי שְׂאֲזוּכָה
לְהַשְׁתַּתֵּף עִם הַשְּׂכִינָה, וְעִם כָּל הַצַּדִּיקֵי-
אָמֶת הַמְצַטְטְעִים בְּצַרְתָּהּ, אֲשֶׁר אֵי-אֶפְשָׁר
לְסַבֵּל קוֹל הַצַּעֲקָה וְהַזַּעֲקָה, מִחֲמַת
שֶׁנִּפְּלָה מַלְכוּת-דְּקִדְשָׁה בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל-
יְדֵי חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְגַם אֲזַכָּה לְהַרְגִּישׁ בְּלִבִּי צַעַר בְּאָמֶת,
עַל הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיקֵי-אָמֶת שֶׁעֲסָקוּ
בְּזָה, לְהַכְנִיס בָּנוּ הַשָּׂגוֹת אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה חָתְכוּ וְהָעִלוּ אֶת הַמַּלְכוּת-
דְּקִדְשָׁה.

וְעַתָּה נִשְׂאָרְנוּ כִּיתוּמִים וְאֵין אָב, וְאֵין
מִי שִׁירְחֵם עָלֵינוּ, וְהַדַּעַת
וְהַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית נִסְתַּלַּק מֵאַתָּנוּ, וְאֵין
אַתָּנוּ יוֹדַע עַד מָה, "עַד מָתִי אֱלֹהִים יִחַרְךָ
צָר, יִנָּאֵץ אוֹיֵב שְׂמֶךְ לְנִצָּח".

"רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְהַשֵּׁב
שְׂכִינְתְּךָ לְצִיּוֹן עִירְךָ", עַל-יְדֵי
צַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים. וְתֵן בְּלִבָּם, שִׁירְחָמוּ עַל
חֲלוּשֵׁי כַח כְּמוֹנֵי, עַל חֲסָרֵי דַעָה כְּמוֹנֵי,
וְיַעֲסָקוּ בְּתַקּוּנֵינוּ, וְיִחַזְּרוּ לָנוּ הָעֲטָרָה
לְיוֹשְׁנָה, וְיֵאִירוּ בָנוּ הַשָּׂגוֹת אֱלֹהוֹתְךָ,
וַיְבִיאֵנוּ אֶל הַתְּכֵלִית הָאֲמִתִּי, תְּכֵלִית
הַטּוֹב, אֲשֶׁר לְכֹךָ נוֹצְרָנוּ.

☪ [נג] תפלות-הבקר ז ☪

(על-פי 'לקוטי-הלכות' נטילת-ידיים-שחרית ב; הבנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שפך מיני צער')

וְאִזְכָּה לְאמֹר תְּקוּן-חַצוֹת, בְּקִדְשָׁה
וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת הַלֵּב בְּאַמֶּת,
וְלִהְתְּאָבֵל עַל חֶרֶבֶן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל
גְּלוֹת-הַשְּׂכִינָה, וְעַל גְּלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל
גְּלוֹת נַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנַשְׁמֹתַי, עַד שְׁאִזְכָּה
לְבִכּוֹת בְּדַמְעוֹת-שְׁלִישׁ לְפָנֶיךָ, עַל
שְׁנַתְּרַחֲקֵתִי מִלְּפָנֶיךָ, וְאַקִּים "בְּכַה אֲבַכָּה
בְּלִילָה" וְכוּ'.

וְאַתָּה תִּשְׁמַע תְּפִלָּתִי, וְתִאָּזֵן שׁוֹעֲתִי,
וְתוֹשִׁיעֵנִי, וְתִבְטַל כָּל מִינֵי דִינִים
מֵעָלַי, וּמֵעַל זִרְעִי, וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה, וְתִמְשִׁיךְ
עָלֵינוּ דַעַת-דְּקִדְשָׁה, עַד שְׁנִזְכָּה לְצֵאת
מִטְּבַעֵיּוֹת לְגַמְרִי, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים
וְנִפְלְאוֹת לְטוֹבָה, וְתִשְׁדַּד אֶת הַמַּעֲרָכוֹת,
וְתִבְטַל הַטְּבַע לְגַמְרִי.

וְאִזְכָּה לְקַבֵּל עָלַי קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
הַנִּמְשָׁךְ מֵעֵינֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּה" וְכוּ',
שֶׁתִּתְּנֶהג כָּל הָעוֹלָם עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה כְּמוֹ
בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּבְטַל וְתַעֲקֹר הָאֲרָבֶע-
מַלְכוּיֹת דְּקִלְפָּה, וְתִתְּגַלֶּה
מַלְכוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, "לְתַקֵּן עוֹלָם
בְּמַלְכוּת שְׁדֵי, וְכָל בְּנֵי בֶשֶׂר יִקְרְאוּ
בְּשִׁמְךָ", בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם.

וְתוֹצִיאֵנוּ מִגְּלוֹת הַמֶּר הַזֶּה, אֲשֶׁר
אַנְחָנוּ בֵּין הַגּוֹיִם נְכֻזִים
וְשִׁפְלִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְרַגְּשִׁים הַצֶּעַר
בְּלִבָּנוּ מְאֹד, כְּשֶׁחֲסוּ-שְׁלוֹם בָּא עָלֵינוּ
הַיְסוּרִים עַל-יְדֵי מִשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים.

וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְּבִים, תִּקַּל מֵעָלֵינוּ
הַיְסוּרִים, וְתוֹצִיאֵנוּ לְמִרְחָב, עַד
שְׁנִזְכָּה לְהֵאמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַכֹּל
בְּהַשְּׂגָחָתְךָ לְטוֹבָה, עַד שִׁיתְּבַטְּלוּ לְגַמְרֵי
כָּל הַיְסוּרִים.

וְנוֹדְדָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ, שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת,
שֶׁתִּתְּנֶהג עוֹלָמְךָ בְּהַשְּׂגָחָה
וְנִפְלְאוֹת, וְנִצָּא מִטְּבַעֵיּוֹת לְגַמְרֵי, וְלִקְבֹּל
עָלֵינוּ קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל תְּמִיד, "וְנוֹדְדָה
לְךָ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ".

וְנִקְיִים: "שִׁירוֹ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ, כִּי
נִפְלְאוֹת עָשָׂה. אוֹדָה שְׁמַךְ כִּי
עָשִׂיתָ פֶּלֶא. אוֹדָה עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתִי,
נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ, וְנִפְשֵׁי יַדְעַת מְאֹד", אָמֵן.

וְתִמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא
בְּעַל הַרְּחֻמִּים. וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל הַשְּׂרוּיִין בֵּין הָעַכּוּ"ם, וְתוֹרִיד
שְׁתֵּי דַמְעוֹת בְּיָם הַגְּדוֹל, וְקוֹלְךָ הַקְּדוֹשׁ
יְהִי נִשְׁמַע מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ,
וְתַעֲשֶׂה קֶץ וְסוּף מְכֹל הָעַכּוּ"ם, וְיִתְּגַדֵּל
שְׁמֶךָ עַל-יְדֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים,
וְיִקְבְּלוּ כָלָם אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ עָלֵיהֶם
בְּאַהֲבָה, וְתִמְלֹךְ עָלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעַד, אָמֵן
אָמֵן סֵלָה וְעַד.

לקוטי תפלות

חצות הלילה

**שנזכה להתעורר ולקום בחצות הלילה, ולומר 'תקון חצות',
ולאונן ולקונן אז על 'חרבן בית המקדש', וללמד תורה אז וכו'**

וְחָמַל עָלַי, וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂאֵזְכָּה
לְקוּם בְּכָל לַיְלָה וּלְיַלָּה בַּחֲצוֹת מִמָּשׁ כָּל
יְמֵי חַיֵּי.

ואזכה לְהִתְעוֹרֵר מִשְׁנַתִּי בַּחֲצוֹת לַיְלָה,
בְּזַרְזוֹת גְּדוֹל, בְּלִי שׁוּם עֲצָלוֹת
וּכְבִּדוֹת כָּלֵל. וְלֹא תִתְגַּבֵּר עָלַי הַשְּׁנָה
וְהַתְרַדְּמָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְלֹא יוּכַל שׁוּם
דָּבָר לְמַנְעַ אוֹתִי מִזֶּה.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֶסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים,
תְּעוֹרֵר הַרוּחַ צְפוֹנִית
הַמְּנַשֶּׁבֶת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד בַּחֲצוֹת לַיְלָה,
וּמִשָּׁם יִמְשֹׁךְ עָלַי הַתְּעוֹרְרוֹת, לְהִתְעוֹרֵר
תָּמִיד מִשְׁנַתִּי בְּעַת חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ.
"עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוּר אֲעִירָה
שָׁחַר".

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה הַזְהַרְתָּנוּ בְּכַמָּה
אֲזָהָרוֹת: "לְקוּם תָּמִיד בַּחֲצוֹת

☪ [א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נד ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ, זכרון)

וְתִעְזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֵזְכָּה לְקוּם בְּכָל
לַיְלָה בַּחֲצוֹת מִמָּשׁ, וְלֹא יַעֲבֹר
עָלַי חֲצוֹת לַיְלָה בְּשֵׁנָה לְעוֹלָם.

רַק אֲזָכָה לְהִתְעוֹרֵר וּלְקוּם בְּכָל לַיְלָה
בַּחֲצוֹת מִמָּשׁ, כָּל יְמֵי חַיֵּי לְעוֹלָם,
חַק וְלֹא יַעֲבֹר. וְאֲזָכָה אֶז לְהִתְגַּבֵּר כְּאָרִי
לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה בְּאֵמֶת, "עוֹרָה
כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכִנּוּר אֲעִירָה שָׁחַר".

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א פח ☪
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, חצות)

"חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לְךָ עַל
מִשְׁפָּטֵי צִדְקֶךָ". מִלֵּא רַחֲמִים,
הַמְּעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְּקִיץ נִרְדָּמִים, חוּס

לילה ממש", כמו שכתוב בזהר-הקדוש
אזהרות נוראות על-זה.

אך אתה יודע: פי רבו המניעות
שמתגברים עלינו על כל אחד
ואחד להטרידנו מזה, עד אשר אבדנו רב
הלילות אשר בטלנו מלקום בחצות.

על-כן באתי לפניך אדון כל רב
להושיע, תן לי עצה איך לזכות
לזה לקום תמיד בכל לילה בחצות ממש,
שהוא תכף אחר ששה שעות מתחלת
הלילה, בין בתוך בין בקיץ.

ואזכה להתעורר אז בזריזות גדול,
ולסדר תקון חצות, לאונן
ולקונן על חרבן בית-המקדש, ועל גלות
התורה שנמסרו רזיה לחיצונים, ועל
חטאי ועונותי ופשעי העצומים והרבים
שגרמו כל-זה, והאריכו את הגלות
ביותר.

באשר נגלה לפניך יוצר הכל, כמה
וכמה הארכת את הגלות
בעונותי-הרבים, בכלל ובפרט. אוי לי וי
לי, מה אומר מה אדבר מה אצטדק, הנני
לפניך באשמה רבה, ומה שעבר עבר.

ובני מעתה לשוב לדרך הישר באמת,
ולא אובד שום לילה מלילותי
מקימת חצות.

ותהיה עמי תמיד, ותעזרני ותשמרני,
שלא יזיק לי כלל קימת חצות
בשום דבר, ולא יארע לי שום חלי ראש
ושום נזק מזה.

אבי שבשמים, הקימני ואחיה, זפני
מעתה לקום בכל לילה ולילה
תמיד בחצות ממש, בין בחל בין בשבת
ויום-טוב, בשבתי בביתי ובכלכתי בדרך,
ולסדר תקון חצות, ולעסק אז בתורה
הרבה.

ותעזרני ותושיעני, שאזכה על-ידי
סדר תקון חצות, להמתיק
ולבטל כל הדינים, מעלי, ומעל כל בני
ביתי, ומעל כל בני ישראל עמך.

ויהיה נמשך עלי בכל בקר, 'חוט של
חסד' מבקר דאברהם, ויקים
מקרא שכתוב: "יומם יצוה יהוה חסדו,
ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי".
ונאמר, "יהוה בהשמים חסדך, אמונתך
עד שחקים". ונאמר: "חדשים לבקרים
רבה אמונתך". יהיו לרצון אמרי-פי
והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי. אמן
ואמן.

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"א קמב ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רמז, 'תיקו' ו'תיקו' ו' ו'קיננו'ת')

ותרחם עלינו, ותלמדנו דרך האמת,
איך לאונן ולקונן על חרבן
בית-המקדש בכל-עת, ובפרט בכל לילה
ולילה בחצות ממש, ובמים של בין-
המצרים, ובפרט בתשעה-באב לומר
'איכה' ו'קינות', בלב נשבר ונדכה באמת
לאמתו. ונשפך לבנו כמים "נכח פני
אדני".

יכולים להמשיך עלינו השגת אלהותך,
לדעת ולהפיר אותך גם בזה העולם
הגשמי, ולהתדבק בך לעולם ועד.

רבונו של עולם, רבונו של עולם, מה
שעבר עבר, פי כבר נחרב בית-
מקדשנו, וכבר נסתלקו הצדיקים
בעונותינו, ומה דהיה הנה.

אך על דא ודאי קא בכינא, "על אלה
אני בוכיה עיני עיני יורדה מים",
כי בעונותי הרבים והעצומים והכבדים
מאד מאד במהות וכמות ואיכות, גרמתי
לעכב בנין בית-המקדש, ומי יודע אולי
גם בגלגול הראשון הייתי גורם להחריב
את בית-המקדש.

אוי לי על חטאי, אוי לי על עונותי, אוי
לי על פשעי, אשר עשיתי בגלגול
זה ובגלגולים אחרים, אוי, מה עשיתי,
אשר סחי ומאוס כמוני גרם להחריב
ולעכב בנין בית-המקדש וגאלת ישראל
להשיכם לארצם.

אוי לי, שהחרבתי את בית-המקדש
בעונותי, ושרפתי את ההיכל
הקדש, והגליתי את בני-ישראל לבין
העמים, והארכתי את הגלות כל-כך על-
ידי תאותי הרעות והמרות.

רבונו של עולם, אדון כל, אחרי אשר
כבר גרמנו בעונותינו מה
שגרמנו, והחרבנו בית-מקדשנו, ונסתלקו
הצדיקים-האמתיים בעונותינו.

עזרנו מעתה, שנזכה על-כל-פנים
לקום בכל לילה בחצות ממש,

ויבמרו רחמיה על בניה, ותביא לנו את
משיח צדקנו מהרה, ויגאלנו
גאלה שלמה, גאלת עולם.

ואז יתקן לנו את בחינת התיק"ו,
בתכלית התקו"ן, בתכלית
השלמות, ויהיה נמשך האות "נון"
מהקנו"ת לתיק"ו, ויהיה נעשה מתיק"ו
תקו"ן. ויתבטלו כל הקנות מן העולם,
ויתפכו הקנו"ת לתקו"ן.

❁ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב לג ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז,
'בראשית, לעיני כל ישראל')

ובכן תרחם עלי מלא רחמים, רב חסד
ואמת, מרבה להיטיב, מרבה
להיטיב, מרבה מחילה לחטאים וסליחה
לפושעים, עושה צדקות עם כל בשר
ורוח.

ותזבני בחסדיך העצומים, ותעזרני
ותושיעני ותחזקני ותאמצני
בדרךיך הנפלאים, שאזכה מעתה לקום
בכל לילה ולילה בחצות ממש, ולסדר
תקוני-חצות, לאונן ולקונן ולבכות הרבה
על חרבן בית-המקדש, על בית קדשינו
ותפארתנו, בית חיינו וארץ ימינו, בית
חמדנו, צבי עדינו, גאון עזנו, הודנו
זינו הדרתנו וקדשתנו.

אוי מה היה לנו, שגרמנו בעונותינו
להחריב בית-מקדשנו, מקום
שכינת עזך, מקום התורה והתפלה,
מקום התגלות אלהותך, אשר שם היינו

וְלִשְׁבֵר לְבַנו לְבָכוֹת הַרְבֵּה בְדַמְעוֹת-
שְׁלִישׁ עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ הָעֲצוּמִים שֶׁגָּרְמוּ כָּל-
זֶה, עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ כִּיתוּמִים וְאִין אָב,
כְּתוּעִים וְאִין לְבָקֶשׁ, כְּרַחוּקִים וְאִין
לְקָרֵב, וְאִין מִי שִׁיעֵמַד בְּעֵדְנוּ.
וְזַבְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לָקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת
מִמֶּשׁ, וְלִהְתְּאָבֵל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ,
שֶׁתִּנָּחֵם וְתִשְׁמַח אוֹתָנוּ
מִהֲרָה, וְתִשִּׁים לְאַבְלֵי צִיּוֹן 'פָּאָר' תַּחַת
'אִפְרָ'. וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ כְּנֶגֶד
הַמְּאֹרֵי-אֹר, וְיִתְגַּבֵּר שֵׁם הַקְּדוֹשׁ, שֵׁם
יְהוָה, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֵתִיִּים - עַל-שֵׁם
הַטְּמְאָה, שְׁמוֹת-הַחִיצוֹנִים.

וְיִתְבַטֵּל הַשֶּׁקֶר לְגַבֵּי הָאֱמֶת. וְיִתְגַּלֶּה
וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרֶסם בְּכָל
הָעוֹלָם, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֵתִיִּים, וּפָאָרם
וְהִדְרָם וְחִנָּם הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה
לְהַפְּלִל בְּשֵׁמֶם וּבְפָאָר הַדְּרַת קְדוּשָׁתָם.

עַד אֲשֶׁר יִפְתָּחוּ עֵינֵינוּ בְּאֱמֶת, וְנִסְתַּכַּל
עַל עֲצָמֵנוּ הַיָּטֵב בְּאֱמֶת, בְּכָל
הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת, לְזַכָּכֵם וּלְטַהֵרֵם וּלְקַדְּשֵׁם
מִכָּל הַתְּאוֹת-רָעוֹת וּמִדּוֹת-רָעוֹת הַנִּמְשָׁכִים
מֵהֶם, וּלְבַרְרֵם מִרַע לְטוֹב, וּלְזָכוֹת לְכָל
הַמִּדּוֹת-טוֹבוֹת וּמַעֲשֵׂים-טוֹבִים.

וְנִזְכָּה, שִׁימְשֹׁךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים-
אֱמֵתִיִּים, מַחֲזִין קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים,
עַד שִׁיכָלְלוּ כָּל הָאַרְבַּע מַחֲזִין שְׁלָנוּ, וְכָל
הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת, בְּתוֹךְ הַיְסוּד הַפְּשוּט
הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא הַ"צְּדִיק יְסוּד
עוֹלָם", שֶׁהוּא הַנִּהְרָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן

לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן". וְיִהְיֶה הַכָּל נִכְלָל
בְּשֵׁמֶךָ הַמְּיֻחָד הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא.

וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתִכְנֶה בֵּית
קְדוֹשָׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וְיִתְגַּדֵּל,
וְיִתְקַדֵּשׁ, וְיִתְבָּרֵךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר,
וְיִתְרוֹמֵם, וְיִתְנַשֵּׂא, שִׁמְךָ מִלְכָּנוּ, בְּפִי כָּל
חַי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

⊙ [ה] תפלות-ותחנונים ח"ב ו ⊙

(על-פי לקוטי-מזמורי ח"ב קא,
'על-ידי אמירת תקון חצות')

וְזַבְנֵי לוֹמֵר בְּכָל יוֹם תְּקוּן חֲצוֹת,
וְאַזְכָּה לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ עַל-
יְדֵי-זֶה גַם-כֵּן, הֵינּוּ שֶׁאַזְכָּה לְמַצֵּא אֶת-
עֲצָמֵי וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי, בְּתוֹךְ אֲמִירַת
הַקִּיּוּנוֹת וְהַמְּזֻמָּרִים שֶׁל תְּקוּן חֲצוֹת.

וְאַזְכָּה לְבָלֵי לְאִמְרָם עַל הָעֶבֶר לְבַד,
רַק אֲזָכָה לְכוּן וּלְמַצֵּא בָהֶם כָּל
מַה שֶׁנַּעֲשָׂה עָמִי עֲכָשׁוּ בְּפִרְטוּיֹת גַם-כֵּן.

⊙ [ו] תפלות-הבקר א ⊙

(על-פי לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר א; הבנויה על-פי
לקוטי-מזמורי ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

"זְכַרְתִּי בַלֵּילָה שִׁמְךָ יְהוָה וְאַשְׁמְרָה
פְּקוּדֶיךָ", "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקֶיךָ", "קִדְמָתִי
בְּנִשְׁף וְאַשׁוּעָה לְדַבְּרֶךָ יַחְלִתִּי", "קִדְמוּ
עֵינַי אֲשֶׁמְרוֹת לְשִׁיחַ בְּאִמְרָתֶךָ", "קוּלִי
שִׁמְעֵת אֵל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ לְרוּחֲתִי לְשׁוּעָתִי".

רבונו של עולם, מלא רחמים מלא חסד, רחם עלי וזכני, שאזכה לקום בכל לילה ולילה בחצות ממש, ואזכה להתעורר משנתי, ולהתגבר על יצרי, להתחיל לשוב בתשובה שלמה לפניך.

ולסדר תקון חצות בלב נשבר באמת, ולקונן על חרבן בית המקדש, ולשפך לבי כמים נגדה, על כל חטאי ופשעי, שחטאתי ופשעתי נגדה מנעורי עד היום הזה, והארכתי את הגלות על-ידי חטאי. ואתה תשלח לי מן השמים דברי חן ותחנונים, שאזכה לרצות ולפייס אותך.

וזכני לעורר השלש-עשרה מדות של רחמים, שעל-ידי שלש-עשרה מדותיך הקדושים, זוכין לתקן חטא-העגל, שבו תלוין כל החטאים והפגמים של כל הדורות, ואפלו מה שנעשה עמי השפל והפגום, הכל הוא על-ידי חטא-העגל.

ועל-ידי שאיש הישראלי זוכה להתעורר משנתו ולקום בחצות, ולשפך לבו לפניך, על-ידי-זה אתה מעורר שלש-עשרה מדותיך הקדושים, ואתה בעצמך מברר ומלקט כל הטוב שנמצא בכל אחד מישראל, ואתה בונה מזה המשפך הקדוש, "מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל".

שעל-ידי-זה נתקן חטא העגל, ועל-ידי-זה אתה מתפאר עם כל אחד ואחד מישראל, כמו שכתוב: "ישראל אשר בך אתפאר".

רבונו של עולם, עזרני וחנוני, שאזכה שאשלים כל הטוב שיש בשרש נשמתתי, בנקדתי הטובה. ואזכה לגלותה, ולהאיר ולברר טוב נשמתתי, ולקשר את-עצמי להצדיק-האמת שהוא עוסק בזה לבנות את המשפך הקדוש ולהקים אותו.

בי עתה ידעתי, שאין בי כח ושכל, איך לברר הטוב שיש בי. רק אני מחיב להאמין, שעל-ידי דבורים קדושים ולמוד-התורה, שאזכה לעורר את-עצמי בחצות, ולפרש שיחתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, על-ידי-זה מקבלין הצדיקי-אמת את כל הטוב, ובונין מהם את המשפך, ומתקנין את חטא-העגל, שבו תלוין כל החטאים, ומעוררין השלש-עשרה מדות הקדושים, וגורמין שאתה מתפאר עם כל אחד מישראל.

זכני זכני, שאזכה לסדר שירות ותשבחות לפניך בכל יום ויום, בקול נעים בגילה ורנן, ואקים מקרא שכתוב: "אזמרה לאלהי בעודי". ואדבר כל דבורי בלב שלם באמת, ואטה אזני לכל הדבורים שיהיו יוצאים בקדשה מפי.

עד שאזכה לעורר החוט של חסד, שהוא בקר דאברהם אבינו עליו-השלום, שהוא היה הראשון שזכה להכיר אותך בעולם, והוא היה הראשון שגלה סוד חצות לילה, כמו שכתוב: "ויחלק עליהם לילה".

זכני בזכותו, שנזכה לעמד בכל לילה בחצות ממש, לאונן ולקונן על חרבן בית-המקדש. ואחר-כך אזכה

לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה בְּקִדְשָׁהּ, עַד שְׁיִמְשֶׁךְ עָלַי
הַחוּט שֶׁל חֶסֶד מִבְּקֶר דְּאַבְרָהָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם מְרָא דְעֵלְמָא, רַחֵם
עָלַי, וְתֵן לִי דְבוּרִים קְדוּשִׁים
לְרִצּוֹת וּלְפִיִּס אוֹתְךָ, כִּי "נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה
הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב", וְאֵין לִי שׁוּם דְבוּרִים
לְפָרֵשׁ שִׁיחִתִּי לְפָנֶיךָ, מַחֲמַת גְּדֹל הָעֲצָבוֹת
וְהַמְרָה שְׁחוּרָה שְׁלִי, אֲשֶׁר נִדְמָה לִי שְׁאֵין
בִּי שׁוּם טוֹב וְאֵין לִי שׁוּם זְכוּת שְׁתַּרְחֵם
עָלַי, וְאֵין אֲנִי יְכוּל לִפְתַּח פִּי לְדַבֵּר שׁוּם
דְבוּר.

רַחֵם עָלַי, שְׁאֲזַכֶּה לְכָרֵךְ כָּל הָאֲרַבַּע
יְסוּדוֹת, וְאֲזַכֶּה לְעֲלוֹת הַדּוּמָם
'צוּמַח' 'חַי' לְבַחֲיַנַּת 'מְדַבֵּר', עַד
שְׁאֲעֲבִיר כָּל הָרַע שְׁבִי הַחוּפָּה כָּל מַעֲשֵׂי
הַטּוֹב שְׁבִי, וְאֲזַכֶּה לְגִלּוֹתוֹ שִׁיְהִי נֶפֶר
הַטּוֹב שְׁבִי.

עַד שְׁאֲזַכֶּה לְהַתְּוֹדוֹת לְפָנֶיךָ וּלְפָרֵשׁ
מְרִירוֹתֵי לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם, עַד שִׁיְהִי
נֶחֱשָׁב לְפָנֶיךָ כְּאֵלוֹ הַקְּרִבְתִּי כָּל הַקְּרִבְנוֹת
בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ לְפָנֶיךָ, וְאֲקִים מִקְרָא
שְׁפָתוֹב: "וְנִשְׁלַמָּה פְרִים שְׁפָתֵינוּ", וְאַתָּה
תִּשְׁמַע קוֹלֵנוּ.

וְאֲזַכֶּה, שְׁאַתָּה עִם כָּל הַצְּדִיקִים שְׁבִגְנֵךְ-
עֵדֶן, יִהְיוּ מִקְשִׁיבִים לְקוֹלִי,
וְיַעֲרֹב לְפָנֶיךָ קוֹלִי הַפְּגוּם, וְתִקְבַּל
שְׁעִשׂוּעִים אֲפִלוּ מִמֶּנִּי, וְתִכְרִיעַנִי לְכַף-
זְכוּת, וְתִבְיֵאֲנִי לְכַף-זְכוּת בְּאַמֶּת.

וְאַרְנֵן לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
הַרְבֵּה, וְיִהְיֶה נֶחֱשָׁב לְפָנֶיךָ,
כְּאֵלוֹ הַכַּהֲנִים מִקְרִיבֵין הַקְּרִבְנוֹת לְפָנֶיךָ
וְהַלּוֹים מְנַגְּנִים בְּשִׁיר וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם.

עַד שִׁיְתַּעוֹרֵר בְּקֶר דְּאַבְרָהָם, בְּחִינַת חֲדוּשׁ
מַעֲשֵׂי בְרָאשִׁית בְּכָל יוֹם, עַל-יְדֵי עֶסְקִי
בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה מִחֲצוֹת לַיְלָה.

עַד שְׁאֲבַטֵּל הַתְּהוּ וְכֵהוּ וְהַחֲשֶׁךְ
שְׁנִמְשֶׁךְ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂי הָרַעִים, הַכֹּל
אֲבַטֵּלֵם מֵעַלִי וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי
דְבוּרֵי תּוֹרָה וְתַפְלָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּחוֹ
שֶׁל מְשִׁיחַ, וּלְגִלּוֹת הַטּוֹב, וְלְעֲלוֹת מְכַף-
חוּבָה לְכַף-זְכוּת בְּאַמֶּת.

❁ [ז] תפלות-הבקר ב ❁

(על-פי לקוטי-הלכות, השַׁכְּמַת-הַבְּקָר ב; הַבְּנוּיָה עַל-פִּי
לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א יג, 'אֲשֶׁרֵי הָעַם - הַשְּׁגָחָה'; וְח"א
קמט, 'תפלות מסגל כמו פדיון')

"צוּפִיָּה הַלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ, וְלַחֵם עֲצָלוֹת
לֹא תֹאכַל. לֶךְ אֶל נִמְלָה עֲצֹל,
רְאֵה דְרָכֶיהָ וְחַכֶּם".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עֲזֵרְנִי וְזַפְנִי, שְׁאֲזַכֶּה
לְזַרְיּוֹת דְקִדְשָׁהּ. וְכֹל דָּבָר
שְׁבִקְדָשָׁהּ, אֲזַכֶּה לְעֲשׂוֹת בְּקִדְשָׁהּ בְּזַרְיּוֹת
גְּדוֹל, וְאֵל אֲדַחָה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם מִיוֹם לְיוֹם
כָּל דָּבָר שְׁבִקְדָשָׁהּ.

וּבִפְרֵט בְּעַת שְׁצַרְיָךְ אֲנִי לְקוּם מִשְׁנַתִּי, הֵן
בְּלִילָה בְּחֲצוֹת, הֵן בְּבִקְרָא, אֲזַכֶּה לְקוּם
בְּזַרְיּוֹת בְּקִדְשָׁהּ, וְלִקְיָם מֵאִמֵּר חֲכַמֵּינוּ
זְכוּרֵנוֹם-לְבִרְכָה: "יִתְגַּבֵּר כְּאֲרִי לְעַמֵּד
בְּבִקְרָא, לְעַבּוֹדַת הַבוּרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ".

וּכְמוֹ שְׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרֵנוֹם-לְבִרְכָה:
"וּמִיָּד שְׁיַעֲזֹר מִשְׁנַתּוֹ, יְקוּם
בְּזַרְיּוֹת לְעַבּוֹדַת בּוּרָאוֹ".

רבונו של עולם, "עיניך הלא
לאמונה", זכני שעלידי שאזכה
לזריזות בקדשה, ולקום בבקר בזריזות,
שאזכה לגדל ולחזק את האמונה
הקדושה.

ואזכה עלידי שאקום מן השנה
בזריזות, לחזק את-עצמי
באמונה הקדושה, כדי לבנות ולגדל את
האמונה, ולהודיע אמונתך הקדושה לכל
באי עולם. ועל-ידי-זה אזכה להמליך
אותך, על כל אברי וגידי, ועל כל העולם
כלו.

רבונו של עולם, כבר הודעתני על-ידי
חכמיך הקדושים: "שעקר נשיכת
הנחש, הוא על-ידי עצבות ועצלות".

ואתה יהיה ידעת כמה מתגבר עלי
בכל עת העצבות והעצלות,
וכמה טובות בגשמיות וברוחניות אבדתי
על-ידי עצלותי בדברים שבקדשה. ובכל
יום דחה דחני הבעל-דבר, ולא נתגברתי
לשבר העצלות והעצבות.

ועל-ידי-זה לא קימתי מאמר רבותינו
זכרונם-לברכה: "לקום
בחצות לילה, ולשבר השנה", שהוא
העקר. ועל-ידי-זה נתגבר עלי החשך
ואנפין-חשוכין, שהם בחינת מיתה חס-
ושלום.

ועל-ידי-זה לא זכיתי לחדש את-
עצמי, ולהעלות את
נפשי, ולהמשיך תורה, שזה גם-כן
קבלת-התורה בכל יום ויום, כמו שאמרו

רבותינו זכרונם-לברכה: "בכל יום ויום
יהיו בעיניך כחדשים".

רבונו של עולם, יש בלבי הרבה
דבורים בענין זה, אבל על-ידי
מעשי הרעים, איני יכול לדבר לפניך, כי
הבעל-דבר מדחה אותי מאד, ומפיל
אותי לעצבות ועצלות.

עד שאיני יכול לפתח את פי, ולבקש
ממך על נפשי מעתה, שאזכה
למעט בשנה, רק 'מעט-השנה' כדי קיום
הדעת והמח, אזכה ששנתי יערב לי,
ואזכה על-ידי 'מעט-השנה' בקדשה,
להחיות את נפשי ומחי, ויקום ויתרומם
נפשי על-ידי 'מעט-השנה'. ויקים בי
מקרא שכתוב: "מתי תקום משנתך", שעל-
ידי השנה בקדשה, יהיה תקומה לנפשי.

ואזכה לקום בזריזות לעבודת בוראי.
ואזכה שיתיחד קדש-א-בריך-
הוא ושכינתיה, על-ידי שאתעורר בבקר.
ואהיה מעורר השחר, לגדל האמונה
והמלכות-דקדשה. ואזכה לאמונה
בשלמות, ולבטל כל הפירות שהם
נמשכים מזהמת-הנחש, שהם בחינת:
"עצלה תפיל תרדמה".

ואזכה, שימשך עלי ועל כל ישראל,
השגחה שלמה, שנזכה
להתקרב לכח-הראות, על-ידי התורה,
שאזכה ללמד בכל לילה בעת קומי
משנתי בזריזות בקדשה.

ואזכה להיות מצר ודואג ומתאבל על
חרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה
אזכה לראות בבנינה במהרה בימינו אמן.

לְקוּם בַּחצוֹת לַיְלָה, זוֹכִין גַּם-כֵּן לַפֶּתַח
אֵת הַדַּעַת וּלְגַלוֹת שְׁבִילֵי-הַשָּׁכֶל.

וְאַתָּה יְדַעַת: כִּמָּה קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי
לְקוּם בַּחצוֹת, מִחֲמַת חֲשֻׁכַת
דַּעֲתִי וְכִסְיֹלוֹת שְׁכָלִי, מִחֲמַת מַעֲשֵׂי
הָרַעִים, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה מִשְׁכַּתִּי עָלַי הַחֲשֹׁךְ,
שֶׁהִיא הַסְּתֵרֶת הַיְדִיעָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין
כָּל אֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת.

וְאַתָּה יוֹדֵעַ: שֶׁאֶפְלוּ לְקוּם קִדְּם אֹר
הַיּוֹם, גַּם-כֵּן קָשָׁה וְכָבֵד עָלַי, כִּי
אֲבָרִי כְּבָדִים, וְרֵאשֵׁי כְּבֵד עָלַי, וְאֵינִי יָכוֹל
לְהַרְיֵמָם, וְכָל-זֶה הוּא מַעֲשֵׂי בַעַל-דָּבָר
שֶׁמְכַבֵּד עָלַי כָּל אֲבָרֵי.

וְאֵינִי יָכוֹל אֶפְלוּ לַפֶּתַח פִּי, לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
עַל-כָּל-זֶה: שֶׁתִּתֵּן לִי כַח וְדַעַת
שֶׁאֶקוּם בְּזִרְיוֹת, וְלִידַע וּלְהֶאֱמִין בְּךָ,
שֶׁאַתָּה נוֹתֵן לִיעֵף כַּח.

וְאַתָּה אֲמִין לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים בְּעֵת
קוּמִי מִשְׁנַתִּי, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ:
שֶׁתִּרִים רֵאשֵׁי, וְתִתֵּן כִּי כַח לְתַת עַל לְבִי
'מָה הוּא הַתְּכִלִּית', שֶׁכָּבֵד כְּלִיתִי יָמֵי
וּשְׁנוֹתֵי בְּהֶבֶל וְרִיק, וְהַמְּשַׁכְּתִי עָלַי הַשְּׁנָה,
וְלֹא נִתְגַּבְּרְתִי לְקוּם בַּחצוֹת לַיְלָה, וּלְבַכּוֹת
וּלְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְהַבַּעַל-דָּבָר מִדַּחָה אוֹתִי כָּל הַלַּיְלָה
מִשְׁעָה אֶל שְׁעָה, וּמָה
יְהִיָּה הַסּוּף מִמֶּנִּי, וּמָה אַעֲשֶׂה לַיּוֹם
פְּקָדָה, וּמָה אָשִׁיב לַיּוֹם תּוֹכַחָה.

רַחֵם עָלַי מַעֲתָה, שֶׁאֲזַכֶּה קִדְּם שְׁנַתִּי
בַּלַּיְלָה, לְהִתְחַזֵּק בְּאֶמוּנָה שְׁלֵמָה,
וְאֶקְרָא 'קְרִיאַת-שְׁמַע שֶׁעַל הַמָּטָה' בְּכוּנָה

וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִהְיוּ נִמְתַּקִּין כָּל הַדֵּינִים
מִעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וּלְהַקִּים אֵת הָאֶמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וּלְהַמְשִׁיךְ
חֲסָדִים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְתִגְמַלְנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. בְּרוּךְ הַגּוֹמֵל
חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, אָמֵן.

⊗ [ח] תפלות הבקר ג ⊗

(על-פי לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר ג; הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"א סב, 'זיסב אלקים')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנִי עַל-יַדֵּי
חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים: שֶׁעָקַר
שְׁלֵמוֹת הָעֲבוּדָה הוּא, לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד
לְעַמֵּד בְּכָל לַיְלָה בַּחצוֹת הַדּוּקָא. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה מִבְּטָלִין וּמִשְׁבְּרִין וּמִבְעָרִין, שְׁנֵי מִינֵי
הַקְּשִׁיּוֹת וְהַכְּפִירוֹת.

שְׁתֵּם הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיב
עֲלֵיהֶם שׁוּם תְּשׁוּבָה וְתִרוּץ, אֲשֶׁר
עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "כָּל בָּאִיהָ לֹא יִשׁוּבוּן",
וְצָרִיכִין לְסַמֵּךְ רַק עַל הָאֶמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
לְבַד. וְעוֹד יֵשׁ קְשִׁיּוֹת שֶׁאֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיבָם,
וְהֵם לְפִי הַשָּׁכֶל שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: לְזַכּוֹת לַפֶּתַח הַדַּעַת,
וּלְגַלוֹת שְׁבִילֵי-הַשָּׁכֶל שֶׁנִּסְתָּמוּ,
וְעָקַר הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי 'לְמוֹד פּוֹסְקִים',
שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְשָׁלוֹם, וּלְבִטּוֹל
הַמַּחְלָקַת שְׁבַלֵב, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת
וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת שְׁבַלֵב.

וְכַבֵּר הוֹדַעְתָּנִי עַל-יַדֵּי חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם-
לְבָרְכָה: שֶׁתְּקוּן-חֲצוֹת, כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִין

גְּדוּלָה, וְלִהְיוֹת עָלַי אֲמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה
בְּאֵמֶת, וְלִמְסַר נַפְשִׁי וְרוּחִי וְנַשְׁמָתִי אֵלֶיךָ
תִּתְבַרֵךְ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה, לְסַלֵּק וּלְבַטֵּל מֵעָלַי
הַקְּשִׁיּוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת
שְׂאֵי-אֶפְשֶׁר לִישָׁבָם רַק עַל-יְדֵי אֲמוּנָה.
וּשְׁנָתִי תִעָרַב לִי, שְׂאֲזַכֶּה שְׁתַּעֲלֶה נַשְׁמָתִי
לְתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

וְעַל-יְדֵי הַשְּׁנָה קֶדֶם חֲצוֹת, תִּתְחַדֵּשׁ
נַשְׁמָתִי וְשִׁכְלִי עַל-יְדֵי
הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְקוֹם
בְּחֲצוֹת, וְלִהְיוֹת עַל יְצִירִי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְתַּק הַדִּין, וְאֲזַכֶּה
לְעֵסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה
וְעִבּוּדָה, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְהִמְשִׁיךְ הַדַּעַת,
וְלִגְלוֹת שְׂבִילִי שִׁכְלִי, לִישָׁב וּלְתַרְץ אֵלַי
הַקְּשִׁיּוֹת שְׂאֶפְשֶׁר לִישָׁבָן, שֶׁהוּא מִצְוָה
גְּדוּלָה לְחַדֵּד הַשִּׁכְלִי לְהַבִּין הַדְּבָר עַל בְּרִיָּה.
וְתִשְׁלַח לִי דְבוּרִים קְדוּשִׁים, לְדַבֵּר
וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחִי לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, וְלִהְיוֹת עִמָּךְ בְּחֲצוֹת לַיְלָה,
וּלְעֵסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה עַד הַבֶּקֶר, וְתִכְרַף
אֲזַכֶּה לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה, אָמֵן.

☪ [ט] תפלות הבקר ד ☪

(על-פי לקוטי-התפלות, השפמת-הבקר ד; הבנויה על-פי
לקוטי-מזרח"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ, עֲזָרְנוּ לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה
בְּחֲצוֹת, וְלִהְיוֹת עִמָּךְ עַל הַשְּׁנָה.
וְאֲזַכֶּה לְהִתְאַבֵּל עַל חֲרַבַּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעַלֶּה מִלְכוּתְךָ מִן
הַקְּלָפוֹת וְהַחֲצוֹנִים. כְּמוֹ
שֶׁהוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים:
"שִׁכַּל הַמִּתְאַבֵּל עַל הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ, כְּאִלוֹ
עוֹסֵק בְּבִנְיָנוּ".

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהִמְשִׁיךְ עָלַי קְדֻשַׁת
הַבַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ, שִׁשָּׁם עָקַר
אוֹר-הַפְּנִים שֶׁמִּמְשִׁיכִין בְּשֵׁלֶשׁ-רְגָלִים,
שֶׁהֵיוּ צְרִיכִין לְעֲלוֹת אֶל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
לְרִאוֹת פְּנֵי יְהוָה, כְּדֵי לְקַבֵּל אוֹר-הַפְּנִים.

וְעַל-כֵּן זְכַנִּי נָא בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
שְׂאֲזַכֶּה לְהִתְגַּבֵּר וּלְקוֹם בְּכָל
לַיְלָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וְתִפְתַּח אֶת פִּי
בְּקִדְשָׁה, שְׂאֲזַכֶּה לְהִתְאַבֵּל וּלְקוֹנֵן עַל
חֲרַבַּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

"כְּאִיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם, כֵּן נַפְשִׁי
תִּעְרַג אֵלֶיךָ". וְאֲזַעַק אֵלֶיךָ בְּמַר
נַפְשִׁי זַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָה, בְּכַדֵּי שְׂאֲזַכֶּה
לְהִשְׁתַּתֵּף עִם הַשְּׂכִינָה, וְעִם כָּל הַצַּדִּיקִי-
אֵמֶת הַמְּצַטְעָרִים בְּצַרְתָּהּ.

אֲשֶׁר אֵי-אֶפְשֶׁר לְסַבֵּל קוֹל הַצְּעָקָה
וְהַזְּעָקָה, מִחֲמַת שְׁנִפְלָה הַמְּלָכוֹת-
דְּקִדְשָׁה בֵּין הַקְּלָפוֹת, עַל-יְדֵי חֲרַבַּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ.

וְגַם אֲזַכֶּה לְהִרְגִישׁ בְּלִבִּי צַעַר בְּאֵמֶת,
עַל הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיקִי-אֵמֶת שֶׁעָסְקוּ
בְּזֶה, לְהַכְנִיס בָּנוּ הַשְּׂגוֹת אֱלֹהוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה חָתְכוּ וְהָעִלוּ אֶת הַמְּלָכוֹת-
דְּקִדְשָׁה.

וְעַתָּה נִשְׂאָרְנוּ כִּיתוּמִים וְאֵין אָב, וְאֵין
מִי שְׂיִרְחַם עָלֵינוּ, וְהַדַּעַת

והחכמה האמתית נסתלק מאתנו, "ואין אתנו יודע עד מה. עד מתי אלהים יחרף צר, ינאץ אויב שמך לנצח".

"רחם עלינו ברחמיך הרבים, והשב שכינתך לציון עירך", על ידי צדיקיך האמתיים. ותן בלבם, שירחמו על חלושי כח כמוני, על חסרי דעה כמונו, ויעסקו בתקונינו, ויחזירו לנו העטרה ליושנה, ויאירו בנו השגות אלהותך, ויביאנו אל התכלית האמתית, תכלית הטוב, אשר לכך נוצרנו.

כי אתה ידעת, חלי נפשנו המדכאים במכאובים רעים ורבים, ואתה ידעת, שאין מי שיוכל לרפאות אותנו ולהקימנו מנפילתנו, רק על ידי צדיקי-אמת הגדולים במעלה מאד, אבל אין אנחנו יודעים מהם.

על-כן רחם עלינו, שנזכה לצעק ולזעק אליך בכל לילה בחצות, ובכל יום ויום, ולא נתן שנת לעינינו ותנומה לעפעפנו, עד שנזכה למצא הצדיק האמתית, הוא יושיענו והוא יביאנו לכל טוב אמתית, ויאיר בנו אור השגות אלהות.

יהוה אלהים אתה ידעת, איך אני צריך לצעק בקול מר, ולכסף ולהתגעגע, שאוכל למצא את הצדיק האמתית שיוכל לרפאות את מכאובי נפשנו.

כי אין לי למי לספר, צרות נפשי ומכאובי העצום, אשר אני רחוק מכל הדברים שבקדשה, והבעל-דבר

מתגבר עלי בכל עת, "לא יתנני השב רוחי", ומה יהיה הסוף ממני, כי כבר כליתי כמעט כל ימי בהבל וריק, והמרה-שחורה והעצבות מתגברין עלי, עד שאין בי כח עוד לסבל את יסורי נפשי בגשמיות ורוחניות.

על-כן בודאי צריך אני לבכות במר נפשי, ולזעק ולצעק אליך, שתרחם עלי, ותודיעני ברחמיך את הצדיק-האמת, אשר לפניו אספר את מרירות נפשי בגשמיות וברוחניות.

והוא בגדל צדקתו וגדל שכלו, ירחם עלי וישיב את נפשי בדבריו הקדושים, ויחיה אותי, ויחזק אותי, וישמח את נפשי, עד שאזכה להחיות את חכמתי.

ועל-ידי-זה יהיה נשלם כל החסרונות שחסר לי, ויאיר בי השגת הדעת, עד שאזכה גם-כן להשגת-אלהות לפי מדרגתי.

ועל-ידי-זה יהיה נשלמין אצלי כל החסרונות, כמו שאמרו רבותינו-זכרונם-לברכה: "אם דעת חסרת, מה קניית, ואם דעת קניית מה חסרת", ויקים בי מקרא שפתוב: "ובא כמהלך ראשך, ומחסרך פאיש מגן".

רחם עלי, שאזכה להתקרב להצדיק-האמת שהוא נקרא "איש מגן", שהוא מגן על כל החוסים בו ומתקרבם אליו, ומשלים כל מחסורם בגשמיות וברוחניות.

אֲךְ אֲנִי יַדְעָתִי: שְׁפֹל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת,
עַל-יַדֵּי שְׁזוּכִין לְמַעַט בְּשָׁנָה וְתַרְדְּמָה,
וְלָקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וְלַעֲסֹק
בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה, וְלֹאֲוֹנֵן וְלָקוּנֵן עַל חֶרֶבֶן
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְהַחֲיוֹת
הַחֲכָמָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בַּחֲיִנְתּוֹ.

וְהַעֲקָר: לְהִתְקַרֵּב וּלְהֶאֱמִין בְּהַצְדִּיק-
הָאֱמֶת, שְׁיִכּוּל לְהַכְנִיס בְּנוֹ
יְדִיעַת אֱלֹהוֹתָיךָ יִתְבָּרַךְ, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה
יִתְמַלְאוּ כָּל הַחֲסֻרוֹנוֹת וַיִּתְבַּטְּלוּ כָּל
הַצָּרוֹת, וַיִּתְקַן הַכֹּל בְּיַדֵּי אֱלֹהֵינוּ.

עַל-כֵּן עֲזַרְנִי לַעֲסֹק בְּזֶה, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֲתָךְ
תְּמִיד, שְׁתִּזְכְּנִי לְהֶאֱמִין בְּהָאֱמֶת,
בְּהַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֵׁישׁ לוֹ זֶה הַכַּחַשׁ,
וְהוּא יָכוּל לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל.

❁ [י] תפלות-הבקר ה ❁

(על-פי לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ה; הפנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

וְנִזְכָּה לְקָרוֹת 'קְרִיאַת-שְׁמַע שְׁעַל
הַמְּטָה' קִדְּם הַשָּׁנָה, בְּכוֹנֵנָה
גְּדוּלָה. וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה לְאַחֵז חֶרֶב
פִּיפִיּוֹת בְּיַדֵּינוּ, לְהַרְגֵּן וּלְבַטֵּל כָּל הַקְּלָפוֹת
וְהַסְּטָרָא-אַחֲרָא, מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

עַל-יַדֵּי שְׁנַקְשֵׁר נִשְׁמַתְנוּ לְהַצְדִּיק
הַבַּעַל-כַּחַשׁ, שֶׁהוּא יָכוּל לְהַלְחִים
עִם הַסְּטָרָא-אַחֲרָא, וּלְהוֹצִיא בְּלַעָה
מִפִּיהָ, בְּבַחֲיִנַת "חֵיל בְּלַע וַיִּקְאֲנוּ, מִבְּטָנוּ
יִרְשָׁנוּ אֵל".

וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה לָקוּם בַּחֲצוֹת-
הַלַּיְלָה, וְלֹאֲוֹנֵן וְלָקוּנֵן עַל
חֶרֶבֶן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, בְּאֱמֶת וּבְלֵב נִשְׁבֵּר,
וּלְטַעַן הַרְבֵּה עִמָּךְ, וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחֵנוּ לְפָנֶיךָ.

עַד שְׁתִּרְחַם עָלֵינוּ, וְתַעֲנֵנוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל
תְּפִלָּתְנוּ, וְתוֹצִיא מֵהַסְּטָרָא-אַחֲרָא,
כָּל הַדַּעַת, וְכָל הַרוּחָנִיּוֹת, וְכָל הַנְּפָשׁוֹת
וְהַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, עַד שְׁנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת
בְּעַלֵּי-תְּשׁוּבָה וְגֵרִים.

וְהַכֹּל עַל-יַדֵּי הַצְדִּיקֵי-אֱמֶת שְׁעוֹסְקִין
בְּזֶה בְּכָל לַיְלָה וַיּוֹם, עַד שְׁזוּכִין
לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתְּשׁוּבָה.

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלֵב
הַצְדִּיקֵי-הָאֱמֶת, לְרַחֵם עָלֵינוּ,
וּלְהוֹצִיא אוֹתֵי וְאֵת זֵרְעֵי וְזֵרַע-זֵרְעֵי, מִן
הַסְּטָרָא-אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, וּלְהַחֲזִירָנוּ
בְּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּאֲשֶׁר אָתָּה יַדְעָתָ גְּדֹל
הַרְחֲמָנוֹת שְׁעָלֵי וְעַל זֵרְעֵי.

עֲזַרְנוּ עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ מִהֲרָה, שְׁנִזְכָּה
לְשַׁפֵּךְ לְבָנוּ לְפָנֶיךָ בְּכָל לַיְלָה,
וּלְהַרְבּוֹת בְּתַפִּלָּה וּבְתַחֲנוּנִים לְפָנֶיךָ.

עַד שְׁנִזְכָּה שֶׁהַמְּלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה תִּרְד
בְּכָל לַיְלָה בְּעוֹלָמוֹת הַתַּחֲתוֹנִים
בְּעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, וְתִבְרַר וְתַעֲלֶה מַשָּׁם, כָּל
הַנְּפָשׁוֹת וְהַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁנִפְּלוּ
וַיִּרְדּוּ לְשָׁם.

עַד שְׁנִזְכָּה בַּחֲצוֹת, שֶׁהַשְּׂכִינָה תִצּוֹחַ
בְּקוֹלָהּ "כְּאִיל תַּעֲרַג", וְנִזְכָּה לְשַׁמַּע
הַקּוֹל הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. וְנִתְעוֹרֵר וְנִתְזַרֵּז,
לָקוּם וּלְשַׁתֵּף אֶת-עַצְמָנוּ עִם הַשְּׂכִינָה,
וְעִם הַצְדִּיקֵי-אֱמֶת "גְּבַרֵי-כַח". עַד

שְׁנוּצִיא כָּל הַנְּפֹשׁוֹת מִתּוֹךְ הַסְטְרָא-אַחְרָא,
וַיַּחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּדַּל כְּבוֹדְךָ בְּעוֹלָם, עַל-
יְדֵי אֱלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת שְׁיַעֲלוּ
וַיַּחְזְרוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּאַמֶּת.

עַל-יְדֵי קְדוּשַׁת הַצְּדִיקֵי-אַמֶּת וְ"גְבֵרֵי-
כַח", שְׂזוּכִין ל'תְּפִלָּה בְּבַחֲיִנַת
דִּין', לְגַדֵּל כְּבוֹדְךָ עַל-יְדֵי הַגְּרִים וּבְעַלְי-
תְּשׁוּבָה שְׁעוֹשִׂים בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי תוֹכַחְתֶּם
הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר הֵם מוֹסִיפִין רֵיחַ טוֹב
בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְזַכִּין אוֹתָם לְאַהֲבָה
וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ, אֲשֶׁר הֵם זוֹכִין ל'קוֹל
הַשִּׁיר שְׁיִתְעַר לְעֵתִיד' בְּעֵת שְׁתַּתְּנֶהג
עוֹלָמְךָ בְּהַשְׁגָּחָה לְבַד בְּלִי שׁוּם דְּרָךְ-
הַטָּבַע כָּלֵל.

כִּי אַתָּה כָּל תּוֹכֵל, וְאֵין דָּבָר נִמְנַע מִמֶּךָ,
וּכְבֹּר עֲזָרְתָּ לְאַלְפִים וּרְבָבוֹת בְּעַלְי-
תְּשׁוּבָה, וְהוֹצֵאת אוֹתָם מִבֵּין עַמְּקֵי
הַקְּלָפוֹת, וְהַחֲזַרְתָּ אוֹתָם אֶל הַקְּדוּשָׁה
בְּאַמֶּת וְלֵב שְׁלֵם.

בֵּן תַּעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גַּם עִתָּה,
בְּזָכוֹת צְדִיקֵי-אַמֶּת, וּבְפָרֵט בְּזָכוֹת
אֲדוּנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלַי וְעַזְרֵנִי,
לְהַמְשִׁיךְ אֶמוּנָתְךָ הַקְּדוּשָׁה, עָלַי
וְעַל זְרַעִי וְעַל זְרַע־זְרַעִי. וְאַקְיֵם מִקְרָא
שְׁכַתוֹב: "לְדֹר וָדֹר אוֹדִיעַ אֶמוּנָתְךָ בְּפִי".

וְאַקְבֵּל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה עָלַי, בְּכָל
יוֹם וְיוֹם, עָלַי וְעַל זְרַעִי, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב: "וְעַד דֹּר וָדֹר אֶמוּנָתוֹ". וְאַקְבֵּל

אֶמוּנָתְךָ, עָלַי, וְעַל אֲבוֹתֵינוּ, וְעַל בְּנֵינוּ, וְעַל
דְּרוֹתֵינוּ, וְעַל כָּל דְּוֹרוֹת זְרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ.

וְאַזְכָּח לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת,
וּלְעוֹרֵר הַדַּעַת דְּקְדוּשָׁה, וְאַקְיֵם
"חֲצוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ", וּכְמוֹ
שְׁכַתוֹב: "הוֹדוּ לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ. כִּי טוֹב
יְהוּה לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ, וְעַד דֹּר וָדֹר
אֶמוּנָתוֹ". בְּרוּךְ יְהוּה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן,
נִצַּח סְלָה וְעַד.

⊙ [יא] תְּפִלוֹת-הַבְּקָר ז ⊙

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב; הבנויה על-
פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, 'דע שפכל מיני צער')

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לְקוּם בְּכָל לַיְלָה
בַּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וְלֹא יִזִּיק לְעֵינַי
וּלְרֹאשֵׁי מֵה שְׁאֶקוּם בַּחֲצוֹת וְאֶנְדַּד שְׁנָה
מֵעֵינַי. רַק תִּתֵּן בִּי כַח וְעֵז, שְׁאַזְכָּח
לְהַתְעוֹרֵר וְלְקוּם בְּזְרִיזוֹת, וְלִטּוֹל יְדֵי
בְּקְדוּשָׁה.

וְאַזְכָּח לְאֹמַר תְּקוּן-חֲצוֹת, בְּקְדוּשָׁה
וּבְהַתְעוֹרְרוֹת הַלֵּב בְּאַמֶּת,
וּלְהַתְאַבֵּל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַל
גְּלוֹת הַשְּׂכִינָה, וְעַל גְּלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל
גְּלוֹת נַפְשֵׁי וְרוּחֵי וְנִשְׁמָתֵי, עַד שְׁאַזְכָּח
לְכַפּוֹת בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ לְפָנֶיךָ, עַל
שְׁנַתְרַחֲקֵתִי מִלְּפָנֶיךָ, וְאַקְיֵם "בְּכֹה אֲכַבֶּה
בְּלִילָה" וְכוּ'.

וְאַתָּה תִּשְׁמַע תְּפִלָּתִי, וְתִאָּזֵן שׁוֹעֵתִי,
וְתוֹשִׁיעֵנִי, וְתַבְטֵל כָּל מִינֵי דֵינִים
מֵעָלַי, וּמֵעַל זְרַעִי, וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, וְתַמְשִׁיךְ

עלינו דעת דקדושה, עד שנזכר לצאת מטבעיות לגמרי, ותעשה עמנו נסים ונפלאות לטובה.

ואזכה ללמד תכף אחר חצות, ולדבק את-עצמי בך, ובתורתך הקדושה, ובצדיקיך האמתיים. ותשדד את המערכות, ותבטל הטבע לגמרי.

ותמלא עלינו רחמים, פי אתה הוא בעל הרחמים. ותזכר את עמך ישראל השרויין בין העכו"ם, ותוריד שתי דמעות בים הגדול, וקולך הקדוש יהיה נשמע מסוף העולם ועד סופו, ותעשה קץ וסוף מכל העכו"ם.

ויתגדל שמך על-ידי עמך ישראל הקדושים, ויקבלו כלם את עול מלכותך עליהם באהבה, ותמלך עליהם לעולם ועד, אמן, אמן סלה ועד.

🕯 [יב] רבי ישראל קרדונוער זצ"ל 🕯
 (נחלי-אמונה, עמוד עה - מתוך מכתב שנכתב רבו בשפת אידיש ותרגמו) [הובא שם בטעות בשם רבי יצחק ברייטער זצ"ל]

רבוננו של עולם, הודעת לנו על-ידי צדיקיך: "שרצונך הוא, שנקום בחצות-הלילה".

על-כן אבקש ממך, בזכות משה רבנו עליו-השלום, שהוא היה הרבי הראשון שלנו, הרחמן הראשון, המנהיג אמתי הראשון.

ובזכות רבי שמעון בר יוחאי, שעל-ידו הודעת לנו: "דליכא מידי דלא רמיזי באורייתא" - במילא מן-

הסתם, הענין של 'קימת חצות', הוא גם-כן מרמז בתורה.

לכן אבקש ממך, בזכות התורה הקדושה, ובזכות התנאים והאמוראים הקדושים שלך, שעל-ידם פרשת 'דין קימת חצות'. ובזכות כל הצדיקים וחסידים אמתיים שבדורנו, ושל שוכני-עפר, שעוררו אותנו בספריהם הקדושים, לקום בחצות-הלילה.

הן אמת, שאני יודע בעצמי, פי מה אני ומה חיי, שאזכה למדה יקרה כזו. אבל אף-על-פי-כן, ממך נסתי ועדיך שבתי.

כי אני מאמין באמונה שלמה, מה שהודעת לי על-ידי צדיקיך האמתיים, שרחמנותך הוא גדול בלי שעור וערך, ושום נכרא לא יכול להשיג רחמנותך, ואתה חונן אפלו לחוטא ופושע כמוני.

וכמו שאתה בעצמך צוית אותנו: "לקח חלבנה בין סממני הקטרת". שבזה רמזת לנו: "שכל תפלה שאין בה תפלה של פושע-מישראל, אינה תפלה".

כי מזה אני רואה, שאפלו פושע-ישראל הוא גם-כן חשוב, וכמו שהודעת לנו על-ידי נביאיך הקדושים: "ישראל אף-על-פי שחטא ישראל הוא", לכן גם אנכי בכלל הזה.

לכן אבקש ממך רבוננו של עולם, תיקר נא נפשי בעיניך, ותן לי נפשי בשאלתי, וקימת חצות בבקשתי.

לְבֵן רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָרִי מִבְּרִיּוֹתֶיךָ
אֲנִי, כִּי לֹא נִבְרָאתִי מֵעֲצָמֵי חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם, רַק אַתָּה בְּרָאתָנִי מֵאֵין לְיֵשׁ.

לְבֵן רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵל תְּבֹזֶה אֶת
תְּפִלוֹתִי, וְאֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ,
כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּנִי עַל-יְדֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ עָלְיוֹ-
הַשָּׁלוֹם: "כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שָׁקַץ עֲנוֹת
עֲנִי", "מִכָּלֵל אֶפְלוּ שְׂיֵשׁ לְבִזּוֹתוֹ וַיֵּשׁ
לְשַׁקְצוּ".

לְבֵן רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵל יִפֹּל דְּבָרֵי
אַרְצָה לְפָנֶיךָ, וּתְזַכְּנֵנִי שְׂאֵזְכָּה לְקוֹם
בְּכָל לַיְלָה בְּחִצּוֹת, אוֹ לְכָל-הַפְּחוֹת אֵיזָה
שְׁעוֹת קֶדֶם אוֹר הַיּוֹם, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרַתְךָ
לְשִׁמָּה.

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זְכוֹר נָא מֵה שְׁפַתְּבָתְךָ
בְּתוֹרַתְךָ: "וַחֲנַתִּי אֶת אֲשֶׁר אָחִין",
וְהוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים:
"אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵינוֹ הָגוֹן וְאֵינוֹ כְּדָאִי",
"כִּי כֵן דִּרְפָךָ לְהִטִּיב לְרָעִים וְלְטוֹבִים".

וְכֵן רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה אֱמֶת,
וְתוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה אֱמֶת, וְצַדִּיקֶיךָ
הָאֱמֶתִּים אֱמֶת. לְכֵן רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם יֵשׁ
לִי עָלֶיךָ פְּתִחוּן-פֶּה, אֶף-עַל-פִּי שְׂאֵינִי
כְּדָאִי, הָרִי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֲנִי.

וְאִם שְׂיַצְּאֵנִי מִכָּל-יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי
עוֹנוֹתִי וּפְשָׁעַי, לְכֵן רְבוּנוֹ שֶׁל
עוֹלָם זְכוֹר נָא מֵה שְׁעַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
מִהֲלָלִים אוֹתְךָ בְּכָל יוֹם: "בְּרוּךְ מֵרַחֵם
עַל הַבְּרִיּוֹת". וְאֵין אוֹמְרִים: "בְּרוּךְ
מֵרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל".

לקוטי תפלות

תשעה באב

מפתח התפלות

[א] ענין תיקו"ו ותיקו"ך - שכל ה'קינו"ת' יתהפכו ל'תיקון' (ח"א קמב).

[ב] תפלה ל'תשעה באב' אחרי-צהריים - שנוצפה לגלות אורו של 'משיח צדקנו' בזמן לדתו (ח"ב סא).

[א] לקוטי-תפלות ח"א קמב
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רמז, 'ענין תיקו"ו ותיקו"ך')
 - שכל ה'קינו"ת' יתהפכו ל'תיקון' -

רבנו של עולם, רבנו של עולם,
 "יהוה אלהים אמת, גדול העצה
 ורב העלייה".

רחם על כלל ישראל ועלי, ושלח לנו
 הארה נפלאה מעולם התקון
 שנמשך על-ידי משיח צדקנו.

באפן שיתתקן התיקו"ו בתקון נפלא
 ואמת, ויופשו כל האיבועיות,
 ויתבררו על נכון כל הספקות וכל הספק-
 ספקות שבעולם, ונזכה תמיד לעצה
 שלמה וטובה באמת בכל הדברים
 שבעולם.

ותרחם עלינו, ותלמדנו דרך האמת,
 איך לאונן ולקונן על חרבן

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלקי
 אבותינו, שתרחם עלינו ותזכנו,
 ותשלח ותביא לנו מהרה את משיח
 צדקנו, ויתקן כל העולם-הזה עם כל
 העולמות מראש ועד סוף, שתלויים כלם
 בזה העולם המעשה.

רחם עליו ועלינו, ותביאהו מהרה
 לשלום, ויתקן הכל בתקון נפלא
 ונורא, ויאיר לנו הדעת האמתית, ויפתח
 עינינו ולבנו בתורתך.

בית-המקדש בכל עת, ובפרט בכל לילה
ולילה בחצות ממש, ובימים של בין-
המצרים, ובפרט בתשעה-באב, לומר
"איכה" וקינות, בלב נשבר ונדכה באמת
לאמתו.

ונשפך לבנו כמים, "נכח פני אדני".
נתן בעפר פינו, אולי יש
תקוה". נבטש ראשינו בכתלי ביתנו, על
עצם רבוי צרותינו, בכלל ובפרט.

אשר זה כמה שנים אשר חרבה עירנו,
ושמים בית מקדשנו, ונטל כבוד
מבית חיינו, ובכל יום צרתו מרבה
מחברו.

ובפרט עתה אשר יצאו גזרות קשות
ומשנות על ישראל, אשר אי-
אפשר לסבלם. וחינו "תלויים מנגד"
מפחד לבנו, משאר הגזרות קשות
הנשמעין שרוצים לגזר חסו-שלום
רחמנא-לצלן, אוי "מה היה לנו".

מלא רחמים, עזרנו שנרגיש צרות
ישראל וצרות נפשנו בלבנו
היטב, עד שנזכה לשבר לבנו לפניך
באמת, ולשפך לבנו כמים נכח פניך אדני
צבאות באמת, על גדל פשענו ורבוי
עונותינו ועצם קשיות ערפנו, אשר
האריכו את גלותנו וגרמו לנו את כל
צרותינו.

"נשא לבנו אל כפים, אל אל
בשמים", נתפס אמונת אבותינו
הקדושים, לצעק ולזעק צעקה גדולה
ומרה. נשוטט בשוקים וברחובות,

ונתפלל ונעתיר ונזעק ונתחנון "אל יהוה
אל עליון".

"עד ישקיף וירא יהוה משמים", עד
שתעורר רחמיה עלינו, ותנחמנו
מהרה, ותגאלנו ותפדנו מכל היסורים
ומכל הצרות בכלל ובפרט.

ותאיר עלינו גם עתה, הארה נפלאה
ממשיח צדקנו, באפן שימתיק
גם עתה כל הדינים מעלינו בכלל ובפרט,
ויבטל כל הצרות וכל היסורים וכל
הגזרות שאינם טובות, מעלינו ומעל כל
ישראל.

ויאיר עלינו אור האמת בכל עת, ויתקן
אותנו תמיד בתקונים חדשים
ונפלאים, ויודיע ויברר לנו כל הספקות
וכל האיבעיות וכל חלקת-העצה, ונזכה
תמיד לעצה שלמה באמת לאמתו.

באפן שנזכה לשוב אליך מהרה באמת
ובלב שלם, ולעסק בתורה
ותפלה ובמצות ובמעשים טובים, כל ימי
חיינו.

ותשמרנו ותצילנו תמיד, מכל מיני
חטאים ועונות ופשעים
שבעולם, ולא נסור מרצונך ימין ושמאל.
ויכמרו רחמיה על בניה, ותביא לנו את
משיח צדקנו מהרה, ויגאלנו גאלה
שלמה, גאלת עולם.

ואז יתקן לנו את בחינת התיק"ו,
בתכלית התקו"ן, בתכלית
השלמות, ויהיה נמשך האות "נון"
מהקינו"ת, לתיק"ו, ויהיה נעשה

מתיק"ו, תקו"ן, ויתבטלו כל הקינות מן העולם, ויתהפכו הקינו"ת לתקו"ן.

מלא רחמים, בעל הישועות, בעל הנחמות, נחמנו נא מפל צרותינו, ועזרנו בכל ענינינו וחספינו, ופרס עלינו ספת שלומך, ותקננו בעצה טובה מלפניך, והושיענו מהרה למען שמך.

זכנו לאמת-לאמתו, הצילני אותי ואת כל ישראל, מספקות וחלקת-העצה, המונעים ומבלבלים מעבודתך הרבה.

זכנו לעצה שלמה אמתית בכל עת, באפן שאזכה לשוב אליך באמת, ולהיות כרצונך הטוב מעתה ועד עולם, אמן סלה.

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב לב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סא, 'השם-יתברך למעלה מהזמן')

- תפלה ל'תשעה באב' אחרי-צהרים - שנוצה לגלות אורו של 'משיח צדקנו' בזמן לדתו (כמבאר בחז"ל: אסתר-רבה פתיחתא יא; איכה-רבה א, נא - עגן 'שערי-הפגנות', דרושי חג השבועות, סוף דרוש א)

'משיח צדקנו' - שעבר עליו מה שעבר מיום בריאת-העולם, וסבל מה שסבל, ואחר כל-זה בסוף יאמר לו השם-יתברך: "בני אתה, אני היום ילדתיך" (תהלים ב, ז). וכל-זה מחמת גדל עצם מעלת שכלו של משיח, לפי גדל מדרגתו שיאחו אז, ומחמת הפלגת עצם מעלת שכלו שיגדל אז מאד מאד. על-כן יהיה כל הזמן שעבר עליו מיום בריאת-העולם עד אותו הזמן, בלו אין ואפס ממש, ויהיה ממש כאלו נולד היום, כי יתבטל כל הזמן בטכלו, שיהיה גדול מאד. ועל-כן יאמר לו השם-יתברך: "אני היום ילדתיך", 'היום' ממש - כי כל הזמן שעבר, אין ואפס לגמרי. (לקוטי-מוהר"ן ח"ב סא - ועין בלקוטי-הלכות, תפלין ה, טו)

כי עקר התקנה, על-ידי בחינת 'למעלה מהזמן' שמישיגין הצדיקים שהם בבחינת 'משיח' - כאשר הבנתי מפיו-הקדוש, שאמר סמוך להסתלקותו: "שהוא הולך עתה רק עם זה המאמר שגלה על פסוק 'אני היום ילדתיך', שהוא בחינת 'למעלה מהזמן'. ואי-אפשר לבאר ענין זה בכתב כלל, רק מה שהבנתי מדבריו, שאמר זאת לענין מה שהוא עוסק ביגיעות גדולות כל-כך, לקרב נפשות רבות להשם-יתברך, ועדין לא עלתה בידו כרצונו. והמחלקת והמניעות בגשמיות ורוחניות, מתגברין ומתפשטין מאד מאד בכלליות ובפרטיות, על כל אחד ואחד, אשר בשל כך הסבל, ורבים נכשלו ונפלו על-ידי-זה וכו'. ולענין זה אומר: "שהוא מחיה עצמו בענין זה של 'אני היום ילדתיך'" - הינו: שהשם-יתברך יעזרנו לדלג על הכל, וסוף כל סוף יתגלה האמת, וכלנו נשוב להשם-יתברך באמת, וכל הימים הראשונים יפלו, כי כל הזמן יתבטל ויכלל הכל בבחינת 'למעלה מהזמן', ושם יתנתק הכל.

(לקוטי-הלכות מילה ד, יז)

"אספרה אל חק, יהוה אמר אלי, בני אתה אני היום ילדתיך". רבנו של עולם, חי לעד וקים לנצח, אתה הוא קדם שבראת העולם, ואתה הוא לאחר שבראת העולם.

כי אתה למעלה מהזמן, וכל הזמן בלו, מה שהיה, ומה שיהיה, אינו עולה אצריך אפלו כהרף-עין.

רחם עלי ברחמיך הרבים, ותן לי דעת ושכל אמתי ושלם, באפן שאזכה לצאת מתחת הזמן, שאזכה לידע ולהבין ולהשיג, שכל הזמן אינו כלום, כי הכל הבל, וימינו כצל עובר.

ובאמת אין שום זמן כלל למי שיש לו שכל ודעת אמתי, רק כל הזמן הוא מהעדר-הדעת, אשר בנפלאותיה הנוראות, אתה מעלים הדעת מבני-אדם, כדי שיתקיים הזמן, והכל בשביל הבחירה. אבל באמת בדעת האמתי, אין שום זמן כלל.

זַבְנוּ לְקֹשֶׁר עֲצָמֵנוּ וְלֹהֲפֹלֵל בְּאֶמֶת
 בְּהַצְדִּיקִים-הָאֱמֵתִיִּים, שְׁזָכוּ לְזֶה
 בְּשִׁלְמוֹת לְהַפְלִיל בְּדַעְתָּם הַשָּׁלֵם בְּבַחֲיִנַת
 'לְמַעַלְהַ-מִּהְזַמֵּן', וַיֵּצְאוּ מִהְזַמֵּן לְגַמְרִי,
 וַנִּצְלוּ בְּשִׁלְמוֹת מִכָּל "הַמַּעֲשֵׂה הָרַע
 הַנַּעֲשֵׂה תַחַת הַשָּׁמַשׁ" וְהִזְמֵן.

זַבְנוּ לַיֵּלֶךְ בְּעַקְבוֹתֵיהֶם, וְלִדְרוֹךְ
 בְּנִתְיִבוֹתֵיהֶם, וְלִקְיָם עֲצוֹתֵיהֶם,
 לְבַל נִסְתַּכַּל כָּלֵל עַל כָּל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם
 תַּחַת הַזְּמַן, שֶׁבָּהֶם כָּלוּלִים כָּל הַתְּאֻוֹת
 וּמִדּוֹת-רָעוֹת, וְאֵל יִבְהַלּוּנוּ פְּגַעֵי-הַזְּמַן
 כָּלֵל.

רַק נִזְכָּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה,
 לְהַזְכִּיר עֲצָמֵנוּ בְּבִטּוֹל-הַזְּמַן,
 שֶׁבְּאֶמֶת הַזְּמַן בְּטֵל וּמִבְטָל, וְלִקְשֹׁר
 עֲצָמֵנוּ בְּכָל עֵת בְּבַחֲיִנַת 'לְמַעַלְהַ-מִּהְזַמֵּן',
 שֶׁשֵּׁם נִתְבַּטְּלִים כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַמִּדּוֹת וְכָל
 הַבְּלָבוּלִים הַבָּאִים כָּלֵם מִפְּגַעֵי-הַזְּמַן.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 קְדָמוֹן לְכָל הַקְּדָמוֹנִים, רֵאשׁוֹן
 לְרֵאשׁוֹנִים, וְאַחֲרוֹן לְאַחֲרוֹנִים.

אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ מִרְחוֹק, דְּבָרִים גְּבוּהִים
 כְּאֵלֶּה, רְמָזִים נוֹרָאִים כְּאֵלֶּה,
 וְרִמְזָתָּ לָנוּ מִרְחוֹק דְּרָכֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ
 הַנוֹרָאוֹת, "לְחִיּוֹתָנוּ כִּהְיוֹם הַזֶּה", לְהַשִּׁיב
 נַפְשָׁנוּ בְּעַמְּק מְרִירוֹת הַגְּלוּת הָאָרֶץ הַזֵּה,
 לְהַזְכִּירָנוּ גְּדֻלַּת נוֹרָאוֹתֶיךָ, לְחַזְקָנוּ
 וְלִאֲמָצָנוּ וְלִנְחָמָנוּ בְּכָל צָרוֹתֵינוּ.

אֲשֶׁר כָּבַר סְבָלָנוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת בְּלִי
 מִסָּפֵר, מִיּוֹם הַחֲרָבָן עַד הַנְּהַ,
 אֲשֶׁר כָּמַעַט "כִּשְׁל כַּח הַסָּבֵל".

כִּי אָרֶךְ עָלֵינוּ הַגְּלוּת מְאֹד מְאֹד, וּכְבֹר
 כָּלוּ כָּל הַקְּצִיָּין, וְאִין אֶתְנוּ יוֹדַע עַד
 מָה, "עַד מָתִי קִין הַפְּלְאוֹת", "וּרְבִים
 מִבְּנֵי עַמְּךָ נִכְשְׁלוּ וְנִפְלוּ" עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-
 יְדֵי אַרְיִכַת-הַגְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה כָּל-כַּף.

אַבְל בְּאֶמֶת, אַתָּה חוֹשֵׁב מִרְחוֹק לְהַטִּיב
 אַחֲרֵיתָנוּ, בְּטוֹבוֹת נוֹרָאוֹת
 וְנִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמָעוּ מֵעוֹלָם, וַיֵּשׁ
 תִּקְוָה לְאַחֲרֵיתָנוּ.

עַל-כֵּן רְמִזָּתָּ לָנוּ מִרְחוֹק, וְהוֹדַעְתָּנוּ גַם
 עֵתָהּ, הַתְּנוּצָצוֹת נִפְלְאָה מִבַּחֲיִנַת
 'לְמַעַלְהַ-מִּהְזַמֵּן'.

לְמַעַן נִדַּע וְנֵאֱמִין: שֶׁכָּל אַרְיִכַת-הַזְּמַן
 שֶׁל כָּל הַגְּלוּיּוֹת וְהַצָּרוֹת, מֵהַ
 שְׁעוֹבָרִים עַל יִשְׂרָאֵל מִיּוֹם הַגְּלוּיּוֹת
 בְּכָלֵלִיּוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד - הַכָּל אֵינּוּ נִחָשֵׁב לְכָלוּם.

וְהַכָּל יִשְׁתַּכַּח וַיִּתְבַּטַּל לְגַמְרִי בְּעֵת
 שִׁיתְגַּלֶּה הַדַּעַת הַשָּׁלֵם, עַל-יְדֵי
 מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ שְׁיִבֵּא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ,
 שְׁנִזְכָּה לְהַשִּׁיג הַדַּעַת שֶׁל בַּחֲיִנַת
 'לְמַעַלְהַ-מִּהְזַמֵּן'.

עַל-כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ גַם עֵתָהּ, וְהָאֵר
 עָלֵינוּ הָאֲרֵת הַדַּעַת הַקְּדוֹשׁ
 הַזֶּה, שֶׁהוּא 'אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ'.

בְּאַפְּן שְׁנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל כָּל
 הַתְּאֻוֹת וְהַמִּדּוֹת רָעוֹת, עַל-יְדֵי
 שְׁנִזְכֹּר תָּמִיד בְּבִטּוֹל-הַזְּמַן.

כִּי הַזְּמַן רִץ וְשָׁט וּפּוֹרַח מְאֹד, וְאֵינּוּ
 מִתְמַהֵמֵה וּמִתְעַכֵּב אֶפְלוּ רָגַע אַחַת,

וַאִין בּוֹ שׁוֹם תְּפִיסָה כָּלֵל, כִּי בַּאֲמַת אֵין
שׁוֹם זְמַן כָּלֵל.

חַמְלָל עָלֵינוּ בְּחַמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה, וְהַצִּילֵנוּ
מִפְּגְעֵי-הַזְּמַן, וְאַל נַחֲלִיף עוֹלָם-
עוֹמֵד לְנֶצַח, בְּעוֹלָם-עוֹבֵר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

חַנּוּנוֹ מֵאַתָּה דַעַת וְשָׁכַל אֲמַתִּי, בְּאֶפֶן
שְׁנֵזֶכָה לְהַבִּין וְלִרְאוֹת בְּטוֹל-
הַזְּמַן, וְאַל יִטְעָה אוֹתֵנוּ הַזְּמַן כָּלֵל.

וְנֵזֶכָה לְהִתְחִיל בְּעִבּוּדְךָ, בְּכָל יוֹם
וּבְכָל עֵת מִחֻדָּשׁ, וְאַל יִבְלַבֵּל
אוֹתֵנוּ כָּלֵל, כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלֵינוּ עַד אוֹתָהּ
הַשְּׁעָה.

וְנֵזֶכָה בְּכָל-עֵת, לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹנוּ בַּאֲמַת,
וּלְקַשֵּׁר וּלְכַלֵּל כָּל הַזְּמַן, בְּבַחֲיַנַּת
'לְמַעַלְהָ-מִהַזְּמַן'.

עַד שְׁנֵזֶכָה לְצִאת מִתַּחַת הַזְּמַן וְהַמְּקוֹם,
לְבַחֲיַנַּת 'לְמַעַלְהָ-מִהַזְּמַן', 'לְמַעַלְהָ-
מִהַמְּקוֹם', כְּרִצוֹנְךָ, וְכְרִצוֹן צְדִיקֶיךָ-
הָאֲמַתִּיִּים אֲשֶׁר זָכוּ לָזֶה בְּשִׁלְמוֹת בַּאֲמַת.

"הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ
יְמֵינוּ כְּקֶדֶם. יִהְיוּ לְרִצוֹן
אֲמַרֵי-פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי
וְגֹאֲלֵי".

אַתֶּם, הֲרִי אַתֶּם לֹמְדִים, לֹא חָסַר לָכֶם הַבַּיִת -
הַמִּקְדָּשׁ! - אֲנִי אָדָם פְּשׁוּט, וְחָסַר לִי הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ!

הִיָּה לָנוּ חֲסִיד בְּאוֹמָאן, יְהוּדֵי צְדִיקָה,
רַבִּי נְחוּם שׁוֹסְטֶעַר (הַסְנֵדְלֵר) עַל־יַד הַשְּׁלוֹם

הִיָּה גַר בְּעִירָה קֶטְנָה בְּפוֹלִין בְּשֵׁם לֹמְזוֹ, עִיר שֶׁל לֹמְדִים
גְּדוֹלִים. רַבִּי מְרַדְכֵי הָרַב מְסוֹקוֹלוֹב זצ"ל וְרַבִּי שְׁלֹמֹה גַבְרִיאֵל
זצ"ל (מְגִדוֹלֵי אֲנ"ש בְּפוֹלִין) הָיוּ גֵרִים שָׁמָּה.

רַבִּי נְחוּם הִיָּה עִם־הָאָרֶץ, אִישׁ פְּשׁוּט מְאֹד, סְנֵדְלֵר.
אֲפִילוֹ לְהַתְּפַלֵּל לֹא הִיָּה יָכוֹל.

נִתְוֹדַע לוֹ מְאוֹמֵן, וְנִסְעָ לְשָׁם. כְּשֶׁחָזַר מִשָּׁם, וְהִגִּיעַ 'חֲצוֹת הַלַּיְלָה',
יָשַׁב עַל הַרְצָפָה לִיד הַדָּלֶת בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, וְעָרַךְ 'חֲצוֹת'.

הַלֹּמְדִים אָמְרוּ: "נְחוּם אוֹמֵר כְּכֹר חֲצוֹת"? הֲרִי הוּא לֹא יוֹדֵעַ אֲפִילוֹ
'עֲבָרִי' - וְאָמְרוּ לוֹ בְּבִטּוֹל: "נְחוּם, מַה אַתָּה אוֹמֵר? לָמָּה חֲצוֹת?"

עָנָה לָהֶם:

"אַתֶּם, הֲרִי אַתֶּם לֹמְדִים - הֲרִי לֹא חָסַר לָכֶם אֶת־הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ!
אֲנִי, הֲרִי אֲנִי אָדָם פְּשׁוּט - וְחָסַר לִי הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ!
לָכֵן אֲנִי יוֹשֵׁב עַל הַרְצָפָה, לְבַקֵּשׁ מִהַשָּׁמַיִם יְתִבְרַךְ שִׁיבְנֶה הַבַּיִת הַמִּקְדָּשׁ!"

שָׁמְעוּ הַתְּרוּץ וְנִשְׁתוֹמְמוּ! אֵיזָה מִיָּן תִּשׁוּבָה הוּא זֶה?

בְּדַבְרֵי הָאֱלֹהִים, קָרַב אֶזְרַבְנוּ כָּל גְּדוֹלֵי הַלֹּמְדִים. וְנִתְקַרְבוּ אֶזְרַבְנוּ
הַדַּבְרֵי הָאֱלֹהִים רַבִּי מְרַדְכֵי סוֹקוֹלוֹבֶעַר וְרַבִּי שְׁלֹמֹה גַבְרִיאֵל, וְעוֹד.

(טעם־זַקְנִים, אִידיש קֶנְטֶרְס צו - בְּהַרְבְּחָקוֹתַי תִּשְׁלַח; נְעִם־שִׁיחַ ח"ג עֲמוּד ר"א)